

CONSTANTIN
GEORGESCU

SIMONA
GEORGESCU

THEODOR
GEORGESCU

DICȚIONAR GREC-ROMÂN

VOLUMUL V • Z - H - O - I

DGR

NEMIRA

Nota editurii:

Având în vedere complexitatea demersului asumat și răspunzând dorinței autorilor, editura a decis să publice prezentul dicționar în mai multe volume. Ordinea apariției lor nu este strict alfabetică, ci corespunde definitivării materialului lexical analizat.

CONSTANTIN GEORGESCU este lector de limbi clasice la Departamentul de Teologie Biblică, Istorică și Filologie din cadrul Facultății de Teologie Ortodoxă din București, doctor în Filologie al Universității din București. Cel mai recent volum publicat este *Manual de greacă biblică* (Editura Nemira, București, 2011).

SIMONA GEORGESCU este lector de lingvistică romanică la Departamentul de Lingvistică Romanică, Limbi și Literaturi Iberoromance și Italiană din cadrul Facultății de Limbi și Literaturi Străine a Universității din București, doctor în filologie al aceleiași universități. Cel mai recent volum publicat este *Denumiri ale „copilului” în latină și în limbile romanice* (București, 2011).

THEODOR GEORGESCU este lector de limbi clasice la Departamentul de Filologie Clasică și Neogreacă din cadrul Facultății de Limbi și Literaturi Străine a Universității din București, doctor în filologie al aceleiași universități. Cel mai recent volum publicat este *Poezia elenistică. Theocrit. Idile* (Editura Universității din București, 2010).

CONSTANTIN
GEORGESCU

SIMONA
GEORGESCU

THEODOR
GEORGESCU

DICȚIONAR GREC-ROMÂN
VOLUMUL V • Z - H - Θ - I

DGR

NEMIRA

Coperta: Gabi DUMITRU

Referenți științifici:

prof. dr. Mariana Băluță-Skultety

prof. dr. Florica Bechet

prof. dr. Ioana Costa

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

GEORGESCU, CONSTANTIN

Dictionar grec-român (DGR) / Constantin Georgescu, Simona
Georgescu, Theodor Georgescu - București: Nemira Publishing House,
2012-

12 vol

ISBN 978-606-579-437-5

Vol 5. - 2013. - ISBN 978-606-579-689-8

I. Georgescu, Simona

II. Georgescu, Theodor

81'374.8=14'06=135 1

Constantin Georgescu, Simona Georgescu, Theodor Georgescu
DICȚIONAR GREC-ROMÂN (DGR), VOL. V

© Nemira, 2013

Tiparul executat de Monitorul Oficial R.A.

Orice reproducere, totală sau parțială, a acestei lucrări,
fără acordul scris al editorului, este strict interzisă
și se pedepsește conform Legii dreptului de autor

ISBN 978-606-579-689-8

CUVÂNT ÎNAINTE

În prefața volumului anterior – al doilea în succesiunea finală a fasciculelor, dar primul în ordinea apariției – semnalăm faptul că ne considerăm demersul drept „un punct de plecare, o ediție de lucru” și că sperăm la „ameliorarea din mers a dicționarului”. Astfel, activitatea noastră de cercetare a continuat și se materializează astăzi, conform planului inițial, într-un nou volum. Deși este evident că ne aflăm abia la începutul efortului nostru de a elabora întâiul dicționar modern de limbă greacă veche în cultura română, ne îmbărbătează însă gândul că, iată, avem „încheiate” și putem deja pune la dispoziția cititorilor noștri nu mai puțin de un sfert dintre literele alfabetului grec (6 din 24).

În raport cu volumul precedent, modificările aduse în organizarea și prezentarea materialului lexical sunt minore: de exemplu, am ales ca trimiterile la *Viețile Paralele* ale lui Plutarh să conțină două cifre, nu una (*Aem.1.2*, nu *Aem.1*), venind așadar în sprijinul celor care vor să găsească rapid contextul citat în original sau într-o traducere. În „Lista de autori și opere” notabilă este adăugarea consecventă a titlurilor grecești, alături de cele latinești, de fiecare dată când acestea s-au păstrat și ne-au fost accesibile.

În sfârșit, ne rămâne aici plăcuta datorie să mulțumim din nou celor care au făcut posibilă continuarea acestui proiect de mare întindere: neobosiților referenți științifici, prof. dr. Mariana Băluță-Skultéty, prof. dr. Florica Bechet și prof. dr. Ioana Costa; curajoasei edituri Nemira, care ne-a acordat încrederea atât de importantă; tuturor celor care „ne-au citit” și care ne-au transmis încurajările, observațiile și corecturile lor. Susținerea acestora ne este realmente necesară și, am spune, esențială pentru reușita întregului demers. Sau, cum mult mai frumos spune un proverb african: „Dacă vrei să mergi repede, mergi singur. Dacă vrei să mergi departe, mergi împreună”.

Autorii,
iulie 2013

LISTĂ DE AUTORI ȘI OPERE

Aesch. = Aeschylus Tragicus, Αἰσχύλος, sec. VI/V î.Hr.

Ed. G. Murray, *Aeschyli tragoediae*, Oxford: Clarendon Press, 1955; D.L. Page, *Aeschyli Septem Quae Supersunt Tragoedias*, Oxford: Clarendon Press, 1972.

Ag. = Agamemnon / Ἀγαμέμνων

Ch. = Choephoroe / Χοηφόροι

Eu. = Eumenides / Εὐμενίδες

Supp. = Supplices / Ἰκέτιδες

Pr. = Prometheus vinctus / Προμηθεὺς δεσμώτης

Pers. = Persae / Πέρσαι

Th. = Septem contra Thebas / Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας

Fr. = Fragmenta, ed. H.J. Mette, *Die Fragmente der Tragödien des Aischylos*, Berlin: Akademie Verlag, 1959; S. Radt, *Tragicorum Graecorum fragmenta*, vol. 3. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1985.

Eleg. = Elegiaca (Fragmentum), ed. M.L. West, *Iambi et elegi Graeci*, vol. 2. Oxford: Clarendon Press, 1972.

Epigr. = Epigrammata, ed. H. Beckby, *Anthologia Graeca (AG)*, ed.2., Munich: Heimeran, 1965-1968.

Aesop. = Aesopus Fabularum Scriptor, Αἴσωπος

Fabulae, (1. Fabulae, 2. Fabulae tabulis ceratis Assendelftianis servatae; 3. Fabulae Dosithei; 4. Fabulae Libanii; 5. Fabulae Aphthonii rhetoris; 6. Fabulae Themistii rhetoris; 7. Fabulae Theophylacti Simocattae scholastici; 8. Fabulae Syntipae philosophi; 9. Fabulae rhetoris anonymi Brancatiani; 10. Fabula Nicephori; 11. Fabulae (P. Ryl. 493); 12. Fabulae ap. Dionem Chrysostomum), ed. A. Hausrath & H. Hunger, *Corpus fabularum Aesopicarum*, Leipzig: Teubner, 1959-70; citarea se face după numărul corpusului și numărul fabulei (e.g. Aesop. 1.12).

Epigr. = Epigramma, ed. H. Beckby, *Anthologia Graeca (AG)*, ed.2., Munich: Heimeran, 1965-1968.

Fab.dod. = Fabulae (dodecasyllabi), ed. E. Chambry, *Aesopi fabulae*. Paris: Les Belles Lettres, 1925-1926.

Paroem. = Paroemiae, ed. E.L. von Leutsch, *Corpus paroemiographorum Graecorum*, vol. 2. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1851 (repr. Hildesheim: Olms, 1958).

Prov. = Proverbia, ed. B.E. Perry, *Aesopica*, vol. 1. Urbana: University of Illinois Press, 1952.

Sent. = Sententiae, ed. *idem*

App. = Appianus Historicus, Ἀππιανός, sec. II d.Hr.

Ed. E. Gabba, A.G. Roos, & P. Viereck, *Appiani historia Romana*, vol. 1. Leipzig: Teubner, 1939 (repr. 1962). Pentru *Bella Civilia* ed. H. White, *Appian's Roman history*, vol. 3-4. Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1913 (repr. 3:1964; 4:1961).

Bas. = Basilica / Regia (Fragmenta) / Ἐκ τῆς βασιλικῆς

BC = Bella Civilia (Bellum civile) / Ἐμφυλίων α-ε

Ep. = Appiani epistula ad Frontonem

Fr. = Fragmenta historiae Romanae

Gall. = Gallica / Celtica (Fragmenta) / Ἐκ τῆς Κελτικῆς

Hann. = Hannibalica (Annibaica) / Ἀννιβαϊκῆ

Hisp. = Hispanica (Iberica) / Ἰβηρικῆ

Ill. = Illyrica / Ἰλλυρικῆ

Ital. = Italica (Fragmenta) / Έκ τῆς Ἰταλικῆς
Mac. = Macedonica (Fragmenta) / Έκ τῆς Μακεδονικῆς
Mith. = Mithridatica / Μιθριδάτειος
Num. = Numidica (Fragmenta)
Praef. = Praefatio / Prooemium / Προοίμιον
Pun. = Punica / Libyca / Λιβυκὴ (Καρχηδονικὴ καὶ ἐκ τῆς Νομαδικῆς)
Sam. = Samnitica (Fragmenta) / Έκ τῆς Σαυνιτικῆς
Sic. = Sicula / Sicelica (Fragmenta) / Έκ τῆς Σικελικῆς καὶ νησιωτικῆς
Syr. = Syriaca / Έκ τῆς Συριακῆς

Ar. = Aristophanes Comicus, Ἀριστοφάνης, sec. V-IV ἰ.Ηρ.

Ed. V. Coulon & M. van Daele, *Aristophane*, vol. 1-5. Paris: Les Belles Lettres, 1923-82 (repr. 1967);
 N.G. Wilson, *Aristophanis Fabulae*. Oxford: Oxford University Press, 2007.

Ach. = Acharnenses / Ἀχαρνῆς (ed. V. Coulon & M. van Daele)
Eq. = Equites / Ἴππῆς (ed. V. Coulon & M. van Daele)
Nu. = Nubes / Νεφέλαι (ed. K.J. Dover, *Aristophanes. Clouds*. Oxford: Clarendon Press, 1968)
V. = Vespaie / Σφήκες (ed. D.M. MacDowell, *Aristophanes. Wasps*. Oxford: Clarendon Press, 1971)
Pax / εἰρήνη (ed. V. Coulon & M. van Daele)
Av. = Aves / Ὀρνίθεις (ed. V. Coulon & M. van Daele)
Lys. = Lysistrata / Λυσιστράτη (ed. V. Coulon & M. van Daele)
Th. = Thesmophoriazusae / Θεσμοφοριάζουσαι (ed. V. Coulon & M. van Daele)
Ra. = Ranae / Βάτραχοι (ed. V. Coulon & M. van Daele)
Ec. = Ecclesiazusae / Ἐκκλησιάζουσαι (ed. R.G. Ussher, *Aristophanes. Ecclesiazusae*. Oxford: Clarendon Press, 1973)
Pl. = Plutus / Πλούτος (ed. V. Coulon & M. van Daele)

Fr. = Fragmenta, ed. J.M. Edmonds, *The fragments of Attic comedy*, vol. 1. Leiden: Brill, 1957; T. Kock, *Comicorum Atticorum fragmenta*, vol. 1. Leipzig: Teubner, 1880; A. Meineke, *Fragmenta comicorum Graecorum*, vol. 2.2. Berlin: Reimer, 1840 (repr. De Gruyter, 1970); J. Demianczuk, *Supplementum comicum*. Krakau: Nakladem Akademii, 1912 (repr. Hildesheim: Olms, 1967); C. Austin, *Comicorum Graecorum fragmenta in papyris reperta*. Berlin: De Gruyter, 1973; T. Kock, *Comicorum Atticorum fragmenta*, vol. 3. Leipzig: Teubner, 1888; A. Meineke, *Fragmenta comicorum Graecorum*, vol. 5.1. Berlin: Reimer, 1857 (repr. De Gruyter, 1970).

A.Rh. = Apollonius Rhodius Epicus, Ἀπολλώνιος Ῥόδιος, sec. III ἰ.Ηρ.

Argonautica / Ἀργοναυτικά, ed. H. Fraenkel, *Apollonii Rhodii Argonautica*. Oxford: Clarendon Press, 1961 (repr. 1970).

Fr. = Fragmenta, ed. J.U. Powell, *Collectanea Alexandrina*. Oxford: Clarendon Press, 1925 (repr. 1970).

Epigr. = Epigramma, ed. H. Beckby, *Anthologia Graeca (AG)*, ed.2., Munich: Heimeran, 1965-1968.

Arr. = Arrianus Historicus, Ἀρριανός, sec. II d.Ηρ.

Ed. A.G. Roos & G. Wirth, *Flavii Arriani quae exstant omnia*, vol. 1-2. Leipzig: Teubner, 1967-8.

Alan. = Acies contra Alanos / Κατ' Ἀλανῶν ἑκταξίς
An. = Alexandri anabasis / Ανάβασις Ἀλεξάνδρου
Bith. = Bithynicorum fragmenta
Cyn. = Cynegeticus / Κυνηγετικός
Ep.Gell. = Epistula ad Lucium Gellium
Fr.Alan. = Fragmentum ex Historia Alanica
Fr.Hist.inc. = Fragmenta incerta
Fr. = Fragmenta Historica, ed. F. Jacoby, *Die Fragmente der griechischen Historiker (FGH)* #156. Leiden: Brill, 1923-1958 (repr. 1954-1969).

Ind. = Historia Indica / Ἰνδική

Parth. = Parthorum fragmenta

Peripl.M.Eux. = Periplus maris Euxini / Περίπλους πόντου Εὐξείνου

Phys. = Fragmenta de rebus physicis

PostAlex. = Post Alexandrum (Historia successorum Alexandri)

Tact. = Tactica / Τέχνη τακτική

Arstt. = Aristoteles Philosophus, Ἀριστοτέλης, sec. IV ἰ.Ηρ.

APr.Po. = Analytica priora et posteriora / Ἀναλυτικά πρότερα καὶ ὕστερα

ed. W.D. Ross, *Aristotelis analytica priora et posteriora*. Oxford: Clarendon Press, 1964 (repr. 1968) (24a10-31b38, 71a1-100b17).

Ath. = Ἀθηναίων Πολιτεία

ed. H. Oppermann, *Aristotelis Ἀθηναίων Πολιτεία*. Leipzig: Teubner, 1928 (repr. Stuttgart, 1968).

Aud. = De audibilibus

ed. I. Bekker, *Aristotelis opera*, vol. 2, ed.2. Berlin: Reimer, 1831 (repr. De Gruyter, 1960) (800a1-804b39).

Cael. = De caelo / Περί οὐρανοῦ

ed. P. Moraux, *Aristote. Du ciel*. Paris: Les Belles Lettres, 1965 (268a1-313b22).

Cat. = Categoriae / Κατηγορίαι

ed. L. Minio-Paluello, *Aristotelis categoriae et liber de interpretatione*. Oxford: Clarendon Press, 1949 (repr. 1966) (1a1-15b32).

Col. = De coloribus / Περί χρωμάτων

ed. I. Bekker, *Aristotelis opera*, vol. 2. Berlin: Reimer, 1831 (repr. De Gruyter, 1960) (791a1-799b20).

deAn. = De anima / Περί ψυχῆς

ed. W.D. Ross, *Aristotle. De anima*. Oxford: Clarendon Press, 1961 (repr. 1967) (402a1-435b25).

Div. = Divisiones Aristoteleae

ed. H. Mutschmann, *Divisiones quae vulgo dicuntur Aristoteleae*. Leipzig: Teubner, 1906.

Div.Somn. = De divinatione per somnum / Περί τῆς καθ' ὕπνον μαντικῆς

ed. W.D. Ross, *Aristotle. Parva naturalia*. Oxford: Clarendon Press, 1955 (repr. 1970) (462b12-464b18a).

EE = Ethica Eudemia / Ἠθικά Εὐδήμεια

ed. F. Sussemlil, *Aristotelis ethica Eudemia*. Leipzig: Teubner, 1884 (repr. Amsterdam: Hakkert, 1967): (1214a1-1249b25).

EN = Ethica Nicomachea / Ἠθικά Νικομάχεια

ed. I. Bywater, *Aristotelis ethica Nicomachea*. Oxford: Clarendon Press, 1894 (repr. 1962) (1094a1-1181b23).

Ep. = Epistulae

ed. R. Hercher, *Epistolographi Graeci*. Paris: Didot, 1873 (repr. Amsterdam: Hakkert, 1965).

Fr. = Fragmenta

ed. V. Rose, *Aristotelis qui ferebantur librorum fragmenta*. Leipzig: Teubner, 1886 (repr. Stuttgart, 1967); F. Jacoby, *Die Fragmente der griechischen Historiker (FGrH) #646*. Leiden: Brill, 1923-1958 (repr. 1954-1969).

Fr.Lyr. = Fragmenta lyrica

ed. M.L. West, *Iambi et elegi Graeci*, vol. 2. Oxford: Clarendon Press, 1972.

Fr.640 = Peplus (Fr. 640)

ed. D.L. Page, *Poetae melici Graeci*. Oxford: Clarendon Press, 1962 (repr. 1967).

GA = De generatione animalium / Περί ζώων γενέσεως

ed. H.J. Drossaart Lulofs, *Aristotelis de generatione animalium*. Oxford: Clarendon Press, 1965 (repr. 1972) (715a1-789b20).

GC = De generatione et corruptione / Περί γενέσεως καὶ φθορᾶς

ed. C. Mugler, *Aristote. De la génération et de la corruption*. Paris: Les Belles Lettres, 1966 (314a1-338b19).

HA = Historia animalium / Περί τὰ ζῷα ἱστορίαι

ed. P. Louis, *Aristote. Histoire des animaux*, vol. 1-3. Paris: Les Belles Lettres, 1:1964 (486a5-538b23); 2:1968 (538b28-588a12); 3:1969 (588a16-633b8, 633b12-638b36).

IA = De incesso animalium / Περί πορείας ζώων

ed. W. Jaeger, *Aristotelis de animalium motione et de animalium incesso. Ps.-Aristotelis de spiritu libellus*. Leipzig: Teubner, 1913 (704a4-714b23).

Insomn. = De insomniis / Περί ἐνυπνίων

ed. W.D. Ross, *Aristotle. Parva naturalia*. Oxford: Clarendon Press, 1955 (repr. 1970) (458a33-462b11).

Int. = De interpretatione / Περί ἐρμηνείας

ed. L. Minio-Paluello, *Aristotelis categoriae et liber de interpretatione*. Oxford: Clarendon Press, 1949 (repr. 1966) (16a1-24b9).

Iuv. = De iuventute et senectute + De vita et morte / Περί νεότητος καὶ γήρωσ, ζωῆς καὶ θανάτου

ed. W.D. Ross, *Aristotle. Parva naturalia*. Oxford: Clarendon Press, 1955 (repr. 1970) (467b10-470b5).

LI = De lineis insecabilibus / Περί ἀτόμων γραμμῶν

ed. I. Bekker, *Aristotelis opera*, vol. 2. Berlin: Reimer, 1831 (repr. De Gruyter, 1960) (968a1-972b33).

Long. = de longitudine et brevitae vitae / Περί μακροβιότητος καὶ βραχυβιότητος

ed. W.D. Ross, *Aristotle. Parva naturalia*. Oxford: Clarendon Press, 1955 (repr. 1970) (464b19-467b9).

MA = De motu animalium / Περί ζώων κινήσεως

ed. W. Jaeger, *Aristotelis de animalium motione et de animalium incesso. Ps.-Aristotelis de spiritu libellus*. Leipzig: Teubner, 1913 (698a1-704b2).

MM = Magna moralia

ed. F. Susemihl, *Aristotle* (ed. G.C. Armstrong), vol. 18. Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1935 (repr. 1969) (1181a23-1213b30).

Mech. = Mechanica / Μηχανικά

ed. I. Bekker, *Aristotelis opera*, vol. 2. Berlin: Reimer, 1831 (repr. De Gruyter, 1960) (847a11-858b31).

Mem. = De memoria et reminiscencia / Περί μνήμης καὶ ἀναμνήσεως

Ed. W.D. Ross, *Aristotle. Parva naturalia*. Oxford: Clarendon Press, 1955 (repr. 1970) (449b4-453b11).

Metaph. = Metaphysica / Μεταφυσικά

ed. W.D. Ross, *Aristotle's metaphysics*, 2 vol. Oxford: Clarendon Press, 1924 (repr. 1970) (1:980a21-

1028a6; 2:1028a10-1093b29).

Mete. = Meteorologica / Μετεωρολογικά

ed. F.H. Fobes, *Aristotelis meteorologicorum libri quattuor*. Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1919 (repr. Hildesheim: Olms, 1967) (338a20-390b22).

Mir. = Mirabilium auscultationes (Mirabilia) / Περί θαυμασίων ακουσμάτων

ed. I. Bekker, *Aristotelis opera*, vol. 2. Berlin: Reimer, 1831 (repr. De Gruyter, 1960) (830a5-847b10).

Mu. = De mundo / Περί κόσμου

W.L. Lorimer, *Aristotelis qui fertur libellus de mundo*. Paris: Les Belles Lettres, 1933 (391a1-401b29).

Oec. = Oeconomica / Οικονομικά

ed. A. Wartelle & B.A. van Groningen, *Aristote. Économique*. Paris: Les Belles Lettres, 1968 (1343a1-1353b27).

PA = De partibus animalium / Περί ζώων μορτών

ed. P. Louis, *Aristote. Les parties des animaux*. Paris: Les Belles Lettres, 1956 (639a1-697b30).

Ph. = Physica / Φυσική ἀκρόασις

Ed. W.D. Ross, *Aristotelis physica*. Oxford: Clarendon Press, 1950 (repr. 1966) (184a10-267b26).

Phgn. = Physiognomonica / Φυσιογνωμονικά

ed. I. Bekker, *Aristotelis opera*, vol. 2. Berlin: Reimer, 1831 (repr. De Gruyter, 1960) (805a1-814b8).

Po. = Poetica / Περί ποιητικῆς

Ed. R. Kassel, *Aristotelis de arte poetica liber*. Oxford: Clarendon Press, 1965 (repr. 1968) (1447a8-1462b19).

Pol. = Politica / Πολιτικά

ed. W.D. Ross, *Aristotelis politica*. Oxford: Clarendon Press, 1957 (repr. 1964) (1252a1-1342b34).

Pr. = Problemata / Προβλήματα

ed. I. Bekker, *Aristotelis opera*, vol. 2. Berlin: Reimer, 1831 (repr. De Gruyter, 1960) (859a1-967b27).

Prot.fr. = Protrepticus (Fragmenta)

ed. I. Düring, *Aristotle's protrepticus*. Stockholm: Almqvist & Wiksell, 1961.

Resp. = De respiratione / Περί ἀναπνοῆς

ed. W.D. Ross, *Aristotle. Parva naturalia*. Oxford: Clarendon Press, 1955 (repr. 1970) (470b6-480b30).

Rh. = Rhetorica / Ῥητορική τέχνη

ed. W.D. Ross, *Aristotelis ars rhetorica*. Oxford: Clarendon Press, 1959 (repr. 1964) (1354a1-1420a8).

SE = Sophistici Elenchi / Σοφιστικοὶ ἔλεγχοι

ed. W.D. Ross, *Aristotelis topica et sophistici elenchi*. Oxford: Clarendon Press, 1958 (repr. 1970) (164a20-184b8).

Sens. = De sensu et sensibilibus / Περί αἰσθήσεως καὶ αἰσθητῶν

ed. W.D. Ross, *Aristotle. Parva naturalia*. Oxford: Clarendon Press, 1955 (repr. 1970) (436a1-480b30).

Somn. Vig. = De somno et vigilia / Περί ὕπνου καὶ ἐγρηγόρσεως

ed. W.D. Ross, *Aristotle. Parva naturalia*. Oxford: Clarendon Press, 1955 (repr. 1970) (453b11-458a32).

Spir. = De spiritu / Περί πνεύματος

ed. W. Jaeger, *Aristotelis de animalium motione et de animalium incessu. Ps.-Aristotelis de spiritu libellus*. Leipzig: Teubner, 1913: (481a1-486b4).

Top. = Topica / Τοπικά

ed. W.D. Ross, *Aristotelis topica et sophisticis elenchi*. Oxford: Clarendon Press, 1958 (repr. 1970): (100a18-164b19).

VV = De virtutibus et vitiis / Περί ἀρετῶν καὶ κακιῶν

ed. I. Bekker, *Aristotelis opera*, vol. 2. Berlin: Reimer, 1831 (repr. De Gruyter, 1960): (1249a26-1251b37).

Vent. = De ventorum situ et nominibus (de ventis) / Ἀνέμων θέσεις καὶ προσηγορίαι

ed. I. Bekker, *Aristotelis opera*, vol. 2. Berlin: Reimer, 1831 (repr. De Gruyter, 1960): (973a1-973b25).

Xen. = De Xenophane, de Zenone, de Gorgia / Περί Μελίσσου Ξενοφάνους Γοργίου

ed. H. Diels, „Aristotelis qui fertur de Melisso Xenophane Gorgia libellus”, *Abhandlungen der königlichen Akademie der Wissenschaften zu Berlin, Philosoph.-hist. Kl.*, Berlin: Reimer, 1900.

Call. = Callimachus Epicus, Καλλίμαχος, sec. IV-III î.Hr.

Ed. R. Pfeiffer, *Callimachus*, vol. 1-2. Oxford: Clarendon Press, 1949-53.

Aet.fr. = Aetia (Fragmenta) / gr. Αἴτια

Ap. = Hymnus in Apollinem (hymn. 2) / Εἰς Ἀπόλλωνα

Car. = Carmina epica et elegiaca minora

Cer. = Hymnus in Cererem (hymn. 6) / Εἰς Δήμητρα

Del. = Hymnus in Delum (hymn. 4) / Εἰς Δῆλον

Dian. = Hymnus in Dianam (hymn. 3) / Εἰς Ἄρτεμιν

Epigr. = Epigrammata, ed. R. Pfeiffer, *v. supra*. (citată e.g. Call. *Epigr.* 1.9) + H. Beckby, *Anthologia Graeca (AG)*, ed. 2., Munich: Heimeran, 1965-1968 (citată e.g. Call. *Epigr.* 7.89.9)

Fr. = Fragmenta (+ Fragmenta grammatica, Fragmenta incertae sedis)

Hec.fr. = Hecale (Fragmenta) / Ἑκάλη

Iamb.fr. = Iambi (Fragmenta) / Ἴαμβοι

Iov. = Hymnus in Iovem (hymn. 1) / Εἰς Δία

Lav.Pall. = In lavacrum Palladis (hymn. 5) / Εἰς λουῖτρα τῆς Παλλάδος

Lyr.fr. = Lyrica (Fragmenta) / Μέλη

SHell. = Supplementum Hellenisticum, ed. H. Lloyd-Jones & P. Parsons, *Supplementum Hellenisticum*. Berlin: De Gruyter, 1983.

Dem. = Demosthenes Orator, Δημοσθένης, sec. IV î.Hr. (384-322)

Ed. S.H. Butcher & W. Rennie, *Demosthenis orationes*, vol. 1-3. Oxford: Clarendon Press, 1903-31 (repr. 1966-67). Discursurile sunt citate după număr. conform listei de mai jos, și paragraf.

1. Olynthiaca 1 / Ὀλυνθιακὸς α'

2. Olynthiaca 2 / Ὀλυνθιακὸς β'

3. Olynthiaca 3 / Ὀλυνθιακὸς γ'

4. Philippica 1 / Κατὰ Φιλίππου α'

5. De pace / Περί τῆς εἰρήνης

6. Philippica 2 / Κατὰ Φιλίππου β'

7. De Halonneso / Περί Ἀλοννήσου

8. De Chersoneso / Περί τῶν ἐν Χερρονήσῳ

9. Philippica 3 / Κατὰ Φιλίππου γ'

10. Philippica 4 [Sp.] / Κατὰ Φιλίππου δ'

11. In epistulam Philippi [Sp.] / Πρὸς τὴν ἐπιστολὴν τὴν Φιλίππου
12. [Philippi] epistula / Φιλίππου ἐπιστολή
13. Περὶ συντάξεως [Sp.]
14. Περὶ τῶν συμμοριῶν
15. De Rhodiorum libertate / Ὑπὲρ τῆς Ῥοδίων ἐλευθερίας
16. Pro Megalopolitanis / Ὑπὲρ Μεγαλοπολιτῶν
17. Περὶ τῶν πρὸς Ἀλέξανδρον συνθηκῶν [Sp.]
18. De corona / Περὶ τοῦ στεφάνου
19. De falsa legatione / Περὶ τῆς παραπρεσβείας
20. Adversus Leptinem / Περὶ τῆς ἀτελείας πρὸς Λεπτίνην
21. In Midiam / Κατὰ Μειδίου περὶ τοῦ κονδύλου
22. Adversus Androtionem / Κατ' Ἀνδροτίωνος παρανόμων
23. In Aristocratem / Κατ' Ἀριστοκράτους
24. In Timocratem / Κατὰ Τιμοκράτους
25. In Aristogitonem 1 / Κατ' Ἀριστογεΐτονος α'
26. In Aristogitonem 2 / Κατ' Ἀριστογεΐτονος β'
27. In Arophum 1 / Κατ' Ἀρόβου ἐπιτροπῆς
28. In Arophum 2 / Κατ' Ἀρόβου β'
29. Contra Arophum 3 / Πρὸς Ἄροβον ὑπὲρ Φάνου ψευδομαρτυριῶν
30. Contra Onetorem 1 / Πρὸς Ὀνήτορα ἐξούλης α'
31. Contra Onetorem 2 / Πρὸς Ὀνήτορα ἐξούλης β'
32. Contra Zenothemin / Πρὸς Ζηνόθεμιν παραγραφὴ
33. Contra Apatourium [Sp.] / Πρὸς Ἀπατούριον παραγραφὴ
34. Contra Phormionem / Πρὸς Φορμίωνα περὶ δανείου
35. Contra Lacritum [Sp.] / Πρὸς τὴν Λακρίτου παραγραφὴν
36. Pro Phormione / Παραγραφὴ ὑπὲρ Φορμίωνος
37. Contra Pantaenetum / Παραγραφὴ πρὸς Πανταίνετον
38. Contra Nausimachum et Xenoreitheia / Παραγραφὴ πρὸς Ναυσίμαχον καὶ Ξενοπειθην
39. Contra Boeotum 1 / Πρὸς Βοιωτὸν περὶ τοῦ δνόματος
40. Contra Boeotum 2 [Sp.] / Πρὸς Βοιωτὸν περὶ προικὸς μητρῶας
41. Contra Spudiam / Πρὸς Σπουδιαν ὑπὲρ προικὸς
42. Contra Phaenippum [Sp.] / Πρὸς Φαίνιππον περὶ ἀντιδόσεως
43. Contra Macartatium [Sp.] / Πρὸς Μακάρτατον περὶ Ἄγνιου κλήρου
44. Contra Leocharem [Sp.] / Πρὸς Λεωχάρην περὶ τοῦ κλήρου
45. In Stephanum 1 / Κατὰ Στεφάνου ψευδομαρτυριῶν α'
46. In Stephanum 2 / Κατὰ Στεφάνου ψευδομαρτυριῶν β'
47. In Evergum et Mnesibulum [Sp.] / Κατὰ Εὐέργου καὶ Μνησιβούλου ψευδομαρτυριῶν
48. In Olympiodorum [Sp.] / Κατ' Ὀλυμπιοδώρου βλάβης
49. Contra Timotheum [Sp.] / Πρὸς Τιμόθεον ὑπὲρ χρέως
50. Contra Polyclem [Sp.] / Πρὸς Πολυκλέα περὶ τοῦ ἐπιτηρηρχήματος
51. De corona trierarchiae / Περὶ τοῦ στεφάνου τῆς τριηραρχίας
52. Contra Callippum [Sp.] / Πρὸς Κάλλιππον
53. Contra Nicostratum / Πρὸς Νικόστρατον περὶ ἀνδραπόδων ἀπογραφῆς
54. In Cononem / Κατὰ Κόνωνος αἰκίας
55. Contra Calliclem / Πρὸς Καλλικλέα περὶ χωρίου
56. In Dionysodorum [Sp.] / Κατὰ Διονυσοδώρου βλάβης
57. Contra Eubulidem / Ἐφεσις πρὸς Εὐβουλίδην
58. In Theocrinem [Sp.] / Ἐνδειξις κατὰ Θεοκρίνου
59. In Neaeram [Sp.] / Κατὰ Νεαίρας
60. Epitaphius / Ἐπιτάφιος
61. Eroticus [Sp.] / Ἐρωτικός

Ep. = Epistulae

Fr. = Fragmenta, ed. J. Baier & H. Sauppe, *Oratores Attici*. Zurich: Hoehr, 1850 (repr. Hildesheim:

Olms, 1967).

Prooem. = Prooemia (Exordia) / Προοίμια

Eur. = Euripides Tragicus, Εὐριπίδης, sec. V î.Hr.

Ed. J. Diggle, *Euripidis fabulae*, vol. 1-3. Oxford: Clarendon Press, 1981-94.

Alc. = Alcestis / Ἄλκηστις, ed. J. Diggle

Alex.fr. = Fragmenta Alexandri, ed. B. Snell, *Euripides Alexandros und andere Strassburger Papyri mit Fragmenten griechischer Dichter* [*Hermes Einzelschriften* 5] (1937).

Andr. = Andromache / Ἀνδρομάχη, ed. J. Diggle

Antiop.fr. = Fragmenta Antiopes / Ἀντιόπη, ed. J. Kambitsis, *L'Antiope d'Euripide*. Athens: Hourzamanis, 1972.

Ba. = Bacchae / Βάκχαι, ed. J. Diggle

Cyc. = Cyclops / Κύκλωψ, ed. J. Diggle

El. = Electra / Ἠλέκτρα, ed. J. Diggle

Ep.Alc. = Epinicion in Alcibiadem (Fragmenta), ed. D.L. Page, *Poetae melici Graeci*. Oxford: Clarendon Press, 1962.

Epigr. = Epigrammata, ed. H. Beckby, *Anthologia Graeca (AG)*, ed.2., Munich: Heimeran, 1965-1968.

Fr. = Fragmenta, ed. A. Nauck, *Tragicorum Graecorum fragmenta*. Leipzig: Teubner, 1889 (repr. Hildesheim: Olms, 1964); D.L. Page, *Select papyri*, vol. 3. London: Heinemann, 1941 (repr. 1970); B. Snell, *Tragicorum Graecorum fragmenta. Supplementum*. Hildesheim: Olms, 1964.

Fr.pap. = Fragmenta papyracea, ed. C. Austin, *Nova fragmenta Euripidea in papyris reperta*. Berlin: De Gruyter, 1968.

Hec. = Hecuba / Ἑκάβη, ed. J. Diggle

Hel. = Helena / Ἑλένη, ed. J. Diggle

Heracl. = Heraclidae / Ἡρακλεΐδαι, ed. J. Diggle

HF = Hercules Furens / Ἡρακλῆς, ed. J. Diggle

Hipp. = Hippolytus / Ἴππόλυτος, ed. J. Diggle

Hyps.fr. = Fragmenta Hypsipyles / Ὑψιπύλη, ed. G.W. Bond, *Euripides. Hypsipyle*. Oxford: Clarendon Press, 1963.

IA = Iphigenia Aulidensis / Ἰφιγένεια ἡ ἐν Αὐλίδι, ed. J. Diggle

Ion / Ἴων, ed. J. Diggle

IT = Iphigenia Taurica / Ἰφιγένεια ἡ ἐν Ταύροις, ed. J. Diggle

Med. = Medea / Μήδεια, ed. J. Diggle

Oen.fr. = Fragmenta Oenei / Οἰνεύς, ed. J. von Arnim, *Supplementum Euripideum*. Bonn: Marcus & Weber, 1913.

Or. = Orestes / Ὀρέστης, ed. J. Diggle

Ph. = Phoenissae / Φοίνισσαι, ed. J. Diggle

Phaëth.fr. = Fragmenta Phaëthonis / Φαέθων, ed. J. Diggle

Phrix.fr. = Fragmenta Phrixei / Φρίξος, ed. J. Rea, *The Oxyrhynchus papyri*, vol. 34, Egypt Exploration Society, London, 1968.

Rh. = Rhesus / Ῥῆσος, ed. J. Diggle

Supp. = Supplices / Ἰκέτιδες, ed. J. Diggle

Tr. = Troades / Τρωάδες, ed. J. Diggle

Hdt. = Herodotus Historicus, Ἡρόδοτος, sec. V î.Hr.

Ed. Ph.-E. Legrand, *Hérodote. Histoires*, 9 vol. Paris: Les Belles Lettres, 1932-54 (citarea se face după carte și paragraf, e.g. Hdt. 4.25; *p.* = Prooemium).

Hes. = Hesiodus Epicus, Ἡσίοδος, sec. VI î.Hr.

Th. = Theogonia / Θεογονία, ed. M.L. West, *Hesiod. Theogony*. Oxford: Clarendon Press, 1966.

Op. = Opera et dies / Ἔργα καὶ ἡμέραι, ed. F. Solmsen, *Hesiodi opera*. Oxford: Clarendon Press, 1970.

Sc. = Scutum / Ἀσπίς Ἡρακλέους, ed. *idem*

Fr. = Fragmenta, ed. R. Merkelbach & M.L. West, *Fragmenta Hesiodica*. Oxford: Clarendon Press,

1967; R. Merkelbach & M.L. West, *Hesiodi opera* (ed. F. Solmsen), Oxford: Clarendon Press, 1983.
Fr. astr. = Fragmenta astronomica, ed. H. Diels & W. Kranz, *Die Fragmente der Vorsokratiker*, vol. 1, Berlin: Weidmann, 1951 (repr. 1966).
Fr. ap. M. Tyr. = Fragmentum (ap. Maximum Tyrium), ed. R. Renehan, „A new Hesiodic fragment.” *Classical Philology* 81 (1986): pag. 221.

Hom. = Homerus Epicus, Ὅμηρος, sec. VIII î.Hr.

Il. = Ilias / Ἰλιάς, ed. T.W. Allen, *Homeri Ilias*, vol. 2-3. Oxford: Clarendon Press, 1931.
Od. = Odyssea / Ὀδύσσεια, ed. P. von der Mühll, *Homeri Odyssea*. Basel: Helbing & Lichtenhahn, 1962.
Ep. = Epigrammata, ed. H. Beckby, *Anthologia Graeca (AG)*, ed.2., Munich: Heimeran, 1965-1968.

II. = v. Hom.

Is. = Isaeus Orator, Ἰσαῖος, sec. V-IV î.Hr.

Ed. P. Roussel, *Isée. Discours*, ed.2. Paris: Les Belles Lettres, 1960. (discursurile sunt citate cu două cifre, e.g. Is. 3.2, unde prima cifră este nr. discursului, conform listei de mai jos, iar a doua este nr. paragrafului).

1. De Cleonymo / Περὶ τοῦ Κλεωνύμου κλήρου
 2. De Menecele / Περὶ τοῦ Μενεκλέους κλήρου
 3. De Pyrrho / Περὶ τοῦ Πύρρου κλήρου
 4. De Nicostrato / Περὶ τοῦ Νικοστράτου κλήρου
 5. De Dicaeogene / Περὶ τοῦ Δικαιογένους κλήρου
 6. De Philoctemone / Περὶ τοῦ Φιλοκτήμονος κλήρου
 7. De Apollodoro / Περὶ τοῦ Απολλοδώρου κλήρου
 8. De Cirone / Περὶ τοῦ Κίρωνος κλήρου
 9. De Astyphilo / Περὶ τοῦ Ἀστυφίλου κλήρου
 10. De Aristarcho / Περὶ τοῦ Ἀριστάρχου κλήρου
 11. De Hagnia / Περὶ τοῦ Ἁγνίου κλήρου
 12. Pro Euphiletō / Ὑπὲρ Εὐφιλήτου
- Fr.* = Fragmenta

Ios. = Iosephus Historicus, Ἰώσηπος, sec. I d.Hr.

Ed. B. Niese, *Flavii Iosephi opera*, vol. 1-6. Berlin: Weidmann, 1887- 1895 (repr. 1955).

AI = Antiquitates Iudaicae / Ἰουδαϊκὴ ἀρχαιολογία
Ap. = contra Arionem (= De Iudaeorum vetustate) / Πρὸς Ἀπίωνα περὶ τῆς τῶν Ἰουδαίων ἀρχαιότητος
BI = Bellum Iudaicum / Περὶ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ πολέμου
Vit. = Vita / Ἰωσήπου βίος

Isoc. = Isocrates Orator, Ἰσοκράτης, sec. V/IV î.Hr.

Ed. É. Brémond, G. Mathieu, *Isocrate. Discours*, vol. 1-4. Paris: Les Belles Lettres, 1928-62. Discursurile sunt citate după număr, conform listei de mai jos, și paragraf.

1. Ad Demonicum / Πρὸς Δημόνικον
2. Ad Nicoclem / Πρὸς Νικοκλέα
3. Nicocles / Νικοκλῆς ἢ Κύπριοι
4. Panegyricus / Πανηγυρικός
5. Philippos / Φίλιππος
6. Archidamus / Ἀρχίδαμος
7. Areopagiticus / Ἀρεοπαγитικός
8. De pace / Περὶ εἰρήνης
9. Evagoras / Εὐαγόρας

10. Helenae encomium / Ἑλένη
11. Busiris / Βούσιρις
12. Panathenaicus / Παναθηναϊκός
13. In sophistas / Κατὰ τῶν σοφιστῶν
14. Plataicus / Πλαταικός
15. Antidosis / Περί ἀντιδόσεως
16. De bigis / Περί τοῦ ζεύγους
17. Trapeziticus / Τραπεζιτικὸς
18. In Callimachum / Παραγραφή πρὸς Καλλίμαχον
19. Aegineticus / Αἰγινητικὸς
20. In Lochitem / Κατὰ Λοχίτου
21. In Euthynum / Πρὸς Εὐθύνουν ἀμάρτυρος

Ep. = Epistulae / Ἐπιστολαί

1. Ad Dionysium / Διονυσίῳ
2. Ad Philirrum / Φιλίππῳ
3. Ad Philirrum / Φιλίππῳ
4. Ad Antipatrum / Ἀντιπάτρῳ
5. Ad Alexandrum / Ἀλεξάνδρῳ
6. Ad filios Iasonis / Τοῖς Ἰάσονος παισίν
7. Ad Timotheum / Τιμοθέῳ
8. Ad reges Mytilenaeos / Τοῖς Μυτιληναίων ἄρχουσιν
9. Ad Archidamum / Ἀρχιδάμῳ

Fr. = Fragmenta

Luc. = Lucianus Sophista, Λουκιανός, sec. II d.Hr.

Ed. A.M. Harmon & K. Kilburn & M.D. Macleod, *Lucian*, vol. 1-8. Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1913-67.

Abd. = Abdicatus / Αποκηρυττόμενος

Alex. = Alexander / Ἀλέξανδρος ἢ ψευδόμαντις

Anach. = Anacharsis / Ἀνάχαρσις ἢ περὶ γυμνασίων

Apol. = Apologia / Ἀπολογία

Astr. = De astrologia / Περί τῆς ἀστρολογίης

Bacch. = Bacchus / Διόνυσος

BisAcc. = Bis accusatus sive tribunalia / Δίς κατηγορούμενος

Cal. = Calumniae non temere credendum / Περί τοῦ μὴ ῥαδίως πιστεῦειν διαβολῇ

Cat. = Cataplus / Κατάπλους ἢ τύραννος

Cont. = Charon sive contemplantes / Χάρων ἢ ἐπισκοποῦντες

DDeor. = Dialogi deorum / Θεῶν διάλογοι

DJud. = Dearum iudicium / Θεῶν κρίσις

DMar. = Dialogi marini / Ἐνάλιοι διάλογοι

DMeretr. = Dialogi meretricii / Ἐταιρικοὶ διάλογοι

DMort. = Dialogi mortuorum / Νεκρικοὶ διάλογοι

Demon. = Demonax / Δημόνακτος βίος

Deor. Conc. = Deorum concilium / Θεῶν ἐκκλησία

Dips. = Dipsades / Περί τῶν διψάδων

Dom. = De domo / Περί τοῦ οἴκου

Electr. = Electrum / Περί τοῦ ἠλέκτρου ἢ τῶν κύκνων

Eun. = Eunuchus / Εὐνούχος

Fug. = Fugitivi / Δραπέται

Gall. = Gallus / ὄνειρος ἢ ἀλεκτριῶν

Harm. = Harmonides / Ἀρμονίδης

- Herc.* = Hercules / Ἡρακλῆς
Herm. = Hermotimus / Ἑρμότιμος ἢ περὶ αἰρέσεων
Herod. = Herodotus / Ἡρόδοτος ἢ Ἀετίων
Hes. = Hesiodus / Διάλογος πρὸς Ἡεσίοδον
Hipp. = Hippias / Ἴππίας ἢ βαλανεῖον
Hist. Consc. = Quomodo historia conscribenda sit / Πῶς δεῖ ἱστορίαν συγγράφειν
Icar. = Icaromenippus / Ἰκαρομένιππος ἢ ὑπερνέφελος
Im. = Imagines / Εἰκόνες
Ind. = Adversus indoctum et libros multos eminentem / Πρὸς τὸν ἀπαιδεύτον καὶ πολλὰ βιβλία ὠνούμενον
Iconf. = Iuppiter Confutatus / Ζεὺς ἐλεγχόμενος
ITr. = Iuppiter tragoedus / Ζεὺς τραγωδός
Iud. Voc. = Iudicium vocalium (Lis consonantium) / Δίκη συμφώνων
Laps. = Pro lapsu inter salutandum / Ὑπὲρ τοῦ ἐν τῇ προσαγορευθεῖσαι πταίσματος
Lex. = Lexiphanes / Λεξιφάνης
Luct. = De luctu / Περί πένθους
Macr. = Macrobbii / Μακρόβιοι
Merc. Cond. = De mercede conductis potentium familiaribus / Περί τῶν ἐπὶ μισθῶ συνόντων
Musc. Enc. = Muscae encomium / Μυσίας ἐγκώμιον
Nav. = Navigium / Πλοῖον ἢ εὐχαί
Nec. = Menippus sive necyomantia / Μένιππος ἢ νεκυομαντεία
Ner. = Nero / Νέρων
Nigr. = Nigrinus / Νιγρίνου φιλοσοφία
Par. = De parasito sive artem esse parasiticam / Περί παρασίτου ὅτι τέχνη ἢ παρασιτική
Patr. Enc. = Patriae encomium / Πατρίδος ἐγκώμιον
Peregr. = De morte Peregrini / Περί τῆς Περεργίνου τελευτῆς
Phal. 1,2 = Phalaris 1, 2 / Φάλαρις Α, Β
Philops. = Philopseudes sive incredulus / Φιλοψευδεῖς ἢ ἀπιστῶν
Pisc. = Reviviscentes sive piscator / Αναβιοῦντες ἢ ἀλιεύς
Pr. Im. = Pro imaginibus / Ὑπὲρ τῶν εἰκόνων
Prom. = Prometheus / Προμηθεύς
Prom. Es = Prometheus es in verbis / Πρὸς τὸν εἰπόντα Προμηθεύς εἶ ἐν τοῖς λόγοις
Pseudol. = Pseudologista / Ψευδοσοφιστής ἢ σολοικιστής
Rh. Pr. = Rhetorum praecceptor / Ῥητόρων διδάσκαλος
Sacr. = De sacrificiis / Περί θυσιῶν
Salt. = De saltatione / Περί ὀρχήσεως
Sat. = Saturnalia / Τὰ πρὸς Κρόνον
Scyth. = Scythia / Σκύθης ἢ πρόξενος
Sol. = Soloecista / Ψευδολογιστής ἢ περὶ τῆς ἀποφράδος
Somn. = Somnium sive vita Luciani / Περί τοῦ ἐνυπνίου ἧτοι βίος Λουκιανοῦ
Symp. = Symposium / Συμπόσιον ἢ Λαπίθα
Syr. D. = De Syria dea / Περί τῆς Συρίας θεοῦ
Tim. = Timon / Τίμων
Tox. = Toxaris vel amicitia / Τόξαρις ἢ φιλία
Trag. = Tragodopodagra (Podagra) / Ποδάγρα
Tyr. = Tyrannicida / Τυραννοκτόνος
VH 1,2 = Verae Historiae 1, 2 / Ἀληθῶν διηγημάτων Α, Β
Vit. Auct. = Vitarum auctio / Βίων πρᾶσις
Zeux. = Zeuxis / Ζεῦξις ἢ Ἀντίοχος

Lys. = Lysias Orator, Λυσίας, sec. V-IV ἰ. Hr.

Ed. U. Albin, *Lisia. I discorsi*. Florence: Sansoni, 1955; citat după nr. discursului și paragraf; fragmentele sunt citate după nr. paginii din ediție.

1. De caede Eratosthenis / Ὑπὲρ τοῦ Ἐρατοσθένους φόνου ἀπολογία

2. Eritaphius [Sp.] / Ἐπιτάφιος τοῖς Κορινθίοις βοηθοῖς
3. Contra Simonem / Πρὸς Σίμωνα ἀπολογία
4. περὶ τραύματος Ἐκ προνοίας
5. Pro Callia / Ὑπὲρ Καλλίου ἱεροσυλίας ἀπολογία
6. In Andocidem [Sp.] / Κατ' Ἀνδοκίδου ἀσεβείας
7. Ateoragiticus / Ἀρεοπαγετικός περὶ τοῦ σηκοῦ ἀπολογία
8. Κατηγορία πρὸς τοὺς συνουσιαστάς κακολογῶν [Sp.]
9. Pro milite [Sp.] / Ὑπὲρ τοῦ στρατιώτου
10. In Theomnestum 1 / Κατὰ Θεομνήστου α'
11. In Theomnestum 2 [Sp.] / Κατὰ Θεομνήστου β'
12. In Eratosthenem / Κατὰ Ἐρατοσθένους
13. In Agoratum / Κατὰ Ἀγοράτου
14. In Alcibiadem 1 / Κατὰ Ἀλκιβιάδου λειποταξίου
15. In Alcibiadem 2 / Κατὰ Ἀλκιβιάδου ἀστρατείας
16. Pro Mantitheo / Ἐν βουλῇ Μαντιθέω δοκιμαζομένῳ ἀπολογία
17. Πρὸς τὸ δημόσιον περὶ τῶν Ἐράτωνος χρημάτων
18. Περὶ τῆς δημεύσεως <τῶν> τοῦ Νικίου ἀδελφοῦ ἐπίλογος
19. Ὑπὲρ τῶν Ἀριστοφάνους χρημάτων, πρὸς τὸ δημόσιον
20. Pro Polystrato [Sp.] / Ὑπὲρ Πολυστράτου
21. Ἀπολογία δωροδοκίας ἀπαράσημος
22. Κατὰ τῶν σιτοπωλῶν
23. In Panicleonem / Κατὰ Παγκλέωνος ὅτι οὐκ ἦν Πλαταιεύς
24. Ὑπὲρ τοῦ ἀδυνάτου
25. [Δήμου καταλύσεως] ἀπολογία
26. <Περὶ τῆς Εὐάνδρου δοκιμασίας>
27. In Epiratam / Κατ' Ἐπικράτους καὶ τῶν συμβρεσβευτῶν
28. In Ergoclem / Κατ' Ἐργοκλέους ἐπίλογος
29. In Philocratam / Κατὰ Φιλοκράτους ἐπίλογος
30. In Nicomachum / Κατὰ Νικομάχου γραμματέως
31. In Philonem / Κατὰ Φίλωνος δοκιμασία
32. In Diogitonem / Κατὰ Διογείτωνος
33. Olympiacus / Ὀλυμπιακός
34. Περὶ τοῦ μὴ καταλῦσαι τὴν πάτριον πολιτείαν Ἀθήνησι

Fr. = Fragmenta, ed. U. Albin, *Lisia. I discorsi*. Florence: Sansoni, 1955.

Fr.Ep. = Fragmenta epistolarum, ed. T. Thalheim, *Lysiae orationes* (editio maior), ed.2. Leipzig: Teubner, 1913.

LXX = Septuaginta, Vetus Testamentum Graece redditum, Παλαιὰ Διαθήκη
Ed. A. Rahlfs, *Septuaginta*, Stuttgart: Württemberg Bible Society, 1935 (repr. 1971).

Abd. = rom. Abdias / lat. Abdias / gr. Ἀβδιού

Ag. = rom. Aggeu / lat. Aggaeus / gr. Ἀγγαῖος

Am. = rom. Amos / lat. Amos / gr. Ἀμώς

Av. = rom. Avacum (Habacuc TM) / lat. Habacuc / gr. Ἀβακούμ

Bar. = rom. Baruh / lat. Baruch / gr. Βαρούχ

Bel = rom. Bel și balaurul / lat. Bel et Draco / gr. Βῆλ καὶ δράκων

Cânt. = rom. Cântarea Cântărilor / lat. Canticum / gr. ᾠσμα

Dan. / *Dan.(Θ)* = rom. Daniel (Θ = vers. Theodotion) / lat. Daniel / gr. Δανιήλ

Deut. = rom. Deuteronomul / lat. Deuteronomium / gr. Δευτερονόμιον

Ecl. = rom. Eccliziastul / lat. Ecclesiastes / gr. Ἐκκλησιαστής

Ep.Ier. = rom. Epistola lui Ieremia / lat. Epistola Ieremiae / gr. Ἐπιστολή Ἱερεμίου

Est. = rom. Ester / lat. Esther / gr. Ἑσθήρ

Ex. = rom. Exodul / lat. Exodus / gr. Ἔξοδος

- I Ezzr.*, *2 Ezzr.* (2 Ezdra = Ezra și Nehemia TM) = rom. 1, 2 Ezdra / lat. Esdrae 1, 2 / gr. Ἔσδρας
Gen. = rom. Geneza / lat. Genesis / gr. Γένεσις
Ier. = rom. Ieremia / lat. Ieremias / gr. Ἰερεμίας
Iez. = rom. Iezechiel / lat. Ezechiel / gr. Ἰεζεκιήλ
Iis.Nav. = rom. Iisus (Iosua) Nave / lat. Iosue / gr. Ἰησοῦς
Ioel = rom. Ioel / lat. Ioel / gr. Ἰωήλ
Iona (rom.) / lat. Ionas / gr. Ἰωνᾶς
Iov (rom.) / lat. Iob / gr. Ἰώβ
Is. = rom. Isaia / lat. Isaias / gr. Ἠσαΐας
Iud. = rom. Iudit / lat. Iudith / gr. Ἰουδίθ
Ἰη. = rom. Ἰητελεpciunea lui Solomon / lat. Sapientia / gr. Σοφία Σαλωμώντος
Jud. / Jud.(B) = rom. Judecatori (B = Codex Vaticanus) / lat. Iudices / gr. Κριταί
Lev. = rom. Leviticul / lat. Leviticus / gr. Λευιτικόν
1Mac., *2Mac.*, *3Mac.*, *4Mac.* = rom. 1, 2, 3, 4 Macabei / lat. Machabeorum 1-4 / gr. Μακκαβαῖοι
Mal. = rom. Malachia / lat. Malachias / gr. Μαλαχίας
Mich. = rom. Michea / lat. Michaeas / gr. Μιχαίας
Na. = rom. Naum / lat. Nahum / gr. Ναούμ
Num. = rom. Numerii / lat. Numeri / gr. Ἀριθμοί
Od. = rom. Odele / lat. Odae / gr. Ὠδαί
Os. = rom. Osea / lat. Osee / gr. Ὠσηέ
1Par., *2Par.* = rom. 1, 2 Paraleipomena / lat. Paralimomenon 1, 2 sive Chronicon 1, 2 / gr. Χρονικά (Παραλειπόμενα) 1, 2
Plâng. = rom. Plângerile lui Ieremia / lat. Lamentationes / gr. Θρήνοι
Prov. = rom. Proverbele (Pildele) lui Solomon / lat. Proverbia / gr. Παροιμιαί
Ps. = rom. Psalmii / lat. Psalmi / gr. Ψαλμοί
Ps.Sol. = rom. Psalmii lui Solomon / lat. Psalmi Salomonis / gr. Ψαλμοί Σαλωμώντος
1Rg., *2Rg.*, *3Rg.*, *4Rg.* = rom. 1, 2, 3, 4 Regi (3, 4 Regi = 1, 2 Regi / Samuel TM) / lat. Regnorum 1-4 / gr. Σαμουήλ 1, 2; 3, 4 = Βασιλέων 1, 2
Ruth (rom.) / lat. Ruth / gr. Ρούθ
Sir. = rom. Ἰητελεpciunea lui Iisus Sirach / lat. Ecclesiasticus sive Siracides (Sapientia Jesu filii Sirach) / gr. Σοφία Σιράχ (ἐκκλησιαστικός)
Soph. = rom. Sophonia / lat. Sophonias / gr. Σοφονίας
Suz. (Suz.TH) = rom. Suzana / lat. Susanna / gr. Σουσάννα
Tob. (Tob.S) = rom. Tobit / lat. Tobit / gr. Τωβίτ
Zah. = rom. Zaharia / lat. Zacharias / gr. Ζαχαρίας

Men. = Menander Comicus, Μένανδρος, sec. IV-III î.Hr.

Ed. F.H. Sandbach, *Menandri reliquiae selectae*. Oxford: Clarendon Press, 1972.

- Asp.* = Aspis / Ασπίς
Car. = Carchedonius / Καρχεδόνιος
Cith. = Citharista / Κιθαριστής
Col. = Colax / Κόλαξ
Col.fr. = Colacis fragmenta aliunde nota
Con. = Coneazomenae / Κωνειαζόμεναι
DE = Dis Exaraton / Δις ἐξαπατών
DEfr. = Dis Exaraton (fragmenta aliunde nota)
Dysc. = Dyscolus / Δύσκολος
Epit. = Epitrepones / Ἐπιτρέποντες
Georg. = Georgus / Γεωργός
Her. = Heros / Ἥρως
Mis. = Misumenus / Μισούμενος
Mis.fr. = Misumeni nova fragmenta, ed. E.G. Turner, "New fragments of the Misoumenos of Menander", *Bulletin of the Institute of Classical Studies* suppl. 17 (1965).

Pc. = Pericromene / Περικειρομένη
Per. = Perinthia / Περινθία
Phasm. = Phasma / Φάσμα
Sam. = Samia / Σαμία
Sic. = Sicyonius / Σικυώνιος
Th. = Theophorumene / Θεοφορουμένη

Epiqr. = Epigrammata, ed. H. Beckby, *Anthologia Graeca (AG)*, ed.2., Munich: Heimeran, 1965-1968.
Fr. = Fragmenta, A. Meineke, *Fragmenta comicorum Graecorum*, vol. 4. Berlin: Reimer, 1841 (repr. De Gruyter, 1970); T. Kock, *Comicorum Atticorum fragmenta*, vol. 3. Leipzig: Teubner, 1888; J. Demianczuk, *Supplementum comicum*. Krakau: Nakladem Akademii, 1912 (repr. Hildesheim: Olms, 1967); C. Austin, *Comicorum Graecorum fragmenta in papyris reperta*. Berlin: De Gruyter, 1973.
Fr.Didot. = Fragmenta Didotiana 1, 2.; A. Körte & A. Thierfelder, *Menandri quae supersunt*, vol. 2, ed.2. Leipzig: Teubner, 1959.
Gnom. = Gnomai monostichoi e papyris, Sententiae e codicibus Byzantinis, Sententiae e papyris / Γνώμαι μονόστιχοι, ed. S. Jäkel, *Menandri sententiae*. Leipzig: Teubner, 1964.
Mon. = Gnomae monostichoi (Sententiae) / Γνώμαι μονόστιχοι, ed. A. Meineke, *Fragmenta comicorum Graecorum*, vol. 4. Berlin: Reimer, 1841.

NT = Novum Testamentum, Καινή Διαθήκη, sec. I d.Hr.

Ed. K. Aland, M. Black, C.M. Martini, B.M. Metzger, & A. Wikgren, *The Greek New Testament*, ed.2. Stuttgart: Württemberg Bible Society, 1968.

Apoc. = rom. Apocalipsa / lat. Apocalypsis Ioannis / gr. Ἀποκάλυψις Ἰωάννου
Col. = rom. Coloseni / lat. Epistula (Pauli) ad Colossenses / gr. Πρὸς Κολοσσαεῖς ἐπιστολή Παύλου
1Cor., 2Cor. = rom. 1, 2 Corinteni / lat. Epistula (Pauli) ad Corinthios 1, 2 / gr. Πρὸς Κορινθίους ἐπιστολαὶ Παύλου
Ef. = rom. Efeseni / lat. Epistula Pauli ad Ephesios / gr. Πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολή Παύλου
Evr. = rom. Evrei / lat. Epistula Pauli ad Hebraeos / gr. Πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολή Παύλου
Flm. = rom. Filimon / lat. Epistula Pauli ad Philemonem / gr. Πρὸς Φιλήμονα ἐπιστολή Παύλου
Flp. = rom. Filipeni / lat. Epistula Pauli ad Philippenses / gr. Πρὸς Φιλιππησίους ἐπιστολή Παύλου
Fp. = rom. Faptele Apostolorum / lat. Actus apostolorum / gr. Πράξεις Ἀποστόλων
Gal. = rom. Galateni / lat. Epistula Pauli ad Galatas / gr. Πρὸς Γαλάτας ἐπιστολή Παύλου
Iac. = rom. Iacov / lat. Epistula Iacobi / gr. Ἰακώβου ἐπιστολή
In. = rom. Ioan / lat. Evangelium secundum Iohannem / gr. Εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννην
1In., 2In., 3In. = rom. 1, 2, 3 Ioan / lat. Epistula Iohannis 1, 2, 3 / gr. Ἰωάννου ἐπιστολαί
Iuda = rom. Iuda / lat. Epistula Iudae / gr. Ἰούδα ἐπιστολή
Lc. = rom. Luca / lat. Evangelium secundum Lucam / gr. Εὐαγγέλιον κατὰ Λουκᾶν
Mc. = rom. Marcu / lat. Evangelium secundum Marcum / gr. Εὐαγγέλιον κατὰ Μάρκον
Mt. = rom. Matei / lat. Evangelium secundum Matthaeum / gr. Εὐαγγέλιον κατὰ Μαθθαῖον
1Pt., 2Pt. = rom. 1, 2 Petru / lat. Epistula Petri 1, 2 / gr. Πέτρου ἐπιστολαί
Rom. = rom. Romani / lat. Epistula (Pauli) ad Romanos / gr. Πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολή Παύλου
1Tes., 2Tes. = rom. 1, 2 Tesaloniceni / lat. Epistula (Pauli) ad Thessalonicenses 1, 2 / gr. Πρὸς Θεσσαλονικεῖς ἐπιστολαὶ Παύλου
1Tim., 2Tim. = rom. 1, 2 Timotei / lat. Epistula (Pauli) ad Timotheum 1, 2 / gr. Πρὸς Τιμόθεον ἐπιστολαὶ Παύλου
Tit (rom.) / lat. Epistula Pauli ad Titum / gr. Πρὸς Τίτον ἐπιστολή Παύλου

Od. = v. Hom.

Pi. = Pindarus Lyricus, Πίνδαρος, sec. VI-V î.Hr.

Ed. H. Maehler & B. Snell, *Pindari carmina cum fragmentis*, Leipzig: Teubner, 1971-5.

Fr. = Fragmenta (*Hymn.* = Hymni / ὕμνοι, *Pae.* = Paeanes / Παιᾶνες, *Dith.* = Dithyrambi / Διθύραμβοι).

Isthm. = Isthmia / gr. Ἴσθμιονίκαις, *Parth.* = Parthenia / Παρθένεια, *Hyporch.* = Hyporchemata / Ὑπορχήματα, *Encom.* = Encomia / Ἐγκώμια, *Thren.* = Threni / Θρήνοι

I. = Isthmia / Ἴσθμιονίκαις

N. = Nemea / Νεμεονίκαις

O. = Olympia / Ὀλυμπιονίκαις

P. = Pythia / Πυθιονίκαις

Plat. = Plato Philosophus, Πλάτων, sec. V-IV î.Hr.

Ed. J. Burnet, *Platonis opera*, vol. 1-5. Oxford: Clarendon Press, 1900-1907 (repr. 1967-8). Citarea se face după operă și respectiv pagina și paragraful ediției princeps (Aldo Manuzio, Veneția, 1513): e.g. Plat. *Grg.*449b.

1Alc., *2Alc.* = Alcibiades 1, 2 [Sp.] / Ἀλκιβιάδης 1, 2

Amat. = Amatores [Sp.] / Ἀντερασταί

Ap. = Apologia / Ἀπολογία Σωκράτους

Chrm. = Charmides / Χαρμίδης

Clit. = Clitopho [Dub.] / Κλειτοφῶν

Cra. = Cratylus / Κρατύλος

Cri. = Crito / Κρίτων

Criti. = Critias / Κριτίας

Def. = Definitiones [Sp.] / Ὅροι

Demod. = Demodocus / Δημόδοκος

Ep. = Epistulae [Dub.]

Epigr. = Epigrammata, ed. H. Beckby, *Anthologia Graeca (AG)*, ed.2., Munich: Heimeran, 1965-1968.

Erin. = Erinomis [Dub.] / Ἐρινομίς

Erx. = Eryxias / Ἐρυξίας

Euthd. = Euthydemus / Εὐθύδημος

Euthphr. = Euthyphro / Εὐθύφρων

Fr. Trag. = Fragmenta Tragoediarum, ed. B. Snell, *Tragicorum Graecorum fragmenta*, vol. 1. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1971

Grg. = Gorgias / Γοργίας

Hipparch. = Hipparchus [Sp.] / Ἴππαρχος

Hp.Ma., Mi. = Hiprius Maior [Dub.], Minor / Ἴππίας μείζων, ἐλλάττων

Ion / Ἴων

Iust. = De iusto / Περὶ δικαίου

La. = Laches / Λάχης

Lg. = Leges / Νόμοι

Ly. = Lysis / Λῦσις

Men. = Meno / Μένων

Min. = Minos [Sp.] / Μίνως

Mx. = Menexenus / Μενόξενος

Phd. = Phaedo / Φαίδων

Phdr. = Phaedrus / Φαῖδρος

Phlb. = Philebus / Φίληβος

Plt. = Politicus / Πολιτικός

Prm. = Parmenides / Παρμενίδης

Prt. = Protagoras / Πρωταγόρας

R. = Respublica / Πολιτεία

Sis. = Sisyphus / Σίσυφος

Smp. = Symposium / Συμπόσιον

Sp. = Spuria (Axiochus) / Ἀξίοχος

Sph. = Sophista / Σοφιστής

Thg. = Theages [Sp.] / Θεάγης

Tht. = Theaetetus / Θεαίτητος

Ti. = Timaeus / Τίμαιος
Virt. = De virtute / Περί ἀρετῆς

Plb. = Polybius Historicus, Πολύβιος, sec. II ἰ.Ηρ.

Historiae / Ἱστορίαι, Ed. T. Büttner-Wobst, *Polybii historiae*, vol. 1-4. Leipzig: Teubner, 1882-1905, repr. Stuttgart, 1962-67.

Fr. = Fragmenta

Plut. = Plutarchus Biographus et Philosophus, Πλούταρχος, sec. I-II d.Ηρ.

Vitae parallelae / Βίοι παράλληλοι, ed. B. Perrin, *Plutarch's lives*, Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1914-26; K. Ziegler, *Plutarchi vitae parallelae*, Leipzig: Teubner, 1969-71.

Aem. = Aemilius Paulus / Αἰμίλιος Παῦλος

Ages. = Agesilaus / Ἀγησίλαος

AgisCleom. = Agis et Cleomenes / Ἄγισ καὶ Κλεομένης

Alc. = Alcibiades / Ἀλκιβιάδης

Alex. = Alexander / Ἀλέξανδρος

Ant. = Antonius / Ἀντώνιος

Arat. = Aratus / Ἄρατος

Arist. = Aristides / Ἀριστείδης

Art. = Artaxerxes / Ἄρταξέρξης

Brut. = Brutus / Βρούτος

Caes. = Caesar / Γάιος Καῖσαρ

Cam. = Camillus / Κάμιλλος

Cat.Ma.,Mi. = Cato Maior, Minor / Μάρκος Κάτων / Κάτων

Cic. = Cicero / Κικέρων

Cim. = Cimon / Κίμων

Comp. = Comparatio (urmat de două nume, e.g. *Comp.Demetr.Ant.*)

Cor. = Marcius Coriolanus / Γάιος Μάρκιος (Κοριοιλᾶνος)

Crass. = Crassus / Κράσσο

Dem. = Demosthenes / Δημοσθένης

Demetr. = Demetrius / Δημήτριος

Dio. = Dion / Δίων

Eum. = Eumenes / Εὐμένης

Fab. = Fabius Maximus / Φάβιος Μάξιμος

Flam. = Titus Flamininus / Τίτος Κοϊντίος (Φλαμινῖος)

Fr. = Fragmenta, ed. F. Jacoby, *Die Fragmente der griechischen Historiker (FGrH)*, Leiden: Brill, 1923-1958 (repr. 1954-1969).

Galb. = Galba / Γάλβας

Luc. = Lucullus / Λεύκολος

Lyc. = Lycurgus / Λυκούργος

Lys. = Lysander / Λύσανδρος

Mar. = Marius / Μάριος

Marc. = Marcellus / Μάρκελλος

Nic. = Nicias / Νικίας

Num. = Numa / Νομᾶς

Oth. = Otho / Ὄθων

Pel. = Pelopidas / Πελοπίδας

Per. = Pericles / Περικλῆς

Phil. = Philoemmen / Φιλοποίμη

Phoc. = Phocion / Φωκίων

Pompr. = Pompeius / Πομπήτιος

Publ. = Publicola / Πομπλικόλας

Pyrrh. = Pyrrhus / Πύρρος

Rom. = Romulus / Ρωμύλος
Sert. = Sertorius / Σερτώριος
Sol. = Solon / Σόλων
Sull. = Sulla / Σύλλας
TCG = Tiberius et Gaius Gracchus / Τιβέριος, Γάιος Γράκχος
Them. = Themistocles / Θεμιστοκλής
Thes. = Theseus / Θησεύς
Tim. = Timoleon / Τιμολέων

M. = Moralia. Trimiterea se face la pagină și paragraf (e.g. Plut. *M.*568b), iar tratatul de unde face parte exemplul poate fi identificat conform listei de mai jos.

1. De liberis educandis [Sp.] (1a-14c) / Περί παιδων ἀγωγῆς
2. Quomodo adolescens poetas audire debeat (14d-37b) / Πῶς δεῖ τὸν νέον ποιημάτων ἀκούειν
3. De recta ratione audiendi (37b-48d) / Περί τοῦ ἀκούειν
4. Quomodo adulator ab amico internoscatur (48e-74e) / Πῶς ἂν τις διακρίνει τὸν κόλακα τοῦ φίλου
5. Quomodo quis suos in virtute sentiat profectus (75a-86a) / Πῶς ἂν τις αἰσθοῖτο ἑαυτοῦ προκόπτοντος ἐπ' ἀρετῇ
6. De capienda ex inimicis utilitate (86b-92f) / Πῶς ἂν τις ἀπ' ἐχθρῶν ὠφελοῖτο
7. De amicorum multitudine (93a-97b) / Περί πολυφιλίας
8. De fortuna (97c-100a) / Περί τύχης
9. De virtute et vitio (100b-101e) / Περί ἀρετῆς καὶ κακίας
10. Consolatio ad Apollonium [Sp.] (101f-122a) / Παραμυθητικὸς πρὸς Ἀπολλώνιον
11. De tuenda sanitate praecepta (122b-137e) / Ὑγιεινά παραγγέλματα
12. Coniugalia praecepta (138a-146a) / Γαμικὰ παραγγέλματα
13. Septem sapientium convivium (146b-164d) / Τῶν ἑπτὰ σοφῶν συμπόσιον
14. De superstitione (164e-171f) / Περί δεισιδαιμονίας
15. Regum et imperatorum orophthegmata [Sp.?] (172b-208a) / Ἀποφθέγματα βασιλέων καὶ στρατηγῶν
16. Orophthegmata Laconica [Sp.?] (208b-242d) / Ἀποφθέγματα Λακωνικά
17. Mulierum virtutes (242e-263c) / Γυναικῶν ἀρεταί
18. Aetia Romana et Graeca (263d-304f) / Αἰτία Ῥωμαϊκὰ καὶ Ἑλληνικὰ
19. Parallela minora [Sp.] (305a-316b) / Συναγωγή ἱστοριῶν παραλλήλων Ἑλληνικῶν καὶ Ῥωμαϊκῶν
20. De fortuna Romanorum (316c-326c) / Περί τῆς Ῥωμαίων τύχης
21. De Alexandri magni fortuna aut virtute (326d-345b) / Περί τῆς Ἀλεξάνδρου τύχης ἢ ἀρετῆς λόγος
22. De gloria Atheniensium (345c-351b) / Πότερον Ἀθηναῖοι κατὰ πόλεμον ἢ κατὰ σοφίαν ἐνδοξότεροι
23. De Iside et Osiride (351c-384c) / Περί Ἴσιδος καὶ Ὀσίριδος
24. De E apud Delphos (384d-394c) / Περί τοῦ Εἰ τοῦ ἐν Δελφοῖς
25. De Pythiae oraculis (394d-409d) / Περί τοῦ μὴ χρᾶν ἔμμετρα νῦν τὴν Πυθίαν
26. De defectu oraculorum (409e-438d) / Περί τῶν ἐκλειπτῶν χρηστηρίων
27. An virtus doceri possit (439a-440c) / Εἰ διδακτὸν ἡ ἀρετὴ
28. De virtute morali (440d-452d) / Περί τῆς ἠθικῆς ἀρετῆς
29. De cohibenda ira (452f-464d) / Περί ἀοργησίας
30. De tranquillitate animi (464e-477f) / Περί εὐθυμίας
31. De fraterno amore (478a-492d) / Περί φιλαδελφίας
32. De amore proliis (493a-497e) / Περί τῆς εἰς τὰ ἔκγονα φιλοστοργίας
33. An vitiositas ad infelicitatem sufficiat (498a-500a) / Εἰ αὐτάρκης ἢ κακία πρὸς κακοδαιμονίαν
34. Animine an corporis affectiones sint peiores (500b-502a) / Περί τοῦ πότερον τὰ τῆς ψυχῆς ἢ τὰ τοῦ σώματος πάθη χείρονα
35. De garrulitate (502b-515a) / Περί ἀδολεσχίας
36. De curiositate (515b-523b) / Περί πολυπραγμοσύνης
37. De cupiditate divitiarum (523c-528b) / Περί φιλοπλουτίας
38. De vitioso pudore (528c-536d) / Περί δυσωπίας
39. De invidia et odio (536e-538e) / Περί φθόνου καὶ μίσους

40. De laude ipsius (539a-547f) / Περί τοῦ ἑαυτὸν ἐπαινεῖν ἀνεπιφθόνως
 41. De sera numinis vindicta (548a-568a) / Περί τῶν ὑπὸ τοῦ θεοῦ βραδέως τιμωρουμένων
 42. De fato [Sp.] (568b-574f) / Περί εἰμαρμένης
 43. De genio Socratis (575a-598f) / Περί τοῦ Σωκράτους δαιμονίου
 44. De exilio (599a-607f) / Περί φυγῆς
 45. Consolatio ad uxorem (608a-612b) / Παραμυθητικός εἰς τὴν γυναῖκα τὴν αὐτοῦ
 46. Quaestiones convivales (612c-748d) / Συμποσιακὰ προβλήματα
 47. Amatorius (748e-771e) / Ἐρωτικός
 48. Amatoriae narrationes [Sp.] (771e-775e) / Ἐρωτικά διηγήσεις
 49. Maxime cum principibus philosopho esse disserendum (776a-779c) / Περί τοῦ ὅτι μάλιστα τοῖς ἡγεμόσι δεῖ τὸν φιλόσοφον
 50. Ad principem ineruditum (779d-782f) / Πρὸς ἡγεμόνα ἀπαιδεύτον
 51. An seni respublica gerenda sit (783b-797f) / Εἰ πρεσβυτέρῳ πολιτευτέον
 52. Praecepta gerendae reipublicae (798a-825f) / Πολιτικά παραγγέλματα
 53. De unius in republica dominatione, populari statu, et paucorum imperio (826a-827c) / Περί μοναρχίας καὶ δημοκρατίας καὶ ὀλιγαρχίας
 54. De vitando aere alieno (827d-832a) / Περί τοῦ μὴ δεῖν δανεῖζεσθαι
 55. Vitae decem oratorum [Sp.] (832b-852e) / Περί τῶν δέκα ρητόρων
 56. Comparationis Aristophanis et Menandri compendium (853a-854d) / Συγκρίσεως Ἀριστοφάνους καὶ Μενάνδρου ἐπιτομή
 57. De Herodoti malignitate (854e-874c) / Περί Ἡροδότου κακοηθείας
 58. Aetia physica (911c-919e) / Αἴτια φυσικά
 59. De facie in orbe lunae (920b-945e) / Περί τοῦ ἐμφαινόμενου προσώπου τῷ κύκλῳ τῆς σελήνης
 60. De primo frigido (945f-955c) / Περί τοῦ πρώτως ψυχροῦ
 61. Aquane an ignis sit utilior [Sp.] (955d-958e) / Πότερον ὕδωρ ἢ πῦρ χρησιμώτερον
 62. De sollertia animalium (959a-985c) / Πότερα τῶν ζῴων φρονιμώτερον
 63. Bruta animalia ratione uti (985d-992e) / Περί τοῦ τὰ ἄλογα λόγῳ χρῆσθαι
 64. De esu carniū i (993a-996c) / Περί σαρκοφαγίας α'
 65. De esu carniū ii (996d-999b) / Περί σαρκοφαγίας β'
 66. Platonicae quaestiones (999c-1011e) / Πλατωνικά ζητήματα
 67. De animae procreatione in Timaeo (1012b-1030c) / Περί τῆς ἐν Τιμαίῳ ψυχογονίας
 68. Epitome libri de animae procreatione in Timaeo (1030d-1032f) / Ἐπιτομή τοῦ περὶ τῆς ἐν τῷ Τιμαίῳ ψυχογονίας
 69. De Stoicorum repugnantibus (1033a-1057b) / Περί Στωικῶν ἐναντιωμάτων
 70. Stoicos absurdiora poetis dicere (1057c-1058c) / Ὅτι παραδοξότερα οἱ Στωικοὶ τῶν ποιητῶν λέγουσιν
 71. De communibus notitiis adversus Stoicos (1058e-1086b) / Περί τῶν κοινῶν ἐννοιῶν πρὸς τοὺς Στωικοὺς
 72. Non posse suaviter vivi secundum Epicurum (1086c-1107c) / Ὅτι οὐδ' ἡδέως ζῆν ἔστιν κατ' Ἐπίκουρον
 73. Adversus Colotem (1107d-1127e) / Πρὸς Κολώτην
 74. De latenter vivendo (1128a-1130e) / Εἰ καλῶς εἶρηται τὸ λάθε βιώσας

Ediit: F.C. Babbitt, *Plutarch's moralia*, vol. 1-2. Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1927-8 (repr. 1962-69); H.N. Fowler, *Plutarch's moralia*, vol. 10. Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1936 (repr. 1969); L. Pearson, *Plutarch's moralia*, vol. 11. Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1965 (repr. 1970); J.B. Titchener, *Plutarchi moralia*, vol. 2.1. Leipzig: Teubner, 1935 (repr. 1971); W. Nachstädt, *Plutarchi moralia*, vol. 2.1, 2.2. Leipzig: Teubner, 1935 (repr. 1971); W. Sieveking, *Plutarchi moralia*, vol. 2.3, 3. Leipzig: Teubner, 1935 (repr. 1971); M. Pohlenz, *Plutarchi moralia*, vol. 3, 5.3. Leipzig: Teubner, 1929-60 (repr. 1972); C. Hubert, *Plutarchi moralia*, vol. 4, 5.3, 6.1. Leipzig: Teubner, 1938-60 (repr. 1959-71); J. Mau, *Plutarchi moralia*, vol. 5.2.1. Leipzig: Teubner, 1971; R. Westman (post M. Pohlenz), *Plutarchi moralia*, vol. 6.2. Leipzig: Teubner, 1959.

M.Fr. = *Fragmenta*, ed. F.H. Sandbach, *Plutarchi moralia*, vol. 7. Leipzig: Teubner, 1967.

Ecl. = Ἐκλογή περὶ τῶν ἀδυνάτων, ed. F.G. Schneidewin & E.L. von Leutsch, *Corpus paroemiographorum Graecorum*, vol. 1. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1839 (repr. Hildesheim: Olms, 1965).

Lib. = De libidine et aegritudine / Πότερον ψυχῆς ἢ σώματος ἐπιθυμία καὶ λύπη, ed. K. Ziegler & M. Pohlenz, *Plutarchi moralia*, vol. 6.3, Teubner, Leipzig, 1966.

Pars.An. = Parsne an facultas animi sit vita passiva / Εἰ μέρος τὸ παθητικὸν τῆς ἀνθρώπου ψυχῆς ἢ δύναμις, ed. *idem*.

Prov. = Proverbia / Παροιμίαι αἷς Ἀλεξανδρεῖς ἐχρῶντο, ed. F.G. Schneidewin & E.L. von Leutsch, *Corpus paroemiographorum Graecorum*, vol. 1. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1839 (repr. Hildesheim: Olms, 1965).

Prov.Alex. = De proverbiis Alexandrinorum [Sp.] / Περί τῶν παρ' Ἀλεξανδρεῦσι παροιμιῶν, ed. O. Crusius, *Plutarchi de proverbiis Alexandrinorum libellus ineditus*. Tübingen: Fues & Kostenbader, 1887.

Sapph. = Sappho Lyrica, Σαπφώ, sec. VII/VI î.Hr.

Fragmenta, ed. E. Lobel & D.L. Page, *Poetarum Lesbiorum fragmenta*. Oxford: Clarendon Press, 1955 (repr. 1968); D.L. Page, *Supplementum lyricis Graecis*. Oxford: Clarendon Press, 1974.

Ep. = Epigrammata. H. Beckby, *Anthologia Graeca (AG)*, ed.2., Munich: Heimeran, 1965-1968.

Soph. = Sophocles Tragicus, Σοφοκλῆς, sec. V î.Hr.

Fabulae, A. Dain & P. Mazon, *Sophocle*, vol. 1-2. Paris: Les Belles Lettres, 1955-60 (repr. 1967-68); Ed. H. Lloyd-Jones & N.G. Wilson, *Sophoclis fabulae*. Oxford: Clarendon Press, 1990 (repr. 1992).

Ai. = Ajax / Αἴας

Ant. = Antigona / Ἀντιγόνη

El. = Electra / Ἠλέκτρα

OC = Oedipus Coloneus / Οἰδίπους ἐπὶ Κολωνῶν

OT = Oedipus Tyrannus / Οἰδίπους τύραννος

Ph. = Philoctetes / Φιλοκτήτης

Tr. = Trachiniae / Τραχινίαι

Eleg. = Elegiae, ed. M.L. West, *Iambi et elegi Graeci*, vol. 2. Oxford: Clarendon Press, 1972.

Fr. = Fragmenta, ed. S. Radt, *Tragicorum Graecorum fragmenta*, vol. 4. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1977. D.L. Page, *Poetae melici Graeci*. Oxford: Clarendon Press, 1962 (repr. 1967).

Theoc. = Theocritus Poeta Bucolicus, Θεόκριτος, sec. IV-III î.Hr.

Ed. = A.S.F. Gow, *Theocritus*, vol. 1. Cambridge: Cambridge University Press, 1952 (repr. 1965). (*Idiotele sunt citate doar cu cifre*, e.g. Theoc. 4.22; Epigramele citate cu doua cifre, e.g. Theoc. *Ep.*13.1, urmează ediția Gow v. supra; cele citate cu trei cifre, e.g. Theoc. *Ep.*6.340.1, urmează ediția H. Beckby, *Anthologia Graeca (AG)*. ed.2., Munich: Heimeran, 1965-1968)

Ep. = Epigrammata

Fr. = Fragmenta

Syr. = Syrinx / Σῦριγξ

Thuc. = Thucydides Historicus, Θουκυδίδης, sec. V î.Hr.

Historiae, Ed. H.S. Jones & J.E. Powell, *Thucydidis historiae*, 2 vol. Oxford: Clarendon Press, 1942 (repr. 1:1970; 2:1967).

Epigr. = Epigramma, ed. H. Beckby, *Anthologia Graeca (AG)*, ed.2., Munich: Heimeran, 1965-1968.

Xen. = Xenophon Historicus, Ξενοφῶν, sec. V-IV î.Hr.

Ed. E.C. Marchant, *Xenophontis opera omnia*, vol. 1-5. Oxford: Clarendon Press, 1901-21 [repr. 1968-71].

-
- Ages.* = Agesilaus / Αγησίλαος
An. = Anabasis / Κύρου ανάβασις
Ap. = Apologia Socratis / Άπολογία Σωκράτους
Ath. = Atheniensium respublica [Sp.] / Άθηναίων πολιτεία
Cyn. = Cyneticus / Κυνηγετικός
Cyr. = Cyropaedia / Κύρου παιδεία
Eq. = De equitandi ratione (De re equestri) / Περί ίππικης
Eq. Mag. = De equitum magistro (Hipparchicus) / Ίππαρχικός
HG = Historia Graeca (Hellenica) / Έλληνικά
Hier. = Hiero / Ίέρων
Lac. = De republica Lacedaemoniorum / Λακεδαιμονίων πολιτεία
Mem. = Memorabilia / Άπομνημονεύματα Σωκράτους
Oec. = Oeconomicus / Οικονομικός
Smp. = Symposium / Συμπόσιον
Vect. = De uestigalibus / Πόροι ή περι προσόδων

SIGLE ȘI ABREVIERI

~	înlocuiește formal cuvântul-titlu, iar în cazul verbelor substituie infinitivul	dim.	diminutiv
*	neatestat în literatura noastră	diat.	diateză
=	echivalent (semantic)	d.Hr.	după Hristos
+	se construiește cu (de ex. + ac.)	disj.	disjunctiv(ă)
//	desparte categorii morfo-gramaticale diferite	dor.	(dialectul) doric
	indicații morfologice	du.	dual
{ }	indicații dialectale	dub.	text, pasaj sau sens incert
[]	informații privind cantitatea vocalică; indicații etimologice; cuvinte subînțelese sau anterior exprimate	ebr.	în ebraică
abs.	absolut	enclit.	enclitic
abstr.	(sens) abstract	entom.	în entomologie
ac.	(cazul) acuzativ	eol.	(dialectul) eolic
act.	activ(ă)	ep.	epic
adj.	adjectiv(al)	etc.	<i>et cetera</i>
adj.vb.	adjectiv verbal	euf.	eufemism
adv.	adverb(ial)	ex.	(de) exemplu
aor.	aorist	exclam.	exclamație; exclamativ
aprox.	aproximativ	ext.	(prin) extensiune
arhit.	în arhitectură	f(em).	feminin
astr.	în astronomie; în astrologie	fam.	în limbaj familiar
att.	(dialectul) atic	fig.	(sens) figurat; la figurat
bot.	în botanică	filos.	în filosofie
cf.	<i>confer</i> ; compară	f. rar	foarte rar
com.	comic, în comedie	frecv.	frecvent
comp.	comparativ(ă)	gen.	(cazul) genitiv
compl.	complement	gener.	termen generic; în (sens) general
concr.	(sens) concret	geogr.	în geografie
conj.	conjunție	glum.	în glumă
conjct.	(modul) conjunctiv	gram.	(termen) gramatical; în gramatică
contr.	contragere; (formă) contras(ă)	id.	<i>idem</i>
coord.	coordonată; în coordonare	idiom.	idiomatic
corel.	corelat(iv)	IE	(în) indo-europeană
culin.	termen culinar	iht.	în ihtiologie
dat.	(cazul) dativ	imper.	(modul) imperativ
decl.	declinare(a)	impers.	impersonal
def.	defectiv	impf.	imperfect
dem.	demonstrativ	incoat.	incoativ
deriv.	derivat	ind.	(modul) indicativ
		indecl.	indeclinabil
		indef.	indefinit
		indir.	indirect(ă)
		inf.	(modul) infinitiv
		injur.	(termen) injurios
		inscr.	în inscripții
		instr.	(cazul) instrumental

intens.	intensiv	pl.	(la) plural
interj.	interjecție	poet.	în poezie; termen poetic
interog.	interogativ(ă)	polit.	în politică
intransz.	intransitiv	pop.	(termen) popular
inuz.	inuzitat	pos.	posesiv
ion.	(dialectul) ionic	posib.	posibil
iron.	ironic	poster.	posterior, ulterior
ist.	istoric	prez.	prezent
iter.	iterativ	prob.	probabil
		pron.	pronume
î.Hr.	înainte de Hristos	prop.	propoziție
		prop.	(sens) propriu; la propriu
jur.	în drept, termen juridic	prov.	proverb(ial)
		pt.	pentru
lacon.	(dialectul) laconian	R.	rădăcină, radical
lat.	(în) latină	rel.	relativ(ă)
loc.	locativ	relig.	(termen) religios
locut.	locuțiune	ret.	(în) retorică
log.	în logică		
		sc.	<i>scilicet</i> , adică
m(asc).	masculin	sec.	secolul
mar.	în marină	sg.	(la) singular
mat.	în matematică	sincop.	sincopat, formă sincopată
med.	mediu, diateza medie	spec.	sens special; în special
medic.	(termen) medical	spur.	text sau pasaj spuriu
metr.	(în) metrică	sub.	subiect
metrol.	(în) metrologie	subînț.	subînțeleș, se subînțelege
milit.	(termen) militar	subord.	subordonat(ă), subordonare
mineral.	în mineralogie	subst.	substantiv; substantivat
mitol.	în mitologie	superl.	(gradul) superlativ
m.m.c.p.	mai mult ca perfect		
muz.	în muzică	ș.a.	și alții, și altele
		tard.	tardiv, în greaca târzie
n(eut).	neutru	tehn.	în tehnică, termen tehnic
neg.	negativ(ă); negație	temp.	temporal
nom.	(cazul) nominativ	trag.	în tragedie
nr.	număr	tranz.	tranzitiv
num.	numeral		
		unipers.	unipersonal
onomat.	onomatopee	v.	<i>vide</i> , vezi
op.	opoziție	var.	variantă
opt.	(modul) optativ	vb.	verb(al)
ord.	(numeral) ordinal	viit.	(timpul) viitor
ornit.	în ornitologie	voc.	(cazul) vocativ
		vulg.	(termen) vulgar
part.	(modul) participiu	zool.	în zoologie
partic.	particulă		
pas.	pasiv		
peior.	peiorativ		
pers.	personal; persoană		
person.	personificat		
pf.	perfect		

Z ζ

Z, ζ, τὸ *indecl.* zeta (ζῆτα), (inițial a șaptea, apoi) a șasea literă a alfabetului grec; ca numeral, ζ' = 7 sau al șaptelea, iar ζ = 7000. Pentru cifra 6 era folosită litera F (δίγαμμα), notată ζ'.

ζα-, *prefix augmentativ* (inseparabil, de obicei cu adjective, de ex. ζαῆς, ζάθεος, ζάκοτος etc.) foarte, prea-, mult.

[v. ζά, δα-, διά]

ζά, *prep.* (eol. pentru διά) pentru, datorită: ζά τὰν σὰν ιδέαν THEOC. 29.6 *datorită înfățișării (sau frumuseții) tale.*

ζά-βατος, ov *adj.* (eol. pentru διαβατός) SAPPH. 181.1.

Ζαγκλαῖος, ου, ὁ *subst.* locuitor al orașului Zankle (Ζάγκλη, v. infra): HDT. 6.22 ș.a.

[Ζάγκλη]

Ζάγκλη, ης, ἡ *subst.* Zankle, oraș în Sicilia (numit ulterior Messene, în prezent Messina): HDT. 6.23, THUC. 6.4.

ζάγκλον, ου, τὸ *subst.* (termen dialectal, sicilian) seceră: τὸ δρέπανον οἱ Σικελοὶ ~ καλοῦσιν THUC. 6.4 *sicilienii numesc seceră „zanklon”.*

Ζαγρεύς, ἑως, ὁ *subst.* I Zagreus, figură mitologică, identificată cu Dionysos și venerată în orfism. Fiu al lui Zeus și Persephone, Zagreus a fost ucis de titani și apoi a înviat: EUR. Fr.472. II fiu al lui Hades: AESCH. Fr.228.

ζᾶ-ῆς, ἑς, *adj.* care suflă cu putere, violent, vijelios: ὄρσεν ἐπὶ ζαῆν ἄνεμον ... Ζεὺς OD. 12.313 *Zeus stârni un vânt puternic;* IL.12.157, OD. 5.368.

[ζα-, ἄημι]

ζά-θεος, α, ov și ος, ov [ᾶ] *adj.* preasfânt, sfânt, (spec. despre locuri, munți, vânturi, râuri) consacrat unei divinități sau locuit de zei; sacru, divin, venerabil: Κίλλά τε ζαθέη IL.1.38 *Killa preasfântă;* ζαθέοις ἐπὶ κρημοῖς Ἄλφειοῦ PI. O.3.22 *pe malurile sacre ale Alfeului;* ζαθέα χθῶν EUR. Hipp.750 *pământ sacru;* HES. Th.2, AR. Nu.283 ș.a.

[ζα-, θεός]

ζά-κορος, ου, ὁ și ἡ [ᾶ] *subst.* slujitor al unui templu, oficiant religios de rang inferior:

ιερεῖς καὶ ζάκοροι θεῶν PLUT. Cam.30.3 *preoți și slujitori ai zeilor;* MEN. Fr.126.

[ζα-, κορέω]

ζά-κοτος, ov, [ᾶ] *adj.* furios la culme, foarte mâniaș, năbădăios: (despre pers.) IL. 3.220, THEOC. 25.83, (poet. despre o lance) PI. N.6.53.

[ζα-, κότος]

Ζακύνθιος, α, ov *adj.* din Zakynthos: HDT. 3.59.

[Ζάκυνθος]

Ζάκυνθος, ου, ἡ (rar ὁ) [ᾶ] *subst.* Zakynthos, insulă în Marea Ionică și capitala acestei insule: ὑλήεσσα ~ OD. 9.24 *împădurita Zakynthos;* HDT. 4.195 ș.a.

ζάλη, ης, ἡ [ᾶ] *subst.* I agitație puternică a vânturilor și a mării, hulă, clocot, învolburare; vânt puternic însoțit de ploaie sau de grindină, vântoasă, vijelie, furtună: σὺν ζάλη τ' ὀμβροκτύπῳ AESCH. Ag.656 *vijelie care bate cu ploaie;* ἐν χειμῶνι κονιορτοῦ καὶ ζάλης PLAT. R.496d *într-o furtună de praf și ploaie;* (fig.) κῦμα φοινίας ὑπὸ ζάλης SOPH. Ai.351 *val ridicat de o valbură însângerată.* II (fig.) stare de neliniște sufletească, frământare, tulburare, zbucium: (pl.) PI. O.12.12.

Ζάλμοξις, ιδος, ὁ *subst.* [var. Σάλμοξις și Ζάμολξις; ac. -iv] Zalmoxis sau Zamolxis, zeu traco-get: HDT. 4.94, PLAT. Charm.156d ș.a.

ζᾶμενέω-ῶ, vb. a se manifesta violent, a se înfuria: HES. Th.928.

[ζαμενής]

ζᾶ-μενής, ἑς *adj.* (poet.) I foarte puternic, violent, iute la mânie, cumplit, sălbatic: Κένταυρος ~ PI. P.9.38 *centaur cumplit.* II dușmănos, vrăjmaș: ~ λόγος SOPH. Ai.137 *zvon dușmănos.*

[ζα-, μένος]

Ζάν, Ζανός, ὁ *subst.* (dor. și ion. pt. Ζήν) v. Ζεὺς.

Ζαπάτας, ὁ *subst.* Zapatas, afluent al Tigru-lui (azi Zab): XEN. An.2.5.1.

ζα-πληθής, ἑς *adj.* (poet.) preaplin, îmbelșugat: ζαπληθῆ ... γενειάδα AESCH. Pers.316

barbă bogată (= stufoasă).
 [ζα-, πλήθω]
ζά-πλουτος, ον *adj.* foarte bogat, putred de bogat: HDT. 1.32, EUR. *Andr.*1282.
 [ζα-, πλουτος]
ζά-πυρος, ον [ᾶ] *adj.* (poet.) arzător, înfocat, foarte aprins: AESCH. *Pr.*1084.
 [ζα-, πῦρ]
Ζάριτρα, ων, τά *subst.* Zaretra, fortăreață în Eubeea: PLUT. *Phoc.*13.7.
ζάτεισ', (dor.) part. fem., v. ζητέω: THEOC. 1.85.
ζα-τρεφής, ές *adj.* bine hrănit, voinic, gras, corpulent: IL. 7.223, OD. 4.451.
 [ζα-, τρέφω]
Ζαύηκες, ων, οί *subst.* zavekii, popor în Libya: HDT. 4.193.
ζα-φλεγής, ές *adj.* înflăcărat, învăpăiat, plin de foc, (fig.) foarte vioi: IL. 21.465.
 [ζα-, φλέγω]
ζαφοίταισ', (eol.) part. fem., v. διαφοιτάω.
ζα-χρεϊος, ον *adj.* nevoiaș, care duce mare lipsă, care caută (ceva) cu nerăbdare: AESCH. *Supp.* 194, (+ gen.) ὁδοῦ ~ THEOC. 25.6 *care își caută drumul.*
 [ζα-, χρεία]
ζα-χρηής, ές *adj.* [var. ζαχρηής] care lovește cu mare putere, aprig, furios; (despre războinici, vijelii ș.a.) IL. 5.525, id. 12.347, A.RH. 1.1095.
 [ζα-, *χράω]
ζα-χρῦσος, ον *adj.* bogat în aur, poleit cu mult aur, plin de aur: (gen.) ζαχρύσου Θρηκίας EUR. *Alc.*498 *Tracia cea bogată în aur;* ζαχρύσου δι' έμπολᾶς EUR. *IT*1111 *vândută pe (mult) aur.*
 [ζα-, χρυσός]
ζάω, v. ζῶ.
ζέα, v. ζειά.
ζεγέριες, οί *subst.* (cuvânt libyan) specie de șoarece: HDT. 4.192.
ζειά, ᾶς, ή *subst.* [frecv. pl., tard. ζέα, -ας] (bot.) soi de grâu cu un singur bob, alac: (folosit ca nutreț pentru cai) πᾶρ δ' έβαλον ζειάς, ἀνὰ δὲ κρῖ λευκὸν έμειξαν OD. 4.41 *au pus alac și l-au amestecat cu grâu alb;* HDT. 2.36, XEN. *An.*5.4.27, (sg.) LXX *Is.*28.25.
ζεϊ-δωρος, ον *adj.* care produce alac, roditor, mănos, fertil: ~ ἄρουρα IL. 2.548 *ogor mănos;* OD. 5.463, HES. *Op.*173, HDT. 2.116.
 [ζειά, δῶρον]

χειρά, ᾶς, ή *subst.* veșmânt larg și lung până la picioare, încins la mijloc cu un brâu, purtat în special de arabi și de traci: manta: HDT. 7.69, XEN. *An.*7.4.4.
ζειώ, vb. (ep. tard.) v. ζέω: CALL. *Dian.*60.
Ζέλεια, ας, ή *subst.* [var. Ζελέα] Zeleia, cetate în Troada: IL. 2.824 ș.a.
ζεμα, ατος, τό *subst.* fierbere: (fig.) LXX *Jud.*(B)20.6.
 [ζέω]
ζεσις, εως, ή *subst.* I fierbere, clocot: ή ~ γίνεται πνευματουμένου τοῦ ὑγροῦ ὑπὸ τοῦ θερμοῦ ARSTT. *Resp.*479b31 *fierberea are loc prin evaporarea lichidului sub acțiunea căldurii.* II (fig.) stare de agitație, efervescență, frământare: (despre etimologia lui θυμός „insufletire, avânt”) ἀπὸ τῆς <θύσεως> καὶ ζέσεως τῆς ψυχῆς PLAT. *Cra.*419e *de la tumultul și clocotul sufletului;* PLUT. *M.*769f.
 [ζέω]
ζεσσα, (ep.) ind. aor. act. de la ζέω.
ζεστός, ή, ὄν *adj.* I fierț, opărit: κρέα ζεστά καὶ ὀπτά APP. *Hisp.*369 *carne fiartă și friptă.* II fierbinte: χλιαρὸς εἶ καὶ οὔτε ~ οὔτε ψυχρὸς NT *Apoc.*3.15 *εști călduț: nici fierbinte, nici rece.*
 [ζέω]
ζεγῦάριον, ου, τό [ᾶ] *subst.* atelaj mic, pereche mărunță (sau sârmană): ~ βοεικόν AR. *Fr.*109 *(pereche de) boi de jug.*
 [dim. al lui ζεῦγος]
ζευγηλάτέω-ῶ, vb. a conduce un atelaj (de boi înjugati), a ara: XEN. *An.*6.1.8.
 [ζευγηλάτης]
ζευγ-ηλάτης, ου, ὁ [ᾶ] *subst.* conducător al unui atelaj (de boi sau de cai), plugar, căruțaș: SOPH *Fr.*616, XEN. *An.*6.1.8.
 [ζεῦγος, ελαύνω]
ζευγηλατρίς, ιδος, ή *subst.* conducătoare de atelaj: SOPH *Fr.*878.
 [fem. al lui ζευγηλάτης]
ζευγιζω, vb. a înjuga, a lega laolaltă, a uni: LXX *IMac.*1.15.
 [ζεῦγος]
ζευγίσιον, ου, τό *subst.* taxa impusă zeugiților (v. infra): ARSTT. *Ath.*7.4.
ζευγίτης, ου, ὁ [ῖ] *adj.m., subst.* [fem. ζευγίτις, ιδος, ή] I (spec. despre cai) înjugat, legat pereche: (fem.) CALL. *Ap.*48. II (despre soldați) aflat pe aceeași linie de luptă sau șef de rând: PLUT. *Pel.*23.4. III (pl. ζευγῖται) zeugiți, a treia dintre cele patru

clase de cetățeni instituite de Solon la Atena (numiți astfel pentru că își permiteau întretinerea unei perechi de boi): ARSTT. *Pol.*1274a20, (sg.) id. *Ath.*7.3 ș.a.

[ζεύγος]

ζεύγη, ης, ή. *subst.* |var. poet. ζεύγᾶ Eur. *Fr.*285.10| {ep. instr. sg. ζεύγηφι Call.} **I** parte a jugului prin care era trecut gâtul vitelor (ζυγόν fiind alcătuit din două ζεύγαι), gâtar, grebănar: ὑπάγειν τοὺς ἵππους τῆ ζεύγη LUC. *DMar.*8.2 *a pune caii sub gâtar* (sc. *a-i inhāma*); IL. 17.440, PI. *P.*4.227, AESCH. *Pr.*463, HDT. 1.31 ș.a. **II** (pl.) drugi de lemn *sau* chingi pentru a face să se miște cârma unei corăbii: EUR. *Hel.*1536.

[ζεύγνυμι]

ζεύγη-θεν, *adv.* de la jug: A.RH. 3.1319.

[ζεύγη, -θεν]

ζεύγμα, ατος, τό *subst.* **I** legătură, îmbinare, strămtorare; tot ceea ce este folosit pentru a face o legătură: (fig.) ἀνάγκης ζεύγματα EUR. *IA*443 *legăturile (sau jugul) necesității*. **II** baraj format pentru a bloca intrarea într-un port, blocadă, barieră: τὸ ~ τοῦ λιμένος THUC. 7.69 *zăgazul portului*; λύνειν τὸ ~ PLUT. *Them.*16.2 *a sparge blocada*. **III** corăbii legate între ele, pod, platformă de vase: ἡ κατασκευή τοῦ ζεύγματος εἰς τὸν πόρον PLB. 3.46.2 *construirea podului de trecere*; PLUT. *M.*174e.

[ζεύγνυμι]

ζεύγνυμι, var. ζευγνύω *vb.* |viit. ζεύξω, aor. ἔζευξα; *pas.* aor.1 ἔζεύχθην, aor.2 ἔζυγην, pf. ἔζευγμα| {ep. impf. 3pl. ζεύγνυσαν, impf. med. 3du. ζευγνύσθην, inf. ζευγνύμεν Hom.} **I** (*act., pas.*) **1** a pune la jug, a înjuga, a inhāma: οἱ δ' ὑπ' ἀμάξῃσιν βόας ἡμιόνους τε ζεύγνυσαν IL. 24.783 *înjugară la care boi și catări*; κᾶζευξα πρῶτος ἐν ζυγοῖσι κνώδαλα AESCH. *Pr.*462 *eu cel dintâi am înjugat dobitoace la jug*; ~ ἄρμα, ὄχους PI. *P.*10.65, EUR. *Andr.*1020 *a pune caii la căruță, a pregăti un car*. **2** (fig.) a pune sub jug: (*pas.*) ἀνάγκη ζυγεῖς SOPH. *Ph.*1025 *aflat sub jugul necesității*. **3** a lega strâns, a îmbina: σανίδες ... ἐζευγμέναι IL. 18.275 *bărne strâns îmbinate*; τούτοις ζεύξας τοὺς ἄσκούς πρὸς ἀλλήλους XEN. *An.*3.5.10 *cu aceste (curele) prinzând burdufurile unul de altul*. **4** a echipa o corabie cu bănci de vâsλαși *sau* cu traverse, a întări, a repara: ζεύξαντες τὰς παλαιὰς (sc. ναῦς) ὥστε πλωῖμους εἶναι THUC. 1.29 *întărind vechile*

corăbii, ca să poată pluti; HES. *Fr.*205. **5** a împreuna, a uni, a alătura două extremități: γέφυραν ~ HDT. 3.134 *a face un pod*; τὸν Ἑλλήσποντον ἐζεύγνυσαν ἐκ τῆς Ἀσίας ἐς τὴν Εὐρώπην HDT. 7.33 *legau Hellespontul (printr-o punte) din Asia până în Europa*. **6** a uni prin căsătorie: γάμοις με δεῖ μητρὸς ζυγῆναι SOPH. *OC*826 *trebuie să mă însor cu propria mamă*; ταύτην ἐζευξε τίς; EUR. *IA*698 *cine a luat-o în căsătorie?*; (în op. cu κόρη) ἐζευγμένη SOPH. *Tr.*536 *căsătorită, soafă*. **II** (*med.*) a-și pune caii la jug *sau* la car; a uni, a lega de sine *sau* în interesul său: ἵππους τ' ἐζεύγνυντ' ἀνά θ' ἄρματα ἔβαινον OD. 3.492 *și-au inhāmat caii și s-au suit în car*; (fig.) τόνδ' ἐν ὄρκοις ζεύξομαι EUR. *Supp.*1229 *îl voi lega prin jurămintele*.

[cf. lat. *iungo*]

ζευγνύω, v. ζεύγνυμι: HDT. 1.205.

ζεύγος, εος-ους, τό *subst.* **I** grup de două animale din aceeași specie, pereche de animale de tracțiune (boi, vite, cai, catări, asini), atelaj: ζεύγεα δινεύοντες IL. 18.543 *întorcând atelajele (la capăt de rând / brazdă)*; ζεύγεσιν ... βοεικοῖς THUC. 4.128 *care trase de boi*; ζεύγη βοῶν LXX *3Rg.*19.19 *perechi de boi*. **II** orice vehicul la care sunt inhāmate animale de tracțiune, plug, car, căruță: ἐπὶ ζευγέων ἐν καμάρῃσι ἐλάσασαι HDT. 1.199 *a merge în căruțe cu coviltir*; ~ τεθρίπων *sau* τέθριππον AESCH. *Fr.*346 *car cu patru cai (de curse)*; PLAT. *Ap.*36d, PLUT. *Ant.*6.2. **III** pereche, grup (de ființe), cuplu: ἰρήκων ἐπτὰ ζεύγεα HDT. 3.76 *șapte perechi de șoimi*; ~, ὃ καλεῖται θῆλυ καὶ ἄρρεν XEN. *Oec.*7.18 *pereche, adică femeie și bărbătesc*; ~ τριπάρθενον EUR. *Fr.*357 *grup de trei fecioare (despre Grații)*; τὸ ἐρωτικὸν ~ LUC. *Am.*11 *perechea amoroasă*. **IV** ansamblu de obiecte de același fel *sau* complementare, obiect alcătuit din părți simetrice și unite între ele: ~ ἐμβάδων AR. *Eq.*872 *pereche de papuci*; κατὰ ζεύγη / ζεύγος, ἐς ζεύγεα ARSTT. *HA* 613b24, PLUT. *M.*93e, LUC. *Syr.D.*12 *în pereche, perechi-perechi*.

[ζεύγνυμι]

ζευγο-τρόφος, ον *adj.* care întreține un atelaj: PLUT. *Per.*12.6.

[ζεύγος, τρέφω]

ζευκτήρ, ἦρος *adj.m.* care leagă la jug: (ac.) τοὺς ζευκτῆρας ἰμάντας IOS. *AI*12.192 *chingile de legătură la jug*.

[ζεύγνυμι]

Ξευκτήριος, α, ον *adj.* de înjugare, care leagă *sau* folosește la legare: γέφυραν γαῖν δυοῖν Ξευκτηρίαν AESCH. *Pers.*736 *pod care leagă două pământuri*. // **Ξευκτήριον**, ου, τό *subst.* jug: AESCH. *Ag.*529 // **Ξευκτηρία**, ας, ή *subst.* legătură, lanț: NT *Fp.*27.40.

[ζεύγνυμι]

Ξευκτός, ή, όν *adj.* I înjugat, înhămat: PLUT. *M.*278b. II împreunat, legat: (despre fluierle năuilui) PLAT. *Epigr.*9.823.

[ζεύγνυμι]

Ξευξί-λεως, ω [ι] *adj.m.* care ține *sau* pune poporul sub jug: SOPH. *Fr.*133.

[ζεύγνυμι, λεώς]

Ζεύξ-ιππος, ου, ό *subst.* Zeuxippos, pictor celebru din Heracleia, contemporan cu Platon: PLAT. *Pr.*1.318b ș.a.

[ζεύγνυμι, ἵππος]

Ξεῦξίς, εως, ή *subst.* I (mod de) înjugare: HDT. 3.104. II acțiunea de a lega printr-un pod de vase, podire: τῆν Ξεῦξιν τοῦ Βοσπόρου HDT. 4.88 *construirea podului peste Bosfor*.

[ζεύγνυμι]

Ζεύς, Διός, ό *subst.* [voc. Ζεῦ, gen. Διός, dat. Δί *sau* Δί [ι], ac. Δία: poet. (ep.) nom. Ζήν, gen. Ζηνός, dat. Ζηνί, ac. Ζήνα *sau* Ζήν] {dor. (ion. att.) nom. Ζάν *sau* Ζάν, voc. Ζάν, gen. Ζανός, dat. Ζανί, ac. Ζάνα} I Zeus, fiul lui Cronos și Rhea, părinte și rege al oame-nilor și al zeilor, zeu al cerului și al tunetului, divinitate supremă în mitologia greacă: IL. 2.412 ș.a. (fig.) (Zeus, ca personificare a cerului) τὸ ὕδωρ ἐκ τοῦ Διός HDT. 2.13 *apa care vine de la Zeus (sc. ploaia)*: (spec.) [ἀστὴρ] Διός PLAT. *Epin.*987c *planeta lui Zeus (sc. Jupiter)*. II (ext.) zeu: (despre Plouton) IL. 9.457, (despre Ammon) PI. *P.*4.16.

Ξεφύριή, ης, ή *subst.* zefir (vânt dinspre apus), boarea zefirului: OD. 7.119.

[Ξεφύριος]

Ξεφύρικός, ή, όν *adj.* = ξεφύριος: ARSTT. *Mete.*364a20.

[Ξέφυρος]

Ξεφύριος, ον [ῦ] *adj.* [fem. sg. Ζεφυρία PI. *P.*2.18] de zefir, din vest, apusean: PI. *O.*10.13, τοῖς Ξεφυρίοις (subint. ἀνέμοις) ARSTT. *HA*618a7 *la zefir (sc. când suflă vânturile de apus)*: (spec.) Ξεφύρια [ῶά] ARSTT. *HA*560a6 *ouă de zefir (sc. ouă limpezi, nefecundate)*.

[Ξέφυρος]

Ξέφυρος, ου, ό *subst.* [person. Ζέφυρος] zefir, vânt de apus (vest *sau* nord-vest), de obicei ploios și furtunos, dar uneori plăcut: πρὸς Ξέφυρον ἄνεμον HDT. 1.148 *spre apus (propr. spre adierea zefirului)*: (frecv. person.) IL. 2.147, HES. *Th.*479, AESCH. *Ag.*692 ș.a.

[cf. ζόφος]

Ξέω, *vb.* [prez. contr. 3sg. ζεῖ, viit. ζέσω, aor. ἔξεσα] {ep. impf. 3sg. ἔξεε Hes., aor. 3sg. ζέσσε Hom.: ep. tard. ζείω Call.} I (*intrans.*) a fierbe, a clocoti: I (propr. despre apă și alte lichide, rar despre solide) a fierbe, a da în clocot, a se agita sub acțiunea căldurii, a fi foarte fierbinte: ἐπεὶ δὴ ζέσσεν ὕδωρ ἐνὶ ἡνοπι χαλκῷ IL. 18.349 *după ce apa a fiert în cazanul de aramă*: ἔξεε χθῶν πᾶσα HES. *Th.*695 *întreg pământul clocotea*. 2 (fig. despre mare, sânge, vin, pasiuni) a fi în fierbere, a clocoti, a se agita puternic, a face bășici; a fermenta, a musti; a se revărsa, a da pe dinafară, a fi plin (de): τῆς θαλάσσης ζεσάσης HDT. 7.188 *când marea era în clocot*; μαινόμενος οἶνος ζεῖ PLAT. *Lg.*773d *vinul fierbe cu furie*: λίμνην ... ζέουσαν ὕδατος καὶ πηλοῦ PLAT. *Phd.*113a *un lac care clocotește (= da pe dinafară) de apă și noroi*: ὀπηνίκ' ἔξει θυμός SOPH. *OC*434 *când furia fierbea (în mine)*: (+ gen.) σκωλήκων ζέσας LUC. *Alex.*59 *mustind de viermi*: (+ dat.) LUC. *Sat.*26. II (*trans.*) a pune la fiert, a fierbe, a opări: A.RH. 3.273.

Ζῆ, imper. prez. act. 2sg. de la ζῶ.

Ζῆθος, ου, ό *subst.* Zethos, fiul lui Zeus și Antiope, frate geamăn al lui Amphion, împreună cu care a construit Theba: OD. 11.162 ș.a.

Ζηλήμων, ον *adj.* [gen. -ονος] invidios, pizmaș, gelos: (despre zei) OD. 5.118, CALL. *Dian.*30.

[ζηλέω]

Ζῆλος¹, ου, ό *subst.* [var. neut. ζῆλος, -ους NT] I zel, râvnă: I (în sens pozitiv) străduință, ardoare, ambiție, elan: ~ τινος *față de cineva sau ceva*: ~ πρὸς τι *pentru ceva*: ~ ὑπὲρ τινος *pentru cineva*: (iron.) τῶν ἐμῶν ... ~ ζυναίμων SOPH. *OC*943 *grijă arzătoare pentru rudele mele*: ζῆλον ... γάμων ἔχουσ' EUR. *Hec.*352 *atrăgând ambiții de căsătorie (cu mine)*: πρὸς ἅ μιμητικὸς ... ~ PLUT. *Per.*2.2 *zelul de a imita ceva*: τὸν

ὕμῳν ζῆλον ὑπὲρ ἐμοῦ NT 2Cor.7.7 *râvna voastră pentru mine*; (spec.) πυρὸς ~ NT Eyr.10.27 *ardoarea focului*. **2** (în sens negativ) invidie, gelozie, rizmă, ranchiună: ~ δυσκέλαδος κακόχαρτος στυγερώπης HES. Op.195 *pizma răuvoitoare, bârfelnică, slută la față*; (spec.) ὁ ~ οὗτος τῆς πολιτείας PLB. 4.27.8 *zelul acesta politic*; PLAT. Phlb.47e. **II** obiect al strădaniei sau al invidiei, glorie, mândrie: ζῆλόν τινα καὶ τιμὴν φέρει τῇ πόλει DEM. 23.64 *aduce oraşului o anumită mândrie și cinstire*. **III** însuflețire oratorică (specifică stilului „asianic”): ἐχρῆτο τῷ καλουμένῳ μὲν Ἀσιανῶ ζῆλῳ τῶν λόγων PLUT. Ant.2.8 *întrebuința în discurs așa-numitul „zel asianic”*.

ζῆλος², ους, τό *subst.* v. ζῆλος; NT 2Cor.9.2. **ζηλοτύπεω-ῶ**, *vb.* a fi gelos sau invidios, a invidia: (+ ac.) ζηλοτυπῶν με καὶ φθονῶν PLAT. Smp.213d *fiind gelos pe mine și invidiându-mă*; AESOP. 5.20, (pas.) ἡ ζηλοτυπούμενη τυραννίς PLUT. Arat.25.8 *puterea lui absolută, privită cu gelozie*.

[ζηλότυπος]

ζηλοτύπια, ας, ἡ *subst.* gelozie, invidie: πρὸς Ἄρη ~ τοῦ Ἥφαιστου δι' Ἀφροδίτην PLUT. M.276b *gelozia lui Hephaistos față de Ares pentru Afrodita*; APP. Hann.81, (pl.) LUC. Cal.10.

[ζηλότυπος]

ζηλό-τύπος, ον *adj.* lovit de gelozie, gelos, invidios: AR. Pl.1016, MEN. Pc.987.

[ζῆλος, τύπτω]

ζηλόω-ῶ, *vb.*, *tranz.* |aor. ἐζήλωσα| {dor. ζαλόω Theoc.} **I 1** a căuta cu ardoare, a râvni, a jindui (ceva): ὁ μὲν δόξης ἐπιθυμεῖ καὶ τοῦτ' ἐζήλωκε DEM. 2.15 *năzuiește glorie și o caută cu ardoare*; ὧν τὰς δόξας ζηλοῖς, μιμοῦ τὰς πράξεις ISOC. 38.5 *imită faptele celor a căror faimă o jinduiеști*. **2** a tinde să egaleze sau să întrecă, a căuta să imite (pe cineva): παῖς γενόμενος τὸ μὲν πρῶτον ζηλοῖ τε τὸν πατέρα PLAT. R.553a *copilul caută în primul rând să își imite tatăl*; THUC. 2.37. **II** (în sens pozitiv) a privi cu admirație, a lăuda, a elogia, a ferici: (+ ac.) ζηλῶ δ' ἀγάμους ἀτέκνους τε EUR. Alc.882 *îi fericesc pe oamenii necăsătoriți și fără copii*; σε ζηλῶ θανόντα, πρὶν κακῶν ἰδεῖν βάθος AESCH. Pers.712 *te invidiez, că ai murit înainte să vezi adâncul chinurilor [noastre]*; (+ ac. pers. și gen. lucrului) ζηλῶ

σε τῆς εὐβουλίας AR. Ach.1008 *îți laud inteligența*; (+ ac. pers. și ac. lucrului) SOPH. Ai.552, (+ ὅτι) XEN. HG6.5.45, (iron.) ζηλῶ σε EUR. Med.60 *te invidiez!* (= *ignoranța ta este de invidiat*); (pas.) τὰ ζηλούμενα ARSTT. Rh.1360b34 *lucrurile (sau calitățile) pe care le admirăm*. **III** (în sens negativ) a invidia, a rizmui: ζηλοῖ δέ τε γείτονα γείτων HES. Op.23 *vecinul își invidiază vecinul*; (abs.) ἡ ἀγάπη οὐ ζηλοῖ NT 1Cor.13.4 *dragostea nu rizmuiеște*.

[ζῆλος]

ζήλωμα, ατος, τό *subst.* **I** ambiție de a întrece, emulație: DEM. 19.260, (+ gen.) ἐς ~ τῆς Ῥωμαίων ἀρετῆς APP. BC5.12.113 *spre lauda virtuții romanilor*. **II** obiect al admirației sau al invidiei, bunăstare, noroc: (pl.) πατρὸς ζηλωμάτων EUR. IT379 *bunăstare părintească (demnă de invidiat)*.

[ζηλόω]

ζήλωσις, εως, ἡ *subst.* **I** strădanie de a egala sau de a întrece, râvnire, imitare: ~ τῶν βαρβάρων THUC. 1.132 *imitarea barbarilor*. **II** gelozie: LXX Num.5.14.

[ζηλόω]

ζηλωτέος, α, ον *adj.vb.* trebuie râvnit sau imitat: (neut.) PLB. 4.27.8, PLUT. M.12a.

[ζηλόω]

ζηλωτής, οῦ, ὁ *adj.m., subst.* **I** zelos, plin de râvnă, admirator, imitator: (+ gen.) ζηλωταὶ καὶ ἐρασταὶ ... τῆς Λακεδαιμονίων παιδείας PLAT. Prt.343a *admiratori și iubitori ai educației spartane*; μιμητὴν δὲ καὶ ζηλωτὴν τῆς πατρῶας ἀρετῆς ISOC. 11.7 *imitator și admirator al virtuții părintești*; (despre iudei) ζηλωταὶ τοῦ νόμου NT Fp.21.20 *plini de râvnă pentru Lege*; ζηλωταὶ ἐστε πνευματῶν NT 1Cor.14.12 *sunteți râvnitori după cele duhovnicești*. **II** (ist.) zelot, membru al partidului zeloților: τὴν τῶν κληθέντων ζηλωτῶν ἀφροσύνην, IOS. B12.651.3 *nechibzuința celor numiți „zeloți”*; Σίμων ὁ ~ NT Fp.1.13 *Simon zelotul*. **III** gelos: θεὸς ~ LXX Ex.20.5 *Dumnezeu gelos*.

[ζηλόω]

ζηλωτικός, ἡ, ὄν *adj.* zelos, râvnitor: ARSTT. Rh.1388a36.

[ζηλωτός]

ζηλωτός, ἡ, ὄν *și ὄς, ὄν adj.* |comp. -ότερος, superl. -ότατος| {dor. ζαλωτός Pi.} **I** (de) invidiat, demn de invidie: (despre pers. și lucruri) πολλὴν σοφίαν καὶ ζηλωτὴν PLAT.

Hr.Mi.368b inleperciune multă și de invidiat; (superl.) τὸν πάντα χρόνον μετ' ἑμοῦ ζηλωτότατον βίον ἀνθρώπων διάξεις AR. *Nu.464 impreună cu mine vei duce cea mai de invidiat viață de om din toate timpurile;* (+ gen.) θῆκε νιν ζαλωτὸν ὁμόφρονος εὐνᾶς PI. *O.7.6 l-a făcut demn de invidie pentru un pat nuptial atât de armonios;* (+ dat.) ~ ὦν ... Πέρσαις AESCH. *Pers.710 invidiat de perși.* **II** care este răvnit sau poate fi răvnit; lăudabil, admirabil: ζηλωταὶ ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων αἱ τιμαὶ LYS. 2.79 *onorurile sunt răvnite de toți oamenii;* μακάριος καὶ ~ LUC. *Par.10 fericit și demn de admirație.*

[ζηλόω]

Ζημία, ας, ἡ *subst.* {ion. ζημίη, dor. ζαμία} **I** pagubă, pierdere, stricăciune: (în op. cu κέρδος „câștig” sau cu ὠφέλεια „folos”) μέγα τῇ πόλει κέρδος ἢ ζημίαν ἂν φέροι PLAT. *Lg.835b ar aduce orașului mare câștig sau pierdere;* ζημίαν ποιεῖν AR. *Pl.1124 a face o pagubă (cuiva);* ζημίαν λαβεῖν SOPH. *Fr.807 a suferi o pierdere;* ζημίας κατὰ τὴν ἀξίαν εἴληφεν DEM. 11.11 *a fost răgubit după merit;* μὴ τὸ μὲν λαβεῖν κέρδος εἶναι νομίζετε, τὸ δ' ἀναλῶσαι ζημίαν ISOC. 3.50 *nu socotiți un câștig a lua și o pierdere a da (sau a cheltui);* (fig., despre pers.) τίς δ' οὕτως ἄνους ὄς ὑμέ κα πρίαιτο, φανεράν ζαμίαν; AR. *Ach.737 cine ar fi atât de smintit să vă cumpere pe voi, curată pagubă?;* XEN. *Cyr.2.2.12.* **II** pedeapsă în bani, amendă: ζημίαν ἀποτίνειν, ἐκτίνειν sau καταβάλλειν *a plăti, a achita o amendă;* ἀποτίνειν ζημίην τὴν ἂν οἱ ἰρέες τάξωνται HDT. 2.65 *plătește amendă pe care o vor stabili preoții;* PLAT. *Lg.774e, DEM. 24.83, ζημίαν ὀφείλειν τάλαντον* PLUT. *Lys.27 a datora (sau a fi condamnat la) o amendă de un talant.* **III** (gener.) pedeapsă, osândă, condamna: τούτοισι ... ταύτην τὴν ζημίην ἐπέθηκαν HDT. 1.144 *le-au dat această pedeapsă;* θάνατον ζημίαν ἐπιτίθεσθαι, προθεῖναι, τάττειν *sau* ποιεῖν THUC. 2.24, id. 3.44, DEM. 20.135, XEN. *Mem.2.2.3 a stabili pedeapsa capitală, a condamna la moarte.*

Ζημιόω-ῶ, *vb.*, *tranz.* |viit. ζημιόσω, aor. ἐζημιόωσα, pf. ἐζημιόωκα| **I** a provoca o daună *sau* o pierdere, a aduce un prejudiciu, a răgubi (+ ac. pers.); a face rău, a vătăma: εἰς ἅπαντα τὸν χρόνον τὴν πόλιν ζημιούσι LYS. 30.25 *răgubesc orașul pentru totdeauna;*

μὴ ... σαυτὸν ζημιώσης πλείω ἢ ὁ πατήρ ἐδυνήθη σε βλάψαι XEN. *Cyr.3.1.30 să nu îți faci fie însuși mai mult rău decât ar fi putut tatăl meu să te vatăme;* (med. cu sens pas.) μεγάλα ζημιώσεται THUC. 3.40 *va suferi pierdere mari;* PLAT. *Lg.916e. (pas.) (+ ac. de relație) ζημιωθῆναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ* NT *Mc.8.36 a-și răgubi (= a-și pierde) sufletul.* **II** a amenda: ἐζημιώσαν χρήμασιν THUC. 2.65 *l-au pedepsit cu o amendă;* (+ ac. pers. și dat. lucrului) ἐζημιώσαν μιν ... χιλίησι δραχμηῖσι HDT. 6.21 *l-au amendat cu o mie de drahme.* **III** (ext.) a pedepsi: ~ τινὰ θανάτῳ, φυγῇ, πληγαῖς HDT. 3.27, THUC. 4.65, id. 8.74 *a pedepsi pe cineva cu moartea, exilul, loviturile;* (pas.) ταῖς ἐσχάταις ἂν ζημίαις ἐζημιούτο LYS. 31.26 *ar primi pedeapsa supremă (= capitală).*

[ζημία]

Ζημιώδης, ες *adj.* răgubitor, răgubos, dăunător, dezavantajos: (în op. cu κερδαλέος) οὐδὲ οὕτως ~ ὡς τὸ ἠττάσθαι XEN. *Mem.3.4.11 nimic nu este atât de răgubitor ca înfrângerea;* PLAT. *Cra.417d* *ș.a.*

[ζημία, -ωδης]

Ζημιώμα, ατος, τὸ *subst.* **I** pedeapsă: XEN. *HG3.1.9, LUC. Prom.13.* **II** dreptul de a impune sancțiuni: (pl.) PLAT. *Lg.764c.*

[ζημιόω]

Ζημιώσις, εως, ἡ *subst.* acțiunea de a pedepsi și rezultatul ei, pedepsire: (pl.) ARSTT. *Pol.1300b22.*

[ζημιόω]

Ζήν, Ζηνός, ὁ *subst.* v. Ζεὺς.

Ζήτα, τό, (indecl.) zeta, literă a alfabetului grec (cf. Ζ, ζ): PLAT. *Cra.419b.*

Ζητεύω, *vb.* v. ζητέω: HES. *Op.400.*

Ζητέω-ῶ, *vb.* |impf. ἐζήτουν, viit. ζητήσω, aor. ἐζήτησα, pf. ἐζήτηκα| {ep. impf. 3sg. ζῆτει II. 14.258; ion. impf. ἐζήτηον Hdt.; dor. imper. prez. 2sg. ζάτει Theoc., part. fem. ζάτεισ(α) Theoc.} **I** a căuta, a încerca să găsească (pe cineva *sau* ceva), a umbla după, a scotoci, a căuta minuțios: (+ ac.) ἐμὲ δ' ἔζοχα πάντων ζῆτει IL. 14.258 *pe mine, mai cu seamă, căuta să mă găsească;* οὐ γὰρ εὐρήσεις ἐμοῦ ζητῶν ἔτ' ἄνδρα ... βελτίονα AR. *Pl.105 nu vei găsi, chiar căutând, un om mai bun ca mine;* ἐζήτηον τὸ θηρίον HDT. 1.43 *porniră să caute fiara;* τότε δεῖ τὸν κυνηγέτην τὸν λαγῶ ... ζητεῖν XEN. *Cyr.6.25 ațunci trebuie ca vânătorul să caute iepurele;* ἐζήτουν τοὺς ἄρχοντας XEN.

An.2.3.2 căutați pe (= întrebau de) comandanți; (pas.) μεγάλους μηνύτροις δημοσία οὐτοί τε ἐζητοῦντο THUC. 6.27 *aceștia (sc. fărtașii) erau căutați în schimbul unor mari recompense publice.* **II** (filos., jur.) a căuta să afle, a cerceta, a investiga, a examina: ταῦτ' οὖν ἐγὼ ... ζητῶ καὶ ἐρευνῶ κατὰ τὸν θεόν PLAT. *Ap.23b* *acestea eu le investighez și le cercetez în acord cu Zeul; ζητουμένης ἀρετῆς ὅλης ὅτι ἐστίν* PLAT. *Men.79d* *dacă cercetăm ce este virtutea în întregul ei; (part. subst.)* τὸ ζητούμενον PLAT. *Th.201a*, ARSTT. *Top.110a7* *obiectul cercetării (= chestiunea, problema).* **III** a cere, a solicita: τῶν πράξεων παρὰ τοῦ στρατηγοῦ τὸν λόγον ζητοῦντες DEM. 4.33 *cerând socoteală de la general pentru acțiunile lui.* **IV** a căuta, a încerca, a dori, a vrea: (+ ac.) ἑκατόν τε ἐτέων μὴ ζητῆσαι κάτοδον ἐς Πελοπόννησον HDT. 9.26 *vreme de o sută de ani să nu încerce întoarcerea în Pelopones; (frecv. + inf.)* ἐζήτουν δὴ ἀθροίζεσθαι καὶ σώζεσθαι κτιζόντες πόλεις PLAT. *Prt.322b* *căutați să se adune laolaltă și să se salveze clădind orașe; ὅσοι φεύγοντες κατελθεῖν ἐζήτησαν* ISOC. 16.14 *căți au căutat să se întoarcă din exil.* **V** a simți lipsa (unui lucru), a regreta (pe cineva): ἴνα μὴ ζητέοιεν σιτία HDT. 1.94 *ca să nu mai simtă lipsa mâncării; μὴ ταχὺ Νέρωνα ζητήσωσιν* PLUT. *Galb.8.5* *să nu îl regrete curând pe Nero.*

[cf. δίξημαι]

ζήτημα, ατος, τό *subst.* **I** căutare, obiect al căutării: (despre trupul ciopârțit al lui Pentheus) οὐ ράδιον ~ EUR. *Ba.1139* *o căutare nu ușoară.* **II** căutare, cercetare, investigație: SOPH. *OT278*, EUR. *Bac.1218*, (+ gen. obiectiv) μητρός ... ζητήματα EUR. *Ion1352* *mijloace de a-mi căuta mama.* **III** (filos.) cercetare filosofică, chestiune, problemă: τὸ περὶ νόμους ~ PLAT. *Lg.631a* *chestiunea privind legile.* **IV** discuție, controversă: (pl.) ζητήματα περὶ τῆς ἰδίας δεισιδαιμονίας εἶχον πρὸς αὐτόν NT *Fr.25.19* *aveau unele controversate cu el despre religia lor.*

[ζητέω]

ζητήσιμος, ον *adj.* bun de căutat, de căutare: (subst.) πλησίον ... τῶν ζητησίμων XEN. *Cyn.6.6.* *aproape de locurile de căutare (a vânătorului).*

[ζητέω]

ζήτησις, εως, ἡ *subst.* **I** I căutare: (+ gen. obiectiv) κατ' Εὐρώπης ζήτησιν HDT. 2.44 *în căutarea Europei; τῶν δρασαντων ... ~* THUC. 8.66 *căutarea fărtașilor; PLUT. Mar.36.5.* **2** examinare, inspecție: ζήτησιν ἐποιέετο τῶν νεῶν HDT. 6.118 *făcu inspecția corăbiilor.* **II** (filos.) interogare, cercetare filosofică: περὶ τῆς τοῦ παντός φύσεως ζήτησιν PLAT. *Ti.47a* *cercetare privind natura universului.* **III** discuție, dezbateră, controversă, ceartă: ἐγένετο ~ ἐκ τῶν μαθητῶν Ἰωάννου μετὰ Ἰουδαίου περὶ καθαρισμού NT *In.3.25* *s-a iscat o dispută între ucenicii lui Ioan și un iudeu cu privire la purificare.*

[ζητέω]

ζητητέος, α, ον *adj.vb.* care trebuie căutat sau investigat, de cercetat: SOPH. *Ai.470*, (neut.) AR. *Nu.760*, PLAT. *Phlb.58d* *ș.a.*

[ζητέω]

ζητητής, οῦ, ὁ *subst.* **I** căutător, cercetător: οἶμαι ... ἐμὲ φαῦλον εἶναι ζητητήν PLAT. *Chrm.175e* *imi vine să cred că eu sunt un prost cercetător; PLAT. R.618c.* **II** (pl. ζητηταί, οἱ) zeteți, magistrați atenieni însărcinați cu căutarea datornicilor și recuperarea datoriilor către stat: LYS. 21.16, DEM. 24.11 *ș.a.*

[ζητέω]

ζητητικός, ἡ, ὄν *adj.* dornic sau înclinat spre cercetare și investigație, iscoditor: ~ εἶμι τῶν πραγμάτων PLAT. *Ax.366b*, *sunt un iscoditor al lucrurilor; PLAT. R.528c*, PLUT. *M.627a.* // **ζητητικόν**, τὸ *subst.* (character de) cercetare: (despre discursurile lui Socrate) ARSTT. *Pol.1265a12.*

[ζητέω]

ζητητός, ἡ, ὄν *adj.vb.* căutat, demn de căutare, dezirabil: SOPH. *OC389.*

[ζητέω]

ζιβύνη, ης, ἡ *subst.* [var. σιβύνη] sulită: LXX *Is.2.4*, id. *Ier.6.23.*

ζιγνίς, ἰδος, ἡ *subst.* (zool.) (specie de) șopărlă: ARSTT. *HA604b24.*

ζιζάνιον, ου, τό *subst.* (bot.) neghină, sălbăcie: (pl.) NT *Mt.13.25.*

ζμ-, v. σμ-

ζῶα, **ζῶη**, **ζῶια**. v. ζωή

ζῶός, ἄ, ὄν *adj.* (dor.) v. ζωός: THEOC. 2.5.

ζορκάς, ἄδος, ἡ *subst.* v. δορκάς: (pl.) HDT. 4.192.

ζόρξ, ζορκός, ἡ *subst.* v. δόρξ: CALL. *Dian.97.*

ζοφερός, *ά. όν adj.* întunecos, întunecat, neguros, sumbru: *πέρην χάεος ζοφεροΐο* HES. *Th.814 dincolo de Haosul întunecat*: ARSTT. *Mir.843a25, LUC. VH2.29* *ς.α. // ζοφερόν*, *οὔ, τό subst.* întunecime: ARSTT. *deAn.426b2.*

[ζόφος]

ζοφό-δορπις, *ό subst.* |ac. sg. -δορπίδαν, ac. pl. -δορπίδας| care cinează pe întuneric (*sau* în secret): (pl.) PLUT. *M.726b.*

[ζόφος, δόρπον]

ζόφος, *ου, ό subst. I* beznă, întuneric, întunecime, negură. *ράκλα: μετά χειμέριον ... μηνῶν ζόφον* Pl. *I.3/4.36 după întunericul lunilor de iarnă; δια τὸν ἐφεστῶτα ζόφον μηδὲ τοὺς ἐν ποσὶ δύνασθαι βλέπειν* PLB. *18.20.7 din pricina beznei nu puteai vedea nici la doi pași; μετά μικρόν ὅ τε ~ διελύθη* PLUT. *Alc.28.5 după rușin timp negura se risipi; (fig.) τῆς ψυχῆς ... ζόφον* PLUT. *M.48c. bezna sufletului. II I* tenebrele subpământene, tărâmul umbrelor, infernul: *ἀναστήσονται ὑπὸ ζόφου* IL. *21.56 se vor ridică din beznă; IL. 15.191, OD. 20.356. 2* regiunea întunecată a pământului, apusul: *ἦδη γὰρ φάος οἶχεθ' ὑπὸ ζόφον* OD. *3.335 lumina s-a pogorât sub beznă; ποτὶ ζόφον ἠερόεντα* IL. *12.240 spre bezna neguroasă; πρὸς ζόφον* OD. *9.26, id. 12.81, Pl. N.4.69 spre apus.*

[cf. ζέφυρος]

ζοφώδης, *ες adj.* întunecat, neguros, răclos, tulbure: (despre mare) ARSTT. *Pr. 944b22, (despre noapte) IOS. AI2.344.3* *ς.α.*

[ζόφος, -ώδης]

ζύγαινα, *ης, ἡ [ῦ] subst.* (iht.) rechin-ciocan: ARSTT. *HA506b10.*

ζύγαστρον, *ου, τό [ῦ] subst.* cuțar de lemn, sipet: SOPH. *Tr.692, Xen. Cyr.7.3.1.*

[ζυγόν]

ζυγείς, *part. aor. pas. de la ζεύγνυμι.*

ζυγέω-ῶ, *vb.* a forma o linie de luptă: PLB. *3.113.8.*

[ζυγόν]

ζυγη-φόρος, *ον adj.* (poet. pl. ζυγοφόρος) purtător de jug: AESCH. *Fr.465, EUR. Rh.303.*

[ζυγόν, φέρω]

ζύγιμος, *ον [ῦ] adj.* jugar, de jug: *βοῦς ~* PLB. *34.8.9 bou de jug.*

[ζυγόν]

ζύγιος, *α. ον ἢ ος, ον [ῦ] adj. I* de jug, de înhamat: (despre cai) AR. *Nu.122, (în op. cu*

σειραφόροι „(cai) lăturași”) τοὺς μὲν μέσους ζυγίους EUR. *IA221 caii din mijloc. care poartă jugul: θηρῶν ... ζυγίους ... σατίνας* EUR. *Hel.1310 care trase de fiare sălbaticе. II* care unește (oamenii), care leagă (căsătoriile): (epitet al Herei) A.RH. *4.96.*

[ζυγόν]

ζυγό-δεσμον, *ου, τό subst.* curea care leagă jugul de oiște: IL. *24.270, (despre nodul gordian) PLUT. Alex.18.4.*

[ζυγόν, δεσμός]

ζυγο-μάχew-ῶ, *vb. I* a se lupta sau a se certa cu tovarășul său (de jug): *ἵππου ἐν ἄρματι ζυγομαχοῦντος* APP. *Syr.172.7 dacă un cal se luptă cu perechea sa de car; PLUT. Cat.Ma.21.3. II* (în gen.) a lupta: ~ *πρὸς τινα sau τι a lupta cu cineva sau ceva: ~ περί τινος* DEM. *39.6 a lupta pentru ceva: πρὸς τὴν τύχην ~ οὐ ῥῶδιον* MEN. *Fr.673 nu este ușor a lupta cu destinul.*

[ζυγόν, μάχομαι]

ζυγόν, *οὔ, τό subst.* |var. ζυγός, ό. Hom.. Plat. *ς.α.*| {ep. gen. ζυγόφι(v) Hom.} **I I** jug, piesă de lemn pusă pe grumazul unor animale (în spec. boi sau cai) care trag la plug ori la car: ~ *ἵππειον, ἡμίονειον* IL. *5.799, id. 24.268 jug de cai, de catări; ὑπὸ ~ ἦγαγεν ... ἵππους* IL. *5.731 își duse caii sub jug; ἐπὶ ~ αὐχένι θεῖναι βουσί* HES. *Op.815 a pune boilor jugul pe grumaz; Pl. N.7.93* *ς.α. 2* (fig.) jug, legătură, robie: *δούλιον, δούλειον, δουλείας, δουλοσύνης ~* HDT. *7.8. AESCH. Th.471, PLAT. Ep.354d, SOPH. Ai.944, DEM. 14.289 jugul robiei; (Creon, despre unii dintre supușii săi) οὐδ' ὑπὸ ζυγῷ λόφον δικαίως εἶχον* SOPH. *Ant.291 nu ți-neau ceafa sub jug cum se cuvine; ἀνάγκης δ' ἔς ~ καθέσταμεν* EUR. *Or.1330 noi stăm sub jugul necesității; (pentru dușmanii învinși în război) οἶός τ' ἦν ἄγειν ὑπὸ τὸν ζυγόν ... τοὺς Ἀχαιοὺς* PLB. *4.82.2 se străduia să-i aducă sub jug pe aheeni; ό ζυγός μου χρηστός καὶ τὸ φορτίον μου ἔλαφρόν* NT *Mt.11.30 jugul Meu este bun, iar sarcina Mea ușoară. II* stînghie care unește cele două brațe (coarne) ale unei lire și de care sunt legate strunele: IL. *9.187. III I* (mar.) bancă transversală (pentru vâslaşi), grindă (care susține puntea unei corăbii), punte: (frecv. pl.) *ὑπὸ ζυγᾶ* OD. *9.99, id. 13.21 sub băncile vâslaşilor; ζυγᾶ ἐπιπολῆς τείνουσι*

HDT. 2.96 *intind niște grinzi de-a curmezișul, peste căpriori*: (sg.) AESCH. *Ag.*1618. SOPH. *Ai.*249. **2** (fig.) poziție înaltă, rang: ἐς τὸ πρῶτον πόλεος ~ EUR. *Ion*595 *pânã la primul rang din cetate*; EUR. *Ph.*74. **3** (rar) vergă: Pt. *N.*5.51. **IV** tija orizontală a balanței. (ext.) balanță: σὸν δ' ἐπίπαν ~ τάλαντου AESCH. *Supp.*822 *doar al tău (sc. în mâinile tale) [este] brațul balanței*; ὅσπερ ἐν πλάστιγγι ζυγοῦ κειμένου ἐκατέρου PLAT. *R.*550e *ca și cum fiecare ar sta pe un taler al balanței*; ζυγὸς δόλιος LXX *Prov.*20.23 *cântar mincinos*. **V** curelușă, șiret (la sandală), legătură: (sens obscen în context) τὸ δακτυλίδιον πῆζει τὸ ~ AR. *Lys.*417 *cureaua strângeră degetelul*. **VI** pereche: κλεινὸν ~ EUR. *Hel.*392 *pereche faimoasă (de persoane)*; κατὰ ζυγά ARSTT. *HA*544a5, THEOC. 13.32 *în perechi*. **VII** (milit.) rând (de soldați), linie (de luptă): ἐμάχοντο ἐν τῷ πρώτῳ ζυγῷ τέσσαρες THUC. 5.68 *în prima linie luptau câte patru (oameni)*; κατ' ἄνδρα καὶ κατὰ ~ PLB. 1.45.9 *om contra om și rând contra rând*.

[v. ζεύγνυμι. cf. lat. *iugum*]

ζῦγο-ποιέω-ῶ, vb. a face juguri: AR. *Fr.*449. [ζυγόν. ποιέω]

ζῦγός, ου, ὁ *subst.* |pl. ζυγά, f. rar ζυγοί LXX *Prov.* 11.1| {eol. ζύγος Theoc. 30.29} v. ζυγόν: PLAT. *Ti.*63b ș.a.

ζῦγοστατέω-ῶ, vb. **I** a pune în balanță, a cântări: ἴσως ~ AESOP. *Fab.*dod.246 *a cumpăni corect*; ζυγοστατεῖτω ... ὅσπερ ἐν τρυτάνῃ τὰ γινόμενα LUC. *Hist.*Consc.49 *faptele să fie cântărite ca într-o balanță*. **II** (pas.) a fi în cumpănă, a sta în echilibru: (fig.) ἐζυγοστατεῖτ' αὐτοῖς ὁ πόλεμος PLB. 1.20.5 *războiul era în cumpănă (sc. nu era decis în favoarea lor)*.

[ζυγοστάτης]

ζῦγόφι(v), (ep.) v. ζυγόν: IL. 19.404, id. 24.576.

ζῦγο-φόρος, ου *adj.* purtător de jug: ἵπποι ζυγοφόροι PLUT. *M.*524a *cai de tracțiune*. [ζυγόν. φέρω]

ζῦγῶω-ῶ, vb. **I** a pune sub jug: (fig.) AESCH. *Fr.*115. **II** a lega, a strângeră cu o tijă de lemn (un instrument muzical): LUC. *DDeor.*7.4, id. *DMar.*1.4. **III** a îmbina: (pas.) τὰ πλευρὰ τοῦ οἴκου ἐζυγοῦμένα LXX *Iez.*41.26 *laturile îmbinate ale casei*.

[ζυγόν]

ζῦγ-ωθρίζω, vb. a cântări, a cumpăni, (posib. fig.) a încuia, a zăvorî: AR. *Nu.*745.

[ζυγόν. ὠθέω]

ζῦγωμα, ατος, τό [ῦ] *subst.* bârnă transversală, zăvor: PLB. 7.16.5.

[ζυγῶω]

ζῦγωτός, ή, ὄν *adj.* înjugat, tras de cai înhămați: (despre niște care de curse) SOPH. *El.*702.

[ζυγῶω]

ζῦμη, ης, ή [ῦ] *subst.* drojdie, plămadă, plămădeală, maia, aluat dospit: ή ~ ἐκ μικρῶς μεγάλης γίγνεται ARSTT. *GA*775a18 *din mic, aluatul crește mare*; LXX *Ex.*12.15 ș.a., (fig.) (în op. cu ἄζυμα) ἐν ζῦμη κακίας καὶ πονηρίας NT *1Cor.*5.8 *cu plămădeală de răutate și de viclenie*.

[cf. lat. *ius*]

ζυμίτης, ου, ὁ [ῖ] *adj.m.* (+ ἄρτος) pâine dospită: XEN. *An.*7.3.21, LXX *Lev.*7.13.

[ζῦμη]

ζῦμῶω-ῶ, vb. a frământa cu drojdie, a dospi, a face să crească: (prov.) μικρὰ ζῦμη ὄλον τὸ φύραμα ζυμοῖ NT *1Cor.*5.6 *puțin aluat dospesște întreaga frământătură*; (pas.) LXX *Ex.*12.34, NT *Mt.*13.33, PLUT. *M.*659b.

[ζῦμη]

ζῦμῶδης, ες *adj.* precum drojdia: ARSTT. *PA*655a36, id. *GA*755a23.

[ζῦμη, -ώδης]

ζῦμομα, ατος, τό [ῦ] *subst.* plămădeală: PLAT. *Ti.*74d.

[ζυμῶω]

ζῦμοσις, εως, ή [ῦ] *subst.* dospire, fermentare: PLAT. *Ti.*66b, PLUT. *M.*659b.

[ζυμῶω]

ζῦμοτός, ή, ὄν *adj.* dospit (cu drojdie). (subst. neut.) pâine dospită, dospitură: LXX *Ex.*12.19, id. *Ex.*13.7, id. *Lev.* 2.11.

[ζυμῶω]

ζῶ, contr. din ζῶω *sau* ζήω (ζάω doar la gramatici) vb. |ind. prez. ζῶ, ζῆς, ζῆ, ζῶμεν, ζῆτε, ζῶσι, impf. ἔζων, ἔζης, ἔζη, ἔζῶμεν, ἔζητε, ἔζων, viit. ζήσω și ζήσομαι, aor. ἔζησα, pf. ἔζηκα; imper. ζῆ și ζῆθι, opt. ζῶην, inf. ζῆν, part. ζῶν, ζῶσα, ζῶν| {ep. ion. prez. ζῶω, ζῶεις etc., impf. ἔζων și iter. ζῶεσκον; la aor. și pf., att. preferă supletiv forme ale vb. βίωω (ἐβίωον, βεβίωκα); ep. inf. ζῶέμεν(αι), ep. ion. ζῶειν} **I** (intrans.) **I** a trăi, a fi viu, a fi în viață: IL. 1.88 ș.a., ζῶειν μὲν ἔτι φασὶ Μενοίτιον IL. 16.14

lumea zice că Menoitios este încă în viață; ζῶειν καὶ ὄρᾶν φάος ἡελίοιο IL. 24.558 *a trăi și a vedea lumina soarelui; (în opoziție cu θνήσκω) φέρτερόν ἐστι τεθνάμεν ἢ ζῶοντας ἀμαρτεῖν* OD. 21.155 *este mai bine să murim decât ca, trăind, să greșim; οὐ κατέλαβε ζῶοντα* HDT. 3.10 *nu l-a prins (de) viu; τοῦ εἶναι τε καὶ ~ ἔνεκα* PLAT. R.369d *pentru a exista și pentru a trăi; (+ ac. temp.) ἔτεα ὀλίγα ζῶουσι* HDT. 3.22 *trăiesc puțini ani; (+ dat. instr.) τινι ~* OD. 17.423 *a-și duce viața (cu ceva); (+ prep.) ἀπό τινος / ἔκ τινος / ἐπὶ τινος ~* HDT. 1.216, AR. Ec.591, LXX Deut.8.3 *a trăi (din ceva sau de pe urma a ceva); (inf. subst.) τὸ ζῆν* AESCH. Pr.681, PLAT. Phd.77d *faptul de a trăi (= viața). 2 a rămâne în viață, a continua să trăiască, a supraviețui, a dăinui; ὅστις ~ ἐπιθυμεῖ, πειράσθω νικᾶν* XEN. An.3.2.39 *cine vrea să trăiască, să încerce să biruie; ἐκζητήσατέ με καὶ ζήσεσθε* LXX Am.5.4 *căutați-Mă și veți trăi (în continuare). 3 a-și petrece viața, a duce un anumit fel de viață; (+ ac.) ~ ἀγαθὸν βίον* OD. 15.491 *a duce o viață bună; ~ βίον μοχθηρόν* SOPH. El.599 *a duce o viață trudnică; (+ adv.) εὖ / κακῶς ~* SOPH. Ph.505, id. OC799 *a trăi bine / rău; ἔθνικῶς καὶ οὐχὶ Ἰουδαϊκῶς ζῆς* NT Gal.2.14 *trăiești ca păgânii și nu ca iudeii; (+ part.) ἔχουσι ἐργαζόμενοι ~* ARSTT. Pol.1292b27 *trebuie să trăiască din muncă; (cu atracția pron. rel.) ἔκ τῶν ἄλλων ὧν ἔζης* DEM. 21.134 *din celelalte lucruri pe care le-ai făcut în viață. 4 (ext.) a fi plin de viață, a fi în putere; ἄτης θύελλαι ζῶσι* AESCH. Ag.819 *furtunile năpastei sunt în plină forță; λόγον ... ζῶντα καὶ ἔμψυχον* PLAT. Phdr.276a *cuvântare vie și însuflețită; Δίου πυρὸς ἔτι ζῶσαν φλόγα* EUR. Ba.8 *flacăra încă vie a focului lui Zeus; ὕδωρ ζῶν* LXX Num.19.17 *apă vie (= curgătoare, de izvor); (exclam.) ζήτω ὁ βασιλεύς* LXX IRg.10.24 *trăiască regele! 5 a trăi cu adevărat (în sens mistic, religios): ζῶ ἐγὼ καὶ ζῶν τὸ ὄνομά μου* LXX Num.14.21 *viu sunt Eu și viu este numele Meu; ζήσει εἰς τὸν αἰῶνα* NT In.6.51 *va trăi în veci (sau va avea viață veșnică). II (rar tranz.-cauzativ) a oferi viață, a face să trăiască, a aduce la viață: ἐν τῇ ὁδῷ σου ζήσόν με* LXX Ps.118.40 *dă-mi viață pe calea Ta; (abs.)* NT In.6.51.

[v. βίος]

ζω-άγρια. ὠν, τὰ *subst.* preț de răscumpărare (pentru capturarea unui prizonier în viață), *de unde* recompensă pentru salvarea unei vieți, răsplată: ~ τίνειν / ὀφέλλειν IL. 18.407, OD. 8.462 *a plăti / a datora o răsplată (pentru cruțarea vieții); δῶρα λάμπονται ~* Κροίσου HDT. 3.36 *vor primi danuri ca răsplată pentru a fi salvat viața lui Cresus; CALL. Fr.516. (f. rar sg. ζωάγριον) (Oracl. ap.)* PLUT. Arat.53.3.

[ζωός, ἀγρέω]

ζωγράφειον. ου, τὸ *subst.* atelier de pictură: PLUT. M.471f.

[ζωγράφος]

ζωγράφεω-ῶ. *vb.* I a reprezenta (un model viu), a picta, a zugrăvi: (+ ac.) PLAT. R.598b, PLUT. M.65c *ș.a., (abs.) ei δὲ καὶ λέων ἐζωγράφει* AESOP. 3.15 *dacă și leul ar putea picta; (fig.) ζωγραφῆσαι τὴν τῆς εὐσεβείας σου ἱστορίαν* LXX 4Mac.17.7 *a zugrăvi istoria evlaviei tale; (pas.)* PLAT. Cra.434b, id. Phlb.40b. II a împodobi cu picturi, a picta, a colora: τοῖς νεκροῖσι ζωγραφεῖ τὰς ληκῦθους AR. Ec.996 *pictează stichuțele (de ulei) pentru morți.*

[ζωγράφος]

ζωγράφημα, ατος, τὸ [ρᾶ] *subst.* pictură, tablou, imagine: PLAT. Cra.430b, ARSTT. Mem.450a30, PLUT. Tim.36.3 *ș.a.*

[ζωγραφέω]

ζωγράφια. ας, ἡ *subst.* arta de a picta, pictură: PLAT. Phdr.275d, XEN. Mem.1.4.3, ζωγραφίαν μὲν εἶναι φθεγγομένην τὴν ποιήσιν, ποιήσιν δὲ σιγῶσαν τὴν ζωγραφίαν PLUT. M.17f *poezia este pictură vorbitoare, iar pictura este poezie tăcută.*

[ζωγράφος]

ζωγράφικός, ἡ, ὄν *adj.* I priceput la pictură: PLAT. Thl.145a, XEN. Smp.4.21. II referitor la pictură: ἴδιον ... τῆς ζωγραφικῆς τέχνης PLB. 12.25h.3 *specific artei de a picta (= picturii).*

[ζωγράφος]

ζω-γράφος, ου, ὁ [ᾶ] *subst.* [poet. pl. ζωγράφοι Theoc. 15.81] pictor, zugrav: HDT. 2.46, PLAT. Grg.448c, XEN. HG3.4.17 *ș.a., (fig.)* PLAT. R.501c.

[ζωός, γράφω]

ζωργεῖα, v. ζωργία

ζωργεῖον, ου, τὸ *subst.* bazin pentru creșterea peștilor, heleșteu: PLUT. M.89a.

[ζωγρέω]

ζω-γρέω-ῶ, *vb.* I a prinde viu, a captura în

viață, a lua prizonier, a cruța viața: ζῳργει. Ἀτρέος υἱέ, σὺ δ' ἄξια δέξει ἄποινα Il. 6.46 *prinde-mă viu (= nu mă ucide), fiu al lui Atreu, și primește răsplată cuvenită*; τὸς μὲν ἀπέκτειναν, τινὰς δὲ καὶ ἐζῳργησαν THUC. 2.92 *pe unii i-au ucis, iar pe alții i-au luat prizonieri*; πλὴν μηδαμῆ μηδαμῶς ζωργοῦντας PLAT. *Lg.868c numai să nu-i cruțe viața cu nici un chip*; (pas.) HDT. 1.66. **II** a ține viu sau a aduce la viață: IL. 5.698. [ζωός, ἀγρέω]

ζωργία, αζ. ἡ *subst.* |var. ζωργεία| {ion. ζωργίη Hdt.} luare de prizonieri, capturare în viață: (dat.) ζωργίη λαβεῖν, αἰρέειν HDT. 6.28, id. 6.37 *a face prizonier (pe cineva)*; τῶν ἠγεμόνων ἐγκρατῆς γενόμενος ζωργία PLB. 1.9.8 *îi făcu prizonieri pe comandanții lor*; PLB. 1.15.2, IOS. A118.87.5 ș.a. [ζωργέω]

ζωργίας, ου, ὁ *subst.* |var. ζωργείας| prins viu, om lăsat în viață (după o luptă), prizonier: ἕως τοῦ μὴ καταλιπεῖν αὐτοῦ ζωργείαν LXX *Num.21.35 până n-a mai lăsat pe nici unul în viață*; LXX *2Mac.12.35*.

[ζωργέω]

ζωδάριον, ου, τό *subst.* animal mărunț: ARSTT. HA551b21, id. PA662b9 ș.a.

[dim. al lui ζῳδῖον]

ζωδιακός, ἡ, ὄν *adj.* zodiacal: ὄν ζωδιακόν κύκλον Ἑλλήνες καλοῦσι IOS. A13.186.3 *pe care grecii îl numesc cerc zodiacal*; // **ζωδιακός**, οὔ, ὁ *subst.* zodiac: ὁ ἐκ τοῦ ζωδιακοῦ τοξότης LUC. VII.18 *arcasul din zodiac (= săgetătorul)*; PLB. 9.15.10, PLUT. M.937e.

[ζῳδῖον]

ζωδιο-γλύφος, ου, ὁ [ῶ] *subst.* sculptor de figuri animale: PLUT. M.712e.

[ζῳδῖον, γλύφος]

ζῳδῖον, ου, τό *subst.* I figurină (sculptată sau pictată), ornament (reprezentând animale, plante ș.a.), imagine: κρητῆρα χάλκεον ζῳδῖον τε ἐξῳθεν πλῆσαντες HDT. 1.70 *împodobind cu figurine un crater de aramă*; PLUT. M.673f. II semn al zodiacului: (pl.) ἐν τῷ κύκλῳ ... τῶν ζῳδῖων ARSTT. *Met.343a24 în cercul zodiacal*; PLB. 9.15.7, PLUT. M.1028d.

[ζῳφον]

ζῳεσκον, (ep. ion.) impf. de la ζῳ.

ζῳή, ἡς, ἡ *subst.* {dor. ζῳά Pi. și ζῳά Aesch., ion. și poet. ζῳή Hdt., Soph., eol. ζῳῖα Theoc.} I I viață, viațuire, existență: (în op.

cu moartea) θανάτου περί και ζῳῆς Pi. N.9.29 [luptă] *pe viață și pe moarte*; ὁ μὲν θάνατος μοχθηρῆς εἰούσης τῆς ζῳῆς καταφυγή ... γέγονε HDT. 7.46 *după o viață de chin, moartea ajunge să însemne o scăpare*; τί μὲν οὖν ἐστί γένεσις και ~ και θάνατος ARSTT. *Resp.479b6 ce este așadar nașterea, viața și moartea*; τοῦ βίου ... ζῳὴν PLAT. *Ti.44c cursul vieții*; πάντα ὅσα ἔχει πνοὴν ζῳῆς LXX *Gen.7.22 toate câte au suflare de viață*; (despre viața transcendențială, în sens mistic, în op. cu viața lumească) θεοῦ δ' ἐνέργεια ἀθανασία: τοῦτο δ' ἐστί ζῳὴ ἀίδιος ARSTT. *Cael.286a9 energia zeului este nemuritoare; aceasta înseamnă viață veșnică*; ἴνα ζῳὴν ἔχητε NT *In.5.40 ca să aveți viață (= viața veșnică, adevărată)*. 2 *durată a vieții*: οὐδὲν γὰρ ἄλγος οἶον ἢ πολλή ζῳή SOPH. *Fr.556 nu există durere (mai mare) precum viața îndelungată*; πόσα ἔτη ἡμερῶν τῆς ζῳῆς σου; LXX *Gen.47.8 ce vârstă ai?*; (despre efemeride) ἄπερ ... τὴν ζῳὴν ἔχειν ἡμερησίαν PLUT *M.111c a căror viață nu durează decât o singură zi*. 3 *fel de viață*: ζῳὴν ἔζῳον τὴν αὐτὴν ἐκείνησι HDT. 4.112 *duceau același fel de viață ca ele*; πλούσιοι, οὐ χρυσοῦ ἀλλ' ... ζῳῆς ἀγαθῆς τε και ἔμφρονος PLAT. *R.521a bogăți nu în aur, ci într-o viață bună și înțeleaptă*. II *traî, stare, subzistență, mijloace pentru întreținerea vieții*: ἡ γὰρ οἱ ~ γ' ἦν ἄσπετος OD. 14.96 *căci avea bunăstare nespusă*; τοὶ δὲ ζῳὴν ἐδάσαντο OD. 14.208 *i-au împărțit avutul*; τὴν ζῳὴν κατεστήσατο ἀπ' ἔργων ἀνοσιωτάτων HDT. 8.105 *și-a căstigmat traiul din fapte cu totul nelegiuite*.

[v. ζῳ]

ζῳηδόν, *adv.* precum animalele, ca vitele: PLB. 6.5.9.

[ζῳφον, -δον]

ζῳὴν, opt. prez. act. de la ζῳ.

ζῳ-θάλλμιος, ον *adj.* care face viața să înflorească, înviorător: Pi. O.7.11.

[ζῳή, θάλλω]

ζῳϊκός, ἡ, ὄν *adj.* referitor la animale, animalier: περί τῆς ζῳϊκῆς φύσεως ARSTT. *PA645a6 despre natura animalelor*.

[ζῳφον]

ζῳμα, ατος, τό *subst.* I cingătoare, brâu sau șorț de protecție a coapselor (îmbrăcat pe sub tunică sau platoșă, folosit de bărbați la război sau în luptele pugilistice): IL. 4.216, id. 23.683, OD. 14.482. II brâu femeiesc: ~

τοῦ μὸν οὐ χλιδαῖς ἡσκημένον SOPH. *El.452 brăul meu neîmpodobit cu splendori*; AR. *Fr.320*.

[ζώννυμι]

ζώμευμα, ατος, τό *subst.* zeamă, supă, consommé: (com. în loc de ὑποζώματα „funii care leagă carena unei nave”) AR. *Eq.279*.

[ζωμεύω]

ζωμεύω, *vb.* a fierbe în zeamă, a face suculent: κρεάδι' ... ἔζωμευμένα AR. *Fr.591 bucățele zemoase de carne*.

[ζωμός]

ζωμίδιον, ου, τό *subst.* zemușoară, sosuleț: AR. *Nu.389*.

[dim. al lui ζωμός]

ζωμο-ποιός, ου, ὁ *subst.* care gătește zeamă (spartană), bucătar: PLUT. *M.218c*.

[ζωμός]

ζωμός, ου, ὁ *subst.* zeamă, supă sau sos (de carne, de pește): χύτραν ζωμοῦ πλέαν AR. *Eq.1174 strachină plină cu supă*; ὁ μέλας ~ PLUT. *Lyc.12.6 zeama neagră (a spartanilor)*; οἱ ἔσθοντες κρέα ἕια καὶ ζωμὸν θυσίων LXX *Is.65.4 cei care mănâncă carne de porc și zeamă de la jertfe*; (pl.) ARSTT. *HA520a8*.

[v. ζύμη?]

ζώνη, ης, ἡ *subst.* **1** cingătoare femeiască, brâu, centură: περὶ δὲ ζώνην βάλετ' ἰξυῖ χρυσεῖην OD. 5.231 *și-a pus o cingătoare de aur în jurul mijlocului*; (fig.) λῦσε παρθενίην ζώνην OD. 11.245, cf. PLUT. *Lyc.15.3 îi desfăcu cingătoarea de fată (sc. îi luă fecioria)*; (despre o femeie însărcinată) ὑπὸ ζώνην, ἐντὸς / ὑπὸ ζώνης φέρειν AESCH. *Ch.1000*, id. *Eu.608*, EUR. *Hec.762 a purta un copil în pânțete (propr. sub brâu)*; (despre naștere) ζώνην λύσασθαι / κατατίθεσθαι CALL. *Del.209*, Pl. *O.6.39 a-și dezlega / a-și lăsa centura (sc. a da naștere)*. **2** cingătoare bărbătească, brâu lat (de piele), chimir: (purtată în special de orientali) ἔλαβον τῆς ζώνης τὸν Ὀρόνταν XEN. *An.1.6.10 l-au apucat de cingătoare pe Orontas*; περιέδησεν ζώνη ὀσφύας αὐτῶν LXX *Iov.12.18 încinse cu cingătoare coapsele lor*; (idiom.) ζώνην λύσασθαι / ἀναλύεσθαι HDT. 8.120, CALL. *Del.237 a-și desfăcu cingătoarea (pentru a se odihni, sc. a face popas)*; (folosită pentru a ține banii) μὴ κτήσησθε χρυσὸν εἰς τὰς ζώνας ὑμῶν NT *Mt.10.9 nu luați aur în chimirele voastre*; (spec.) κῶμαι ... εἰς ζώνην δεδομέναι XEN.

An.1.4.9 sate date spre folosul personal (propr. la cingătoare). **II** (ext.) parte a corpului omenesc pe care o încinge brâu: mijloc, brâu: Ἄρει ζώνην ἱκελος IL. 2.479 *ca Ares la brâu*. **III** (ext.) brâu, fâșie, zonă: (pe suprafața lunii) PLUT. *M.935a*, (pe pânțele muștei) LUC. *Musc.Enc.3*.

[ζώννυμι]

ζώνιον, ου, τό *subst.* cingătoare (mică), brăușor: (de femeie) AR. *Lys.72*, (de bărbat) ARSTT. *Mir.832b23*.

[ζώνη]

ζώννυμι, *vb.* |viit. ζώσω, aor. ἔζωσα, pf. ἔζωκα; pas. aor. ἔζώσθην, pf. ἔζω(σ)μαι, m.m.c.p. ἔζώσμη| **I** a strânge cu un brâu sau cu o curea, a încinge: (în particular pt. o luptă pugilistică) ἄγον ζώσαντες ἀνάγκη OD. 18.76 *i-au pus centura (de luptă) și l-au dus cu forța*; (pt. călătorie) ἔζώννυες σεαυτοῖν NT *In.21.18 singur te încingeai (să pleci)*; (+ ac. pers. și dat. lucrului) ἔζωσά σε βύσσω LXX *Iez.16.10 te-am încins cu în subfire*; (+ ac. dublu) καὶ ἔζωσεν τὸν Δαυὶδ τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ ἐπάνω τοῦ μανδύου αὐτοῦ LXX *IRg.17.39 și l-a încins pe David cu sabia sa peste suman*; (spec.) νῆα ... ἔζωσαν ... ὄπλω A.RH. 1.368 *încinșeră corabia cu un odgon*; (pas.) πύργοι ζύλινοι ... ἔζωσμένοι ἐπ' αὐτοῦ μηχαναῖς LXX *IMac.6.37 turnuri de lemn legate pe elefant cu chingi*. **II** (*med.*) a-și pune un brâu, a se încinge: (pt. luptă) ζώννυσθαι ἄνωγεν Ἀργεῖους IL. 11.15 *a poruncit Argivilor să își pună cingătorile (= să se pregătească de luptă)*; (ca îmbrăcăminte) ζώσαντο δὲ πηοὶ HES. *Op.345 rudele stau să își pună cingătoarea (= nu se grăbesc)*; χιτῶνα εἰς μηρὸν ἔζωστο PLUT. *Ant.4.3 își încingea tunica pe la coapse*; ζῶσαι καὶ ὑπόδησαι τὰ σανδάλια σου NT *Fp.12.8 încinge-te și leagă-ți sandalele*.

ζωο-γενής, ἑς *adj.* de origine sau de natură animală, animalic: PLAT. *Plt.309c*.

[ζῶον, γένος]

ζωογονέω-ῶ, *vb.* **I** a produce ființe vii, a da naștere, a zămisi: αὐτῆς ζωογονούσης τῆς γῆς ARSTT. *Mir.835b26 pământul însuși dând naștere (unor pești)*; (despre nașterea zeiței Athena din capul lui Zeus) ὑπὸ τῆν μήνιγγα παρθένον ζωογονῶν LUC. *DDeor.13.1 născând o fecioară de sub meninge*. **II** a da viață, a aduce la viață, a face să trăiască, a ține în viață: κύριος θανατοῖ

καὶ ζωογονεῖ LXX 1Rg.2.6 *Domnul dă moarte și viață*; LXX Od.3.6, ἐζωογόνουν τὰ ἄρσενα LXX Ex.1.17 *lăsau băieții în viață*; εἰς τὸ μὴ ζωογονεῖσθαι. NT Fr.7.19 *ca să nu trăiască*.

[ζωογόνος]

ζωογονία, ας, ἡ *subst.* naștere de ființe vii, procreare: θεογονίαν ... καὶ ζωογονίαν PLAT. *Epin.*980c *originea zeilor și a animalelor*; PLUT. *M.*637e.

[ζωογονέω]

ζωο-γράφος, (poet.) v. ζωγράφος

ζωο-θηρία, ας, ἡ *subst.* vânare de animale vii: PLAT. *Sph.*223b.

[ζῷον, θήρα]

ζωοθηρικός, ἡ, ὄν *adj.* referitor la vânarea de animale vii: PLAT. *Sph.*221b. // **ζωοθηρική**, ἡς, ἡ *subst.* v. ζωοθηρία: PLAT. *Sph.*222a.

[ζωοθηρία]

ζωό-μορφος, ον *adj.* în formă de animal, zomorf: PLUT. *Num.*8.7, id. *M.*379f.

[ζῷον, μορφή]

ζῷον, ου, τό *subst.* I făptură vie, ființă, viețuitoare, animal: πᾶν ὅτιπερ ἂν μετάσχη τοῦ ζῆν, ~ μὲν ἂν ἐν δίκη λέγοιτο ὀρθότατα PLAT. *Ti.*77b *tot ceea ce participă la viațuire ar putea fi numit, pe bună dreptate, viețuitoare*; ζῷα καὶ φυτά PLAT. *Phd.*70d, ARSTT. *deAn.*411b29 *animale și plante*; φύσει μὲν ἐστὶν ἄνθρωπος ζῷον πολιτικόν ARSTT. *Pol.*1278b19 *omul este, prin natură, o „ființă sociabilă”*; λίθος ~; LUC. *Vit. Auct.*25.17 *oare piatra este o făptură vie?*; πάσα ψυχή ζῷον ἐρπετῶν LXX *Gen.*1.21 *toată suflarea de animale târâtoare*. II imagine reprezentată (într-un tablou), figură, pictură: ~ δέ οἱ ἐνήν ἄνθρωπος ἰππεύς HDT. 3.88 *era reprezentat un bărbat călare*; (și despre lucruri inanimite) ζῷα (ἐγ)γράφειν / ποιεῖν HDT. 1.203, id. 4.88, PLUT. *Per.*13.3 *a picta sau a reprezenta figuri*; ὁ λόγος ἡμῖν ὥσπερ ~ PLAT. *Plt.*277c *demonstrația noastră, întocmai ca un tablou*.

[v. ζῷ]

ζωοποιέω-ῶ, *vb.* I (= ζωογονέω) a naște ființe vii: ARSTT. *HA*555b9. II a face viu sau a ține în viață, a aduce la viață, a învia: μὴ θεὸς ἐγὼ τοῦ θανατῶσαι καὶ ζωοποιῆσαι LXX 4Rg.5.7 *sunt eu oare Dumnezeu, ca să dau viață și moarte?*; κατέναντι ... θεοῦ τοῦ ζωοποιούντος τοὺς νεκρούς NT *Rom.*4.17 *în fața lui Dumnezeu, care înviază morții*;

EUR. *Fr.pap.*153.3, LUC. *VH*1.22 ș.a.

[ζωοποιός]

ζωοποίησης, εως, ἡ *subst.* înviere, înviorare, însuflețire: δοῦναι ζωοποίησιν μικρὰν ἐν τῇ δουλείᾳ ἡμῶν LXX 2Ezr.9.8 *să ne dea puțină înviorare în robia noastră*.

[ζωοποιέω]

ζωός, ἡ, ὄν *adj.* {ep. ion. ζῶς Hom., dor. ζοός Theoc.} viu, în viață: ζῶν ἐλεῖν / λαβεῖν τινα IL. 6.38, XEN. *HG*1.2.5 *a prinde viu, a face prizonier pe cineva*; ὄνος ~ HDT. 1.194 *măgar viu*; (fig.) ζῶν φθιμένων ... κλέος AESCH. *Epigr.*255 *gloria vie a celor ce au pierit*; Pl. *P.*4.209.

[ζῷ]

ζωότης, ητος, ἡ *subst.* natura animală: (în op. cu θειότης „natură divină”) PLUT. *M.*1001b.

[ζῷον]

ζωοτοκέω-ῶ, *vb.* a naște pui vii, a fi vivipar: ARSTT. *Pol.*1256b13, PLUT. *M.*637b.

[ζωοτόκος]

ζωοτοκία, ἡ *subst.* naștere de pui vii: ARSTT. *GA*754b29.

[ζωοτόκος]

ζωο-τόκος, ον *adj.* care naște pui vii, vivipar: (în op. cu ψοτόκος „ovipar”) ARSTT. *HA*489a34, ἅπασαι ζωοτόκοι τ' ἦσαν περιώσια θηλυτόκοι τε THEOC. 25.125 *toate [vacile] erau fătătoare și nășteau vițele peste măsură de multe*.

[ζωός, τίκτω]

ζωοτροφία, ας, ἡ *subst.* hrănire sau creștere de animale: PLAT. *Plt.*261e.

[ζωοτρόφος]

ζωοτροφικός, ἡ, ὄν *adj.* referitor la hrănirea animalelor: PLAT. *Plt.*263e. // **ζωοτροφική**, ἡς, ἡ *subst.* v. ζωοτροφία: PLAT. *Plt.*267b.

[ζωοτρόφος]

ζωοφάγεω-ῶ, *vb.* a mânca animale, a se hrăni cu carne: ARSTT. *HA*590b1.

[ζωοφάγος]

ζωοφάγια, ας, ἡ *subst.* acțiunea de a mânca animale sau carne de animale: ARSTT. *HA*628b13.

[ζωοφάγος]

ζωο-φάγος, ον [ᾶ] *adj.* carnivor: ARSTT. *Pol.*1256a25.

[ζῷον, φαγεῖν]

ζωοφορέω-ῶ, *vb.* a produce ființe vii, a procrea: ARSTT. *HA*638a31.

[ζωοφόρος]

ζωο-φόρος, ον *adj.* care poartă imagini (de

animale): ὁ ~ καλούμενος κύκλος ARSTT. *Mu.392a11 aša-mumitil cerc zodiacal.*

[ζῶον, φέρω]

ζωόω-ῶ, *vb.* a da viață *sau* a ține în viață: LXX *Ps.79.19.*

[ζωός]

ζωπῦρέω-ῶ, *vb.* I a aprinde (focul): (+ ac.) τοὺς ἄνθρακὰς σοι ζωπυρῶ MEN. *Dysc.547 ἴτι ἀπρίνδ carbunii.* II (fig.) a atâta, a inflăcări, a înviora: μέριμναι ζωπυροῦσι τάρβος AESCH. *Th.289 grijile hrănesc flacăra înfricoșării;* εἰ νῆ με ζωπυρήσεις AR. *Lys.682 dacā ai sã mã atâti (= provoca);* ἐζωπύρησεν υἱὸν τεθνηκότα LXX *4Rg.8.5 a înviorat (= a adus la viață) fiul mort.*

[ζώπυρον]

ζῶ-πῦρον, *ou, τό subst.* rămășiță de foc, tăciune, scânteie: (fig.) σμικρὰ ζώπυρα τοῦ τῶν ἀνθρώπων διασεσωμένα γένους PLAT. *Lg.677b cățiva mici tăciuni salvați din neamul omenesc;* PLUT. *M.240a, LUC. Tim.3.*

[ζωός, πῦρ]

ζωρός, ὄν *adj.* |comp. -ότερος| pur, curat, neamestecat: (spec. despre vin) ζωρὸν μέθυ A.RH. *1.477 vin curat;* (frecv. la comp.) ζωρότερον δὲ κέρατε IL. *9.203 amestecă un vin mai curat (= cu mai puțină apă);* ζωρότερον πιεῖν HDT. *6.84 a bea vinul mai tare;* LUC. *DMort.7.1.*

ζῶς, *adj.* (ep. ion.) *v.* ζωός: IL. *5.887, HDT. 1.194.*

ζώσατο, (ep.) *aor. med. 3sg.* de la ζώννυμι.

ζώσις, *εως, ἡ subst.* acțiunea de a înfășura strângând mijlocul, încingere: LXX *Is.22.12.*

[ζώννυμι]

ζωστήρ, ἦρος, ὁ *subst.* I cingătoare bărbătească, centură militară (făcută prob. din piele și acoperită cu zale de metal, fiind folosită pentru protejarea abdomenului și legarea părții inferioare a platoșei): ὄθι ζωστήρος ὀχῆες χρύσειοι σύνεχον IL. *4.132 acolo unde catarame de aur prindeau cingătoarea;* ζωστήρες Ἐνουὺς ἀνέρες CALL. *Ap.85 bărbații lui Enoy, purtători de centuri (sc. războinicii);* ἀμφὶ δὲ οἱ στήθεσσι γέρων ἐσφίγγετο πέπλος ζωστήρι πλακερῶ THEOC. *7.18 o manta veche era strânsă în jurul pieptului său cu o cingătoare lată;* HDT. *9.74 ș.a.* II cingătoare femeiască: (despre amazoane) Pl. *Fr.172.*

[ζώννυμι]

ζωστός, ἡ, ὄν *adj.* strâns în jurul trupului, încins: PLUT. *Alex.32.8.*

[ζώννυμι]

ζῶστρα, *ας, ἡ subst.* bentiță, fileu (pentru pâr): THEOC. *2.122.*

[ζώννυμι]

ζῶστρον, *ου, τό subst.* (= ζωστήρ) brâu, cingătoare: OD. *6.38.*

[ζώννυμι]

ζωτικός, ἡ, ὄν *adj.* |comp. -ώτερος, superl. -ώτατος| I dătător de viață: ζωτικὴν ἐπιθυμίαν PLAT. *Ti.91b dorința de a da viață;* πνεῦμα ζωτικόν LXX *Înț.15.11 duh dătător de viață.* II plin de viață, vital, vivace, vioi: τὰ τήθθα ... ζωτικώτερα τῶν σπόγγων ARSTT. *PA681a11 ascidiile sunt mai pline de viață decât bureții;* δύναμις ζωτική ἡ ψυχὴ PLUT. *Pars.An.5 sufletul este forță vitală;* (despre sculptură) τὸ ζωτικὸν φαίνεσθαι XEN. *Mem.3.10.6 faptul de a părea viu, aparența vieții.*

[ζῶ]

ζωτικῶς, *adv.* cu dispoziție pentru viață: ὡς ~ ἔχοντος αὐτοῦ PLUT. *Cat.Mi.70.5 fiindcă îl credeau dornic de viață (sc. nu avea intenția de a se sinucide).*

[ζωτικός]

ζῶ-φῦτος, *ον adj.* fecund, dătător de viață, roditor, fertil: AESCH. *Supp.857, γῆ ~ PLUT. Rom.20.6 pământ roditor.*

[ζωός, φύω]

ζῶω, *vb.* (ep. ion.) *v.* ζῶ

ζωώδης, *ες adj.* de animal, animalic: PLUT. *M.8a.*

[ζῶον, -ωδης]

ζωωτός, ἡ, ὄν *adj.* împodobit cu figuri (de animale): PLB. *30.25.10.*

[ζωόω]

H η

H, η, τό *indecl.* eta (ἦτα), (inițial a opta, apoi) a șaptea literă a alfabetului grec. Ca numeral, η´ = 8 sau al optulea, iar ,η = 8.000. Folosită la origine și în cele mai multe alfabete locale ca semn pentru spiritul aspru (*h*), ulterior, după reforma din 403 î.Hr., η a început și în att. să noteze un *ē*. Mai târziu, din sec. al II-lea d.Hr., această literă ajunge să corespundă sunetului *i*.

ἦ, nom. fem. sg. al art. ὁ, ἡ, τό.

ἦ¹, *conj.* {ep. și ἦέ} **I** (disj.) sau, fie, ori: **I** (între două părți ale aceleiași prop.) ἐγὼ ἦ ἄλλος Ἀχαιῶν IL. 2.231 *eu sau altul dintre ahei*; θεὸς ἦ ἄνθρωπος ἦ σὰρξ ἦ ὄστον ARSTT. *deAn.409b32 zeu sau om ori carne sau os*; (exprimând aproximarea) σὺν ἄλλοις τρισὶν ἢ τέτταρσι *cu alți trei sau patru (oameni)*; (frecv. corel.) ἦ... ἦ, ἦ τοι... ἦ, ἦ... ἦ *που fie... fie, sau... sau*; (repetat de două sau de mai multe ori poate preceda orice element al enumerării, inclusiv pe primul) ἦ τις ἢ οὐδεὶς HDT. 1.130 *unul sau nici unul*; ἦ νῦν ἢ μετ' ὀλίγον APP. *Pun.403 fie acum, fie după puțin (timp)*; ἦ τις Ἀπόλλων ἢ Πᾶν ἢ Ζεὺς AESCH. *Ag.55 sau Apollon sau Pan sau Zeus*; (uncori ἦ este urmat de ἦέ sau de ἦτοι, în loc de ἦ) νῦν ἄρκιον ἢ ἀπολέσθαι ἦέ σαωθῆναι IL. 15.502 *acum un lucru este sigur: fie pierirea, fie salvarea*; ti προσφέρομεν ἔμπαν ἢ μέγαν νόον ἦτοι φύσιν ἀθανάτοις P1. *N.6.4 oricum, întrucâtva noi aducem (= ne asemănăm) cu nemuritorii fie prin măreția spiritului, fie chiar prin natura noastră*. **II** (între două prop.) sau, atunci, altfel, altminteri: ὥς ἔστ' ἀνάγκη τοῦ παρεστῶτος θέρους Τροίαν ἄλδωναι πᾶσαν ἢ δίδωσ' ἐκὼν κτείνειν ἑαυτόν SOPH. *Ph.1342 este scris ca Troia să cadă în această vară; altfel (= în caz contrar), își va da viața de bună voie*; (cu ἦ înainte de ambele propoziții disjuncte) ἢ παντάπασιν ἀμαχεὶ λάβοιμεν ἂν τὸ ἄκρον ἢ ὀλίγοις τε καὶ ἀσθενέσι χρῆσαιμεθ' ἂν πολέμοις XEN. *Cyr.3.2.4 am putea cuceri culmea fie fără nici un fel de luptă, fie (doar) am avea de-a*

face cu dușmani puțini și slabi; (cu ἦτοι în loc de ἦ, la începutul primei prop.) ἡμᾶς ἦτοι τις ἐξέκλεπεν ἢ 'ζητήσατο θεὸς τις AESCH. *Ag.662 pe noi ne-a ascuns sau ne-a scăpat vreu zeu*. **3** (în interogații directe, introducând o întrebare sau o îndoială și exprimând raporturi disjunctive, apozitive sau copulative) ψεύσομαι ἢ ἔτυμον ἐρέω; IL. 10.534, OD. 4.140 *să mint sau să spun adăvărul?*; ἦκουσας, ἢ οὐκ ἦκουσας; ἢ κωφῆ λέγω; AESCH. *Th.202 mă auzi ori nu? sau vorbesc unei (persoane) surde?*; ἄρτι δέ ἦκεις ἢ πάλαι; PLAT. *Cri.43a abia ai venit sau mai de mult?*; (precedat de πότερον sau πότερα) πότερον διὰ σοφίαν ἢ δι' ἀμαθίαν; XEN. *Mem.4.2.22 oare din știință sau din ignoranță?*; (în întrebări retorice) ἢ δοκεῖς ὅτι... NT *Mt.26.53 sau crezi că...?* **4** (în interogații indirecte, precedat în primul membru de ἦ, εἰ, εἴτε, πότερον, πότερα, sau fără particulă) μετὰ φρεσὶ σῆσι νόησον Αἰνεΐαν ἢ κέν μιν ἐρύσσειαι ἢ κεν εἰσῆς IL. 20.311 *gândește-te fie să-l scapi pe Eneas, fie să-l lași*; εἰδῶμεν εἰ νικῶμεν, ἢ νικώμεθα AISCH. *Ch.890 să știm dacă suntem învingători sau învinși*; οὐδέ τι οἶδα, ζῶει ὁ γ' ἢ τέθνηκε OD. 11.464 *eu nu știu (dacă) este viu sau a murit*. **II** (comp.) decât, ca: **I** (după un comp.) τὸν τοῦ ἀδίκου βίον φάσκων εἶναι κρείττω ἢ τὸν τοῦ δικαίου PLAT. *R.347e afirmând că viața omului nedrept este mai bună decât a celui drept*; οὐκ ἐν τῷ αὐτίκα μᾶλλον ἢ ὕστερον THUC. 8.27.5 *nu mai mult în această împrejurare decât mai târziu*. **II** (după un cuvânt sau o expresie care implică ideea de comparație) ἐφθης πεζὸς ἰὼν ἢ ἐγὼ σὺν νῆϊ μελαίνῃ OD. 11.58 *ai ajuns pe jos (mai repede) decât mine cu corabia neagră*; βούλεσθαι παρθενεύεσθαι πλέω χρόνον ἢ τοῦ πατρὸς ἐστερησθαι HDT. 3.124 *preferă să rămână fecioară încă multă vreme decât să fie lipsită de tatăl său*; πρὶν ἢ συλλεγῆναι τὸ στράτευμα πάλιν XEN. *An.4.5.1 înainte ca armata dușmană să se strângă din nou*; ἔστι ψυχῆ

πόλεως οὐδὲν ἕτερον ἢ πολιτεία ISOC. 7.14 *sufletul cetății nu este nimic altceva decât constituția*. 3 (după un pozitiv sau un superl.). δίκαιον ἡμέας ἔχειν τὸ ἕτερον κέρας <μᾶλλον> ἢ περ Ἀθηναίους HDT. 9.26 *este drept să deșinem noi cealaltă aripă mai degrabă decât atenienii*; καλὸν τὸ ἀποθανεῖν με ἢ ζῆν με LXX Iona4.3 *este mai bine să mor decât să trăiesc*; πίθοιτό κεν ὕμμι μάλιστα ἢ ἐμοί A.RH. 3.91 *ar asculta mai repede de voi decât de mine*.

[cf. lat. -ve]

ἦ², *interj.* ei!, hei! (exclamație prin care se atrage cuiva atenția sau care însoțește și întărește o muștrare): ποῦ Ξανθίας; ἦ, Ξανθία AR. Ra.271 *unde-i Xanthias? hei, Xanthias!*; (cu repetare) ἦ ἦ, σιώπα AR. Nu.105 *hei, hei! tăcere!*; ἦ ἦ τί δρᾶς; EUR. HF906 *ei, ce faci?!*

ἦ, nom. fem. sg. al pron. rel. ὅς, ἦ, ὅ.

ἦ¹, *adv.* [în ambele sensuri, ἦ este plasat mereu la începutul propoziției; totuși, la Hom., Soph. și Eur., poate apărea și după un voc.] **I** (cu funcție de întărire în prop. afirmative) într-adevăr, desigur, firește, negreșit, fără îndoială: ἦ ὀλίγον οἱ παῖδα εὐκότα γέιναιτο Ἀσευῆς IL. 5.800 *intr-adevăr, puțin i se aseamănă fiul pe care l-a zămislit Tydeus*; (iron.) ἦ πολὺ λωπτόν ἐστι IL. 1.229 *desigur, este mult mai bine*; (frecv. împreună cu una sau alte două particule: ἄρα, ἄρα δῆ, ῥα, ῥά νυ, γάρ, δῆ, δῆτα, θῆν, κάρτα, μάλα, μῆν, μέν, νυ, τε etc.) ἦ ἄρα σὺν μεγάλῃ ἀρετῇ ἐκτίσω ἄκοιτιν OD. 24.193 *chiar că tu îți-ai luat o soție cu mare virtute!*; ἦ κάρτα μάντις οὐξ ὄνειράτων φόβος AESCH. Ch.929 *da, spaima din visele tale a fost cu adevărat un prooroc*; ἦ γὰρ ἐγὼν ὑπ' Ἐρωτος ἐς Ἅϊδαν ἔλκομαι ἤδη THEOC. 1.130 *căci eu, da, sunt târât de Eros (= dragoste) spre Hades (= moarte)*; (+ inf., după verbe care înseamnă „a jură” ș.a.) ἔξεστιν ὑμῖν πιστὰ λαβεῖν παρ' ἡμῶν ἢ μὴν φιλίαν παρέξειν ὑμῖν τὴν χώραν XEN. An.2.3.26 *puteți primi din partea noastră încredințarea că țara noastră vă va oferi prietenie*. **II** (în prop. interog., v. lat. *ne*, frecv. omis în traducere) oare, au, oare nu: (cu rol explicativ, după o prop. interog.) τίπτ' ... εἰλήλουθας; ἦ ἴνα ὕβριν ἴδῃ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο; IL. 1.203 *de ce-ai venit? oare să vezi trufia lui Atrid Agamemnon?*; (fără o altă prop. interog.) ἦ τορῶς λέγω; AESCH. Ag.269 *oare nu-i clar ce spun?*

(frecv. cu alte particule: ἄρ, ῥα etc.) Ζεῦ πάτερ ἦ ῥά τί μοι κεχολώσεται ὅττι κεν εἴπω; IL. 5.421 *Zeus părinte, au te vei mânia de-ți voi spune o vorbă?*; ἦ ῥά γέ τοι σιμὸς καταφαινομαι; THEOC. 3.8 *oare-ți par cărn?*; ἦ γάρ, ὦ Θεαίτητε; PLAT. *Th.*160e *nu-i așa, Theaitetos?*

ἦ², (= ἦν) *impf.* 1sg. de la εἰμί.

ἦ³, (= ἔφη) *impf./aor.* 3sg. de la ἡμί.

ἦ¹, *adv.* (propr. dat. sg. fem. al pron. rel. ὅς, ἦ, ὅ) **I** (de loc) **pe unde**, (acolo) **unde**, în ce loc: ἔφευγον ἦ ἕκαστος ἐδύνατο XEN. An.3.5.1 *fugea fiecare pe unde putea*; (frecv. corel. cu τῆ, τῆδε sau ἐκείνη) τῆ ἴμεν ἦ κεν δῆ σὺ ἠγεμονεύης IL. 15.46 *să meargă pe calea pe unde tu l-ai conduce*; AESCH. Ch.308, SOPH. *El.*1435, PLAT. *Phd.*82d. **II** (comparativ-modal) **cum**, **precum**, **ca**; în măsura în care, (atât) **cât**: ἦ νομίζεται SOPH. OC1603 *(așa) cum se obișnuiește, după datină*; ἦ βούλονται THUC. 8.71 *așa cum vor, după voia lor*; (cu superl.) ἦ ἐδύνατο τάχιστα XEN. An.1.2.5 *cât de repede putea*; ἦ ἄριστον XEN. Cyr.5.4.32 *cât mai bine*; ἦ ἀνθρώπος ARSTT. EN1096b2 *ca (= în calitate de) om*. **III** (cauzal) **pentru care motiv**, **de aceea**: ἦ καὶ μᾶλλον ἐξηρτῶοντο τὸ ναυτικόν THUC. 1.25 *de aceea, ei își pregăteau și mai mult flota*.

ἦ², dat. sg. fem. al pron. pos. ὅς, ἦ, ὅ.

ἦ³, *conjct.* aor. act. 3sg. de la ἦμι.

ἦ, *conjct.* prez. 3sg. de la εἰμί.

ἦα, (ep.) *impf.* 1sg. de la εἰμί.

ἦα¹, (ion. contr. pt. ἦἰα) *impf.* 1sg. de la εἰμί.

ἦα², *τά subst.* v. ἦἰα

ἠἄρινός, (ep.) v. ἔαρινός

ἦβα, *ας, ἦ subst.* (dor.) v. ἦβη

ἦβαιός, *ά, ὄν adj.* mic, mărunț, puțin: (frecv. precedat de neg. οὐδέ) οὐ οἱ ἐνὶ φρένες οὐδ' ἦβαιαί IL. 14.141 *nu are minte în el, nici măcar puțină (= n-are prea multă minte)*. // **ἦβαιόν**, *adv.* puțin: ἦβαιὸν ἀπὸ σπειούς OD. 9.462 *la mică distanță de peșteră*; (frecv. cu neg.) οὐδ' ἦβαιόν IL. 2.380, OD. 3.14 *nici măcar puțin, deloc, ioc*.

[βαιός]

ἠβάσκω, *vb.* a ajunge la pubertate, a deveni efeb, a se face mare: πλὴν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἄρτι ἠβάσκοντος XEN. An.4.6.1 *în afară de fiul lui, care abia ajunsese la vârsta pubertății*; ARR. An.7.6.1, LUC. *Im.*13. (fig.) χρόνος μάλαζει, νῦν δ' ἔθ' ἠβάσκει, κακόν EUR. Alc.1085 *timpul va înmuia durerea ta, acum*

incă tânără.

[ἡβάω]

ἡβάω-ῶ, *vb.* {impf. ἦβων, viit. ἡβήσω, aor. ἦβησα, pf. ἦβηκα} {ep. opt. ἡβώοιμι, part. ἡβώων} **I** a fi la vârsta pubertății, a fi efeb, a fi în floarea tinereții: οὐδὲ μάλ' ἡβῶν IL. 12.382 *nici chiar în floarea tinereții*; ἡ δὲ γυνὴ τέτορ' ἡβώοι, πέμπτω δὲ γαμοίτο HES. *Op.698 femeia să-și țină fetia (= să rămână puberă) patru ani, iar în al cincilea să se mărite*; (+ ac.) εἰ δ' ἐγὼ σθένος ἦβων EUR. *HF436 de-aș fi avut puterea tinereții*; (în op. cu παιδάριον) οἱ ἡβῶντες AR. *Ra.1055 adolescenții, tinerii*; THUC. 4.132, (în op. cu παῖς și cu ἀνήρ) ἐπεὶ ἦβησα XEN. *Cyr.8.7.6 când m-am făcut tânăr*; PLAT. *Ap.41e, IOS. A118.133.1* **II** (fig.) a fi în floare, a avea forță: φλόξ ... ἡβήσασα AESCH. *Fr.357 flacăra puternică*; ἄγγελον ... γέρονθ', ἡβῶντα δ' εὐγλώσσω φρενί AESCH. *Supp.775 un vestitor bătrân (de ani), dar tânăr la minte și bun la vorbă*; ὅταν γὰρ ἡβᾷ δῆμος εἰς ὀργὴν πεσὼν EUR. *Or.696 când poporul cade într-o furie nestăpânită.*

[ἦβη]

ἦβη, ης, ἡ *subst.* {dor. ἦβα} **I I** pubertate, adolescență, tinerețe: (despre oameni și animale) καὶ δ' ἔχει ἦβης ἄνθος, ὃ τε κράτος ἐστὶ μέγιστον IL. 13.484 *are floarea tinereții, când forța îi este deplină*; πρὶν ἦβης μέτρον ἰκέσθαι OD. 4.668 *înainte de a ajunge la vârsta tinereții*; ἐς ἦβην ἦλθεν ὠραῖαν γάμων EUR. *Hel.12 ajunse la vârsta potrivită pentru nuntă*; ἐφ' ἦβης AR. *Eq.524 în tinerețe*; ἐπεὶ ἐκ παίδων εἰς ἦβην ὠρμάτο XEN. *Mem.2.1.21 când a trecut de la copilărie la adolescență*; (jur.) τοὺς παῖδας δημοσία ἡ πόλις μέχρι ἦβης θρέψει THUC. 2.46 *ceatarea va crește copiii până la majorat pe cheltuielă publică*. **2** vloga tinereții, forță, vigoare: OD. 8.136, (pl.) νεάνιδες ἦβαι EUR. *Ion477 forțele tinereții*. **3** (fig.) bucuriile tinereții, veselia sau distracția specifică tinerilor: πρὸς ἦβαν Pt. *P.4.295 spre bucuriile tinereții*; EUR. *Cyc.504*. **II** multime de tineri, tinerime: ποθοῦσαν φιλότατην ἦβην χθονός AESCH. *Pers.512 de dorul preaiubitei tinerimi a rământului său*. **III** (euf.) pubis: εἰδῶλον ... τῆς ἦβης AR. *Nu.976 imaginea „tinereții”*. **IV** (mitol.) Hebe, zeița tinereții, fiica lui Zeus și a Herei, soția lui Heraclides: IL. 4.2 ș.a.

ἦβηδόν, *adv.* după vârsta adolescenței, la

maturitate: ἄπαντες Καύνιοι ~ HDT. 1.172 *toți caunienii adulți*; PLUT. *Alex.72.4*.

[ἦβη, -δον]

ἦβητήριον, ου, τό *subst.* loc de adunare și de distracție pentru tineri: PLUT. *Pomp.40.5*.

[ἦβητήρ]

ἦβητής, οὔ, ὁ *subst.* {dor. ἀβατάς Call.} în plină tinerețe, tânăr: (ca adj.) νέων βραχιόνων ἔδειξεν ἦβητήν τύπον EUR. *Heracl.858 a arătat forța tânără a unor brațe noi*.

[ἡβάω]

ἦβητικός, ἡ, ὄν *adj.* adolescentin, tinerec: XEN. *HG5.3.20*.

[ἡβάω]

ἦβολος, ον *adj.* {doar în ἦβολον ἡμαρ} zi fastă: CALL. *Fr.767*.

ἦβουλ-, *v.* βούλομαι

ἦβυλλιάω, *vb.* a se afla la prima tinerețe, a fi puber: (despre niște dansatoare, cu aluzie obscenă la ἦβη „pubis”) ἦβυλλιώσαι κάρτι παλ' /ρατετιλμένα AR. *Ra.516 pubere și proaspăt epilate*.

[ἦβη]

ἦγάασθε, (ep.) ind. impf. med. 2pl. de la ἄγαμαι.

ἦγαγον, ind. aor. act. de la ἄγω.

ἦγά-θεος, η, ον [ἦ] *adj.* {dor. ἀγάθεος} preasfânt, sfânt, divin, sacru: (în spec. despre locuri aflate sub protecția unei divinități, *v.* ζάθεος) ἐν Πύλῳ ἦγαθέη IL. 1.252 *în sfântul Pylos*; ἀντρω ἐν ἦγαθέῳ A.RH. 4.1131 *într-o peșteră sacră*; HES. *Th.9.71* ș.a.

[ἄγαν, θεῖος]

ἦγάλέος, α, ον *adj.* spart: CALL. *Fr.749*.

[ἄγνυμι]

ἦγάμην, ind. impf. med. de la ἄγαμαι.

ἦγγεῖλα, ind. aor. act. de la ἄγγέλλω.

ἦγε, fem. de la ὄγε *sau* ὄσγε.

ἦγεμόνευμα, ατος, τὸ *subst.* {doar dor. ἄγεμόνευμα} călăuzire: (în loc de ἡγεμών, despre Antigona) ἄγεμόνευμα νεκροῖσι EUR. *Ph.1492 călăuză pentru morți*.

ἡγεμονεύω, *vb.* {dor. ἀγεμονεύω} **I** a merge înainte, a conduce (pe cineva), a arăta (cuiva) drumul, a îndruma, a călăuzi: (abs.) προτὶ Ἴλιον ~ IL. 16.92 *a conduce [οστήρεα] spre Troia*; (+ dat. pers.) τοῖσιν δ' ἡγεμόνευε Νέστωρ πρὸς δώματα OD. 3.386 *Nestor mergea înaintea lor, ducându-i spre palat*; ὅπη κείνοισ θεὸς ἡγεμονεύει HES. *Th.387 oriunde le îndrumă zeul (= Zeus)*; (+ dat. pers. și ac. lucrului) αὐτὰρ ὁ τοῖσι

γέρων ὄδον ἡγεμόνευε OD. 24.225 *iar bătrânul le călăuzea drumul (= mergea înainte lor pentru a le arăta calea)*; ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ ... ὑδάτι ῥόον ἡγεμονεύη IL. 21.258 *aşa cum omul îndrumă apele cursul*. **II** a conduce, a avea autoritate: **1** (gener.) a comanda, a fi în fruntea, a fi căpetenie, a domni: (frecv. + gen.) ἡγεμόνευε δὲ Ἄλικαρνησέων τε καὶ Κόρων HDT. 7.99 *comanda oamenii din Halicarnas și Cos*; (rar + dat.) Τρωσὶ μὲν ἡγεμόνευε Ἔκτωρ IL. 2.816 *Hector îi conducea pe troieni (= le era căpetenie)*; (med.-pas.) ἡγεμονεύεσθαι ὑφ' ἡμῶν THUC. 3.61 *să se lase conduși de noi*; (fig.) ~ τῆς σκέψεως PLAT. *Pr.*351e *a conduce o cercetare*. **2** (spec.) a fi guvernator, procurator (al unei provincii romane) (+ gen.) ἡγεμονεύοντος Ποντίου Πιλάτου τῆς Ἰουδαίας NT *Lc.*3.1 *pe când Pontiu Pilat era guvernator al Iudeii*.

[ἡγεμών]

ἡγεμονέω-ῶ, v. ἡγεμονεύω; PLAT. *Ti.*41c.

[ἡγεμών]

ἡγεμονία, ας, ἡ *subst.* {ion. ἡγεμονίη} **I** călăuzire, îndrumare, diriguire: (despre pești) ἡγέονται οὐκέτι οἱ αὐτοί, ἀλλὰ τῶν θηλέων γίνεται ἡ ἡγεμονίη HDT. 2.93 *în fața nu mai merg ei (sc. masculii), ci femelele*; τῆ τῶν δυναστευόντων ἡγεμονία PLAT. *Lg.*711c *sub călăuzirea (= prin exemplul) celor aflați la putere*. **II 1** comandă, conducere, autoritate: ὑπέδυνε τῶν Ἰώνων τὴν ἡγεμονίην τοῦ πρὸς Δαρεῖον πολέμου HDT. 6.2 *căuta pe ascuns să ajungă căpetenia ionienilor în războiul împotriva lui Darius*; ἐν τοῖς ὑπερορίοις τῶν πολεμικῶν τὴν ἡγεμονίαν μόνον εἶχον ARSTT. *Pol.*1285b18 *păstrară numai conducerea operațiunilor militare în exterior*; πράττειν μὲν ἑαυτοῖς ἐπαρχῶν καὶ στρατοπέδων ἡγεμονίας PLUT. *Pomp.*51.4 *a-și atribui comanda peste provincii și armate*. **2** supremație, dominație, hegemonie: βουλευόμενοι Θηβαῖοι ὅπως ἂν τὴν ἡγεμονίαν λάβοιεν τῆς Ἑλλάδος XEN. *HG*7.1.33 *thebanii sfātuindu-se cum să ia hegemonia Helladei*; (despre Atena) ἀμφισβητεῖ τῆς ἡγεμονίας ISOC. 4.20 *pretinde hegemonia*. **3** putere absolută, domnie: (despre regalitatea orientală) HDT. 1.7, (despre Imperiul Roman) οὐ περισκέψασθε τὴν Ῥωμαίων ἡγεμονίαν; IOS. *Bl.*2.262.3 *nu vă gândiți la puterea Romei?*; ἐν ἔτει δὲ πεντεκαϊδεκάτῳ τῆς ἡγεμονίας Τιβερίου

Καίσαρος NT *Lc.*3.1 *în al cincisprezecelea an al domniei lui Tiberius Caesar*. **4** magistratură, comandă: τὴν μεγίστην ἡγεμονίαν καὶ ἀρχὴν PLUT. *Mar.*36.8 *cea mai înaltă comandă și funcție (sc. consulatul)*; (despre îndatorirea de guvernator al unei provincii romane) IOS. *Al.*18.88.2. **5** loc de exercitare a autorității; prefectură, comandament, cârmuire: LXX *Gen.*36.30. **III** unitate militară (într-o ierarhie), regiment, ceată: ἀνὴρ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ ἡγεμονίαν LXX *Nu.*1.52 *fiecare bărbat după ceata sa*.

[ἡγεμών]

ἡγεμονικός, ἡ, ὄν *adj.* [comp. -ώτερος, superl. -ώτατος] **I** care conduce, călăuzitor, îndrumător: (despre oameni răi) ἡγεμονικοί εἰσι πρὸς τὰ πονηρά XEN. *Cyr.*2.2.5 *sunt îndrumători la rele*. **II** propriu unui conducător, capabil să comande; conducător, dominator, important: ~ καὶ βασιλικὸς τῆ φύσει PLB. 5.39.6 *născut să fie conducător și rege*; (comp.) τὸ ἄρρεν φύσει τοῦ θήλεος ἡγεμονικώτερον ARSTT. *Pol.*1259b2 *bărbatul este prin natură mai dominator decât femeia*; (superl.) ἡγεμονικωτάτῳ ... ἐκ πάντων APP. *BC*3.5.32 *cel mai potrivit dintre toți pentru a conduce*; πνεύματι ἡγεμονικῶ στήριξόν με LXX *Ps.*50.14 *sprijină-mă cu duh stăpânitor*; (cf. lat. *consularis*) ἡγεμονικοί δὲ καὶ στρατηγικοί PLUT. *Pomp.*26.2 *foști consuli (= consulari) și foști pretori*. // (în stoicism) **ἡγεμονικόν**, οὔ, τὸ *subst.* partea diriguitoare sau dominantă a sufletului (sc. rațiunea); PLUT. *M.*1084b.

[ἡγεμών]

ἡγεμονικῶς, *adv.* [comp. -ώτερον] ca un conducător: τοῖς μὲν Ἑλλησιν ~ τοῖς δὲ βαρβάροις δεσποτικῶς χρώμενος PLUT. *M.*329b *purtându-se cu grecii ca un conducător și cu barbarii ca un stăpân*; ἡ πόλις ἡμῶν ~ εἶχεν ISOC. 4.57 *orașul nostru defini-a hegemonia*.

[ἡγεμονικός]

ἡγεμόνιος, ὄν *adj.* îndrumător (de suflete), călăuzitor: (despre Hermes) AR. *Pl.*1159.

[ἡγεμών]

ἡγεμονίς, ἶδος *adj.f.* care aparține împăratului sau imperiului; imperial, împărătesc: APP. *BC*2.10.65, IOS. *Al.*19.294.3.

[fem. lui ἡγεμών]

ἡγεμόσϋνα, ὄν, τὰ *subst.* (subînt. ἱερά) sacrificii oferite zeilor călăuzitori, jertfe de

mulțumire (pentru a fi ajuns sănătos): XEN. *An.*4.8.25.

[ἡγεμών]

ἡγεμών, ὄνος, ὅ. ἡ *subst.* {dor. ἀγεμών} **I** 1 cǎlăuză, îndrumător, ghid: ἄμ' ἡγεμόν' ἐσθλὸν ὄπασσον, ὅς κέ με κεῖσ' ἀγάγη OD. 15.310 *dā-mi o cǎlăuză bună, care să mă ducă într-acolo*; ἐγένοντο ἡγεμόνες τῷ βαρβάρῳ τῆς ὁδοῦ HDT. 8.31 *au devenit cǎlăuze de drum barbarilor*; μεγίστη δοκεῖ εἶναι ἐπὶ πάντα τὰ αἰσχροῖα ~ XEN. *Cyr.*1.2.7 *nerecunoștința pare să fie cel mai de seamă îndrumător către toate viciele*. **2** deschizător de drum: SOPH. *OT*804. **3** cărmaci, pilot: THUC. 7.50. **II** **I** fruntaș, căpetenie, conducător, domnitor, comandant (militar): ἡγεμόνες Δαναῶν IL. 2.487 *frunțașii danailor*; ἄμ' ἡγεμόνεσσιν ἔποντο IL. 13.801 *ἰσι ὤρμαι cǎpeteniile*; ~ γῆς τῆσδε SOPH. *OT*103 *domn al acestei țări*; ὁ Ἔρως ἡμῖν ~ καὶ στρατηγός PLAT. *Smp.*193b *Eros ne este conducător și comandant*; ὁ λογισμὸς τῶν ἀρετῶν ἐστὶν ~ LXX *4Mac.*1.30 *rațiunea este conducătoare virtuților*; ἐν τοῖς ἡγεμόσιν Ἰουδα NT *Mt.*2.6 *printre cǎpeteniile lui Iuda*; (spec.) ἡ τῶν μελιττῶν ~ XEN. *Oec.*7.32 *regina albinelor*; (ca adj.) [ναῦς] ~ AESCH. *Supp.*722 *navă amiral*; τοῖς περὶ τὰ στήθη τῆς ψυχῆς ἡγεμόσιν ἔπεσθαι μέρεσιν PLAT. *Ti.* 91e (*animalele*) *urmează cǎlăuzirea acelor părți ale sufletului care se găsec în piept*. **2** (la Roma) împărat: θύουσιν ὑπὲρ τοῦ ἡγεμόνος PLUT. *Cic.*2.1 *aduc jertfe pentru împărat*. **3** guvernator al unei provincii romane: παρέδωκαν αὐτὸν Ποντίῳ Πιλάτῳ τῷ ἡγεμόνι NT *Mt.*27.2 *L-au predat guvernatorului Pontiu Pilat*. **III** (iht.) pește pilot: PLUT. *M.*980e.

[ἡγέομαι]

ἡγέομαι-οὔμαι, *vb.* [viit. ἡγήσομαι, aor. ἡγησάμην, pf. ἡγημαι] {dor. ἄγημαι Pi.; ion. impf. ἡγεύμην, part. ἡγεύμενος} **I** a merge în față (înaintea altora), a deschide drumul, a îndruma, a cǎlăuzi, a conduce: (abs. sau în op. cu ἔπεσθαι) ὡς εἰπὼν ἡγεῖθ', ἡ δ' ἔσπετο Παλλὰς Ἀθήνη OD. 1.125 *astfel vorbind, el o luă înainte, iar Pallas Athena îl urmă*; Ἐκτώρ δ' ἡγεῖτο IL. 13.802 *Hector mergea în frunte*; (în op. cu ὀπισθοφυλακεῖν) (+ gen.) ἡγεῖτο τοῦ στρατεύματος XEN. *An.*4.1.6 *mergea în fruntea armatei*; (+ adv.) πρόσθεν δὲ ... Ἴρις ἡγεῖτ' IL. 24.96 *în față mergea Iris*; ἴχνη ἀνθρώπων ἡ πρόσω

ἡγούμενα ἢ ἐναντία XEN. *An.*7.3.42 *urme de oameni, care duc înainte sau înainte*; (cu ὁδὸν *și/sau* cu prep.) οὔτοι δὲ αὐτῶ τὴν ὁδὸν ἡγέοντο ἐς Σφενδαλέας HDT. 9.15 *aceștia îi arătară calea spre sphenđalieni*; ἡγεῖσθαι ἐπὶ νῆα OD. 13.65 *să îl conducă la corabie*; (fig.) εἰ δὲ κεν ἡγήτ' ἐς φιλότητα HES. *Op.*712 *dacă face primul pas spre împăcare*; (+ ac. direcției) ἡγεῖσθε βωμοὺς ἀστικούς AESCH. *Supp.*501 *cǎlăuziți-l la altarele cetății*; (+ dat. pers.) οἱ γὰρ βλέποντες τοῖς τυφλοῖς ἡγούμεθα AR. *Pl.*15 *cei care vedem îi cǎlăuzim pe orbi*; (+ dat. pers. *și/sau* gen. lucrului) τοῦ χοροῦ ἡγήσατο Πέρσαις XEN. *Cyr.*8.7.1 *a condus corul perșilor*; ἀγεῖτο παντοίων νόμων PI. *N.*5.25 (*Apollon*) *conducea dansuri de tot felul*; (în op. cu ἐπόμενα, subînt. σκέλη) τὰ ἡγούμενα ARSTT. *IA*713b6 *picioarele din față*. **II** a fi în frunte, a (con)duce, a guverna, a comanda: **1** (+ dat.) νῆεσσι ~ ἐς Τροίην IL. 16.169, OD. 14.238 *a conduce corăbii spre Troia*; Ἀριστοκράτης ἡγεῖτο πεντεκαίδεκα ναυσὶ XEN. *HG*1.6.29 *Aristocrates comanda cincisprezece corăbii*; ἡγεῖται πόλει EUR. *Fr.*282.24 *conduce un oraș*. **2** (freqv. + gen.) συμπάντων δ' ἡγεῖτο ... Διομήδης IL. 2.567 *peste toți conducea Diomedes*; ἡγήσαντο τῆς Ἀσίας HDT. 1.95 *au devenit conducători ai Asiei*; (fig.) ἀλήθεια δὴ πάντων μὲν ἀγαθῶν θεοῖς ἡγεῖται, πάντων δὲ ἀνθρώποις PLAT. *Lg.*730c *adevărul se află în fruntea tuturor lucrurilor bune, pentru zei și oameni deopotrivă*; ἡγεῖτο τῆς ἐξόδου ταύτης THUC. 2.10 *conducea această expediție*. **3** (+ ac.) τὰς τύχας ~ EUR. *Supp.*226 *a conduce destinele*; τὰς πομπάς ~ DEM. 21.174 *a conduce procesiunea*. **4** (part.) οἱ ἡγούμενοι SOPH. *Ph.*386 *conducătorii (cetății și ai armatei)*; ἄνδρες ἡγούμενοι NT *Fp.*15.22 *oameni de vază*. **III** (după Hom.) a crede, a considera, a socoti, a gândi, a privi: πᾶν κέρδος ἡγοῦ ζήμιουμένη φυγῆ EUR. *Med.*454 *socotește un adevărat castig a fi pedepsită cu exilul*; οὐκ αἰσχροὺν ἡγῆ δῆτα τὸ ψευδῆ λέγειν; SOPH. *Ph.*108 *nu crezi că este rușinos a minți?*; ταῦτα γελοῖα ἡγεῖτο LUC. *Nigr.*25 *aceștea i se păreau ridicole*; δίκαιον ἡγοῦμαι διεγείρειν ὑμᾶς NT *IPt.*1.13 *socotesc drept (= consider că este de datoră mea) să vă (în trei); (+ ac. dublu) ἀμφοτέρα τὰ παιδιά ἡγήσασθαι βασιλέας HDT. 6.52 să-i considere regi pe amândoi*

copiii; (spec.) έτεόν ήγει γάρ θεούς; AR. *Eq.32 crezi cu adevărat în (= cā există) zei?*; (frecv. la pf.) τὸ δὲ τῶν σοφιστῶν γένος μάλ' έμπειρον ήγημαι PLAT. *Ti.19e cred cā neamul sofistilor este foarte priceput*; τήν παρούσαν ανάγκην φοβερωτέραν ήγησάμενοι τῶν πολεμίων THUC. 2.42 *gândindu-vă cā necesitatea în care ne găsim este mai de temut decât dușmanii*; (idiom.) ~ τι περί πολλοῦ HDT. 2.115, περί πλείονος ISOC. 19.10, περί πλείστου THUC. 2.89, περί οὔδενός LYS. 7.26 *a socoti ceva de mare, mai mare, foarte mare, nici o importantă*; δόξαν ήγείται ὅτι... LXX *Inf.15.9 socotește (motiv de) cinste faptul că...*; πᾶσαν χαρὰν ήγήσασθε, ὅταν... NT *Iac.1.2 priviți ca o mare bucurie, când...*

ήγερέθομαι, *vb.* |doar ind. prez. 3pl. ήγερέθονται, imperf. 3pl. ήγερέθοντο și inf. ήγερέθεσθαι| (ep.) a se aduna, a se strânge laolaltă: IL. 2.304, OD. 2.392 ș.a.

[ἀγειρω]

ήγερθεν, (ep.) ind. aor. pas. 3pl. de la ἀγειρω.

ήγ-ηλάζω, *vb.* a (con)duce, a călăuzi, a petrece: κακὸς κακὸν ήγηλάζει OD. 17.217 *un netrebnic conduce un alt netrebnic*; (fig.) OD. 11.618, βίοντον βαρὺν ήγηλάζει A.RH. 1.272 *duce o viață grea*.

[v. ήγέομαι]

ήγημα, ατος, τό *subst.* gând, intenție: LXX *Iez.17.3*.

[ήγέομαι]

ήγησις, εως, ή *subst.* conducere, cărmuire: LXX *Jud.5.14*, id. *IMac.9.31*.

[ήγέομαι]

ήγητιρα, ας, ή *adj.f.* conducătoare, călăuzitoare: PLAT. *Epigr.6.43*.

[fem. al lui ήγητήρ]

ήγητέον, *adj.vb.* I trebuie condus: αὐτῷ ~ τῆς φρουρᾶς XEN. *HG4.7.2 el trebuie să conducă trupa*. II este de socotit, trebuie considerat: PLAT. *R.361a*, PLB. 1.35.9, IOS. *Ap.1.143* ș.a.

[ήγέομαι]

ήγητήρ, ήρος, ὁ {dor. ἀγητήρ} I îndrumător, călăuză: SOPH. *OC1521*. II conducător: (despre Hieron) ἀγητήρ άνήρ Pt. *P.1.69 cel care însuși este conducător*.

[ήγέομαι]

ήγητής, ου, ὁ *subst.* călăuză, îndrumător: νόσφιν ήγητῶν AESCH. *Supp.239 fără călăuze*.

[ήγέομαι]

ήγήτωρ, ορος, ὁ *subst.* {dor. ἀγήτωρ} conducător militar, căpetenie: Τρώων ήγήτορες IL. 3.153 *conducătorii troienilor*; (frecv.) ήγήτορες ήδὲ μέδοντες IL. 2.79 etc. *căpetenii și domni*; EUR. *Med.427*.

[ήγέομαι]

ήγμα, ind. pf. pas. de la άγω.

ήγξα, ind. aor. act. de la άγω.

ή-γουν, *conj.* sau, mai bine zis, cu alte cuvinte, adică: XEN. *Oec.19.11* ș.a.

[ή, γούν]

ή-δέ, *conj. coord.* (ep.) și, în plus: μηρί' ... ταύρων ήδ' αίγων IL. 1.41 *buturi de tauri și tapi*; (frecv. în corelație, precedată sau urmată de alte conj.) τ' ήδέ IL. 1.400, ήμὲν ... ήδέ IL. 2.789, μὲν ... ήδέ OD. 1.240, ήδ' ... και IL. 15.663 *și ... și, nu numai ... ci și*; (cu και în aceeași prop.) ήδέ και IL. 1.334, ήδ' έτι και IL. 1.455 *și de asemenea, și pe deasupra*.

[ή, δέ]

ήδε, nom. fem. sg. de la ὅδε.

ήδεα, ήδειν, v. *εἶδω (pf. οἶδα).

ήδεῖα, nom. fem. sg. de la ήδύς.

ήδέσθην, ind. aor. pas. de la αἰδέομαι.

ήδέως, *adv.* |comp. ήδιον, superl. ήδιστα| (în mod) plăcut, agreabil; cu plăcere, cu bucurie: ~ ακούειν PLAT. *R.470a*, id. *R.608d a asculta cu plăcere*; ~ εὔδειν SOPH. *Tr.175 a avea un somn dulce*; ~ διάγειν τὸν λοιπὸν χρόνον AR. *V.1006 a-și petrece în mod agreabil restul timpului*; ~ λαβεῖν AR. *Eq.440*, ~ δέχεσθαι XEN. *Mem.1.2.4*, id. *An.7.2.7 a primi cu bucurie (ceva sau pe cineva)*; σοῦ ~ ἄν πυθοίμην PLAT. *R.328e aș afla cu plăcere (= mi-ar face plăcere să aflu) de la tine*; (despre lucruri) ~ ἔχειν EUR. *IA483 a fi plăcut*; ~ ἔχειν τι EUR. *Ion647 a se bucura de ceva, a se desfăta cu ceva*; (iron.) ~ γε PLAT. *Hp.Ma.300c foarte bine!*; (despre pers.) ~ ἔχειν τίτι DEM. 5.15, πρός τινα ISOC. 1.20, ἐπὶ τίτι ISOC. 12.201 *a fi binevoitor / favorabil față de cineva*; (+ prop. inf.) ~ ἔχειν PLUT. *Galb.21.2 a primi cu plăcere, a se bucura de faptul că*; ~ γίνεσθαι LXX *Est.1.10*, id. *Tob.7.10 a se face bine, a se întrema*.

[ήδύς]

ήδη, *adv.* I (de timp) I deja, în acest (sau acel) moment, (de pe) acum, și: ~ οἱ έφηκα βέλος IL. 5.188 *i-am trimis deja o săgeată*; νύξ δ' ~ τελέθει IL. 7.282 *de acum se face*

nouapte; ~ γάρ τρίτον ἐστὶν ἔτος OD. 2.89 *acum este al treilea an* (= *sunt deja trei ani*); τοῖς μὲν γάρ ~, τοῖς δ' ἐν ὑστέρω χρόνῳ SOPH. OC614 *pentru unii acum, pentru alții în viitor*; ~, τέκνον, στέλλεσθε; SOPH. Ph.466 *vă și pregătiți de plecarea, copile?*; οὐ τάχ', ἀλλ' ~ ποιῶ AR. Ra.527 *o fac nu în curând, ci deja*; παρῆν δὲ ~ καὶ ὁ πεζὸς στρατός THUC. 4.8 *acolo se afla deja și armata terestră*; (cu alte adv. de timp sau particule) ~ ποτέ IL. 1.260, ποτ' ~ AESCH. Eu.50, ~ πῶποτε PLAT. R.493d *deja cândva, vreodată*; ~ νῦν AESCH. Ag.1578, νῦν ~ SOPH. Ant.801, ~ νυνί XEN. Cyr.6.1.40 (*chiar*) *în acest moment, numaidecât*; ~ γε LUC. Prom.20 *chiar acum*; ~ τότε PLAT. R.417b *în acel moment, chiar atunci*; πάλαι ~ SOPH. OC510 *deja demult*; (cu superl.) εἶ τινα ἦδη πάντων εἶδες ὀλβιώτατον HDT. 1.30 *cine este cel mai fericit om pe care l-ai văzut (până acum)*; (între art. și un subst. sau inf.) τὴν ἦδη χάριν DEM. 23.134 *favorearea de moment*; ἄλλων τὸ ~ κολάζειν XEN. An.7.7.24 *pedeapsa pe care alții o aplică în prezent*. 2 (de) *îndată, numaidecât, imediat*: SOPH. Tr.624, μετὰ τοῦτ' ~ AR. Th.665 *imediat după asta*; ~ ὅψει LXX Ex.6.1 *ai să vezi de îndată*. II (de loc) *începând de aici, deja*: ἀπὸ ταύτης ~ Αἴγυπτος HDT. 3.5 *de aici (în-cepe) Egiptul*; THUC. 3.95, EUR. Hipp.1200. III (marcând proximitatea logică) prin urmare, ei bine, de bună seamă, și: HDT. 2.15, ταῦτ' ~ ἐστὶν αὐτὰ τάληθῃ PLAT. Grg.486e *acesta este, de bună seamă, adevărul*; ὁ δὲ μὴ πιστεύων ἦδη κέκριται NT In.3.18 *cel ce nu crede a și fost judecat*.

[ἦ, δῆ]

ἦδη, ἦδης, ἦδησθα, v. *εἶδω (οἶδα).**ἦδι**, (= ἦδε) v. ὅδε: AR. Nu.212.

ἦδιον, ἦδιστα, comp. și superl. de la ἠδέως.
ἠδίον, ἠδιστος, comp. și superl. de la ἠδύς.
ἦδομαι, vb. |f. rar acl. ἦδω (v. infra); *med.-pas.* impf. ἠδόμην, viit. ἠσθήσομαι, aor. ἦσθην / (rar) ἠσάμην | I (*med.*) a se bucura, a se veseli, a se desfătă: ἦδομαι καὶ τέρπομαι καὶ βούλομαι χορεῦσαι ὑφ' ἠδονῆς AR. Pl.289 *mă bucur și sunt fericit și vreau să dansez de bucurie*; (în op. cu ἄχθομαι) οὐκ ἄχθέσῃ μοι: ἠσθήσομαι μὲν οὖν XEN. Cyr.8.4.11 *nu te vei supăra pe mine? dimpotrivă, îmi va părea bine*; (o singură ocurență la Hom., cu part. și ἠδύς) ἦσατο δ'

αἰνῶς ἠδὺ ποτὸν πίνων OD. 9.353 *s-a bucurat grozav să bea* (= *a băut cu foarte mare plăcere*) *băutura cea dulce*; ἦσθη τε ταῦτα ἀκούσας HDT. 3.34 *s-a bucurat când a auzit acestea*; ἦσθην εἰς ὑπερβολὴν LUC. Cont.6 *m-am distrat la maximum*; XEN. An.5.1.4, (+ dat.) ἦσθησαν τε τῇ ἀπίξει τῶν Λυδῶν HDT. 1.69 *s-au bucurat de venirea lidienilor*; (+ prep.) ~ ἐπὶ τινι PLAT. Phlb.48b, ~ ὑπὲρ τινος LYS. 2.26 *a se bucura de ceva sau pentru cineva*; ἐταῖρος φίλου ἐν εὐφροσύνῃ ἦδεται LXX Sir.37.4 *un tovarăș se bucură la bucuria prietenului său*; (+ ac.) ~ ἠδονάς τὰς μεγίστας PLAT. Phlb.21a *a se bucura de cele mai mari plăceri*; ἦσθην πατέρα τὸν ἀμὸν εὐλογοῦντά σε SOPH. Ph.1314 *m-am bucurat să te aud lăudându-mi tatăl*; (rar + gen.) ~ τινος SOPH. Ph.715, (+ adj. neut.) βραχέα ἠσθεῖσα THUC. 3.40 *bucurându-se pentru scurt timp* (= *după o scurtă plăcere*); (idiom.) (part. prez. dat. + εἶναι) ὅσοισι ἠδομένοισι ἦν τὸ γινόμενον HDT. 8.10 *cei care se bucurau de această întâmplare*; εἶ σοι ἠδομένῳ ἐστὶν PLAT. Phd.78b *dacă te mulțumește, dacă îți este pe plac*; (+ conj.) ὡς ἠδομαι ὅτι... AR. Nu.773 *cât mă bucur că...*. II (*act.*) a face plăcere, a bucura: (part. subst.) τὰ ἠδοντα PLAT. Ax.366a *bucuriile, plăcerile*.

[cf. ἀνδάνω, ἠδύς]

ἠδομένως, adv. cu plăcere, cu bucurie: οὐχ ~ XEN. Cyr.8.4.9 *fără plăcere*.

[ἦδομαι]

ἦδον, v. ἄδω, ἀεῖδω.

ἠδονή, ἦς, ἠ *subst.* {dor. ἠδονά, rar ἠδονά Soph. OT1339} I *plăcere, desfătăre, drag, bucurie*: I (propr. despre plăcerile simțurilor, frecv. pl.) αἰ τοῦ σώματος ἠδοναί XEN. HG4.8.22, αἰ περὶ τὸ σῶμα ἠδοναί XEN. HG6.1.16, αἰ κατὰ τὸ σῶμα ἠδοναί PLAT. R.328d, αἰ σωματικαὶ ἠδοναί ARSTT. EN1151a13 *plăcerile trupului*; ἄρχοντας τῶν περὶ πότους καὶ ἀφροδίσια καὶ περὶ ἐδωδὰς ἠδονῶν PLAT. R.389e *stăpâni peste plăcerile băuturii, ale sexului și ale mâncării*; (sg.) ἀκοῆς ἠδονῆ ἠσώμενοι THUC. 3.38 *învinși de plăcerea de a asculta*. 2 (gener.) (conotat pozitiv sau negativ) ἠδονῆν ἔχειν τινός SOPH. OC1604 *a fi mulțumit de ceva*; ~, μέγιστον κακοῦ δέλεαρ PLAT. Ti.69d *plăcerea, cea mai mare momeală a răului*; ~ ἐπὶ τοῖς τῶν φίλων κακοῖς PLAT. Phlb.50a *bucurie la necazurile prietenilor*;

δουλεύοντες ἐπιθυμίαις καὶ ἡδοναῖς ποικίλαις NT *Tit*3.3 *slujind unor poſte ſi deſfātāri felurite*; (in locut. adv.) (+ prep.) ἐν ἡδονῇ ἐστί τινη HDT. 4.139 *a fi pe plac cuiva. a-i face plăcere*; ἐν ἡδονῇ ἔχειν τινὰς THUC. 3.9 *a privi pe cineva cu plăcere*; δαίμοσιν πρὸς ἡδονὴν AESCH. *Pr*.494 *spre placul zailor*; καθ' ἡδονὴν SOPH *Tr*.197, THUC. 2.37 *de plăcere, după pofta inimii*; οὐτ' ἔμοι λέγειν καθ' ἡδονὴν AESCH. *Pr*.261 *nici mie nu imi face plăcere să spun*; ὕφ' ἡδονῆς γυναικός SOPH. *Ant*.648 *de dragul unei femei*; ἐδάκρυσεν ὑφ' ἡδονῆς LUC. *Scyth*.4 *a plâns de bucurie*; μεθ' ἡδονῆς THUC. 4.19 *cu plăcere*; (+ dat.) ἡδονᾶ SOPH. *OT*1339 *cu drag*. 3 (despre plăcerea făcută altora) ἡδονὴν πρᾶττειν τινί AESCH. *Supp*.1008, ~ ποιεῖν τινί DEM. 19.298, ~ παρέχειν XEN. *Cyr*.4.1.5, id. *Cyr*.4.1.14 *a face sau a procura cuiva o plăcere*; φέρω ἡδονάς SOPH. *El*.873 *aduc bucurii (= vești bune)*; πρὸς ἡδονὴν τι λέγειν THUC. 2.65 *a spune ceva pentru a face plăcere (= spre lingusire)*; κότερα ἀληθείη χρῆσθαι πρὸς σέ ἢ ἡδονῇ; HDT. 7.101 *să îți spun adevărul sau să îți fac plăcere?* II (începând cu filosofii ioni- eni) calitate sensibilă; savoare, aromă; ARSTT. *PA*660b9, ἢ ~ αὐτοῦ ὡσεὶ γεῦμα ἐγκρίς ἐξ ἐλαίου LXX *Nu*.11.8 *savoarea ei (sc. a manei) [era] ca gustul unei turte cu untdelemn*.

[ἡδομαι]

ἡδονικός, ἢ, ὄν *adj.* plăcut, agreabil: ~ [βίος] PLUT. *M*.1033c *viață de plăceri*.

[ἡδονή]

ἡδονο-πλήξ, ἡγος *adj.* lovit (sau amețit) de plăceri: PLUT. *M*.446c.

[ἡδονή, πλήσσω]

ἡδος, εος, τό *subst.* plăcere, mulțumire, bucurie: ἀλλὰ τί μοι τῶν ~ ἐπεὶ φίλος ὦλεθ' ἑταῖρος; IL. 18.80, *dar ce plăcere să am eu (= cum să mă bucur) de aceștea, când mi-a pierit tovarășul?*; OD. 24.95, THEOC. 16.40. [cf. ἡδύς]

ἡδῦ-βόας, ου *adj.m.* {dor. ἀδῦβόας} dulce-sunător, cu glas plăcut: EUR. *Ba*.127.

[ἡδύς, βοή]

ἡδῦ-γλωσσοσ, ου *adj.* {dor. ἀδῦγλωσσοσ} cu glas (prop. limbă) plăcut: PI. *O*.13.100.

[ἡδύς, γλῶσσα]

ἡδῦ-γνώμων, ου *adj.* {gen. -ονος} cu o minte plăcută, care desfată prin înțelepciune: (despre Ganymedes) XEN. *Smp*.8.30.

[ἡδύς, γνώμη]

ἡδύεπεια, ας *adj.f.* v. ἡδυεπής: HES. *Th*.965, id. *Th*.1021.

ἡδῦ-επής, ἐς *adj.* {poet. fem. ἡδυεπεια Hes.} {dor. ἀδυεπής} dulce-vorbitor, cu grai plăcut: Νέστωρ ~ IL. 1.248. *Nestor vorbă dulce*; ~ λύρα PI. *O*.10.93 *lira dulce-grăitoare (= cu sunet plăcut)*: (voc.) SOPH. *OT*151.

[ἡδύς, ἔπος]

ἡδῦ-θροος, ου *adj.* cu sunet dulce, cu glas plăcut: EUR. *El*.703.

[ἡδύς, θρέω]

ἡδῦ-κρέως, ων *adj.* {gen. -ω, comp. -ώτερος} cu carne dulce sau plăcută la gust, delicioasă: ARSTT. *HA*564a3.

[ἡδύς, κρέας]

Ἠδύλειον, ου, τό *subst.* {var. Ἠδύλιον} Hedul(e)ion, munte în Beotia: DEM. 19.148, PLUT. *Sull*.16.7.

ἡδῦλίζω, vb. a lingusi, a dezmiarda: MEN. *Fr*.28.

[ἡδύλος]

ἡδῦ-λόγος, ου *adj.* {dor. ἀδύλογος, eol. ἀδύλογος} I cu vorbă dulce, dulce-cuvântător: SAPPH. 73a.4, PI. *O*.6.96. II lingusitor: (despre Odysseus) EUR. *Hec*.132.

[ἡδύς, λόγος]

ἡδῦ-μελής, ες *adj.* {comp. -εστέρα Sapph. 156.1} {dor. ἀδυμελής, eol. ἀδύμελης} cu viers dulce, dulce-cântător: PI. *N*.2.25. τὴν δ' ἡδυμελῆ ... ἀηδόνα AR. *Av*.659 *privighetoarea cu viers dulce*.

[ἡδύς, μέλος]

ἡδῦμος, ου *adj.* (ep. pt. ἡδύς) plăcut, dulce: ~ ὕπνος A.RH. 2.407 *somn dulce*.

[ἡδύς, cf. νήδυμος]

ἡδυντικός, ἢ, ὄν *adj.* care condimentează și dă savoare; îndulcitor sau aromatic: ARSTT. *Pr*.923a29; (fig.) ἡδυντικὴν τινα τέχνην PLAT. *Sph*.223a *un fel de artă a condimentării (= de a măguli)*.

[ἡδύνω]

ἡδύνω, vb. I a da gust (plăcut), a îndulci, a condimenta: κρόμμυόν γε οὐ μόνον σίτον ἀλλὰ καὶ ποτὸν ἡδύνει XEN. *Smp*.4.8 *ceapa dă gust nu numai mâncării, ci și băuturii*; οἱ ὀψοποιοὶ ταῦτη τὰ ὄψα ἡδύνουσι LUC. *Musc*.Enc.8 *bucătarii își îndulcesc bucatele cu ea (sc. cu miere)*; PLAT. *Th*.175e, ARSTT. *Mete*.359a34. II (fig.) a condimenta, a da savoare: ὁ ποιητὴς ἀφανίζει

ἡδύνων τὸ ἄτοπον ARSTT. *Po.*1460b2 *condimentându-l, poetul face să dispară absurdul*; (pas.) PLAT. *R.*607a.

[ἡδύς]

ἡδύ-οινος, ον *adj.* care are *sau* produce vin plăcut (bun, dulce): ἀμπέλους πολλὰς καὶ ἡδυοίνους XEN. *An.*6.4.6 *vii multe și care dau vin bun*; PLUT. *M.*676a, (subst.) XEN. *Vect.*5.3.

[ἡδύς, οἶνος]

ἡδύ-οσμος, ον *adj.* cu miros plăcut, dulce-mirositor, înmiresmat: AR. *Fr.*695 // (bot.) **ἡδύοσμον**, ου, τὸ *subst.* izmă, mentă: NT *Mt.*23.23, id. *Lc.*11.42.

[ἡδύς, ὀσμή]

ἡδύπάθεια, ας, ἡ [πᾶ] *subst.* viață de plăceri, trai molatic, huzur: τὴν τῶν κακῶν ἀνθρώπων ἡδύπαθειαν XEN. *Cyr.*7.5.74 *viața de huzur a oamenilor netrebniți*; LXX *4Mac.*2.2.

[ἡδύπαθής]

ἡδύπαθέω-ῶ, *vb.* a duce o viață plăcută sau de plăceri ușoare, a trăi în lux, a huzuri: καὶ ἀφ' ὧν ἡδύπαθοῦσι, προσεπιφέρει XEN. *Oec.*5.2 (*prământul contribuie și la desfătările de care se bucură oamenii*; PLUT. *M.*148b.

[ἡδύπαθής]

ἡδύ-παθής, *adj.* datat plăcerilor, moliciunii și luxului: βίον ... ἡδύπαθῆ καὶ ἀκόλαστον PLUT. *Ant.*21.1 *viață de huzur și desfrânare*.

[ἡδύς, πάθος]

ἡδύ-πνοος, οον *adj.* {dor. ἀδύπνοος} cu suflare plăcută, care suflă ușor sau dulce: Pl. *O.*13.22, ἡδυπνόους αὔρας EUR. *Med.*840 *adieri cu dulce suflare*; (fig.) ἀδυπνῶν ... ὀνειράτων SOPH. *El.*480 *vise prielnice (= de bun augur)*.

[ἡδύς, πνέω]

ἡδύ-πολις, ὁ, ἡ *adj.* {dor. ἀδύπολις} drag cetății, plăcut cetățenilor: SOPH. *OT*510.

[ἡδύς, πόλις]

ἡδύ-πορφύρα, ας, ἡ [ῶ] *subst.* (zool.) soi de moluscă înrudită sau asemănătoare cu melcul de purpură (cf. πορφύρα): ARSTT. *Fr.*304.4.

[ἡδύς, πορφύρα]

ἡδύ-ποτος, ον *adj.* plăcut, dulce, bun de băut: (despre vin) OD. 2.340.

[ἡδύς, ποτός]

ἡδύς, ἡδεῖα, ἡδύ *adj.* {fem. ἡδύς Od.12.369, comp. ἡδίον (rar și tard. ἡδύτερος), superl. ἡδιστος (tard. ἡδύτατος)} {ion. fem. ἡδέα;

dor. ἀδύς (ac. ἀδέα, fem. ἀδέα) **I** (despre lucruri) plăcut, bun, agreabil, delicios (la gust, miros, auz etc.); dulce, înmiresmat, suav: οἶνος ~ OD. 3.51, id. 9.197 *vin dulce, bun*; δεῖπνον ... ἡδύ OD. 20.391 *cină plăcută, savuroasă*; ὀδμή δ' ἡδεῖα ἀπὸ κρητῆρος ὀδώδει OD. 9.210 *o mireasmă dulce ieșea din ulcior*; ~ ὕπνος IL. 4.131 *somn plăcut, dulce*; μῦθος ... οὔθ' ~ οὔτ' ἀλγεινός SOPH. *Ant.*12 *o veste care nu provoacă nici plăcere, nici durere (= nici bună, nici rea)*; ἐμοὶ γὰρ ἦν ἄγροικος ἡδιστος βίος AR. *Nu.*43 *viața cea mai plăcută pentru mine era la țară*; (+ inf.) τί γυναικὶ τούτου φέγγος ἡδίων δρακεῖν AESCH. *Ag.*602 *ce lumină îi este mai dragă femeii să vadă decât aceasta*; (subst.) τὸ καλὸν ἐστὶ τὸ δι' ἀκοῆς τε καὶ δι' ὄψεως ἡδύ PLAT. *Hp.*Ma.298a *frumosul este ceea ce face plăcere prin auz și prin vedere*; τὰ ἡδεα THUC. 5.105 *plăcerile*: (adv.) ἡδὺ γελᾶν IL. 2.270 *a râde cu plăcere sau cu voieșie*; (idiom.) ἡδὺ μοὶ ἐστὶ / γίγνεται IL. 4.17 *îmi place, îmi convine*; οὔ μοι ἡδίον ἐστὶ λέγειν HDT. 2.46 *nu (prea) îmi face plăcere să spun (= aș prefera să nu spun)*; ἡδὺ μοι ὅτι ἐθερμάνθην LXX *Is.*44.16 *îmi place că m-am încălzit*. **II** (despre pers.) **1** care provoacă plăcere; plăcut, drag, încântător: ~ οὐδὲ μητρὶ δυσχερῆς SOPH. *El.*929 *drag mamei noastre și nu nep plăcut*; ἀλλ' εἰκάσαι μὲν, ~ SOPH. *OT*82 *pare să aducă bucurie (sc. vești bune)*; (iron.) οὔτως ~ εἶ PLAT. *Euthd.*30a *ești așa dulce (= naiv)*; ῶ ἡδίστε PLAT. *R.*348c *draguțule*. **2** care simte plăcere; bucuros, încântat: ἡδίους ἔσεσθ' ἀκούσαντες DEM. 23.64 *vești fi bucurοși (= vă va face plăcere, vești fi încântați) să auziți*. **3** care umblă după plăceri: LXX *Prov.*14.23.

[v. ἡδω, cf. lat. *suavis*]

ἡδυσμα, ατος, τὸ *subst.* **I** condiment sau sos de condimente, mirodenii: ἦν δὲ γήτειον προσαιτῆ ταῖς ἀφύαις ἡδυσμὰ τι AR. *V.*496 *dacă ceri niște ceapă pentru a-ți condimenta peștișorii prajiti*; καθάπερ ἐν τῇ τροφῇ τὸ ~ ARSTT. *EN*1170b29 *precum mirodeniile în mâncare*; PLAT. *R.*332d, XEN. *Mem.*3.14.5, (fig.) ἡ μελοποιία μέγιστον τῶν ἡδυσμάτων ARSTT. *Po.*1450b16 *melo-dia este cel mai important condiment (al tragediei)*. **II** (pl.) arome, miresme: LXX *Ex.*30.23, PLUT. *M.*995c.

[ἡδύνω]

ήδυσμός, οὔ, ὁ *subst.* îndulcire, aromatizare: LXX *Ex.*30.34.

[ήδύνω]

ήδῦ-σώματος, ον [ῦ] *adj.* plăcut la trup, cu trup desfătător sau dulce: (despre Ganymedes) XEN. *Smp.*8.30.

[ήδύς, σῶμα]

ήδῦφωνία, ας, ή *subst.* cântec plăcut, suav, dulce: AESOP. 1.11.

[ήδύφωνος]

ήδύ-φωνος, ον [ῦ] *adj.* {eol. ἀδύφωνος} cu glas dulce, cu sunet plăcut: SAPPH. 153.1, LXX *Iez.*33.32.

[ήδύς, φωνή]

ήδω, *vb.* v. ήδομαι.

ήέ¹, *conj.* (ep.) v. ή: IL. 1.260 ș.a.

ήέ², *interj.* (exclamație de durere) ai!, ah!, vai!: AESCH. *Th.*966.

ήε, ήει, (ep.) *impf.* 3sg. de la ειμι.

ήει(ν), *ind. impf. act.* 3sg. de la ειμι.

ήείδη, ήείδει, (ep.) *ind. m.m.c.p. act.* 3sg. de la *είδω (pf. οίδα).

ήέλιος, (ep. poet.) v. ήλιος.

ήερέθομαι, *vb.* [doar prez. și *impf.* 3pl.] (ep. pt. αείρομαι) a flutura, a fălăi: έκατόν θύσανοι ήερέθονται IL. 2.448 *fălfăie o sută de ciucuri*; ώς ακρίδες ήερέθονται IL. 21.12 *așa cum lăcustele își iau zborul*; A.RH. 1.944, (fig.) αiei δ' όπλοτέρων άνδρών φρένες ήερέθονται IL. 3.108 *mințile celor tineri sunt mereu nestatornice*.

[αείρω]

ήέριος, η, ον *adj.* (ep.) de dimineață: IL. 1.497, OD. 9.52 ș.a.

[ήρι]

ήέριος, (ion.) v. αέριος

ήερο-, (ion.) v. αερο-

ήερό-εις, εσσα, εν *adj.* (ion.) v. *αερόεις

ήερο-φοίτις, ίδος *adj.f.* (ep. ion.) care umblă prin beznă: (despre Eryni) IL. 9.571, id. 19.87.

[άηρ, φοιτάω]

ήερό-φωνος, ον *adj.* (ep.) cu voce răsunătoare (prin aer): (despre crainici) IL. 18.505.

[άηρ ?, φωνή]

ήην, (ep.) *ind. impf. act.* 3sg. de la ειμί.

ήήν, *interj.* (exclamație de mirare) ei!, hait!: MEN. *Dysc.*465.

ήήρ, (ion.) v. αήρ

ήθαῖος, α, ον *adj.* (dor.) v. ήθεῖος: Pl. 1.2.48.

ήθάς, άδος, ὁ, ή *adj.* I obișnuit, deprins, familiar: (+ gen.) ~ ειμί πως τῶν τήσδε μύθων

SOPH. *El.*372 *sunt oarecum deprinsă cu vorbele ei*: (abs.) τῶν ήθάδων φίλων νέοι ... εὐπιθέστεροι EUR. *Andr.*818 *prietenii noi sunt mai convingători decât cei obișnuți (= vechi)*; DEM. 22.37. II (despre animale) domestic, domesticit: οὗτος οὐ τῶν ήθάδων AR. *Av.*271 *această [pasăre] nu este dintre cele domestice (sau obișnuite)*; PLUT. *Sull.*28.3 // (neut. pl.) ήθάδα, ὠν, τά *subst.* cele obișnuite; obiceiurile, datinile: EUR. *Cyc.*250, AR. *Ec.*584.

[ήθος]

ήθεῖος, α, ον *adj.* {dor. ήθαῖος} (termen de adresare către un frate mai mare, un om mai în vârstă sau un stăpân, exprimând totodată afecțiune și respect) bădie, bădiță, nene, necică, drag(ă): ήθειε IL. 6.518 *bădie!*: (cu perifrază) ήθειη κεφαλή IL. 23.94 *dragul meu (prop. chip al bădiei)*; OD. 14.187, Pl. 1.2.48.

[ήθος]

ήθελ-, v. έθέλω

ήθέω-ῶ, *vb.* a trece (prin ciur), a filtra, a strecura: (part. pf. pas.) χρυσός ήθημένος διά πέτρας PLAT. *Ti.*59b *aurul filtrat prin rocă*; ARSTT. *Mete.*389b2 ș.a.

ήθικός, ή, ὄν *adj.* [comp. -ώτερος, superl. -ώτατος] I referitor la obiceiurile sau la caracterul oamenilor: moral, etic: άρετής δ' είδη δύο, ή μὲν ήθική ή δὲ διανοητική ARSTT. *EE*1220a5 *virtutea este de două feluri, una etică (= a caracterului) și cealaltă dianoetică (= a intelectului)*. // ήθικά, τά *subst.* tratate de etică: ARSTT. *Pol.*1295a36. II care exprimă caracter moral, cu valoare morală: ARSTT. *Po.*1456a1, ή μὲν Ίλιάς άπλοῦν καί παθητικόν, ή δὲ Όδύσσεια πεπλεγμένον καί ήθική ARSTT. *Po.*1459b15 *Iliada [este] un poem simplu și patetic, iar Odyseia un poem complex și de caracter*; (comp.) (în op. cu φυσικώτερον) ήθικώτερον PLUT. *Comp.Lyc.Num.*4.2 (*obicei*) cu o mai mare valoare morală. III plin de tact, delicat: (despre exprimare) PLUT. *M.*73f.

[ήθος]

ήθικῶς, *adv.* I după regulile moralei, moralicește: ARSTT. *Rh.*1418a39. II (în mod) expresiv, elocvent, sugestiv: ~ σφόδρα μειδιάσας PLUT. *Brut.*51.4 *zâmbind foarte sugestiv*. III cu tact, cu delicatețe: PLUT. *Alex.* 52.4.

[ήθικός]

ήθισις, εως, ή *subst.* filtrare, strecurare:

ARSTT. *Pr.*870b18.

[ἠθέω]

ἠθμο-ειδής, ἐς *adj.* ca o sită, perforat, ciuruit: PLUT. *M.*699a.

[ἠθμός, εἶδος]

ἠθμός, οὔ, ὁ *subst.* [var. ἠθμός] I strecurătoare, sită, ciur: EUR. *Fr.*374. (prov.) τῷ ἠθμῷ ἀντλεῖν ARSTT. *Oec.*1344b25 *a scoate apa cu ciurul* (sc. *a munci fără rost*). II (fig.) genele ochilor: XEN. *Mem.*1.4.6.

[ἠθω]

ἠθο-γράφος, ου, ὁ [ᾗ] *subst.* pictor de caractere, moralist: (despre Polygnotos) ARSTT. *Po.*1450a28.

[ἠθος, γράφω]

ἠθολογέω-ῶ, *vb.* a descrie (în mod caracteristic): LXX *4Ma.*15.4.

[ἠθολόγος]

ἠθο-λόγος, ου, ὁ *subst.* imitator de caractere sau de obiceiuri, actor: PLUT. *M.*673b.

[ἠθος, λέγω]

ἠθο-νόη, ης, ἡ *subst.* (inuz.) *Ethonôe*, cuvânt creat de Platon (de la ἠθος „fel de a fi” și νοῦς „minte”) ca etimon al numelui zeiței Athena: PLAT. *Cra.*407b.

[ἠθος, νοῦς]

ἠθοποιέω-ῶ, *vb.* a forma sau a modela caracterul cuiva: (+ ac.) αὐτὸς ἠθοποιεῖ τὸν πίνοντα PLUT. *M.*799c *acesta* (sc. *vinul*) *modelează caracterul celui care îl bea*: PLUT. *Per.*2.4.

[ἠθοποιός]

ἠθο-ποιός, ὄν *adj.* care formează sau modelează caracterul, formativ: ARSTT. *Pr.*955a 32, PLUT. *Them.*2.3, (subst.) id. *M.*660b.

[ἠθος, ποιέω]

ἠθος, εος-ους, τό *subst.* I (pl.) loc obișnuit de trai, spațiu frecventat de obicei: sălaș, locaș, culcuș (pt. animale sau oameni); locuință, așezare: μετὰ τ' ἠθεα καὶ νομὸν ἵππων IL. 6.511 *spre locurile obișnuite (= știute) și pășunea cailor*; (despre lei) λείποντες τὰ σφέτερα ἠθεα HDT. 7.125 *părăsindu-și sălașurile*; βίοντα καὶ ἠθε' ὀπάσσας HES. *Op.*167 *dându-le merinde de trai și locașuri*: ἐς βάρβαρ' ἠθη EUR. *Hel.*274 *în așezări barbare*. II caracter obișnuit: I obicei al locului, datină: ἐν ἠθεσιν ἀντιπάλους αὐτῇ τετραμμένους THUC. 2.61 *crescuți (de cetate) în obiceiuri potrivite ei*. 2 fel de a fi sau de a se purta: obicei, caracter, nărav, conduită, comportament: (despre Afrodita) κύνεόν τε νόον καὶ ἐπικλοπον ~ HES. *Op.*67

minte de cățea (= nerușinată) și năravuri hoșesti: τὸ ἐμφυές ~ Pl. *O.*11.21 *comportamentul înnăscut, firea*: ὦ μιάρων ~ SOPH. *Ant.*746 *fire spurcată!*: τὸ τῆς ψυχῆς ~ PLAT. *R.*400d *dispoziția sufletului, caracterul sufletesc*: πρῶος τὸ ~ PLAT. *Phdr.*243c *blând de obicei, cu un caracter blând*: ὡς ἰλαρὸν δὲ τὸ ~ XEN. *Smp.*8.3 *cât de veselă îi este purtarea*: (prov.) φθειρουν ἠθη χρηστὰ ὁμιλία κακαί NT *1Cor.*15.33 *tovārāșiile rele strică obiceiurile bune*: (despre animale) ἰππικοῖσιν ἠθεσιν πολὺς ξυνοικῶν EUR. *Hipp.*1219 *deprins mult cu apucăturile cailor*. 3 (filos.) caracter moral, trăsătură de caracter: ἐν τῷ ἠθει τοῦ λέγοντος ARSTT. *Rh.*1356a2 *în caracterul moral al vorbitorului*: οὐδὲν ἔχει ~ ARSTT. *Po.*1450a29 *nu are nici o trăsătură morală (sau expresivitate)*: πάθη καὶ ἠθη LXX *4Mac.*2.21 *pasivități și trăsături morale*.

[cf. ἔθος]

ἠτα¹, τά [ἷ, dar ἷ Od. 2.410 ș.a.] *subst.* |contr. ἠ| I provizii de drum, merinde, bucate, mâncare: ὄπλισσόν τ' ~ OD. 2.289 *pregătește merinde*; (spec.) αἶ λύκων ~ πέλονται IL. 13.103 *(cerbi) care ajung hrană (sau pradă) pentru lupi*. II rămășițe de spice sau răstăi de legume; paie, tărîțe, pleavă: ὡς δ' ἄνεμος ζαῆς ἠων θημιῶνα τινάξει καρφαλέων OD. 5.368 *asa cum vântul aprig împărăștie o clăie de paie uscate*.

[v. εἶμι ?, sensul II posib. un cuvânt diferit]

ἠτα², (ep. ion.) impf. 1sg. de la εἶμι (= ἦειν).

ἠίθεος, ου, ὁ [ἷ] *subst.* |contr. ἠθεος| I tânăr neînsurat, flăcău, fecior: ἠίθεοι καὶ παρθένοι IL. 18.593 *feciori și fecioare*; OD. 3.401, HDT. 3.48 ș.a., οὐ γάρ ἐστιν ~ EUR. *Ph.*945 *nu mai este flăcău (neînsurat)*; (adj.) οἷς ἦσαν ἠίθεοι παῖδες PLUT. *Thes.*17.1 *care aveau feciori necăsătoriți*. II (despre animale) neîmpreunat: PLAT. *Lg.*840d.

[cf. lat. *vidua* ?]

ἠῖκτο, ind. m.m.c.p. 3sg. med. de la *εἶκω (εἶκα).

ἠῖξε, ind. aor. 3sg. act. de la αἶσσω.

ἠῖοεις, εσσα, εν *adj.* (hapax cu sens incert) cu maluri înalte, abrupte (bogate în stof ?): ἐπ' ἠῖόντι Σκαμάνδρω IL. 5.36 *pe malul abrupt al Scamandrului*.

[v. ἠῖών ?]

ἠῖον, (ep.) ind. impf. act. 3pl. de la εἶμι sau ind. impf. act. 1sg. de la αἶω.

ἠῖος, ου, ὁ *adj.m.* (epitet cu sens incert) ἠῖε

Φοῖβε IL. 15.365, id. 20.152 *mārite* (?) *Phoibos*.

[ἦός ?, interj. ἦ, ἦ ?]

ἦϊσαν, ind. impf. act. 3pl. de la εἶμι.

ἦϊών, ὄνος, ἡ *subst.* {att. contr. ἦών, dor. ἄϊών} I *tārm* (de mare), *plajā*: ὑπεῖρ ἄλα τ' ἦϊόνας τε IL. 24.13 *peste mare și țārmuri*; κατά τὴν ἦϊόνα XEN. *HG1.1.5 de-a lungul țārmului*; HDT. 2.113 *ș.a.* II *mal* (de râu sau de lac): μακρὰι ἦϊόνες ποταμοῖο A.RH. 4.130 *malurile întinse ale râului*; Pl. 1.1.33, AESCH. *Ag.1158*.

ἦκα, *adv.* [comp. ἦσσον, superl. ἦκιστα] *domol*, *ușor*, *puțin*, *încet*, *blând*: (cu verbe de mișcare) ἀπόσατο ~ γέροντα IL. 24.508 *il împinse ușor* (= *cu blândete*) *pe bătrân*; κλινθῆναι ἦκ' ἐπ' ἀριστερά IL. 23.336 *a se arpleca puțin / ușor spre stânga*; (cu verbe de percepție) ~ πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον IL. 3.155 *vorbeau încet* (= *abia auzit*) *unii cu alții*; χιτῶνας ... ~ στίλβοντας ἐλαίῳ IL. 18.596 *tunici lucind blând de ulei*; ἦκ' ἐπιμειδήσας HES. *Th.547 cu un zâmbet ușor*; A.RH. 3.463.

[cf. lat. *sēg-nis*]

ἦκα, ind. aor. I de la ἦμι sau ind. pf. de la ἦκω.

ἦκαλος, ον *adj.* v. ἀκαλός; CALL. *Iamb.fr.198.1*.

ἦ-κεστος, η, ον *adj.* neatins de strămurare (cu care vitele erau îndemnate la mers), pur, neîmblânzit: βοῦς ... ἦνις ἦκέστας IL. 6.94 *vițele neatins de vreo strămurare*.

[cf. κεντέω]

ἦκιστα, *adv.* foarte puțin, cel mai puțin, *deloc*: οἶν ἐγὼ ἦκιστ' ἄν ἠθέλησ' ὀλωλότουν κλύειν SOPH. *Ph.427 despre a căror moarte aș fi dorit cel mai puțin să aud*; ὅπερ ~ εἰς μάχην συμφέρει XEN. *HG.6.2.20 ceea ce este de foarte puțin folos* (= *nu ajută deloc*) *la luptă*; ὡς ~ THUC. 1.131 *cât mai puțin posibil*; (frecv. în litotă) οὐχ ~ *nu mai puțin, mai presus de toate, mai ales*; (în răspunsuri) ἦκιστα SOPH. *OT623*, ~ γε PLAT. *Phdr.276c deloc, nicidecum*; ~ πάντων AR. *Pl.440 absolut deloc*.

[superl. de la ἦκα]

ἦκιστος, η, ον *adj.* (ep.) cel mai încet sau mai slab: (+ inf.) ~ ... ἐλαυνόμεν ἄρμ' IL. 23.531 *cel mai încet în a conduce carul*.

[superl. de la ἦκα]

ἦκω, *vb.* [impf. ἦκον, viit. ἦξω, aor ἦξα, pf. ἦκα, m.m.c.p. ἦκειν (prez. cu sens de pf.,

impf. cu sens de m.m.c.p., viit. cu sens de viit. pf.)] {dor. viit. ἦξῶ, pf. 1pl. ἦκαμε} I I a fi venit, a fi ajuns, a fi aici, a se găsi: (ext.) a sosi, a ajunge: μάλα τηλόθεν ἦκω IL. 5.478 *sunt venit* (= *am venit*) *de foarte departe*: ὁ ἐρχόμενος ἦξει NT *Ev.10.37 Cel ce e să vină va sosi*: (+ prep. ἐς / εἰς, παρά, πρὸς, ἐπὶ *ș.a.*) ἀγγέλλων ~ τὸν βάρβαρον ἐς τὴν Ἀττικὴν HDT. 8.50 *vestind că barbarii au sosit în Attica*; Θεμιστοκλῆς ἦκω παρὰ σέ THUC. 1.137 *cel care vine la tine sunt eu, Themistocles*: πρὸς πόλιν δ' ἐπίσταμαι σθένουσιν ἦκων SOPH. *OC734 știu că am venit în fața unei cetăți puternice*: ὥσπερ θηρίον ἦκεν ἐφ' ἡμᾶς PLAT. *R.336b s-a năpustit ca o fiară asupra noastră*; ἐπὶ τὸ στράτευμα ἦκουσι XEN. *An.7.6.2 au venit să obțină armata*; (poet. + ac. de direcție) ἦξεις ... ποταμόν AESCH. *Pr.717 vei ajunge la un fluviu*; (+ ac. circumstanțial) ὁδὸν μακρὰν ἦκων XEN. *Cyr.5.5.42 după ce ai făcut un drum (atât de) lung*; ἐρωτώμενοι ὃ τι ἦκοιεν XEN. *HG4.5.9 fiind întrebați cu ce scop veniseră*; (+ dat.) ἦκουσιν αὐτῷ ἄγγελοι XEN. *Cyr.5.3.26 au venit mesagerii la el*; (+ part.) ἦκω σαφῆ τὰκεῖθεν ἐκ στρατοῦ φέρων AESCH. *Th.40 sosesc de la oaste aducându-ți informații sigure despre cele de-acolo*; ἦκω φράσεων AR. *Th.579 am venit să îți spun*; (+ inf.) μανθάνειν ἦκομεν SOPH. *OC12 am venit* (= *suntem aici*) *să aflăm*. 2 (spec.) a veni înapoi, a se întoarce: ἦκέ νυν ταχὺ AR. *Pax275 vino imediat, întoarce-te curând!*; ἐπειδὴ δ' οὐχ ἦκον οὔτοι DEM. 20.73 *fiindcă aceștia nu se întorseseră*. 3 (fig. locut.) εἰς τοσοῦτον ἀμαθίας ἦκω ὥστε PLAT. *Ap.25e am ajuns într-un asemenea hal de negliobie, încât...*; εἰ μὲν δι' ὀργῆς ἦκον SOPH. *OC905 dacă m-aș lăsa dus de mânie*; (+ adv.) εὖ ~ (τινός) HDT. 1.30, id. 5.62 *a ajunge sau a o duce bine, a avea (ceva) din belșug*. II (despre lucruri, evenimente, fapte) a (sur)veni, a se întâmpla, a se produce, a se referi (la ceva), a privi: ἦκε γράμματα PLUT. *Alc.25.13 a venit o scrisoare*; ἐμοὶ ἀγγελίη ἦκει παρὰ βασιλέος HDT. 8.140 *o solie mi-a sosit din partea regelui*; ἦκει τὸ πέρας ἐπὶ τὸν λαόν μου LXX *Am.8.2 a venit sfârșitul peste poporul Meu*; ποῖ λόγος ἦκει; EUR. *Tr.154 încotro duc* (= *ce înseamnă*) *vorbele tale?*; ἦκει δ' ὕμῖν ἐκεῖνος ὁ καιρός, ἐν ᾧ LYS. 12.79 *pentru voi a venit* (= *ați ajuns la*) *acel moment în*

care...: έως [ήξει ότε] NT *Lc.* 13.35 *pánā ce va veni vremea când*; (frecv. cu part.) τὰ πρὸς έπαινον ήκοντα *PLB.* 12.15.9 *cele (ce vin) spre gloria lui.*

[cf. ήκνέομαι]

ήλάθην. ind. aor. pas. de la έλαύνω.

ήλαίνω, *vb.* 3pl. ήλαίνοντι| a rătăci (înceoace și încolo), a zburda: (despre păsări) *THEOC.* 7.23. (fig.) ήλαίνων *CALL. Dian.* 251 *luând-o razna (= în rătăcirea minții sale).*

[ήλαίνω]

ήλάκῶτα. ον. τά [ᾶ] *subst.* fire toarse de lână, fûior, tort: λέπτ' ήλάκατα στρωφῶσα *OD.* 17.97 *torcând fûioare subțiri.*

[ήλακάτη]

ήλάκῶτη, ης. ή [ᾶ] *subst.* {dor. ήλακάτα Eur., eol. ἀλακάτα *Theoc.*} I furcă de tors (lâna): *IL.* 6.491. χρυσήν τ' ήλακάτην *OD.* 4.131 *furcă de aur*; *THEOC.* 28.1. II (spec.) tijă *sau* sfârleaza fusului: *PLAT. R.* 616c. III (mar.) partea de sus a catargului: *A.RH.* 1.565.

ήλάκῶτην, ηνος, ό *subst.* (iht.) pește marin (de forma unui fus gros), *posib.* pālămidă: (pl.) *MEN. Col.fr.* 7.

[ήλακάτη]

ήλάμην, ήλατο. ind. aor. med. de la ἄλλομαι.

ήλασα. ind. aor. act. de la έλαύνω.

ήλασκάζω, *vb.* I a umbla încolo și înceoace, a rătăci, a hoinări: *IL.* 18.281. II a fugi *sau* a se ține ascuns (de ceva): (+ ac.) ὄπη ... έμόν μένος ήλασκάζει *OD.* 9.457 *unde fuge de mânia mea.*

[ήλάσχω]

ήλάσχω, *vb.* a umbla înceoace și încolo, a rătăci, a hoinări: *IL.* 13.104. (despre muște) κατά σταθμόν ποιμνήϊον ήλάσκουσιν *IL.* 2.470 *roiesc (= zboară de colo colo) pe la stână.*

[ήλαίνω]

ήλατο. ind. impf. 3sg. de la ἄλλομαι.

ήλδανε. (ep.) ind. aor.2 act. 3sg. de la ἄλλομαι.

ήλειμμα. ind. pf. med. de la ἄλειφω.

ήλειψα. ind. aor. act. de la ἄλειφω.

ήλεκτρα. ας. ή *subst.* Electra, fiica lui Agamemnon și Clytaimnestra (eroină principală și titlu a două tragedii scrise de Sofocle și de Euripide): *AESCH. Ch.* 16 ș.a.

ήλεκτραι (πύλαι), ον. αἱ *subst.* {dor. gen ἄλεκτρᾶν *Pi.* 1.3/4.79} *Electrai.* una dintre porțile Tebei: *AESCH. Th.* 423 ș.a.

ήλεκτρῖνος, η. ον *adj.* {dor. ἀλέκτρινος} I din ambră galbenă, de chihlimbar: *LUC. VH1.* 20. II de puritatea *sau* culoarea chihlimbarului: (despre apă) *CALL. Cer.* 28.

[ήλεκτρον]

ήλεκτρον. ου, τό *subst.* |var. ήλεκτρος, ό *sau* ή; gen nedeterminat la Hom., Hes. și Plat., neut. la Hdt., masc. la Soph., fem. la Ar.] I ambră (galbenă), chihlimbar: *HDT.* 3.115. (pl.) ὄρμον ... ήλεκτροισιν έρμένος *OD.* 18.296 *șirag făcut din mărgele de chihlimbar*; *HES. Sc.* 142. II aliaj de aur și argint, aur alb, electrum: τὸν πρὸς Σάρδεων ~ *SOPH. Ant.* 1038 *aur alb de Sardes*; (spec. despre cuiele cu care se întind coardele lirei) *AR. Eq.* 532.

[cf. ήλέκτωρ]

ήλεκτρος, v. ήλεκτρον

ήλεκτρο-φᾶής, ές *adj.* care licărește precum chihlimbarul: *EUR. Hipp.* 741.

[ήλεκτρον, φάος]

ήλέκτωρ, ωρος *adj.m.* strălucitor, luminos: *IL.* 19.398. // **ήλέκτωρ,** ωρος, ό *subst.* soare: τεύχεσι παμφαίνων ὥς τ' ~ *IL.* 6.513 *scripitor în armură ca soarele.*

ήλέ-μᾶτος, η. ον *adj.* {dor. eol. ἀλέματος} zadarnic, fără rost, bezmetic: *SAPPH. Fr.* 26.5, *THEOC.* 15.4. // **ήλεμάτος,** *adv.* în zadar, prostește: *CALL. Cer.* 90, *A.RH.* 4.1206.

[ήλεός, -ματος]

ήλεός, ή, όν *adj.* |voc. ήλεέ și ήλέ| I smintit, bezmetic, năuc: *IL.* 15.128, φρένας ήλεέ *OD.* 2.243 *smintite!*; *CALL. Aet.fr.* 75. II care amețește *sau* ia mințile, năucitor: (despre vin) *OD.* 14.464.

[v. ήλάσχω]

ήλεύατο, (ep.) ind. aor. med. 3sg. de la ἄλλομαι.

ήλήλατο, ήλήλαντο, ind. m.m.c.p. pas. 3sg. / pl. de la έλαύνω.

ήλθον, ind. aor. act. de la έρχομαι.

ήλιάζομαι, *vb.* a fi heliast (membru în heliaia, tribunalul de jurați din Atena): ούκέθ' ήλιάζει *AR. Lys.* 380 *nu mai ești judecător în heliaia (sau nu mai stai la tribunalul heliaștilor)*; *DEM.* 24.50, (joc de cuvinte cu ήλιάζω) ήλιάσει πρὸς ήλιον *AR. V.* 772 *vei judeca (sau vei fi heliast) la soare.*

[ήλιαία]

ήλιάζω, *vb.* I a pune la soare (pentru a coace *sau* a usca), a sori: μύρμηκες σίτον ήλιάζον

βραχέντα AESOP. *Fab.dod.336 furnicile us-caui la soare grăul ud*; (spec., cf. ἐξηλιάζω) τὰ ὀστᾶ τῶν ήλιασθέντων LXX 2Rg.21.14 *osemintele celor puși la soare*. II (med.) a sta sau a se încălzi la soare: ARSTT. HA611b14.

[ήλιος]

ήλιαία, ας, ή subst. | var. Ήλιαία Heliaia, loc de întrunire, apoi tribunal popular și curte supremă de justiție în Atena. Constituită din 6000 de cetățeni jurați (câte 600 pentru fiecare dintre cele 10 triburi, aleși prin tragere la sorti), Heliaia era împărțită în 10 secții a câte 500 sau 501 heliaști (aprox. 1000 fiind păstrați ca supleanți): ἐν ήλιαία AR. *Eq.897 la curtea cu jurați* (sau în Heliaia); DEM. 21.47, ARSTT. *Pol.1301b23*, LYS. 10.16 ș.a.

[cf. ἀλής, ἀλίζομαι]

ήλιακός, ή, ὄν adj. referitor la soare, de soare, solar: ταῖς πρώταις τῶν ήλιακῶν ἀκτίνων ἐπιβολαῖς IOS. *AI19.344.4 la atingerea primelor raze de soare*; (astr.) [ένιαυτός] ~ PLUT. *Num.18.2 an solar*.

[ήλιος]

ήλιός, άδος adj.f. de soare, solar: LUC. *Alex.34*.

[ήλιος]

ήλιασις, εως, ή subst. (în Atena) participare la tribunalul Heliaia, funcție de heliașt: DEM. 24.150.

[ήλιάζομαι]

ήλιαστιής, οῦ, ὁ subst. heliașt, membru al tribunalului atenian Heliaia (cf. ήλιαία): AR. *V.206*.

[ήλιάζω]

ήλιαστικός, ή, ὄν adj. privitor la heliaști, de heliașt: τὸν ήλιαστικὸν ὄρκον DEM. 24.21 *jurământul heliaștilor*; γέροντος ήλιαστικοῦ AR. *V.195 de heliașt* (sau *judcător*) *bātān*: AR. *Nu.863*.

[ήλιαστίης]

ήλιόω-ῶ, vb. a expune la soare: ARSTT. *Pr.926b38*.

[ήλιος]

ήλιβάτος, ὄν [ῖ] adj. {dor. ἀλίβατος} I înalt, prăpăstios, abrupt, inaccesibil: (frecv.) ~ πέτρη IL. 15.273 *stāncă abruptă*; ἐρίπναι ήλιβατοί A.RH. 2.1248 *piscuri prăpăstioase*; πεύκη ~ HES. *Sc.422 pin falnic*; (despre Zeus) ὁ ήλιβάτων θρόνων ἄρχων AR. *Av.1732 stăpânul cu tron preînalt* (sau *inaccesibil*); (rar în proză) τόποι ήλιβατοί PLB. 4.41.9 *locuri prăporoase. povârnișuri*.

II adânc, străfund: ἄντρον ἐν ήλιβάτῳ HES. *Th.483 într-o peșteră adâncă*: EUR. *Hipp.732*. III foarte mare, uriaș: κύματος ήλιβάτου PLUT. *M.163d un val uriaș*.

[?, βαίνω]

ήλιθα, adv. I foarte, prea, nemăsurat (de mult): (la Hom. mereu cu πολλή) ληῖδα ... συνελάσσαμεν ~ πολλήν IL. 11.677 *am adunat o pradă foarte bogată*: OD. 5.483, A.RH. 3.342. II în zadar, fără rost, inutil, degeaba: τῶν ἀκροτάτησιν ἐπέχραον ~ χερσίν A.RH. 2.283 *încercău în zadar să le atingă cu vârful degetelor*: CALL. *Lav.Pall.124*.

[cf. ήλεός, ήλίθιος]

ήλιθιάζω, vb. a acționa sau a vorbi prosteste: ἐκῶν ταῦτ' ήλιθιάζω AR. *Eq.1124 de bună voie fac pe prostul*.

[ήλίθιος]

ήλιθιος, α, ὄν, rar ὄς, ὄν [ῖθ] adj. | comp. -ώτερος, superl. -ώτατος| {dor. ἀλίθιος} I nătâng, prost(esc), neghiob, nătărău: HDT. 1.60, οὔτε ἀλόγιστοι οὔτε ήλίθιοί ἐσμεν XEN. *An.2.5.22 nu suntem nici nesocotiți, nici proști*: τοὺς ήλιθίους λέγεις τοὺς σῶφρονας PLAT. *Grg.491e pe nătangi tu îi numești înțelepți*: (+ inf.) καὶ γὰρ ήλίθιον ταῦτα δρᾶν IOS. *BI3.364.4 ar fi o prostie a face aceste lucruri*: (adv.) ὡς ήλίθιον ἐφθέγγετο AR. *Nu.872 cât de prost a pronunțat [aceste cuvinte]*. II fără rost, fără rezultat, zadarnic: βέλος ήλίθιον AESCH. *Ag.366 săgeată zadarnică* (sau *neghiobă*): Pt. *P.3.11*, THEOC. 16.9.

[ήλεός, cf. ήλιθα]

ήλιθιότης, ητος, ή subst. prostie, neghiobie: ὑπὸ ήλιθιότητος καὶ ἀφροσύνης PLAT. *Hr.Mi.365e din prostie și nerozie*: PLUT. *M.277c*.

[ήλίθιος]

ήλιθιόω-ῶ, vb. a buimăci, a năuci, a zăpăci, a ului: AESCH. *Pr.1061*.

[ήλίθιος]

ήλιθίως, adv. {dor. ἀλίθίως} prosteste: παύσωνται ~ οἰόμενοι PLAT. *Th.180d să înceteze să creadă prosteste*; LYS. 1.10, THEOC. 10.40.

[ήλίθιος]

ήλικία, ας, ή subst. {ion. ήλική, dor. ἀλικία} I I vârstă, perioadă a vieții: ήν πῶς ήλικήν αἰδέσσεται IL. 22.419 *dacă se va sfîi cumva de vârsta mea*; νέος ... ήλικήν HDT. 3.134 *tânăr, în floarea vârstei*: τήν δὲ ήλικίαν περὶ ἔτη εἴκοσι XEN. *Cyn.2.3 în vârstă*

de circa douăzeci de ani; εν άπάσαις ταΐς ηλικίαις PLAT. *R.412e la orice vārstā; πόρρω τής ηλικίας* PLAT. *Grg.484c la o vārstā inaintatā; προΐούσης τής ηλικίας* ARSTT. *Col.797b odatā cu vārsta, inaintānd in vārstā; προῦχε ηλικία* APP. *BC4.12.89 era cel mai inaintat in vārstā; AR. Nu.514 §.a. 2 plinătatea vārstei, vārstā militară, vārstā adultă, maturitate: εΐπερ εις ηλικίαν ἔλθοι* PLAT. *Tht.142d dacā va ajunge la plinătatea vārstei; εν τή καθεστηκυΐα ηλικία* THUC. *2.36 in puterea vārstei (= la maturitate); οι εν ηλικία LXX 2Mac.5.24 bārbații adulți (= de vārstā militară). 3 tinerete: μη πάντα ηλικίη και θυμῶ επίτρεπε* HDT. *3.36 nu te lāsa cu totul in voia tineretii și a măn̄iei. 4 vārstā inaintatā, bătrânețe: παρ' ηλικίαν* PLUT. *Rom.25.7 in ciuda vārstei (sale); ληρεΐν ὑφ' ηλικίας* LUC. *Laps.1 a bate câmpii din pricina senilității. II (cu sens colectiv) oameni de aceeași vārstā (= οι ἥλικες), leat: ὅς ηλικίην ἐκέκαστο ἔγχεΐ* IL. *16.808 care îi întrecuse in mânuirea su-lit̄ei pe cei leat cu sine (= de seama sa); παιδές τε και άνδρες και πᾶσα ~* PLAT. *Lg.959e copii, adulți și persoane de orice vārstā. III perioadă de timp, eră, epocă, vreme, generație: ηλικίην κατὰ Λάϊον* HDT. *5.59 (de) pe vremea lui Laios; εις τήν νῦν ζῶσαν ηλικίαν* DEM. *60.11 pānā la generația de acum. IV stat, statură, ināltime: ἔχων τήν αὐτήν ηλικίην Ἀμάσι* HDT. *3.16 de aceeași statură cu Amasis; τή ηλικία μικρός* NT *Luc.19.3 mic la stat (= mic de statură). [ἥλιξ]*

ήλικιώτης, ου, ὁ *subst.* {άλικιώτας Theoc.} de aceeași vārstā, de-o seamă, leat, camarad: HDT. *5.71, AR. Nu.1006 §.a., αΐδημονέστατος ... τῶν ηλικιωτῶν* XEN. *An.1.9.5 cel mai cuviincios dintre cei de vārsta sa; ἔμὸς ~ και δημότης* PLAT. *Ap.33d de vārsta mea și din același dem cu mine; σχεδόν ηλικιώτην* PLAT. *Grg.471b aproape de-o seamă.*

[ήλικία]

ήλικιώτης, ιδος, ἡ *adj.f.* de aceeași vārstā, contemporan: (despre persoane și lucruri) ~ istoria PLUT. *Per.13.6 istoria contemporană; PLUT. M.554a, LUC. Gall.17.*

[fem. lui ηλικιώτης]

ήλικος, η, ον [ι] *adj., pron.* {dor. άλίκος} I *cāt (de in vārstā): άνδρα ... ήλικον* Θουκυδίδην AR. *Ach.703 un om in vārstā cāt (= de*

vārsta lui) Tucidide; οι ήλικοι εγώ (= τηλίοκοι ήλικοι εγώ) PLAT. *La.180d cei de seama mea; SOPH. OT15. II cāt (de mare sau de mic): εΐναι μέγεθος ήλικον λέοντα* ARSTT. *HAS01a28 este mare cāt un leu; εΐση και ~ και οΐος γέγονεν* PLAT. *Chrm.154b ai sã afli și cāt s-a făcut de mare și cum arată; πόσος τις; σμικρός, ~ Μόλων* AR. *Ra.55 cāt de mare (este dorința)? māruntā, cāt Molon; ὀσσίχον ἔστι τὸ τύμμα, και άλίκον άνδρα δαμάσδει* THEOC. *4.55 cāt este rana de mică, ea il rāpune pe un om cāt de mare; (frecv. in interrog. indir.) οΐδα ~ ὁ κίνδυνος* LUC. *Hist.Consc.4 στιυ ce mare este primejdia; ιδου ήλικον πῦρ ήλικην ὕλην άνάπτει* NT *Iac.3.5 iatā cāt (de mic) foc cātā pādure aprinde!; (in formule care exprimā mirarea) θαυμαστὸν ήλικον* DEM. *24.122 uimitor de mare.*

[v. pron. rel. ὅς]

ήλιξ, ἴκος, ὁ, ἡ {dor. ἄλιξ, eol. ἄλιξ} I (*adj.*) de aceeași vārstā: (frecv. pl.) βόες ... ήλικες OD. *18.373 boi de aceeași vārstā; ἄλικες ... παρθένοι* PI. *P.3.17 fete de aceeași vārstā; ὠνδρες ήλικες* AR. *Nu.1437 camarazi!; (rar sg.) AESCH. Ch.608. II (subst.) tovarăș, soț, camarad (de aceeași vārstā): τῶν ήλικῶν πρῶτος* HDT. *1.34 primul dintre cei (sau tinerii) de vārsta lui; εις τὸ ἴσον ἀφίκετο τή ιππικῆ τῶς ήλιξι* XEN. *Cyr.1.4.5 a ajuns sã și egaleze camarazii la cālărie; (prov.) ~ ήλικά τέρπει* PLAT. *Phdr.240c pe om il bucurā tovarășia celor de vārsta sa.*

[R. *swe-, v. ἔ]

ήλιό-βλητος, ον *adj.* bătut de soare, însořit: EUR. *Ba.14.*

[ήλιος, βάλλω]

ήλιο-ειδής, ἔς *adj.* [superl. -έστατος] asemănător soarelui, strălucitor ca soarele: PLAT. *R.508b.*

[ήλιος, εΐδος]

ήλιο-κάής, ἔς *adj.* ars de soare: LUC. *Lex.2.*

[ήλιος, καΐω]

ήλιό-καυστος, ον *adj.* v. ἄλιόκαυστος

ήλιό-κτύπος, ον *adj.* bătut sau ars de soare: AESCH. *Supp.155.*

[ήλιος, κτυπέω]

ήλιο-μάνής, ἔς *adj.* înnebunit de soare sau nebun după soare: (despre cicadă) AR. *Av.1096.*

[ήλιος, μαΐνομαι]

ήλιόμοι-οὔμαι, vb. I a fi luminat de soare: ARSTT. *Pr.913a22. II a fi (ex)pus la soare,*

a trāi sub cerul liber: τὰ ηλιούμενα XEN. *Oec.*19.18 *locurile expuse la soare* (sc. *insorite*): (peior.) ήλιωμένος PLAT. *R.*556d *ars de soare*.

[ήλιος]

ήλιο-πλήξ, ήγος *adj.* bătut sau ars de soare: CALL. *Iamb.fr.*194.23.

[ήλιος, πλήσσω]

ήλιος, ου, ό *subst.* {ep. ήέλιος, dor. άέλιος și άλιος, eol. άέλιος și άλιος} I soare: ~ άνιέναι, άνίσχειν, άναδύναι, άνατέλλειν, άνέρχασθαι a se ridica, a se inálfa, a rāsári soarele; ~ δύεσθαι, δύναι, καταδύναι a apune soarele; ήέλιος δ' άνόρουσε... ούρανόν ές OD. 3.1 *soarele se inálfase pe cer*; πρò δύντος ήλιού HDT. 5.50 *inainte de apusul soarelui*; άκτις άελίου SOPH. *Ant.*100 *rază de soare*; όρᾱ φάος ήελίοιο IL. 18.61 *vede lumina soarelui* (= *trăiește*); ύπ' ήελίω IL. 4.44, ύφ' ήλιω EUR. *Alc.*151 *sub soare* (= *pe acest pământ, în viață*); λαμπρός ήλιού κύκλος AESCH. *Pers.*504 *discul strălucitor al soarelui*; φαιδρόν άλιού σέλας AESCH. *Eu.*926 *lumina strălucitoare a soarelui*; άλιού άρμα EUR. *Or.*1002 *carul soarelui*; (pl.) όράν μοι δύο μέν ήλιους δοκῶ EUR. *Ba.*918 *mi se pare că văd doi sori*; (despre eclipsa soarelui) οί τόν ήλιον εκλείποντα θεωρούντες PLAT. *Phd.*99d *cei care observă o eclipsă de soare*; τοῦ ήλιού εκλιπές τι έγένετο THUC. 4.52 *s-a produs o eclipsă parțială de soare*; (fig.) άνατελεί ύμίν ~ δικαιοσύνης LXX *Mal.*3.20 *va rāsári pentru voi soarele dreptății*. II (ca punct cardinal) soare-răsare, rāsárit, est: (în op. cu πρòς ζόφον) πρòς ήῶ τ' ήέλιόν τε IL. 12.239 *spre zorii zilei și rāsáritul soarelui*; οί από ήλιού άνατολέων Αίθιοπες HDT. 7.70 *etiopienii dinspre soare-răsare*. III (spec.) zi, cursul sau durata unei zile: άλίω άμφ' ενί P1. *O.*13.37 *în cursul unei singure zile*; (pl.) δέχ' ήλιους EUR. *El.*654 *zece zile* (proprii sori); ήλιους δέ μυρίους EUR. *Hel.*652 *zile nenumărate*. IV (fig.) căldura soarelui, arșiță: ό ~ πολύς LUC. *Nav.*35 *arșița este mare* (proprii soare multi); τόν άρχοντα δεί τοῦ ήλιού πλεονεκτοῦντα φανερόν είναι XEN. *Cyr.*1.6.25 *trebuie să se vadă că și comandantul îndură arșița soarelui*; οὔδὲ μὴ πέση έπ' αὐτοῦς ό ήλιος NT *Apoc.*7.16 *nici nu va mai cădea peste ei soarele* (= *lumina, dogoarea soarelui*); (pl.) οί ήλιοι THUC. 7.87 *razele fierbinți ale soarelui, zilele de arșiță*.

V (mitol.) Helios, zeul soarelui, confundat ulterior cu Φοῖβος (cf. Απόλλων): OD. 8.271, HES. *Th.*371 ș.a., (în formule de jurământ) νή τόν "Ηλιον MEN. *Sam.*323 *pe Helios!*

[cf. lat. *sōl*]

ήλιο-στερής, ές *adj.* (poet.) care apără (proprii lipsește) de soare, care dă umbră: ~ κυνή SOPH. *OC*313 *pălărie care apără de soare*.

[ήλιος, στερέω]

ήλιο-στιβής, ές *adj.* (poet.) umblat (= luminat) de soare: AESCH. *Pr.*791.

[ήλιος, στείβω]

ήλιοτρόπιον, ου, τό *subst.* I (bot.) heliotrop: (pl.) PLUT. *Fr.*101. II (tehn.) cadran solar, orologiu: PLUT. *Dio.*29.3.

[ήλιότροπος]

ήλιού πόλις, ή *subst.* [var. 'Ηλιούπολις] Heliopolis („orașul Soarelui”), oraș în Egiptul de Jos: HDT. 2.3 ș.a.

ήλιώω, v. ήλιόομαι

ήλις, ιδος, ή *subst.* [ac. -iv și -ιδαι] Elida, ținut în vestul Peloponesului și capitala acestui ținut: IL. 2.626 ș.a.

ήλισκος, ου, ό *subst.* cui mic, cuișor: AR. *Fr.*314.

[dim. al lui ήλος]

ήλιτε, ind. aor. act. 3sg. de la άλιταίνω.

ήλιτό-μηνος, ον *adj.* născut înainte de vreme (proprii care a greșit luna), prematur: IL. 19.118, PLUT. *M.*358d.

[άλιταίνω, μήν]

ήλιώτης, ου, ό *subst.* [doar pl.] locuitor al soarelui: LUC. *VH*1.17.

[ήλιος]

ήλιώτις, ιδος *adj.f.* de soare, provenit de la soare: άκτιν' ές ήλιώτιν SOPH. *Tr.*697 *în raza soarelui*.

[ήλιος]

ήλλάγην, ind. aor. pas. 1sg. de la άλλάσσω.

ήλλόμην, ind. impf. med. de la άλλομαι.

ήλος, ου, ό *subst.* {dor. άλος} I cui ornamental, țință (pe un sceptru, un pumnal, o cupă etc.): (la Hom. mereu cu acest sens) σκήπτρον χρυσεῖος ήλοισι πεπαρμένον IL. 1.246 *sceptru bătut cu țințe de aur*. II cui (de fixare), știft (la încălțăminte): P1. *P.*4.71. ήλοι σιδηροί και ξύλινοι XEN. *Cyn.*9.12 *cuie de fier și de lemn*; ό τύπος τῶν ήλων NT *In.*20.25 *semnul* (= *urma*) *cuielelor*; (pron.) ήλω ό ~ (subînț. έκκρούεται) ARSTT. *Pol.*1314a5 *cui pe cui se scoate*.

[cf. lat. *vallum* ?]

ήλός, v. ήλεός

ήλοσύνη, ης, ή *subst.* {eol. άλοσύνα} (poet.)
v. ήλιθιότης: THEOC. 30.12.

[ήλεός]

ήλύγη, ης, ή [ū] *subst.* umbrā: (fig.) οὐχ
όρωντες οὐδέν εἰ μὴ τῆς δίκης τὴν ήλύγην
AR. Ach.684 *fārā sã vadã nimic altceva de-
cãt umbra justitiei.*

ήλύθον, (ep.) ind. aor. act. de la έρχομαι.

ήλυξα, ind. aor. act. de la άλύσχω.

ήλύσιος, α, ον [ū] *adj.* elizeu: ήλύσιον πε-
δίον OD. 4.563 *cãmpia elizee* (tãrãm fabu-
los, paradis fãgãdui dupã moarte eroilor și
sufletelor celor drepti).

ήλύσις, εως, ή *subst.* (poet.) mers, umblet.
pas: EUR. Hec.67, id. Ph.844.

[έρχομαι]

ήλφον, ind. aor. act. de la άλφάνω.

ήλω, ind. aor. med. 2sg. de la άλλομαι *sau*
ind. aor. act. 3sg. de la άλίσκομαι.

ήλώμην, ind. impf. med. de la άλάομαι.

ήμα, ατος, τό *subst.* zvãrlire, aruncare, arun-
cãturã: ήμασιν ... άριστος IL. 23.891 *stras-
nic la aruncãturi* (sc. *cel mai bun la arun-
careã sulitei*).

[ήμη]

ήμαθία, ας, ή *subst.* {ion. ήμαθιή;
Emathia, vechi nume al Macedoniei: IL.
14.226 ș.a.

ήμαθόεις, εσσα, εν *adj.* (ep. pt. άμαθόεις)
nisipos, plin de nisipuri: Πύλοιο άναξ ήν
ήμαθόεντος IL. 2.77 *era domnitor al nisipo-
sului Pylos*: HES. Sc.360.

[άμαθος]

ήμαι, vb. |prez. sg. ήμαι, ήσαι, ήσται, pl.
ήμεθα, ήσθε, ήνται (Hom. είται, έται),
du. ήσθον; imper. ήσο, inf. ήσθαι, part.
ήμενος; impf. sg. ήμην, ήσο, ήστο, pl.
ήμεθα (ήμεσθα), ήσθε, ήντο (Hom. είατο,
έατο), du. ήσθον, ήσθην| {frecv. ion. și me-
reu att. utilizează κάθημαι} **I I** a ședea, a fi
așezat, a sta jos: (frecv. + prep.) τὸν δ' εὖρον
παρά κλισίη ήμενον IL. 1.330 *il gãsirã*
(stãnd) *așezat lângã cort*; εὐδει έν θρόνοι-
σιν ήμενος AESCH. Eu.47 *doarme șezãnd pe*
jeferi; (+ dat.) αἶε δὲ Ζεὺς ήμενος Οὐλύμπω
IL. 21.389 *i-a auzit Zeus, așezat pe Olimp*;
(rar + ac.) δαιμόνων ... σέλιμα σεμνὸν ήμέ-
νων AESCH. Ag.183 *zeii așezați la cãrma*
sfântã (= pe tronul ceresc). **2** a sta liniștit, a
rãmãne nemiscat, a fi inactiv: ήσο καὶ
άλλων μῦθον άκουε IL. 2.200 *șezi și ascultã*

vorba altora; οἱ δὴ νῦν έται σιγῇ IL. 3.134
ei stau (sau au rãmãs) în tãcere; (frecv. +
part.) οδυρόμενος καὶ άχεύων ήμαι
OD.14.41 *șed îndurerat și plin de jale*; ήμην
έκπεπληγμένη φόβω SOPH. Tr.24 *am stat*
nãucitã de fricã. **3** a sta, a fi, a se afla, a rãmã-
nãne (intr-o anumitã stare sau poziție):
άδάκρυτος καὶ άπήμων ήσθαι IL. 1.416 *a sta*
neînlacrimat și fãrã jale; (despre magis-
trați) έν άρχαῖς ήμενοι EUR. Andr.699 *aflați*
(prop. *așezați*) *în funcții*. **4** (milit.) a fi așe-
zat intr-o tabãrã, a sta la post: (despre ar-
mate) IL. 18.509. Κάδμου δὲ λαὸς ήστο
πρόσθε τειχέων EUR. Supp.664 *poporul lui*
Cadmos își așezase tabãra în fața zidurilor;
(despre strãjeri) IL. 10.182. **II** (despre clã-
diri) a fi situat, a se gãsi, a fi plasat, a se
înãlța: OD. 20.106, ίρόν ήσται HDT. 9.57 *se*
înãlțã un templu. **III** (spec.) a se lãsa în jos,
a fi (mai) jos, a fi coborãt: ήμένω έν χώρῳ
THEOC. 13.40 *pe o așezãturã (= într-un loc*
mai jos).

ήμαρ, ατος, τό *subst.* |ep. poet. pt. ήμέρα,
frecv. la Hom. din rațiuni metricel| {dor.
ãμαρ} **I** zi, duratã a zilei: (în op. cu noaptea)
νύκτας τε καὶ ~ IL. 5.490 *noapte și zi*;
νύκτες τε καὶ ήματα OD. 11.183 *nopti și*
zile; οὐδὲ ποτ' ~ ... οὐδὲ τι νύκτωρ HES.
Op.176 *nici zi, nici noapte*; ήματα OD.
5.156 *zile la rãnd, zilnic*; πãν ~ IL. 18.453
toatã ziua; (+ prep.) τρις ... έπ' ήματι OD.
12.105 *de trei ori pe zi*; έπ' ήματι OD. 2.284
intr-o zi; έπ' ~ έρχεται SOPH. OT199 *vine*
ziua; έπ' άματι THEOC. 24.139 *peste zi*; κατ'
~ EUR. Hec.628 *zi de zi*; κατ' άμαρ SOPH.
OC1079 *in aceasiã zi, astãzi*; παρ' ~ ήμέρα
SOPH. Ai.475 *zi dupã zi*; αὐτῷ ένι ήματι
A.RH. 4.1502 *in aceeași zi*; (+ adj.) μέσον ~
IL. 21.111 *mijlocul zilei, amiazã*; δειλὸν ~
OD. 17.606 *seara*; νόστιμον ~ OD. 1.9 *ziua*
întoarcerii; πρὶν μόρσιμον ~ OD. 10.175
înainte de ziua sortitã; μοιρόκραντον ές ~
AESCH. Ch.611 *pãnã la ziua sorocitã*;
μεσημβρινὸν ~ άλύσκων A.RH. 4.1505 *evi-
tãnd cãldura amiezii*. **II** (gener.) timp,
vreme: ήματι χειμερίῳ IL. 12.279 *în zi ge-
roasã, pe timp de iarnã*; ήματι τῷ ότε IL.
2.351 *în ziua în care (= atunci când)*.

ήμαρτημένως, adv. greșit, fals: όρθῶς δὲ γε
ή έμφρων ήγείται, ~ δ' ή άφρων: PLAT.
Men.88e *sufletul dotat cu rațiune le cãlãu-
zește corect iar sufletul fãrã rațiune,*
greșit?; ARR. Peripl.M.Eux.1.2.

[ἀμαρτάνω]

ἡμαρτον, ind. aor.2 act. de la ἀμαρτάνω.

ἡμᾶς, (ac. pl.) v. ἡμεῖς

ἡμάτιος, η, ον [ᾶ] *adj.* (poet.) **I** în timpul zilei, de zi, diurn: ἡματίη μὲν ὑφαίνεσκεν μέγαν ἰστόν, νύκτας δ' ἀλλύεσκεν OD. 2.104 *ziua țesea pânza mare, iar noaptea o desira*; HES. *Op.*419. **II** de fiicare zi, zilnic: IL. 9.72.

[ἡμαρ]

ἡμβροτον, (ep.) ind. aor.2 act. de la ἀμαρτάνω.

ἡμε-δαπός, ἡ, ὄν *adj.* din țara noastră, autohton, pământean, compatriot: ὁ γοῦν χαρακτήρ ~ τῶν ῥημάτων AR. *Pax*220 *acesta este stilul în care vorbesc cei de la noi*; PLAT. *Thg.*124d s.a. // **ἡμεδαπή**, ἡς, ἡ (subiñt. γῆ) *subst.* țara noastră, teritoriul propriu: ἐν τῇ ἡμεδαπῇ DEM. 23.35 *în țara noastră*.

[ἡμεῖς, cf. ἀλλοδαπός]

ἡμεῖς, (nom. pl.) v. ἐγώ

ἡμελημένως, *adv.* fără grijă, fără băgare de seamă, (în mod) neglijent: τῇ ὑστεραία ἐπορεύετο ~ μάλλον XEN. *An.*1.7.20 *a doua zi merse mai fără grijă (= cu mai puțină băgare de seamă)*; ISOC. *Ep.*8.10.

[ἀμελέω]

ἡμελλον, ind. impf. act. de la μέλλω.

ἡ-μέν, *conj.* (ep.) *și, fie: (corel. frecv. cu ἡδέ, rar cu καί, δέ sau τε) și ... și; atāt ... cât și; ~ νέοι ἡδὲ γέροντες* IL. 2.789 *și tineri și bătrâni*; Μέντορι εἰδομένη ~ δέμας ἡδὲ καὶ αὐδὴν OD. 2.268 *aidoma lui Mentor, atāt la trup cât și la glas*; HES. *Op.*339.

[ἡ, μέν]

ἡμεν, ind. impf. act. 1pl. de la εἰμί *sau* (rar) dor. inf. prez. act. de la εἰμί.

ἡμεν, ind. impf. act. 1pl. de la εἶμι.

ἡμέρα, ας, ἡ *subst.* {ep. ion. ἡμέρη, dor. eol. ἀμέρα} **I** interval de timp cuprins între răsăritul și apusul soarelui, zi (în op. cu noaptea), lumina zilei: οὐθ' ἡμέρας οὔτε νυκτός PLAT. *Phdr.*240c *nici zi, nici noapte*; ἐπὶ τῇ ἡμέρας καὶ τὰς ἴσας νύκτας LUC. *VH1.*10 *(timp de) șapte zile și tot atâtea nopți*; οὐδέποθ' ~ γενήσεται; AR. *Nu.*3 *nu o să se mai facă zi vreodată?*; (la Hom. doar nom. sg. și pl.) ἡμέρη ἦδε κακὸν φέρει IL. 8.541, id. 13.828 *această zi aduce năpastă*; μῆνές τε καὶ ἡμέραι OD. 14.293 *lunile și zilele*; ἕως διέλαμψεν ~ AR. *Pl.*744 *până s-a luminat de ziua*; ἡμέρας μέσης LUC. *Nigr.*34 *la amiază,*

ziua în amiază mare; τῆς ἡμέρας ὡπὲ ἦν XEN. *HG2.*1.23 *era târziu după-amiază*; (+ prep.) ἅμα ἡμέρα XEN. *An.*6.3.6 *în zorii zilei*; ἅμ' ἡμέρη διαφωσκούση HDT. 3.86 *la revărsatul zorilor, când se crăpă de ziua*; οὐ νυκτὸς ἀλλὰ μετ' ἡμέρην HDT. 2.150 *nu noaptea, ci pe zi (= la lumina zilei)*; δι' ἡμέρης δικάζειν HDT. 1.97 *a judeca întreaga zi, cât e ziua de lungă*; ἐξ ἡμέρας ἐς νύκτα EUR. *HF*505 *din zi și până în noapte*; δι' ὅλης τῆς ἡμέρας IOS. *A14.*265.1 *întreaga zi*; καθ' ἡμέραν AESCH. *Ch.*818 *pe timp de zi, ziua*; πρὸς ἡμέραν XEN. *An.*4.5.21 *spre ziua*; ἄφ' ἡμέρας PLB. 8.27.1 *dis-de-dimineață*; ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ὁδοῦ HDT. 3.5 *timp de trei zile de mers, cale de trei zile*. **II** interval de timp cuprins între două apusuri de soare consecutive (incluzând noaptea), zi (legală, calendaristică): δυοῖν ἡμέραιν ὕστερον THUC. 8.62 *două zile mai târziu*; τριῶν ἡμερῶν σιτία THUC. 1.48 *merinde pentru trei zile*; (gen.) τριῶν ἡμερέων HDT. 2.115 *în trei zile, în cursul a trei zile*; πέντε ἡμερῶν THUC. 7.3 *în termen de cinci zile*; ἄλλης ἡμέρας SOPH. *El.*698 *a doua zi*; (ac.) δύο ἡμέρας ARSTT. *HA*632a23 *timp de două zile*; (dat.) τῆδε τῇ ἡμέρα PLAT. *Phd.*59e *în această zi*; (+ prep.) μίαν ἄν' ἀμέραν PI. *O.*9.85 *într-o singură zi*; ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν PLAT. *Lg.*914e *într-un interval de trei zile*; δι' ἡμερῶν ὀλίγων PLUT. *Luc.*21.1 *în câteva / puține zile*; ἐπ' ἡμέρη ἐκάστη HDT. 2.168 *în fiicare zi, zilnic*; ἐν ἡμέρη HDT. 1.126 *într-o singură zi*; πρὸς τῷ καθ' ἡμέραν ἀναγκάζονται PLAT. *R.*567a *să fie preocupati de necesitățile zilnice*; μεθ' ἡμέρας LXX *Gen.*4.3 *după câteva zile, după o vreme*; παρ' ἡμέραν LUC. *DDeor.*24.2 *câte o zi*. **III** (spec.) zi fixată, dată, termen, soroc: προὔκαλεῖτο τὸν Μάριον ἡμέραν ὀρίσαντα καὶ τόπον PLUT. *Mar.*25.4 *il provoacă pe Marius să stabilească o zi și un loc (pentru luptă)*; τακτῆ ἡμέρα NT *Fp.*12.21 *într-o zi rânduită*; ἐν ἡμέρα κρίσεως LXX *Iud.*16.17 *în ziua judecării*. **IV** (gener.) **I** perioadă de timp, timp, vreme: ἡ ~ κλίνει τε κἀνάγει πάλιν ἅπαντα τάνθρώπεια SOPH. *Ai.*131 *ziua (= vremea sau o singură zi) năruiește toate cele omenești și tot ea le înalță din nou*; (+ adj. calificative) αἱ μακραὶ ἀμέραι SOPH. *OC*1216 *zilele lungi (= viața îndelungată)*; λυπρὰν ἄγουσαν ἡμέραν EUR. *Hec.*364 *ducând o viață de chin*; τῇ πρώτῃ

ήμερα ARSTT. *Rh.1389a24 in prima parte a vieții (= în tinerețe)*; ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ πονηρᾷ NT *Ef.6.13 în ziua cea rea. 2* (frecv. pl.) zilele vieții, vârstă, vreme: πρεσβύτερος προβεβηκώς ἡμερῶν LXX *Gen.24.1 bătrân, înaintat în zile*; ἐν ἡμέραις Ἡρώδου NT *Mt.2.1 în zilele lui Irod*; ἐλεύσονται ἡμέραι ὅτε NT *Lc.17.22 vor veni zile când ...* ; [cf. ἡμαρ]

ήμερεύω, *vb.* I a petrece ziua: ἡμερεύσαντες ἐν τινι τόπῳ ἐρήμῳ XEN. *HG5.4.3 după ce au petrecut ziua într-un loc pustiu*; (abs.) ἡμερεύοντας ζένους AESCH. *Ch.710 străinii care au călătorit (= se ostenesc) toată ziua*; EUR. *Fr.525 ș.a.* II a-și petrece zilele, a-și duce viața, a trăi: ἔκηλα ... ἡμερεύσομεν SOPH. *El.787 vom trăi în tihnă*.

[ἡμέρα]

ἡμερήσιος, *a, ov, σι ος, ov adj.* I privitor la lumina zilei, de zi: ἐπεγνώκεναι τὰς ἡμερησίους καὶ νυκτερινὰς πορείας PLB. *9.13.6 a cunoaște marșurile de zi și de noapte*; (fig.) (despre o făclie) νυκτὸς ἡμερήσιον φάος AESCH. *Ag.22 lumină a zilei în noapte*. II care durează o zi, de o zi: ἡ ὁδὸς ἡ ἡμερησίη HDT. *4.101 drumul care poate fi parcurs într-o zi*; προσελθόντες ἡμερησίαν ὁδὸν PLAT. *R.616b după un drum de o zi*; ἐμπεπτωκὸς εἰς λόγους ἡμερησίους ISOC. *15.320 angajându-mă în discursuri care ar dura zile întregi*; (despre efemeride) ἄπερ ... τὴν ζωὴν ἔχειν ἡμερησίαν PLUT. *M.111c a căror viață nu durează decât o singură zi*; IOS. *A/2.119.4*.

[ἡμέρα]

ἡμερία, *ας, ἡ subst.* {dor. ἀμερία} (subînt. ὥρα) zi: SOPH. *Ai.208*.

[ἡμέριος]

ἡμερίδης, *ου, ὁ I (subst.)* (subînt. οἶνος) vin potolită, dulce: PLUT. *M663d*. II (*adj.*) (epitet al lui Dionysos) ocrotitor al viței de vie cultivate: PLUT. *M.451c*.

[ἡμερίς]

ἡμερινός, *ἡ, ὄν adj.* propriu zilei, care se face ziua, de zi: τὸ ἡμερινὸν φῶς PLAT. *R.508c lumina zilei*; φυλακὰς νυκτερινὰς καὶ ἡμερινὰς καθιστάναί XEN. *Cyr.1.6.43 a posta gârzi de noapte și de zi*.

[ἡμέρα]

ἡμέριος, *ον adj.* {dor. ἀμέριος} care nu durează decât o zi, efemer, vremelnic: (în op. cu zeii nemuritori) οὐδεὶς ἀμερίων ἐπ' ἀνθρώπων SOPH. *Ant.789 nici unul dintre*

oamenii vremelnici; EUR. *Ph.130, AR. Pax163*.

[ἡμέρα]

ἡμερίς, ἶδος, ἡ *subst.* viță-de-vie cultivată (prop. „îmblânzită”, în op. cu cea sălbatică): ~ ἡβώωσα OD. *5.69 viță-de-vie tânără (sau plină de vlagă)*; AR. *Ach.997*, (fig.) τὴν ποιητικὴν ἡμερίδα τῶν Μουσῶν PLUT. *M.15f poezia, via Muzelor*.

[fem. al lui ἡμερος]

ἡμεροδρομέω-ῶ, *vb.* a fi alergător sau curier: LUC. *DDeor.4.1*, (despre Philippides, vestitorul de la Marathon) id. *Laps.3*.

[ἡμεροδρόμος]

ἡμερο-δρόμης, *ου, ὁ subst.* v. ἡμεροδρόμος: HDT. *6.105*.

[ἡμέρα, δραμεῖν]

ἡμερο-δρόμος, *ου, ὁ subst.* care aleargă întreaga zi, *ext.* alergător, curier, mesager: τῶν ἡμεροδρόμων ἀνευρόντες τὸν ἄριστον HDT. *9.12 găsindu-l pe cel mai bun alergător*; PLAT. *Prt.335e*.

[ἡμέρα, δραμεῖν]

ἡμερο-θηρική, *ἡς, ἡ subst.* (subînt. τέχνη) arta de a vâna animale domestice: PLAT. *Sph.222c*.

[ἡμερος, θήρα]

ἡμερό-κοιτος, *ον adj.* {dor. ἀμερόκοιτος} care doarme ziua: (despre un hoț) HES. *Op.605*; (cu hipalagă) ἀμερόκοιτοι βλαχαῖ σμικρῶν τεκέων EUR. *Cyc.58 behăielile mielușilor care dorm întreaga zi*.

[ἡμέρα, κοίτη]

ἡμερο-λεγδόν, *adv.* I socotind zilele, numărând zi după zi: AESCH. *Pers.63*. II în zi precisă, exact: ARSTT. *HA575a27*. III zilnic: LUC. *Lex.9*.

[ἡμέρα, λέγω]

ἡμερο-λογέω-ῶ, *vb.* (+ ac.) a ține socoteala zilelor, a calcula (timpul) pe zile: HDT. *1.47*.

[ἡμέρα, λέγω]

ἡμερο-λόγιον, *ου, τό subst.* calendar: ἡ τοῦ ἡμερολογίου διάθεσις PLUT. *Caes.59.1 aranjarea calendarului*.

[ἡμέρα, λέγω]

ἡμερος, *ον σι ος, α, ον adj.* {comp. -ώτερος, superl. -ώτατος} {dor. ἄμερος} I (despre animale) blând, domestic: χῆνα φέρων ὀνύχεσσι ... ἡμερον OD. *15.162 înținând în gheare o găscă domestică*; (frecv. în op. cu ἄγριος) ἡμερώτατον τῶν ἀγρίων ἐστὶν ὁ ἐλέφας ARSTT. *HA630b18 dintre animalele sălbatice, cel mai blând este elefantul*;

PLAT. *Phdr.*260b. **II** (despre plante și arbori) domestic, cultivat: ξύλον ήμέρης ελάτης HDT. 5.82 *lemn de măslin cultivat*; PLAT. *Criti.*115a. **III** (despre drumuri) ușor, neted, sigur: PLAT. *Lg.*761a. **IV** (despre oameni) cultivat, civilizat, cizelat, rasat: blând, potolit, pažnic: ήμερώτεροι γεγονάσι Αιθίοπες HDT. 2.30 *etiopianii au devenit mai civilizați*; οίκον ήμερον άστοις Pl. *O.*13.2 *o casă blândă (= plăcută, agreabilă) față de concetățeni*; πάντων ήμερώτατος και πρώτατος PLB. 9.23.2 *cel mai pažnic și mai blând dintre oamenii*.

ήμερο-σκόπος, ον *adj.* care stă de veghe în timpul zilei: (despre stăncuțe) φύλακας ήμεροσκόπους AR. *Av.*1174 *paznici de zi*; (fig.) AESCH. *Th.*66. // **ήμεροσκόπος**, ου, ό *subst.* santinelă de zi, pândar, străjer: λείποντες ήμεροσκόπους περι τὰ ύψηλά της Εύβοίης HDT. 7.183 *lăsând santinele de zi pe înălțimile Eubeei*; SOPH. *Ant.*253, XEN. *HG*1.1.2.

[ήμέρα, σκοπέω]

ήμερότης, ητος, ή *subst.* domesticitate, blândete, bunătate: (despre oameni și animale) PLAT. *R.*410d, ARSTT. *HA*588a21 *ș.a.* [ήμερος]

ήμερο-φάνης, ές *adj.* care apare sau luminează în timpul zilei: (despre soare) PLAT. *Def.*411b, ARSTT. *Top.*142b1.

[ήμέρα, φαίνω]

ήμερό-φαντος, ον *adj.* care apare ziua: όναρ ήμερόφαντον AESCH. *Ag.*82 *vis ivit în plină zi*.

[ήμέρα, φαίνω]

ήμεροφύλακew-ō, *vb.* a fi pažnic de zi, a face paza pe timpul zilei: APP. *BC*4.8.62.

[ήμεροφύλαξ]

ήμερο-φύλαξ, άκος, ό [ū] *subst.* pažnic de zi: XEN. *HG*7.2.6.

[ήμέρα, φύλαξ]

ήμερώ-ō, *vb.* **I** (*act.*) a domestici, a îmblânzi: **I** (propr. despre animale) a îmblânzi, a dresa: όσα δ' ή ήμερα ή ήμεροϋσθαι δύναται ARSTT. *HA*544a30 *care sunt fie blânde, fie pot fi îmblânzite*; PLAT. *R.*493b. **2** (despre fări, ținuturi) a face locuibil, a pacifca, a domina, a supune: Pl. *I.3/4.*75, HDT. 7.5, χθόνα άνήμερον τιθέντες ήμερομένην AESCH. *Eu.*14 *îmblânzind un pământ (sc. curățindu-l de tâlhari) până atunci neîmblânzit*. **3** (despre oameni) a civiliza: δίκη ... πάντα ήμέρωκεν τὰ άνθρώπινα PLAT.

*Lg.*937e *dreptatea a civilizat toate cele omenesti*. **II** (*med.*) a supune, a cuceri: πάν εθνος ... ήμερούμενος βασιλεί HDT. 5.2 *cucerind pentru rege fiicare neam*.

[ήμερος]

ήμέρωξ, *adv.* |comp. -ωτέρως, superl. -ώτατα| cu blândete, cu bunătate: ~ χρώμενος πάσι PLB. 5.54.9 *purtându-se blând cu toată lumea*; ήμερώτατα Λεπίδω προσηνέχθη PLUT. *Ant.*18.6 *l-a tratat pe Lepidus cu foarte multă blândete*; (comp.) PLAT. *Lg.*867d.

[ήμερος]

ήμέρωσις, εως, ή *subst.* îmblânzire, civilizare: (pl.) PLUT. *Num.*6.2.

[ήμερώω]

ήμερωτέος, *adj.vb.* trebuie îmblânzit, domesticit sau civilizat: MEN. *Dysc.*903.

[ήμερώω]

ήμες, (dor.) ind. impf. act. 1 pl. de la ειμί.

ήμέτερος, α, ον *adj.* {dor. άμέτερος, eol. άμμέτερος} **I** care ne aparține nouă sau se referă la noi, al nostru: IL. 2.374, (cu elipsă) εις ήμετέρου OD. 2.55 *în casa noastră, acasă la noi*; τὸ ήμέτερον PLAT. *Ti.*27d *ceea ce ne aparține, (în) ceea ce ne privește pe noi*; τὰ ήμέτερα φρονεῖν XEN. *HG*7.4.40 *a gândi ca noi (= a ne ține partea)*; (subint. χώρα) ή ήμετέρα THUC. 6.21 *țara noastră, patria*; οι ήμέτεροι XEN. *Cyr.*2.1.7 *ai noștri*. **II** (= έμός) al meu: IL. 1.30, OD. 11.562, κατ' εικόνα ήμετέραν LXX *Gen.*1.26 *după chipul nostru (= al lui Dumnezeu)*.

[ήμεϊς]

ήμην, ind. impf. med. de la ειμί.

ήμην, ind. impf. med. de la ήμαι.

ήμί, *vb.* |doar prez. 1sg. ήμί, 3sg. ήσί(v) și impf. 1sg. ήν, 3sg. ή| {eol. prez. 3sg. ήσι Sapph.} (la Hom. doar impf. 3sg.) IL. 1.219, (frecv. în locut. incidente, marcând vorbirea directă) ή δ' ός PLAT. *Ap.*20b *zise el*; ή δ' ή PLAT. *Smp.*205c *zise ea*; ήν δ' έγώ PLAT. *Phd.*89b *am zis eu*; (în repetiții) παϊ, ήμί, παϊ AR. *Nu.*1145, id. *Ra.*37 *băiete! spun. băiete!* [cf. lat. *aiō*]

ήμί-, (prefix inseparabil, element de compunere) pe jumătate, hemi-, semi-.

[R *sem-, cf. lat. *sēmi*]

ήμι-αμφόριον, ου, τό *subst.* (metrol.) jumătate de amforă: IOS. *B12.*592.3.

[ήμι-, άμφορεύς]

ήμί-ανδρος, ου, ό *subst.* pe jumătate bărbat, hermafrodit: Θήλυς και ~ και άμφίβολος τήν

ὄψιν LUC. *DDeor.*3.1 *efeminat, doar pe jumătate bărbat și ambiguu la înfățișare.*

[ἡμι-, ἀνὴρ]

ἡμι-άνθρωπος, ου, ὁ *subst.* om pe jumătate: (despre Dionysos) LUC. *Deor. Conc.*4.

[ἡμι-, ἄνθρωπος]

ἡμι-ασσάριον, ου, τό *subst.* jumătate de as: PLB. 2.15.6.

[ἡμι-, ἄσσάριον, cf. lat. *assis*]

ἡμι-αστράγαλιον, ου, τό [ἄλ.] *subst.* (anat.) semi-astragal, jumătate de arșic: ARSTT. *HA499b25.*

[ἡμι-, ἀστράγαλος]

ἡμί-βρωτος, ον *adj.* mâncat pe jumătate: *χῆνας ἡμιβρώτους ἔπεμπε* XEN. *An.*1.9.26 *trimitea găște mâncate pe jumătate (= jumătăți de găscă);* IOS. *BI7.373.2.*

[ἡμι-, βιβρώσκω]

ἡμι-γένειος, ον *adj.* cu barba crescută (doar) pe jumătate: (despre un tinerel) THEOC. 6.3.

[ἡμι-, γένειον]

ἡμι-γενής, ἐς *adj.* făcut pe jumătate, semi-alcătuit, nedesăvârșit: PLAT. *Ti.*66d.

[ἡμι-, γίνομαι]

ἡμί-γραῖφος, ον *adj.* scris pe jumătate: MEN. *Fr.*1014.

[ἡμι-, γράφω]

ἡμί-γυμνος, ον *adj.* pe jumătate dezbrăcat: PLUT. *Marc.*20.8, LUC. *Symp.*14 ș.a.

[ἡμι-, γυμνός]

ἡμι-δαής, ἐς *adj.* pe jumătate ars: ~ ... νηῦς IL. 16.294 *corabie pe jumătate arsă;* (despre Phaeton) A.RH. 4.598.

[ἡμι-, δαίω]

ἡμι-δακτύλιον, ου, τό [ῥ] *subst.* (lat de) jumătate de deget (= 9mm.): PLB. 6.23.11, PLUT. *M.*935d.

[ἡμι-, δάκτυλος]

ἡμι-δάρεικόν, οὔ, τό *subst.* (monedă de) jumătate de daric: τρία ἡμιδαιρικά XEN. *An.*1.3.21 *trei jumătăți de daric (= un daric și jumătate).*

[ἡμι-, δαιρικός]

ἡμι-δεής, ἐς *adj.* care duce lipsă de o jumătate, pe jumătate gol (*sau* plin), semiplin: ἔπεμπε βίκους οἴνου ἡμιδεείς XEN. 1.9.25 *trimitea oale cu vin golite pe jumătate.*

[ἡμι-, δέω]

ἡμι-διπλοῖδιον, ου, τό *subst.* {att. ἡμιδιπλοῖδιον} mantie mică (femeiască): AR. *Ec.*318.

[ἡμι-, διπλοῖς]

ἡμί-δουλος, ον *adj.* pe jumătate sclav: EUR.

*Andr.*942.

[ἡμι-, δοῦλος]

ἡμι-έκτεων, εω, τό *subst.* (unitate de măsură) jumătate de baniță (= aprox. 4,5 l.): AR. *Nu.*643, id. *Nu.*645.

[ἡμι-, ἐκτεύς]

ἡμί-εκτον, ου, τό *subst.* v. ἡμιέκτεων: DEM. 34.37, PLUT. *Sull.*13.3.

ἡμι-έλλη, ηνος *adj.* semigrec, pe jumătate grec: LUC. *Salt.*64.

[ἡμι-, Ἑλλην]

ἡμι-εργής, ἐς *adj.* făcut pe jumătate: LUC. *Astr.*5.

[ἡμι-, ἐργάζομαι]

ἡμί-εργος, ον *adj.* făcut pe jumătate, neterminat, neisprăvit: HDT. 4.124, THUC. 7.2, PLUT. *M.*841d.

[ἡμι-, ἐργάζομαι]

ἡμί-εφθος, ον *adj.* fiert (*sau* gătit) pe jumătate: LXX *Is.*51.20, (glum.) (despre Empeocles) LUC. *DMort.*20.4.

[ἡμι-, ἔψω]

ἡμι-ζύγιος, ον [ῥ] *adj.* (tehn.) care formează jumătate de balanță, în echilibru: ARSTT. *Mech.*853b26.

[ἡμι-, ζυγόν]

ἡμι-θάνης, ἐς *adj.* (cf. ἡμιθνής) pe jumătate (= aproape) mort: LXX *4Mac.*4.11 ș.a.

[ἡμι-, θνήσκω]

ἡμιθέη, ης, ἡ *subst.* (ion.) semizee: CALL. *Fr.*75.71.

[ἡμίθεος]

ἡμί-θεος, ου, ὁ {dor. ἀμίθεος} pe jumătate zeu, semizeu: ἡμιθέων γένος ἀνδρῶν IL. 12.23 *neamul oamenilor pe jumătate zei; ἀνδρῶν ἡρώων θεῖον γένος, οἱ καλέονται ἡμίθεοι* HES. *Op.*160 *neamul divin al eroilor numiți semizee; οὐκ οἶσθα ὅτι ἡμίθεοι οἱ ἥρωες;* PLAT. *Cra.*398c *nu știi că eroii sunt semizee?;* Pl. *P.*4.184, AR. *Ra.*1060 ș.a.

[ἡμι-, θεός]

ἡμι-θνής, ἦτος, ὁ, ἡ *adj.* pe jumătate mort, muribund: ἡμιθνήτες τοῦ ὕδατος ἐπιθυμία THUC. 2.52 (*oamenii pe jumătate morți. tânjiind după apă;* AR. *Nu.*504 ș.a.

[ἡμι-, θνήσκω]

ἡμί-θνητος, ον *adj.* (cf. ἡμιθνής) pe jumătate mort: LXX *Ἰη.*18.18.

[ἡμι-, θνητός]

ἡμί-θραυστος, ον *adj.* pe jumătate spart: EUR. *HF*1096.

[ἡμι-, θραύω]

ἡμι-θωράκιον, ου, τό [ἄ] *subst.* jumătatea

- din fațã a platoșei: PLUT. *M.596d.*
[ήμι-, θώραξ]
- ήμι-ιουδαῖος**, ου, ὁ *subst.* semi-iudeu, pe jumătate evreu: IOS. *A14.403.5.*
[ήμι-, Ἰουδαῖος]
- ήμι-κάκος**, ον *adj.* pe jumătate rău: SOPH. *Fr.1051.* // **ήμικάκως**, *adv.* de bine, de rău: AR. *Th.449.*
[ήμι-, κακός]
- ήμι-κλαστος**, ον *adj.* pe jumătate frânt: PLUT. *M.306b.*
[ήμι-, κλάω]
- ήμι-κλήριον**, ου, τό *subst.* jumătate de moștenire: IS. 7.6, DEM. 48.20.
[ήμι-, κληῖρος]
- ήμι-κοτύλιον**, ου, τό [ῶ] *subst.* (metrol.) jumătate de cotilă (= aprox. 0,2 l.): ARSTT. *HA573a7.*
[dim. al lui ήμικοτύλη]
- ήμι-κραира**, ας, ή *subst.* jumătate de fațã sau de cap: AR. *Th.227.*
[ήμι-, κραῖρα]
- ήμι-κύκλιον**, ου, τό *adj.* I semicerc, jumătate de cerc; emisferă: ὁ κύκλος καὶ τὸ ~ ARSTT. *Metaph.1035b9 cercul și semicercul*; PLB. 34.7.10. II hemiciclu, amfiteatru, loc de întâlnire sau de distracție: PLUT. *Alc.17.4.*
[ήμι-, κύκλος]
- ήμι-λάσταυρος**, ον *adj.* semi-destrăbălat: MEN. *Fr.1014.*
[ήμι-, λάσταυρος]
- ήμι-λευκος**, ον *adj.* pe jumătate alb: (despre un om) LUC. *Prom.Es4.*
[ήμι-, λευκός]
- ήμι-λίτρον**, ου, τό *subst.* I (metrol.) jumătate de livră (= 163,7 g.): σίτου ~ PLUT. *Cam.27.6 jumătate de livră de grâu.* II (monedă în Sicilia) jumătate de obol: ARSTT. *Fr.510.*
[ήμι-, λίτρα]
- ήμι-μάνης**, ἐς *adj.* pe jumătate nebun: LUC. *Deor.Conc.4.*
[ήμι-, μαίνομαι]
- ήμι-μάραντος**, ον [μᾶ] *adj.* pe jumătate veștejit, semiofilit: LUC. *Tax.13.*
[ήμι-, μαραίνω]
- ήμι-μέδιμνον**, ου, τό *subst.* (metrol.) jumătate de medimnă (= aprox. 26 l.): DEM. 55.24, PLUT. *Cat.Ma.6.1.*
[ήμι-, μέδιμνος]
- ήμι-μναῖον**, ου, τό *subst.* (metrol.) jumătate de mină (= aprox. 303 g.; despre monede, = 50 drahme): PLAT. *Lg.774d.* ἄξιος ... οὐδ' ήμιμναίου XEN. *Mem.2.5.2 în valoare de nici jumătate de mină*; σύκων ήμιμναῖα πέντε PLUT. *Lyc.12.2 două mine și jumătate (propr. cincii jumătăți de mină) de smochine.*
[ήμι-, μνᾶ]
- ήμι-μόχθηρος**, ον *adj.* pe jumătate rău: (în op. cu παμπόνηρος) PLAT. *R.352c.*
[ήμι-, μοχθηρός]
- ήμῖν**, (dat. pl.) v. ἐγώ
- ήμι-οβόλιον**, ου, τό *subst.* jumătate de obol: ARSTT. *Fr.589.*
- ήμι-όλιος**, α, ον *adj.* alcătuit dintr-un întreg și jumătate, cu jumătate mai mult sau mai lung, mărit cu 50%: τὰς περόνας ήμιολίας ποιέεσθαι τοῦ τότε κατεστεῶτος μέτρου HDT. 5.88 *fibulele să se facă o dată și jumătate mai mari decât măsura obișnuită pe atunci*; ποιήσας ήμιολίους τοὺς ναύτας PLB. 10.17.12 *sporind cu jumătate numărul marinarilor*; τῶν ἀετῶν καὶ ~ ARSTT. *HA619a13 mai mare cu o jumătate decât vulturii*; XEN. *An.1.3.21 ș.a.*, (subst.) τὸ ήμιόλιον PLAT. *Phd.105b*, ή ήμιολία PLAT. *Lg.956d unu și jumătate, raport de 3/2.* // (subint. ναῦς) **ήμιολία**, ας, ή *subst.* [var. ήμιόλιος ου, ὁ Plb. 5.101.2] ambarcațiune ușoară (cu un rând și jumătate de văslași): (folosită de pirai) ARR. *An.3.2.4.*
[ήμι-, ὄλος]
- ήμιόνειος**, α, ον *adj.* {ion. ήμιόνεος} de catâr, tras sau purtat de catâri: ζυγὸν ... ήμιόνειον IL. 24.268 *jug pentru / de catâri*; ἄμαξαι τετράκυκλοι ήμιόνεαι HDT. 1.188 *căruțe cu patru roți, trase de catâri*; κρέα ήμιόνεια IOS. *A112.146.2 carne de catâr.*
[ήμιόνος]
- ήμιονικός**, ή, ὄν *adj.* (= ήμιόνειος) de catâr: ζεύγη ήμιονικά τρία XEN. *An.7.5.2 trei perechi de catâri.*
[ήμιόνος]
- ήμι-ονος**, ου, ὁ, ή *subst.* {eol. αιμίονος} catâr, catârcă (propr. jumătate-măgar): τὸν δ' ἄρ' ἐφ' ήμιόνων ἴδε κείμενον ἐν λεχέεσσι IL. 24.702 *l-a văzut întins pe o năsalie trasă de catâri*; (prov.) ἐπεᾶν περ ήμίονοι τέκωσι HDT. 3.151 *când vor făta catârii (sc. niciodată)*; (utilizat ca *adj.*) βρέφος ήμίονον κυέουσιν IL. 23.266 *[iarpā] borțoasă cu un mânăz catâr*; (fig. cu referire profetică la Kyros, născut dintr-o căsătorie morganică, jumătate persan și jumătate med) ~ βασιλεύς HDT. 1.55, id. 1.91 *rege catâr*; XEN.

Oec. 18.4 §.a.

[ἡμι-, ὄνος]

ἡμί-οπος, *ov adj.* care are doar jumătate de găuri, *ext.* mărunt, incomplet: AESCH. *Fr.* 91.

[ἡμι-, ὀπή]

ἡμί-οπτος, *ov adj.* pe jumătate fript: LUC. *Gall.* 2.

[ἡμι-, ὀπτός]

ἡμι-ᾠγής, *ēs adj.* pe jumătate întărit, solidificat *sau* încheșat: PLAT. *Ti.* 59e, ARSTT. *Mu.* 394a26.

[ἡμι-, πήγνυμι]

ἡμι-πέλεκκον, *ou, τό subst.* topor cu un singur tăiș: IL. 23.851.

[ἡμι-, πέλεκυς]

ἡμί-πεπτος, *ov adj.* (despre fructe) pe jumătate copt: PLUT. *Caes.* 69.5.

[ἡμι-, πέπτω]

ἡμί-πλέθρον, *ou, τό subst.* (metrol.) jumătate de plethru (= 14,8 m.): HDT. 7.176, τρία ἡμίπλεθρα XEN. 4.7.6 *un plethru și jumătate.*

[ἡμι-, πλέθρον]

ἡμι-πλήξ, ἦγος, ὅ, ἡ *adj.* despicat pe jumătate: (despre un copac) A.RH. 4.1683.

[ἡμι-, πλήσσω]

ἡμι-πλίνθιον, *ou, τό subst.* jumătate de cărămidă, drug, lingou: ἡμιπλίνθια λευκοῦ χρυσοῦ HDT. 1.50 *lingouri de aur alb.*

[ἡμι-, πλίνθος]

ἡμι-πόδιον, *ou, τό subst.* (metrol.) jumătate de picior (= 14,8 cm.): PLB. 6.23.2.

[ἡμι-, πούς]

ἡμι-πόνηρος, *ov adj.* pe jumătate rău *sau* viclean: ARSTT. *ENI* 152a17.

[ἡμι-, πονηρός]

ἡμί-πῦρος, *ov adj.* pe jumătate înfocat: ARSTT. *Mu.* 395a23, PLUT. *M.* 928e.

[ἡμι-, πῦρ]

ἡμίς-ευμα, *ατος, τό [ἷ] subst.* jumătate: LXX *Nu.* 31.36.

[ἡμισεύω]

ἡμισ-εῦω, *vb.* a înjumătăți, a reduce la jumătate, a consuma jumătate: οὐ μὴ ἡμισεύσωσιν τὰς ἡμέρας αὐτῶν LXX *Ps.* 54.24 *nu vor ajunge la jumătatea zilelor lor.*

[ἡμισυς]

ἡμίσεως, *adv.* pe jumătate: (în op. cu ἰκανῶς) ~ ... ῥηθέν PLAT. *R.* 601c *spus pe jumătate.*

[ἡμισυς]

ἡμί-σικλον, *ou, τό subst.* (metrol.) jumătate

de siclu (= 2 drahme) IOS. 7.318.4.

[ἡμι-, σίκλον]

ἡμί-σοφος, *ov adj.* pe jumătate înțelept, semiînțelept: LUC. *Herm.* 15.

[ἡμι-, σοφός]

ἡμιστάδιατος, *α, ov adj.* (lung) de jumătate de stadiu: LUC. *VH1.* 40.

[ἡμιστάδιον]

ἡμι-στάδιον, *ou, τό [ᾶ] subst.* (metrol.) jumătate de stadiu (= 88,7 m.): σχεδὸν ἐπὶ τριῖ ἡμιστάδια PLB. 3.54.7 *(pe o lungime de) aproape un stadiu și jumătate;* IOS. *AI* 15.298.2 §.a.

[ἡμι-, στάδιον]

ἡμι-στάτηρον, *τό [ᾶ] subst.* (metrol.) jumătate de stater: ARSTT. *Fr.* 529.

[ἡμι-, στατήρ]

ἡμίςυς, *εια, υ adj.* [gen. ἡμίσεος (tard. contr. ἡμίσου), rar ἡμίσεως; nom. și ac. pl. masc. ἡμίσεις (ion. ἡμίσεες, -εας); nom. și ac. pl. neut. ἡμίσεια (tard. ἡμίση); {ion. nom. sg. fem. ἡμίσεια (tard. -έη), ac. pl. -έας} jumătate: ἡμίσεες λαοί OD. 3.155 *jumătate din oamenii [noștri];* καταλιπόντες φυλακὰς τοῦ ἡμίσεος τείχους THUC. 2.78 *lăsând gârzi pentru paza unei jumătăți din zid;* (subst. + gen.) τοὺς ἡμίσεας ἀποστέλλειν τοῦ στρατοπέδου HDT. 9.51 *a trimite jumătate din oștire;* (frecv. acordat în gen și în număr cu subst. la gen.) ὁ ἡμίςυς τοῦ ἀριθμοῦ ἅπας PLAT. *Phd.* 104a *întreaga jumătate a numărului;* ἔπεμπον τῶν ἄρτων τοὺς ἡμίσεις XEN. *Cyr.* 4.5.4 *trimiseră jumătate din pâini;* (+ num.) μυριάδων ἑπτὰ ἡμίςυς PLUT. *Mar.* 34.4 *șaptezeci și cinci de mii.* // (subînț. μέρος) **ἡμίςυ**, *τό subst.* jumătate: IL. 6.193, OD. 9.246 §.a., *τό ἡμίςυ* τοῦ στρατοῦ THUC. 4.83 *jumătate din armată;* ἐν ἡμίσει τῆς νυκτὸς LXX *Jud.* 16.3 *la miezul nopții;* (pron.) ἀρχὴ δέ τοι ἡμίςυ παντός LUC. *Somn.* 3 *începutul este jumătatea întregului;* (pl.) ἄρτων ἡμίσεια XEN. *An.* 1.9.26 *jumătăți de pâine;* (adv.) ἡμίςυ μὲν νόμφην ... ἡμίςυ δ' αὔτε ... ὄφιν HES. *Th.* 298 *(pe) jumătate nimfă și jumătate șarpe.* // (subînț. μοῖρα) **ἡμίσεια**, *ἡ subst.* jumătate: (+ gen.) τὴν ἡμίσειαν τοῦ τιμήματος ἀποτινέτω PLAT. *Lg.* 956d *să plătească jumătate din amendă;* ἐφ' ἡμίσεια DEM. 19.277 *pe jumătate.*

[ἡμι-]

ἡμι-σφαίριον, *ou, τό subst.* emisferă, jumătate a globului: *τό ὑπὲρ ἡμᾶς* ~ ARSTT.

*Cael.*308a26 *emisfera de deasupra noastră*:
PLAT. *Ax.*371b.

[ήμι-, σφαίρα]

ήμι-τάλαντον, ου, τό [τᾶ] *subst.* (metrol.) jumătate de talant (= aprox. 18 kg., poster. 14,7 kg.): ~ χρυσοῦ IL. 23.751 *jumătate de talant de aur*; ἔλκων σταθμὸν ἑβδομον ~ HDT. 1.50 *care aiânã șase talanți și jumătate*; πένθ' ἡμιτάλαντα IS. 7.44 *cinci jumătăți de talant (= doi talanți și jumătate)*.

[ήμι-, τάλαντον]

ήμιτέλεια, ας, ἡ *subst.* scutire de la plata unei jumătăți (din taxe, amenzi etc.): τοῖς πένησιν ἡμιτέλεια τῶν κακῶν ἐδίδοτο LUC. *Nec.*14 *celor sāraci li se ierta jumătate din pedeapsă*.

[ήμιτελής]

ήμι-τέλεστος, ος, ον *adj.* pe jumătate terminat: THUC. 3.3.

[ήμι-, τελέω]

ήμι-τελής, ἐς *adj.* pe jumătate terminat, ne-terminat, neîmplinit: δόμος ~ IL. 2.701 *casă pe jumătate terminată* (posib. fig. = *fără copii*); τῶν ἐπιταχθέντων οὐδὲν ἡμιτελὲς κατελείπομεν XEN. *Cyr.*8.1.3 *nu lăsam nici o poruncă pe jumătate împlinită*; ~ ἀφῆμαι LUC. *Icar.*14 *am sosit pregătit doar pe jumătate*; ISOC. 12.268 ș.a.

[ήμι-, τέλος]

ήμιτόμιον, ου, τό *subst.* jumătate: (de coajă de nucă) LUC. *VH.*2.38.

[ήμίτομος]

ήμί-τομος, ον *adj.* tăiat în jumătate *sau* pe din două: ἡμίτομοι ἄνδρες APP. *Mith.*67 *οαμενι τᾶιαφι ἰν jumătate*; LUC. *Pisc.*49 // **ήμί-τομον**, ου, τό *subst.* parte din ceea ce s-a tăiat în două, jumătate: τὸ ~ τοῦ ποδός HDT. 9.37 *jumătatea piciorului*.

[ήμι-, τέμνω]

ήμι-τόνιον, ου, τό *subst.* (muz.) jumătate de ton, semiton: PLUT. *M.*430a.

[ήμι-, τόνος]

ήμιτύβιον, ου, τό [´] *subst.* {eol. αιμίτύβιον Sapph. *Fr.*119} șervet, ștergar: AR. *Pl.*729.

ήμί-φauλος, ον *adj.* pe jumătate nemernic: LUC. *BisAcc.*8.

[ήμι-, φαῦλος]

ήμί-φλεκτος, ον *adj.* pe jumătate ars *sau* mistuit: νῆες ἡμίφλεκτοι APP. *BC.*4.15.116 *corăbii pe jumătate arse*; (fig.) (despre un îndrăgostit) THEOC. 2.133.

[ήμι-, φλέγω]

ήμι-φυής, ἐς *adj.* pe jumătate crescut: MEN.

*Fr.*1014.

[ήμι-, φύω]

ήμί-φωνος, ον *adj.* cu jumătate de glas: LUC. *Sacr.*12. // **ήμίφωνον**, τό *subst.* semivocală (despre Σ, Ρ ș.a.): τὸ τε φωνῆεν καὶ τὸ ~ καὶ ἄφωνον ARSTT. *Po.*1456b25 *vocala, semivocala și oclusiva*; PLUT. *M.*737e, LUC. *Iud.Voc.*5.

[ήμι-, φωνή]

ήμι-φωσώνιον, ου, τό *subst.* îmbrăcămintă (de in): AR. *Fr.*784.

[ήμι-, φώσων]

ήμί-χουον-ουον, τό *subst.* (metrol.) jumătate de χουός (= aprox. 1,5 l.): ARSTT. *HA.*627b3.

[ήμι-, χόος]

ήμί-χρηστος, ον *adj.* semi-util, pe jumătate bun / folositor: (în op. cu ἡμιπόνηρος) ARSTT. *Pol.*1315b9.

[ήμι-, χρηστός]

ήμιωβελιαῖος, α, ον *adj.* de jumătate de obol: (despre niște păianjeni) οὐδ' ἡμιωβελιαῖα τὸ μέγεθος XEN. *Mem.*1.3.12 *mari nici cât jumătate de obol (= cât bănușii de mici)*.

[ήμιωβόλιον]

ήμι-ωβέλιον, ου, τό *subst.* (metrol.) jumătate de obol, hemiobol (= aprox. 0.5 g.): (monedă) τρία ἡμιωβέλια ἱερά ARSTT. *Rh.*1374b26 *trei hemioboli sacri*; XEN. *An.*1.5.6.

[ήμι-, ὀβελός]

ήμι-ὀβολον, ου, τό *subst.* = ἡμιωβέλιον: ARSTT. *Fr.*589, PLUT. *M.*193d.

[ήμι-, ὀβολός]

ήμι-ὠριον, ου, τό *subst.* jumătate de oră: MEN. *Fr.*1015.

[ήμι-, ὠρα]

ήμί-ωρον, ου, τό *subst.* = ἡμίωριον: (ac.) ἐγένετο στιγμή ... ὡς ~ NT *Apoc.*8.1 *s-a făcut tăcere aproape jumătate de ceas*.

[ήμι-, ὠρα]

ήμμαι, ind. perf. pas. de la ἄπτω.

ήμορίς, ἶδος *adj.f.* = ἄμμορος: AESCH. *Fr.*165.

ήμος, *conj.* {ep. poet. și ion. ἦμος, dor. ἄμος} I când, atunci când: (frecv. cu ind. aor. și corel. cu adv. de timp: τῆμος, τότε, ἄρα ș.a.) ~ δ' ἡέλιος κατέδου ... διή τότε κοιμήσαντο IL. 1.475 *când soarele asfinți, atunci ei se culcară*; (fără adv. corel.) ~ δ' ἡριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως OD. 3.491 *când se iviră zorii trandafirii ...*; (rar cu prez., impf. și m.m.c.p.) ~ κόκκυξ κοκκύζει ..., τῆμος HES. *Op.*486 *când cântă*

cucul, atunci ...; βρονταί ~ τῆ ἄλλη γίνονται, τηνικαῦτα HDT. 4.28 *atunci când în altă parte tună ...*: (f. rar cu conjct., *fără ἄν*) OD. 4.400. **II** *în vreme ce, până ce*: (+ ind. prez. sau impf.) ~ ὁ ζένος θροεῖ ..., τῆμος ἦλθον SOPH. *Tr.*531 *cât timp oaspetele își ia rămas bun, eu am venit ...*; SOPH. *OT*1134.

ἡμύω, [ῦ la prez., dar ῦ la viit. și la aor.] *vb.* [viit. ἡμύσω, aor. ἡμυσα] a se înclina, a se (a)pleca, a se încovoia: (despre un muribund) ἐτέρωσ' ἡμυσε κάρη IL. 8.308 *capul i se aplecă într-o parte*; (despre vântul Zephyros) ἐπί τ' ἡμύει ἀσταχύεσσιν IL. 2.148 *se pleacă peste spice (= face spicele să se încovoiaie)*; (fig.) τώ κε τάχ' ἡμύσειε πόλις Πριάμοιο IL. 2.373 *iute s-ar pleca (= ar cădea, s-ar prăbuși) cetatea lui Priam*; SOPH. *Fr.*864.

ἡμφιεσ-, *v.* ἀμφιέννυμι

ἡμων, ind. impf. act. de la ἡμάω.

ἡμῶν, (gen. pl.) *v.* ἐγώ

ἡμων, ονος, ὁ *adj.* care azvârle (sulițe, săgeți etc.), aruncător: καί ῥ' ἡμονες ἄνδρες ἀνέστησαν IL. 23.886 *se sculară și aruncătorii*. [ἴημι]

ἦν¹, (contr.) *v.* ἔάν

ἦν², *interj.* iatā, uite: ~, μεθίμεν AR. *Pl.*75 *iatā, ἴτι δām drumul!*; ἀλλ' ~ χιτόν σοι MEN. *Fr.*148 *dar uite-ți tunica!*; (+ ἰδοῦ) ~ ἰδοῦ, καί δὴ πέπαυμαι AR. *Pax*327 *ia uite, m-am oprit*; EUR. *HF*867, THEOC. 8.26 *ș.a.* [cf. lat. *en*]

ἦν¹, ind. impf. act. 1sg. *sau* 3sg. de la εἶμι.

ἦν², ind. impf. act. 1sg. de la ἦμι.

ἦν, ac. sg. fem. al pron. rel. ὅς, ἣ, ὅ.

ἦνεγκα, ἦνεγκον, ἦνεικα, *v.* φέρω

ἦνεκής, ἔς *adj.* care se continuă: (adv.) ἦνεκές CALL. *Aet.fr.*26 (*în mod*) *continuu*.

[*v.* φέρω]

ἦνεμόεις, (ep. ion.) *v.* ἀνεμόεις

ἦνιά¹, ἴων, τά *subst.* {dor. ἀνία} *hāturī*, frâie: ~ λάζετο χερσί IL. 5.365 *luă hāturile în mâini*; HES. *Sc.*95, *Pl.* *P.*4.18 *ș.a.*

[ἦνιον]

ἦνιά², ας, ἣ *subst.* {dor. ἀνία} **I** *hāt*, frâu, dârlog: (frecv. pl.) *Pl.* *P.*5.32, λαμβάνειν / μάρπτειν χερσίν ἦνίας EUR. *Heracl.*846, id. *Hipp.*1188 *a lua sau a aruca hāturile în mâini*: εἰς τοῦπίσω ἐλκύσαι τὰς ἦνίας PLAT. *Phdr.*254c *a trage hāturile înapoi*: ὡς πῶλος ... πρὸς ἦνίας μάχη AESCH. *Pr.*1010 *te lupți cu frâiele ca un mânz*: (mai rar sg.) ἄγειν τῆς ἦνίας τὸν ἵππον XEN. *Eq.*6.9 *a*

duce calul de (un singur) dârlog: λύειν / χαλᾶν ἦνιαν SOPH. *El.*743, EUR. *Fr.*409 *a da drumul frâului*; (fig.) ἐφεῖναι καὶ χαλάσαι τὰς ἦνίας τοῖς λόγοις PLAT. *Pr.*338a *a lăsa și a slăbi frâiele cuvintelor*; παραδοῦναι τὰς τῆς πόλεως ἦνίας PLAT. *Pl.*266e *a preda frâiele orașului*; οἱ ἐπὶ τῶν ἦνιῶν LXX *1Mac.*6.28 *comandanții cavaleriei sau autoritățile*; (idiom. milit.) ἐφ' ἦνιαν PLB. 10.23.2 *la stânga* (propr. *pe partea hātului*, din moment ce călărețul își conducea calul cu mâna stângă, în dreapta având sulița). **II** *curea sau șiret de piele (la încățăminte)*: χᾶλα συναπτὸς ἦνίας Λακωνικὰς AR. *Ec.*508 *desfă strănsura curelelor laconiene*. [cf. lat. *ansa* ?]

ἦνικά, [ῖ] *conj.* {dor. ἀνικά, eol. ἄνικα} (correl. cu τηνικά) **I** (+ ind.) *când, în momentul când*: (frecv. cu timpurile trecute ale ind.) ~ ὠμολογήσαμεν PLAT. *Grg.*509e *când am fost de acord*; ~ συνετέλεσεν λαλῶν LXX *2Rg.*13.36 (*în momentul*) *când și-a isprăvit vorba*; ~ ξυνεσκόταζεν THUC. 7.73 (*chiar*) *când se însera*; ἦνικ' ἐγὼ ἕζων AR. *Ra.*1072 *când eu trăiam*; (+ ind. prez.) ἦνικ' ἀγνεῖς αἴγας OD. 22.198 (*la ceasul*) *când ἴτι mâni caprele*; ἦνικ' οὐκέτ' ἔστιν SOPH. *El.*954 *când nu mai este (= din moment ce este mort)*; (poster. + ἄν) ~ δ' ἄν ἀνέβη ἢ νεφέλη LXX *Ex.*40.36 *când norul se ridică*. **II** (+ conjct. și ἄν *sau* ἔάν) *când* (eventual), *oricând*, *de fiecare dată când*: ~ δ' ἄν ὦρα ἦ πορεύεσθαι XEN. *Cyr.*5.3.44 *când vine ora de plecare*; ἦνικ' ἄν μνησθῶ SOPH. *Ph.*310 *de fiecare dată când amintesc (un lucru)*; ~ ἔάν ἐπιστρέψη πρὸς κύριον NT *2Cor.*3.16 *când cineva se întoarce la Domnul*. **III** (+ opt.) *când*, *ori de câte ori*: (fără ἄν) ἀνικ' ἐξανείη δακέθυμος ἄτα SOPH. *Ph.*706 *când slăbea durerea mistuitoare*; (în oratio obliqua) ~ χώρας ἀπειῆ SOPH. *Tr.*164 *când va fi fost plecat din țară*: (cu ἄν) ἦνικ' ἄν ἡμεῖς μὴ δυναίμεθ' ἐκεῖσ' ἀφικέσθαι DEM. 4.31 *ori de câte ori noi nu am putea ajunge într-acolo*.

ἦνιον, ου, τό *subst.* *v.* ἦνία (τά): IL. 3.261 *ș.a.*

ἦνιο-ποιεῖον, ου, τό *subst.* atelier-prăvălie de curele, curelărie, șelărie: XEN. *Mem.*4.2.1. [ἦνιον, ποτιέω]

ἦνιοστροφέω-ῶ, *vb.* a mâna cu ajutorul hāturilor, a struni, a conduce: AESCH. *Ch.*1022, (+ ac.) ἄρμα λευκὸν ἦνιοστροφεῖ EUR. *Ph.*172 *strunește un car alb*.

[ήνιοστρόφος]

ήνιο-στρόφος, ου, ό *subst.* conducător al unui car de curse, vizitiu: SOPH. *El.*731.

[ήνία, στρέφω]

ήνιοχεία, ας, ή *subst.* I acțiunea de a conduce un car (de curse): PLAT. *Gorg.*516e. II (fig.) strunire, dirijare: PLUT. *M.*966f.

[ήνιοχεύω]

ήνιοχεύω, εως, ό *subst.* {ep. gen. -ήος} poet. pt. ήνίοχος: IL. 5.505 ș.a.

[ήνιοχέω]

ήνιοχεύω, vb. (= ήνιοχέω) a ține hățurile, a conduce (carul): IL. 11.103, OD. 6.319 ș.a.

[ήνιοχεύς]

ήνιοχέω-ω, vb. I (*intrans.*) a ține hățurile/frâiele: XEN. *Eq.*7.10. II (*trans.*) a mâna cu ajutorul hățurilor/frâielor, a conduce, a struni, a înfrâna: ήνιοχέουσι τὰ ἄρματα ἐς τὸν πόλεμον HDT. 4.194 *mânā carele la război*; (+ gen.) ό ἄρμων συνωρίδος ήνιοχεῖ PLAT. *Phdr.*246b *conducătorul (carului) mânā o pereche de cai*; (fig.) οικείων μουσῶν στόμαθ' ήνιοχήσας AR. *V.*1022 *strunind gurile propriilor muze*; (pas.) λόγω ήνιοχεῖται PLAT. *Phdr.*253d *este mânat (sau strunit) doar de cuvânt*; PLUT. *M.*155a.

[ήνίοχος]

ήνιόχησις, εως, ή *subst.* = ήνιοχεία: PLAT. *Phdr.*246b.

[ήνιοχέω]

ήνιοχικός, ή, όν *adj.* de vizitiu, care aparține vizitiului: PLAT. *Phdr.*253c. // (subînt. τέχνη) **ήνιοχική**, ης, ή *subst.* arta de a mâna carul: PLAT. *Ion*538b.

[ήνίοχος]

ήνι-οχος, ου, ό *subst.* {dor. eol. άνίοχος} I *propr.* cel care ține hățurile, *ext.* conducător de car, vizitiu, auriga: ~ δ' ἵμασεν ἵππους IL. 11.280 *vizitiul bicinui caili*; (în op. cu παραιβάτης) IL. 23.132, παρεβεβήκεε δέ οἱ ~ HDT. 7.40 *alături de el pășește vizitiul său*; (pl) περι ταῖσι καμπαῖς ήνιοχοι πεπτωκότες AR. *Pax*905 *vizitii căzuți (din car) la tur-nante*; XEN. *HG*3.2.21. II (fig.) conducător, îndrumător: (despre un antrenor) χειρῶν τε καὶ ισχύος άνίοχον PI. *N.*6.66 *îndrumător (propr. vizitiu) de brațe și forță*; (despre zeița Athena) AR. *Nu.*602.

[ήνία, ἔχω]

ήνις, ιος, ή *adj.* ||a Hom. doar ac. sg. ήνιν (*sau* ήνιν) și pl. ήνις| (în vârstă) de un an: σοὶ δ' αὖ ἐγὼ ῥέξω βοῦν ήνιν IL. 10.292 *îți voi jertfi o vițică de un an*; οἱ ὑποσχέσθαι

δυοκαίδεκα βοῦς ἐνὶ νηῷ ήνις ήκέστας ἱερευσέμεν IL. 6.94 *să făgăduiască a-i jertfi în templu douăsprezece vițici de un an, neatînse de strămurare*: (gen.) A.RH. 4.174.

ήνίων, ind. impf. act. de la άνιῶω.

ήνοιγ-, **ήνοιξ-**, v. άνοιγω

ήνων, ind. impf. act. de la άνω.

ήνορήη, ης, ή *subst.* [ep. instr. ήνορήηφι II. 4.303] {dor. άνορέα} (poet. pt. άνδρεία) I bărbărie, forță, vigoare: ήνορήη πίσυνοι καὶ κάρτεϊ χειρῶν IL. 8.226 *încrăzători în bărbăția și în tăria brațelor lor*; PI. *O.*8.67. II mândrie, îndrăzneală, cutezanță: εἵνεκα ... ήνορέης ὑπερόπλου HES. *Th.*516 *din cauza îndrăznelii sale trufase*.

[άνήρ]

ήν-οψ, οπος, ό, ή *adj.* (sens nesigur) strălucitor, scăpărător: ήνοπι χαλκῷ IL. 16.408 *cu un (cârlig de) bronz strălucitor*;

ήν-περ, conj. (+ conjct.) I dacă, dacă însă, dacă totuși: ~ κρατῶμεν XEN. *An.*3.2.21 *dacă vom fi biruitori*. II cât (timp): οὐ προδώσω σ' οὐδέποτ', ήνπερ ἐμπνέω AR. *Th.*926 *cât timp respir (= trăiesc), nu te voi trăda niciodată*.

[ήν (εάν), περ]

ήνσει, (Iacon.) ind. impf. act. 3sg., v. άνθέω

ήνται, ind. prez. med. 3pl. de la ήμαι.

ήντεον, ind. impf. act. de la άντάω.

ήνυστρον, ου, τό *subst.* (zool.) al patrulaea compartiment al stomacului rumegătoarelor, cheag: ARSTT. *PA*674b15, (culin.) ~ βοός καὶ κοιλίαν ὑείαν AR. *Eq.*356 *cheag de vită și burtă de porc*; (peior.) LXX *Mal.*2.3. [άνύω]

ήνώγεα, **ήνώγει**, ind. m.m.c.p. act. 1sg./3sg. de la άνώγω.

ήνώχλουν, ind. impf. act. de la ένοχλέω.

ήξα¹, ind. aor. act. 1sg. de la άγνυμι.

ήξα², ind. aor. act. de la άγω.

ήξα, ind. aor. act. de la ήκω.

ήξα, ind. aor. act. 1sg. de la άῖσσω.

ήοι, (dat. sg.) v. ήώς

ήοιος, α, ον *adj.* {ion. ήοιος} I de dimineată, al dimineții: (subst.) πᾶσαν δ' ήοίην ένομεν OD. 4.447 *toată dimineața așteptăm*. II de la răsărit, estic: OD. 8.29, πρὸς τοὺς ήοιους τῶν Λιβύων HDT. 4.160 *spre libyenii de la răsărit*; (subst.) πρὸς ήοίην CALL. *Del.*280 *spre răsărit*.

[ήώς, cf. ήῶος]

ήομεν, ind. impf. act. 1pl. de la έίμι.

ήονή, ής, ή *subst.* (inuz.) *heoné*, cuvânt inventat de Platon (de la όνησις „utilitate, folos”) ca etimon al lui ήδονή: PLAT. *Cra.*419c.

[όνησις]

ήος, (ep.) v. έως

ήπάομαι, vb. a drege, a repara: AR. *Fr.*227.

ήπαρ, άτος, τό *subst.* ficat: (de om *sau* de zeu) φασιγάνω ούτα καθ' ήπαρ IL. 20.469 *il injunghie cu sabia în ficat; γυπε ... ~ έκειρον* OD. 11.578 *doi vulturi îi ciopάρτεau ficatul: (de animal) ~ κάπρου ficat de mistref: (folosit în divinație) τὸ ~ τοῦ ίερείου* ARR. *An.*7.18.3 *ficatul victimei; (văzut ca sediu al vieții și al afectelor) δήγμα λύπης οὐδέν έφ' ~ προσικνεϊται* AESCH. *Ag.*792 *nici o durere nu îi mușcă ficatul; χωρεϊ πρός ~ γενναία δύη* SOPH. *Ai.*938 *un chin adevărat se duce în inima (propr. ficatul) ta; (în expr.) σ' έτρεφον έφερον ύφ' ήπατος* EUR. *Supp.*919 *te-am hrănit, te-am purtat în pân-tece (propr. sub ficat); (pl.) δύο ήπατα έχειν* ARSTT. *HA*507a18 *a avea doi ficati; τὰ ήπατά μου* LXX *Gen.*49.6 *ficatii mei* (ebr. ׀ִבְּרֵי); HES. *Th.*523 *ș.a.*

[cf. lat. *iecur*]

ήπατικός, ή, όν *adj.* referitor la ficat, hepatic: σημείον ήπατικού πάθους ARSTT. *Fr.*375 (ap. Plut. *M.*733c) *semn al unei suferințe hepatice.*

[ήπαρ]

ήπάτιον, ου, τό [ᾶ] *subst.* (culin.) ficat mic, ficățel: AR. *Fr.*506.

[dim. al lui ήπαρ]

ήπάτιτις, ιδος, ή *subst.* vena hepatică, vena cavă ascendentă: ARSTT. *HA*512a6.

[adj. fem. ήπατιτις < ήπαρ]

ήπάτος, ου, ό *subst.* (iht.) *hepatos*, specie (necunoscută) de pește: ARSTT. *HA*508b19.

[ήπαρ]

ήπάτοσκοπέω-ώ, vb. a cerceta ficatul unui animal sacrificat: (med.) LXX *Iez.*21.26.

[ήπατοσκόπος < ήπαρ, σκοπός]

ήπαφε, ind. aor. act. 3sg. de la άπαφίσκω.

ήπεδιώνος, ή, όν *adj.* (ep. poet.) slab, firav, scălămb: ~ δέ νύ τοι θεράπων IL. 8.104 *slujitorul îi este slab; (despre Hephaistos)* OD. 8.311.

[?, -εδανός]

ήπειρο-γενής, ές *adj.* care este născut *sau* trăiește pe continent, continental: (despre lydieni) οὔτ' έπίπαν ήπειρογενές κατέχουσιν έθνος AESCH. *Pers.*42 *care stăpănesc peste*

toate popoarele de pe continent.

[ήπειρος, γίγνομαι]

ήπειρόνδε, adv. I spre pământ (uscat), la țarm: OD. 5.56, id. 18.84 *ș.a.* II spre câmpie: A.RH. 2.734.

[ήπειρος, -δε]

ήπειρος, ου, ή *subst.* {dor. άπειρος} I pământ tare, uscat: (în op. cu marea) νήα ... έπ' ήπείροιο έρυσσαν IL. 1.485 *traseră corabia pe uscat; έπ' ήπείρου ... εί τε και έν πελάγει* OD. 3.90 *pe uscat sau pe mare; HES. Op.*624. II întindere mare de uscat, continent: (în op. cu insulele) πέμψω σ' ήπειρόνδε OD. 18.84 *te voi trimite pe uscat; άπιγμένοι ές την ήπειρον εκ τών νήσων* HDT. 1.171 *sosiți din insule pe continent; (spec. despre Asia și Europa) ήπειρον ήξεις* Ασιάδα AESCH. *Pr.*735 *vei ajunge pe continentul Asiei; δισσαΐσιν άπειροις κλιθεις* SOPH. *Tr.*100 *plecat pe (unul dintre) cele două continente; ό εκ πάσης της ήπείρου στόλος* DEM. 60.11 *flota persană (propr. de pe tot continentul); (despre Atlantida) όρθότατ' άν λέγοιτο ~ PLAT. Ti.*25a *pe drept cuvânt ar putea fi numită continent; Pl. N.*4.51. III (tard.) câmpie: (în op. cu munții) A.RH. 2.976.

ήπειρώω, vb. a transforma în pământ uscat *sau* continental: ARSTT. *Mu.*400a28, (pas.) εισί τών νήσων αι ήπειρώνται THUC. 2.102 *unele insule au devenit deja pământ continental.*

[ήπειρος]

ήπειρώτης, ου, ό *adj.m., subst.* [fem.

ήπειρώτις, ιδος, ή Hdt. 1.151 *ș.a.*] I care trăiește pe pământ, care aparține uscatului: εί και ~ και άπειρόπλους τις ειη LUC. *Dom.*12 *chiar dacă este om de uscat și ignorant în ale navigației; THEOC.* 21.58. II 1 locuitor al uscatului, terestru, continental: (în op. cu vησιώτης) άντί δέ <του> είναι νησιώτας ήπειρώτας HDT. 7.170 *din insulari au devenit locuitori ai continentului; (în op. cu ναυτικός) ναυτικής και ούκ ήπειρώτιδος της ζυμμαχίας διδομένης* THUC. 1.35 *vă este oferită o alianță navală, și nu terestră; ISOC.* 4.132. 2 locuitor al Asiei, asiatic: EUR. *Anch.*652. 3 locuitor al Epirului, din Epir, epirot: έπεκαλέσαντο Πύρρον τον 'Ηπειρότην PLB. 8.24.1 *il chemară pe Pyrrhus, regele Epirului.*

[ήπειρος]

ήπειρωτικός, ή, όν *adj.* I continental:

- ἡπειρωτικά ἔθνη XEN. *HG6.1.12 neamuri de pe continent.* **II** din Epir, epirot: THUC. 3.94.
[ἡπειρώτης]
ἡπειρώτις, ἴδος, ἢ *adj.f.* v. ἡπειρώτης
[ἡπειρώτης]
ἦ-περ, *conj.* {poet. ἠέπερ} ca, întocmai ca, (după comp.) decât: AESOP. 1.235 *ς.α.*
[ἦ *sau* ἠέ, περ]
ἦπερ, nom. sg. fem. de la ὄσπερ.
ἦπερ, v. ὄσπερ
ἡπερ-οπεύς, ἔως, ὁ *adj.m.* {ep. gen. ἡπεροπήος} amăgitor, înșelător, seducător: OD. 11.364, A.RH. 3.617.
[?, ὦψ]
ἡπεροπευτής, οὔ, ὁ *subst.* = ἡπεροπεύς: (despre Paris) IL. 3.39, id. 13.769.
[ἡπεροπεύω]
ἡπεροπεύω, *vb.* a amăgi (cu vorba), a înșela, a seduce: γυναῖκας ἀνάγκιδας ἡπεροπεύεις IL. 5.349 *amăgești femeii neputincioase*; OD. 13.327.
ἡπιᾶίνω, *vb.* a domoli, a micșora, a slăbi: ARSTT. *Mu.*397b1.
[ἦπιος]
ἡπιᾶλέω, *vb.* a avea frisoane de febră *sau* friguri: AR. *Ach.*1165, ARSTT. *Pr.*947b21.
[ἡπίαλος]
ἡπιᾶλος, ου, ὁ [ἴ] *subst.* frison de febră, friguri: ~ πυρετοῦ πρόδρομος AR. *Fr.*332 *frison care precede febra*; (pl.) ἡπίαλοι καὶ πυρετοὶ LUC. *Cont.*17 *friguri și fierbințeli.* [cf. ἦπιος?]
ἡπιό-δωρος, ον *adj.* (ep. poet.) care induioșează prin daruri, mărinimos, duios, drag: ~ ... μήτηρ IL. 6.251 *mamă duioasă.*
[ἦπιος, δῶρον]
ἡπίολος, ου, ὁ *subst.* (specie de) fluture de noapte: ὁ ~ ὁ περὶ τὸν λύχνον πετόμενος ARSTT. *HA605b14 fluturele de noapte, care zboară în jurul lămpii.*
ἦπιος, α, ον *și* ος, ον *adj.* {comp. -ώτερος, superl. -ώτατος} **I** (*pas.*) bun, blând, tandru, potolit; binevoitor, favorabil: (*propr.* despre pers.) πατήρ ὧς ~ αἰεὶ IL. 24.770 *mereu bun cu mine, ca un tată*; ~ ἀνθρώποισι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσι HES. *Th.*407 *bună sau blândă cu oamenii și cu zeii nemuritori*; (despre lucruri, sentimente *ς.α.*) ἦπια δήνεα IL. 4.361 *gânduri de bine*; τοὶ ἦπια οἶδε OD. 13.405 *ἦπι este binevoitor, ἦπι vrea binele*; ὄργαι ἦπιοι EUR. *Tr.*53 *atitudine îngăduitoare*; πρὸς τὸ ἡπιώτερον καταστῆσαι THUC. 2.59 *a aduce la sentimente mai bune*; τὸ πνίγος ἡπιώτερον γέγονεν PLAT. *Phdr.*279b *zăduful s-a mai potolit (sau îmbunat)*; **II** (*act.*) alinător, liniștitor, calmant: ἦπια φάρμακα ... πάσσε IL. 4.218 *presără leacuri de alina-re*; ἦπια μετὰ τὰ ἰσχυρά HDT. 3.130 *mijloace liniștitoare (= calmante) după cele dureroase.*
ἡπιότης, ητος, ἢ *subst.* bunătate, bunăvoință: μετὰ ἡπιότητος διεξάγειν LXX *Est.*3.13b *a se purta cu bunăvoință.*
[ἦπιος]
ἡπίως, *adv.* cu blândețe, calm, moderație: ~ χρησθῆναι HDT. 7.143 *a se purta cu blândețe, a întreprindea cuvinte blânde*; ~ εἶχε ... πρὸς τὴν στρατείαν PLUT. *Tim.*7.7 *avea o atitudine moderată față de război*; SOPH. *El.*1437.
[ἦπιος]
ἦπου, *ach.* [var. ἦ που] **I** desigur, negreșit: IL. 3.43 *ς.α.*, (iron.) ἦ που σοφὸς ἦν ὅστις ἔφασκεν AR. *V.*725 *desigur, un înțelept este cel care spune*; ἦ που δὴ THUC. 1.142 *cu atât mai puțin*. **II** (interog.) oare, nu cumva: ἦ πού τί σε κῆδος ἰκάνει; IL. 15.245 *oare ce grijă te apasă?*
[ἦ, που]
ἦπύτᾱ, ὁ [ῶ] *subst.* răsunător, cu glas tare: ~ κῆρυξ IL. 7.384 *crainic care strigă cu glas tare.*
[ἦπύω, ep. nom. *sau* voc. de la *ἦπύτης]
ἦπύω, [ῶ la prez. și la impf., dar ῶ la viit. și la aor.] *vb.* [viit. -ύσω, aor. -ύσα] {dor. ἄπύω} **I** (*tranz.*) a striga: **I** a chema cu glas tare, a invoca: ὅθι ποιμένα ποιμῆν ἦπύει OD. 10.83 *unde ciobanul cheamă alt cioban*; (despre Poseidon) ἄπεν Εὐτρίαϊναν PI. *P.*5.104 *îl invocă pe zeul cu trident frumos*. 2 a spune cu glas tare, a rosti: πατρὸς ὄνομι' ἄπύεις AESCH. *Pr.*593 *rostești numele tatălui meu*; SOPH. *Ai.*887. **II** (*intrans.*) a răsună, a vui: οὐτ' ἄνεμος τόσσόν ~ ἦπύει IL. 14.399 *nici vântul nu vuieste atât de tare.*
ἦρ, [doar. ac. ἦρα] **I** (*subst.*) ajutor, plac, favoare: ἐπίηρα φέρειν (*sau* ἐπὶ ἦρα) φέρειν IL. 1.572, ἦρα φέρειν τίτι IL. 14.132 *a face plăcere, a da ajutor (cuiva)*. **II** (*prep.*) (+ gen.) din cauza, de dragul: CALL. *Hec.fr.*231.
[cf. lat. *vērus*]
ἦρ, (contr.) v. ἔαρ
ἦρᾶ, ind. aor. med. 2sg. de la αἶρω.
ἦρᾶ, ind. aor. I act. de la αἶρω.

ἦρα, (ac. sg.) v. ἦρ

Ἥρα, ας, ἡ *subst.* {ep. ion. Ἥρη} (mitol.) Hera, fiica lui Chronos și a Rheei, sora și soția lui Zeus, zeița protectoare a căsniciei: IL. 16.432 ș.a., (invocată de femei la Atena) νῆ τὴν Ἥραν XEN. Mem.1.5.5 *pe Hera!*

Ἡραία, ας, ἡ *subst.* Heraia, oraș în Arcadia: XEN. HG3.2.30.

Ἡραῖος, α, ον *adj.* al Herei. // (subînt. ἱερόν)

Ἡραῖον sau **Ἡραῖον**, τό *subst.* templu sau sanctuar al Herei: HDT. 1.70, THUC. 3.68. // (subînt. τεῖχος) **Ἡραῖον**, τό *subst.* Heraion, oraș în Tracia: HDT. 4.90. // (subînt. ἱερά)

Ἡραῖα, τά *subst.* sărbătoare a Herei: PLUT. Demetr.25.

[Ἥρα]

Ἡρακλῆς, (ep. ion.) v. Ἡρακλῆς

Ἡρακλείδης, ου, ὁ *subst.* {dor. Ἡρακλείδας} fiu sau descendent al lui Heracles: IL. 2.653.

[Ἡρακλῆς]

Ἡράκλειος, α, ον și ος, ον *adj.* {ep. Ἡρακλήσιος, ion. Ἡρακλήϊος} al lui Heracles, privitor la Heracles, herculean: IL. 2.658 ș.a. // (subînt. ἱερόν) **Ἡράκλειον** sau **Ἡρακλῆιον**, τό *subst.* templu al lui Heracles: XEN. HG6.4.7. // (subînt. ἱερά) **Ἡράκλεια**, τά *subst.* sărbătoare a lui Heracles: AR. Ra.651. // (subînt. λίθος) **Ἡράκλεια**, ἡ *subst.* magnet: PLAT. Ti.80c. // **Ἡρακλείως**, *adv.* ca Heracles: LUC. Peregr.33.

[Ἡρακλῆς]

Ἡράκλειτος, ου, ὁ *subst.* Heraclitus (Heraclit), celebru filosof din Efes: PLAT. Cra.401d ș.a. // **Ἡρακλείτειος**, α, ον *adj.* al lui Heraclitus, heraclitean: PLAT. R.498a.

Ἡρακλῆς, έους, ὁ *subst.* {ep. și ion. nom. Ἡρακλῆς; att. gen. Ἡρακλέους, ep. -κλήος, -κλέος; att. dat. Ἡρακλεῖ, -κλέει, ep. -κλήϊ, ion. -κλεί; att. ac. Ἡρακλέᾱ, contr. -κλή, ep. -κλήα, tard. -κλήην; att. voc. Ἡράκλεις, poet. -κλεες; pl. att. nom. Ἡρακλέες; att. ac. Ἡρακλέας, contr. -κλείς} (mitol.) Heracles, fiu al lui Zeus și al Alcmenei, erou-simbol al vitejiei și al forței masculine: IL. 14.266 ș.a.

Ἡρακλίσκος, ου, ὁ *subst.* Pruncul Heracles, numele idilei XXIV a lui Theoc.

[dim. al lui Ἡρακλῆς]

ἦράρε, ind. aor.2 act. 3sg. de la ἀραρίσκω.

ἦράτο, ind. aor.1 med. 3sg. de la αἶρω sau impf. med.-pas. 3sg. de la ἔραμαι.

ἦράτο, impf. med.-pas. 3sg. de la ἀράομαι.

ἡρέμᾱ, *adv.* |ἡρέμᾱς înaintea unei vocale| I cu delicatețe, cu blândete, cu calm; gingaș, ușor, binișor: ψῆχ' ~ τὸν βουκέφαλον AR. Fr.42 *jesală calul cu blândete; τὴν ψυχὴν ~ παραμυθεῖται* PLAT. Phd.83a *incurajează sufletul cu blândete; πίνει ~, οὐ χανδόν* LUC. DMeretr.6.3 *bea cu delicatețe, fărǎ lâcomie*. II cu moderație, puțin, abia: (în op. cu σφόδρα) ὁ μὲν ~, ὁ δὲ σφόδρα PLAT. Th.152b *unul abia (tremură), iar celălalt de-a binelea; (cu un adj.) τὸ ~ λευκὸν* ARSTT. Mete.375a21 *ceea ce este alb într-o anumită măsură, albicios*. III încet, încetisor, lent, domol: (în op. cu τάχιστα) ~ περιφέρεσθαι PLAT. R.617a *a se roti încet*.

ἡρεμάζω, vb. a sta liniștit, a nu mișca, a fi încrămenit: ἐκαθήμεν ἡρεμάζων LXX 2Ezr.9.3 *m-am așezat încrămenit (de durere)*.

[ἡρέμα]

ἡρεμαῖος, α, ον *adj.* |comp. -ότερος și -έστερος| calm, moderat, liniștit, ușor, slab: (despre plăceri și dureri) μικρὰ καὶ ἡρεμαῖα PLAT. Lg.733c *mici și slabe; τὴν πόλιν ἡρεμαιοτέραν ἐποίησεν* PLUT. Sol.31.5 *a făcut cetatea mai liniștită; ἡρεμαῖα τῆ φωνῆ* LUC. Nec.9 *cu voce șoptită; (comp.)* XEN. Cyr.7.5.63.

[ἡρέμα]

ἡρεμαῖως, *adv.* |comp. -αίτερον și -εστέρωσ| = ἡρέμα: XEN. Eq.9.5.

[ἡρεμαῖος]

ἡρεμαί, *adv.* = ἡρέμα: AR. Ra.315.

ἡρεμέω, vb. I a sta nemișcat sau fix, a fi în repaus, a fi calm, a rămâne liniștit: (în op. cu κινέομαι) ἀνάγκη ἢ ~ ἢ κινεῖσθαι πᾶν ARSTT. Ph.232a12 *orice lucru trebuie să fie ori în repaus, ori în mișcare; τὸ ἡρεμοῦν* PLAT. Phd.96b *stabilitatea; ~ δεῖ διδάσκειν τὸν ἕπρον* XEN. Eq.7.8 *trebuie să-și învețe calul să rămână liniștit*. II (+ inf.) a se abține de la ceva: LUC. Jud. Voc.4.

[ἡρεμῆς]

ἡρέμησις, εως, ἡ *subst.* (în op. cu κίνησις) = ἡρεμία: ARSTT. Ph.251a26, (+ gen. obiectiv) ~ ὄργη ARSTT. Rh.1380a9 *astâmpărarea mâniei*.

[ἡρεμέω]

ἡρεμία, ας, ἡ *subst.* calm, repaus, liniște, tihnă: (în op. cu κίνησις) ἐναντίον ~ κινήσει ARSTT. Ph.226b15 *repausul este opus mișcării; ~ ψυχῆς* PLAT. Def.412a *liniște sufletească; IOS. B14.284.2*.

[ήρεμής]

ήρεμίζω, *vb.* **I** (*tranz.*) a liniști, a potoli, a astâmpăra, a opri: XEN. *Eq.*7.18, (pas.) ARSTT. *APo.*87b12. **II** (*intrans.*) (= ήρεμέω) a sta liniștit: XEN. *Lac.*1.3.

[ήρεμής]

ήρεμος, *ov adj.* (tard. pt. ήρεμαῖος) calm, liniștit, astâmpărat, potolit: ἴνα ήρεμον και ήσύχιον βίον διάγωμεν NT *1Tim.*2.2 *ca să ducem o viață calmă și liniștită*; LUC. *Trag.*207.

[ήρέμα]

ήρήρει, *ind. m.m.c.p. act. 3sg. de la άραρίσκω.*

ήρήρειντο, **ήρήρειστο**, *v. έρείδω*

ήρι, *adv.* (ep.) de dimineață, în zori: ~ μάλλ' IL. 9.360 *dis-de-diminează*; OD. 20.156.

ήρι-γένεια, *ας, ή adj.f.* **I** născută în zori, fiică a dimineții: (epitet al lui Ἡώς) IL. 1.477, (subst.) = Ἡώς OD. 22.197, THEOC. 24.39. **II** (despre o leoaică) care naște primăvara (έαρ): AESCH. *Fr.*426.

[ήρι, γενέσθαι]

ήρι-γενής, *ές adj.* = ήριγένεια (I): A.RH. 2.450, id. 3.1224.

[ήρι, γίγνομαι]

Ηριδάνος, *οῦ, ό subst.* Eridanos, fluviu legendar, identificat ulterior cu Padul: HES. *Th.*338.

ήρικε, *ind. aor. act. de la έρείκω.*

ήρινός, *ή, όν adj.* de primăvară: ήρινά φύλλα Pl. *P.*9.46 *frunze de primăvară*; από ήρινοῦ χρόνου XEN. *HG3.*2.10 *din primăvară*; EUR. *Supp.*448, AR. *Av.*683. // **ήρινόν**, *adv.* primăvara: EUR. *Fr.*316.3. // **ήρινά**, *adv.* primăvara: AR. *Pax*799.

[contr. de la έαρτινός]

ήριον, *ου, τό subst.* movilă, mormânt: φράσσατο Πατρόκλω μέγα ~ IL. 23.126 *hărăzise pentru Patroclus o movilă (= mormânt) mare*; ~ προγονικόν PLUT. *TG9 mormânt strămoșesc*; (pl.) THEOC. 2.13.

ήρυγγιον, *ου, τό subst.* (bot.) scaiul-dracului, *Eryngium campestre*: PLUT. *M.*700d.

[dim. al lui ήρυγος]

ήρυγος, *ου, ή subst.* barbă a caprei, făcălie: ARSTT. *HA*610b29.

ήρωικός, *ή, όν adj.* **I** propriu eroilor, eroic: τὸ ήρωικόν φύλλον PLAT. *Cra.*398e *ginta eroilor*; τιμὰς ήρωικὰς έψηφίσαντο PLB. 8.12.8 *au decernat onoruri ca pentru niște eroi*; ARSTT. *EN*145a20 ș.a. // **ήρωικώς**, *adv.* ca un erou: PLUT. *AgisCleom.*59.11. **II**

(metr.) eroic: (despre hexametru dactilic catalectic) τὸ μέτρον τὸ ήρωικόν ARSTT. *Po.*1459b32 *metru eroic*; PLAT. *Lg.*958e, DEM. 60.9.

[ήρωος]

ήρωίνη, *ης, ή [ῖ] subst.* |contr. ήρώνη| ero-ină, semi-zeiță: Ἀλκμήνας υἱὸς ήρωίνας THEOC. 13.20 *fiul eroinei Alcmena*; (contr.) AR. *Nu.*315.

[fem. al lui ήρωος]

ήρώιος, *α, ον adj.* = ήρωικός: Pl. *O.*13.51.

[ήρωος]

ήρώϊς, *ίδος, ή I (adj.f.)* (cf. ήρωικός) eroică: A.RH. 1.1048 **II** (*subst.*) **I** = ήρωίνη: Pl. *P.*11.7. **2** sărbătoare la Delphoi, care se ținea o dată la nouă ani: PLUT. *M.*293c.

[ήρωος]

ήρώϊσσα, *ης, ή subst.* |contr. ήρώσσα| = ήρωίνη: A.RH. 4.1309.

ήρῶον, *ου, τό subst.* {ion. ήρώϊον} **I** templu sau altar de erou: ἐπὶ τοῦ τάφου αὐτοῦ ~ ίδρυσάμενοι HDT. 5.47 *după ce i-au înălțat pe mormânt un templu de erou*; (cu crază) θήρῶον AR. *V.*819. **II** (metr.) vers eroic, sc. hexametru: PLUT. *Num.*4.5. **III** (pl.) sărbătoare în cinstea unui erou: PLUT. *M.*811d.

[ήρῶος]

ήρῶος, *α, ον adj.* (metr., cu referire la hexametru dactilic catalectic, cf. ήρωικός) de erou, eroic: (subînț. ρυθμός) PLAT. *R.*400b, ARSTT. *Rh.*1408b32.

[contr. de la ήρώϊος]

ήρωος, *ωος, ό subst.* |rar și gen. ήρω; dat. ήρωϊ și ήρω; ac. ήρω și ήρωα, ion. ήρων; pl. nom. ήρωες, rar ήρωος; dat. ήρωσιν; ac. ήρωας, rar ήρωσ| **I** persoană care se distinge prin bărbăție, vitejie și noblețe; erou, viteaz, războinic; domn, nobil: (cu referire la comandanții militari și la luptători) ήρωες Δαναοί IL. 6.67 *viteji Danai*; τρέψω δ' ήρωας Ἀχαιοῦς IL. 15.261 *îi voi alunga pe războinicii Ahei*; δάμνησι στίχας ἀνδρῶν ήρῶων OD. 1.101 *învinge șiruri de oameni viteji*; (ext. despre oameni care excelează într-o activitate sau alta: un cântăreț, un crainic ș.a.) ήρω Δημοδόκω OD. 8.483 *eroului Demodocos*. **II** erou născut dintr-un zeu și o ființă pământeană, semizeu: (despre Hercules) ήρωος θεός Pl. *N.*3.22 *erou-zeu*; (despre a patra vârstă a oamenilor) ἀνδρῶν ήρῶων θεῖον γένος, οἱ καλέονται ήμίθεοι HES. *Op.*159 *neamul divin al eroilor numiți semi-zei*; (în op. cu zei și cu oamenii) οὐ μόνον

ἄνθρωποι ἀλλὰ καὶ θεοὶ καὶ ἥρωες XEN. *Smp.*8.28 *nu doar oamenii, ci și ziii și eroii;* (glum.) ἥρωσιν ὄρνισι καὶ ἥρώων παισὶ AR. *Av.*881 *eroilor păsări și fiilor de eroi.* **III** om ridicat la rang de semizeu sau zeitate locală de rang inferior: (despre eroii eponimi) ἐξευρὼν ἐτέρων ἥρώων ἐπωνυμίας HDT. 5.66 *gāsind denumiri după alți eroi;* THUC. 5.11.

ἦς, impf. 2sg. (*sau* dor. 3sg.) de la εἰμί.

ἦς, gen. sg. fem. de la ὄς, ἦ, ὄ.

ἦς, conjct. 2sg. de la εἰμί.

ἦσα, ind. aor. act. de la ἦδω.

ἦσα, ind. aor. act. de la ἄδω.

ἦσαν, ind. impf. act. 3pl. de la εἶμι *sau* ind. m.m.c.p. (cu sens de impf.) act. 3pl. de la οἶδα *sau* ind. aor. act. 3pl. de la ἄδω.

ἦσαν, ind. impf. act. 3pl. de la εἰμί.

ἦσατο, ind. aor. med. 3sg. de la ἦδομαι.

ἦσθα, ind. impf. act. 2sg. de la εἰμί.

ἦσθημαι, ind. pf. med. de la αἰσθάνομαι.

ἦσθην, ind. aor. pas. 1sg. de la ἦδομαι.

Ἡσίοδος, ου, ὁ *subst.* Hesiod, poet grec: Pl. *I.*6(5).67 *ș.a.*

ἦσμεν, ind. m.m.c.p. (cu sens de impf.) act. 1pl. de la οἶδα.

ἦσο, ind. impf. act. 2sg. *sau* imper. prez. med. 2sg. de la ἦμαι.

ἦσομαι, ind. viit. med. de la ἦμι.

ἦσσα, ἦς, ἦ *subst.* {att. ἦττα} *infrângere*, eșec: (în luptă) ἢ ἐν Ἀμφιπόλει ~ THUC. 5.16 *infrângerea de la Amphipolis;* (în op. cu νίκη „biruință”) PLAT. *Lg.*638b, (idiom.) ἦτταν προσιεσθαι XEN. *Cyr.*3.3.45 *a se da bătut, a se lăsa descurajat;* (+ gen. subiectiv) διὰ ἦττας ἠδονῶν ἢ λυπῶν PLAT. *Lg.*902b *biruiți de plăceri sau de suferințe.* [ἦσσάω]

ἦσσάομαι-ῶμαι, vb. |viit. ἦσσηθήσομαι *și* ἠττήσομαι, aor. ἠσσήθην, pf. ἠσσημαι| {att. ἠττάομαι, contr. ἠτῶμαι; ion. ἐσσόομαι, contr. ἐσσοῦμαι} **I** (*pas.*) **I** a fi *infrânt* (în luptă), a fi *biruit*: (abs.) οὐκ ἔφυγον οὐδ' ἠττήθησαν ISOC. 6.100 *nu au fugit și nici nu au fost infrânți;* (cu diverse prep.: ὑπὸ + gen., πρὸς + gen., πρὸς + ac.) ἀυχούσιν ... ὑφ' ἀπάντων ἠσσησθαι THUC. 2.39 *se fălesc că sunt învinși de toți;* (+ dat.) ἐσσωμένοι ἦσαν τῷ θυμῷ HDT. 8.130 *erau descurajați;* (+ ac.) μάχην ἠττήθησαν ISOC. 5.47 *au fost infrânți în luptă.* **2** (gener.) a fi *întrecut*: οὔτοι δὲ ἐσσοῦνται ὑπὸ τῶν Μηδικῶν HDT. 3.106 *acești cai sunt întrecuți (în mărime)*

de cei din Media. **3** (spec.) a fi *infrânt* la judecată, a pierde un proces: τὴν τοιαύτην δίκην ἠττηθεῖς PLAT. *Lg.*880c *un om găsit vinovat de o asemenea învinuire.* **II** (*med.*) **1** a se arăta mai slab sau a se lăsa mai prejos (decât cineva ori ceva), a fi inferior: (+ gen.) γυναικὸς ἦσσημένος EUR. *Alc.*697 *mai slab ca o femeie (= te-ai lăsat învins de o femeie);* (+ dat.) ἠττώμενος φίλων θεραπείᾳ XEN. *Cyr.*8.2.14 *mai prejos (= întrecut) în grija pe care o purta prietenilor;* (cu part.) τούτου ... οὐχ ἠττησόμεθα εὖ ποιοῦντες XEN. *An.*2.3.24 *vom face totul pentru a nu ne lăsa mai prejos decât el.* **2** a se da bătut, a da înapoi, a ceda, a fi sclavul (unui lucru, al unei pasiuni *ș.a.*): (+ gen.) εἶ ... ἦσσηθεῖεν τοῦ παρόντος δεινοῦ THUC. 4.37 *în nădejdea că vor ceda în fața năpastei prezente;* τσσαῦτα χρήματα, ὧν ὑμεῖς ἠττήσεσθε LYS. 28.9 *atât de mulți bani încât să vă dați bătăuți;* ἐπεὶ δὲ ἠττώντο τοῦ ὕδατος XEN. *HG5.*2.5 *fiindcă apa îi copleşea;* τούτου τοῦ πάθους ἠττημένος IOS. *AI*16.153.2 *sclav al acestei patimi.* **III** (*act.*) (tard.) a *infrânge*, a birui: πάντας ἠττησε ταῖς ψυχᾶς PLB. 3.18.5 *i-a descurajat pe toți.*

[ἦσσω]

ἦσσητέος, α, ον *adj.vb.* trebuie să fie învins: (neut. pl.) γυναικὸς οὐδαμῶς ἦσσητέα SOPH. *Ant.*678 *nu ne putem lăsa infrânți de o femeie;* AR. *Lys.*450.

[ἦσσάω]

ἦσσω, ἦσσον |gen. -ονος| {att. ἦττων} **I** (*adj.*) **1** în inferioritate (față de cineva sau de ceva); mai slab, mai prejos, inferior, mai rău: (+ gen.) αἰθ' ὅσον ~ εἰμί, τόσον σέο φέρτερος εἶην IL. 16.722 *de-aș fi mai presus decât de tine, (tot atât de mult) pe cât îți sunt mai prejos;* (utilizat frecv. drept comp. al lui κακός) τὸν ἦττω λόγον κρείττω ποιεῖν PLAT. *Ap.*23d *a face ca argumentul mai slab să pară mai tare;* (+ dat.) τῶν Περσέων ῥώμη ἦσσονες HDT. 8.113 *mai puțin viguroși decât perșii;* (+ ac.) τὸν νοῦν ~ SOPH. *El.*1023 *mai (sau prea) slabă la minte;* (+ inf.) οὐδενός ~ οἶομαι εἶναι γνῶναί THUC. 2.60 *nu sunt mai puțin în stare decât altul să-mi dau seama;* (*subst.*) εἰς τὸ ἦσσον συνέρχεσθε NT *ICor.*11.17 *vă adunați spre mai rău.* **2** care se lasă învins (de), care cedează (în fața), rob (al): ~ γαστρός ἦ οἴνου ἢ ἀφροδισίων ἢ πόνου ἢ ὕπνου XEN.

Mem.1.5.1 care se lasă învins de mâncare, de băutura, de sex, de osteneală sau de somn; εἰσὶ τοῦ κέρδους ἅπαντες ἦττονες AR. *Pl.363 atracția căștigului este mai presus de toți (= toți sunt robi ai profitului); ἦ τε φύσις καὶ νόσων ~ καὶ γήρως* LYS. 2.78 *natura noastră cedează în fața bolilor și a bătrâneții. II (neut. adv.) mai puțin: ἦσόν τι* THUC. 3.75 *ceva mai puțin; οὐδὲν ἦσσον* AESCH. *Ag.1391 nu mai puțin; οὐθ' ἦττον οὔτε μᾶλλον* PLAT. *Plt.275c nici mai mult nici mai puțin.*

[comp. de la ἦκα, cf. ἦκιστος]

ἦσται, ind. prez. med. 3sg. de la ἦμαι.

ἦστην, ind. impf. act. 3du. de la εἶμι.

ἡσύχάζω, vb. [viit. -άσω și -άσομαι, ἡσύχασα] **I** (intrans.) a fi liniștit sau a se liniști: **1** a nu se mișca: οἱ πολέμιοι ... ἡσύχάζον XEN. *An.5.4.16 dușmanii stăteau liniștiți (= nu se mișcau).* **2** a sta liniștit, a fi calm, a se odihni, a trăi tihnit: ἡσύχαζε AESCH. *Pr.327, EUR. HF98 stai liniștit! fii calm!; ἡσύχαζεν ὑπὸ ἀπλοίας* THUC. 4.4 *stătea liniștit, pentru că nu putea naviga; ἐπιμεινης ἡσυχάζουσαν ἔχων τὴν διάνοιαν* ISOC. 5.24 *să ai răbdare și să îți păstrezi calmul; ἡ ἀπορία τοῦ μὴ ἡσυχάζειν* THUC. 2.49 *neputința de a-și găsi astâmpăr; τὸ σάββατον ἡσύχασαν* NT *Lc.23.56 sâmbata s-au odihnit (= s-au abținut de la muncă); (+ inf.) ἡσύχασαν ... ἀντειπεῖν* Ιωβ LXX *Iov32.1 s-au abținut să îi răspundă lui Iov.* **3** a tăcea, a rămâne tăcut: τῆς νυκτὸς τὸ ἡσυχάζον THUC. 7.83 *liniștea nopții; ἡσυχάσομαι σοι* LUC. *Gall.1 îți voi păstra tăcerea.* **II** (trans.) a liniști, a potoli, a domoli: (în op. cu κινέω) ἡσυχάσας τῷ δῦο εἶδη PLAT. *Rsp.572a domolind cele două elemente; (pas. impers.) ἡσυχάζεται ἐπὶ τῆς γῆς* LXX *Iov37.17 este liniște peste pământ.* [ἦσυχος]

ἡσύχαιος, α, ον *adj.* {dor. ἀσύχαιος} (= ἦσυχος) liniștit, potolit, încet, pașnic: ἐν ἀσυχαία βάσει βάσιν ἄρμουςαι SOPH. *OC197 potrivește-ți pasul după pasul meu încet; οὐ πολεμικῶς ἀλλ' ἐπὶ δίκην ~* PLUT. *M.488d nu cu ostilitate, ci pașnic, ca la o judecată; EUR. Med.808.*

[ἦσυχος]

ἡσύχη, var. ἡσυχηή și ἡσυχῆ *adv.* {dor. ἡσυχᾶ} **I** (în mod) liniștit, potolit, încet, calm; fără grabă, fără agitație, fără zgomot: ἐπορεύοντο ~ πρὸς τὸ ἐναντίον στρατεύμα

XEN. *HG5.3.3 se duceau în liniște către armata din fața lor; ὁρῶ κατιούσας ~ αὐτάς* AR. *Nu.324 le văd coborând încet; ~ πάνυ* MEN. *Sam.263 foarte încet (= în mare tăcere); ἐχ' ~* PLAT. *Hp.Ma.298c taci! (sau liniștește-te, nu te pripri); τὴν οὐρᾶν ~ ἔχουσιν* XEN. *Cyn.3.4 țin coada nemîșcată; πίνεiv ~* DEM. 19.197 *a bea în tihnă.* **II** într-o oarecare măsură; ușor, puțin: γελάσας ~ PLAT. *Phd.115c rîzînd ușor (= blînd, potolit); τοῦ ἀχένος εἰς εὐόνημον ~ κεκλιμένου* PLUT. *Alex.4.2 gâtul ușor înclinat spre stînga.* **III** în secret, în taină: τοῖς ἐν τῇ ξυνωμοσίᾳ εἶρητο ~ THUC. 8.69 *conspiratoriilor li se spusese în secret; ~ ἀναμετρεῖς* LUC. *Icar.1 mășori în taină.*

[ἦσυχος]

ἡσυχία, ας, ἡ *subst.* {ιον ἡσυχίη, dor. ἀσυχία} **I** liniște: **1** lipsă a mișcării sau a agitației; nemișcare, odihnă, repaus: οὐχ ἡσυχίαν αὐτοῖς προσφέρουσιν ἀλλὰ τοῦναντίον κίνησιν PLAT. *Lg.790d le oferă nu odihnă, ci, dimpotrivă, mișcare; ἡσυχίην ἔχειν* HDT. 2.45 *a sta liniștit.* **2** lipsă a tulburărilor, a grijilor, a preocupărilor; tihnă, calm, pace: OD. 18.22, ἐν ἡσυχία PLAT. *Phdr.229a, ἐφ' ἡσυχίας* PLUT. *Them.16.3, καθ' ἡσυχίαν* AR. *Lys.1224, μετὰ ἡσυχίας* NT *2Tes.3.12 în liniște, în tihnă; ἡσυχίαν ἄγειν ἐν ταῖς συμφοραῖς* PLAT. *Rsp.604b a-și păstra calmul în nenorociri; (în op. cu ἐν τῷ πολέμῳ „pe timp de război”) ἐν τῇ ἡσυχία* THUC. 3.12 *în timp de pace; ἐν ἡμέραις ἡσυχίας μου* LXX *Est.4.17w în zilele liniștii mele (= cînd am răgaz).* **3** lipsă a zgomotului, liniște, tăcere: ἡσυχίην ἦγον HDT. 5.92 *păstrau tăcerea; τί ποθ' ἡσυχία πρόσθεν μελάθρων; EUR. Alc.77 ce să însemne liniștea asta din fața palatului?; μᾶλλον παρέσχον ἡσυχίαν* NT *Fp.22.2 au făcut și mai multă liniște.* **4** loc liniștit, singurătate: εἰς ἡσυχίαν καθῆσθαι XEN. *Mem.2.1.21 a se retrage în singurătate.* **II** (act.) liniștire, întrerupere: ἡσυχίη τῆς πολιορκίης HDT. 6.135 *întrerupere a încercuirii (= răgaz după asediu).*

[ἦσυχος]

ἡσυχίμος, ον [ῦ] *adj.* (= ἦσυχος) liniștit: ~ ἡμέρα PI. *O.2.32 zi liniștită.*

[ἦσυχος]

ἡσύχιος, ον [ῦ] *adj.* {dor. ἀσύχιος} (= ἦσυχος) liniștit, potolit, calm, netulburat:

ήσυχιον δ' ἄρα μιν πολέμου ἔκπεμπε νέεσθαι IL. 21.598 *il scoase din război să plece liniștit* (sc. *in pace, nevătămat*): ήσυχιον ήθος PLAT. *Rsp.*604e *character liniștit*; τρόπου ήσυχίου HDT. 1.107 *potolit din fire*; ~ ποταμός CALL. *Epigr.*44.4 *râu liniștit*; ἵνα ήρεμον και ήσυχιον βίον διάγωμεν NT *1Tim.*2.2 *ca să putem duce o viață pașnică și liniștită*. // ήσυχίως, *adv.* liniștit, cu calm: PLAT. *Th.*179e.

ήσυχιότης, ητος, ή *subst.* (= ήσυχία) *character liniștit*: PLAT. *Chrm.*159b, LYS. 26.5. [ήσυχιος]

ήσυχος, ον *adj.* |comp. -αίτερος, rar -ώτερος; superl. -αίτατος| {dor. ἄσυχος} **I** liniștit, potolit: **1** lipsit de agitație sau de intensitate; domol, lent, încet, nemișcat: μέν' ~, ἔχ' ἀτρεμῶς AR. *Av.*1199, *stai liniștit, nu te mișca*; ~ ἀνστρέφεται HES. *Op.*119 [*somnul*] *merge liniștit*; ἀπεχώρουν ήσυχιοι XEN. *HG5.*3.4 *se retrăceau în liniște*; ήσυχιοι ποδι χωρεῖτε EUR. *Or.*136 *umblați cu pas domol*; (subst.) τῷ ήσυχῶ τῆς εἰρήνης ήδόμενον THUC. 1.120 *dus de plăcerea liniștei pe care o oferă pacea*; (*adv.*) ἄσυχᾶ νεύσον THEOC. 2.100 *fă-i încet un semn*. **2** lipsit de grijă, de frământări; calm, blând, cuminte: ~ καιρῶι, σοφός EUR. *Supp.*509 *înțelept [este] cel care rămâne calm la momentul potrivit*; ἐχρήτο τῆ φωνῆ ήσυχαιτέρα XEN. *Cyr.*1.4.4 *era mai potolit la vorbă*; ὄμματός παρ' ήσυχου AESCH. *Supp.*199 *în ochi cu o privire cuminte*. **3** lipsit de zgomot; tăcut: ἔχ' ~ HDT. 8.65 *ține-ți gura!*; οὕτως γυνή γλωσσώδης ἀνδρῖ ήσυχῶ LXX *Sir.*25.20 *așa este femeia guralivă pentru bărbatul liniștit*. **II** (*pas.*) netulburat, nestingherit: ἐν ήσυχῶ ἔξεστι φωνεῖν SOPH. *OC82 poti vorbi nestingherit*; τὸν ήσυχον βίον ἔτοιμοι ζῆν PLAT. *Plt.*307e *gata să trăiască viața netulburată*; ~ σιγή LXX *În.*18.14 *tăcere netulburată*.

ήσυχως, [ῶ] *adv.* |superl. ήσυχαιτάτα| **I** liniștit, încet, cu calm: ~ και σεσωφρονισμένως AESCH. *Supp.*724 *în liniște și cu moderație*; πορεύεσθαι ~ XEN. *Cyr.*5.3.53 *a merge încet*. **II** cu grijă, cu blândete: οὔτε ἄγαν χαλεπῶς ... , οὔτε ἄγαν ~ XEN. *Eq.*10.12 *nici prea sever, nici prea blând*.

[ήσυχος]

ήσω, ind. viit. act. de la ήμι.

ήτα, τό (indecl.) eta, literă a alfabetului grec (cf. Η, η): PLAT. *Cra.*418c.

ήτε, *conj.* |var. ή τε| (poet. pt. ή) **I** ori, sau: παρασχέμεν ... ή τ' ἐχέμεν παρὰ σοί IL. 19.148 *să îmi oferi [darurile] ori să le ții la tine*; (corel.) IL. 9.276. **II** ca, decât: OD. 16.216.

ήτε, ind. impf. act. 2pl. *sau* conjct. prez. act. 2pl. de la ειμί.

ήτε, conjct. aor. act. 2pl. de la ήμι.

ήτε, nom. fem. sg. de la ὅσπε.

ήτε, ind. impf. act. 2pl. de la ειμί.

ήτις, nom. fem. sg. de la ὅστις.

ή-τοι, **I** (*adv.*) (= ή τοι) desigur, într-adevăr, firește (deseori intraductibil): **I** (la începutul unei prop.) ~ ὁ γ' ὡς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἔζετο IL. 1.68 *astfel grăind, se așeză*; ~ ἐγὼ μενέω και τλήσομαι IL. 11.317 *desigur, eu voi rămâne și voi răbda*. **2** (după unul sau mai multe cuvinte, cu rol de întărire) τὸν ῥ' ~ μέν ἔπεμπε ... ἐς πόλεμον IL. 18.237 *il trimisese, într-adevăr, la război*; ὄφρ' ~ IL. 23.52 *cu scopul de a*; ἀλλ' ~ IL. 15.211 *însă, firește*. **II** (*conj.*) (= ή τοι) ori, sau (cu adevărat): (corel. cu ή, alternativa introdusă prin ήτοι fiind pusă ușor în evidență) ~ κλύουσα παιδὸς ή τύχη πάρα SOPH. *Ant.*1182 *fie (într-adevăr) aflând despre fiul ei, ori din întâmplare*.

ήτορ, τό *subst.* |doar nom. și ac.| (ep. poet.) inimă, suflet: (ca organ) ἐν ἔμοι αὐτῆ στήθεσι πάλλεται ~ ἀνά στόμα IL. 22.452 *inima mi se zbate în piept, sus, înspre gură*; (ca sediu al vieții) μή πως φίλον ~ ὀλέσσης IL. 5.250 *nu cumva să îți pierzi sufletul (= viața)*; (frecv. ca sediu al sentimentelor, al dorințelor, al înclinațiilor ș.a.) χαίρει μοι ~ IL. 23.647 *mi se bucură inima*; κατεπλήγη φίλον ~ IL. 3.31 *inima i-a fost lovită (de spaimă)*; μινύθει δέ τοι ~ ἐταίρων OD. 4.374 *scade inima (= avântul, vlagă) camarazilor tăi*; χάλκεον δέ οἱ ~ νηλεές HES. *Th.*764 *suflet de aramă, neîndurător*; Ζηνὸς ~ λιταῖς ἔπεισε PI. *O.*2.79 *a înduplecat inima lui Zeus prin rugăciuni*; τεταρπόμενοι φίλον ~ σίτου και οἴνοιο IL. 9.705 *după ce v-ați îndestulat inima cu mâncare și vin*; (ca sediu al gândurilor) ἐν δέ οἱ ~ στήθεσσιν λασιόισι διάνδιχα μερμηρίξεν IL. 1.188 *în pieptul păros inima îi era îndoită* (sc. *șovăia între două gânduri*); AESCH. *Pers.*991.

ήτριάϊος, α, ον *adj.* (culin.) din josul burții, referitor la măruntaie: (subst.) ήτριάϊον *sau* ήτριάϊα δέλφακος AR. *Fr.*318, id. *Fr.*506 *burtă* (*sau măruntaie*) *de porc*; LUC. *Lex.*6.

[ἦτρον]

ἦτριον, ου, τό *subst.* {dor. ἄτριον} I urzeală: διεσθηκός τὸ ~ PLAT. *Phdr.* 268a *urzeala sau băteala (prea) rară*; πυκινώτερον ἄτριον THEOC. 18.33 *urzeală mai deasă*. II fir de urzeală; țesătură, rânză: (pl.) ἐν μέσοισιν ἦτρίοις πέπλων EUR. *Ion* 1421 *în mijlocul rânzei*.

[v. ἄττομαι ?]

ἦτρον, ου, τό *subst.* I partea inferioară a burții, josul pânțecelui: τὸ ὑπὸ τὸν ὀμφαλὸν ~ ARSTT. *HA* 493a 19 *partea de sub buric este josul pânțecelui*; εἶχον θώρακας λινοῦς μέχρι τοῦ ἦτρον XEN. *An.* 4.7.15 *purtau platoșe de in, care le veneau rână sub pânțece*.

II (fig.) pânțelecele unui vas: τὸ ~ τῆς χύτρας AR. *Th.* 509 *pânțelecele ulcelei*.

[ἦτρο]

ἦττ-, (att.) v. ἦσ-

ἦττημα, ατος, τό *subst.* înfrângere, înjosire, scădere, decădere: οἱ νεανίσκοι ἔσονται εἰς ~ LXX *Is.* 31.8 *tinerii vor ajunge la înjosire*; NT *1Cor.* 6.7.

[ἦττάω]

ἦϋ-γένειος, (ep.) v. εὐγένειος**ἦϋ-κομος**, [ϋ] (ep.) v. εὐκομος**ἦϋ-πυργος**, [ϋ] (ep.) v. εὐπυργος**ἦϋς**, (ep.) v. εὔς

ἦϋτε, I (*adv.*) ca, precum: ~ κούρη IL. 2.872 *ca o fată*; (după un comp.) μελάντερον ~ πίσσα IL. 4.277 *mai negru ca smoala*. II (*conj.*) cum, precum: (cu ind.) ~ ἔθνεα εἰσι μελισσάων IL. 2.87 *cum pleacă roiurile de albine*; (cu conjct.) ~ ἴριν θνητοῖσι τανύση Ζεὺς IL. 17.547 *cum Zeus întinde curcubeul pentru muritori*.

[cf. εὔτε]

Ἡφαιστειόν, ου, τό *subst.* templu al lui Hephaios: HDT. 2.110.

[Ἡφαιστος]

Ἡφαιστία, ας, ἡ *subst.* Hephastia, localitate în insula Lemnos: PLB. 18.48.2. // **Ἡφαιστιεύς**, έως, ὁ locuitor în Hephastia: HDT. 6.140.

Ἡφαιστια, τὰ *subst.* sârbătoare a lui Hephaios: XEN. *Ath.* 3.4.

[Ἡφαιστος]

Ἡφαιστιών, ωνος, ὁ *subst.* Hephastion, general al lui Alexandru cel Mare: PLUT. *Alex.* 28.5.

Ἡφαιστό-πονος, ον *adj.* lucrat sau muncit de Hephaios: ὅπλα ~ EUR. *IA* 1072 *armură lucrată de Hephaios*.

[Ἡφαιστος, πονέω]

Ἡφαιστος, ου, ὁ {dor. Ἄφαιστος, eol. Ἄφαιστος} I (mitol.) Hephaios, fiu al lui Zeus și al Herei, soț al Aphroditei, zeul focului și al tuturor meșteșugurilor: IL. 1.571 ș.a. II (fig.) foc: IL. 2.426, SOPH. *Ant.* 123.

Ἡφαιστό-τευκτος, ον *adj.* făcut de Hephaios: (despre un vulcan) σέλας ~ SOPH. *Ph.* 987 *flacăra făurită (= produsă, aprinsă) de Hephaios*.

[Ἡφαιστος, τεύχω]

Ἡφαιστο-τευχής, ές *adj.* = Ἡφαιστότευκτος: AESCH. *Fr.* 69.

ἦφι, (instr.) ep. pt. ἦ: IL. 22.107.

ἦχειόν, ου, τό *subst.* (muz.) tamburină sau chimval de aramă: (pl.) PLUT. *Crass.* 23.9.

[ἦχος]

ἦχέτης, ου *adj.* {ep. ἦχέτᾱ, dor. ἀχέτας} care scoate sunete puternice, prelungi și pătrunzătoare; (ră)sunător, vuiitor, sonor, țărăitor: δόναξ ἀχέτας AESCH. *Pr.* 575 *trestie sunătoare*; κύκνος ἀχέτας EUR. *El.* 151 *lebdă cu glas răsunător (sau tânguitor)*; ἦχέτα τέττιξ HES. *Op.* 582 *greier țărăitor*. // (abs.)

ἀχέτας, ὁ *subst.* cicadă, greier: ὁ θεσπέσιος ὀξύ μέλος ~ AR. *Av.* 1095 *divinul greier cu cântec ascuțit*; ARSTT. *HA* 532b 16.

[ἦχέω]

ἦχέω-ῶ, vb. {dor. ἀχέω} I (*intrans.*) a scoate sunete puternice, prelungi și pătrunzătoare; a răsuna, a vui, a țiu, a țărăi: ἦχεῖ δὲ κάρη νιφόεντος Ὀλύμπου HES. *Th.* 42 *răsună vărfurile înzăpezitului Olimp*; ὥσπερ τὰ χαλκία πληγέντα μακρὸν ἦχει PLAT. *Pr.* 329a *precum vasele de aramă care răsună îndelung după ce sunt lovite*; ἦχεεσκε ὁ χαλκὸς τῆς ἀσπίδος HDT. 4.200 *bronzul scutului răsuna*; ἦχήσει ἀμφοτέρα τὰ ὄτα αὐτοῦ LXX *4Rg.* 21.12 *îi vor vui (sau țiu) ambele urechi*; (despre un greier) THEOC. 16.96. II (*trans.*) a face să (ră)sune: ὕμνον Ἐρινύος ἀχεῖν AESCH. *Th.* 869 *a face să răsune imnul lui Erinys*; τὸ χαλκέον ὡς τάχος ἄχει THEOC. 2.36 *sună arama cât mai repede!*; (pas.) ἦχεῖται κτύπος SOPH. *OC* 1500 *se aude gălăgie*.

[ἦχος]

ἦχή, ἦς, ἡ *subst.* {dor. ἀχά} I sunet nearticulat; zgomot, freamăt, bocet: (despre zgomotul luptei, freamătul copacilor și al mării, sunetul trâmbiței etc.) ~ ἀμφοτέρων ἴκετ' αἰθέρα IL. 13.837 *vuietul amândurora (sc. al celor două ostiri) urcă spre slava cerului*

(propr. *eter*); (frecv. la dat.) ήχη IL. 2.209 *cu zgomot, în freamăt*; ἐν ἐμοὶ αὕτη ή ~ τούτων τῶν λόγων βομβεῖ PLAT. *Cri.54d ecoul acestor cuvinte răsună în mine*. II (rar) sunet articulat, strigăt: ήχης δ' ὅπως ήκουσαν EUR. *Ph.1148 îndată ce au auzit strigătul*.

ήχηεις, εσσα, εν *adj.* (ră)sunător, fremătător, zgomotos: θάλασσά τε ήχηεσσα IL. 1.157 *marea fremătătoare*; δώματα ήχέντα OD. 4.72 *incăperi răsunătoare* (sc. *largi, cu ecou*); χαλκός ~ A.RH. 1.1236 *bronz răsunător*; HES. *Th.767*.

[ήχη]

ήχημα, ατος, τό *subst.* {dor. ἄχημα} strigăt răsunător: (pl.) EUR. *IA1045*.

[ήχέω]

ήχθόμην, ind. impf. med. de la ἄχθομαι *sau* ind. impf. pas. de la ἔχθω.

ήχι, *adv.* (ep. pt. ή) unde: IL. 1.607, CALL. *Iov.10*.

ήχος, ου, ὁ *subst.* |var. tard. ήχος, ους, τό| I zgomot, (ră)sunet, vuiet, vâjâit, şuier: ὁ ἀπό τῶν ὑδάτων ~ ARSTT. *Aud.804a30 zgomotul sau vuietul apelor*; ὁ τῶν ἀνέμων ~ IOS. *BI4.299.2 şuierul vânturilor*; τῆς φωνῆς ὁ ~ ἐν ταῖς ἀκοαῖς παραμένει LUC. *Nigr.7 sunetul vocii lui [îmi] răsună în urechi*; κατεῖχε φρικώδης ~ τὸ πεδίον PLUT. *Mar.20.3 un zgomot înfricoșător stăpânea câmpia*; μετ' ήχους LXX *Ps.9.7 cu răsunset*. II *ecou*: ARSTT. *Pr.899b30*. III *zvon, veste*: ἐξεπορεύετο ~ περι αὐτοῦ NT *Lc.4.37 s-a dus vestea despre El*.

[ήχώ]

ήχώ, οῦς, ή *subst.* {dor. ἄχώ} I zgomot, (ră)sunet, strigăt de jale: τις ~ χθόνιος EUR. *Hipp.1201 un zgomot (puternic) în pământ*; ~ νυκτερινή LXX *Iov.4.13 zgomot de noapte*: καθαρὰ ~ AR. *Av.215 sunet curat sau pur*: ὀρθίαν ὅταν σάλπιγγος ήχώ δῶσιν EUR. *Tr.1267 cand vor suna tare din trâmbiță*; ἄπασαν τὴν Βοιωτίην κατεῖχε ~ HDT. 9.24 *întreaga Beoție răsuna de jale*; ήχώ προφωνεῖν SOPH. *El.109 a scoate strigăte de durere, a se jeli*. II *ecou*: περι δέ σφισιν ἄγνωτο ~ HES. *Sc.279 ecoul se spârgea (= se împrăstia) în jurul lor*: ἀνάκλασις ή ~ ARSTT. *Pr.899b27 ecoul este o reverberație*; (person., numele unei nimfe) AR. *Th.1059*.

[ήχή]

ήχώδης, ες *adj.* răsunător, zgomotos: τὸ τῆς νυκτὸς ήχώδες PLUT. *Arat.22.8 ecoul nopții*; τὸ νυκτὸς ήχώδεστερας εἶναι τὰς φωνάς PLUT. *M.720d faptul că noaptea glasurile*

răsună mai tare [decât ziua].

[ήχος, -ωδης]

ήῶθεν, *adv.* în *sau* de cu zori, (de) dimineață: ~ νεῦμαι ἄμ' ήλιῷ ἀνιόντι IL. 18.136 *mă voi întoarce de cu zori, la răsăritul soarelui*; ἄῶθεν ... ἄμα δρόσω THEOC. 15.132 *odată cu roua dimineții*; A.RH. 4.1224.

[ήως, -θεν]

ήῶθι, *adv.* (în) zori: ~ πρό IL. 11.50 *dis-dimineață, (până) în zorii zilei*;

ήῶος, α, ον *adj.* (ion. și poet. pt. ἑῶος) I din zori, de dimineață: ~ ἄηρ HES. *Op.548 aerul sau aburul dimineții*; CALL. *Aet.fr.75*. II din răsărit: ἐπάγων πάντα τὸν ήῶον στρατὸν ἐκ τῆς Ἀσίας HDT. 7.157 *aducând din Asia întreaga oaste a Răsăritului*.

[ήως]

ήως, ήοῦς, ή *subst.* |dat. ήοῖ, ac. ήῶ| {att. ἑως, dor. ἄως, eol. αὔως} I zori, auroră, faptul zilei: 1 dimineață: (în op. cu δειλή și μέσον ήμαρ) ἔσσεται ή ~ ή δειλή ή μέσον ήμαρ IL. 21.111 *va veni fie o dimineață, fie o seară, fie o amiază*; (gen.) ήοῦς IL. 8.470 *în zori, de dimineață*; (ac.) ήῶ OD. 2.434 *(incă) în zori, toată dimineața, până la ziuă*: ἄμα ήοῖ HDT. 7.219 *în zori, în faptul zilei*; πρό τῆς ἑῶ THUC. 4.31 *înainte de revărsatul zorilor*; εἰς τὴν ἐπιούσαν ἑῶ XEN. *An.1.7.1 în zorii zilei următoare*. 2 lumina zorilor sau a zilei, zi: ὅσον τ' ἐπικίδναται ~ IL. 7.451 *cât (de departe) se întinde lumina zorilor*; ~ μοί ἔστιν ήδε δυωδεκάτη IL. 21.80 *sunt zorii zilei a douăsprezecea (= este a douăsprezecea zi)*. II răsărit, est: ἀπό ήοῦς πρὸς ἐσπέριν HDT. 2.8 *de la răsărit până la apus*; τὰ πρὸς ἑῶ τῶν Θηβαίων πόλεως XEN. *HG5.4.49 zona dinspre răsărit a cetății thebanilor*.

Ἥως, ή *subst.* Eos, Aurora, zeița zorilor de zi: IL. 11.1, HES. *Th.372* ș.a.

[ήως]

Θ, θ, τό *indecl.* theta (θητα), (inițial a noua, apoi) a opta literă a alfabetului grec; ca numeral, θ' = 9 sau al nouălea, iar θ = 9000. Din punct de vedere fonetic, θ notează o oclisivă dentală aspirată surdă (*th*).

θ', (înaintea unei vocale cu spirit aspru) eliziune pt. τε.

Θάσσω, *vb.* |doar prez. și impf.| a șede, a sta (jos): λιπὼν ἔδος ἔνθα θάασσεν IL. 9.194 *lăsând jilțul unde șede*; OD. 3.336.

[ep. pt. θάσσω]

Θάεομαι, (dor.) *v.* θεάομαι (θηέομαι): PI. P.8.45 ș.a.

Θάημα, ατος, τό [ā] *subst.* (dor.) *v.* θέαμα: THEOC. 1.56.

Θαητός, ή, όν *adj.* (dor. pt. θηητός, θεατός) care merită văzut, demn de admirație, minunat: PI. O.3.36, THEOC. 15.18.

Θαιρός, οῦ, ό *subst.* I țâțână (de usă sau de poartă), balama: ῥήξε δ' ἀπ' ἀμφοτέρους θαιρούς IL. 12.459 *rupse ambele țâțâni*. II osie (de car): SOPH. Fr.596.

[cf. θύρα ?]

Θάκεῦω, *vb.* (= θακέω) a șede, a fi așezat: PLUT. Lyc.20.6.

[θακος]

Θάκew-ō, *vb.* {ion. și dor. θακέω} I (poet.) a șede, a sta (jos): σέ ... ἐν θρόνῳ σεμνῷ σεμνὸν θακέοντα HDT. 2.173 *tu, om preamărit, care stai pe un tron preamărit*; (+ ac.) τῷ νέον θακοῦντι παγκρατεῖς ἔδρας AESCH. Pr.391 *în ochii celui care de curând este așezat pe tronul său atotputernic*. II a sta, a locui: οἱ μὲν ἄρσενες κατὰ στέγας θακοῦσιν ἰστουργοῦντες SOPH. OC340 *bărbații stau în case și țes*.

[θακος]

Θάκημα, ατος, τό [θā] *subst.* I faptul de a șede (ca un suplicant la un altar), rugă: τί προσχρήζοντα τῷ θακήματι; SOPH. OC1160 *ce dorește cu ruga sa?* II jilț, jeț: (pl.) Πανὸς θακήματα EUR. Ion492 *jilț al lui Pan*.

[θακέω]

Θάκησις, εως, ή [ā] *subst.* |conjectură pt.

θάκοισιν| (loc de) ședere: SOPH. OC9.

[θακέω]

Θάκος, ου, ό *subst.* {ep. ion. θῶκος, ep. θόωκος} I scaun, jilț, tron, jeț: θεῶν δ' ἐζίκετο θώκους IL. 8.439 *ajunse la jețurile zeilor*; (despre Dodona) ~ Διός AESCH. Pr.831 *jilțul lui Zeus*; (despre Teiresias) εἰς παλαιὸν θᾶκον ὀρνιθοσκόπον ἴζων SOPH. Ant.999 *stând în vechiul jilț de augur*; ἐπὶ τῶν θάκων καθημένους LUC. ITr.16 *așezați pe scaune*; τοῖς πρεσβυτέροις ... θάκων καὶ λόγων ὑπέικειν XEN. Cyr.8.7.10 *a ceda celor mai vârstnici scaunul și cuvântul (= a le da întâietate)*; (spec.) τὸν θᾶκον τὸν ἐμὸν παράδος Σοφοκλεῖ τηρεῖν AR. Ra.1515 *scaunul (= locul, rangul) meu dă-l lui Sofocle să îl păzească*. II ședere, sfat, adunare (cf. rom. *șezătoare*): οὔτε ... ἀγορῆ γένετ' οὔτε θώκος OD. 2.26 *n-a mai fost adunare, nici sfat*; HDT. 6.63.

[cf. θάσσω]

Θάλάμαξ, ᾶκος, ό [lā] *subst.* (cf. θαλαμῖος) văslăș din rândul cel mai de jos, talamit: (peior.) AR. Ra.1074.

[θάλαμος]

Θάλαμευμα, ατος, τό [lā] *subst.* (cf. θαλάμη, θάλαμος) încăpere retrasă sau secretă: EUR. Ba.120.

[θαλαμεῦω]

Θάλαμη, ης, ή [lā] *subst.* I adăpost sau vizuină de animal; cuib, scobitură, văgăună, cavernă, grotă: πουλύποδος θαλάμης ἐξελκομένοιο OD. 5.432 *când o caracatiță este trasă afară din văgăuna sa*: (pl.) ARSTT. HA549b32, (despre o grotă subterană) EUR. Ion.394, (despre o încăpere funerară) EUR. Supp.980. II (spec.) cavitate a unui corp: (despre ventriculele inimii) ARSTT. Somn.Vig.458a17, (despre porii bureților) ARSTT. HA548a28. III cameră a unei locuințe: LUC. Nav.2.

[θάλαμος]

Θάλαμηγόν, οῦ, τό *adj.* ambarcațiune egipteană (dotată cu încăperi): APP. Prooem.10.

[θαλαμηγός]

θαλάμητιος, η, ον ἢ ος, ον *adj.* I referitor la casă, (bun) pentru casă: θαλαμητία δοῦρα HES. *Op.*807 *lemne de construcție, cheres-tea*. II privitor la (camera de) nuntă, nupțial: θαλαμητίον ὕμνον LUC. *Symp.*41 *imn nupțial*: A.RH. 4.1130.

[θάλαμος]

θαλάμη-πόλος, ου, ή, ό *subst.* I fată în casă, cămărășită, slujnică: OD. 7.8, id. 23.293, AESCH. *Th.*359. II camerist scopit, eunuc: τῶν δὲ θαλαμηπόλων τις εὐνοῦχων PLUT. *Alex.*30.2 *unul dintre eunucii care păzeau iatacul femeilor*. III mire, sot: SOPH. *OT*1210.

[θαλάμη, πέλω]

θαλαμιά, ν. θαλαμιός

θαλάμιας, ου, ό *subst.* = (ό) θαλαμιός: APP. *BC*5.11.107.

[θάλαμος]

θαλάμιος, ά, όν *adj.* privitor la încăperea cea mai de jos a unei corăbii. // **θαλαμιός**, οῦ, ό *subst.* vâslaș de pe banca cea mai de jos a unei trirame (în op. cu ζυγίται, la mijloc, și θρανίται, în rândul cel mai de sus), care folosea vâslele cele mai scurte și era cel mai prost plătit; talamit: πλὴν θαλαμιῶν THUC. 4.32 *în afară de vâslașii din vândurile de jos (sau de rang inferior)*: SOPH. *Fr.*1052. // **θαλαμιά**, ας, ή *subst.* {ion. θαλαμητή}: I (subînț. όπή) deschizătură în pereții laterali ai unei corăbii (prin care talamiții introduceau vâslele în mare), sabord: διὰ θαλαμητης HDT. 5.33 *printr-o gaură de vâslă din rândul de jos*: AR. *Pax*1232. II (subînț. κόπη) vâsla unui talamit: (pl.) AR. *Ach.*553.

[θάλαμος]

θαλάμιόνδε, *adv.* spre cămară (în adâncul casei, unde erau păstrate lucrurile de preț): OD. 21.8, id. 22.161.

[θάλαμος]

θάλαμος, οῦ, ό [ά] *subst.* I încăperea în interiorul unei case, odaie, cameră, iatac. I cameră unde locuiește stăpâna casei sau partea de interior a casei, unde se găesc odăile femeilor: (frecv. la Hom.) ἐκ θαλάμοιο IL. 3.142 *din camera sa, din iatac*: OD. 4.121, (pl.) ἐκ τῶν ἀνδρῶνων ἐκκομίσας ἐς τοὺς θαλάμους συνένησε HDT. 1.34 *scoase armele din odăile bărbaților și le îngrămădi în cele ale femeilor (sau în cămări)*. 2 cameră de culcare, dormitor: (de obicei despre camera unde doarme stăpâna casei) ή δ' εἰς ὑπόροφον θάλαμον κίε δῖα γυναικῶν IL.

3.423 *zeiasca doamnă merse spre iatacul înalt*: OD. 10.340, (despre camera de culcare a unui tânăr neînsurat) OD. 1.425 3 cameră nupțială: IL. 11.227, (pl.) μεγαλοκευθέσσειν ἐν θαλάμοις PI. *P.*2.33 *în vasta cameră de nuntă*: (fig.) ἐν τυμβήρει θαλάμῳ κατεζεύχθη SOPH. *Ant.*947 *a fost întemnițată într-o cameră de nuntă și totodată de înmormântare*. 4 încăperea unde sunt păstrate obiectele de preț sau proviziile, cămară: ἐς θάλαμον κατεβήσето ... ὑπόροφον, ὅς γλήνεα πολλὰ κεχάνδει IL. 24.191 *coborî în cămara înaltă, care finea multe odăi*: OD. 21.8, XEN. *Oec.*9.3. 5 (gener.) odaie, cameră: τῷ δ' ἐγὼ ἀμφιβαλῶν θάλαμον δέμον OD. 23.192 *în jurul lui (sc. al măslinului) mi-am construit odaia*. II casă, locuință, sălaș: (pl.) PI. *O.*5.13, EUR. *Ion*486, (fig.) σύ τε πέμπε χοῶς θαλάμους ὑπὸ γῆς AESCH. *Pers.*624 *trimite aceste li-bații către lăcașurile subpământene*: (spec.) οὖς λείπεις ἀρνῶν θαλάμοις EUR. *Cyc.*57 *mieii pe care îi lași în țarcuri*. III loc sacru în interiorul unui templu (interzis profanilor), sanctuar: ἐς δὲ τὸν θάλαμον οἱ ἱρέες μούνον LUC. *Syr.*D.31 *în sanctuar (intră) doar preoții*.

[cf. θόλος]

θάλασσα, ας, ή [ά] *subst.* {att. θάλαττα} I I (propr.) mare, ocean: ~ εὐρύπορος IL. 15.381 *mare largă*; ἄλμυρά ~ EUR. *Tr.*438 *mare sărată*; πολιά ~ PI. *O.*7.62 *mare căruntă*; εὐαεῖ τε πνεύματι χρῆσάμενος καὶ θαλάσση λείη HDT. 2.117 *bucurându-se de un vânt prielnic și de o mare liniștită*; (în op. cu pământul) πλείη μὲν γάρ γαῖα κακῶν, πλείη δὲ ~ HES. *Op.*101 *plin de necazuri este pământul și plină e marea*; οὐκέτι κατὰ θάλασσαν στείλαντες ἀλλὰ κατ' ἤπειρον HDT. 5.64 *fără să-i mai trimită pe mare, ci pe uscat*; οἱ μὲν ... πεζῆ, ἄλλοι δὲ κατὰ θάλασσαν HDT. 7.177 *unii pe jos, alții pe mare*; κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν THUC. 2.24 *pe pământ și pe mare*; (despre Marea Mediterană, cf. lat. *nostrum mare*) ἤδε ή ~ HDT. 1.1, ή παρ' ἡμῖν ~ PLAT. *Phd.*113a, ή ~ ή καθ' ἡμᾶς PLB. 1.3.9, *marea noastră, Mediterana*; Αἰγύπτου τὸ παρὰ θάλασσαν HDT. 2.149 *țărutul dinspre mare al Egiptului, litoralul egiptean*; (despre Oceanul Atlantic) ή ἔξω ~ ARSTT. *Mete.*350a22 *marea exterioară*. 2 lac cu apă sărată: (despre lacul Tiberiada, Genesareth) παρὰ τῆν

θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας NT *Mt.4.18 pe lângă Marea Galileii*. **3** (prin sinecdocă) ἀρὰ de mare: τὴν μὲν ναῦν οὐκ ἤδυνήθη σῶσαι διὰ τὸ πλήρη θαλάττης εἶναι PLB. 16.5.4 *nu putu salva corabia, fiind plină cu apă*. **4** (fig.) întindere mare, imensitate: κακῶν δ' ὡσπερ θάλασσα κῦμ' ἄγει AESCH. *Th.758 ca o mare de rele își rostogolește talazul*. **II** (spec.) izvor cu ἀρὰ sărată în templul Erechtheion, pe Acropola Atenei: ἐν τῷ ἐλαίῳ τε καὶ θάλασσα ἐνὶ HDT. 8.55 *in el (sc. templu) există un măsline și o vână de apă*. **III** (spec.) marele bazin din interiorul Templului din Ierusalim, umplut cu ἀρὰ și utilizat în purificările rituale: ἐν αὐτῷ ἐποίησεν Σαλωμων τὴν θάλασσαν τὴν χαλκῆν LXX 2Rg.8.8 *din ea (sc. aramă) Solomon a făcut „marea” de aramă*. **IV** (tard., din perspectiva evreilor) arus, vest: πρὸς βορρᾶν καὶ λίβα καὶ ἀνατολὰς καὶ θάλασσαν LXX Gen.13.14 *spre miazănoapte și miazăzi și vāsărit și arus (prop. spre mare)*.

Θάλασσαῖος, α, ον *adj.* de sau din mare, marin: καὶ θάλασσαῖον παραμεῖβεται δελφίνα Pl. *P.2.50 întrece și delfinul din mare*.

[θάλασσα]

Θάλασσεύω, *vb.* {att. θαλαττεύω} a fi pe mare, a sta în mare: αἶ τε νῆες διάβροχοι τοσοῦτον χρόνον ἤδη θαλασσεύουσαι THUC. 7.12 *corăbiile iau apă, dură ce stau de atâta timp în mare*; τοῖς <μῆ> θαλαττεύουσι τῆς νεῶς μέρεσι PLUT. *Luc.3.9 în părțile [corăbiei] care nu se află sub apă*; APP. *BC1.7.62*.

[θάλασσα]

Θάλασσιδῖος, α, ον *adj.* = θαλάσσιος: HDT. 4.199.

[θάλασσα]

Θάλασσιος, α, ον *adj.* [fem. θαλάσσιος Eur. *IT236*] {att. θαλάττιος} **I** care ține de mare, propriu mării. **I** marin, maritim: θαλάσσια ἔργα IL. 2.614 *treburile mării*; θαλασσίαις ἀνέμων ῥιπαῖσι πεμφθεῖς Pl. *N.3.59 trimis de rafalele de vânt ale mării*; τὰ χερσαῖα καὶ τὰ θαλάσσια καὶ τὰ πετεινά HDT. 2.123 *animalele de pe uscat, din mare și din văzduh*; πεζοὺς γάρ σφε καὶ θαλασσίους AESCH. *Pers.558 trupe pedestre și maritime*; ὄρνεα θαλάττια LUC. *VH1.31 păsări marine*. **2** care se află în mare: ἔξω μὲ που ... θαλάσσιον ἐκρίψατ' SOPH. *OT1411 aruncați-mă în mare*. **3** ca marea: θαλαττίους τῆ χροᾶ PLUT. *M.395b de culoarea*

mării. **II** priceput sau ocupat cu activități maritime; marinar: ἄνδρες γεωργοὶ καὶ οὐ θαλάσσιοι THUC. 1.142 *agricultori, și nu marinari*; HDT. 7.144.

[θάλασσα]

Θάλασσο-βίωτος, ον [τ] *adj.* care trăiește la mare sau de pe urma mării; marinar, pescar: APP. *Pun.397, id. Pun.421*.

[θάλασσα, βίωω]

Θάλασσο-κοπέω, *vb.* {att. θαλαττοκοπέω} a bate apa mării (sc. a face ceva fără rost sau a face pe grozavul); (fig.) τί θαλαττοκοπεῖς καὶ πλατυγίζεις AR. *Eq.830 ce bați apă și o lovești cu latul vāslei?*

[θάλασσα, κόπτω]

Θάλασσο-κράτέω, *vb.* {att. θαλαττοκρατέω} a stăpâni sau a domina marea: (despre Polycrates) πρῶτος τῶν ... Ἑλλήνων ὃς θαλασσοκρατέειν ἐπενοήθη HDT. 3.122 *primul elen care și-a pus în gând să stăpânească mările*; θαλασσοκρατούντων Περσῶν ARR. *An.2.17.1 din moment ce perșii domină marea*; THUC. 7.48, id. 8.30, PLB. 1.7.6.

[θάλασσα, κρατέω]

Θάλασσο-κράτωρ, ορος, ὁ, ἡ [ᾱ] *adj.* {att. θαλαττοκράτωρ} care stăpânește marea: ὥστε δὴ θαλασσοκράτορες εόντες HDT. 5.83 *ca și cum ar fi devenit stăpâni ai mării*; οἱ Χιῶι τε θαλασσοκράτορες μᾶλλον ἐγένοντο THUC. 8.63 *chienenii și-au întărit dominația pe mare*; XEN. *HG1.6.2, APP. Pun.249*.

[θάλασσα, κρατέω]

Θάλασσο-πλαγκτός, ον *adj.* (poet.) rătăcitor pe mare: (despre o corabie) AESCH. *Pr.467, (despre un cadavru) EUR. Hec.782*.

[θάλασσα, πλάζομαι]

Θάλασσο-πληκτός, ον *adj.* bătut de valurile mării: (despre Salamina) θαλασσόπληκτον νῆσον Αἴαντος AESCH. *Pers.307 insula bătută de valuri a lui Aias*.

[θάλασσα, πλήσσω]

Θάλασσοπορέω, *vb.* a traversa marea: CALL. *Epiqr.59*.

[θαλασσοπόρος]

Θάλασσοургέω, *vb.* {att. θαλαττουργέω} a se îndeletnici cu marea, a munci pe mare (despre pescari și marinari): ~ μάλιστα πάντων ἀνθρώπων PLB. 6.52.1 *se îndeletnicesc cu marea mai mult decât toți ceilalți oameni*.

[θαλασσοουργός]

Θάλασσοργός, οὔ, ὁ *subst.* {att. θαλαττουργός} care muncește pe mare; pescar, marinar. (gener.) om al mării: XEN. *Oec.* 16.7, PLB. 10.8.5, LUC. *Herc.* 1.

[θάλασσα, ἔργον]

Θάλασσόω-ῶ, *vb.* {att. θάλαττώ} **I** 1 (*act.*) a acoperi cu apele mării, a prefăce în mare: ἠπειρους ἐθαλάττωσαν καὶ θάλαττας ἠπείρωσαν ARSTT. *Mu.* 400a27 *au prefăcut uscatul în mare și marea în uscat.* **2** (*pas.*) a lua apă: (despre o corabie) PLB. 16.15.2. **II** (*med.*) a călători pe mare, a naviga: LUC. *Ner.* 1.

[θάλασσα]

θαλαττ-, (att.) *v.* θαλασσ-

θάλα. ὄν, τὰ [ᾱ] *subst.* [dat. pl. θαλέεσιν Call. *Hec.fr.* 337] (doar pl.) lucruri sau gânduri bune; plăceri, desfătări: (despre micul Astyanax adormit în brațele doiciei) θαλέων ἐμπλησάμενος κῆρ IL. 22.504 *cu inima plină de desfătări.*

[cf. θάλος]

θαλέθω, [doar prez.] (poet. pt. θάλλω) **I** (*intrans.*) a înflori: θάμνος ἐλαίης ... θαλέθων OD. 23.191 *măslin stufos înflorit*; A.RH. 2.843, (fig. despre oameni și animale) τρεῖς δ' ἠΐθεοι θαλέθοντες OD. 6.63 *trei [sunt] flăcăi în floare*; σὺες θαλέθοντες ἀλοιφῇ IL. 9.467 *porci cu grăsimă bogată.* **II** (*trans.*) a face să crească: μελιθδεά ποιὴν λειμῶνες θαλέθουσιν THEOC. 25.16 *luncile fac să crească o iarbă dulce ca mierea.*

[cf. θάλλω]

θάλεια, *α.*ς, ἡ [ᾱ] *adj.f.* {ion. θαλεῖη} înflorit, bogat: (frecv. despre ospete) τίθεντο δὲ δαῖτα θάλειαν IL. 7.475 *întinseră un ospăț bogat*; θεῶν ἐν δαίτῃ θαλεῖη OD. 8.76, HES. *Op.* 742 *la un ospăț bogat al zeilor*; (dub.) μοῖραν ... θάλειαν PI. *N.* 10.53 *parte bogată.* // **θάλειαι**, *αἱ* *subst.* ospete: κῶμοι καὶ θάλειαι καὶ ἐταῖραι PLAT. *R.* 573d *chefuri și ospete și curtezane.*

[θάλλω]

Θάλεια, *α.*ς, ἡ [ᾱ] *subst.* [var. Θαλίη Hes. *Th.* 909] **I** una dintre nereide: IL. 18.39.

II una dintre cele nouă muze, *poster.* muza comediei: HES. *Th.* 77. **III** una dintre cele trei grații: PLUT. *M.* 778d.

[cf. θάλλω]

Θάλειάζω, *vb.* *v.* θαλιάζω: PLUT. *M.* 357e.

Θαλερός, ἄ, ὄν *adj.* [comp. -ώτερος] **I** înflorit, de unde tânăr, puternic, zdravăn,

vânjos, vajnic: (despre oameni) ~ παρακοίτης IL. 6.430 *sof tânăr (propr. în floare)*; ταχέες τε κύνες θαλεροί τ' αἰζήοι IL. 3.26 *câini iuți și tineri vajnici*; θαλερὸν γάμον OD. 6.66 *nuntă fragedă (= între tineri căsătorii)*; (despre părți ale corpului) Ἄρης θαλερῶ πεπλήγετο μηρῷ IL. 15.113 *Ares își plesni coapsele vâjnoase*; IL. 8.190, HES. *Th.* 138, EUR. *El.* 20. **II** bogat, îmbelșugat, des: θαλερῆ χαίτη IL. 17.439 *coamă bogată*; θαλερῆ ἀλοιφή OD. 8.476 *grăsimă din belșug*; θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέουσα IL. 6.496 *vărsând lacrimi multe (o mare de lacrimi)*; ἀποβαλοῦσαι θαλερὸν ὀμμάτων ὕπνον EUR. *Ba.* 692 *alungându-și somnul adânc de pe gene (propr. din ochi)*; OD. 10.457, A.RH. 4.1072.

[θάλλω, θάλειν]

Θαλερῶς, *adv.* [doar comp. -ώτερον] cu putere sau din belșug: ἐκλαεν ἐξαπίνας θαλερῶτερον THEOC. 14.32 *izbucni mai abiter în plâns.*

[θαλερός]

Θάλια, *α.*ς, ἡ *subst.* {ion. θάλιη} **I** belșug, bogăție: τρέφεται θαλίη ἐνὶ πολλῇ IL. 9.143 *crește în mare belșug.* **II** ospăț, chef, banchet: (frecv. la pl.) (despre Heracles) μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι τέρπεται ἐν θαλίης OD. 11.603 *se desfătă cu zeii nemuritori în ospete*; HES. *Op.* 115, (despre egipteni la epifania zeului Apis) εἵματα τε ἐφόρεον τὰ κάλλιστα καὶ ἦσαν ἐν θαλίησι HDT. 3.27 *poartă hainele cele mai frumoase și fin chefurii*; θεῶν θυσίαι θαλία τε AR. *Nu.* 309 *sacrificii în cinstea zeilor și ospete*; PI. *O.* 7.94, EUR. *Ba.* 384.

[θάλλω]

Θαλιάζω, *vb.* a chefi, a benchetui: PLUT. *M.* 712e, id. *M.* 746e.

[θαλία]

θαλλός, οὔ, ὁ *subst.* mlădiță, lăstar, lujer, ramură tânără: θαλλόν τ' ἐρίφοισι φορῆναι OD. 17.224 *a căra mlădițe pentru iezi*; (despre sceptrul purtat de Aigisthos) ἐκ δὲ τοῦδ' ἄνω βλαστεῖν βρῦοντα θαλλόν SOPH. *El.* 422 *din el a crescut un lăstar bogat*; (spec. despre crenguțele înfrunzite de măslin, cu sau fără ἐλαίας) ἐδόκεε ὁ Ξέρξης ἐστεφανῶσθαι ἐλαίης θαλλῶ HDT. 7.19 *i se părea lui Xerxes că este încoronat cu o crenguță de măslin*; (purtată de suplicanți) παρεσκευασμένος ξὺν τῷδε θαλλῶ καὶ στέφει AESCH. *Ch.* 1035 *pregătit cu această*

crenguță (de măslin) și cunună; EUR. *Supp.* 10, (pl.) SOPH. OC474, (prov.) τὰ πεινῶντα θρέμματα θαλλόν ... προσείοντες ἄγουσιν PLAT. *Phdr.* 23 *mānā animalele înfometate fluturându-le o rămurică pe sub nas*; LUC. *Herm.* 68.

[θάλλω]

θαλλο-φόρος, *ov adj.* care poartă o crenguță de măslin (la sārbbatoarea Panatheneelor): (subst.) θαλλοφόρους γάρ τῆ Ἄθηνῶ τοὺς καλοῦς γέροντας ἐκλέγονται XEN. *Smp.* 4.17 „thallofori” pentru Athena și-i aleg dintre bătrânii chipeși; AR. *V.* 544.

[θαλλός, φέρω]

θάλλω, *vb.* |impf. ἔθαλλον, viit. inuz., aor. inuz., pf. τέθηλα (cu sens de prez.), la Hom. doar part. τεθηλώς (ep. fem. τεθαλυῖα) și m.m.c.p. 3sg. τεθῆλει (cu sens de impf.)| {part. prez. dor. θάλλοισα, pf. dor și eol. τέθῆλα} **I** (*intrans.*) **I** (prop. despre plante și arbori) a fi sau a da în floare (sc. a înfrunzi, a înflori, a rodi), a crește vîguros și din belșug: ἐρινεός ἐστι μέγας, φύλλοισι τεθηλώς OD. 12.103 *este un smochin mare, cu frunziș bogat*; (despre o viță-de-vie) τεθῆλει δὲ σταφυλῆσι OD. 5.69 *era încărcată cu ciorchini din belșug*; (abs.) τεθαλυῖα τ' ὀπώρη OD. 11.192 *toamna îmbelșugată*; θάλλει ... κατ' ἤμαρ αἰεὶ νάρκισσος SOPH. OC681 *narcisul înflorește zi de zi, tot mereu*; HES. *Op.* 173, AR. *Th.* 1000. **2** (despre oameni) a fi înfloritor, a prospera, a huzuri: (abs.) ἡ πᾶσα οὕτω θάλλει τε καὶ εὐδαιμονεῖ χώρα καὶ πόλις PLAT. *Lg.* 945d *în treaga țară și cetate înflorește și este prosperă*; σφ' ἔλειπον ἰσχύοντά τε καὶ ζῶντα καὶ θάλλοντα SOPH. *Ant.* 703 *l-am lăsat în putere, plin de viață și înfloritor*; (+ dat.) θάλλουσιν δ' ἀγαθοῖσι HES. *Op.* 236 *huzuresc în huzuri*; PI. *P.* 7.19. **3** (despre lucruri) a înflori, a fi în abundență: αἰεὶ δ' ὄμβρος ἔχει τεθαλυῖα τ' ἐέρση OD. 13.245 *mereu vine ploaie și rouă bogată*; (prov.) καρδίας εὐφρανομένης πρόσωπον θάλλει LXX *Prov.* 15.13 *când inima se bucură, fața înflorește (= se luminează)*; (despre suferințe, boli etc.) ἡ δ' ἐμὴ νόσος αἰεὶ τέθηλε κατὰ μεῖζον ἔρχεται SOPH. *Ph.* 259 *boala mea este în floare (= se manifestă cu putere) și tot mai mare se face*; EUR. *Ph.* 812. **II** (*trans.*) a face să înverzească sau să înflorească, a face să crească: οὐ καλὰ δένδρε' ἔθαλλεν χῶρος PI. *O.* 3.23 *locul nu creștea copaci*

frumoși.

[cf. θηλέω]

θάλος, εος, τό [ᾱ] *subst.* |doar nom. și ac.| (cf. θαλλός) mlădiță, vlăstar, urmaș: (fig.) φίλον ~, ὄν τέκον αὐτῆ IL. 22.87 *vlăstar drag, născut din mine*; OD. 6.157, PI. *O.* 2.45, EUR. *El.* 15 ș.a.

[θάλλω]

θαλπιάω, *vb.* |doar part. prez.| a fi cald, a se încălzi: εὖ θαλπίων OD. 19.319 *în căldură plăcută*.

[θάλλω]

θαλπνός, ἤ, ὄν *adj.* fierbinte, arzător: (comp.) <ἀε>λίου θαλπνότερον ... ἄστρον PI. *O.* 1.6. *un astru mai fierbinte decât soarele*.

[θάλλω]

θάλπος, εος-ους, τό *subst.* căldură (a soarelui), fierbințeală. (spec.) căldura verii: ἐν μεσημβρίας θάλπει AESCH. *Supp.* 747 *în căldura amiezii*; (pl.) ψύχη καὶ θάλπη ἀνέχεσθαι XEN. *Cyr.* 1.2.10 *a îndura frigul și căldura*; AESCH. *Ag.* 565, id. *Ag.* 969, SOPH. *Tr.* 145 ș.a.

[θάλλω]

θάλλω, *vb.* |viit. θάλψω, aor. ἔθαλψα, pf. inuz.; pas. aor. ἐθάλφθην, pf. τέθαλπται| **I** (*trans.*) **1** a încălzi, a încălge, a înmuia prin încălzire: θάλλων ... σέλα πυρός OD. 246 *încălzind [arcul] la para focului*; (pas.) ἐτήκετο κασσίτερος ὦς ... θαλφθεις HES. *Th.* 864 *se topea precum cositorul încins*; (fig.) ~ λόγοις AR. *Eq.* 210 *a înmuia (= a îmbuia) prin cuvinte*. **2** a face fierbinte, a arde: ἡμᾶς ἄκτις ... θάλπει AR. *Av.* 1092 *ne arde raza [soarelui]*; (subînt. ἡμᾶς sau abs.) καὶ μ' ἔθαλπε SOPH. *Ant.* 417 *era arșită*; XEN. *Cyr.* 5.1.11. **3** a încălzi la soare, a usca: θάλπεται ῥάκη SOPH. *Ph.* 38 *o zdreanță este pusă la uscat*; EUR. *Hel.* 183. **4** (fig.) a înfierbânta, a arde (de pasiune): (despre Io) ἡ Διὸς θάλπει κέαρ ἔρωτι AESCH. *Pr.* 590 *care înfierbântă de dragoste inima lui Zeus*; SOPH. *El.* 888. **5** a încălzi cu căldura propriului corp, a ține cald, a cloci, a îngriji: (despre alcion) τὰ ψᾶ θάλπουσα LUC. *VH.* 2.40 *clocindu-și ouăle*; ὡς εἶν τροφὸς θάλπη τὰ εαυτῆς τέκνα NT *1Tes.* 2.7 *așa cum o mamă își îngrijește copiii*; LXX *Deut.* 22.6, THEOC. 14.38. **II** (*intrans.*) a fi plin de căldură, a rămâne vîguros: (despre firile reci) ARSTT. *Pr.* 879a33.

θαλπωρή, ἠς, ἡ *subst.* căldură plăcută. (fig.)

mângâiere, nădejde: οὐ γάρ ἐτ' ἄλλη ἔσται ~ IL. 6.412 *nu o să-mi mai rămână altă mângâiere*; IL. 10.223, OD. 1.167.

[θάλω]

θάλυκρός, ἄ, ὄν *adj.* fierbinte, inflăcărat: (fig.) CALL. *Fr.*736.

[θάλω?]

θάλύσια, ὄν, τά [ῶ] *subst.* pârgă dată ca ofrandă, *spec.* Thalysia, sărbătoare a recoltelor, în care sunt jertfite primele roade ale pământului: (în cinstea lui Artemis) IL. 9.534, (în cinstea lui Demeter) THEOC. 7.3.

[θάλος]

θάλυσιός, ἄδος *adj.f.* referitor la Thalysia, sărbătorească: ὁδός ~ THEOC. 7.31 *drum (= călătorie) spre sărbătoarea Thalysiilor.*

[θαλύσια]

θάμά, *adv.* care se întâmplă des, la intervale scurte: des, adesea, întruna: οὐ μὲν γάρ τι θάμ' ἀγρόν ἐπέρχεται OD. 16.27 *nu vii prea des la țară*; εἰ ἀληθής ἐστίν. ὄν σὺ εἴωθας ~ λέγειν PLAT. *Phd.*72e *dacă este adevărat ceea ce tu obișnuiești a spune adesea*; IL. 15. 470, id. 16.207, Pl. *O.*1.17, AR. *Eq.*990 ș.a.

[cf. θαμέες, θάμνος]

θάμάκις, *adv.* = θαμά: Pl. *I.*1.28, id. *N.*10.38.

θαμβαίνω, *vb.* (= θαμβέω) a fi cuprins de uimire, a privi cu admirație: (+ ac.) Pl. *O.*3.32. [θάμβος]

θαμβέω-ῶ, *vb.* I (*intrans.*) a fi cuprins de uimire, de spaimă sau de admirație, a fi uluit, a rămâne încrămenit, a se minuna, a se înfigura: οἱ δὲ ἰδόντες θαμβήσαν IL. 8.77 *aceia, văzând, fură cuprinși de uimire*; IL. 23.881, OD. 4.638, SOPH. *Ant.*1246, (+ ac.) θαμβήσαν δ' ὄρνιθας OD. 2.155 *se minunară de păsări*; (despre Achilles) τὸν ἐθάμβεον Ἄρτεμις τε καὶ θρασεῖ Ἀθήνα Pl. *N.*3.50 *îl admirau Artemis, precum și cutezătoarea Athena*; AESCH. *Supp.*570 ș.a. II (*trans.*) (tard) a ului, a înspăimânta, a înfricoșa: χεῖμαρροι ἀνομίας ἐθάμβησάν με LXX 2Rg.22.5 *zvonaietele nelegiurii m-au înfricoșat*; (pas.) ἐθαμβήθη καὶ ἐσαλεύθη σφόδρα LXX 1Mac.6.8 *s-a înspăimântat și s-a tulburat groaznic*; PLUT. *Brut.*20.10, NT *Mc.*1.27.

[θάμβος]

θάμβος, εὐς, τό *subst.* uimire, spaimă: ~ δ' ἔχεν εἰσορόωντας IL. 3.342 *uimirea îi cuprinsese pe cei ce priveau*; θάμβει δ' ἐκπλαγέντες EUR. *Rh.*291 *lovîți de spaimă*;

(+ gen.) τὸλμης θάμβει THUC. 6.31 *prin uimirea pe care o trezea curajul*; OD. 3.372, Pl. *N.*1.55, PLAT. *Phdr.*254c ș.a.

[cf. τέθηπα, ἔταφον]

θάμβος, ου, ὁ *subst.* (cf. prec.) spaimă: (pl.) θάμβοι ἐν τῇ ὁδῷ LXX *Ecl.*12.5 *spaimă [vor fi] pe drum.*

θαμέες, οἱ *adj.* [dat. θαμέσι, ac. θαμέας; fem. nom. θαμειαί și ac. θαμειάς] (pl.) (poet.) des, strâns, numeros: (doar pl.) ~ ἄκοντες IL. 11.552 *sulițe dese*; (despre Skylla) τριστοιχοὶ ὀδόντες, πυκνοὶ καὶ ~ OD. 12.92 *trei rânduri de dinți, deși și strâns apropiați (sau numeroși)*; IL. 10.264, OD. 5.252.

[θαμά]

θαμειός, (poet.) v. θαμέες; IL. 1.52, id. 9.383.

θαμίζω, *vb.* [doar prez.] I (*act.*) I a veni des într-un anumit loc, a frecventa: πάρος γε μὲν οὐ τι θαμίξεις IL. 18.386 *n-ai prea venit până acum*; (+ prep.) οὐ θαμίζω εἰς τοῦσδε τοὺς τόπους PLAT. *Hr.Ma.*281b *nu vin deseori în aceste locuri*; OD. 8.161, XEN. *Cyr.*7.3.2 ș.a. 2 a fi deseori sau de obicei: (+ part.) οὐ τι κομιζόμενος γε θαμίζεν OD. 8.451 *nu prea fusese obișnuit cu așa îngrijiri*; (+ dat. și part.) οὐ δὲ θαμίξεις ἡμῖν καταβαίνων εἰς τὸν Πειραιᾶ PLAT. *R.*328c *nu cobori deseori pe la noi în Pireu*; (abs.) PLAT. *Lg.*843b. II (*med.*) a frecventa: SOPH. *Fr.*503.

[θαμά]

θαμίνος, ἦ, ὄν *adj.* [var. θαμίνος] des, frecvent: CALL. *Cer.*64. // (frecv.) **θαμινά**, *adv.* deseori, frecvent, adesea: ~ παρήγγελλεν ὁ Ξενοφῶν ὑπομένειν XEN. *An.*4.1.16 *deseori Xenophon trimitea vorba să stea înapozi*; Pl. *O.*1.53, AR. *Pl.*292 ș.a. // **θαμινόν**, *adv.* = θαμινά: A.RH. 3.1266.

[θαμά]

θάμνος, ου, ὁ *subst.* desis, tufis, tufariș, hățis, crâng: (sg. și pl.) πτώξ θάμνω ὑπ' ἀμφικόμῳ κατακείμενος IL. 17.677 *iepure pitulată sub un tufis frunzos*; ~ ἐλαιῆς OD. 23.190 *măslin stufoși*; θάμνοις' ἐν πυκνοῖσι OD. 5.471 *în hățis des*; ὥσπερ κυνηγέτας τινὰς θάμνον κύκλω περίστασθαι PLAT. *R.*432b *a sta roată în jurul unui desis, ca unui vânător*; AESCH. *Ag.*1316, EUR. *Ba.*722 ș.a.

[θαμά, cf. θαμέες]

Θανάσιμος, ὄν [ᾶ] *adj.* I dătător de moarte, letal, aducător de moarte, omorător, fatal,

funest: (despre Aias, care s-a aruncat în sa-
bie) ὄλωλε θανασίμῳ πεσίματι SOPH.
Ai.1033 pieri în cădere de moarte; οὐ
θανασίμους δὲ πλιγὰς ὑποφέρων PLUT.
Eum.7.10 fārā sā primească lovituri fatale;
ἐμὲ ἀπὴγαγ' ἐς τοιάσδε θανασίμους τύχας
AESCH. *Ag.1276 m-a dus spre această
soartă funestă*; φαρμάκων <τε> θανασίμων
EUR. *Ion616 otrāviri dātitoare de moarte*;
(despre un loc) θανασίμων δὲ θηρίων εἰς
τέλος ἄμοιρος PLB. 1.56.4 *cu totul lipsit de
animale mortale* (prob. *reptile veninoase*);
PLAT. *R.610e*, EUR. *Hec.571* ș.a., (subst.)
NT *Mc.16.18*. **II** privitor la moarte, de
moarte: (despre Casandra) κύκνου δίκην
τὸν ὕστατον μέλυσσα θανάσιμον γόον
AESCH. *Ag.1445 ca o lebădă care și-a cân-
tat ultimul suspin, de moarte*; AESCH.
Ag.1019, EUR. *Hipp.1438*. **III** (despre oa-
meni) **I** care este aproape de moarte, muri-
bund: ὦ γαῖα, δέξαι θανάσιμόν μ' ὅπως ἔχω
SOPH. *Ph.819 pāmântule, primește-mă pe
mine muribund, așa cum sunt* (sc. *fără in-
târziere*); PLAT. *R.408b*. **2** mort, decedat:
SOPH. *Ai.517*, SOPH. *OT959*.

[θάνατος]

Θᾶνᾶτάω-ῶ, *vb.* a dori sau a fi gata să
moară: οἱ φιλοσοφούντες θανατῶσι PLAT.
Phd.64b filosofii își dovesc moartea; IOS.
BI6.171.1.

[θάνατος]

Θᾶνᾶτη-φόρος, *ov adj.* aducător de moarte,
mortal, letal: πᾶσαι μεταβολαὶ πολιτειῶν
θανατηφόροι XEN. *HG2.3.32 toate schim-
bările formelor de stat sunt aducătoare de
moarte*; πλιγὴν οὐ θανατηφόρον οὐδὲ
βαθεῖαν PLUT. *Caes.66.7 o lovitură nici le-
tală, nici adâncă*; (subst.) ταῦτα οὐ
φάρμακα λέγεται εἶναι ἀλλὰ θανατηφόρα
ARSTT. *Pr.865a9 acestea se numesc otrā-
viri, nu leacuri*; AESCH. *Ch.369*, PLAT.
R.617d, LXX *Iov33.23* ș.a.

[θάνατος, φέρω]

Θᾶνᾶτιῶ, *vb.* = θανατάω: LUC. *Peregr.32*.

[θάνατος]

Θᾶνᾶτικός, *ή, ὄν adj.* privitor la moarte, de
moarte: θανατική δίκη PLUT. *Per.10.6 pro-
ces în care acuzatul riscă pedeapsa capi-
tală*; θανατικής ἀπειλουμένης τῆς ζημίας
IOS. *AI15.417.3 sub amenințarea pedepsei
cu moartea*.

[θάνατος]

Θᾶνᾶτοίεις, *εσσα. εν adj.* (= θανάσιμος) dă-
tător sau aducător de moarte: SOPH.
Ant.1262, EUR. *IA1288*.

[θάνατος]

Θᾶνᾶτος, *ου, ὁ [θᾶ] subst.* **I** moarte: **1** moarte
naturală sau violentă: εὐχόμενος θανάτον τε
φυγεῖν IL. 2.401 *rugându-se să scape de
moarte*; με θεοὶ θάνατον δὲ κάλεσσαν IL.
22.297 *zeii mă chemară la moarte*; (în op.
cu βίος) αὐτῷ θάνατον ἢ βίον φέρει SOPH.
Ai.802 ἦ aduce moartea sau viața; (în op.
cu ζωή) θανάτου πέρι καὶ ζωᾶς Pl. *N.9.29*
[lyptā] pe viață și pe moarte; ὁ μὲν ~
μοχθηρῆς εὐούσης τῆς ζῆς καταφυγή ...
γένονε HDT. 7.46 *după o viață de chin*.
moartea ajunge să însemne o scăpare; (fig.)
~ μὲν τὰδ' ἀκούειν SOPH. *OC529 este (ca o)*
moarte a auzi aceste cuvinte. **2** condamna-
re la moarte, pedeapsă cu moartea: θανάτου
δίκη κρίνεσθαι THUC. 3.57 *a fi judecat într-
o cauză capitală, a risca condamnarea la
moarte*; διώκομεν περὶ θανάτου XEN.
HG7.3.6 ἰι urmărim cu pricină de moarte;
κατέγνωσαν πάντων θάνατον THUC. 3.81 *i-
au osândit pe toți la moarte*; μαθὼν τὸν
παῖδα ἠγεόμενον ἐπὶ θάνατον HDT. 3.14 *in-
telegând că fiul său era dus la moarte*; (cu
elipsă) παιδίον κεκοσμημένον τὴν ἐπὶ
θάνατῳ HDT. 1.109 *copil gătit pentru
moarte*. **3** (pl.) a feluri de moarte: πάντες
μὲν στυγεροὶ θάνατοι δειλοῖσι βροτοῖσι OD.
12.341 *toate morțile sunt cumplite pentru
bieții oameni*. **b** moarte a mai multor per-
soane: θανάτων ... πύργος ἀνέστα SOPH.
*OT1200 se înălțase [ca un] turn împotriva
morții*; (spec.) θανάτοις αὐθένταισι AESCH.
*Ag.1573 prin morți săvârșiți de mâinile ru-
delor*. **c** (poet.) moarte a unei singure per-
soane: SOPH. *El.206*, πολλῶν θανάτων, οὐχ
ἐνὸς ὄντ' ἄξιον DEM. 21.21 *merită nu o sin-
gură moarte, ci multe*. **4** (fig. și relig.)
moarte spirituală, moarte morală: (în op. cu
ζωή) μεταβέβηκεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν
ζωὴν NT *In.5.24 a trecut de la moarte la vi-
ață*; οὐ μὴ ἀδικηθῆ ἐκ τοῦ θανάτου τοῦ
δευτέρου NT *Apoc.2.11 nu va fi vătămat de
moartea cea de-a doua*. **5** (spec.) boală de
moarte, molimă: ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν θανάτῳ
καὶ ἐν λιμῷ πεσοῦνται LXX *Iez.6.11 de sa-
bie, de molimă și de foamete vor cădea*; NT
Apoc.6.8. **II** (fig.) Thanatos, numele perso-
nificat al morții, Moartea: ἐνθ' Ὑπνω
ζύμβλητο κασιγνήτῳ Θανάτοιο IL. 14.231

unde il întâlni pe Hypnos (= Somnul), fra-tele lui Thanatos (= Moartea); HES. Th.759, SOPH. Ph.797 ș.a.

[θνήσκω]

Θανάτουσια, *ων, τά subst.* sărbătoare a morților: LUC. VH2.22.

Θάνατο-φόρος, *ον adj.* = θανατηφόρος: AESCH. Ag.1176.

Θάνατώ-ω, *vb., tranz.* |viit. med. cu sens pas. θανατώσοιτο Xen. Cyr.7.5.31; viit. pas. θανατωθήσομαι LXX IRg.14.45| **I** a face să moară, a pricinui moartea, a omori, a ucide: HDT. I.113, πάντως ἐμέ γ' οὐ θανατώσει AESCH. Pr.1053 *totuși nu mă va putea omori*; εἴαν θανατώσωσιν ἡμᾶς, καὶ ἀποθανοῦμεθα LXX 4Rg.7.4 *dacă ne vor omori, vom muri*; (spec.) εἴανπερ βιωπαίόμενος ὁ φονεύς, θανατωσάτω PLAT. Lg.872c *dacă criminalul este încă în viață după ce a fost bătut, [călăul] să îl execute*; ἐξαποστέλλω εἰς ὑμᾶς ὄφεις θανατοῦντας LXX. Ier.8.17 *eu trimit la voi șerpi ucigători*; μυῖαι θανατοῦσαι LXX Ecl.10.1 *muște aducătoare de moarte*; (fig.) εἰ δὲ πνεύματι τὰς πράξεις τοῦ σώματος θανατοῦτε ζήσεσθε NT Rom.8.13 *dacă prin Duh faceți să moară faptele trupului, veți trăi*. **II** a condamna la moarte: ἐζήτουν ψευδομαρτυρίαν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ ὅπως αὐτὸν θανατώσωσιν NT Mt.26.59 *căutau o mărturie mincinoasă împotriva lui Iisus, ca să îl osândească la moarte*; (pas.) ἐθανατώθη ὑπὸ τῶν ἐν Σπάρτη τελῶν ὡς ἀπειθῶν XEN. An.2.6.4 *a fost condamnat la moarte de către magistrații spartani, pentru nesupunere*.

[θάνατος]

Θάνατωσις, *εως, ἡ [vă] subst.* omorâre, osândire la moarte: THUC. 5.9, PLUT. M.291c, *οἰοὶ θανατώσεως LXX IRg.26.16 vrednici de pedeapsă cu moartea*.

[θανατώω]

Θάομαι¹, *vb.* |inf. prez. θῆσθαι, aor. (ἐ)θησάμην| **I** a sugere: Ἐκτωρ μὲν θνητός τε γυναικᾶ τε θῆσάτο μαζόν IL. 24.58 *Hector este doar un muritor și a supt sân de femeie*; CALL. Iov.48. **II** a mulge: παρέχουσιν ἐπιετανὸν γάλα θῆσθαι OD. 4.89 *dau lapte îmbelșugat la mulș*.

[cf. θῆλυς]

Θάομαι², *vb.* |imper. 2pl. θᾶσθε Ar. Ach.770, viit. 2pl. θασεῖσθε Call. Cer.3, part. viit. θασόμενος Theoc.15.23, aor. imper. θᾶσαι Theoc. I.149, id. 3.12; inf. θάσασθαι

Theoc. 2.72, a privi, a contempla: (în vorbire unuia megarian) θᾶσθε, τῷδε τὰς ἀπιστίας AR. Ach.770 *priviți ce om neîncrezător!*; θασόμενοι τὸν Ἄδωνιν THEOC. 15.23 *ca să-l vedem pe Adonis*.

[cf. θεάομαι]

Θαπτέον, *adj.vb.* v. θάπτω: SOPH. Ai.1140

θάπτω, *vb.* |viit. θάψω, aor. ἔθαψα, pf. inuz.; pas. viit.2 τᾶφήσομαι, aor.1 ἐθάφην, aor.2 ἐτάφην, pf. τέθαμμαι, viit. pf. τεθάγομαι| {ion. pf. 3pl. τεθάφεται Hdt. 6.103}| **I** a cinsti prin rituri funerare, a înmormânta, (partic.) a așeza în pământ, a îngropa un cadavru sau cenușa unui cadavru: ὄτε μιν θάπτωσιν Ἀχαιοὶ IL. 21.323 *când o să-l înmormânteze aheii*; οὐ γάρ πω ἐτέθαπτο ὑπὸ χθονός OD. 11.52 *încă nu fusese îngropat sub pământ*; Πausanias ἐθαπτεν αὐτοῦς νομίζων ἐν γῆι τε φιλία τιθέναι THUC. 3.58 *Pausanias i-a înmormântat, socotind că îi așează într-un pământ prieten*; (despre traci) θάπτουσι κατακαύσαντες ἢ ἄλλως γῆ κρύψαντες HDT. 5.8 *il înmormântează arzându-l sau, altfel, îngropându-l în pământ*; ἐπὶ τοῖς ἐκ τῶν πολέμων θαπτομένοις THUC. 2.35 *la înmormântarea celor căzuți în războaie*; (despre animale) θάπτουσι δὲ τοὺς ἀποθνήσκοντας βοῦς τρόπον τόνδε HDT. 2.41 *ei își îngroapă astfel vitele moarte*; HES. Sc.472, IS. 8.21 ș.a. **II** (partic.) a așeza pe rug, a incinera: ~ πυρὶ τὴν τὸ πῦρ τὸ θεῖον ὁσίως μὴ φυλάξασαν PLUT. M.286f *a arde în foc trupul celei care nu a răzit cu sfințenie focul divin*.

[cf. τάφος]

Θαρραλέος, *α, ον adj.* |comp. -ώτερος, superl. -ώτατος| {ion. și v.att. θαρσαλέος}| **I** îndrăzneț, încrezător: **I** (în sens pozitiv) curajos, cutezător, dârz, neînfricat, temerar: ~ πολεμιστής IL. 21.589 *războinic dârz*; θαρσαλέον ἦτορ IL. 19.169 *inimă îndrăzneată*; θαρσαλέα δὲ παρὰ κρατῆρα φωνὰ γίνεται Pl. N.9.49 *glasul prinde curaj lângă cratere*; φαιδροὶ καὶ θαρραλέοι LXX 4Mac.13.13, PLUT. Caes.67.3 *voioși și plini de curaj*; (în op. cu ἀνδρείος) οἱ οὕτω θαρραλέοι ὄντες οὐκ ἀνδρεῖοι ἀλλὰ μαινόμενοι φαίνονται PLAT. Prt.350c *cei care sunt îndrăzneți în acest chip par a fi ni curajoși, ci nebuni*; (comp.) πολέμιοι θαρραλεώτεροι ἔσονται XEN. An.4.6.9 *dușmanii vor deveni mai îndrăzneți*; (subst.) ἐν τῷ θαρσαλέῳ εἶναι THUC. 2.51 *a fi în siguranță*; AESCH.

*Pr.*536, ARSTT. *Rh.*1383a15 §.a. 2 (in sens negativ) obraznic: ~ και ἀναιδής εσσι προϊκτής OD. 17.449 *esti un cerșetor obraznic și nerușinat*; PLAT. *Lg.*649c. **II** care inspiră încredere, încurajator: δεινὰ μὲν εἶναι ἃ και δέος παρέχει, θαρραλέα δὲ ἃ μὴ δέος παρέχει PLAT. *La.*198b *înfricoșătoare sunt lucrurile care provoacă teamă, iar încurajatoare sunt cele care nu o provoacă.*

[θάρραλος]

Θαρραλέοτης, ητος, ἡ *subst.* {ion. și v.att. θαρραλέοτης} curaj, îndrăzneală, încredere: PLUT. *Aem.*36.1.

[θαρραλέος]

Θαρραλέως, *adv.* [comp. -ώτερον] {ion. și v.att. θαρραλέως} **I** (in sens pozitiv) cu îndrăzneală, cu curaj, cu hotărâre: ~ ἔχω πρὸς θάνατον PLAT. *Ap.*34e *mă port cu îndrăzneală în fața morții*; (comp.) ISOC. *Ep.*7.3, XEN. *An.*2.6.14, LXX *3Mac.*1.4 §.a. **II** (in sens negativ) cu aplomb, cu obraznicie: ψευδῆ λέγειν ~ IS. 10.1 *a spune minciuni cu aplomb.*

[θαρραλέος]

Θαρρέω-ῶ, *vb.* {ion. și v.att. θαρρέω, eol. part. θέρσεισα Theoc. 28.3} **I** (*intrans.*) a avea încredere, a fi îndrăzneț, a fi plin de curaj, a nu se teme: **I** (abs.) a (in sens pozitiv) και τότε διή θάρρησε IL. 1.92 *atunci prinse curaj*; θάρρει IL.4.184, AESCH. *Supp.*732 §.a. *curaj!*; (incident) ὥστε, θάρρει, καταληψόμεθα αὐτόν ἔνδον PLAT. *Prt.*311a *astfel încât, fii liniștit (sau ai încredere, nu te teme), îl vom găsi înăuntru*; (cu sens adv.) θαρρήσας μάλα εἰπέ IL. 1.85 *ia-ți curaj și spune, spune-ne cu toată încrederea*; θαρρέοντες ἦδη τῷ Διὶ πλούτου πέρι ἐρίζετε HDT. 5.49 *vă veți întrece în avere, fără frică, cu Zeus însuși*; (part. subst.) τὸ τεθαρρηκὸς τῶν πολιτῶν PLUT. *Fab.*26.4 *încrederea sau siguranța cetățenilor*; τῷ θαρροῦντι τῆς ὄψεως PLUT. *Cat.Mi.*44.5 *prin cutezanța privirii*. **b** (rar in sens negativ) παρὰ καιρὸν ὕβρει θαρσοῦντας THUC. 2.65 *plini de îndrăzneală trufași într-un moment nepotrivit*; PLAT. *Th.*189d. **2** (+ ac. lucrului sau pers.) a nu se teme de ceva, a avea încredere în cineva: θάρρει τόνδε γ' ἄεθλον OD. 8.197 *nu te teme de această întrecere*; τὸ γὰρ τοιούτον σῶμα ... οἱ ἔχθροὶ θαρροῦσιν PLAT. *Phdr.*239d *un om cu un astfel de trup dă curaj dușmanilor săi*; οὔτε Φίλιππος ἐθάρρει τούτους οὔθ' οὔτοι

Φίλιππον DEM. 3.7 *nici Philippos nu avea încredere în ei, nici ei în Philippos*. **3** (+ dat.) τεθαρρηκότες τοῖσι ὄρνισι HDT. 3.76 *încurajați de păsări*. **4** (+ prep. ἔνεκα, περί, ὑπέρ, διά, ἐπί, πρὸς) a avea încredere sau nădejde în legătură cu ceva *sau* în privința cuiva: οὐ πάνυ ... θαρρῶ περί τῶν γονέων τοῦ τοιούτου PLAT. *R.*574b *nu am prea mare nădejde în ceea ce-i privește pe părinții unui astfel de om*; SOPH. *Ai.*793, ISOC. 6.60, θαρσεῖ ἐπ' αὐτῆ ἡ καρδία τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς LXX *Prov.*31.11 *inima bărbatului ei își pune îndrăzneală în ea*. **5** (+ inf.) a avea încredere (că), a îndrăzni (să): τοῦτον ἄν τὸν ἄνδρα θαρσοίην ἐγὼ καλῶς μὲν ἄρχειν SOPH. *Ant.*668 *sunt încredințat că acest om ar fi un bun conducător*; οὐδέ γε ἄθροίζεσθαι εἰς βασιλικὴν στρατιὰν θαρροῦσι XEN. *Cyr.*8.8.6 *nu îndrăznesc să intre în armata regelui*; (+ ὄτι) THUC. 1.81. **II** (*trans.*) a încuraja, a îmbărbăta: οὐδὲν μοι χρεία πλειόνων ἐτι λόγων, οἱ με θαρσοῖεν IOS. *AI*9.55.2 *nu am nevoie de mai multe cuvinte care să mă îmbărbăteze.*

[θάρρος]

Θαρρητικός, ἡ, ὄν *adj.* curajos, îndrăzneț: (pl.) ARSTT. *Pr.*947b26.

[θάρρος]

Θάρρος, εος-ους, τὸ *subst.* {ion. și v.att. θάρρος, eol. θέρσος} **I** curaj, îndrăzneală, cutezanță, încredere, lipsă de teamă: **I** (in sens pozitiv) ἐν μὲν οἱ κραδίη θάρρος βάλε IL. 21.547 *în inima lui puse curaj*; θάρρος ἐνέπνευσεν μέγα δαίμων OD. 9.381 *un zeu ne-a insuflat curaj mare*; (+ gen.) τῶνδ' οὐ πάρεστι θάρρος AESCH. *Ch.*91 *nu am curaj (= nu îndrăznesc, nu mă încumet) să fac aceastea*; ~ πολεμίων PLAT. *Lg.*647b *curaj în fața sau contra dușmanilor*; ~ πρὸς τοῦς πολεμίους XEN. *Cyr.*4.2.15 *curaj față de dușmani*; θάρρος παρασχεῖν THUC. 6.68 *a da curaj*; ἔλαβε θάρρος NT *Fp.*28.15 *prinse curaj sau se îmbărbăta*; (in op. cu φόβος) φόβος μὲν ἢ πρὸ λύπης ἐλπίς, ~ δὲ ἢ πρὸ τοῦ ἐναντίου PLAT. *Lg.*644d *speranța în fața suferinței se numește teamă, și încredere, cea în fața contrariului*; ~ δ' ἐμφύσεται ἀντὶ τοῦτου XEN. *Cyr.*5.2.32 *în ei va crește curaj în loc de teamă*; (in op. cu ἀνδρεία) PLAT. *Prt.*351a, (pl.) περί φόβους και θάρρη ἀνδρεία μεσότης ARSTT. *EN*1107a33 *linia de mijloc între teamă și îndrăzneală este curajul*. **2** (rar in sens negativ, cf. θράσος) οἱ

μυίης θάρσος ἐνὶ στήθεσσιν ἐνήκεν IL. 17.570 *in piept ū puse a muștei îndrăzneală* (= *obrăznicie, stăruință îndărjită*); ARSTT. Rh.1385b30. **II** *ceea ce dă încredere sau curaj. îmbărbătare: θάρσος φίλοις, λύουσα πολέμιον φόβον* AESCH. Th.270 *ceea ce ū îmbărbătează pe prietenii noștri și risipește teama de dușman: (pl.)* EUR. IT1281.

[v. θρασύς]

θαρρούντως, *adv.* {ion. și v.att. θαρσούντως} cu îndrăzneală, fără teamă: XEN. Smp.2.11.

[θαρρέω]

θαρρύνω, [ῶ] *vb.* |viit. θαρρυνῶ, aor. ἐθάρρυνα, pf. inuz.} {ion. și v.att. θαρσύνω, ion. impf. 3sg. θαρσύνεσκε II. 4.233} **I** (*tranz.*) a da curaj, a încuraja, a îmbărbăta: θάρσυνον δέ οἱ ἦτορ ἐνὶ φρεσίν IL. 16.242 *îmbărbătează-i inima în piept*; ἐθάρσυνέ τε καὶ οὐκ εἶα τῷ γεγενημένῳ ἐνδιδόναι THUC. 6.72 *ū încuraja și nu-i lăsa să cedeze după fapțul petrecut*; ἔργον ἐστί τοῖς πρωτοστάταις ~ τοῦς ἐπομένους καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ XEN. Cyr.6.3.27 *oamenii din față au datorîa să-i încurajeze pe cei din urma lor, atât cu vorba. cât și cu fapta*; AESCH. Pers.216, HDT. 2.141 ș.a. **II** (*intrans.*) (cf. θαρρέω) a avea curaj, a fi curajos: SOPH. El.916.

[θάρρος]

θαρσ-, v. θαρρ-

θαρσήεις, *εσσα, εν adj.* (= θαρσαλέος) îndrăzneț, încrezător: (pl.) CALL. Hec.fr.260.

θάρσος, *subst.* v. θάρρος

θάρσυνος, *ον adj.* (poet.) plin de încredere sau de curaj, încrezător, neînfricat: (+ dat.) ~ οἰωνῷ IL. 13.823 *încurajat de piază*: (abs.) IL. 16.70.

[θάρσος]

θαρσύνω, *vb.* v. θαρρύνω

Θάσος, *ου, ή [ᾶ] subst.* Thasos, insulă în nordul Mării Egee și capitala acestei insule: HDT. 3.47 ș.a. // **Θάσιος**, *α, ον adj.* din sau de Thasos: HDT. 6.44, AR. Lys.196 ș.a. // **Θασία** (subînt. ἄλμη), *ή subst.* (culin.) marinată de Thasos: AR. Ach.671.

Θάσσον, {att. θάττων} v. ταχύς

θάσσω, *vb.* |doar prez. și impf.} {ep. θάασσω} (poet.) a șede, a sta jos sau pe loc: (+ prep.) τρίποδι τ' ἐν χρυσέῳ θάσσεις EUR. IT1253 *tu stai pe un trepied de aur*; θάσσουσ' ἐπ' ἄκταις EUR. Hec.36 *stau nemîșcați la țarm*: (+ ac.) θρόνον εὐκλέα

θάσσει SOPH. OT161 *șade pe un tron slăvit*: (abs.) στρατὸς δὲ θάσσει EUR. Supp.391 *armata stă pe loc*; EUR. HF1214, AR. V.1482 ș.a.

Θάσσω, {att. θάττων} v. ταχύς

θαῦμα, *ατος, τό subst.* {ion. θῶμα, var. θωῦμα} **I** obiect al mirării sau al admirației, lucru minunat (în sens pozitiv sau negativ).

1 minune, minunăție, miracol, monstru: μέγα ~ τόδ' ὀφθαλμοῖσιν ὀρῶμαι IL. 13.99 *mare minune văd cu ochii*; (despre o femeie frumoasă) ~ βροτοῖσι OD. 11.287 *minune pentru oameni*; (despre ciclopul Polyphemus) θαῦμ' ἐτέτυκτο πελώριον OD. 9.190 *fusese făurit nămilă de toată minunea sau monstru urias*; (frecv. + inf.) ~ ἰδέσθαι IL. 5.725, ~ ἰδεῖν HES. Sc.318, ~ ἀκοῦσαι PI. P.1.26 *lucru minunat de văzut, de auzit*; θαῦμ' ὅτι καὶ νῦν ἦνθες THEOC. 15.2 *minune sau mirare că ai venit și acum*; οὐ ~ PI. N.10.50, NT 2Cor.11.14 *nu este de mirare*: (pl. poet.) θαυμάτων πέρα EUR. Hec.714 *minunății dincolo de limită*. **2** (partic. la pl.) spectacol cu păpuși sau trucuri de bălci, scamatorii: θαύματα ἐπιδεικνύς PLAT. Lg.658c *făcând scamatorii*; PLAT. R.514b, XEN. Smp.2.1, (sg.) ~ μὲν ἕκαστον ἡμῶν ἠγησώμεθα τῶν ζῶων θεῖον PLAT. Lg.644d *să considerăm că fiecare dintre noi, fiindele vii, este o marionetă a zeilor*. **II** mirare, uimire, admirație, surpriză: ~ μ' ἔχει OD. 10.326, ~ μ' ὑπέρχεται SOPH. El.928 *mă cuprinde mirarea*; μεγίστου θαύματος τόδ' ἄξιον EUR. Hipp.906 *acesta este un lucru vrednic de cea mai mare mirare*; λίθινοι ἐγίγνοντο ὑπὸ θαύματος LUC. Dom.19 *la vederea ei (sc. a Gorgonei), s-au prefăcut în piatră*: (idiom.) ἐν θάματι εἶναι HDT. 1.68, ἐν θάματι γενέσθαι HDT. 3.3, ἐν θάματι ἔχεσθαι, HDT. 8.135, ἐν θάματι ποιεῖσθαι PLUT. Pomp.14.3 *a fi cuprins de mirare, a se minuna*; τῆς μάλιστα θῶμα ποιεῦμαι HDT. 7.99 *pe care (sc. Artemisia) o admir foarte mult*; (ac. intern) ἐθαύμασα ἰδὼν αὐτήν ~ μέγα NT Apoc.17.6 *văzând-o, m-am mirat (cu) mirare mare*.

[θεάομαι]

θαυμάζω, *vb.* |viit. θαυμάσομαι (tard. -άσω Plut.), aor. ἐθαύμασα, pf. τεθαύμακα; pas. viit. θαυμασθήσομαι, aor. ἐθαυμάσθην, pf. τεθαύμασμαι} {ep. și poet. impf. iter. θαυμάζεσκον, viit. θαυμάσομαι; ion. impf. ἐθῶ(υ)μαζον, aor. ἐθῶ(υ)μασα} **I** (act.) a se

minuna, a privi *sau* a asculta cu mirare *sau* cu admirație, a admira, a respecta, a venera. **1** (abs.) ἡμεῖς δ' ἐσταότες θαυμάζομεν IL. 24.394 *iar noi stăteam și ne minunam*; εἰ περ εἶδες τό περ ἐγώ, κάρτα ἄν ἐθώμαζες HDT. 1.68 *dacă ai fi văzut ce am văzut eu, ai fi fost tare mirat*; (med.) καὶ οἱ προφήται θαυμάσονται LXX Jer.4.9 *iar profetii se vor minuna*; PLAT. *Hp. Ma.*282e ζ.α. **2** (cu regim unic, despre persoane și lucruri) **a** (+ ac.) Πρίαμον θαύμαζεν Ἀχιλλεύς IL. 24.631 *Achilleus se minuna de Priamos*; θαύμαζεν δ' Ὀδυσσεὺς λιμένας καὶ νῆας ... ἀγοράς καὶ τείχεα OD. 7.43 *Odysseus se minuna de porturi și de corăbii, de piețe și de ziduri*; μηδὲ τὸν πλοῦτον μηδὲ τὴν δόξαν τὴν τούτων θαυμάζετε, ἀλλ' ὑμᾶς αὐτούς DEM. 21.210 *admirați nu bogăția și faima acestora, ci pe voi însivă*; μὴ θαύμαζε τὰ λεγόμενα ἀλλ' ἀποκρίνου PLAT. *Cri.*50c *nu te mira de cele spuse, ci răspunde*; (idiom.) οὐ λήμψη πρόσωπον πτωχοῦ οὐδὲ θαυμάσεις πρόσωπον δυνάστου LXX Lev.19.15 *să nu te îndupleci în fața săracului, nici să părținești pe cel puternic*. **b** (+ gen.) καὶ τούτου μὲν οὐ θαυμάζω LYS. 7.23 *și nu mă mir de asta*; THUC. 3.38. **c** (rar + dat.) θαυμάζω δὲ τῇ τε ἀποκλήσει μου τῶν πυλῶν THUC. 4.85 *mă mir că mi-ați închis porțile*. **3** (cu dublu regim) **a** (+ ac. persoanei și gen. lucrului) τοὺς ἀγγέλλοντας τὰ τοιαῦτα ... τῆς μὲν τόλμης οὐ θαυμάζω, τῆς δὲ ἀξυνεσίας THUC. 6.36 *ce mă miră la cei care zvonesc astfel de lucruri este nu îndrăzneala, ci stupiditatea lor*. **b** (+ gen. persoanei și gen. lucrului) θαυμάζω δὲ μάλιστα τούτου τῆς διανοίας LYS. 3.44 *cel mai mult mă mir de modul în care acest om gândește*. **c** (+ gen. persoanei și part.) ὁ δ' ἐθαύμασά σου λέγοντος PLAT. *Prt.*329c *ceea ce m-a mirat în vorbele tale*. **d** (+ prep. ἐπί, περί, διά, ἀπό) ἡμεῖς αὐτὸν ὡσπερ θεὸν ἐθαυμάζομεν ἐπὶ σοφίᾳ PLAT. *Th.*161c *noi îl admirăm ca pe un zeu datorită înțelepciunii sale*; PLAT. *Tim.*80c, PLUT. *Rom.*7.5. **e** (+ prop. interrogative *sau* completive introduce de pron. interog. *sau* conj. ὅτι, ὡς, ὅπως, εἰ, ὅταν) θαυμάζω δὲ καὶ ὅστις ἔσται ὁ ἀντερῶν THUC. 3.38 *mă mir și cine va fi cel care să mă contrazică*; πολλάκις ἐθαύμασα τίσι ποτὲ λόγοις Ἀθηναίους ἔπεισαν οἱ γραψάμενοι Σωκράτην XEN. *Mem.*1.1.1 *de-*

seori m-am mirat cu ce argumente acuzatorii lui Socrate i-au convins pe atenieni; οἱ στρατηγοὶ ἐθαύμαζον ὅτι Κῦρος οὔτε ἄλλον πέμπει ... οὔτε αὐτὸς φαίνοιτο XEN. *An.*2.1.2 *comandanții se mirau că Kyros nici nu le trimite pe cineva, nici el însuși nu se arăta*; καὶ ἔπειτα θωμάζω εἰ μοι ἀπεστᾶσι HDT. 1.155 *și apoi mă mai mir dacă (= că) se răzvrătesc împotriva mea*. **f** (+ ac. cu inf.) πενθεῖν δ' οὐ σε θαυμάζω τύχας EUR. *Med.*268 *nu mă mir că îți jeleşti nenorocirile*. **II** (*pas.*) **1** a fi de mirare: ὡς τέρας θωμάζεται HDT. 4.28 *lumea se minunează ca de un semn*; μὴ παρῶν θαυμάζεται SOPH. *OT*289 *de mirare că nu e aici* (sc. *absența lui este de mirare*). **2** a fi admirat: θαυμάζεται ... ὑπὸ τοῦ δήμου HDT. 3.82 *este admirat de popor*; THUC. 1.38.

[θαῦμα]

θαυμαίνω, *vb.* {ep. viit. θαυμᾶνέω} (poet.) a privi cu admirație, a se minuna; (+ ac.) ἀέθλια θαυμανέοντες OD. 8.108 *ca să privească jocurile*; Pl. *O.*3.32.

[θαῦμα]

θαυμάσιος, α. ον, tard. ος, ον [ᾶ] *adj.* |comp. -ώτερος, superl. -ώτατος| {ion. θωμάσιος} **I** minunat, uimitor, admirabil: **1** (despre lucruri) θωμάσια HDT. 2.35 *minunătii de admirat*; τὰ θαυμάσια ἃ ἐποίησεν NT *Mt.*21.15 *minunile pe care le făcu*; (comp.) ὁ θαυμασιώτερόν γε ἐτι PLAT. *Euthd.*299e *ceea ce este și mai minunat*; (+ inf.) τέρας θαυμάσιον προσιδέσθαι Pl. *P.*1.26 *minune uimitoare de privit*; (+ gen.) θαυμάσια τοῦ κάλλους καὶ μεγέθους XEN. *An.*2.3.9 *de o frumusețe și o mărime uimitoare*; θαυμάσιον ὅσον PLAT. *Smp.*217a *nemai-pomenit de mult*. **2** (despre oameni) ~ στρατιώτης DEM. 19.113 *soldat admirabil*; (+ ac.) ~ τὴν τέχνην LUC. *Nav.*6 *uimitor de dibaci*; (freqv.) ὃ θαυμάσιε PLAT. *R.*435c *minunatul meu prieten!*; (iron.) ὃ θαυμασιώτατε ἄνθρωπε XEN. *An.*3.1.27 *preaminunate om!*; PLAT. *Phdr.*242a. **II** ciudat, curios, extraordinar: θαυμάσιον καὶ ἄλογον PLAT. *Grg.*496a *ciudat și absurd*.

[θαῦμα]

θαυμασιότης, ητος, ἡ *subst.* caracter minunat, minunare: ARSTT. *Top.*126b15, IOS. *Ap.*1.177.

[θαυμάσιος]

θαυμασιώς, *adv.* (în mod) minunat, uimitor; extraordinar (de mult etc.), nemai-pomenit:

οι άλλοι ~ ἐπειθοντο PLUT. *Pyrrh.*29.3 *cei-lalti erau uimitor de convingi*; ~ ὡς ἄθλιος γέγονεν PLAT. *Grg.*471a *a ajuns nemairomenit de nefericit*; AR. *Nu.*1240, DEM. 29.1, LUC. *Lex.*5 §.a.

[θαυμάσιος]

θαυμασμός, οὔ, ὁ *subst.* minunare, mirare, admirare: PLUT. *Aem.*39.6, LXX *2Mac.*7.18, id. *4Mac.*6.13.

[θαυμάζω]

θαυμαστέος, α, ὄν *adj.vb.* de mirare: τὴν τῶν ἡμερῶν ἀνωμαλίαν οὐ θαυμαστέον PLUT. *Arist.*19.9 *nu trebuie să ne mirăm de nepotrivirea zilelor*; PLAT. *Ph.*302a, EUR. *Hel.*499 §.a.

[θαυμάζω]

θαυμαστής, οὔ, ὁ *subst.* admirator: ARSTT. 1371b23, PLUT. *Cat.Mi.*25.3.

[θαυμάζω]

θαυμαστικός, ἦ, ὄν *adj.* înclinat spre mirare sau admirare: ARSTT. *EN*1125a2, PLUT. *M.*41a. // **θαυμαστικῶς**, *adv.* admirativ: ~ διακεῖσθαι IOS. *AI*8.170.3 *a avea o atitudine admirativă*.

[θαυμαστός]

θαυμαστός, ἦ, ὄν *adj.* [comp. -ότερος, superl. -ότατος] {ion. θω(υ)μαστός} (cf. θαυμάσιος) **I** uimitor, minunat, extraordinar: ἔργα μεγάλα τε καὶ θωμαστά HDT. 1p. *isprăvi mari și minunate*; (despre Furii) ~ λόχος γυναικῶν AESCH. *Eu.*46 *o ceată uimitoare de femei*; (+ ac.) θαυμαστήν τὸ κάλλος PLAT. *Phd.*110c *minunat de frumoasă*; (+ gen.) ~ ἀνὴρ τῆς εὐσταθείας PLUT. *Publ.*14.8 *un om minunat prin cum-pătare*; (+ dat.) πλήθει τε θαυμαστόν PLUT. *Caes.*6.4 *în număr uimitor de mare*; θαυμαστόν οὐδέν PLAT. *R.*390a *nu-i nimic de mirare*; τί θαυμαστόν εἰ ISOC. 8.110, LXX *4Mac.*2.1 *ce e de mirare dacă*; θαυμαστά γ'... εἰ XEN. *Smp.*4.3 *de mirare este că*; (subst.) ὄψεσθε θαυμαστά LXX *Mich.*7.15 *veți vedea lucruri minunate*; θαυμαστόν ὅσον PLAT. *Th.*150d, ARSTT. *HA*610a19 *uimitor cât de mult (= extraordinar de mult)*. **II** vrednic de admirat: ξεῖνοις ~ πατήρ Pl. *P.*3.71 *admirat ca un tată de către străini*; ὃ θαυμαστέ PLAT. *Ph.*265a *minunatul (sau admirabilul) meu prieten!*; (iron.) ὃ θαυμαστότατοι XEN. *An.*2.7.13 *o, preamînușilor!* **III** ciudat, straniu, uluitor: θαυμαστά τε καὶ γελοῖα PLAT. *Th.*154b *lucruri ciudate și ridicole*.

[θαυμάζω]

θαυμαστόω, *vb.* **I** (*act.*) a face minunat: ἐθαυμάστωσεν κύριος τὸν ὄσιον αὐτοῦ LXX *Ps.*4.4 *Domnul l-a făcut minunat pe cel sfânt al Său*. **II** (*pas.*) **1** a fi făcut minunat: LXX *Ps.*138.14, id. *2Par.*26.15. **2** a fi privit ca o minune: ARSTT. *HA*633a8, PLUT. *Pomp.*53.1.

[θαυμαστός]

θαυμαστός, *adv.* (în mod) minunat, uimitor: PLAT. *Lg.*633b; ~ ὡς PLAT. *Phd.*92a, id. *Prm.*135a, DEM. 37.10 *uimitor cât de mult, foarte mult*; ARSTT. *Po.*1456a20 §.a.

[θαυμαστός]

θαυμάτοποιέω-ᾶ, *vb.* a face lucruri minunate, (spec.) a face scamatorii: LUC. *Peregr.*17, id. *Peregr.*21.

[θαυμαστοποιός]

θαυμάτοποιία, ας, ἡ *subst.* scamatorie, arta de a face scamatorii: PLAT. *R.*602d, (pl.) ISOC. 15.269.

[θαυμαστοποιός]

θαυμάτοποιικός, ἦ, ὄν *adj.* care privește arta de a face minunății sau scamatorii: PLAT. *Sph.*268d. // **θαυματοποιική** (subînt. τέχνη), *subst.* arta de a face minunății sau scamatorii: PLAT. *Sph.*224a.

[θαυμαστοποιός]

θαυμάποιός, ὄν *adj.* care face sau arată minuni: θαυματοποιοὶ οἱ ὄνειροι LUC. *Somn.*14 *visele sunt făcătoare de minuni*; LUC. *Icar.*8. // **θαυμάποιός**, οὔ, ὁ *subst.* prestidigitator, scamator, magician, șarlatan: PLAT. *R.*514b, id. *Sph.*235b, DEM. 2.19.

[θαῦμα, ποιέω]

θαυμάτος, ἦ, ὄν *adj.* (poet. pt. θαυμαστός) minunat: θαυματὰ ἔργα HES. *Sc.*165 *lucrări minunate*.

[θαυμάζω]

θαυμάτουργέω, *vb.* (= θαυματοποιέω) a face minuni sau scamatorii: (part.) τεθαυματουργημένα PLAT. *Ti.*80c *fenomene magice, scamatorii*; XEN. *Smp.*7.2.

[θαυματουργός]

θαυμάτουργία, ας, ἡ *subst.* = θαυματοποιία: PLAT. *Lg.*670a.

[θαυματουργός]

θαψία, ας, ἡ *subst.* (bot.) plantă mediteraneană, *Thapsia garganica*: ARSTT. *Pr.*864a5.

[cf. θάψος]

θάψινος, η, ὄν *adj.* galben, palid: θάψινον χρώμα PLUT. *Phoc.*28.5 *culoare galbenă*;

(despre paloarea unei femei) AR. V.1413.

[θάψος]

θάψος, ου, ἡ *subst.* (bot.) scumpie (*Rhus Cotinus*), arbust cu flori verzi-gălbui din insula Thapsos, ale cărui scoartă și frunze erau folosite pentru a vopsi în galben: THEOC. 2.88.

[Θάψος, cf. θαψία]

Θάψος, ου, ἡ *subst.* I Thapsos, peninsulă în Sicilia (azi Isola degli Manisi) și oraș în această peninsulă: THUC. 6.4, id. 6.97, PLUT. *Nic.*17.1. II oraș în Libia: PLUT. *Caes.*53.1.

θάω, v. θάομαι

θεά, ᾶς, ἡ *subst.* |monosilabic în Eur. *Andr.*978| {ep. dat. pl. θεῆς, θεῆσι (Hom.), ep. tard. nom. sg. θεῆ (Call.), dat. sg. θεῆ (A.Rh.); lacon. nom. σιά Ar. *Lys.*1263} zeiță, zână: (în op. cu γυνή) οὐ γάρ πώ ποτέ μ' ὦδε θεᾶς ἔρος οὐδὲ γυναικὸς ... ἐδάμασσαν IL. 14.315 *niciodată dragostea pentru o zeiță sau pentru o femeie (muritoare) nu m-a copleșit așa*; θεοὶ θεαί τ' AESCH. *Th.*87 *zei și zeițe*; (în jurăminte) μὰ θεοῦς, μὰ θεάς PLAT. *Smp.*219c *pe zei, pe zeițe!*; (+ alt subst.) ~ δέ σε γείνατο μήτηρ IL. 1.280 *te-a născut o zeiță mamă (= o zeiță îți este mamă)*; (despre Athena) Παλλάδος θεᾶς AESCH. *Pers.*347, SOPH. *Ant.*1184 *zeița Pallas*; (despre Aphrodita) ~ Κύπρις THEOC. 18.51 *zeița Kypris*; (despre Demeter și Persephone) μεγάλαιν θεαῖν SOPH. *OC*683 *celor două mari zeițe*; δύο τῶ θεά PLAT. *Smp.*180d *cele două zeițe*; (despre Artemis) φωσφόρος ~ EUR. *IT*21 *zeița purtătoare de torță*; ἡ μεγάλη ~ NT *Fp.*19.27 *mareea zeiță*; (despre Erinii) αἰ σεμναὶ θεαί SOPH. *OC*458, δειναὶ θεαί EUR. *El.*1270, ἀνώνυμοι θεαί EUR. *IT*944 *zeițe venerabile, teribile, fără nume*.

[fem. de la θεός]

θεᾶ, ας, ἡ *subst.* {ion. θήη} I acțiunea de a privi: I privire, vedere, uitațură: ἐλθεῖν ἐπὶ θεάν τάνδρὸς PLAT. *La.*179e *a merge pentru a privi omul cu pricina*; ἡγριωμένον ἐπὶ τῇ θεᾷ τῇ αὐτοῦ XEN. *Cyr.*1.4.24 *înfuriat la vederea acestui lucru*; θής ἄξιος HDT. 9.25 *vrednic de a fi văzut*; κατὰ θεάν ... ἀναβαίνειν τοῦ χωρίου THUC. 5.7 *a urca pe o înălțime să privească locul*; LUC. *Tox.*27. 2 (fig.) contempla: τῆς δὲ τοῦ ὄντος θεάς ... ἀδύνατον ἄλλω γεγεῦσθαι πλὴν τῷ φιλοσόφῳ PLAT. *R.*582c *contemplarea a ceea ce este nu poate fi gustată de nimeni*

altcineva cu excepția filosofului. II ceea ce se înfățișează privirii, obiect al contemplării: I privești, spectacol: Ζηνὶ δυσκλειῆς ~ AESCH. *Pr.*243 *privești rușinoasă pentru slava lui Zeus*; ἀταρβῆς τῆς θεᾶς SOPH. *Tr.*23 *fără teamă de privești*; (pl.) θεᾶς ἀμηχάνους τὸ κάλλος PLAT. *R.*615a *privești nespuse de frumoase*; (spec. despre spectacolele de teatru) τὸν δῆμον ἀνελάμβανεν ἐστιάσσει καὶ θεᾶς PLUT. *Caes.*55.4 *căuta să-și atragă poporul cu opere și spectacole*; γυναῖκες ἐρχόμεναι ἀπὸ θεᾶς LXX *Is.*27.11 *femei care vin de la spectacol*; (traducând lat. *Ludi Magni*) τὰς μεγάλας θεᾶς ἄξειν PLUT. *Cam.*5.1 *va celebra marile jocuri. 2* înfățișare, aspect: διαπρεπῆς τε τὴν θεάν EUR. *IA*1588 *cu înfățișare distinsă. III* loc de unde se privește, loc la spectacol sau la teatru: θεάν τινὸς καταλαμβάνειν DEM. 21.178 *a ocupa locul cuiva la teatru*; θεάν ἔχειν ἐν τῷ θεάτρῳ PLUT. *Flam.*19.8 *a avea un loc la teatru*.

[θεάομαι]

θεαῖνᾶ, ης, ἡ *subst.* (ep. poet. pt. θεά) zeiță: πάντες τε θεοὶ πᾶσαι τε θεαῖναι IL. 8.5 *toți zeii și toate zeițele*; OD. 8.341, CALL. *Dian.*29.

[θεός]

θεαίτητος, ου *adj.* cerut sau dobândit de la Dumnezeu: (traducând numele Samuel) IOS. *AI*5.346.4.

[θεός, αἰτέω]

θεᾶμα, ατος, τό *subst.* {ion. θήημα} privești, spectacol: ὄρας ~ δυσθέατον ὄμμασιν AESCH. *Pr.*69 *vezi o privești greu de privit cu ochii*; θεάματα καὶ ἀκρόαματα ἡδιστα παρέχεις XEN. *Smp.*2.2 *ne oferi spectacole și audiții dintre cele mai plăcute*; (în op. cu θαῦμα) τοῖς μὲν οἶκτον τὸ ~, τοῖς δὲ θαῦμα τῆς τόλμης παρῆχε PLUT. *Them.*10.8 *pentru unii era o privești plină de jale, iar altora li se părea o minune de curaj*; (despre cele șapte minuni ale lumii) PLUT. *M.*983e.

[θεάομαι]

θεανῆ νόσος, (dub.) = θεῖα νόσος v. θεῖος²: SOPH. *Fr.*650.

θεάομαι-εῶμαι, vb. |viit. θεάσομαι [ᾶ], aor. ἐθεᾶσάμην, aor. tard. cu sens pas. ἐθεᾶθην, pf. τεθέαμαι, m.m.c.p. ἐτεθεάμην| {ep. și ion. prez. θηέομαι, viit. θεήσομαι, aor. ἐθεησάμην; dor. prez. θᾶέομαι} I a privi, a se uita, a vedea: I a privi cu uimire sau cu

admirație, a se uita lung sau insistent, a admira: θεῶντο μέγα ἔργον Ἀχαιῶν IL. 7.444 *priveau (cu admirație) la marea lucrare a Aheilor*; πάντες ὡσπερ ἄγαλμα ἐθεῶντο αὐτόν PLAT. *Chrm.*154c *toți îl aținteau cu privirile, ca pe o statuie*; με δέσποιναν τὴν ἐμὴν θεήσασθαι γυμνὴν HDT. 1.8 *să o văd goală pe stărâna mea*; τεθέαμαι τὸ πνεῦμα καταβαῖνον ὡς περιστεράν ἐξ οὐρανοῦ NT *In.*1.32 *am văzut Duhul coborând din cer ca un porumbel*. 2 a examina cu privirea, a cerceta, (milit.) a recunoaște: ἐθεᾶτο ... τὴν θέσιν τῆς πόλεως ἐπὶ τῇ Θράκη ὡς ἔχοι THUC. 5.7 *căuta să vadă (sau să recunoască) poziția cetății spre Tracia*; τεθέαμεθα κύκλῳ τὴν πόλιν XEN. *Cyr.*4.5.7 *am dat roată cetății pentru a o cerceta*. 3 (milit.) a trece în revistă, a inspecta: θεασάμενος τὸ στράτευμα XEN. *Cyr.*5.5.1 *după ce și-a trecut trupele în revistă*. 4 a merge pentru a vedea, a vizita: βουλόμενος ἱατρὸν ὀφθαλμῶν θεάσασθαι τινα LUC. *Nigr.*2 *vând să vad un doctor de ochi*; ἐλπίζω διαπορευόμενος θεάσασθαι ὑμᾶς NT *Rom.*15.24 *nădăjduiesc să vă vad în treacăt*; LXX 2Par.22.6. II a fi spectator la teatru, a privi ca la teatru: (part.) οἱ θεώμενοι AR. *Ra.*2 *spectatorii*; (fig.) θεήσασθαι τὸν πόλεμον HDT. 8.116 *să vadă războiul (sc. să se uite la război ca la un spectacol)*; (+ ac. și part.) ISOC. 4.44. III a privi cu ochii minții, a examina cu rațiunea, a medita, a observa, a contempla: (despre suflet) τὸ ἀληθές καὶ τὸ θεῖον καὶ τὸ ἀδόξαστον θεωμένη PLAT. *Phd.*84b *contemplând ceea ce este adevărat și divin și nesupus părerii*; ἴδ' ἴδ' ἴδ' ... καὶ θεάσησθε *ca să știți și să observați*; PLAT. *Prt.*352a.

[θεᾶ]

θεᾶτέος, α, ον *adj.vb.* care trebuie privit sau contemplat: (neut.) PLAT. *R.*390d, id. *Phd.*66e.

[θεάομαι]

θεᾶτής, οὔ, ὁ *subst.* {ion. θεητής} privitor, admirator, observator, spectator, vizitator: οὐκέτι ~ μαινάδων πρόθυμος εἶ; EUR. *Ba.*829 *nu-ți mai arde să iscodești menadele?*; ἄφρονος ~ τοῦ κάλλους LUC. *Dom.*2 *admirator mut al frumuseții*; θεαταὶ μὲν τῶν λόγων ... ἀκροαταὶ δὲ τῶν ἔργων THUC. 3.38 *spectatori ai discursurilor și audienții ai faptelor*; (spec. despre spectatorii la teatru) ὃ σοφώτατοι θεαταὶ AR. *Nu.*575 ο,

preaînțelepți spectatori!; ~ τάληθοῦς ARSTT. *EN*1098a31 *observator (sau contemplator) al adevărului*; γενέσθαι τῆς Ἀσίας ~ PLUT. *Cat.Mi.*14.8 *a merge să viziteze Asia*; HDT. 3.139, PLAT. *Th.*173c *ș.a.* [θεάομαι]

θεᾶτός, ἦ, ὄν *adj.vb.* care poate fi văzut, demn de admirație sau de contemplare, minunat: (despre Eros) ~ σοφοῖς, ἀγαστὸς θεοῖς PLAT. *Smp.*197d *vrednic a fi contemplat de înțelepți și admirat de zei*; SOPH. *Ai.*915, PLAT. *Phdr.*247c, ISOC. 2.49.

[θεάομαι]

θεᾶτρίζω, *vb.* a expune în mod public, a da în spectacol, a face de răs: (pas.) NT *Evr.*10.33.

[θεάτρον]

θεᾶτρικός, ἦ, ὄν *adj.* I privitor la teatru, de teatru: ὡσπερ εἰώθασιν ἐν ταῖς θεατρικαῖς ἵπποδρομίαις PLUT. *Sull.*18.4 *așa cum se obișnuiește în teatru, la cursele de cai*; ARSTT. *Pol.*1342a18 *ș.a.* II (fig.) teatral, căutat, afectat: ὁ λόγος ἔστω τοῦ πολιτικοῦ μῆτε νεαρὸς καὶ ~ PLUT. *M.*802e *discursul omului politic să nu fie nici tineresc, nici teatral*; (subst.) PLUT. *M.*15e. // **θεᾶτρικῶς**, *adv.* ca la teatru, teatral: PLUT. *M.*1076c, id. *Lys.*21 *ș.a.*

[θεάτρον]

θεᾶτρο-κράτῖα, ας, ἡ *subst.* putere exercitată de publicul spectator, „teatrocratie”: PLAT. *Lg.*701a.

[θεάτρον, κράτος]

θεᾶτρον, ον, τὸ *subst.* {ion. θέητρον} I teatru: I loc destinat spectacolelor (spec. reprezentării dramatice, dar și întreceri sportive, discursuri publice *ș.a.*): ἦτε ἐκ τοῦ θεήτρου ἐς τὰ ἑωυτοῦ οἰκία HDT. 6.67 *plecă de la teatru acasă la ei*; πρὸς τὴν ἐξοδὸν τοῦ θεάτρου PLUT. *Marc.*20.8 *spre ieșirea teatrului*; (idiom.) εἰσφέρειν εἰς τὸ ~ ISOC. 12.122 *a pune în scenă*. 2 loc de adunare: THUC. 8.93, LYS. 13.32. II spectatorii, publicul: ἐς δάκρυά τε ἔπεσε τὸ θεήτρον HDT. 6.21 *teatrul (sc. publicul) a izbucnit în lacrimi*; ἑώρα φρίκη καὶ σιωπὴ κατεχόμενον τὸ ~ PLUT. *Marc.*20.8 *văzu teatrul cuprins de spaimă și tăcere*; ARSTT. *Po.*1455a13, PLUT. *Cic.*13.4 *ș.a.* III privești, spectacol: ~ ἐγενήθημεν τῷ κόσμῳ NT *ICor.*4.9 *am ajuns spectacol pentru lume*.

[θεάομαι]

Θεᾶτρο-πώλης, ου, ὁ *subst.* vânzător de locuri la teatru: AR. Fr.562.

[θεάτρον, πωλέω]

θεάω, ν. θεάομαι

θέε, (ep.) ind. impf. act. 3sg. de la θέω.

θεέ, (voc. sg.) ν. θεός

θέειον, ου, τό *subst.* ν. θεῖον

θέειος, ν. θεῖος

Θεή-κόλος, ου, ὁ *subst.* băiat care cântă într-un cor religios, corist: (pl.) LUC. Alex.41.

[cf. θεοπόλος]

Θεή-λάτος, ον *adj.* I mănâat de un zeu: θεηλάτου βοός δίκην πρὸς βωμόν εὐτόλμωσ πατεῖς AESCH. Ag.1297 *pāsesti curajoasă spre altar, ca o junincă mănâată de zeu.* II trimis sau pricinuit de zei: (frecv. cu implicare negativă) Ἑλληνας ... φθορή τις καταλαμβάνει ~ HDT. 7.18 *pe greci îi prinde o nenorocire trimisă de zei;* θεηλάτον μάντευμα SOPH. OT992 *oracol trimis de zei;* (subst.) ἕκ τινος θεηλάτου EUR. Ion1392 *printr-un miracol divin.* III făcut pentru zei, zeiesc: θεηλάτους ἕδρας EUR. Ion.1306 *sālasuri zeiesți.*

[θεός, ελαύνω]

Θεητής, Θεήτρον, (ion.) ν. θεατής, θεάτρον

Θειάζω, νβ. a fi insuflat de zei, a profeti, a proroci: ὀπόσοι ... αὐτοὺς θειάσαντες ἐπήλπισαν ὡς λήψονται Σικελίαν THUC. 8.1 *toți cei care, prezicând, le treziseră nădejdea că vor cuceri Sicilia;* (pas.) ARR. An.7.18.6.

[θεῖος]

Θειασμός, ου, ὁ *subst.* I inspirație divină, prorocie: προσήματι θειασμοῦ IOS. B12.259.2 *sub chipul inspirației divine;* (pl.) IOS. B12.650.1. II superstiție: (despre Nikias) τι καὶ ἄγαν θειασμῶ ... προσκείμενος THUC. 7.50 *un pic prea devotat superstiției (= puțin cam superstițios).*

[θειάζω]

Θειλόπεδον, ου, τό *subst.* ν. ειλόπεδον: OD. 7.123.

[θ' (= τε) ειλόπεδον, fals interpretat ca θειλό-πεδον]

Θεῖναι, inf. aor. act. de la τίθημι:

Θεῖνω, νβ. [impf. ἔθεινον, viit. θενῶ, aor. I ἔθεινα; aor.2 inuz. la ind., dar imper. θένε, conjct. θένω, inf. θενεῖν, part. θενών] {ep. inf. θεινέμεναι Od.} (poet.) I (tranz.) I a lovi, a bate, a izbi, a tăia, a străpunge: (frecv. despre arme) φασγάνω αὐχένα

θεῖνας IL. 20.481 *lovindu-i grumazul cu sabia;* θεινέμεναι ξίφεσιν OD. 22.443 *a tăia cu săbiile;* δι' ἀσπίδος θεινοντα πολέμιων τινά EUR. Heracl.738 *lovind pe vreun dușman prin scutul său;* πλεόνεσσι μαχήσεται ὅς κέ σε θείνη OD. 18.63 *cu mai mulți va avea de luptat oricine te lovește;* μάλιστα θοῆ ... θείνων IL. 17.430 *sfichiindu-l cu biciul iute;* σκάπτω θενών PI. O.7.28 *lovind cu toiagul;* τῷ σκέλει θένε τὴν πέτραν AR. Av.54 *lovește stâncă cu piciorul!;* (abs.) θένε θένε EUR. Rh.676 *lovește, lovește!;* (pas.) μή σε ... ἴδωμαι θεινομένην IL. 1.588 *ca să nu te văd bătută;* IL. 10.484, OD. 9.459 §a. 2 (fig.) a face să suporte o durere morală: θείνει δ' ὄνειδει μάντιν AESCH. Th.382 *il batjocorește pe ghicitor.* II (intrans.) a se lovi, a se izbi: (despre niște cadavre pe mare) στυφελοῦ θεινοντας ἐπ' ἄκτᾶς AESCH. Pers.966 *izbindu-se de zărmul stâncos.*

[R. din φόνος, ἔπεφνον, πέφαται, cf. lat. *offendo*]

Θεῖομεν, (ep.) conjct. aor. act. 1pl. de la τίθημι.

Θεῖον¹, neut. sau ac. masc. sg. de la adj. θεῖος.

Θεῖον², ου, τό *subst.* {ep. θέειον, hapax θήϊον Od. 22.493} I sulf, pucioasă: (spec. în purificări) δέπας ... ἐκάθηρε θεεῖω πρῶτον IL. 16.228 *a curățat cura întâi cu pucioasă;* OD. 22.481, THEOC. 24.96 §a., (ca material combustibil) ἐμβαλόντες πῦρ ξὺν θεῖω καὶ πίσση ἦσαν τὴν ὕλην THUC. 2.77 *aruncând înăuntrul foc, cu pucioasă și smoală, au aprins lemni;* κύριος ἔβρεξεν ἐπὶ Σοδομα καὶ Γομορρα ~ καὶ πῦρ LXX Gen.19.24 *Domnul a făcut să plouă pucioasă și foc peste Sodoma și Gomorra;* ἕκ τῶν στομάτων αὐτῶν ἐκπορεύεται πῦρ καὶ καπνὸς καὶ ~ NT. Apoc.9.17 *din gurile lor iese foc și fum și pucioasă.* II abur de sulf, fum de pucioasă: (despre o corabie lovită de fulger) ἐν δὲ θεεῖου πλήτο OD. 12.417 *se umplu cu fum de pucioasă.*

Θεῖος¹, ου, ὁ *subst.* frate al unuia dintre părinți, unchi: τὸν τοῦ Γλαύκωνος τοῦ ἡμετέρου θεῖου ὕόν, ἐμὸν δὲ ἀνεψιόν PLAT. Chrm.154b *fiul unchiului meu Glaucón și văr cu mine;* ὁ πρὸς μητρός ~ IS. 5.10 *unchiul din partea mamei;* EUR. IT930, AR. Nu.124, XEN. Cyr.1.4.9 §a.

Θεῖος², α, ον |comp. -ότερος, superl. -ότατος|

{Iacon. σεῖος} **I** (*adj.*) divin, zeiesc, dumnezeiesc: **1** de zeu, de la zei *sau* de la Dumnezeu: referitor la zei, propriu zeilor, de natură *sau* origine divină: (despre Chimaira) θεῖον γένος οὐδ' ἀνθρώπων IL. 6.180 *neam zeiesc, nu de oameni*; (despre un vis trimis de Zeus) ~ ὄνειρος IL. 2.22 *vis zeiesc*; ἢ τ' ἐστὶ δίκη θεῶν βασιλῆων OD. 4.691 *așa cum se cade unor regi divini* (sc. *care se trag din zei sau asemănători zeilor*); ἔμαθε ὡς θεῖον εἶη τὸ πρῆγμα HDT. 6.69 *și-a dat seama că era un fapt divin*; θεῖη τύχη γεγονώς HDT. 1.126 *născut printr-o soartă divină (= ursit de zei)*; τῷ θεῖῳ νόμῳ THUC. 3.82 *prin legea divină*; θεῖα νόσος SOPH. *Ai.185 boală divină (= dată de zei, sc. nebunie)*; γνῶσις θεῶν καὶ ἀνθρωπίνων πραγμάτων LXX *4Mac.1.16 cunoaștere a lucrurilor dumnezeiești și omenești*; AESCH. *Pr.682*, PLAT. *Phdr.259d*. XEN. *HG7.5.10* ș.a. **2** care este consacrat unui zeu, protejat *sau* inspirat de zei, sfânt: πέπληγον δὲ χορὸν θεῖον ποσίν OD. 8.264 *începură a juca* (prop. *a bate în picioare*) *hora divină*; θεῖου ἐπὶ πύργου *pe turnul zeiesc* (sc. *aflat sub protecția zeilor*); (despre crainici, aezi, ghicitori ș.a.) σφιν ἐμέλλετο ~ ἰοιδὸς φορμιζών OD. 4.17 *un aed sfânt le cânta din liră*; IL. 7.298, OD. 4.43 ș.a. **3** (fig.) supraomenesc, minunat, măndru, măreț; (spec. despre eroi) υἱὸς Ὀδυσσεύος θεῖοιο OD. 15.554 *fiul divinului Odysseus*; ἐπὶ νῆα ... Ἀχιλλεύος θεῖοιο IL. 19.279 *la corabia divinului Achilleus*; αἱ γὰρ γυναῖκες ... τοὺς ἀγαθοὺς ἀνδρας θεῖους καλοῦσι PLAT. *Men.99d femeile îi numesc „divini” pe oamenii de bine*; (despre lucruri) θεῖον ποτόν OD. 2.341 *băutura divină*; θεῖα πρῆγματα HDT. 2.66 *lucruri mai presus de fire*; θεῖόν τι καὶ φοβερὸν LUC. *Alex.12 ceva supranatural și înspăimântător*. **4** (spec.) trecut în rându zeilor: (despre împărații divinizați, cf. lat. *divus*) ἐπὶ τοῦ θεῖου Σεβαστοῦ IOS. *A119.290.1 pe vremea Divinului Augustus*. **II** (*subst.*) **Θεῖον**, οὐ, τό: **I** (sg.) divinul, divinitatea, zeitatea; (abstr.) natură, voință *sau* putere divină; (concr.) manifestare a divinității: τὸ θεῖον πᾶν ἔον φθονερὸν τε καὶ ταραχώδες HDT. 1.32 *divinitatea este numai invidie și tulburare*; τὸ θεῖον χάριν THUC. 5.70 *de dragul divinității*; κεκοινώνηκε δὲ πη μάλιστα τῶν περὶ τὸ σῶμα τοῦ θεῖου PLAT. *Phdr.246d dintre cele ce sînt de trup. [aripa] are cel*

mai mult în comun cu divinul; (despre un semn divin) XEN. *Cyr.4.2.15* (despre un oracol) SOPH. *Tr.1162*. **2** (pl.) cele divine, sfinte, sacre; religia: τὰ θεῖ' ἐπαίνων SOPH. *Ph.452 proslăvind acțiunile zeilor*; τὰ θεῖα μὴ φαῦλως φέρε AR. *Av.961 nu disprețui lucrurile divine!*; οἱ τὰ θεῖα ζητοῦντες XEN. *Mem.1.1.15 cei care cercetează tainele sfinte*; SOPH. *OT910*, ARSTT. *Metaph.1026a18* ș.a.

[θεός]

Θειότης, ητος, ἢ *subst.* **I** natură divină, divinitate, dumnezeire: ἢ τε αἰδῖος αὐτοῦ δύναμις καὶ ~ NT *Rom.1.20 veșnica Lui putere și dumnezeire*; LXX *Înț.18.9*, PLUT. *M.665a*, LUC. *Icar.9* ș.a. **II** încredere în cele divine, religiozitate: PLUT. *Sull.6.7*.

[θεῖος]

Θειώω-ῶ¹, *vb.* {ep. θεειώω} a afuma cu sulf, a purifica: οἷσε δέ μοι πῦρ, ὄφρα θεειώσω μέγαρον OD. 22.482 *adu-mi foc, ca să afum sala (cu pucioasă)*; EUR. *Hel.866*, (med.) OD. 23.50.

[θεῖον¹]

Θειώω-ῶ², *vb.* a consacra, a consfinți: (+ ac.) PLAT. *Lg.771b*.

[θεῖος²]

θεῖς, part. aor. act. de la τίθημι.

θεῖω¹, (ep.) v. θέω.

θεῖω², (ep. pt. θῶ) conjct. aor. 1sg. de la τίθημι.

Θειώδης¹, ες *adj.* sulfuros, pucios: θεῖωδες ὄν τὸ κεραύνιον πῦρ ARSTT. *Fr.218 focul fulgerului este sulfuros*; (despre platoșe) NT *Aroc.9.17*.

[θεῖον², -ωδης]

Θειώδης², ες *adj.* divin, religios: (comp.) IOS. *B11.347.3*.

[θεῖος²]

Θειώς, *adv.* [comp. -ότερος și -ότερον] **I** (în mod) divin, prin voință *sau* intervenție divină: ~ πῶς ἀφικνοῦνται ἀπὸ Ὑρκανίων ἄγγελοι XEN. *Cyr.4.2.1 ca prin minune sosesc soli din partea hircanienilor*; (comp.) HDT. 1.122, id. 1.174. **II** dumnezeiește, minunat, extraordinar: PLAT. *Th.154d*, ARSTT. *Metaph.1074b9*, PLUT. *M.45f* ș.a.

[θεῖος]

Θέλητρον, ου, τό *subst.* farmec, vrajă, deslătare: (fig.) ὃ φίλον ὕπνου ~ EUR. *Or.211 o, vrajă binecuvântată a somnului!*; LUC. *DDeor.10.5*, (pl.) id. *Scyth.5*, id. *Im.14*.

[θέλγω]

Θέλω. *vb.* [impf. ἔθελγον, viit. θέλω, aor. ἔθελξα, pf. ἰνυζ.; *pas.* viit. θελχθήσομαι, aor. ἐθέλχθην] [ep. ion. impf. 3sg. θέλγε, iter. θέλγεσκεν, aor. *pas.* 3pl. ἔθελχθεν; dor. viit. θελξῶ] (poet.) **I** a fermeca, a vrăji: **1** (propr.) a face farmece; a lega, a atrage, a amorți *sau* a preschimba prin vrăji: (despre sirene) πάντας ἀνθρώπους θέλγουσιν, ὅτις σφεας εἰσαφίκηται OD. 12.40 *farmecă toți oamenii, pe oricine vine la ele*; (despre Hermes) IL. 24.343, (despre Kirke) OD. 10.291. **2** (fig., frecv. în sens negativ) a ademeni, a amăgi, a ispiti, a moleși, a ameți, a seduce, a înșela; με δαίμων θέλγει OD. 16.195 *mă amăgește vreun zeu*; (+ dat.) μαλακοῖσι καὶ αἰμυλοῖσι λόγοισι θέλγει OD. 1.57 *il ispitește cu vorbe șirete*; IL. 21.276, OD. 3.264 (+ inf.) Ἔρως δὲ νιν ... θέλξειεν αἰχμάσαι τάδε SOPH. *Tr.*355 *Eros l-a ademenit să facă aceste fapte de arme*; AESCH. *Pr.*865. **3** (fig., în sens pozitiv) a încânta, a desfăta, a alina: κῆλα δὲ καὶ δαιμόνων θέλγει φρένας PI. *P.*1.12 *săgețile [lirei] încântă și sufletul zeilor*; (abs.) οὕτω δὲ θέλγει ὄρχησις LUC. *Salt.*79 *dansul este într-atât de fermecător*; (*pas.*) μῆθ' ὕπνωι θελχθῆις EUR. *IA*142 *nu te lăsa prins în farmecele somnului*; AESCH. *Pr.*174, PLAT. *Smp.*197e ș.a. **II** a produce prin farmace: αἰοῖδαι θέλξαν νιν PI. *N.*4.3 *cântecelul au făcut-o să apară (sc. bucuria) ca prin farmec*. **Θελεμός,** *όν adj.* (sens incert) liniștit *sau* plăcut: θελεμὸν πῶμα AESCH. *Supp.*1027 *apă molcomă*. **Θέλεος,** *ον adj.* de bună voie: ~ ἀθέλεος AESCH. *Supp.*862 *vrând-nevrând* (cf. lat. *volens nolens*). [θέλω] **Θέλημα.** *ατος, τό subst.* obiectul voinței *sau* acțiunea de a vrea: voie, voință, vrere, dorință: οὐχ ἵνα ποιῶ τὸ ~ τὸ ἐμὸν ἀλλὰ τὸ ~ τοῦ πέμψαντός με NT *In.*6.38 *nu ca să fac voia Mea, ci voia Celui care M-a trimis pe Mine*; (idiom.) οὐκ ἔστιν μου ~ ἐν ὑμῖν LXX *Mal.*1.10 *nu este vrerea sau dorința Mea în voi (= nu-Mi pasă de voi)*. [θέλω] **Θελήμων.** *ον adj.* [gen. -ονος] care acționează de bunăvoie, voluntar: A.RH. 2.557, id. 4.1657. [θέλω] **Θέλησις,** *εως, ἡ subst.* (tard.) acțiunea de a vrea *sau* obiectul voinței: voință, voie,

vrere: τῆ τοῦ θεοῦ θελήσει LXX *2Mac.*12.16 *cu voia lui Dumnezeu*; LXX *Iez.*18.23, id. *Prov.*8.35, NT. *Ev.*2.4. [θέλω] **Θελητής,** *οῦ, ὁ subst.* **I** cel care vrea: voitor, doritor: (despre Dumnezeu) ~ ἐλέους LXX *Mich.*7.18 *doritor de îndurare*; LXX *1Mac.*4.42. **II** (sens incert, redând ebr. צִיֵן) necromant *sau* ventriloc: LXX *4Rg.*21.6, id. *4Rg.*23.24. [θέλω] **Θελητός,** *ή, ὄν adj.* voit, dorit: γῆ θελητή LXX *Mal.*3.12 *țară dorită*; LXX *1Rg.*15.22. [θέλω] **Θελκτήριος,** *ον adj.* (ep. poet.) fermecător, magic, ispititor, încântător, atrăgător, mângâietor: ὄμματος θελκτήριον τόξευμ' AESCH. *Supp.*1004 *săgeata ispititoare a privirii*; ἐπωιδᾶι καὶ λόγοι θελκτῆριοι EUR. *Hipp.*478 *incantații și cuvintele care fermecă*; AESCH. *Eu.*81, id. *Supp.*447, EUR. *Hipp.*509. // **Θελκτήριον,** *ου, τό subst.* farmec, vrajă, încântare; mijloc (magic) de a atrage, de a îmbuna *sau* de a alina: (despre brăul Aphroditei) ἔνθα δὲ οἱ θελκτῆρια πάντα τέτυκτο IL. 14.215 *unde i se găseau toate farmacele*; ἄγαλμα θεῶν ~ OD. 8.509 *ofrandă pentru a îmbuna zeii*; πόνων θελκτῆρια AESCH. *Ch.*670 *leacuri care să aline oboseala*; OD. 1.337, AESCH. *Eu.*886, EUR. *IT*166 ș.a. [θέλω] **Θέλκτρον,** *ου, τό subst.* (= θελκτήριον) farmec: (pl.) SOPH. *Tr.*585, A.RH. 1.515. [θέλω] **Θέλκτωρ,** *ορος adj.* (= θελκτήριος) fermecător, seducător: (epitet al lui Peitho) AESCH. *Supp.*1040. [θέλω] **Θέλξις,** *εως, ἡ subst.* acțiunea de a fermeca; fermecare, desfătare: PLUT. *M.*662a. [θέλω] **Θελξι-φρων,** *ον adj.* [gen. -ονος] (poet.) care fermecă sufletul: (pl.) EUR. *Ba.*404. **Θέλω,** *v. ἐθέλω* **Θέμα,** *ατος, τό subst.* **I** ceea ce este pus *sau* depus: **1** bani depuși, depozit, comoară, tezaur: (pl.) οὐδὲ οἱ τραπεζῖται ... ἀπαιτούμενοι τὰ θέματα δυσχεραίνουσιν ἐπὶ τῆ ἀποδόσει PLUT. *M.*116a *dacă li se cer banii depuși la ei, bancherii nu se supără când îi restituie*; LXX *Tob.*4.9. **2** ofrandă pusă pe altar *sau* pe mormânt, prinos: θέματα

βρωμάτων LXX *Sir.*30.18 *prinoase de hrană*; LXX *Lev.*24.6,7. II obiect în care sunt puse *sau* păstrate diverse lucruri; *ladă*, *cufăr*: LXX *IRg.*6.8.

[τίθημι]

Θέμεθλα, τά *subst.* [doar pl.] (poet.) parte de jos *sau* din adânc; străfund, temelie, fundament, bază: κατ' ὄφθαλμοῖο ~ IL. 14.493 *în adâncul ochiului*; ἐπ' Ὀκεανοῖο θεμέθλοισι HES. *Th.*816 *pe fundul Oceanului*; ἀμφὶ Παγγαίου θεμέθλοισι P1. *P.*4.180 *la poalele muntelui Pangaios*; IL. 17.47, P1. *P.*4.16, CALL. *Ap.*15.

[τίθημι]

Θεμίλια, τά *subst.* (= θέμεθλα) temelii: IL. 12.28, id. 23.255, CALL. *Ap.*57, id. *Del.*260.

Θεμέλιος, ον *adj.* de *sau* pentru temelie: θεμελίους λίθους AR. *Av.*1137 *pietre de temelie*. // **Θεμέλιος**, ὁ *sau* **Θεμέλιον**, τό (unele forme sunt comune celor două *subst.*, genul gramatical neputând fi stabilit din context) *subst.* piatră de temelie, fundament, fundație, bază: I (propr.) τῆς οἰκίας τὸν θεμέλιον ARSTT *Ph.*237b13 *temelia casei*; ἐκ τῶν θεμελίων ὠκοδόμησαν THUC. 3.68 *au ridicat din temelii*; ἐξαποστελῶ πῦρ εἰς τὰς πόλεις αὐτοῦ, καὶ καταφάγεται τὰ θεμέλια αὐτῶν LXX *Os.*8.14 *voi trimite foc asupra cetăților lui și le va mistui temelile*; LXX *2Ezr.*5.16, NT *Apoc.*21.14 ș.a. II (fig.) ἀπ' ἄκρου θεμελίου τοῦ οὐρανοῦ LXX *Is.*13.5 *de la marginea temeliei cerului* (= *de la capătul pământului*); ἐποικοδομηθέντες ἐπὶ τῷ θεμέλιῳ τῶν ἀποστόλων καὶ προφητῶν NT *Ef.*2.20 *fiind zidiți pe temelia apostolilor și a profetilor*; PLB. 5.93.2, NT *2Tim.*2.19 ș.a.

[cf. θέμεθλα]

Θεμελίω-ω, *vb.* I a pune temelie, a așeza pe bază sigură *sau* durabilă, a întemeia, a zidi, a construi: πύργους ἐπὶ τῷ ποταμῷ ὠκοδόμηι, φοίνιξι θεμελιώσας XEN. *Cyr.*7.5.11 *construi turnuri pe marginea râului, așezându-le pe o temelie din trunchiuri de palmier*; (pas.) οὐκ ἔπεσεν, τεθεμελίωτο γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν NT *Mt.*7.25 *nu a căzut, fiindcă era întemeiată pe stâncă*; LXX *Ps.*101.26 ș.a. II (fig.) a pune temelii durabile, a stabili, a consolida: ἐν ἀγάπῃ ἔρριζομένοι καὶ τεθεμελιώμενοι NT *Ef.*3.17 *înrădăcinați și întemeiați în iubire*; ἔθεμελίωσεν τὴν ἀνάβασιν τὴν ἀπὸ Βαβυλῶνος LXX *2Ezr.*7.9 *a stabilit plecarea din Babylon*;

NT *1Pt.*5.10.

[θεμέλιος]

Θεμελίωσις, εως, ἡ [λί] *subst.* acțiunea de a pune temelii, fondare, întemeiere: LXX *2Ezr.*3.11.

[θεμελίω]

Θέμεν, θέμεναι, θέμενος, *v.* τίθημι

Θεμερ-ῶπις, ἴδος *adj.f.* cu privire reținută *sau* timidă, sfioasă: ἐκ δ' ἔπληξέ μου τὰν θεμερῶπιν αἰδῶ AESCH. *Pr.*134 *a gonit din mine rușinea cu ochi sfielnici*.

[θέμερος, ὦψ]

Θεμίζω, *vb.* a stabili după dreptate, a orându-i: (part. aor. med.) θεμισσαμένους ὄργας P1. *P.*4.141 *orânduindu-ne pornirile*.

[θέμις]

Θεμί-ξενος, ον *adj.* drept față de străini, ospitalier: P1. *Fr.Pae.*52f.131.

[θέμις, ξένος]

Θεμί-πλεκτος, ον *adj.* împletit după rânduială *sau* dobândit cu dreptate, binemeritat: (despre cununi) P1. *N.*9.52.

[θέμις, πλέκω]

Θέμις, θεμιστος, ἡ *subst.* |ac. θέμιν (ep. θέμιστα IL. 5.761), pl. nom. θεμιστες Od., gen. θεμιστέων Hes., dat. θεμισσιν P1., ac. θέμιστας Hom. | I (sg.) I ceea ce este stabilit *sau* reglementat de către zei, lege de obârșie divină, legea familiei (în op. cu δικη și cu νόμος, cf. lat. *fas*); rânduiala lucrurilor, datină, obicei, rit, spec. în expresia θέμις ἐστί, *este legiuit (îngădui, permis), se cade, e voie*: (+ dat. pers. și inf.) οὐ μοι ~ ἔστ' ... *ξεῖνον ἀτιμῆσαι* OD.14.56 *nu îmi este îngădui (subînț. de legea ospetiei) să jignesc un străin*; IL. 11.779, SOPH. *OC*1556 ș.a., (+ inf.) οὐ ~ ἐστί λοετρά καρῆατος ἄσπον ἰκέσθαι IL. 23.44 *nu este legiuit ca apa (propr. lăutul) să se apropie de capul meu*; εἰ ~ SOPH. *Tr.*809, id. *Ant.*1259, EUR. *Or.*1052, AR. *Nu.*295 ș.a. *dacă este îngădui (de zei, de soartă etc.), dacă nu comit un sacrilegiu*; (frecv.) ἦ ~ ἐστί IL. 2.73 *cum se cuvine sau este dat*; (+ gen.) ἦ ~ ἐστί γυναικός OD. 14.130 *așa cum este datul femeii (sc. să plângă)*; (indecl.) οὐδὲ τοὺς μύθους φασὶ μεταξύ ~ εἶναι καταλείπειν PLAT. *Grg.*505c *se zice că nu-i voie să lași la mijloc nici măcar poveștile*; SOPH. *OC*1191. 2 dreptate, lege întemeiată pe datine, drept sfânt, cuvință: καὶ τῆνδ' ἀκούεις ὀρκίων ἐμῶν θέμιν AESCH. *Ag.*1431 *și tu ascuți legea jurămintelor mele*; SOPH. *Tr.*810, PLAT. *Smp.*188d.

3 pedeapsă: AESCH. *Supp.*436. **II** (pl.) *αἱ* θέμιστες: **I** legi stabilitate, decizii date, rânduieli, prescripții: (despre Ciclopi) τοῖσιν δ' οὐτ' ἀγοραὶ βουλευφόροι οὔτε θέμιστες OD. 9.112 *nu au nici adunări pentru sfat, nici rânduieli (de bună purtare)*; IL. 1.238. **2** hotărâri ale oamenilor, sentințe, judecări: σκολιάς κρίνωσι θέμιστας IL. 16.387 *dau sentințe (sau judecări) strâmbे*; HES. *Op.*221, THEOC. 25.46. **3** drepturi cuvenite, dări, biruri, prinoase: λιπαρὰς τελέουσι θέμιστας IL. 9.156 *vor plăti dări grase*. **4** hotărâri ale zeilor, prorocii, oracole: εἰ μὲν κ' αἰνήσωσι Διὸς μέγαλοιο θέμιστες OD. 16.403 *dacă încuviințează oracolele marelui Zeus*; (dat.) PI. *P.*4.54.

[R. *dhē- „a așeza, a stabili”, cf. τίθημι]

Θέμις, *ή* *subst.* [voc. Θέμι II., gen. Θέμιδος Aesch., Θέμιτος PI. (gen. ep. Θέμιστος Od., ion. Θέμιος Hdt.), dat. Θέμιστι II., ac. Θέμιν (ep. Θέμιστα)] Themis, zeița protectoare a ordinii divine, a legii și a rânduielilor de orice chip: IL. 2.68, HES. *Th.*16, PI. *I.*8.31 ș.a.

[θέμις]

Θεμι-σκόπος, *ον* *adj.* care supraveghează ordinea lucrurilor: PI. *N.*7.47.

[θέμις, σκοπέω]

Θεμισ-κρέων, *οντος* *adj.m.* care domnește cu dreptate: PI. *P.*5.29.

[θέμις, κρέων]

Θεμισκυρα, *ας*, *ή* *subst.* {ion. Θεμισκυρη} Themiskyra, cetate grecească pe malurile râului Thermodon, locuită odinioară, potrivit legendei, de către amazone: AESCH. *Pr.*724, HDT. 4.86 ș.a.

Θέμιστα, **Θέμιστας**, *v.* Θέμις

Θεμιστεῖος, *α*, *ον* *adj.* care împarte dreptatea, drept: θεμιστεῖον ὅς ἀμφέπει σκᾶπτον PI. *O.*1.12 *care poartă sceptrul dreptății*.

[Θεμιστεύω]

Θεμιστεύω, *vb.* **I** a împărti dreptatea, a judeca, a da porunci, a domni: (+ dat.) (despre Minos) θεμιστεύοντα νέκυσσιν OD. 11.569 *judecând peste morți*; (+ gen.) OD. 9.114, (abs.) A.RH. 2.1028. **II** a transmite prin oracole, a proroci: EUR. *Ion*371, PLUT. *Alex.*14.6, id. *M.*437b ș.a. **III** a consacra: IOS. *Ap.*1.239.

[θέμις]

Θεμιστιος, *ου*, *ὁ* *adj.m.* patron al dreptății: (epitet al lui Zeus) PLUT. *M.*1065e.

[Θεμίζω]

Θεμιστοκλῆς, *έους*, *ὁ* *subst.* {ion. Θεμιστοκλήης} Themistocles, general atenian: HDT. 7.143 ș.a.

Θεμιστός, *ή*, *όν* *adj.* = θεμιτός: AESCH. *Th.*694, PI. *Fr.*192. // **Θεμιστώς**, *adv.* cu dreptate: οὐ ~ AESCH. *Ch.*645 *in chip nelegiuit*.

[Θεμίζω]

Θεμιστοῦχος, *ον* *adj.* care păstrează sau împarte dreptatea: (pl.) (despre regi) A.RH. 4.347.

[θέμις, ἔχω]

Θεμίτεύω, *vb.* (cf. θεμιστεύω) a săvârși după rânduială, a celebra: τὰ τε ματρὸς μεγάλας ὄργια Κυβέλας θεμιτεύων EUR. *Ba.*79 *săvârșind orgiile Marii Mame Kybele*.

[Θεμιτός]

Θεμίτός, *ή*, *όν* *adj.* îngăduit de legile zeilor și ale oamenilor, frecv. în expresia οὐ θεμιτόν [έστι] (cf. οὐ θέμις) = nu este legiuit, nu este voie: (+ inf.) οὐ θεμιτόν κεῖσ' ἔ<στι> μολεῖν SOPH. *OC*1758 *nu este legiuit (= este o nelegiuire) a merge acolo*: PI. *P.*9.42, HDT. 3.37, PLAT. *Phdr.*256d ș.a., (spec. cu referire la Legea evreilor) IOS. *A*13.90.4.

[θέμις]

Θεμόω-ῶ, *vb.* a pune în poziție, a aduce într-o anumită stare, a face: (+ inf.) θέμωσε δὲ χέρσον ικέσθαι OD. 9.486 *făcu [corabia] să atingă uscatul*; OD. 9.542.

[R. θε-]

-θε(v), sufix separativ, aplicat a) la un nume, pentru a indica deplasarea dintr-un loc, de ex. οἴκοθεν, ἄλλοθεν, Λεσβόθεν etc., poet. și cu prep.: ἐξ οὐρανόθεν II.8.19, ἀπὸ Τροίηθεν OD.9.38, b) la un adverb, de ex. ἄνωθεν, ἐκεῖθεν, ἔξωθεν etc., c) la un pronume sau la un nume de persoană, ca desinență de genitiv, de ex. ἐμέθεν, σέθεν, θεόθεν, Διόθεν etc. Uneori, din rațiuni metrice, sufixul -θεν este redus la -θε, de ex. ἀντρόθε, πάντοθε (*v. cuv. respective*).

Θέναρ, *ἄρος*, *τό* *subst.* **I** palma sau căușul mâinii: πρυμνὸν ὑπερ θέναρος IL. 5.339 *la încheietura palmei*; ARSTT. *HA*493b32. **II** (ext.) talpa piciorului: CALL. *Aet.fr.*24. **III** (spec.) adâncitură în partea de sus a altareului, unde sunt puse ofrandele: PI. *P.*4.206. **IV** (fig.) adâncul, fundul mării: PI. *I.*3/4.74.

Θένω, *v.* θείνω

Θέο, (ep. pt. θεῶ) imper. aor. med. 2sg., *v.* τίθημι

Θεοβλάβεια, ας, ἡ [βλαῖ] *subst.* sminteală trimisă de către zei, nebunie: APP. *BC2.11.81*, id. *Syr.141*, IOS. *B11.547.2*.

[θεοβλαβής]

Θεοβλαβέω, *vb.* a fi smintit de către zei: AESCH. *Pers.831*.

[θεοβλαβής]

Θεοβλαβής, ἔς *adj.* smintit de către zei: HDT. 1.127, id. 8.137.

[θεός, βλάβω]

Θεογεννής, ἔς *adj.* (poet.) născut din zei: (în op. cu θνητογενής) SOPH. *Ant.834*.

[θεός, γεννάω]

Θεογονία, ας, ἡ *subst.* {ion. θεογονίη} I genealogia zeilor, teogonie (spec. *Theogonia*, titlul unuia dintre poemele lui Hesiod): HDT. 1.132, id. 2.53, LUC. *Icar.27*. II nașterea zeilor: PLAT. *Lg.886c*.

[θεόγονος]

Θεόγονος, ον *adj.* de origine zeiască, divin: EUR. *Or.346*.

[θεός, γίνομαι]

Θεο-δίδακτος, ον [ι] *adj.* învățat sau instruit de Dumnezeu: NT *ITes.4.9*.

[θεός, διδάσκω]

Θεό-δητος, ον și ος, α, ον *adj.* {dor. θεόδητος} I zidit, întemeiat sau făurit de zei: θεοδητών ἐπὶ πύργων IL. 8.519 *pe turnuri zidite de zei*; Pl. *P.9.10*, (despre orașul Atena) SOPH. *El.707*, (fig.) θεόδητον χρέος Pl. *O.6.59 datorie divină*; Pl. *I.6.11*. II clădit în cinstea zeilor: (despre un altar) EUR. *Hec.23*.

[θεός, δέμω]

Θεό-δοτος, ον *adj.* (= θεόδοτος) dat de zei, divin: Pl. *I.5.23*.

[θεός, δότης]

Θεο-ειδής, ἔς *adj.* |comp. -έστερος| asemenea zeilor, ca un zeu, divin, dumnezeiesc: (frecv. despre înfățișare) Ἀλέξανδρος ~ IL. 3.30 *Alexandros cel frumos ca un zeu*; Πρίαμος ~ *falnicul Priamos*; HES. *Th.350*, PLAT. *Phdr.251a* ș.a., (în sens moral) ἰσχυρόν τι ἔστιν ἢ ψυχὴ καὶ θεοειδής PLAT. *Phd.95c sufletul are tărie și este divin*; (comp.) LUC. *Im.11*.

[θεός, εἶδος]

Θεο-εἰκελος, ον *adj.* (= θεοειδής) asemenea zeilor: IL. 1.131, OD. 3.416 ș.a.

[θεός, εἰκελος]

Θεόθεν, *adv.* I de la zei, dinspre zei: ~ δ' οὐκ ἔστ' ἀλέασθαι OD. 16.447 *nu există însă scăpare [de moartea] care vine de la zei*. II

prin / din voia zeilor, de către zei: τὸ ~ EUR. *Ph.258 hotărârea zeilor*; Pl. *O.12.8*, AESCH. *Th.324*, SOPH. *Ant.584* ș.a.

[θεός, -θεν]

Θεοῖνια, τά *subst.* sărbătoare a lui Dionysos la Atena: DEM. 59.78.

[θεοῖνος]

Θέ-οινος, ου, ὁ *subst.* zeu al vinului: (despre Dionysos) AESCH. *Fr.382*.

[θεός, οἶνος]

Θεοισ-εχθρία, ας, ἡ *subst.* dușmănie față de zei, ticăloșie: AR. *V.418*, DEM. 22.59.

[θεός, ἐχθρός]

Θεοκλύτέω-ῶ, *vb.* I a chema zeii în ajutor, a invoca: ἐπεὶ δὲ πολλὰ θεοκλυτῶν ἐπαύσατο στρατός AESCH. *Pers.500 când armata și-a isprăvit litanile*; (+ ac. pers.) EUR. *Med.208*, (+ ac. lucrului) PLUT. *Arist.18.2*. II a auzi vocea unui zeu sau a lui Dumnezeu, a fi inspirat de divinitate: (pas.) PLUT. *M.592c*, IOS. *A12.296.6*.

[θεόκλυτος]

Θεοκλύτησις, εως, ἡ [ῦ] *subst.* acțiunea de a chema zeii în ajutor, invocație: (pl.) PLB. 23.10.7.

[θεοκλυτέω]

Θεό-κλυτος, ον *adj.* I care cheamă zeii în ajutor: AESCH. *Th.142-3*. II ascultat de Dumnezeu: (traducând numele Ismael) IOS. *A11.190.5*.

[θεός, κλύω]

Θεό-κραντος, ον *adj.* săvârșit de divinitate: AESCH. *Ag.1488*.

Θεο-κράτεια, ἡ *subst.* guvernământ al lui Dumnezeu, teocrație: IOS. *Ap.2.165*.

[θεός, κράτος]

Θεό-κτιστος, ον *adj.* întemeiat, creat sau stabilit de divinitate, divin: ARSTT. *Po.1457b29* ~ νομοθεσία LXX 2Mac.6.23 *Legea sfântă statornicită de Dumnezeu*.

[θεός, κτίζω]

Θεό-ληπτος, ον *adj.* I apucat de zei, inspirat de divinitate, entuziasmat: ARSTT. *EE1214a23*, PLUT. *M.1117a*, APP. *Hisp.104* ș.a. II superstițios: PLUT. *M.855b*.

[θεός, ληπτός]

Θεοληψία, ας, ἡ *subst.* I inspirație divină: PLUT. *M.763a*. II superstiție: PLUT. *M.56e*.

[θεόληπτος]

Θεολογέω-ῶ, *vb.* a discuta despre divinitate sau despre lucrurile divine, a teologhisi: ARSTT. *Metaph.983b29*, id. *Mu.391b4*,

PLUT. *M.*614d, IOS. *BI2.*158.2, (pas.) τὰ θεολογούμενα PLUT. *M.*367c *cercetări privind zeii sau natura divină.*

[θεολόγος]

Θεολογία, ας, ἡ *subst.* cercetare privind divinitatea sau lucrurile divine, teologie: PLAT. *R.*379a, ARSTT. *Mete.*353a35, PLUT. *M.*371a ș.a.

[θεολόγος]

Θεολογικός, ἡ, ὄν *adj.* care privește cunoașterea divinității, teologic: τρεῖς ἄν εἶεν φιλοσοφίαι θεωρητικαί, μαθηματική, φυσική, θεολογική ARSTT. *Metaph.*1026a19 *există trei filosofii teoretice: matematică, fizică, teologică;* (subînț. ἐπιστήμη) ARSTT. *Metaph.*1064b3. // **Θεολογικῶς**, *adv.* în mod teologic, ca (un) teolog: (în op. cu τραγικῶς) PLUT. *M.*568d.

[θεολόγος]

Θεο-λόγος, ου, ὁ *subst.* I care vorbește despre sau cercetează divinitatea sau lucrurile divine, teolog: (despre autorii de teogonii, precum Hesiod) ARSTT. *Metaph.*1000a9, (despre autorii de cosmogonii, precum Empedocles și Anaxagoras) ARSTT. *Metaph.*1071b27, PLUT. *M.*388e. II care transmite sau interpretează cuvintele divinității: οἱ Δελφῶν θεολόγοι PLUT. *M.*417f *teologii de la Delphoi;* LUC. *Alex.*19.

[θεός, λέγω]

Θεο-μᾶνῆς, ἐς *adj.* I înnebunit de către zei, lovit de nebunie divină, smintit: AESCH. *Th.*653, EUR. *Ion*1402. II scos din minți, infuriat: θεομανεῖ λύσσηι δαμείς EUR. *Or.*845 *stăpânit de o furie nebunească trimisă de zei.*

[θεός, μαίνομαι]

Θεό-μαντις, εως, ὁ *subst.* persoană inspirată de divinitate, proroc: PLAT. *Ap.*22c, id. *Men.*99c.

[θεός, μάντις]

Θεομάχew-ῶ, *vb.* a lupta împotriva zeilor sau a lui Dumnezeu, a se împotrivi divinității: κοῦ θεομαχήσω σῶν λόγων πεισθεῖς ὑπο EUR. *Ba.*325 *cuvintele tale nu mă vor convinge să lupt împotriva zeilor;* μὴ νομίσης ἄθῶος ἔσεσθαι ~ ἐπιχειρήσας LXX *2Mac.*7.19 *să nu crezi că vei rămâne nepe-depsit după ce ai îndrăznit a te lupta cu Dumnezeu;* XEN. *Oec.*16.3, MEN. *Fr.*187, PLUT. *Marc.*16.3, IOS. *Ap.*1.246 ș.a.

[θεομάχος]

Θεομαχία, ας, ἡ *subst.* luptă a zeilor unii cu

alții: (pl.) PLAT. *R.*378d.

[θεομάχος]

Θεο-μάχος, ον [ᾶ] *adj.* care luptă împotriva zeilor sau a lui Dumnezeu: NT *Apoc.*5.39, LUC. *ITr.*45.

[θεός, μάχομαι]

Θεο-μῆστωρ, ορος *adj.m.* care dă sfaturi divine sau este înzestrat cu înțelepciune divină: (despre regele Dareios) AESCH. *Pers.*655.

[θεός, μέδομαι]

Θεο-μῖσῆς, ἐς *adj.* [superl. -έστατος] I (*pas.*) care este urât de către zei, odios: (în op. cu θεοφιλής) τὸ δὲ θεομισῆς καὶ ὁ ~ ἀνόσιος PLAT. *Euthphr.*7a *lucrul sau omul urât de zei [este] nelegiuit;* οὐ δυστυχῆς ὢν ἄλλὰ ~ PLUT. *M.*168b *nu lipsit de noroc, ci urât de zei;* (superl.) PLAT. *Lg.*917a. II (*act.*) care urăște zeii: AR. *Av.*1548.

[θεός, μισέω]

Θεο-μόριος, α, ον *adj.* {dor. θευμορίη} împărătit sau trimis de zei, divin: θευμορίη ... νοῦσος A.RH. 3.676 *boală trimisă de zei;* A.RH. 3.974. // **Θευμορίη**, ἡ *subst.* soartă: CALL. *Epigr.*30.4.

[θεός, μόρος]

Θεό-μορος, ον *adj.* I acordat sau trimis de zei: θεόμοροι νίσονν' ἐπ' ἀνθρώπους αἰοῖδαί Pl. *O.*3.10 *cântece zeiești coboară peste oameni;* Pl. *I.*8.38. II binecuvântat de zei: Pl. *P.*5.5.

[θεός, μόρος]

Θεο-μύσῆς, ἐς *adj.* care provoacă oroare zeilor, pângăritor, nelegiuit: AESCH. *Eu.*40.

[θεός, μύσος]

Θεό-πεμπτος, ον *adj.* trimis de zei: θεόπεμπτα ... ἐνύπνια ARSTT. *Div.Somn.*463b13 *visă trimisă de zei;* ARSTT. *EN*1099b15, PLB. 32.15.14, IOS. *AI6.*16.5.

[θεός, πέμπω]

Θεο-πλάστῆς, ου, ὁ *subst.* care făurește imagini de zei: AR. *Fr.*787.

[θεός, πλάσσω]

Θεό-πνευστος, ον *adj.* inspirat sau insuflat de Dumnezeu: πᾶσα γραφή ~ NT *2Tim.*3.16 *toată Scriptura este insuflată de Dumnezeu.*

[θεός, πνέω]

Θεοποιέw-ῶ, *vb.* a face zeu, a zeifica, a deifica, a diviniza: (glum.) καὶ Ἀθηναίους ἐξεῖναι ~ τοὺς Σκύθας LUC. *Scyth.*1 *și atenienii au posibilitatea de a-i trece pe sciți în rândul zeilor.*

[θεοποιός]

Θεοποίητος, ον *adj.* făcut de zei, divin: (fig.) ISOC. 7.62.

[Θεοποιέω]

Θεοποιία, ας, ἡ *subst.* zeificare, apoteoză: PLUT. *M.*377c.

[Θεοποιός]

Θεο-ποιός, ὄν *adj.* care făurește statui de zei: AR. *Fr.*786, (în op. cu ἀνθρωποποιός) LUC. *Philops.*20.

[θεός, ποιέω]

Θεοπλέω-ῶ, *vb.* a participa la cultul unei divinități, a face o slujbă religioasă: τὸ μὴ ἐξεῖναι ~ παρὰ νόμον PLAT. *Lg.*909d *faptul de a interzice practici religioase ilegale.*

[*Θεοπόλος]

Θεό-πομπος, ον *adj.* (= Θεόπεμπτος) trimis de zei: θεόπομποι τιμαί PI. *P.*4.69 *onoruri divine.*

[θεός, πέμπω]

Θεο-πόνητος, ον *adj.* făcut sau pregătit de zei: Θεοπόνητα λέχη EUR. *Tr.*953, id. *Hel.*584 *căsătorie pregătită de zei.*

[θεός, πονέω]

Θεο-πρεπής, ἐς *adj.* |superl. -έστατος| cunevit, potrivit unui zeu; zeiesc, măreț, magnific, minunat: (despre orașul Argos) Ἦρας δῶμα θεοπρεπές PI. *N.*10.2 *casă vrednică de măreția zeiței Hera;* (despre Alexandru cel Mare) μέγας τε ἦν καὶ καλὸς ἰδεῖν καὶ ~ ὡς ἀληθῶς LUC. *Alex.*3 *era înalt și frumos la înfățișare, de o măreție cu adevărat zeiască;* PLUT. *Alc.*34.6, IOS. *Alf.*332.4 ș.a. //

Θεοπρεπῶς, *adv.* cum se cuvine unui zeu, cu măreție, somptuos: LUC. *Alc.*15.

[θεός, πρέπω]

Θεο-προπέω, *vb.* |doar part. prez. Θεοπροπέων| a anunța voința zeilor, a prevesti, a proroci: Θεοπροπέων ἀγορεύεις IL. 1.109 *sprui prin oracole;* OD. 2.184, PI. *P.*4.190, A.RH. 2.922.

[Θεοπρόπος]

Θεοπροπία, ας, ἡ *subst.* {ep. și ion. Θεοπροπία} oracol, prevestire, prorocie: Δαναοῖσι θεοπροπίας ἀναφαίνεις IL. 1.87 *dezvăluie oracole Danailor;* OD. 1.415, A.RH. 1.66 ș.a.

[Θεοπρόπος]

Θεοπρόπιον, ου, τὸ *subst.* = Θεοπροπία: IL. 1.85, id. 6.438, ἐκ Θεοπροπίου HDT. 1.7 *în urma profetiei unui oracol;* HDT. 1.68 ș.a.

[Θεοπρόπος]

Θεο-πρόπος, ον *adj.* care ghicește sau anunță voința zeilor, prevestitor, profetic: (despre

ghicitorul Calchas) ~ οἰωνιστῆς *augur interpret al voinței divine;* (subst.) Θεοπρόπα CALL. *Lav.Pall.*125 *oracole;* SOPH. *Tr.*822.

// **Θεοπρόπος**, ου, ὁ *subst.* I ghicitor, prezicător, profet: IL. 12.228, OD. 1.416. II mesager trimis pentru a consulta un oracol: ἔς τε Πυθῶ καπὶ Δωδώνης πυκνοῦς θεοπρόπους ἴαλλεν AESCH. *Pr.*659 *a trimis deseori la Pytho (= Delphoi) și la Dodona soli care să cerceteze oracolele;* HDT. 1.48, PLUT. *Rom.*28.6 ș.a.

[θεός, πρέπω]

Θεό-πτυστος, ον *adj.* disprețuit (*propri.* scuirat) de zei: ἀνδρῶν σὺν θεοπτύστω γένει AESCH. *Th.*604 *împreună cu acel soi de oameni disprețuiți de zei;*

[θεός, πτύω]

Θεό-πῦρος, ον *adj.* aprins de zei: (despre soare) θερμῆι φλογὶ θεοπύρωι EUR. *El.*732 *cu flacăra fierbinte din focuri cerești.*

[θεός, πῦρ]

Θέ-ορτος, ον *adj.* I pus în mișcare, produs de divinitate: θεόρτω σὺν ὄλβῳ PI. *O.*2.36 *prosperitate născută din voință divină.* II făcut cu un zeu: θεόρτον, ἢ βρότειον; AESCH. *Pr.*765 [*nuntă*] *cu o zeiță sau cu o muritoare?*

[θεός, ὄρνυμαι]

Θεός, οὔ, ὁ, ἡ |voc. θεός, tard. și Θεέ LXX, NT; *adj.* comp. Θεώτερος Hom.} {ep. gen. și dat. pl. Θεόφιν Hom., lacon. σιός Ar., dor. Θεύς Call.} I (*subst.*) zeu, zeiță: I (gener. sg. și pl.) divinitate, zeitare, voință sau putere divină: (frecv. nearticulat în acest sens) ~ δὲ τὸ μὲν δώσει, τὸ δ' εἰσεί, ὅτι κεν ᾧ θυμῷ ἐθέλη OD. 14.444 *zeul un lucru îl va da, altul îl va lăsa, după pofta inimii sale;* (în proză și articulat) ἦν ὁ ~ θελήση XEN. *Cyr.*2.4.20 *dacă vrea zeul;* (+ prep.) σὺν θεῷ IL. 9.49, PI. *N.*8.17, HDT. 1.86 ș.a., σὺν τῷ θεῷ SOPH. *OT*146, (pl.) σὺν γε θεοῖσιν IL. 24.430 *cu ajutorul divinității, cu voia zeilor;* κατὰ θεόν τινα PLAT. *R.*443c *prin puterea vreunui zeu;* οὔ τοι ἄνευ θεοῦ OD. 2.372, ἄνευ θεῶν EUR. *Ph.*1614 οὐ θεῶν ἄτερ PI. *P.*5.76 (*nu*) *fără voia zeilor;* ὑπὲρ θεόν IL. 17.327 *peste vrerea (= împotriva) divinității;* (în jurăminte) πρὸς θεῶν HDT. 5.49, SOPH. *Tr.*429 *în numele zeilor, pe zei;* θεῶν συνεθελόντων XEN. *Eq.*Mag.9.8, θεῶν βουλομένων LUC. *Macr.*29 *cu voia zeilor;* τὰ παρὰ τῶν θεῶν XEN. *Mem.*2.6.8, τὰ

πρὸς τοὺς θεοὺς XEN. *Mem.*1.3.1 *cele divine, voința zeilor sau cultul religios, religia.* 2 (spec.) zeu, ființă, divină: a (în op. cu ἄνδρες) ὄν Ξάνθον καλέουσι θεοί, ἄνδρες δὲ Σκάμανδρον IL. 20.74 [*râu*] *pe care zeii îl numesc Xanthos, iar oamenii îi zic Scamandros*; πατήρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε IL. 1.544 *tatăl oamenilor și al zeilor* (sc. Zeus). b (despre anumite divinități) οἱ δώδεκα θεοί AR. *Eq.*235 *cei doisprezece zei mari*; οἱ ἐν οὐρανῷ θεοί AR. *Av.*1234 *zeii cerești*; οἱ ἐνέρτεροι θεοί IL. 15.225, νέρτεροι θεοί AESCH. *Pers.*622, οἱ κάτωθεν θεοί SOPH. *Ant.*1070 *zeii subpământeni*; (du. masc.) ναὶ τῷ σιῶ (despre Castor și Polydeukes) XEN. *An.*6.6.34, AR. *Lys.*81 ș.a. (despre Amphion și Zethos, în Beoția) νει τῷ σιῶ AR. *Ach.*905 *pe cei doi zei*; (fem.) ἄτε οὖν φιλοπόλεμος τε καὶ φιλόσοφος ἢ ~ οὔσα PLAT. *Ti.*24c *pentru că zeia* (sc. Athena) *iubește deoptrivă războiul și înțelepciunea*; (du. fem.) μὰ τῷ θεῷ AR. *V.*1396 *pe cele două zeițe* (sc. Demeter și Persephone). c (fig., cu referire la fenomene naturale) εἰ μὴ ἐθελήσει σφι ὕειν ὁ ~ HDT. 2.13 *dacă zeul* (sc. Zeus) *nu le trimite ploaie*; πρὶν σκεδασθῆναι θεοῦ ἀκτῖνας AESCH. *Pers.*502 *înainte ca zeul (= soarele) să-și răspândească razele*; ἔσεισεν ὁ ~ XEN. *HG*4.7.4 *zeul* (sc. Poseidon) *a cutremurat pământul*. 3 (spec., în monoteismul evreiesc și creștin, articularat sau nearticularat) Dumnezeu, adevărul Dumnezeu: κύριος ὁ ~ Ἰσραηλ LXX *Ex.*32.27 *Domnul, Dumnezeul lui Israel*; υἱοὶ θεοῦ LXX *Ps.*28.1 *fiu ai lui Dumnezeu*; ὁ ~ καὶ πατήρ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ NT *2Cor.*1.3 *Dumnezeu și Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos*. 4 *imagine sau statuie a unui zeu, simulacru, idol*: ἴνα τί ἔκλεψας τοὺς θεοὺς μου; LXX *Gen.*31.30 *de ce mi-ai furat zeii?*; PLAT. *Lg.*909e. 5 (ca titlu onorific) Zeul, Divinul: ὄτω Θεὸς ἐπόνυμον ὑπὸ Μιλησίων γίνεται APP. *Syr.*344 *care a primit de la milesieni supranumele de Divinul*. II (adj.) zeiesc, divin, sacru: (comp.) αἰ δ' αὖ πρὸς νότου εἰσὶ θεώτεραι OD. 13.111 [*poarta*] *cealaltă, înspre Notos (= vântul de sud), este numai pentru zei*; CALL. *Ap.*93. **θεός-δοτος**, ον *adj.* (= θεόδοτος) *dat de zei: θεόδοτα πολλῶν ἀμείνω* HES. *Op.*320 *ave-reia dată de zei este mult mai bună*; PI. *P.*5.13, ARSTT. *EN*1099b12 ș.a. [**θεός, δοτός**]

θεοσέβεια, ας, ἡ *subst.* *cinstire sau teamă de divinitate; religiozitate, pietate, evlavie, smerenie*: ἀγάλλεται ἐπὶ θεοσεβείᾳ καὶ ἀληθείᾳ καὶ δικαιοῦτητι XEN. *An.*2.6.26 *se bucură de pietate, adevăr și dreptate*; οὐκ ἔστιν θεοσέβεια ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ LXX *Gen.*20.11 *în acest loc nu există teamă de Dumnezeu*; PLAT. *Epin.*985c, PLUT. *M.Fr.*67, NT *1Tim.*2.10 ș.a.

[θεοσεβίης]

θεο-σεβής, ἐς *adj.* |superl. -έστατος| *care cinsteste sau are teamă de divinitate; evlavios, pios, cucernic, smerit*: (despre egipteni) θεοσεβέες δὲ περισσῶς ἐόντες μάλιστα πάντων ἀνθρώπων HDT. 2.37 *sunt evlavioși peste măsură, mai mult decât toți ceilalți oameni*; ~ καὶ δίκαιος ὢν ἀνὴρ AR. *Pl.*28 *fiind un om pios și drept*; (superl.) τὰς γ' Ἀθήνας φασὶ θεοσεβεστάτας εἶναι SOPH. *OC*260 *se zice ca Atena este [cetatea] cea mai cucernică*; (subst.) τὸ θεοσεβές PLAT. *Epin.*977e *pietatea*; ἡ ἱερὰ καὶ ~ μήτηρ LXX *4Mac.*16.12 *sfânta și evlavioasa mamă*; NT *In.*9.31. // **θεοσεβῶς**, *adv.* *cu smerenie*: XEN. *Cyr.*3.3.58.

[θεός, σέβας]

θεό-σεπτος, ον *adj.* *temut ca un zeu*: (despre tunet) AR. *Nu.*292.

[θεός, σέβω]

θεοσέπτωρ, ορος *adj.* (= θεοσεβής) *care cinsteste zeii, cucernic*: EUR. *Hipp.*1364.

[θεός, σέβω]

θεοσεχθρία, ας, ἡ *subst.* (= θεοισεχθρία) *dușmănie față de zei*: LUC. *Lex.*11.

[θεός, ἔχθρα]

θεό-σπορος, ον *adj.* *semănat de un zeu, divin*: EUR. *Fr.*106.

[θεός, σπείρω]

θεόσσυτος, v. θεόσσυτος: AESCH. *Pr.*643.

θεο-στύγης, ἐς *adj.* I *urât de zei, blestemat*: ἡ ~ Ἑλένη EUR. *Tr.*1213 *blestemata Elena*; EUR. *Cyc.*396, id. *Cyc.*602. II (prob. cu sens activ) *urâtor de Dumnezeu*: NT *Rom.*1.30.

[θεός, στυγέω]

θεο-στύγητος, ον [ῦ] *adj.* *urât de zei*: AESCH. *Ch.*635.

[θεός, στυγέω]

θεό-σῦτος, ον *adj.* |var. θεόσσυτος| *trimis de zei, zeiesc*: AESCH. *Pr.*116, id. *Pr.*596.

[θεός, σέυομαι]

θεότης, ητος, ἡ *subst.* (cf. θειότης) *divinitate, dumnezeire, natură divină*: τὸ

πλήρωμα τῆς θεότητος NT Col.2.9 *plinăta-tea dumnezeirii*; PLUT. M.359d.

[θεός]

θεο-τίμητος, ον [1] *adj.* cinstit de zei sau slăvit ca un zeu: ~ δ' οἰκαδ' ἰκάνει AESCH. Ag.1337 *se întoarce acasă slăvit de zei.*

[θεός, τιμάω]

θεό-τίμος, ον *adj.* = θεοτίμητος; Pl. I.6.13.

[θεός, τιμάω]

θεό-τρεπτος, ον *adj.* întors, schimbat de zei: (subst.) νῦν δ' οὐκ ἀμφιλόγως θεότρεπτα τάδ' αὖ φέρομεν AESCH. Pers.905 *din voia zeilor, fără îndoială, noi îndurăm acum această întoarcere a norocului.*

[θεός, τρέπω]

θεούδεια, ας, ἡ *subst.* frică de zei, evlavie: A.RH. 3.586.

[θεουδής]

θεου-δής, ἐς *adj.* cu frică de zei, pios, cucernic: φιλόζεινοι καὶ σφιν νόος ἐστί ~ OD. 6.121 *iubituri de străini și cu gânduri temătoare de zei*; A.RH. 2.849.

[θεός, δέος]

Θεοφάνια, ον, τὰ *subst.* Theophanii, sărbători de primăvară la Delphoi, în cadrul căreia statuile lui Apollon și ale altor zei erau scoase la lumină și arătate credincioșilor: HDT. 1.51.

[*θεοφανής]

θεο-φιλής, ἐς *adj.* [comp. -έστερος, superl. -έστατος] iubit de zei, drag zeilor, norocos: (frecv. despre oameni și locuri) ~ καὶ ἀνήρ ἀγαθός HDT. 1.87 *om bun și iubit de zei*; τάνδε πόλιθ θεοφιλή ναίοισι Pl. I.6.66 *locuiesc în acest oraș iubit de zei*; (în op. cu θεομισής) τὸ θεοφιλέσ τε καὶ ~ ἄνθρωπος ὀσιος PLAT. *Euthphr.*7a *lucrul sau omul drag zeilor [feste] sfânt*; ἐμοὶ δοκεῖ θεοφιλοῦς μοίρας τετυχηκέναι XEN. *Ap.*32 *dură mine, soarta lui a fost un dar zeiesc*; AR. *Ra.*446, XEN. *Mem.*4.8.4. // **θεοφιλῶς**, *adv.* într-un mod plăcut zeilor: ἡ πόλις ἡμῶν οὐ μόνον ~, ἀλλὰ καὶ φιλανθρώπως ἔσχεν ISOC. 4.29 *cetatea noastră a fost nu numai iubită de zei, ci și iubitoare de oameni*; PLAT. *Alc.*134d.

[θεός, φιλέω]

Θεόφιν, ep. gen. și dat. pl. de la θεός: (gen.) IL. 17.101, id. 23.347, HES. *Th.*871 (dat.) IL. 7.366, OD. 3.110 ș.a.

θεοφορέω-ῶ, *vb.* a inspira cu suflu divin, a extazia: (pas.) θεοφορούμενοι καὶ μαινόμενοι ARR. *Bith.*9 *insuflați și posedăți*

de zei; LUC. *Philops.*38. Θεοφορουμένη *Po-sedata*, titlul unei piese a lui Menandru, cf. MEN. *Th.*25.

[θεοφόρος]

θεοφόρησις, εως, ἡ *subst.* inspirație divină, extaziere: (pl.) PLUT. M.278c.

[θεοφορέω]

θεοφόρητος, ον *adj.* transportat de divinitate, cuprins de inspirație divină, posedat: φρενομανής τις εἶ ~ AESCH. Ag.1140 *mintea răătăcită, dusă de un zeu*; PLUT. *Them.*26.2, id. M.54c ș.a.

[θεοφορέω]

Θεό-φορος, ον *adj.* I care poartă un zeu: AESCH. *Fr.*225. II inspirat sau trimis de un zeu: AESCH. Ag.1150.

[θεός, φέρω]

θεό-φρων, ον *adj.* [gen. -ονος] înzestrat cu spirit divin, sfânt: (despre nașterea lui Ialos, fiul lui Apollon) τίκτη θεόφρονα κοῦρον Pl. O.6.41 *născu un prunc cu spirit divin.*

[θεός, φρήν]

Θεόω-ῶ, *vb.* a trece în rândul zeilor, a zeifica: (despre Heracles) γυῖα θεοθεῖς CALL. *Dian.*159 *cu trupul preschimbat în cel al unui zeu.*

[θεός]

Θεράπαινα, ας, ἡ [ῥᾶ] *subst.* slujnică, slujitoare, slugă sau sclavă, roabă: ἐλευθέραν τινά ... λέγεις, ἧ ~ τις ὑδροφόρος ἐστίν; LUC. *DMar.*8.1 *este [o fată] de condiție liberă sau vreo roabă însărcinată cu aduce-rea apei?*; HDT. 3.134, XEN. *Cyr.*6.4.11, id. *HG5.*4.6, DEM. 58.19 ș.a.

[fem. de la θεράπων]

θεραπεινίδιον, ου, τό *subst.* mică slujnică, slujnicuță: ζηλοτυπία τῆς γυναικὸς πρὸς τὸ ~ PLUT. M.144c *gelozie a soției față de mica slujnică*; MEN. *Dysc.*460, id. *Sam.*36, PLUT. *Ant.*29.3, LUC. *Pisc.*17.

[dim. al lui θεραπεινός]

θεραπεινός, ἴδος, ἡ *subst.* (= θεράπαινα) slujnică, slujitoare, roabă: δέσποιναν ἐν οἰκίᾳ ὑπὸ θεραπεινίδων ἐγείρεσθαί τινων PLAT. *Lg.*808a *stăpâna casei să fie trezită de către slujnice*; PLUT. *Phoc.*19.3, DEM. 54.9, LUC. *Par.*26, IOS. *All.*187.4 ș.a.

[θεράπαινα]

θεράπεια, ας, ἡ *subst.* {ion. θεράπητι Hdt.} I servire, îngrijire: I (relig.) slujire, cinstire a zeilor: θεῶν ~ PLAT. *Euthphr.*13d, EUR. *El.*744, τὴν περι τοὺς θεοὺς θεραπείαν ISOC. 11.24 *grija față de zei, cultul zeilor*; πρέπει

δὲ τὴν τε θεραπείαν ἀποδιδόναι τοῖς θεοῖς ARSTT. *Pol.*1329a32 *trebuie acordată slujirea cuvenită zeilor*; (pl.) θεῶν τε καὶ δαιμόνων καὶ ἡρώων θεραπείαι PLAT. *R.*427b *slujbele aduse zeilor, daimonilor și eroilor*; (spec.) κηρύξατε θεραπείαν LXX *Ioel*1.14 *vestiți închinare [Domnului]*. **2** (gen.) grijă, atenție, ajutor, bunăvoință: (despre părinți) γονέων τε θεραπείας καὶ τιμὰς PLAT. *Lg.*886c *respectul și prețuirea datorate părinților*; (despre copii) παιδᾶς μικροῦς πολλῆς ἔτι θεραπείας δεομένου LYS. 13.45 *copii mici, care aveau nevoie încă de multă îngrijire*; (despre prizonieri) ἐν θεραπείᾳ εἶχον πολλῆ THUC. 1.55 *aveau mare grijă de ei*; THUC. 3.11, XEN. *HG*2.3.14. **3** îngrijire (de sine), găteală, toaletă (cf. lat. *cultus*): ἐν ἐσθῆτί τε καὶ θεραπείᾳ οὐ τῆ τυχοῦσῃ XEN. *Mem.*3.11.4 *cu o îmbrăcăminte și o găteală puțin obișnuite*. **4** (medic.) îngrijire medicală, tratament, (spec.) tămăduire, vindecare: τὰς ὑπὸ τῶν ἰατρῶν θεραπείας τὰς διὰ καύσεῶν ... γιγνομένας PLAT. *Prt.*354a *tratamentele medicale realizate prin cauterizare*; οὐτ' ἐν τῇ νόσῳ θεραπείας ἔτυχεν ISOC. 19.33 *nu a primit îngrijiri când era bolnavă*; εἰς θεραπείαν τῶν ἔθνῶν NT *Apoc.*22.2 *spre tămăduirea neamurilor*; THUC. 2.51, PLAT. *Prt.*345a. **5** (despre animale și plante) îngrijire, cultivaire: ἵππων ~ PLAT. *Euthphr.*13a *îngrijirea caiilor*; θεραπείαν τε καὶ συγκομιδὴν τῶν ἐκ γῆς καρπῶν PLAT. *Tht.*149e *cultivarea și recoltarea roadelor pământului*. **II** (în sens colectiv pt. οἱ θεράποντες) suită de slujitori, îngrijitori, cortegiu, alai, curte: θεραπιητὴ δέ σφι ὄπισθε ἔπεται πολλή HDT. 1.199 *în urma lor vine o mulțime de slujitori*; σὺν ἱπτικῇ θεραπείᾳ XEN. *Cyr.*4.6.1 *împreună cu suita sa de călăreți*; NT *Lc.*12.42.

[θεραπεύω]

Θεράπευμα, ατος, τό [pã] *subst.* **I** faptul de a servi, de a sluji: **1** (relig.) serviciu divin, slujire: ~ θεοῦ PLAT. *Def.*415a *slujire a divinității*. **2** serviciu făcut unei persoane, atenție, grijă, ajutor: ξενικὰ πρὸς θεῶν θεράπευματα PLAT. *Lg.*718b *serviciile pe care zeii ne cer să le acordăm străinilor*. **3** îngrijire a copiilor: οὐκ ἀναίνομαι ~ τέκνων EUR. *HF*633 *nu mi-e rușine să am grijă de copii*. **II** îngrijire a trupului: PLAT. *Grg.*524b. **III** (medic.) tratament medical, remediu: (pl.) ARSTT. *EM*1181b3.

[θεραπεύω]

θεράπευτέον, *adj.vb.* trebuie slujit, îngrijit: XEN. *Mem.*2.1.28, PLAT. *R.*408b ș.a.

[θεραπεύω]

θεράπευτήρ, ἦρος, ὁ *subst.* = θεράπευτής: XEN. *Cyr.*7.5.65, PLUT. *Lyc.*11.2, APP. *BC*5.9.87.

[θεραπεύω]

θεράπευτής, οὔ, ὁ *subst.* **I** persoană care slujește pe cineva: **1** (spec.) slujitor al zeilor, închinător: Ἄρεώς θεραπευταί PLAT. *Phdr.*252c *slujitori ai lui Ares*; PLAT. *Lg.*740c. **2** (gen.) slujitor, servitor, slugă: XEN. *Cyr.*1.3.7. **II** persoană care are grijă de ceva sau de cineva, îngrijitor: ~ σώματος PLAT. *Grg.*517e *îngrijitor al trupului*; τῶν καμνόντων ~ PLAT. *R.*341c *îngrijitor al celor suferinzi (sc. medic)*.

[θεραπεύω]

θεράπευτικός, ἦ, ὄν *adj.* [comp. -ώτερος XEN.] **I** gata să slujească: **1** (în sens pozitiv) serviabil, curtenitor, respectuos, devotat: (+ gen.) τὸ δὲ φιλόστοργον καὶ θεραπευτικὸν τῶν φίλων XEN. *Ages.*8.1 *characterul său iubitor și serviabil față de prietenii*; PLAT. *Def.*412e, (abs.) XEN. *HG*3.1.28. **2** (în sens negativ) slugarnic, servil, lingușitor: ~ τῶν δυνατῶν PLUT. *Lys.*2.3 *slugarnic față de cei puternici*. **II** care se referă la îngrijirea de sine (spec. despre îmbrăcăminte): (subst.) πᾶσαν τὴν περι ταῦτα θεραπευτικὴν PLAT. *Plt.*282a *toate cele ce țin de arta dichisirii*. **III** care are nevoie de îngrijire medicală: θεραπευτικὴ [sc. ἔξις] ARSTT. *Pol.*1335b7 *temperament bolnăvicios*.

[θεραπεύω]

θεράπευτικῶς, *adv.* cu amabilitate, curtenitor, respectuos: PLUT. *Art.*4.3, IOS. *B12.*298.1.

[θεραπευτικός]

θεράπευτός, ὄν *adj.vb.* **I** cultivabil, educabil: (despre virtute) PLAT. *Prt.*325b. **II** vindecabil: ARSTT. *HA*636a25.

[θεραπεύω]

θεράπεύω, *vb.* [viit. θεραπεύσω, viit. med. cu sens pas. θεραπεύσομαι Plat. *1Alc.*135e; pas. aor. ἐθεραπεύθην] **I** a servi cu devotament, a sluji: **1** a îndeplini îndatoririle de θεράπων, a fi în serviciul cuiva: OD. 13.265. **2** a sluji, a cinsti, a venera, a fi devotat (cuiva), a respecta cu sfințenie: (despre zei, temple, morminte) τί δὲ φύλον ἄλλο ἢ ἄνθρωποι θεοὺς θεραπεύουσι; XEN.

Mem.1.4.13 ce altă specie, exceptând oamenii, îi cinstește pe zei?; τούς ... Φοίβου ναούς θεραπεύω EUR. Ion111 slujesc templul lui Phoibos; θεραπεύομεν τε και προσκυνήσομεν αὐτῶν τὰς θήκας PLAT. R.469a vom cinști și ne vom pleca înaintea mormintelor lor; (despre o zi de sărbătoare) ταύτην τὴν ἡμέρην θεραπεύουσι Πέρσαι κοινή HDT. 3.79 persii celebrează această zi în comun. 3 a arăta atenție, a căștiga bunăvoința, a face curte, a curta, (în sens negativ) a linguși: (despre o femeie) θεραπεύων αὐτήν XEN. Cyr.5.1.18 arătându-i atenție; (pas.) ἄχθεται ὅτι οὐ κάρτα θεραπεύεται HDT. 3.80 [tiranul] se supără că nu este omagiat suficient; οἱ μὲν ἡμᾶς ἐν τῷ πολέμῳ δεδιότες ἐθεράπευον THUC. 3.12 cei care se temeau de noi în timp de război ne linguseau: (spec.) θεραπεύουσι τὰς τῶν ἀρχόντων θύρας XEN. Cyr.8.1.6 [popoarele din Asia] se ploconesc la porțile conducătorilor. II a purta de grijă, a avea grijă, a îngriji: I a se (pre)ocupa de cineva sau de ceva, a fi plin de atenție, a avea în vedere: τίς σε τυφλὸν ὄντα θεραπεύσει, πάτερ; EUR. Ph.1686 cine va avea grijă de tine, tată, acum că ești orb?; τούς γονέας τούς αὐτῶν θεραπεύουσι PLAT. Men.91a își îngrijesc părinții; κοῦκ ἔῃ τὸν δεσπότην ἄλλον ~ AR. Eq.59 nu lasă pe altul să aibă grijă de stăpân: και τὸ ναυτικὸν θεραπεύοντας ... ἔφη περιέσεσθαι THUC. 2.65 le-a spus că, dacă vor avea grijă de flotă, vor supraviețui; τὸ ξυμφέρον μᾶλλον θεραπεύοντες THUC. 3.56 preocupări mai mult de interesul propriu; τὴν διάνοιαν ἱκανῶς θεραπεύσαντες PLAT. Cra.440c după ce ne-am îngrijit (sau cultivat) suficient judecata; (+ inf.) οἷ τε ἐπιβάται ἐθεράπευον ... μὴ λείπεσθαι τὰ ἀπὸ τοῦ καταστρώματος τῆς ἄλλης τέχνης THUC. 7.70 soldații se străduiau ca operațiunile de pe punte să nu fie mai prejos decât ale celorlalți (sc. ale marinarilor); (+ conj. ὅπως, ὅτι) THUC. 1.19, id. 6.29. 2 a supune unui tratament medical, a îngriji, a vindeca: τοὺς δὲ τετρωμένους ἰατροὺς καλέσας θεραπεύειν ἐκέλευσεν XEN. Cyr.3.2.12 chemă medicii și le porunci să îngrijească răniții; (spec.) οὐκ ἐθεράπευσεν τοὺς πόδας αὐτοῦ LXX 2.Rg.19.25 nu-și îngrijise (prob. = spălase) picioarele; PLAT. Lg.684c, ISOC. 19.28, NT Mt.9.35. (med.) LXX Ecl.18.19. 3 a îngriji pământul, a cultiva: τοὺς συκέων

τρόπον θεραπεύουσι HDT. 1.193 cultivă [palmierii] așa cum se cultivă smochinii; XEN. Oec.5.12. 4 a antrena un animal, a dresa: ἐπειδὴν δὲ θεραπεύσωσιν τοὺς ἵππους PLAT. Grg.516e după ce și-au dressat caii.

[θέραψ]

θεράπη, (ion.) v. θεραπεία

θεράπις, ἴδος, ἢ *adj.f.* care poartă de grijă: (despre o posibilă acuzație adusă cetății Atena) λίαν φιλοκτιρμῶν ἐστὶ καὶ τοῦ ἵττονος ~ PLAT. Mx.244e are prea multă milă și grijă pentru cel ce este mai slab.

[θεραπεύω]

θεράπνη, ης, ἢ [ᾶ] *subst.* {dor. θεράπνα Eur.} (poet.) I (= θεράπεινα) slujitoare: λιποῦσ' Ἀσίαν, Εὐρώπας θεραπνᾶν EUR. Hec.482 părăsind Asia, slujitoare (= aservită) Europei; A.RH. 1.786. II (cf. Θεράπνη) sălaş, locuință, casă: (despre râul Eurotas) τάν <τ> ἐχθίσταν θεράπναν Ἐλένας EUR. Tr.211 sălaşul nesuferit al Elenei; (pl.) EUR. Ba.1043.

[θέραψ]

θεράπνη, ης, ἢ *subst.* Therapne, localitate în Laconia: Pl. P.11.63, HDT. 6.61 ș.a. (pl.) ISOC. 10.63.

θεράποντις, ἴδος *adj.f.* (poet.) de slujitoare: AESCH. Supp.979.

[θεράπων]

θεράπων, οντος, ὁ [ᾶ] [dat. pl. θεραπόντεσσι Pl. P.4.41] I (*subst.*) persoană care poartă de grijă sau se află în serviciul cuiva: I slujitor devotat, însoțitor, ajutor, cf. scutier, paj; (la Hom. spec. despre tinerii nobili care însoțeau și ajutau războinicii, conducându-le carul, purtându-le armele etc.) ἠπεδανὸς δὲ νύ τοι ~, βραδέες δὲ τοι ἵπποι IL. 8.104 slujitorul ți-e slab, iar caii înceți; (despre Patroclus în raport cu Achilleus) ἡμέτερος ~ IL. 16.244 slujitorul meu; (fig.) Δαναοὶ θεράποντες Ἄρης IL. 2.110 Danai, slujitori ai lui Ares (= războinici); τῷ κρατερῷ θεράποντε Διὸς μεγάλοιο γενέσθην ἀμφοτέρω OD. 2.255 care amândoi au devenit slujitori ai lui Zeus cel mare; Μουσαῶν ~ HES. Th.100 slujitor al Muzelor; τῆς Ἀφροδίτης ἀκόλουθος καὶ ~ γέγονεν ὁ Ἴερος PLAT. Smp.203c Eros a devenit însoțitorul și slujitorul Afroditei. 2 slujitor al zeilor sau al lui Dumnezeu, adorator, închinător: δᾶμον Ὑπερβωρέων ... Ἀπόλλωνος θεράποντα Pl.

O.3.16 *poporul Hyperboreenilor, care slujesc lui Apollon*; τῷ ἑαυτοῦ θεράποντι Ισαακ LXX Gen.24.44 *pentru slujitorul Său, Isaac*. 3 (gener.) slujitor, servitor, slugă: προστάξει ἐνὶ τῶν θεραπόντων HDT. 5.105 *a poruncit uneia dintre slugile sale*; THUC. 4.16, AR. Pl.3 §.a. II (adj.) serviabil, săritor, amabil: (+ dat.) οἶκον ἡμερον ἄστοις, ξένοισι δὲ θεράποντα Pl. O.13.3 *o casă blândă cu concetățeni și amabilă cu străinii*.

[θέραψ]

Θέραψ, ἄπος, ὁ *subst.* [doar nom. pl. θέραπες] (poet.) = θεράπων: EUR. Ion94, id. Supp.762.

Θερεία, ας, ἡ *subst.* {ion. θερείη} (= θέρος) timpul verii, vară: τὴν θερείην πᾶσαν HDT. 1.189 *toată vara*; τῆς θερείας ἀρχομένης PLB. 1.36.10 *la începutul verii*; ARSTT. Mir.841a25, IOS. Ap.1.79, (pl.) Pl. I.2.41, PLUT. M.938a.

[propr. fem. lui θέρειος, subînt. ὄρα]

Θερείος, α, ον *adj.* v. θερεία și θερινός

Θερίζω, vb. [viit. θεριῶ și θερίσω, aor. ἐθέρισα (sincop. ἔθρισα AESCH. Ag.536), pf. inuz.; pas. aor. ἐθερίσθην, pf. τεθέρισμαι] {beot. inf. prez. θερίδδεν AR. Ach.987} I (tranz.) I (propr.) a culege recolta, a secera, a cosi: θερίσαντες δ' ἄν τὸν σίτον ἐπλεον HDT. 4.42 *după seceratul grâului porneau pe mare*; τοὺς πυρούς ἄν καὶ τὰς κριθὰς ἐν τοῖς πεδίοις ἐθέριζον AR. Av.506 *culegeau grâul și orzul pe câmpii*; (med.) AR. Pl.515, (pas.) XEN. HG7.2.8. 2 (spec.) a tăia, a reteza: τοῦ μὲν κεφαλὴν καὶ γλῶσσαν ἄκραν ῥιπτει θερίσας SOPH. Ai.239 *umina îi retează capul și vârful limbii, și le aruncă [departe]*. 3 (fig.) a culege, a nimici, a jefui: οἶει ... τὴν ῥητορικὴν καρπὸν ὧν ἔσπειρε ~; PLAT. Phdr.260d *din ce a semănat, ce recoltă crezi că va culege retorică sa?*; Ἄρη, τὸν ... θερίζοντα βροτούς AESCH. Supp.637 *Ares, cel care seceră muritorii*; AR. Ach.947, EUR. Fr.757, PLUT. M.182a. 4 (part. ὁ θερίζων) a secerător: LXX Ps.128.7, (prov.) NT In.4.37. b (cu sau fără λόγος, despre un tip de sofism) silogismul secerătorului: PLUT. M.574e, LUC. Symp.23, id. Vit.Auct.22. II (intrans.) a-și petrece vara într-un loc: ἐνθα ~ λέγεται βασιλεύς XEN. An.3.5.15 *unde se zice că regele își petrece vara*; ARSTT. HA596b26.

[θέρος]

Θερινός, ἡ, ὄν *adj.* [var. θερίνεος Hdt., comp. θερινώτερος Ios.] de vară, văratic: ~ ἥλιος PLAT. Lg.915d *soare de vară*; θερινοὶ ὄμβροι ARSTT. HA601b24 *ploi de vară*; θερινὴ μεσημβρία XEN. Cyn.6.26 *amiază de vară*; τὸν οἶκον τὸν θερινόν LXX Am.3.15 *casa de vară*; ὑπὸ τὸ μεταξὺ διάστημα θερινῶν ἀνατολῶν καὶ μεσημβρίας PLB. 3.37.4 *sub zona cerească dintre răsăritul de vară (= nord-est) și miazăzi*; ἀπὸ τῆς θερινῆς δύσεως ARSTT. Mu.394b25 *de la apusul de vară*; (frecv.) θεριναὶ τροπαί sau θερινή τροπή HDT. 2.19, PLAT. Lg.767c §.a. *solstițiul de vară*; Pl. P.3.50, (subst.) PLAT. Lg.683c.

[θέρος]

Θερισμός, οὔ, ὁ *subst.* I seceriș, secerat, acțiunea de a secera: XEN. Oec.18.3, LXX Gen.30.14. II vremea secerișului: ἕως τοῦ θερισμοῦ NT Mt.13.30 *până la seceriș*; PLB. 5.95.5. III recoltă secerată: ἐξηράνθη ὁ ~ τῆς γῆς NT Apoc.14.15 *s-a copt secerișul pământului*; CALL. Cer.136, LXX Is.16.9.

[θερίζω]

Θεριστής, οὔ, ὁ *subst.* secerător: ἐν καιρῷ τοῦ θερισμοῦ ἐρῶ τοῖς θερισταῖς NT Mt.13.30 *la vremea secerișului voi vorbi secerătorilor*; XEN. Hier.6.10, ARSTT. HA580b20 §.a.

[θερίζω]

Θερίστρια, ας, ἡ *subst.* secerătoare: AR. Fr.788.

[fem. de la θεριστήρ = θεριστής]

Θερίστριον, ου, τό *subst.* îmbrăcămintă subțire de vară; vâl, voal, mantală: δίχα μοι τὸ ~ ἦδη ἔσχισται THEOC. 15.69 *voalul mi s-a rupt în două*.

[θερίζω]

Θερίστρον, ου, τό *subst.* I (= θερίστριον) vâl, voal, mantală: ἡ δὲ λαβοῦσα τὸ ~ περιεβάλετο LXX Gen.24.65 *a luat vâlul și s-a acoperit*. II seceră: LXX IRg.13.20.

[θερίζω]

Θέρμᾶ, ατος, τό *subst.* v. θέρμη: AR. Fr.63, MEN. Georg.51.

Θερμαίνω, vb. [viit. -ανῶ, aor. ἐθέριμνα Hom. și ἐθέριμᾶνα Arstt.; pas. aor. ἐθεριμάνθη] I I (act.) a încălzi, a înfierbânta: ἥλιος ἀκτίνας ἐξίησι θερμαίνων χθόνα EUR. Ba.679 *soarele își aruncă săgețile încălzind pământul*; ὕδωρ ἐν χυτρίδιῳ θερμαίνεται AR. Ach.1175 *încălziți apă într-o ulcă!*; IL. 14.7, XEN. Mem.4.3.8 §.a. 2 (med., pas.)

a se încălzi, a fi încălzit, a simți căldură: (spec.) θερμαινομένων τῶν ῥιζῶν XEN. *Oec.*19.11 *rădăcinile fiind expuse [prea mult] la căldură*; OD. 9.376, PLAT. *Th.*186d s.a. **II** (fig.) a încălzi, a înflăcăra, a însufleți: μάλα δὲ οἱ θερμαίνει φιλότατι νόον Pl. *O.*10.87 *ii înflăcărează mintea cu dragoste mare*; (pas.) κενᾶσιν ἐλπίσιν θερμαίνεται SOPH. *Ai.*478 *este încălzit (= însuflețit) de speranțe deșarte*; AESCH. *Ch.*1004, AR. *Ra.*844, EUR. *Alc.*758.

[θερμός]

Θέρμανσις, εως, ἡ *subst.* acțiunea de a încălzi, încălzire: οὐχ ἡ θερμότης κίνησις ἀλλ' ἡ ~ ARSTT. *Metaph.*1067b12 *nu căldura este mișcare, ci încălzirea*.

[θερμαίνω]

Θερμαντικός, ἡ, ὄν *adj.* |superl. -ώτατος Arstt.| capabil să încălzească, calorific: τὸ πῦρ εὐκίνητόν ἐστι καὶ θερμαντικόν καὶ καυστικόν ARSTT. *Cael.*306b32 *focul este mobil, produce căldură și combustie*; (despre lichidele care conțin foc) τὸ μὲν τῆς ψυχῆς μετὰ τοῦ σώματος θερμαντικόν οἶνος PLAT. *Ti.*60a [*varietatea*] *care încălzește deopotrivă sufletul și trupul [se numește] vin*; PLUT. *Lyc.*16.7.

[θερμαίνω]

Θερμαντός, ἡ, ὄν *adj.* care poate fi încălzit: ARSTT. *Ph.*224a30.

[θερμαίνω]

Θερμάσια, ας, ἡ *subst.* {att. preferă θερμότης} căldură, încălzire: τὸ γὰρ κινεῖσθαι καὶ ἀνδρίζεσθαι παρῆχε θερμασίαν τινὰ καὶ ὑγρότητα XEN. *An.*5.8.15. *mișcarea și efortarea [ne] dădeau ceva căldură și fluiditate în mișcări*; ARSTT. *EN*1118b6, LXX *Ier.*28.39, (pl.) PLUT. *M.*128f.

[θερμαίνω]

Θερμάστρα, ας, ἡ *subst.* vatră de fierar, cup-tor: CALL. *Del.*144.

[θερμαίνω]

Θερμαστρίς, ίδος, ἡ *subst.* |var. θερμαστρίς| **I** clește: ARSTT. *Mech.*854a24. **II** (sens incert) oală, vas de fierat apă: LXX *3Rg.*7.26, id. *3Rg.*7.31.

[θερμάζω]

Θερμαστρίζω, *vb.* a dansa θερμαστρίς, un gen de dans executat prin salturi verticale și forfecarea rapidă a aerului cu picioarele: LUC. *Salt.*34.

[θερμαστρίς]

Θέρμη, ης, ἡ *subst.* |var. θερμᾶ Ar.*Fr.*690| **I**

căldură, dogoare, arșiță: ἀπό τῆς θερμῆς NT *Fp.*28.3 *din cauza căldurii*; LXX *Ps.*18.7, id. *Sir.*38.28. **II** (medic.) fierbințeală, febră: (pl.) τῆς κεφαλῆς θερμαὶ ἰσχυραὶ THUC. 2.49 *fierbințeli mari la cap*; (sg.) Arstt. *Pr.*862a18.

[θερμός]

Θερμ-ηγορέω-ῶ, *vb.* a vorbi cu căldură sau aprins de mânie: (Oracl. ap.) LUC. *Pe-regr.*30.

[θερμός, ἀγορεύω]

Θερμ-ημερία, ὧν, αἰ *subst.* zile de arșiță, caniculă: ARSTT. *HA*544b11.

[θερμός, ἡμέρα]

Θέρμινος, η, ὄν *adj.* de lupin: πανοπλίαν θερμίνην LUC. *VH*1.27 *armură completă din păstăi de lupin*.

[θέρμος]

Θερμό-βουλος, ὄν *adj.* (poet.) înfierbântat (= iute) în judecată și în hotărâri: EUR. *Fr.*858, (iron.) AR. *Ach.*119.

[θερμός, βουλή]

Θερμό-νους, ὄν *adj.* (dub.) cu mintea înfierbântată: AESCH. *Ag.*1172.

[θερμός, νόος]

Θερμο-πύλαι, ὧν, αἰ [ῶ] *subst.* Thermopylai (Termopile, propr. „porți-fierbinți”, sc. „cu izvoare termale”), trecătoare între Thessalia și Locrida, locul de desfășurare a unei celebre bătălii între armata Imperiului Persan condusă de Xerxes I și o alianță de cetăți grecești (380 a.Chr.): HDT. 7.176, id. 7.201, THUC. 2.101 s.a.

Θερμός, ἡ, ὄν *adj.* |fem. θερμός Hes. *Th.*696; comp. -ότερος, superl. -ότατος| **I** cald, fierbinte, arzător: θερμὰ λωετρά IL. 14.6 *baie caldă*; δάκρυα θερμὰ IL. 16.3 *lacrimi fierbinți*; θερμὸν ὕδωρ Pl. *N.*4.4 *apă caldă*; ~ ἀυτμή HES. *Th.*696 *abur fierbinte*; θερμὸν αἷμα SOPH. *OC*622 *sânge cald*; θερμὸν ἄρτον ἐσθίειν PLUT. *M.*153e *a mânca pâine caldă*; (frecv. în op. cu ψυχρός) ἡ ψυχρός ἡ ~ ARSTT. *deAn.*429a26 *ori rece ori cald*; (despre febră) ἰατῆρά ... ἐ<σλ>οῖσι παρασχεῖν ἀνδράσιν θερμᾶν νόσων Pl. *P.*3.66 *să trimită pe cineva care să vindece oamenii huni de fierbințeli*; (comp.) ἦν ἄρα πυρός <γ> ἔτερα θερμότερα AR. *Eq.*382 *există deci lucruri mai arzătoare ca focul*; (superl.) HDT. 2.22, SOPH. *Ph.*696. **II** (fig.) **I** plin de căldură, aprins, înfocat, înfierbântat, iute; (peior.) pătimăș, nehibzuit, sfruntat: (despre ființe și lucruri) γελᾶ δὲ δαίμων

ἐπ' ἀνδρὶ θερμῷ AESCH. *Eu.*560 *daimonul råde de omul cu mintea înfierbântată; ὃ θερμότητα γυναῖκες AR. Th.*735 *o, preaincine (sc. mistuite de patimă, desfrânate) femei!; ~ ἔρωσ αὐτῷ με καταίθει THEOC.* 7.56 *mă arde dorul fierbinte de el; AR. V.*918. 2 *cald încă, recent: ἐπὶ θερμοῖς ... ἀτυχήμασιν PLUT. M.*798f *atunci când nenorocirile erau încă recente. // Θερμόν, οὔ, τό subst. I (sg.) I (= θερμότης) căldură, arșița verii: HDT. 1.142, PLAT. Cra.*413c. 2 (subînț. ὕδωρ) *apă caldă: θερμῷ λουῖσθαι AR. Nu.*1044 *a se spăla cu apă caldă, a face o baie fierbinte. 3 (dub.) har, favoare: LXX Jer.*38.2. II (pl.) I (subînț. λουτρά) *băi calde, izvoare fierbinți, terme: XEN. HG*4.5.3. 2 (subînț. χωρία) *ținuturi, țări calde: HDT. 4.29.*

[θέρω]

Θέρμος, ου, ὁ *subst. (bot.) lupin, Lupinus albus: LUC. VH*1.14, (pl.) *id. Merc.*Cond.24.

Θερμότης, ητος, ἡ *subst. I* *căldură, fierbințeală: PLAT. R.*335d, ARSTT. *deAn.*416b29, (pl.) PLAT. *Cra.*432c *ș.a. II (fig.) ardoare, înflăcărare: IOS. BI*1.117.3.

[θερμός]

Θερμο-τράγέω-ῶ, *vb.* a mânca lupini: LUC. *Lex.*5.

[θέρμος, τρώγω]

Θερμουργία, ας, ἡ *subst.* *faptă îndrăzneată, cutezanță: APP. Mith.*108.

[θερμουργός]

Θερμουργός, ὄν *adj.* care acționează cu înflăcărare, cutezător, nesocotit: LUC. *Tim.*2, (superl.) XEN. *Mem.*1.3.9.

[θερμοεργός]

Θερμῶω, *vb.* [inf. pf. pas. τεθερμῶσθαι] = θέρμω: AR. *Lys.*1079.

Θέρμω, *vb.* [doar prez. și impf.; impf. pas. θέρμετο] (poet.) a încălzi, a înfierbânta, a încinge: θέρμετε δ' ὕδωρ OD. 8.426. AR. *Ra.*1339 *incalziti apă!; (pas.) IL.* 23.381, OD. 8.437, CALL. *Hec.fr.*238, A.RH. 3.226.

[θέρω]

Θερμόδων, οντος, ὁ *subst. I* Thermodon, râu în Beoția: HDT. 4.110, *id.* 9.13 *ș.a. II* râu în Cappadocia (Asia Mică), care trecea prin ținutul Amazoanelor și se vărsa în Marea Neagră; azi Terme Çay, în Turcia: HDT. 2.104, AESCH. *Pr.*725 *ș.a.*

Θερμῶς, *adv.* [comp. θερμότερον] *I* *călduros, cu căldură: PLAT. Euthd.*284e. *II* cu înflăcărare: IOS. *AI*5.82.2, (comp.) APP.

*BC*1.5.38.

[θερμός]

Θέρος, εος-ους, τό *subst.* {dor. și ep. gen. sg. θέρεος OD. 7.118} *I* anotimpul cel mai călduros al anului: *I* *vară: θέρει sau θέρει IL.* 22.151, HES. *Op.*640. *έν (τῷ) θέρει. OD.* 12.76, ARSTT. *HA*542b1. (τοῦ) *θέρεος sau θέρους HDT. 2.24, HES. Op.*462, PLAT. *Phdr.*276b, *τό θέρος HDT. 1.202 vara, pe timp de vară, în timpul verii; (frecv. în op. cu anotimpul rece sau cu alte anotimpuri) καρπὸς ... οὐδ' ἀπολείπει χεῖματος οὐδὲ θέρους, ἐπετήσιος OD.* 7.118 *rodul lor nu încetează nici iarnă, nici vară, ci durează tot anul; χειμῶν καὶ ~ καὶ ἔαρ καὶ μετόπωρον ARSTT. GA*784a18 *iarna, vara, primăvara și toamna; κατὰ θέρους ἀκμὴν XEN. HG*5.3.19 *în miezul verii; ἔγγυς τὸ ~ NT Mt.*24.32 *vara [este] aproape. 2 (milit.) perioadă favorabilă operațiunilor militare, vreme bună: ὡς ἕκαστα ἐγίγνετο κατὰ ~ καὶ χειμῶνα THUC.* 2.1 *cum s-a petrecut fiecărui fapt, după perioadele de vară și de iarnă; ἅμα ἦρι τοῦ ἐπιγιγνομένου θέρους THUC.* 4.117 *odată cu venirea primăverii a anului următor. II* *seceriș, recoltă secerată: I (concr.) τάλλότριον ἁμῶν ~ AR. Eq.*392 *secerând recolta altuia; (pl.) θέρη σταχύων PLUT. Fab.*2.2 *holde coapte de spice; DEM.* 53.21. 2 (fig.) *πάγκλαυτον ἐξαμῆ ~ AESCH. Pers.*822 *seceră (sau culege) recoltă de la crimă; (despre prima barbă a băieților, oferită ca ofrandă) CALL. Del.*298, (gener.) EUR. *Ba.*1026.

[θέρω]

Θέρσημι, [part. prez. θέρσεισ'] *v.* θαρρέω: THEOC. 28.3.

Θέρω, *vb.* [în proză doar prez. și impf.; act. doar impf. poet. θέρον A.Rh.; med.-pas. **Θέρομαι**, viit. θέρσομαι, aor.2 εθήρη] {ep. conjct. θερέω OD.17.23} *I* a se încălzi, a se înfierbânta, a se face cald, a deveni fierbinte: (+ gen.) *ἐπεὶ κε πυρὸς θερέω OD.* 17.23 *după ce mă încălzesc la foc; (abs.) θέρου AR. Pl.*953, *incalzeste-te!; OD.* 19.64, PLAT. *Phlb.*46c, LUC. *Lex.*2. *II* a fi încins, aprins: *μὴ τάχα ἄστν πυρὸς διήσιο θέρηται IL.* 6.331 *ca nu cumva, curând, cetatea să fie încinsă de foc mistuitor; (fig.) ὁ μὲν ἄρσενικῷ θέρεται πυρί CALL. Epigr.*27 *este aprins de dragoste pentru un băiat.*

Θέσις, εως, ἡ *subst. I* acțiunea de a pune și rezultatul ei: *I* punere, amplasare, plasare,

dispunere, așezare: εις πλίνθων και λίθων θέσιν PLAT. *R.333b la punerea de cărămizi și de pietre*; εν τῇ θέσει τῆς ἀγίας κιβωτοῦ τοῦ κυρίου LXX *1Ezr.1.3 pentru a pune sfântul chivot al Domnului*; PI. *O.3.8. 2* poziție, situație, dispunere: ἡ πόλις αὐτῶν ἅμα αὐτάρκη θέσιν κειμένη THUC. 1.37 *ceiatea lor, având o poziție autarhică*; τῆς Ἀβύδου και Σηστοῦ θέσιν PLB. 16.29.3 *poziția orașelor Abydos și Sestos*; ἡ ~ τῶν μερῶν πρὸς τὸ ἄνω και κάτω ARSTT. *HA494a20 dispunerea părților în sus și în jos*; ὑπὲρ πᾶσαν ἄστρον θέσιν LXX *Inf.7.29 mai presus decât toată orânduirea stelelor. 3* (mat.) poziție: τῇ θέσει γίνεται μέσον ARSTT. *APr.25b36 [termenul] ocupă locul din mijloc prin poziție*; ARSTT. *GC322b33. 4* punere jos, depunere: θέσεως και ἀναιρέσεως ὀπλων ἡμμένας PLAT. *Lg.814a luând parte la depunerea și la ridicarea armelor*; (ἰν op. cu ἄρσις) LUC. *Harm.1. 5* (jur.) depozit de bani, consemnațiune, garanție: ἴν' αἱ θέσεις γίνονται τῇ νομηγία AR. *Nu.1191 pentru ca banii de proces să fie depuși în ziua de lună nouă*; LYS. 8.10, DEM. 33.12. II acțiunea de a institui și rezultatul ei, investire: I instituire, stabilire: νόμων ~ PLUT. *Tim.35.4 instituire a unor legi*; ἡ τοῦ ὀνόματος ~ PLAT. *Cra.390d stabilirea numelui*; (pl.) τελῶν τινες ἢ πράξεις ἢ θέσεις PLAT. *R.425d plata sau impunerea de taxe*; DEM. 18.309. 2 (filos.) teză, temă propusă, afirmație care trebuie demonstrată: περί τοῦ ἐχθροῦ δὲ ἡ αὐτή ~ PLAT. *R.335a despre dușman va fi aceeași afirmație*; εἰ μὴ θέσιν διαφυλάττων ARSTT. *EN1096a2 doar dacă nu ține să-și mențină teza*; τὴν πρώτην θέσιν ἐκίνουν PLUT. *M.687b contestau prima afirmație. 3* (spec.) adopție: κατὰ θέσιν υἰώνος PLB. 18.35.9 *nepot prin adopție*.

[τίθημι]

θέσκελος, ον *adj.* (ep.) minunat, uimitor, măreț; (doar despre lucruri) θέσκελα ἔργα IL. 3.130, OD. 11.374 *ș.a. fapte minunate*; A.RH. 4.657. // **Θέσκελον**, *adv.* de minune: ἔϊκτο δὲ ~ αὐτῷ IL. 23.107 *semăna de minune cu el*.

[θεός, κέλλω?]

Θέσμιος, ον *adj.* {dor. τέθμιος} fixat prin legile divine *sau* cele omenești, stabilit prin tradiție, legiuit, rânduist: θέσμιον γάρ

AESCH. *Ag.1564 cāci [este] legiuit* (cf. θέμις ἐστί); A.RH. 2.12. // **Θέσμιον**, τό *subst.* lege (divinā), legiuire, rânduială (frecv. pl.): οὔτε θέσμια μεταλλάξας HDT. 1.59 *fără să schimbe legiuirile*; AESCH. *Eu.491*, SOPH. *Ai.712*, ARSTT. *Ath.3.4*, (sg.) EUR. *Tr.267*.

[θεσμός]

Θεσμοθεσία, ας, ἡ *subst.* acțiunea de a institui legi: PLUT. *M.573f*.

[θεσμοθέτης]

Θεσμοθέσιον, ου, τό *subst.* = θεσμοθετεῖον: ARSTT. *Fr.44.413*.

[θεσμοθέτης]

Θεσμοθετεῖον, ου, τό *subst.* loc de reuniune pentru thesmotheti: ἐπὶ δὲ Σόλωνος [ἄπ]αντες εἰς τὸ ~ συνῆλθον ARSTT. *Ath.3.5 sub arhontatul lui Solon toți s-au adunat la „thesmotheteion”*; PLUT. *M.613b*.

[θεσμοθέτης]

Θεσμοθετέω, *vb.* a fi thesmothet: IS. 7.34, DEM. 59.65.

[θεσμοθέτης]

Θεσμο-θέτης, ου, ὁ *subst.* thesmothet (prop. „care propune legile”), titlu dat ultimilor șase (din totalul celor nouă) arhonti ateni- eni, însărcinați îndeosebi cu revizuirea anuală a legilor: AR. *V.775*, id. *Ec.291a*, ARSTT. *Ath.3.4*, id. *Ath.55.1*, DEM. 20.90, PLUT. *Per.9.3* *ș.a.*

[θεσμός, τίθημι]

Θεσμο-ποιέω-ῶ, *vb.* a face *sau* a da legi: τί θεσμοποιεῖς ἐπὶ τάλαιπῶροι νεκρῶι; EUR. *Ph.1645 de ce faci legi peste un biet cadavru?*

[θεσμός, ποιέω]

Θεσμός, οὔ, ὁ *subst.* {pl. poet. θεσμά Soph. *Fr.92*} {dor. τεθμός} I cec ce este pus, stabilit, *de unde* lege, legiuire, rânduială, rit: (dub.) λέκτροιο παλαιοῦ θεσμῶν ἴκοντο OD. 23.296 *ajunseră la rânduiala (sau locul) patului vechi*; (frecv. despre legile divine) παρὰ τοὺς τῶν θεῶν θεσμούς XEN. *Cyr.1.6.6 împotriva rânduielilor statornice de zei*; ἕμερος ... τῶν μεγάλων πάρεδρος ἐν ἀρχαῖς θεσμῶν SOPH. *Ant.800 dorința conduce alături de marile legi ale firii*; ~ τε Ἀδραστείας ὅδε PLAT. *Phdr.248c iată și ce a legiuit Adrasteia*; (despre legi omenești) ἐξηγηταὶ τῶν πατρίων θεσμῶν HDT. 3.31 *interpreți ai rânduielilor strămoșești*; ~ ἀνθρώπων IOS. *BI4.386.2 lege dată*

de oameni; (despre transmiterea de informații cu ajutorul focului) ὤτρυνε θεσμόν μη χατίζεσθαι πυρός AESCH. *Ag.304 îndemnă sfântul rit al focului să nu fie lipsă*; AESCH. *Eu.391*, PLAT. *Ep.355c* ș.a. **II** instituție sacră: (despre Areopag) λέξω πρὸς ὑμᾶς, τόνδ' Ἀθηναίαις μέγαν θεσμόν AESCH. *Eu.615 voi vorbi în fața voastră, marele tribunal al Athenei (= întemeiat de zeița Athena).*

[τίθημι]

Θεσμοφóρια, *ων, τά subst.* Thesmophōrii, sărbătoare a fertilității în cinstea zeiței Demeter θεσμοφόρος (v. infra), celebrată de femei în Atena și în alte orașe grecești între 9 și 13 ale lunii Pyanepsion (noiembrie): HDT. 2.171, AR. *Av.1519*, id. *Th.80* ș.a.

Θεσμοφοριάζω, *vb.* a serba Thesmophoriile: XEN. *HG5.2.29*, (titlul unei comedii a lui Aristofan) Θεσμοφοριάζουσαι *Femeile care sărbătoresc Thesomphoriile sau Sărbătoarea femeilor.*

[Θεσμοφóρια]

Θεσμοφóριον, *ου, τό subst.* Thesmophorion, templu al zeiței Demeter θεσμοφόρος: AR. *Th.278*, id. *Th.880*.

[θεσμοφόρος]

Θεσμο-φóρος, *ον adj.* legiuitor: (frecv. epitet al zeiței Demeter, ca întemeietoare a agriculturii și a instituției căsătoriei) πρὸς πρόθυρα Δήμητρος Θεσμοφόρου HDT. 6.91 *la porțile templului Demetrei Thesmophoros (= Legiuitoarea)*; (subst.) LUC. *Demetr.7.4*, (du.) τῷ Θεσμοφóρῳ AR. *Th.83*, (pl.) αἱ Θεσμοφóροι PLUT. *Dio.56.5 cele două Legiuitoare* (sc. Demeter și Persephone); (despre Persephone) Pl. *Fr.37*.

[Θεσμός, φέρω]

Θεσμοφύλάκιος, *ή, όν adj.* legat de activitatea păstrătorilor legii: ἐκ τοῦ θεσμοφυλακίου νόμου PLUT. *M.292d din legea Arhiveilor.*

[θεσμοφύλαξ]

Θεσμο-φύλαξ, *ακος, ό [ῶ] subst.* magistrat însărcinat cu păstrarea legii și a instituțiilor (în Elida): (pl.) THUC. 5.47.

[Θεσμός, φύλαξ]

Θεσπέσιος, *α, ον adj.* [var. θεσπέσιος, ον Eur. *Andr.296*] (ep. poet., rar în proză) **I** cu sunet sau glas divin: (ac.) ἀοιδὴν θεσπεσίην IL. 2.600 *cântare zeiască*; Σειρήνων ... θεσπεσιᾶων φθόγγον OD. 12.158 *cântecul Sirenelor cu glas divin. II* de origine divină: **I**

zeiesc, divin, ceresc: (despre Hephaistos) ῥῖψε ποδὸς τετάγων ἀπὸ βηλοῦ θεσπεσιόιο IL. 1.591 *m-a arucat de un picior și m-a zvârlit de pe pragul ceresc* (sc. al Olympului); θεσπεσίην ... χάριν OD. 2.12 *har dumnezeiesc*; (adv., subînt. βουλή) θεσπεσίη IL.

2.367 *prin voia zeilor. 2* oracular, profetic, inspirat de zei: (gen.) θεσπεσίας ὁδοῦ AESCH. *Ag.1154 cale a profesitorilor*; (despre cele trei Graie) Pl. *P.12.13*, (despre alcătuitoarea de discursuri) PLAT. *Euthd.289e. 3* minunat, uimitor, nemaipomenit, extraordinar, supraomenesc, grozav: (despre fenomene naturale și chestiuni privitoare la om) τοῖσι δ' ἄπ' ὀφθαλμῶν νέφος ἀχλύος ὤσεν Ἀθήνη θεσπέσιον IL. 15.669 *Athena le luă de pe ochi minunatul nor de ceață*; ἡχῆ θεσπεσίη IL. 8.159 *cu un vuiet nemaipomenit*; λαύλαπι θεσπεσίη OD. 9.68 *vijelie nemaipomenită*; ~ βίος PLAT. *R.365b viață extraordinară*; ὄμιλος ~ THEOC. 15.66 *mulțime grozavă [de oameni]*; (neut. sg., adv.) ἀπόζει ... θεσπέσιον ὡς ἡδύ HDT. 3.113 *iese o mireasmă minunat de dulce*; ὠδῶδει δὲ θεσπέσιον οἶον ... ὁ οἶκος PLUT. *Alex.20.13 încăperea mireasa cum nu se poate spune* (sau *zeiește*). // **Θεσπεσιός**, *adv.* (în mod) divin, minunat, nemaipomenit: ~ ἐφόβηθεν IL. 15.637 *ca prin minune au fost puși pe fugă*; PLAT. *Epigr.19.2*.

[θεσ- (cf. θεός), *σπετός (cf. ᾤσπετος, ἐννέπω)]

Θεσπί-δάης, *ές adj.* (ep.) aprins de zei, *de unde* care arde cu putere uimitoare, năprasnic: Θεσπιδαιῆς πῦρ IL. 12.177, OD. 4.418 ș.a. *foc năprasnic.*

[θέσπις, δαίω]

Θεσπί-έπεια, *ας adj.f.* profetic: (despre ὄμφαλός, „buricul”, străvechea piatră cu caracter religios din Delphoi) ἅ ~ Δελφίς ... πέτρα SOPH. *OT463 stânca profetică din Delphoi.*

[ἔπος]

Θεσπίζω, *vb.* [viit. -iō] {ion. inf. viit. θεσπιέειν Hdt., dor. aor. ἐθέσπιξα Theoc.} a anunța sau a răspunde printr-un oracol, a face prevestiri, a proroci, a profeti: ἄσσα δ' ἂν ἕκαστα τῶν χρηστηρίων θεσπίση, συγγραψαμένους ἀναφέρειν παρ' ἐωυτόν HDT. 1.47 *să scrie răspunsul fiecărui oracol și să i-l aducă lui înapoi*; (despre Casandra) ἤδη πολίταις πάντ' ἐθέσπιζον πάθη AESCH. *Ag.1210 deja profeteam cetățenilor mei*

ioate p̄atimirile lor; οὐ μ' ἐθέσπισεν οἰκεῖν Απόλλων EUR. *Hel.148 unde Apollon a prorocit cā voi locui; (pas., abs.)* τί δὲ τεθέσπισται, τέκνον; SOPH. *OC388 ce s-a prezis, corilă?; LUC. Alex.19.*

[θέσπις]

θέσπιος, ον *adj.* = θεσπέσιος; HES. *Fr.310.2, (Oracl. ap.) AR. Av.977.*

θέσπις, ιος, ό, ή *adj.* [ac. θέσπιν] inspirat de zei, divin: (ac.) θέσπιν αἰοιδόν OD. 17.385 *aed cu har de la zei; θέσπιν αἰοιδήν* OD. 1.328 *cântare divină; HES. Th.32, EUR. Med.425.*

[cf. θεσπέσιος]

θέσπισμα, ατος, τό *subst.* r̄ăspuns profetic, oracol: (frecv. la pl.) ἐπεάν σφεας ό θεός οὔτος κελεύη διά θεσπισμάτων HDT. 2.29 *ori de câte ori acest zeu le poruncește prin oracole; AESCH. Fr.86, SOPH. OT971 ș.a., (sg.) EUR. Ion405.*

[θεσπίζω]

θεσπιώδew-ō, *vb.* a fi profet, a cânta inspirat de zei, a proroci: Φοῖβον ἀνθρώποις μόνον χρῆν ~ , ὅς δέδοικεν οὐδένα EUR. *Ph.959 doar Phoibos ar fi trebuit să prorocească oamenilor, pentru că el nu se teme de nimeni; (despre poezi)* στόμασιν θειοτέροις τὰ περι τὸν βίον θεσπιωδοῦσιν PLAT. *Sp.367d cāntă întâmplările vieții cu glasuri inspirate de zei; AESCH. Ag.1161, AR. Pl.9*

[θεσπιώδός]

θεσπι-ωδός, όν *adj.* al căruī cântec este inspirat de divinitate, profetic: τὴν θεσπιωιδόν Θεονόην χρήζων ἰδεῖν EUR. *Hel.145 din dorința de a o vedea pe profetesa Theonoe; AESCH. Ag.1134, EUR. Med.668, SOPH. Fr.456.*

[θέσπις, ωδή]

Θεσπρωτός, όν *adj.* thesprotic, din Thesprotia (sau Thesprotis), regiune muntoasă din sud-estul Epirului, unde se afla sanctuarul de la Dodona: AESCH. *Pr.831. // Θεσπρωτοί*, οί *subst.* thesproti, locuitori ai Thesprotiei: OD. 14.315, HDT. 2.56, THUC. 2.80. // **Θεσπρωτίς**, ἰδος *adj.f., subst.* (care ține de) Thesprotia: THUC. 1.46.

Θεσσαλία, ας, ή *subst.* {att. Θετταλία, ion. Θεσσαλίη} Thessalia, regiune în nordul Greciei: Pl. *P.10.2, HDT. 3.96 ș.a.*

Θεσσαλικός, ή, όν *adj.* {att. Θετταλικός} din Thessalia, thessalian: HDT. 7.128, PLAT. *Plt.264c ș.a.*

[Θεσσαλία]

Θεσσαλῖς, ἰδος *adj.f., subst.* {att. Θετταλῖς} din Thessalia, thessaliană: SOPH. *OC314, PLAT. Grg.513a.*

Θεσσαλιώτις, ἰδος, ή *subst.* Thessaliotis, district în Thessalia: HDT. 1.57.

[Θεσσαλία]

Θεσσαλονίκη, ης, ή *subst.* Thessalonike, oraș în Macedonia (azi Thessaloniki, Salonic): PLUT. *Cat.Mi.11.3.*

[Θεσσαλός, νίκη]

Θεσσαλός, ή, όν *adj., subst.* {att. Θετταλός} din Thessalia, thessalian: HDT. 5.63, AESCH. *Pers.489 ș.a.*

θέσσασθαι, *vb.* [doar ind. aor. 3pl. θέσσαντο și part. aor. θεσσάμενος] (poet.) a cere prin rugăminti; a (se) ruga, a implora: θεσσάμενοι παίδων γένος A.RH. 1.824 *cerându-și copiii; HES. Fr.231, Pl. N.5.10.*

θεσφάτη-λόγος, ον *adj.* care rostește prevestiri, profetic: (despre Casandra) AESCH. *Ag.1441.*

[θέσφατος, λέγω]

θέσφάτος, ον *adj.* (ep. poet.) I anunțat sau hotărât de divinitate: ἦκει τῷδ' ἐπ' ἀνδρῖ ~ βίου τελευτή SOPH. *OC1472 acestui om (= mie) i-a venit sorocul vieții; AESCH. Ag.1321, (frecv. neut.) ὡς γάρ θεσφατόν ἐστι* IL. 8.477 *asa este hărăzit de zei; (+ inf.) σοῖ δ' οὐ θεσφατόν ἐστι ... θανέειν* OD. 4.561 *nu ți-e sortit să mori; Pl. P.4.71. //*

θέσφάτον, τό *subst.* hotărâre a zeilor, r̄ăspuns profetic, prorocire, oracol: (sg.) EUR. *IT121, (frecv. pl.) θεῶν ἐκ θέσφατα* IL. 5.64 *oracolele zeilor; με παλαιάφατα θέσφαθ' ἰκάνει* OD. 9.507 *m-a ajuns o prorocire spusă demult; οι θεσφάτων ἐλεύθεροι* EUR. *Ph.999 cei care nu sunt legați prin oracole; AESCH. Pers.740, SOPH. OT907, AR. Eq.1248 ș.a. II de la zei, divin, minunat: ~ ἀήρ* OD. 7.143 *negură minunată.*

[θεός, φημί]

θετέος, α, ον *adj.vb.* (v. τίθημι) trebuie pus, trebuie stabilit, trebuie socotit: ἐν τίνι μέρει ~ ἕκαστος; ARSTT. *Pol.1277b38 în ce parte [a statului] trebuie pus fiicare?; (frecv. neut.) τὰς δ' ἄλλας μιμήματα θετέον* PLAT. *Plt.297c celelalte [constituții] trebuie socotite imitații; ARSTT. APr.Po.31b9, XEN. Mem.4.2.15, PLB. 3.7.2 ș.a.*

[τίθημι]

θέτης, ον, ό *subst.* I cel care pune, stabilește: όνομάτων ~ PLAT. *Cra.389d dătător de*

nume. II (spec.) cel care pune amanet, care dă în gaj: IS. 10.24.

[τίθημι]

Θετίδειον, ου, τό [τ] *subst.* Thetideion, templu al lui Thetis: EUR. *Andr.*20, PLB. 18.20.6, PLUT. *Pel.*32.2.

[Θέτις]

Θετικός, ή, όν *adj.* (jur.) referitor la adopție: οὐς καλοῦσιν ἐκεῖνοι νόμους θετικούς ARSTT. *Pol.*1274b4 *pe care ei le numesc „legi ale adopției”*.

[τίθημι]

Θέτις, ή *subst.* [voc. Θέτι, gen. Θέτιδος, dat. Θέτι Hom. și Θέτιδι Soph., Plat., ac. Θέτιν] {dor. gen. Θέτιος Pi.} Thetis, zeitate marină, fiica lui Nereus, soția lui Peleus și mama lui Achilleus: IL. 1.413, OD. 24.92, HES. *Th.*244 ș.a.

Θετός, όν *adj.vb.* I pus, așezat, plasat, dispus: ή μὲν ἄθετος μόνος ή δὲ ~ στιγμή ARSTT. *Metaph.*1016b30 *monada nu are poziție [în spațiu], iar punctul are poziție*; EUR. *IA*251.

II adoptat, adoptiv: εὐφράνθη τε ἰδὼν ἥρωσ θετὸν υἱὸν Pi. *O.*9.62 *eroul s-a bucurat să-și vadă fiul adoptiv*; Καίσαρι δὲ πρὸς γένους ὦν καὶ ~ ἐν διαθήκαις ὑπ' αὐτοῦ γενόμενος APP. *BC*1.5 *fiind din neamul lui Caesar și adoptat de către acesta prin testament*; (spec.) θετὸν ὄνομα PLUT. *Oth.*3.2 *cognomen*; HDT. 6.57, PLAT. *Lg.*929c ș.a.

[τίθημι]

Θετταλ-, v. Θεσσαλ-

Θέω¹, *vb.* [viit. θεύσομαι, aor. și pf. inuz.] {ep. prez. θείω, impf. ἔθειον (3sg. ἔθει), ἔθειν, θέεν, iter. θέεσκον, viit. θεύσει (inf. θεύσεσθαι), conjct. 3sg. θέησι și θείη, inf. θέειν, θείειν} I (despre oameni și animale) 1 (gener.) a alerga, a fugi, a se grăbi, a cutreiera: οὐ γὰρ πυγμαῖοι εἰμὲν ..., ἀλλὰ ποσὶ κραιπνῶς θέομεν OD. 8.247 *nu suntem lupitători cu pumnii, ci alergăm iute cu picioarele*; οὗτος σύ, ποῖ θεῖς; AR. *V.*854 *hei, tu, unde alergi?*; βῆ δὲ θέειν IL. 2.183 *o luă la fugă*; (în op. cu βαδίζειν) διὰ τί χαλεπότερον ~ ἢ βαδίζειν; ARSTT. *Pr.*883b37 *de ce este mai greu să fugi decât să mergi?*; (cu prep. πρὸς, εἰς, ἐπί, παρά + ac. *sau* cu ac. de direcție) οἱ μὲν ἔθειον εἰς τὰς τάξεις XEN. *HG*7.5.22 *unii alergau la posturi*; ἐπὶ τὰ ὄπλα θέοντες IOS. *BIS.*77.3 *dând buzna să ia armele*; τὰ ὄρη θεουσῶν XEN. *Cyn.*4.6 *cutreierând munții*; (+ dat. de mod) ἔθειον δρόμῳ οἱ ὀπλιται XEN. *An.*5.2.14 *hopliții au*

dat năvală (= au trecut la atac); (la part. frecv. cu un alt vb.) ἤλθε θεών IL. 6.54 *veni în fugă*; θεών Αἴαντα κάλεσσον IL. 12.343 *fugi și cheamă-l pe Aias*; (despre cai) PLAT. *Cra.*423a, (despre iepuri) XEN. *Cyn.*5.17, (despre păsări) θεύσονται δρόμῳ AR. *Av.*205 *vor da fuga*. 2 (spec.) a alerga într-o cursă, a se lua la întrecere: περί τρίποδος ἔμελλον θεύσεσθαι IL. 11.700 *urmau să se întrecă pentru [a căștiga] un tripod*; ὁ βραδέως θεών κακῶς θεῖ. ὁ δὲ ταχέως εὖ PLAT. *Hp.*Mi.373d *cel care alergă încet, alergă rău, iar cel ce alergă repede, bine*; IL. 22.161, HDT. 8.74. 3 (fig.) a străbate, a se exprune la: θεούση παρὰ τὸν ἔσχατον κίνδυνον PLUT. *Fab.*26.4 *atunci când [cetatea] străbatea cea mai mare primejdie*; PLAT. *R.*417b. II (despre lucruri inanimate) 1 a se mișca *sau* a se deplasa cu viteză: (despre o corabie, roata olarului, o piatră ș.a.) ἢ δ' ἔθειν κατὰ κύμα IL. 1.483 *[corabia] alerga peste valuri*; IL. 13.141, id. 18.601, OD. 8.193, (fig.) θάπτον θανάτου θεῖ PLAT. *Ap.*39b *[ticăloșia] fuge mai repede ca moartea*. 2 a lăsa impresia de mișcare: ἢ τ' ἀνὰ νῶτα θεούσα διαμπερές ἀχέν' ἰκάνει IL. 13.547 *[vâna] care îi urcă pe spate, fără oprire, până ajunge la ceafă*: HES. *Sc.*224.

θέω², *vb.* conjct. aor. act. de la τίθημι.

θεωρέω-ῶ, *vb.* [viit. -ήσω, aor. ἐθεώρησα, pf. τεθεώρηκα] I a fi theor (θεωρός): 1 a merge ca delegat al statului pentru a asista la sărbători religioase: μαντεύεσθαι καὶ ~ κατὰ τὰ πάτρια τὸν βουλόμενον THUC. 5.18 *oricine să poată cere oracole și să trimită teori, după datinile strămoșești*; (iron.) ἐγὼ δὲ τεθεώρηκα πόποτ'; οὐδαμοῖ, πλὴν ἐς Πάρον AR. *V.*1188 *am fost eu vreodată theor? nu, nicăieri, doar la Paros*; THUC. 8.10. 2 a fi trimis pentru a consulta un oracol: PLAT. *Ep.*315b. II a privi, a observa, a contempla: 1 a se uita, a privi ca spectator, a asista (la jocuri, serbări, spectacole de teatru): Ἰπποκράτει ... θεωροῦντι τὰ Ὀλύμπια HDT. 1.59 *pe când Hippocrates privea jocurile olympice*; (abs.) ζῶν τε γὰρ γυναιξὶ καὶ παισὶν ἐθεώρουν THUC. 3.104 *asistau la sărbători împreună cu soțiile și copiii*; ἐτριταγωνίστεις, ἐγὼ δ' ἐθεώρουν DEM. 18.265 *tu jucai al treilea rol, eu asistam la spectacol*; XEN. *An.*1.2.10. 2 a examina cu privirea, a scruta: a (gener.) a privi, a vedea,

a vizita: ὄμμασι ~ PLAT. *R.529b a privi cu ochii*; ἐπεῖτε γῆν πολλὴν θεωρήσας HDT. 4.76 *după ce a văzut [în călătoriile sale] multe țări*. **b** (milit.) a inspecta, a trece în revistă: ἐθεώρει ὁ Κῦρος πρῶτον μὲν τοὺς βαρβάρους XEN. *An.1.2.16 Kyros trecu în revistă mai întâi trupele barbare*. **3** (fig.) a examina cu ochii minții, a considera, a investiga, a cerceta, a judeca, (filos.) a specula, a face teorii: ἀδικίαν εἰ ἐθεώρουν ἐν καρδίᾳ μου LXX *Ps.65.18 nedreptate de-aș fi văzut în inima mea*; τὸν αὐτὸν τρόπον χρῆ ~ καὶ πολιτείαν PLB. 6.2.6 *constituția trebuie observată în același fel*; (+ prep.) ἴνα πρὸς τὸν ὑπάρχοντα καιρὸν ἕκαστα θεωρήτε DEM. 18.17 *ca să examinați fiecărui fapt în raport cu momentul său*; (pas.) τεθεώρηται δὲ τοῦτο μάλιστα ἐπὶ τῶν περιστερῶν ARSTT. *HA562a23 acest lucru se observă mai ales la porumbei*; ἔστι τοῦ φιλοσόφου περὶ πάντων δύνασθαι ~ ARSTT. *Metaph.1004b1 este datorită filosofului a putea să teoretizeze despre toate aceste lucruri*; (abs.) τὸ φρονεῖν καὶ τὸ ~ ἔργον τῆς ψυχῆς ἔστι ARSTT. *Protr.fr.70 gândirea și contemplarea sunt lucrări ale sufletului*; PLAT. *Gr.g.523e*.

[θεωρός]

θεώρημα, ατος, τό *subst.* **I** priveliște, spectacol, viziune: (cu aluzie la oratoria epidictică) ἐν πᾶσι καὶ λόγοις καὶ θεωρήμασι DEM. 18.68 *în toate discursurile și toate spectacolele*; ἐπιτυγχάνουσιν ὁμοίους θεωρήμασιν ARSTT. *Div.Somn.463b19 au noroc de viziuni corespunzătoare*; (fig.) PLAT. *Lg.953a*. **II** (fig.) obiect de contemplare sau de investigare: **I** chestiune teoretică, teorie, speculație, considerație: παρείσθω ὡς ἄλλης καὶ οὐ τῆς ποιητικῆς ὄν ~ ARSTT. *Po.1456b19 să lăsăm deoparte această chestiune, ca ținând de altă știință, nu de poetică*; ARSTT. *EN1175a15*, id. *Metaph.1083b18*. **2** regulă, normă, plan, schemă: PLB. 6.26.10.

[θεωρέω]

θεώρησις, εως, ἡ *subst.* spectacol: (ac.) τραγικὰς θεωρήσεις PLAT. *Phlb.48a spectacole de tragedie*.

[θεωρέω]

θεωρητέον, *adj.vb.* trebuie observat, trebuie examinat: μετὰ ταῦτα περὶ ψυχῆς ~ ARSTT. *EE1219b26 după acestea trebuie să examinăm sufletul*; PLAT. *Lg.815b*, PLUT. *M.30a*.

[θεωρέω]

θεωρητήριον, ου, τό *subst.* bancă sau tribună pentru spectatori: (pl.) PLUT. *TCG33.5*.

[θεωρέω]

θεωρητικός, ἡ, ὄν *adj.* **I** capabil să contemple sau să observe: (+ gen.) ARSTT. *Pol.1338b1*. **II** contemplativ, speculativ, teoretic: ἡ τελεία εὐδαιμονία ... θεωρητικὴ τις ἔστιν ἐνέργεια ARSTT. *EN1178b8 fericirea desăvârșită este o activitate contemplativă*; πᾶσα διάνοια ἢ πρακτικὴ ἢ ποιητικὴ ἢ θεωρητικὴ ARSTT. *Metaph.1025b25 orice gândire este fie practică, fie poetică, fie teoretică*; ὁ ~ νοῦς PLUT. *M.444a rațiunea speculativă*; PLAT. *Def.414b*, ARSTT. *EN1095b19*, PLUT. *Per.16.7*.

[θεωρητός]

θεωρητός, ἡ, ὄν *adj.* **I** care poate fi observat cu ochii, vizibil: τῷ τράγῳ κέρας θεωρητὸν ἀνὰ μέσον τῶν ὀφθαλμῶν LXX *Dan.(Θ)8.5 țapului i se putea vedea un corn între ochi*. **II** care poate fi observat prin contemplare: PLUT. *M.722d*.

[θεωρέω]

θεωρία, ας, ἡ *subst.* {ιον. θεωρήη, dor. θεᾶρία} **I** theorie: **1** trimitere sau grup de θεωροί la o sărbătoare religioasă (la Delphoi, la Delos ș.a.), delegație solemnă, solie sfântă: εἰ σωθεῖεν, ἕκάστου ἔτους θεωρίαν ἀπάξειν εἰς Δῆλον PLAT. *Phd.58b dacă scapă teferi, ei vor trimite în fiecărui an solie la Delos*; εἶασε δ' ἄρχεθεωροῦντ' ἀγαγεῖν τῷ Διὶ τῷ Νεμείῳ τὴν κοινὴν ὑπὲρ τῆς πόλεως θεωρίαν DEM. 21.115 *m-a lăsat să conduc sfânta solie în numele cetății la templul lui Zeus din Nemeia*; (Oracl. ap.) DEM. 21.53, XEN. *Mem.4.8.2*. **2** funcția, faptul de a fi θεωρός: (despre Alkibiades) τῷ ἐμῷ διαπρεπεῖ τῆς Ὀλυμπιάζε θεωρίας THUC. 6.16 *datorită fastului pe care eu l-am arătat la sărbătorile din Olympia*. **II** acțiunea de a privi și rezultatul ei: **1** (gener.) privire, observare, contemplare, vedere, percepție: οὔτε πάμμικρον ἄν τι γένοιτο καλὸν ζῶον (συγγεῖται γὰρ ἡ ~ ...) ARSTT. *Po.1450b38 un animal frumos nu poate fi nici extrem de mic (fiindcă percepția noastră devine confuză)*. **2** vizionare, faptul de a fi spectator: (la teatru, la jocuri) οὔτ' ἐπὶ θεωρίαν πόποτ' ἐκ τῆς πόλεως ἐξῆλθες PLAT. *Cri.52b nu ai plecat vreodată din cetate nici pentru a te uita la jocuri*. **3** vizitare,

pelerinaj; (spec. despre călătoriile în țări străine) τῆς θεωρίας ἐκδημήσας ὁ Σόλων εἶνεκεν ἐς Αἴγυπτον ἀπικέτο HDT. 1.30 *din dorința de a vedea lumea, Solon plecă în Egipt*; κατ' ἐμπορίαν καὶ κατὰ θεωρίαν ISOC. 17.4 *pentru a face comerț și pentru a vedea lumea*; THUC. 6.28, EUR. *Ba.1047. 4* ceea ce este văzut; spectacol, privesc: (spec. despre spectacolele de teatru) ἄγων μετ' ἐμαυτοῦ πανταχοῖ, ἐπὶ δεῖπνον, εἰς ξυμπόσιον, ἐπὶ θεωρίαν AR. *V.1005 am să te duc cu mine peste tot: la mese, la banchete, la spectacole*; AESCH. *Pr.802, LXX 3Mac.5.24. 5* privire cu ochii minții: a (începând cu Platon) contempla, examinare, observație: ~ παντός μὲν χρόνου, πάσης δὲ οὐσίας PLAT. *R.486a contemplarea întregului timp și a întregii existențe*; ἡ τῶν αἰτιῶν ~ PLB. 6.2.9 *examinarea cauzelor*; (despre Archimedes) τῆ θεωρία δεδοκώς ἅμα τὴν τε διάνοιαν καὶ τὴν πρόσοψιν PLUT. *Marc.19.8 adâncit în contempla și cu gândul și cu privirea*. **b** (începând cu perioada elenistică) teorie, speculație: τὰ ὀλοσχερέστερα μέρη τῆς περὶ τὰ στρατόπεδα θεωρίας PLB. 6.42.6 *cele mai importante puncte ale teoriei privind legiunile*; θεωρίας ἔνεκα PLUT. *M.948c din curiozitate speculativă*.

[θεωρός]

Θεωρία, ας, ἡ *subst.* (person., cf. prec.) Theoria, zeița sărbătorilor solemne: AR. *Pax523*.

θεωρικός, ἡ, ὄν *adj.* privitor la θεωρία, sărbătoresc, solemn, festiv: πεπλώματ' οὐ θεωρικά EUR. *Supp.97 veșminte care nu sunt de sărbătoare*. // (la Atena, începând cu Pericles) **θεωρικόν**, τό *subst.* theoricon, bani de spectacol, sumă acordată cetățenilor săraci pentru a-și putea plăti locurile la teatru sau la sărbătorile publice: διανέμειν τὸ ~ LUC. *Tim.49 a distribui banii de spectacol*; πλὴν ... τῶν ἐπὶ τὸ ~ ARSTT. *Ath.43.1 cu excepția celor ce administrează fondurile de sărbătoare*; (pl.) DEM. 19.291, PLUT. *Per.9.1*.

[θεωρία]

θεωρίς, ἰδος, ἡ *subst.* corabie sacră, folosită pentru a transporta theorii (cf. θεωρός) la sărbătorile religioase: (spec. despre corabia pe care atenienii o trimiteau anual la Delos) τὴν θεωρίδα νέα εἶλον HDT. 6.87 *[eginetii] capturară corabia theorilor*; (fig. despre luntrea lui Charon) AESCH. *Th.857*, CALL.

Del.314, PLUT. *Thes.25.7*, (dub.) PLB. 30.25.12.

[θεωρία]

θεωρός, οὔ, ὁ *subst.* I theor, delegat al statului, deputat: I (propr.) persoană trimisă de stat pentru a consulta un oracol, pentru a asista ca reprezentant la marile jocuri (olympice, pythice ș.a.) sau pentru a participa la o ceremonie religioasă (la Delos ș.a.): (despre Laios) ~ ... ἐκδημῶν πάλιν πρὸς οἶκον οὐκέθ' ἴκεθ' SOPH. *OT114 odată plecat pentru a întreba oracolul [din Delphoi], acasă nu s-a mai întors*; (despre atenieni) μήτε τοὺς ἐκ τῆς βουλῆς θεωροὺς ... εἰς τὰ Πύθια πέμψαι DEM. 19.128 *nu ați trimis la sărbătorile pythice nici delegații Sfatului*; THUC. 5.16, (Oracl. ap.) DEM. 21.53. **2** (spec.) magistrat în Mantinea: THUC. 5.47. **3** sol, emisar: (ca inovație a lui Stratocles pe vremea diadohilor) ἀντὶ πρεσβευτῶν θεωροὶ λέγοντο PLUT. *Demetr.11.1 în loc de soli să se numească „theori”*. **II** (gener.) privitor, observator, spectator: Ζεῦ Ζεῦ, ~ τῶνδε πραγμάτων γενοῦ AESCH. *Ch.246 Zeus, Zeus, privește ce lucruri se întâmplă!*; ὄμμασιν ὄντως ~ PLAT. *Lg.953a observator în sens propriu, cu ochii*; (adj.) εἶθ' ... πελειᾶς ... τῶνδ' ἀγώνων θεωρὸν θεῖσα τοῦμὸν ὄμμα SOPH. *OC1084 de-aș fi un porumbel să îmi arunc privirea peste această luptă!*; PLAT. *R.467c*, (despre spectatorii la teatru) IOS. *A119.93.2*.

[θεά]

θεώτερος, v. θεός

Θηβαγενής, ἐς *adj.* [var. Θηβαιγενής] născut în Theba (Beoției), theban: Ἡρακλῆος Θηβαγενέος κλέος HES. *Th.530 faima lui Heracles, cel născut în Theba*; HES. *Supp.136*. [Θήβη, γίγνομαι]

Θήβαζε, *adv.* spre/la Theba (Beoției): PLAT. *Cri.53b*.

[Θήβαι, -ζε]

Θήβαι, ὦν, αἰ *subst.* [var. Θήβη] {dor. Θήβα, ion. dat. pl. Θήβησι(v)} I Theba (azi Thiva), oraș în Beoția: OD. 11.263 ș.a. **II** Theba (azi Luxor sau Al-Uqșur), oraș în Egiptul de Sus, pe malul de est al Nilului: IL. 9.381, HDT. 1.182 ș.a. **III** (numai la sg.) Theba, oraș în Kilikia (sudul Troadei, Asia Mică), la poalele muntelui Plakos: IL. 1.366 ș.a.

Θηβαιεύς, ἑως *adj.m.* {ion. gen. -έος} din Theba (Egiptului), theban: ἐν τῷ τοῦ Διὸς τοῦ Θηβαιέος HDT. 1.182 *în templul lui*

Zeus thebanul.

[Θῆβαι]

Θηβαϊκός, ἡ, ὄν *adj.* din Theba sau referitor la Theba, theban: (despre Theba Egiptului) HDT. 2.4, (despre Theba Beoῖiei) PLAT. *Phd.*95a ș.a.

[Θῆβαι]

Θηβαῖος, α, ον *adj.* din Theba sau referitor la Theba, theban: (despre Theba Beoῖiei) OD. 10.492 ș.a. // **Θηβαῖος**, ου, ὁ *subst.* locuitor al Thebei, theban: (despre Theba Beoῖiei) HDT. 1.61, ș.a. (despre Theba Egiptului) HDT. 2.42 ș.a.

[Θῆβαι]

Θηβαῖς, ἴδος *adj.f.* din Theba, thebană: (despre Theba Beoῖiei) HDT. 9.65. // **Θηβαῖς**, ἴδος, ἡ Thebaida, teritoriu al Thebei: (despre Theba Egiptului) HDT. 2.28, (despre Theba Beoῖiei) THUC. 3.58.

[Θῆβαι]

Θηβάνας, ου, ὁ *subst.* vânt de nord-est (*propr.* care suflă dinspre Theba Kilikiei) în Lesbos: ARSTT. *Vent.*973a9.

[Θήβη]

Θήβη, ης, ἡ *subst.* v. Θῆβαι

Θήβηθεν, *adv.* {beot. Θεῖβᾶθε(v) Ar. *Ach.*862} de la Theba: (despre Theba Beoῖiei) XEN. 3.11.17.

[Θήβη, -θεν]

Θήβησι(v), *adv.* la Theba: (despre Theba Beoῖiei) ARSTT. *Rh.*1398b2.

[Θῆβαι]

θηγάνη, ης, ἡ [ᾶ] *subst.* cute, gresie, piatră de ascuțit: (despre sabia lui Aias) σιδηροβρωτὶ θηγάνη νεκρονῆς SOPH. *Ai.*820 *de curând ascuțită cu gresie* (*propr. piatră care mânăncă fierul*); (fig.) AESCH. *Ag.*1536, id. *Eu.*859, LUC. *Lex.*14.

[θήγω]

θηγάνω, *vb.* = θήγω: (formă reconstruită) AESCH. *Ag.*1535.

θήγω, *vb.* [viit. θήξω, aor. ἔθηξα; *pas.* pf. τέθηγμα] {dor. θάγω Pi.} I a ascuți: ξίφος ~ EUR. *Or.*1036 *a-și ascuți sabia*; (despre un mistret) ὀδόντας θήγει IL. 13.475 *își ascute colții*; (*pas.*) τεθηγμένη σφαγίς EUR. *Or.*1142 *cuțit ascuțit*; (*med.*) εὖ μὲν τις δόρυ θηξάσθω IL. 2.382 *fiicare om să-și ascuțită bine lancea*; AESCH. *Ag.*1262 ș.a. II (fig.) a îmboldi, a întărâta, a ațâța, a provoca: ~ τὰς ψυχὰς τῶν ἰππέων ... πρὸς τοὺς πολεμίους XEN. *Mem.*3.3.7 *a ațâța sufletele călăreților împotriva dușmanilor*; (*pas.*) οὐ

μ' ἀρέσκει γλῶσσά σου τεθηγμένη SOPH. *Ai.*584 *nu-mi place limba ta ascuțită* (*sc. provocatoare sau amenințătoare*); τραχεῖς καὶ τεθηγμένους λόγους AESCH. *Pr.*313 *cuvințe aspre și tăioase*; Pi. *O.*10.20, EUR. *Or.*1625, (despre oameni) AESCH. *Supp.*186, LUC. *Hist. Consc.* ș.a.

θηέομαι, (ion.) v. θεάομαι

θήης, conjct. aor. act. 2sg. de la τίθημι.

θηητήρ, ἦρος, ὁ *subst.* (ion. pt. θεατής) priuitor, admirator, observator: OD. 21.397.

[θηέομαι]

θηητός, ἡ, ὄν *adj.* {dor. θᾶητός} (ion. pt. θεατός) care merită văzut, demn de admirație, minunat: HES. *Th.*31, CALL. *Dian.*141.

[θηέομαι]

θήιον, v. θεῖον²

θηκαῖος, α, ον *adj.* funerar, sepulcral: ἐν οἰκῆματι θηκαίῳ HDT. 2.87 *intr-o încăpere funerară*; PLUT. *M.*359a.

[θήκη]

θήκη, ης, ἡ *subst.* I obiect în care se păstrează sau care protejează diverse lucruri; cutie, ladă, cufăr: θήκας χρυσοῦ καὶ ἀργύρου HDT. 9.83 *cutii cu aur și cu argint*; EUR. *Hec.*1147, XEN. *Oec.*8.17 ș.a. II mormânt: θήκας τε προγόνων ESCH. *Pers.*405 *mormintele străbunilor*; τὴν θήκην τοῦ Ὀρέστω HDT. 1.67 *mormântul lui Orestes*; ὀρύττειν ... θήκην τῷ τελευτήσαντι XEN. *Cyr.*7.3.5 *a săpa mormânt răposatului*; THUC. 3.104, PLAT. *Lg.*947b ș.a. III teacă: βάλε τὴν μάχαιραν εἰς τὴν θήκην NT *In.*18.11 *pune sabia în teacă!*; IOS. *AI7.*284.2.

[τίθημι]

θηκτός, ἡ, ὄν *adj.* ascuțit: AESCH. *Th.*942, EUR. *Med.*40.

[θήγω]

θηλάζω, *vb.* [viit. θηλάσω, aor. ἐθήλασα] I (despre oameni și animale) a da să sugă, a alăpta: (despre o mamă) LYS. 1.9, (despre o doică) ἔλαβεν ἡ γυνὴ τὸ παιδίον καὶ ἐθήλαζεν αὐτὸ LXX *Ex.*2.9 *femeia a luat copilul și l-a alăptat*; (*med.*) ἔχει ὁ δελφίς καὶ ἡ φώκαινα γάλα, καὶ θηλάζονται ARSTT. *HA566b17 delfinul și marsuinul au lapte, și alăptează*; PLAT. *R.*460d. II (despre copii și pui de animale) a suga: (+ ac.) μαστοὶ οὖς ἐθήλασας NT *Lc.*11.27 *sânii pe care i-ai supt*; (*abs.*) θηλάζοντα χοῖρον THEOC. 14.15 *purcel de lapte*; (*subst.*) θηλάζων LXX *Deut.*32.25 *copil de tătă*; ARSTT.

GA733b29.

[θηλή]

Θηλασμός, οὔ, ὁ *subst.* alăptare: PLUT. Rom.4.1, id. Aem.14.7.

[θηλάζω]

Θηλάστρια, ας, ἡ *subst.* doică: SOPH. Fr.98

[θηλάζω]

Θήλεα, **Θήλεια**, ν. θήλυς

Θηλέω-ᾶ, *vb.* {ep. impf. θήλειον Od., dor. aor. θάλησα Pi.} (poet. pt. θάλλω) a înverzi, a înflori, a crește *sau* a fi din belșug: (+ gen.) λειμώνες μαλακοὶ ἴου ἠδὲ σελίνου θήλειον Od. 5.73 *pajiști moi creșteau belșug de vioarele și țelini*: (+ dat.) Pi. N.4.88 (abs.) A.RH. 3.221.

[cf. θάλλω]

Θηλή, ἡς, ἡ *subst.* (la oameni și la animale) sfârc al sânului, mamelon, (ext.) țâță: (în op. cu μαστός „sân, mamelă”) τούτων ἡ ~ διφυής, δι' ἧς τοῖς θήλεσι τὸ γάλα διηθεῖται ARSTT. HA493a13 *fiicare [sân] are un mamelon, prin care, la femele, se filtrează laptele*; Θηλήν ἐπισχεῖν PLUT. M.265a *a da țâță, a alăpta*; EUR. Cyc.56, PLAT. Cra.414a, IOS. AI2.227.5 ș.a.

[cf. θήλυς, lat. *fēlō*]

Θηλῦ-γενής, ἐς *adj.* |comp. -έστερος| femeie: ~ ὄχλος EUR. Ba.117 *ceată de femei*; AESCH. Supp.28, (comp.) PLAT. Lg.802e.

[θήλυς, γίγνομαι]

Θηλῦγονία, ας, ἡ *subst.* (despre oameni și animale) naștere, zămislire de ființe cu sex femeie: (în op. cu ἀρρενογονία) ARSTT. HA585b11, id. GA767a9.

[θηλυγόνος]

Θηλῦ-γόνος, ον *adj.* (despre oameni și animale) care naște ființe de sex femeie: (în op. cu ἀρρενογόνος) ἄνδρες θηλυγόνοι καὶ γυναῖκες ἀρρενογόνοι ARSTT. HA585b22 *bărbați care nasc [mai ales] fete și femei care nasc [mai ales] băieți*; ARSTT Phgn.808a36, id. GA766b32, PLUT. Fr.105.

[θήλυς, γίγνομαι]

Θηλ-υδρίας, ου *adj.m.* {ion. θηλυδρίας} (despre oameni și animale) efeminat: θηλυδρίας τε καὶ μαλακώτερος ἀνὴρ *bārbat efeminat și molău*; ARSTT. HA631b17, LUC. DDeor.8.3.

[θήλυς, ὑδωρ]

Θηλυδριώδης, ες *adj.* efeminat, molatic: (despre o melodie) AR. Th.131.

[θηλυδρίας, -ωδης]

Θηλῦκός, ἡ, ὄν *adj.* |comp. -ώτερος| I cu în-sușiri *sau* aspect de femeie, femeiesc: (despre eunuci) φωνὴν θηλυκὴν ἴσχυοσι ARSTT. Pr.894b20 *capătă glas ca de femeie*; (subst.) ἀπὸ ἀρσενικοῦ ἕως θηλυκοῦ LXX Nu.5.3 *de la bărbat și până la femeie*; ARSTT. HA589b30, (comp.) id. Pr.961a6. II (gram.) feminin: PLUT. M.1011c.

[θήλυς]

Θηλυ-κρατής, ἐς *adj.* (poet.) care stăpânește femeia: (despre dragoste) AESCH. Ch.600.

[θήλυς, κρατέω]

Θηλυ-κτόνος, ον *adj.* (poet.) care ucide prin intermediul femeilor: (despre Ares) AESCH. Pr.860.

[θήλυς, κτείνω]

Θηλυκῶς, *adv.* (gram.) la (genul) feminin: ARSTT. Fr.499.

[θηλυκός]

Θηλυ-μᾶνής, ἐς *adj.* înnebunit după femeie *sau* femele: (fig.) ἵπποι θηλυμανεῖς ἐγενήθησαν LXX Ier.5.8 *au ajuns armăsari înnebuniți după iepre*.

[θήλυς, μαίνομαι]

Θηλυ-μίτρης, ου *adj.m.* cu mitră (acoperământ al capului, turban) de femeie, îmbrobodit ca o femeie: LUC. DDeor.18.1, id. Bacch.3.

[θήλυς, μίτρα]

Θηλῦ-μορφος, ον *adj.* cu forme feminine, efeminat: EUR. Ba.353, (comp.) ARSTT. Phgn.809b37.

[θήλυς, μορφή]

Θηλῦ-νοος-ους, οον-ουν *adj.* (poet.) cu minte *sau* suflet de muiere: (peior.) AESCH. Pr.1003.

[θήλυς, νόος]

Θηλώνω, *vb.* |aor. ἐθήλωνα; pas. aor. ἐθηλύνθη, pf. τεθήλυσμαι| I a efemina, a demasculiniza: πολλοὶ ἐκάστου ἔτεος ἐν τῷ ἱρῷ τάμνονται καὶ θηλύνονται LUC. Syr.D. *în fiicare an mulți se castrează și își pierd bărbăția*. II (fig.) I a înmuia, a moleși, a slăbi: τὰ μητέρων δάκρυ' ... πολλοὺς ἐθήλυν' εἰς μάχην ὀρμωμένους EUR. Fr.360.29 *lacrimile mamelor pe mulți i-au înmuiaat când zoreau spre luptă*; PLUT. M.999a, (pas.) τῶν σωματῶν θηλυνομένων καὶ αἱ ψυχὰ πολὺ ἀρρωστότεροι γίνονται XEN. Oec.4.2 *dacă trupurile sunt moleșite, și sufletele devin mult mai slabe*; SOPH. Ai.651, IOS. BI3.263.2. 2 a se alinta, a se îngâmfă ca o femeie: (+ dat.) τῆ μορφῆ θηλύνετο THEOC.

20.14 *se îngămfa de frumusețea ei.*

[θῆλυς]

Θηλύ-πους, ουν *adj.* (poet.) propriu unui picior de femeie: παρά κρήνην ἀναψύχουσι θηλύπουν βύσιν EUR. *IA421 la izvor își răcoresc tâlpile delicate.*

[θῆλυς, πούς]

Θῆλυς, θήλεια, θήλυ *adj.* |gen. -εος, -είας, -εος; comp. θηλύτερος, superl. -ύτατος| {fem. poet. θῆλυς Hom., ion. θήλεια Hdt. (ac. pl. -εας II. 5.269), tard. θηλέη Luc.} **I** care aparține *sau* este propriu femeilor; femeiesc, feminin, femel(ă): ~ ἄυτή OD.122 *tipăt de femeie*; θήλεαν νοῦσον HDT. 1.105 *boală femeiască*; (frecv. în op. cu ἄρσην, ἄρρην, ἀνήρ „bărbătesc, bărbat”) ~ ἄρσενος φονεύς: AESCH. *Ag.1231 femeie ucigașă de bărbat*; ἀλλ' ἄρα καὶ τὸν Ἥρη ~ εὐῶσα δολοφροσύνης ἀπάτησεν IL. 19.97 *chiar și pe el (sc. pe Zeus) Hera, ca femeie, l-a amăgit cu vicieșug*; περί τελευτήσαντας δῆ, εἶτε τις ἄρρην εἶτε τις ~ PLAT. *Lg.958d in privința morților, de parte bărbătească sau femeiască*; (precizând sau întărind genul natural al unui subst.) θήλεια θεός IL. 8.7 *zeiță*; θήλεια ἵππος HDT. 3.86, ~ ἵππος ARSTT. *GA747b16 iară*; ~ ἐλέφας ARSTT. *HA500b18 elefant femelă*; (subst.) ἡ θήλεια HDT. 3.109 *femela [de șarpe]*; THEOC. 15.145, (subînț. γένος) τὸ δ' ἄρρεν καὶ θῆλυ τοῖς μὲν ὑπάρχει τῶν ζώων, τοῖς δ' οὐχ ὑπάρχει ARSTT. *GA716a13 sexul bărbătesc și cel femeiesc (= distincția dintre masculi și femele) există la unele animale; la altele, nu*; πᾶν θῆλυ LXX *Num.31.15 toate femeile*. **II** (fig.) cu trăsături feminine: **I** delicat, gingaș, fin: τίς δ' ἄν ... θῆλυν ἀπὸ χροιάς Κύκνον ἔγνω THEOC. 16.49 *cine ar mai ști de Kycnos, cel cu pielea albă și delicată (ca de femeie)?*; (în op. *sau* comp. cu băρβαῖι) θηλύτεραι δὲ γυναῖκες IL. 8.520 *femeile gingașe*; OD. 8.324. **2** fertil, roditor, bogat: ~ ἐέρση OD. 5.467, HES. *Sc.395 rouă bogată (sau, după alții, răcoroasă)*; (superl.) θηλύτατον πεδίον CALL. *Fr.548 câmp foarte roditor*. **3** (peior.) slab, molatic, efeminat: ~ ἠύρημαι τάλας SOPH. *Tr.1075 am ajuns, bietul de mine, ca o muiere*; θήλεια φρήν AR. *Lys.708 minte de femeie*; ~ καὶ ἡμίανδρος καὶ ἀμφίβολος τὴν ὄψιν LUC. *DDeor.3.1 efeminat, bărbat doar pe jumătate și ambiguu la înfățișare*. **4** (gram.) feminin: περί τῶν ὀνομάτων μαθεῖν σε δεῖ, ἅττ' ἄρρεν'

ἐστίν, ἅττα δ' αὐτῶν θήλεια AR. *Nu.682 despre nume trebuie să înveți care sunt masculine și care feminine*; ARSTT. *Po.1458a8. 5* (mat., în doctrina pitagoreică) feminin, par: PLUT. *M.288c. 6* (tehn.) femel, mamă: (în op. cu ἄρρην, despre niște scoabe făcute să se îmbine) IOS. *AI3.121.4.*

[cf. θάομαι¹, θηλή]

Θηλύ-σπορος, ον *adj.* de soi femeiesc: (despre Danaide) AESCH. *Pr.855.*

[θῆλυς, σπείρω]

Θηλύτης, ητος, ἡ *subst. I* condiție *sau* caracter de femeie, natură feminină, feminitate: δεῖ ὑπολαμβάνειν ὡσπερ ἀναπηρίαν εἶναι τὴν θηλύτητα φυσικὴν ARSTT. *GA775a16 condiția de femeie trebuie înțeleasă ca un fel de deficiență a naturii*; (despre animale) ARSTT. *GA787a32, PLUT. M.939f. II* (peior.) efeminare, slăbiciune, moliciune: πολλὰ βωμολόχα εἰς ... θηλύτητα καὶ ἀνανδρίαν τοῦ Κράσσου PLUT. *Crass.32.3 multe obscenități pe seama efeminării și a lipsei de bărbăție a lui Crassus*; (pl.) (despre îmbrăcăminte) PLUT. *Alc.16.1, id. Lys.14.2, IOS. AI19.30.5 ș.a.*

[θῆλυς]

Θηλυτοκέω-ῶ, *vb.* a naște ființe de sex femeiesc: (în op. cu ἄρρενοτοκέω „a naște băieți”) θηλυτοκοῦσι μᾶλλον ἢ ἄρρενοτοκοῦσιν ARSTT. *HA585b26 nasc mai mult fete decât băieți*; ARSTT. *GA765a24, id. Pr. 909a32.*

[θηλυτόκος]

Θηλυτοκία, ας, ἡ *subst.* naștere de ființe de sex femeiesc: τὰ ἀτέραμνα ὕδατα καὶ ψυχρά τὰ μὲν ἀτεκνίαν ποιεῖ τὰ δὲ θηλυτοκίαν ARSTT. *GA767a35 apele tari produc infertilitate, iar apele reci fac să se nască femele*; (pl.) *AI3.269.4.*

[θηλυτόκος]

Θηλυ-τόκος, ον *adj.* care naște ființe de sex femeiesc: (în op. cu ἄρρενοτόκος „care naște băieți”) ἐκ θηλυτόκων ἄρρενοτόκοι ARSTT. *GA723a27 după ce nasc fete, [femeile] nasc apoi băieți*; ARSTT. *Pol.1335a13, (despre vaci, ca semn de bogăție) THEOC. 25.125.*

[θῆλυς, τίκτω]

Θηλυ-φάνης, ἐς *adj.* cu înfățișare feminină, efeminat: PLUT. *Thes.23.3.*

Θηλύ-φρων, ον *adj.* (poet.) cu simțăminte de femeie: (paratragic) AR. *Ec.110.*

[θῆλυς, φρήν]

Θηλυ-χίτων, ό. ή [ι] *adj.* [gen. -ωνος] îmbrăcat cu tunică de femeie: ~ τις άνήρ LUC. Alex.27 (Orac.) *un bărbat îmbrăcat femeiește.*

Θηλώ, ή *subst.* (despre zeița romană Rumina) alăptătoare, doică: PLUT. M.278d. [Θηλή]

Θήμα, ατος, τό *subst.* mormânt SOPH. Fr.541.

[τίθημι, cf. θήκη]

Θημών, ώνος, ό *subst.* grămadă, claiε, morman: άχύρων θημώνα ARSTT. Mete.344a26 *morman de paie*; OD. 5.368.

[τίθημι]

Θημωνιά, *subst.* v. Θιμωνιά:

Θην, *partic. enclit.* (poet.) într-adevăr, (de)sigur, fără îndoială, de bună seamă: (frecv. întărind alte *partic.* sau *adv.*) ή ~ σ' έξανύω IL. 11.365 *sigur te voi omori* (prop. *te voi face, te voi termina*); (după neg.) IL. 2.276, OD. 3.352, (iron.) IL. 13.620, σύ ~ ά χριζεις, ταυτ' επιγλωσσά Διός AESCH. Pr.928, *tu, de bună seamă, îți prefaci dorințele în hulă împotriva lui Zeus*; πειρα ~ πάντα τελείται THEOC. 15.62 *intr-adevăr, prin încercare se săvârșesc toate lucrurile*; A.RH. 1.1339.

Θήρ, θηρός, ό *subst.* {ep. dat. pl. θήρεσσιν Od.} (poet., f. rar în proză) **I** animal sălbatic, animal de pradă, fiară, sălbăticiune, jivină: δειδω μη θήρεσσιν έλωρ ... γένωμαι OD. 5.473 *mi-e teamă să nu ajung pradă fiarelor*; κύνες θήρεσσιν έοικότες OD. 14.21 *câini (răi, sălbatici) ca niște fiare*; ~ ύλαϊος THEOC. 23.10 *sălbăticiune din pădure*; θήρες άγριοι LXX Ion5.23 *fiare sălbaticε*; (cu referire la „leu”) IL. 15.586, (fig. despre Orestes și Pylades) κεκρυμμένας θήρας ξιφήρεις EUR. Or.1272 *jivine ascunse și înarmate cu săbii*. **II** animal fabulos sau monstruos, dihanie: (despre șarpele Python, leul din Nemeia, mistrețul din Erymanthos, despre Sphinx ș.a.) δαιμόνιος ~, αινός όφης CALL. Ap.100 *fiară nepământeană, șarpe înspăimântător*; (despre satiri) σιγάτε πρός θεών, θήρες EUR. Cyc.624 *tăceți, pe zei, dihanii!*; (despre centaurul Nessos) SOPH. Tr.556. **III** (gener.) animal, creatură: (despre vite) έν άφόβιος θηρσί SOPH. Ai.366 *împotriva unor fiare neînfricoșătoare* (sc. blânde, domestice); (despre insecte) κτεινων παμφύλων γένναν θηρών AR. Av.1064 *omorând animale de tot soiul.*

Θήρα, ας, ή *subst.* {ion. θήρη} **I I** vânătoare, prindere: ιέναι επί την θήρην HDT. 1.37 *a merge la vânătoare*; έξιέναι επί την θήραν XEN. Cyr.1.4.6 *a pleca la vânătoare*; επί τη θήρη τών ίχθύων ARR. Ind.29.9 *pentru prinderea peștilor (= pescuit)*. **2** (fig.) vânăre, urmărire sau căutare stăruitoare: μηχανή θήρας ανθρώπων PLUT. Alc.23.4 *unealtă pentru a vâna* (sc. *a cuceri, a căstiga*) *oamenii*; την μέν τοϋ ήδέος θήραν. την δέ τοϋ άγαθοϋ PLAT. Grg.500d *pe de o parte urmărirea plăcerii, pe de alta a binelui*. **II** vânat, pradă, captură: αίψα δέ δώκε θεός μενοεικέα θήρην OD. 9.158 *imediat zeul ne-a dat vânat după plac*; φάγε τής θήρας μου LXX Gen.27.19 *mănâncă din vânatul meu*; (despre un prizonier) θήραν καλήν SOPH. Ph.609 *pradă bună*; (pl.) θήραι ... πάγκαλαι XEN. HG4.1.16 *animale sălbaticε foarte frumoase*. **III** laț de vânătoare: NT Rom.11.9.

[θήρ]

Θήρα, ας, ή *subst.* {ion. Θήρη} Thera (în prezent Santorini), insulă în arhipelagul Cycladelor din Marea Egee: Pl. P.4.20, HDT. 4.147, THUC. 3.9 ș.a.

Θηραϊος, α, ον *adj.* [var. Θήραιος] din Thera: Pl. P.4.10. // **Θηραϊοι**, οι *subst.* thereeni, locuitori ai insulei Thera: HDT. 4.150. [Θήρα]

Θηράμα, ατος, τό *subst.* **I** acțiunea de a vâna, vânătoare: (pl.) λεόντων τ' άγρίων θηράματα EUR. Ion1162 *vânători de lei sălbatici*. **II** vânat, pradă: διωκόμενον έκ μακροϋ ~ PLUT. Luc.17.6 *pradă urmărită de mult timp*; (despre Orestes) Εϋμενίστι ~ EUR. Or.836 *hăituit de Eumenide*; (fig.) LUC. Rh.Pr. 2. **III** momeală, cursă, capcană: EUR. IA963.

[θηράω]

Θήρανδε, *adv.* (după vb. de mișcare) la Thera: Pl. P.5.75.

[Θήρα, -δε]

Θηράσιμος, ον [α] *adj.* (poet.) care merită sau poate fi vânat: AESCH. Pr.858.

[θηράω]

Θηράτειρα, ας, ή [α] *adj.f.* {ion. Θηρήτειρα} (despre o cățea de vânătoare a zeiței Artemis) vânătoareasă: CALL. Del.230.

[fem. de la Θηρατήρ]

Θηρατέος, α, ον *adj.vb.* (care) trebuie vânat, urmărit, prins: ARR. Cyr.1.34, SOPH. Ph.116, XEN. Mem.2.6.8, id. Cyr.2.4.10.

[θηράω]

Θηρατήρ, ἦρος, ὁ *adj.m.* {ion. Θηρητήρ} care vânează, vânător: (despre viespi și albine) ἄνδρας θηρητήρας ἀμύνονται IL. 12.170 *se apără de vânători*; θηρητήρε δύο κύνε CALL. *Dian.207 doi câini de vânătoare*; IL. 5.51.

[θηράω]

Θηρατήριος, α, ον *adj.* (= θηρατικός) folosit pentru a vâna sau a prinde: (+ gen.) SOPH. *Fr.474.1.*

[θηράω]

Θηρατής, οῦ, ὁ *subst.* vânător: PLUT. *M.821a*, (fig.) AR. *Nu.358.*

[θηράω]

Θηρατικός, ἦ, ὄν *adj.* I de vânătoare, folosit la vânătoare: κύων ... ~ PLUT. *Arat.8.1 câine de vânătoare*; λίνα θηρατικά PLUT. *Pomp.4.1 plase de vânătoare din in*; (subst.) τῶν φίλων τὰ θηρατικά XEN. *Mem.2.6.33 arta de a căștiγα prietenii*. II care iubește sau se ocupă cu vânătorearea: PLUT. *M.960a*, id. *M.965b.*

[θηρατός]

Θηρατός, ἦ, ὄν *adj.vb.* care poate fi vânat, urmărit, prins: ARR. *Ind.8.12*, (fig.) PLB. 10.47.11.

[θηράω]

Θηράτρον, ου, τό *subst.* unealtă de vânătoare sau de pescuit, laț, capcană, mreajă: (despre păsări) τοῖς θηράτροις ἐμπίπτουσι XEN. *Mem.2.1.4 cad în lațuri*; (despre un păianjen) PLUT. *M.967a*, (fig.) XEN. *Mem.3.11.7.*

[θηράω]

Θηράτωρ, ορος, ὁ [ᾱ] {ion. Θηρήτωρ} (= θηρατήρ) vânător: IL. 9.544.

[θηράω]

Θηράω-ῶ, *vb.* [impf. ἐθήρων, viit. θηράσω, aor. ἐθήρασα, pf. τεθήρακα; pas. aor. ἐθηράθη] I a vâna, a hăitui: I a urmări, a prinde sau a ucide (propr. animale sălbatice, păsări, insecte): ἐθήρα τὰ ἐν τοῖς παραδείσοις θηρία τρεφόμενα XEN. *Cyr.8.1.38 vâna animalele sălbatice finite în parcuri*; (prin ext. și despre oameni) μ' οὐς ἐθήρων πρόσθε θηράσουσι νῦν SOPH. *Ph.958 cei pe care înainte îi vânam, acum mă vor vâna*; (abs.) XEN. *Cyr.2.4.16*, (pas.) EUR. *Ba.732.2 a pescui*; ARSTT. *Fr.76.29.3 a prinde, a captura, a pune mâna pe*: τήνδε θηράσαι πόλιν AESCH. *Pers.233 a pune mâna pe acest oraș*; XEN. *An.5.1.9.4* (fig.) a prinde în mreje, a cuceri: XEN. *Mem.2.6.28*, (pas.)

XEN. *Mem.1.2.24.5* (fig.) a urmări cu ardoare, cu stăruință: ~ οὐ πρέπει τὰμήχανα SOPH. *Ant.92 nu trebuie să urmărești lucrurile imposibile*; (+ inf.) EUR. *Hel.63.11* (med.) I a vâna: οἱ θηρώμενοι XEN. *Cyn.11.2 vânătorii.2 a pescui*: οἱ τὰς ἐγγέλεις θηρώμενοι AR. *Eq.864 pescuitorii de anghile.3* (frecv. fig.) a urmări, a căuta (să): ἐμέτοισι θηρώμενοι τήν ὑγίειν καὶ κλύσμασι HDT. 2.77 *căutându-și de sănătate prin vărsături și clisme*; δι' ἀδοξίας ἐτέρου δόξαν αὐτῷ θηρώμενος PLUT. *Pomp.14.6 care caută să-și căștiγα propria faimă prin defăimarea celuilalt*; (+ inf.) ὅς με θηρᾶται λαβεῖν EUR. *Hel.545 care urmărește să mă prindă*; LUC. *Anach.10.*

[θήρα]

Θήρειος, ον *adj.* de animal sălbatic: κρέα ... θήρεια καὶ τῶν ἡμέρων XEN. *Cyr.1.3.6 carne de vânat și de animale domestice*; θήρειον γραφὴν AESCH. *Ch.232 desen înfațișând animale sălbatice*; SOPH. *Tr.1059*, PLAT. *Phdr.248d* ș.a.

[θήρ]

Θήρευμα, ατος, τό *subst.* I vânătoare: (pl.) PLAT. *Lg.823b*. II animal prins la vânătoare, vânat: (sg.) EUR. *IA1162*, LXX *Lev.17.3*, (pl.) id. *Ecl.7.26.*

[θηρεύω]

Θήρευσις, εως, ἡ *subst.* acțiunea de a vâna, vânare: PLAT. *Lg.824a*, (fig.) id. *Th.166c.*

[θηρεύω]

Θηρευτέον, *adj.vb.* trebuie urmărit, căutat: PLB. 1.35.8.

[θηρεύω]

Θηρευτής, οῦ, ὁ (cf. θηρατήρ) I (*adj.*) care vânează: ἐν κυσὶ θηρευτῆσι IL. 11.325 *asupra câinilor care vânează (sau de vânătoare)*; ἄνδρες θηρευταί HES. *Sc.303 vânători*; XEN. *Ages.9.6*, A.RH. 3.1352. II (*subst.*) vânător: ὅσπερ ~ τις ἔχων ἀγαπητῶς ὁ ἐθηρευόμεν PLAT. *Ly.218c ca un vânător mulțumit de prada sa*; οἱ νομεῖς τε καὶ θηρευταί ARSTT. *Phgn.809b3 ciobanii și vânători*; HDT. 1.123, id. 2.70 ș.a., (fig.) PLAT. *Sph.231d.*

[θηρεύω]

Θηρευτικός, ἦ, ὄν *adj.* I de vânătoare sau de vânător, vânătoresc: κύων ~ AESOP. 1.135 *câine de vânătoare*; [βίος] ~ ARSTT. *Pol.1256b2 viață de vânător*; Θηρευτικῶν ... λόγων XEN. *HG5.3.20 povești vânătorești*. II Θηρευτική, ἡ ἢ Θηρευτικόν, τό

subst. arta vânătorii; PLAT. *Plt.*289a, id. *Sph.*221b, (fig.) id. *Euthd.*290b. **II** care vânează: (+ gen.) ARSTT. *HA*488a19.

[Θηρευτός]

Θηρευτός, *adj.vb.* (= θηρατός) care poate fi vânat: ARSTT. *Pol.*1324b40.

[Θηρεύω]

Θηρεύω, *vb.* (cf. θηράω) **I** 1 a vâna, a hăitui, a prinde în carcană, a captura: παράδεισος μέγας ἀγρίων θηρίων πλήρης, ἃ ἐκεῖνος ἐθήρευεν ἀπὸ ἵππου XEN. *An.*1.2.7 *in parca mare, plin de fiare sălbaticе, pe care [Kyros] le vâna călare*; (abs.) OD. 19.465, (pas.) ὁ λαγὸς ὑπὸ παντὸς θηρεύεται θηρίου HDT. 3.108 *iepurele este vânat de orice fiară*; πέδαις δ' ἀχαλκεύτοις ἐθηρεύθη AESCH. *Ch.*493 *ai fost prins în lanțuri nefăurite*; (med.) ἐπειδὴν ἢ πόλιν τινὰ θηρεύσονται ἢ στρατόπεδον PLAT. *Euthd.*290b *dură ce ai pus mâna pe o cetate sau pe o armată*; (pron.) τὴν σκιὰν ~ LUC. *Herm.*79 *a vâna umbra* (sc. = *a căuta să obțină lucruri nerealizabile sau neimportante*). **2** a pescui, a prinde, a κυρῶ θηρεύουσι τοὺς ἰχθῦς ARSTT. *HA*603a7 *prind pești cu vintur*; (pas.) LXX *Ec.*9.12, (med.) PLAT. *Sph.*222a. **II** (fig.) a urmări, a căuta (să): τὰς ἡδονὰς θήρευε τὰς μετὰ δόξης ISOC. 1.16 *urmărește desfătărilor cele cu bun renume*; ὁ θηρεύων γάμους EUR. *Hel.*314 *cel care caută să mă ia de nevastă*; ἐπειρᾶτο τὴν φιλίαν ~ XEN. *Cyr.*8.2.2 *încearcă să le căstige prietenia*; ἄνδρα ἄδικον κακὰ θηρεύσει εἰς διαφθοράν LXX *Ps.*139.12 *pe omul nedrept velele îl vor hăitui spre piere*; Pl. *N.*11.47 s.a., (med.) PLAT. *Grg.*464d.

[Θήρα]

Θήρη, (ion.) v. θήρα

Θηρη-, (ion.) v. θηρα-

Θηριῶκος, ἢ, ὄν *adj.* **I** privitor la animalele sălbaticе: PLUT. *M.*663c. **II** privitor la animalele veninoase, teriac: (titlul unui poem de Nicandros din Colophon) Θηριακά PLUT. *M.*16c *Theriaca*.

[Θηρίον]

Θηρι-άλωτος, ὄν [ᾶ] *adj.* prins și sfâșiat de animalele sălbaticе: κρέας θηριάλωτον οὐκ ἔδεσθε LXX *Ex.*22.30 *să nu mâncați carne sfâșiată de fiare*.

[Θηρίον, ἄλωτός]

Θηρίδιον, ὄν, τὸ *subst.* creatură mică, animaluț: PLUT. *M.*733c, id. *M.*980b.

[dim. al lui θηρίον]

Θηρικόλειος, ὄν *adj.* lucrat de Thericles (famos olar din Corint). // **Θηρικόλειος**, ἢ, ἢ **Θηρικόλειον**, τὸ *subst.* vas mare de băut, cupă thericleană, pocal: τὴν Θηρικόλειον ἔσπασεν MEN. *Fr.*226 *a spart cupa thericleană*; (pl.) PLUT. *Alex.*67.4, IOS. *AI*11.15.3.

[Θηρικλής]

Θηριό-βρωτος, ὄν *adj.* devorat de fiare: LXX *Gen.*44.28.

[Θηρίον, βρωτός]

Θηριομάχew-ῶ, *vb.* a lupta (*spec.* în spectacole publice) cu fiarele: NT *ICor.*15.32.

[Θηριομάχος]

Θηριο-μάχος, ὄν [ᾶ] *adj.* care luptă cu fiarele: (despre Hercales) LUC. *Lex.*19.

[Θηρίον, μάχομαι]

Θηρίον, ὄν, τὸ *subst.* **I** 1 animal sălbatic (cu sau fără ἄγριον), fiară, sălbăticieune, jivină, vânat: (despre un cerb) μάλα γὰρ μέγα ~ ἦεν OD. 10.171 *fusesse o fiară strășnică*; (frecv. despre animale prădătoare terestre) ὁ λαγὸς ὑπὸ παντὸς θηρεύεται θηρίου καὶ ὄρνιθος καὶ ἀνθρώπου HDT. 3.108 *iepurele este vânat de orice fiară, pasăre și om*; τὰ θηρία τῆς γῆς LXX *Gen.*1.25 *fiarele pământului*; (despre păsări) θηρία περωτά HDT. 3.110 *jivine înaripate*; (despre animale marine) ARSTT. *HA*598b1, HDT. 6.44, (despre insecte) ARSTT. *HA*552b11, THEOC. 19.6, (despre șerpi și alte animale veninoase) PLAT. *Euthd.*290a, NT *Fp.*28.4. **2** (gener.) animal: οὐδὲν ἀνθρώπου ~ ἐστὶν ἀγριώτερον PLUT. *Cic.*46.6 *nu există animal mai sălbatic ca omul*; (în op. cu plantele) δένδρον δ' οὐδὲν ἐνῆν, θηρία δὲ παντοῖα XEN. *An.*1.5.2 *nu era nici un copac, dar tot felul de animale sălbaticе*; (în op. cu zeii și cu oamenii) PLAT. *R.*571d, ARSTT. *EE*1225 b27. **3** animal fabulos, monstru, dihanie: τὸ παντοδαπὸν ~ PLAT. *R.*588c *monstrul cu multe chipuri*; NT *Apoc.*20.4. **II** (fig. despre oameni) fiară, animal, bestie: κόλακι, δεινῶ θηριῶ PLAT. *Phdr.*240b *lingușitorul, o „fiară” îngrozitoare*; (injur.) ὦ κάκιστον ~ AR. *V.*448 *animal ticălos!*; AR. *Pl.*439.

[θήρ]

Θηριότης, ητος, ἢ *subst.* sălbăcie, brutalitate, ferocitate: ἔστιν δὲ ἢ ~ ὑπερβάλλουσά τις κακία ARSTT. *MM*2.5.1 *brutalitatea este un viciu excesiv*; ARSTT. *EN*1145a17.

[Θηρίον]

Θηριόω-ῶ, *vb.* a deveni o fiară, a se sălbătici: PLAT. *Lg.*935a.

[θηρίον]

Θηριώδης, ες *adj.* |comp. -έστερος, superl. -έστατος| I de fiară, sălbatic, animalic, fioros: τὰ δὲ θηριώδη καὶ μάχμα ἀποφεύγουσι ARSTT. PA663a13 *fug de animalele fiuroase și hătăioase*; ἡ δοκοῦσα ~ παιδεία εἶναι XEN. Oec.13.9 *educația (sau dresarea) care pare potrivită pentru sălbăticiuni*; (frecv. fig. despre oameni și manifestări, acțiuni etc. ale omului) πρὸς ἄνδρα σκαῖόν καὶ θηριώδη ὁ λόγος εὐκαιρος AESOP. 1.228 *fabula este nimerită pentru omul necioplit și sălbatic*; θηριώδει θυμῷ LXX 2Mac.10.35, PLUT. Aem.20.4 *cu furie de fiară sălbatică*; (subst.) τὸ θηριώδες τῆς φύσεως PLAT. Cra.394c *sălbăticia firii sale*. II care mișună de fiare, plin de animale sălbatic: ὀρεινὴ τε κάρτα καὶ δασέα καὶ ~ HDT. 4.191 [finu] *foarte muntos, păduros și plin de fiare*; (superl.) HDT. 1.110. (despre niște pești răpitori. prob. rechini) id. 6.44. III (medic.) malign: νομαὶ σαρκὸς θηριώδεις PLUT. M.165e *ulcere maligne, care se întind în carne*.

[θηρίον, -ωδης]

Θηριωδῶς, *adv.* ca o fiară, (în mod) animalic: ~ ζῆν ISOC. 3.6 *a trăi ca un animal sălbatic* (sc. necivilizat); LXX 2Mac.12.15, PLB. 15.20.3, PLUT. M.272c.

[θηριώδης]

Θηριώσις, εως, ἡ [ρῖ] *subst.* preschimbare în fiară: (despre metamorfoza nimfei Callisto în ursoaică) LUC. Salt.48.

[θηριώω]

Θηρο-βολέω-ω, *vb.* (poet.) a săgeta, a ucide animale sălbatic: SOPH. Ph.165.

[θήρ, -βολος, cf. βάλλω]

Θηρο-κτόνος, ον *adj.* (poet.) care ucide animale sălbatic: (la vânătoare) EUR. Hel.154, (epitet al lui Artemis) id. IA1570.

[θήρ, κτείνω]

Θηρο-μίγης, ἐς *adj.* amestecat cu fiară: ~ τις ὄρυγῆ PLUT. Mar.20.2 *un urlet animalic*.

[θήρ, μίγνυμι]

Θηρο-τρόφος, ον *adj.* (poet.) care hrănește animale sălbatic: (despre Nysa) EUR. Ba.556, (despre Libya) A.RH. 4.1561.

[θήρ, τρέφω]

Θηρό-τροφος, ον *adj.* (poet.) care se hrănește sau este hrănit cu animale sălbatic: (despre thebani) τὰν ἀπὸ θηροτρόφου ... δράκοντος γένναν ὀδοντοφυᾶ EUR. Ph.820 *neamul născut din colții balaurului hrănit*

cu fiare sălbatic: EUR. Ba.102-103.

[θήρ, τρέφω]

Θηρο-φόνος, ον *adj.* |fem. θηροφόνη Ar. Th.320| (poet.) care ucide animale sălbatic: κυναγοὶ ... θηροφόνοι EUR. Fr.773.32 *vânători ucigași de fiare sălbatic*; (despre câini) EUR. Hipp.216, id. HF378, (despre Artemis) Ar. Th.320.

[θήρ, φόνος]

Θής, θητός, ὁ *subst.* I om liber care muncește la stăpân în schimbul unei plăți: slugă, argat, lucrător, simbriaș: θῆτές τε δμῶές τε OD. 4.644 *argați și robi*; HES. Op.602, PLAT. Plt.290a, (în op. cu δούλοι) ARSTT. Pol.1278a13. II thet, ultima și cea mai săracă dintre cele patru clase de cetățeni instituite de Solon la Atena; theții erau scutiți de impozite, servind în armată ca trupe ușor înarmate sau ca văslași: ARSTT. Ath.7.3, THUC. 6.43, PLUT. Sol.18.2.

Θήσατο, (ep.) ind. aor. med. 3sg. de la θάομαι.

Θησαυρίζω, *vb.* I a pune la păstrare sau la adăpost, a strânge (comori, bani, lucruri de folos), a depozita: ἐν ἀσφαλειῇ τὰ χρήματα ~ HDT. 2.121a *a-și pune comorile la adăpost*; καλὸν ποιῆσαι ἐλεημοσύνην ἢ θησαυρίσαι χρυσίον LXX Tob.12.8 *mai bine să faci milostenie decât să strângi aur*; φάρμακα ἢ σῖτα ἢ ποτὰ ... ἐθησαύριζε παρ' αὐτῷ XEN. Cyr.8.2.24 *medicamente, alimente sau băuturi ... le depozita la el [în palat]*; LXX Zah.9.3, id. 4Mac.4.3, (abs.) NT Iac.5.3, (pas.) PLUT. Tim.13.7. II (fig.) a strânge (comoară), a agonisi: ὁ ποιὼν δικαιοσύνην θησαυρίζει ζωὴν αὐτῷ παρὰ κυρίῳ LXX Ps.Sol.9.5 *cel care face dreptate își agonisește viață la Domnul*; LXX Am.3.10, NT Mt.6.20, id. Rom.2.5, (med.) PLAT. Phdr.276d, ISOC. 15.229.

[θησαυρός]

Θησαύρισμα, ατος, τό *subst.* agoniseală, comoară, tezaur: SOPH. Ph.37, EUR. El.497, (pl.) id. Ion1394, LXX Prov.21.6.

[θησαυρίζω]

Θησαυρισμός, οῦ, ὁ *subst.* acțiunea de a strânge deoparte, agonisi: ~ χρημάτων πρὸς ζωὴν ἀναγκαίων ARSTT. Pol.1256b28 *agonisirea de bunuri necesare vieții*; (fig.) PLUT. M.520b.

[θησαυρίζω]

Θησαυριστικός, ἡ, ὄν *adj.* care strânge provizii: (despre animale) ARSTT. HA488a20.

[θησαυρίζω]

Θησαυρο-ποιός, ὄν *adj.* care face avere grămadă, străngător de comori: PLAT. *R.*554a.

[θεσαυρίζω, ποιῶ]

Θησαυρός, οὐ, ὁ *subst.* I lucru (de preț) depus spre păstrare: I (concr.) comoară, grămadă de bani, tezaur: εὐρεῖν θησαυρόν ARSTT. *Metaph.*1025a17 *a gâsi o comoară*; (prov.) οὐδεὶς οἶδεν τὸν θησαυρὸν τὸν ἐμὸν πλὴν εἴ τις ἄρ' ὄρνις AR. *Av.*601 *nimeni nu mi știe comoara decât poate vreo pasăre*; (despre minele de argint de la Laurion) ἀργύρου πηγὴ ..., ~ χθονός AESCH. *Pers.*238 *izvor de argint, comoară în pământ*; PLAT. *Lg.*913a. 2 (fig.) comoară, mină, izvor: ὁ κάματος ~ ἐστὶ τοῖς ἀνθρώποις AESOP. 1.42 *munca este comoară pentru oameni*; Pl. *O.*6.65, XEN. *Mem.*1.6.14. II loc sau spațiu de depozitare: I vistierie, tezaur: φυλασσόμενα ἐν θησαυροῖσι καταγαίωσι HDT. 2.150 *păstrate în vistierii subpământene*: τὸν ἐν Δελφοῖς τῶν Ἀθηναίων θησαυρόν XEN. *An.*5.3.5 *tezaurul atenienilor de la Delphoi*; PLAT. *R.*548a. 2 Iadă, cufar pentru obiecte prețioase: ἀνοίξαντες τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν προσήνεγκαν αὐτῷ δῶρα NT *Mt.*2.11 *deschizându-și cuferele, I-au adus daruri*; HDT. 7.190, IOS. *AJ9.*163.1, (poet. despre o tolbă cu săgeți) AESCH. *Pers.*1022 3 magazine, hambar: εἰσηνέγκατε πάντα τὰ ἐκφόρια εἰς τοὺς θησαυροὺς LXX *Mal.*3.10 *ați adus toate roadele în hambare*. 4 (fig.) vistierie: μέγας ~ ... κακῶν EUR. *Ion*923 *mare vistierie de rele*; NT *Lc.*6.45.

[τίθημι?]

Θησαυρο-φύλαξ, ἄκος, ὁ [ῶ] *subst.* trezorier, vistiernic: ARR. *Ind.*12.7, LXX 2*Ezr.*5.14.

[θησαυρός, φύλαξ]

Θησεΐδης, ου, ὁ *subst.* fiu sau descendent al lui Theseus: (pl.) EUR. *Hec.*122, (despre atenieni) SOPH. *OC*1066, EUR. *Tr.*31.

[Θησεύς]

Θησεῖον, ου, τό *subst.* I Theseion, templu al lui Theseus în Atena: (loc de refugiu, azil sacru pentru sclavii fugari) AR. *Eq.*1312, id. *Fr.*567, PLUT. *M.*607a. II (pl. τὰ Θήσεια sau Θησεῖα) sârbătoare a lui Theseus la Atena: AR. *Pl.*627.

[adj. Θήσειος, de la Θησεύς]

Θησεύς, ἑως, ὁ *subst.* [pl. Θησεές PlAT. *Th.*169b] [ion. gen. Θησεός Hdt. 9.73, ep. dat. Θησηῖ A.Rh. 3.1100, ac. Θησεά II.

1.265 sau Θησηῖ A.Rh. 3.997] Theseus, erou faimos, întemeietor și rege mitic al Atenei: IL. 1.265, OD. 11.322 ș.a.

Θησηίς, ἴδος |contr. Θησηίς, -ῆδος Aesch. | I (*adj.f.*) al lui Theseus: AESCH. *Eu.*1026. II (*subst.*) I Theseida (poem despre Theseus): ARSTT. *Po.*1451a20. 2 tunsoare tip Theseus (sc. doar cu partea din față a capului tunsă): PLUT. *Thes.*5.1.

[Θησεύς]

Θῆσθαι, (ep.) inf. prez. de la θάομαι.

Θῆσσα¹, ης, ἡ I (*subst.*) slujnică, servitoare: ἐ ~ γυνὴ τέκε A.Rh. 1.193 *il născu o slujnică*. II (*adj.f.*) care ține de condiția de slugă, de lucrător: θῆσσαν τράπεζαν EUR. *Alc.*2 *masa slugilor*; id. *El.*205.

[θῆς]

Θῆσσα², ης, ἡ *subst.* car sacru (în care erau purtate statuile zeilor la procesiuni): PLUT. *Cor.*25.6.

[lat. *tensa*]

Θῆσω, ind. viit. act. de la τίθημι.

Θῆτα, τό *subst.* theta, literă a alfabetului grec (cf. Θ, θ): AR. *Ec.*685, PLAT. *Th.*207e, LUC. *Iud.Voc.*10.

Θητεία, ας, ἡ *subst.* simbrie, leafă sau slujbă plătită cu simbrie: SOPH. *OT*1029, ISOC. 14.48, (pl.) id. 11.38.

[θητεύω]

Θητεύω, *vb.* a fi angajat în slujba cuiiva, a munci (pe simbrie), a sluji: θητεύσαμεν εἰς ἐνιαυτὸν μισθῷ ἐπι ῥητῷ IL. 21.444 *am muncit tot anul pe simbrie tocmită*: Κύκλωπι θητεύω EUR. *Cyc.*77 *mă aflu în slujba Ciclopului*; OD. 11.489, HDT. 8.137, ARSTT. *EE*1245b31, LUC. *Fug.*12 ș.a.

[θῆς]

Θητικός, ἡ, ὄν *adj.* [comp. -ώτερος] I de slugă, de simbrias, de thet (cf. θῆς): (în op. cu ἐλεύθερος) ποιεῖν ἔργον θητικόν ARSTT. *Rh.*1367a31 *a face o muncă de slugă*; ὁ ~ ὄχλος PLUT. *Sol.*29.1 *mulțimea theților*; (comp.) Arstt. *Pol.*1341b14. II (fig.) servil, slugarnic: ARSTT. *EN*1125a2. // **Θητικόν**, οὐ, τό *subst.* I (= οἱ θῆτες) clasa theților: ARSTT. *Pol.*1274a21, LUC. *ITr.*10. II taxă impusă theților: ARSTT. *Ath.*7.4, DEM. 43.54. III (în armată) trupă auxiliară ne-combatantă: ARR. *Tact.*2.1.

[θῆς]

-θῖ, suffix locativ, aplicat la un nume pentru a exprima locul sau timpul de desfășurare a acțiunii: οἴκοθι IL. 8.513 *acasă*; Ἀβυδόθι IL.

17.584 *in Abydos*; ἦῶθι πρό IL. 11.50 *dis-de-dimineatā*; ῥ.α.

Θῦσ-άρχης, ου, ὁ *subst.* conducător de thiasos (cf. θίασος): LUC. *Peregr.* 11.

[θίασος, ἄρχω]

Θῦσσεύω, *vb.* a introduce *sau* a iniția într-un thiasos (cf. θίασος), a celebra rituri bahice: (conjectură) EUR. *Ion* 552, id. *Ba.* 379, (med.) id. *Ba.* 75.

[θίασος]

Θῦσος, ου, ὁ [ῖ] *subst.* I thiasos, ceată de oameni *sau* confrerie religioasă întrunită în cinstea unui zeu (spec. Bacchos-Dionysos); alai care sărbătorește cultul acestui zeu prin dansuri, cântece și banchete: αὐτίκα γὰ πᾶσα χορεύσει. Βρόμιος εὐτ' ἄν ἄγη θιάσους εἰς ὄρος εἰς ὄρος EUR. *Ba.* 115 *in-datā toi pāmāntul va dānῑi, când Bromios își va conduce alaiurile din munte în munte*; HDT. 4.79, AR. *Ra.* 156, DEM. 18.260. II (gener.) ceată zgomotoasă, alai, întovărășire, trupă: Κενταυρικὸν ... καὶ Σατυρικὸν τινα θίασον PLAT. *Plt.* 303d *o ceată de centauri și satiri*; (peior.) τίς ἄν εὖ φρονῶν τοῦ σοῦ θιάσου τολμήσειεν εἶναι; XEN. *Mem.* 2.1.31 *ce om sănătos la minte ar îndrăzni să facă parte din alaiul tău?*; AR. *Th.* 41. III ospăț, banchet: μὴ εἰσέλθῃς εἰς θίασον αὐτῶν LXX *Ier.* 16.5 *să nu intri la ospățul lor*; PLUT. *AgisCleom.* 57.7.

Θῦσώτης, ου, ὁ *subst.* I membru al unui thiasos (cf. θίασος): ὦ Ἰακχε, ἐλθὲ τόνδ' ἀνὰ λειμῶνα χορεύσων ὀσίους εἰς θιασώτας AR. *Ra.* 327 *o Iacchos, vino să dānῑiești în această dumbravă. vino la membrii sfântului tău thiasos*; IS. 9.30, ARSTT. *EN* 1160a19, id. *Oec.* 1346b17, LUC. *DDeor.* 2.3. II adorator al unei divinități, închinător: πάντες ἐσμὲν τοῦ θεοῦ τούτου θιασῶται XEN. *Smp.* 8.1 *toți suntem adoratori ai acestui zeu (sc. ai lui Eros)*. III discipol, ucenic: LUC. *Fug.* 4.

[θίασος]

Θῦσωτικός, ῆ, ὄν *adj.* care aparține unui thiasos (cf. θίασος): τὰ θιασωτικά ARSTT. *Oec.* 1346b15 *pāmānturile confreriilor religioase*.

[θίασος]

Θῦβις, εως, ῆ *subst.* coș (impletit din papyrus): LXX *Ex.* 2.3.

Θιβρός, ἄ, ὄν *adj.* (dub.) cald, gingaș: (epitet al lui Kypris) CALL. *Fr.* 654.

Θιγγάνω, *vb.* [viit. θίζομαι, aor.2 ἔθιγον] {lacon. inf. σιγῆν Ar. *Lys.* 1004} I I a atinge (ușor), a pune mâna pe cineva *sau* pe ceva: (frecv. + gen.) πᾶσι δ' ἦν φόβος θιγεῖν νεκροῦ EUR. *Med.* 1202 *tutoror le era teamă să atingă cadavrul*; (+ gen. lucrului și dat. instr.) θιγγάνοντες χερσὶ ταυρείου φόνου AESCH. *Th.* 44 *atingând cu mâinile lor sângele de taur*; ἡμαγμένη μαχαίρα τοῦ μετώπου θιγγάνουσιν PLUT. *Rom.* 21.6 [*le ating fruntea cu un cuțit însângerat*; (distins de ἄπτομαι) EUR. *Ba.* 617 (f. rar în proza att.) XEN. *Cyr.* 1.3.5 (abs.) NT *Col.* 2.21. 2 a prinde, a lua, a ține (în brațe): θίγω τί σου; SOPH. *Ph.* 761-762 *să-ți dau o mână de ajutor?*; SOPH. *Ai.* 1410, EUR. *Ph.* 300. 3 (spec.) a avea contact *sau* relații cu o femeie, a se cupla: εἴπερ γυναικὸς ἤξιους ἐμῆς θιγεῖν EUR. *Hipp.* 1044 *dacă îndrăzneai să te atingi de soția mea*. 4 a lovi, a ataca: EUR. *IA* 1351, *Ba.* 1183, ARSTT. *HA* 620a25. II (fig.) I a mișca, a impresiona, emoționa: οὗτος ἐθιγέ πως ὁ λόγος τῆς γυναικὸς PLUT. *Pel.* 28.9 *acest cuvânt a atins-o (sc. a emoționat-o) cumva pe femeie*; EUR. *Alc.* 108. 2 a atinge (în treacăt) un subiect, a pomeni: ARSTT. *Metaph.* 988a23. 3 a încerca, a gusta, a participa la ceva: ἐν τ' ἀέθλοισι θίγον πλείστων ἀγώνων PI. *I.* 1.18 *la jocuri, ei au încercat mai toate întrecerile*; (+ dat.) PI. *P.* 9.42.

[cf. lat. *tingo*]

Θιμωνιά, ᾶς, ῆ *subst.* [var. Θιμωνιά] grămadă, morman: (despre niște broaște moarte) συνήγαγον αὐτοὺς θιμωνιάς θιμωνιάς LXX *Ex.* 8.10 *le-au adunat grămezi, grămezi*; (despre apă) LXX *Sir.* 39.17.

[θιμών]

Θίξις, εως, ῆ *subst.* atingere: κατὰ τὴν θίξιν ARSTT. *PA* 625a35 *la atingere*; ARSTT. *GA* 751a19, PLUT. *M.* 802f.

[θιγγάνω]

Θίς, θῖνός, ὁ *sau* ἡ [ῖ] *subst.* I grămadă, morman: πολὺς ... ὀστεόφιν ~ OD. 12.45 *grămadă mare de oase*; θῖνες νεκρῶν AESCH. *Pers.* 818 *mormane de morți*. II grămadă de nisip: I plajă nisipoasă, tărnm: παρὰ θῖνα ... θαλάσσης, IL. 1.34, παρὰ θῖν' ἄλός IL. 1.316, ἐπὶ θῖνα θαλάσσης OD. 6.236 *pe tărnmul mării*; θῖν' ἐν IL. 23.693, ἐπὶ θῖνι OD. 7.290 *παρὰ θῖνα* OD. 9.46 *pe tărnm, pe plajă*; SOPH. *Ph.* 1124, THEOC. 13.32. 2 banc (de nisip) de

pe fundul, de la suprafața sau de pe marginea apei; mâl, nâmol: κυλινδει βυσσόθεν κελαινὰν θίνα SOPH. *Ant.*591 [*hula mării*] *invartejește din adâncuri nisip negru*; θινός ὄζει ARSTT. *HA*620a15 *miroase a mâl*; PLB. 4.41.6, IOS. *AI*15.333.4, (fig.) AR. *V.*696. 3 morman de nisip, dună: νότον μέγαν ... φορέοντα δὲ θίνας τῆς ψάμμου καταχῶσαι σφεας HDΤ. 3.26 *un vânt mare dinspre sud, care le purta*; PLUT. *Cra.*25.5, (adj.) A.RH. 4.1384. 4 colină: LXX *Gen.*49.26, id. *Deut.*12.2.

Θίσβη, ης, ἡ *subst.* |var. Θίσβαι Xen.| Thisbe, localitate în Beoția: IL. 2.502 ș.a.

θῶδιος, ου, ὁ *adj., subst.* castrat, scopit: (despre un om) LXX *Deut.*23.2, (despre un animal) id. *Lev.*22.24.

[θλάω]

θλάσις, εως, ἡ [ᾶ] *subst.* strivire, zdrobire, turtire: ARSTT. *Mete.*386a18, id. *Pr.*890a2.

[θλάω]

θλάσμα, ατος, τό *subst.* strivitură, contuzie: ARSTT. *Mir.*841b11, LXX *Am.*6.11.

[θλάω]

θλαστικός, ή, ὄν *adj.* capabil de strivire: (despre o lovitură) ARSTT. *Pr.*884b35.

[θλάω]

θλαστός, ή, ὄν *adj.vb.* I strivit, zdrobit: AR. *Fr.*391. II care poate fi strivit sau turtit: (în op. cu θραυστός) ARSTT. *HA*523b7, id. *Mete.*386a25, id. *Metaph.*1046a25.

[θλάω]

θλάω, *vb.* |viit. θλάσω, aor. ἔθλασα; *pas.* aor. ἐθλάσθην, pf. τέθλασμα| {ep. aor. 3sg. θλάσσε} I a strivi, a zdrobi, a turti: θλάσσε δὲ τετράφαλον κυνέην IL. 12.384 *îi zdrobi coiful cu patru țuguie*; (despre oase) IL. 5.307, OD. 18.97, (în op. cu ῥήγνυμι „a sparge, a rupe”) HES. *Sc.*140, (pas.) THEOC. 22.45. II (fig.) a asupri, a năpăstui: οὐ κατεδυνάστευσας καὶ οὐκ ἔθλασας ἡμᾶς LXX *IRg.*12.4 *nu ne-ai împilat și nu ne-ai asuprit*.

[cf. φλάω]

θλίβω, [τ] *vb.* |viit. θλίψω, aor. ἔθλιψα, pf. τέθλιφα; *pas.* aor. I ἐθλίφθην, aor.2 ἐθλίβην, pf. τέθλιμμα| I I a strânge, a apăsa, a presa, a comprima: ταυτί μὲν ἦδη τὴν ῥάχιν θλίβοντά μου πέπανται AR. *Lys.*314 *gata, [lemnele] nu îmi mai apăsă șira spinării*; (despre un pantof) με θλίβει PLUT. *M.*141a *mă strânge (sau mă bate)*; (despre o hetairă)

ἀστικά χεῖλεα ~ THEOC. 20.4 *a apăsa (sc. a săruta) buze de orășeni*; PLAT. *Ti.*60c. (pas.) (iron.) AR. *Ra.*5. 2 a înghesui, a împulzi, a ticsi: θλιβομένης ὑπὸ τοῦ πλήθους LUC. *Alex.*49 [*scetate*] *ticsită de mulțimea oamenilor*; THEOC. 21.18, NT *Mc.*3.9. 3 a strâmta, a îngusta.: τεθλιμμένη ἡ ὁδός NT *Mt.*7.14 *îngustă [este] calea*. II (fig.) a strâmtora, a oprima, a asupri, a chinui, a necăji: (despre insula Asteria-Delos) σὲ δ' οὐκ ἔθλιψεν ἀνάγκη CALL. *Del.*35 *pe tine nu te asuprise necesitatea*; ἔθλιψαν ἀσθενῆ καὶ ἀδύνατον LXX *Iov.*36.15 *I-au strâmtorat pe cel slab și neputincios*; (subst.) δίκαιον παρὰ θεῶ ἀνταποδοῦναι τοῖς θλίβουσιν ὑμᾶς θλίψιν καὶ ὑμῖν τοῖς θλιβομένοις ἄνεσιν NT *2Tes.*1.6-7 *drept [este] înaintea lui Dumnezeu să răsplătească cu asuprire pe cei care vă asupresc și vouă, celor asupriți, să vă dea ușurare*; (pas.) ARSTT. *Pol.*1307a1.

[cf. φλίβω]

θλιμός, οῦ, ὁ *subst.* (cf. θλίψις) strâmto(r)are, chin: LXX *Deut.*26.7, id. *Ex.*3.9.

[θλίβω]

θλίψις, εως, ἡ *subst.* I apăsa, presiune, comprimare: ἡ τοῦ νέφους ~ ARSTT. *Mu.*394a30 *presiunea [asupra] norului*; ARSTT. *Mech.*853a20, (pl.) PLUT. *M.*1109f.

II (fig.) strâmto(r)are, asuprire, restriște, chin, necaz, suferință: ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως LXX *Ps.*19.2 *în ziua strâmtorării*; ~ κατέσχεν ἡμᾶς, ὠδίνες ὡς τικτούσης LXX *Ier.*6.24 *ne-a cuprins chinul, dureri ca ale unei femei care naște*; (pl.) ἐξείλατο αὐτὸν ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτοῦ NT *Fp.*7.10 *I-a scos din toate necazurile lui*.

[θλίβω]

θνάσκω, cf. θνήσκω

θνησίματον, ου, τό *subst.* leș, cadavru, hoit: (de animal) LXX *Lev.*5.2, id. *Iez.*44.31, (de om) id. *Ps.*78.2, id. *Is.*5.25.

[*θνησιμαῖος, θνητός]

θνήσκω, *vb.* |viit. θᾶνοῦμαι, aor.2 ἔθᾶνον, pf. τέθνηκα (1pl. τέθναμεν, 3pl. τεθνάσι), m.m.c.p. ἐτεθνήκειν, viit. pf. τεθνήξω sau τεθνήξομαι| {ep. viit. θανέομαι, aor. θάνον, inf. aor. θανέειν, inf. perf. τεθνάμεν, opt. τεθναίην, part. masc. τεθνεώς (τεθνεώς), -ῶτος și -ότος, fem. τεθνηῖα; dor. prez. θνάσκω} (în proză, la alte teme decât cea de pl., de obicei se folosește ἀποθνήσκω) I (despre ființe) a muri: I a înceta de a mai

trăi, a muri de moarte naturală sau violentă, a deceda, a răposa, (la aor. și pf.) a fi mort: οὐ γάρ πῶ τοι μοῖρα θανεῖν καὶ πότμον ἐπισπεῖν IL. 7.52 *incă nu îți este ursita să mori și să întâlnești destinul*; (în op. cu ζῆν) ζῶει ὁ γ' ἢ τέθνηκε OD. 2.132 *trăiește sau este mort*; ἄμεινον εἶη ἀνθρώπῳ τεθνάναι μᾶλλον ἢ ζῶειν HDT. 1.31 *pentru om este mai bine a muri decât a trăi*; (frecv. la part.) ζῶος ... ἢ ἐθανόν OD. 4.553 *viu sau mort*; οὔτε θεβνεῶτα οὔτε ζῶοντα HDT. 4.14 *nici mort, nici viu*; (+ dat. de cauză) ἔθνησκον δὲ οἱ μὲν ἄμελεία, οἱ δὲ καὶ πάνυ θεραπευόμενοι THUC. 2.51 *unii mureau din lipsă de îngrijire, iar alții cu toate tratamentele*; (+ dat. de mod) ὡς θάνον οἰκτίστῳ θανάτῳ OD. 11.412 *astfel murii de jalnică moarte*. **2** (cu sens pas.) a fi omorât, a pieri ucis: (+ prep. ὑπό, ἐκ, πρὸς) χερσὶν ὑπ' Αἴαντος θανέειν IL. 15.289 *a pieri de mâna lui Aias*; ἐκεῖνος τέθνηκεν ὑφ' ὕμῶν XEN. Cyr.4.6.2 *el a fost omorât de voi*; SOPH. OT1454, id. OT292, (+ dat. instr.) δορὶ δ' ἔθανες AESCH. Th.959 *de lance ai fost omorât*; οἱ σύμμαχοι τεθνᾶσι τῷ δέει τοῦς τοιοῦτους ἀποστόλους DEM. 4.45 *aliații mor de frica unor asemenea corpurî expediționare*. **3** a muri (în sens spiritual): ἡ δὲ σπαταλῶσα ζῶσα τέθνηκεν NT 1Tim.5.6 *cea dedată plăcerilor, deși trăiește, este moartă*; LXX Bar.3.4. **II** (despre lucruri și abstracții) a pieri, a dispărea, a se duce, a se sfârși: θνήσκει δὲ πίστις, βλαστάνει δ' ἀπιστία SOPH. OC611 *moare credința, răsară necredința*; τὸ τρύβλιον τὸ περυσινὸν τέθνηκέ μοι; AR. Ra.986 *castronul de anul trecut... mi s-a sfârșit?*

[v. θάνατος]

Θνητο-γενής, ἐς *adj.* {dor. θνάτογενής} (poet.) născut din muritori: (în op. cu θεογενής) SOPH. Ant.835, EUR. HF799.

[θνητός, γίγνομαι]

Θνητο-ειδής, ἐς *adj.* asemănător unui muritor, de natură muritoare, pieritor: PLAT. Phd.86a, PLUT. M.1002c.

[θνητός, εἶδος]

Θνητός, ἡ, ὄν *adj.* [fem. θνητός Eur.] {dor. θνάτός Pi., eol. θνάτος Sapph.} **I** care moare sau este supus morții; muritor, pieritor: πρὸς τε θεῶν μακάρων πρὸς τε θνητῶν ἀνθρώπων IL. 1.339 *în fața zeilor fericiți și a oamenilor muritori*; (în op. cu ἀθάνατος „nemuritor”) OD. 5.132, HES. Th.296, PLAT.

Smp.202d ș.a., ἡ θνητὴ φύσις PLAT. Smp.207d *ființa muritoare*; (în op. cu θεῖος „divin”) SOPH. Fr.201f, (frecv. subst.) οἱ θνητοὶ OD. 19.593, HES. Th.506 ș.a. *muritorii, oamenii*; (despre cal) τῶν θεῶν τῷ ταχίστῳ πάντων τῶν θνητῶν τὸ τάχιστον δατέονται HDT. 1.216 *cea mai iute dintre toate făpturile muritoare*; EUR. HF491, THEOC. 25.41. **II** propriu omului (considerat ca ființă pieritoare), omenesc: σε μανθάνω θνητὴν φρονοῦσαν θνητά SOPH. Tr.473 *imi dau seama că ești om și că gândești ca oameni*; Pi.1.5.16, EUR. Ba.396, id. Ba.1069. [θνήσκω]

Θοάζω¹, *vb.* [doar prez. și impf.] **I** (*tranz.*) a mișca repede, a (se) zori, a iuți: πτέρυγας ~ EUR. IT1142 *a bate din aripi*; τίς ὄδ' ἄγῶν φόνιος ἔρχεται θοάζων σε τὸν μέλεον; EUR. Or.335 *ce luptă sângeroasă este aceasta care vine să te zorească pe bietul de tine?*; EUR. HF382. **II** (*intrans.*) a se mișca iute, a zori, a țâșni, a zbughi: παῖς ἐμὴ μαινὰς θοάζει δεῦρο Κασσάνδρα δρόμῳ EUR. Tr.307 *copila mea, menada Cassandra, zorește încoace în fugă*; EUR. Ba.219, id. Fr.145.

[θοός]

Θοάζω², *vb.* (= θάσσω) a șede, a sta (jos): τίνας ποθ' ἔδρας τάσδε μοι θοάζετε SOPH. OT2 *de ce îmi stați așa (sc. ca rugători)?*; AESCH. Supp.595.

[cf. θάσσω]

Θοιμάτιον, v. ἱμάτιον

Θοινάζω, *vb.* = θοινάω: XEN. Ages.8.7.

[θοίνη]

Θοινάμα, ατος, τό *subst.* (= θοίνη) ospăț: EUR. Ion1495, (pl.) id. Or.814.

[θοινάω]

Θοινᾶτήρ, ἦρος, ὁ *subst.* care dă un ospăț, ospățator: (despre Atreus) AESCH. Ag.1502. [θοινάω]

Θοινᾶτήριον, ου, τό *subst.* (= θοίνη) ospăț, festin, banchet: EUR. Rh.515.

[θοινατήρ]

Θοινάτωρ, ορος, ὁ [ᾶ] *subst.* participant la un ospăț, mesean: πᾶς θοινατόρων ὄμιλος EUR. Ion1206 *toată adunarea mesenilor*; EUR. Ion1217.

[θοινάω]

Θοινάω-ῶ, *vb.* [aor. ἐθοίνησα; med., pas. viit. θοινάσομαι; ἐθοινήθην, pf. τεθοινᾶμαι] **I** (*tranz.*) a ospăta, a servi cu mâncare și băutură, a trata: δεῖπνον, τό μιν ἐκεῖνος σαρξί

τοῦ παιδός ἐθοΐνησε HDT. 1.129 *ospāful pe care acela îl dăduse din carnea fiului său*; EUR. *Ion*982. **II** (*med., pas.*) a se ospăta, a se înfrupta, a mânca: (Ciclopul către Odysseus) πάντων σ' ἐταίρων ὕστερον θοινάσσομαι EUR. *Cyc.*550 *dintre toți tovarășii tăi, pe tine te voi mânca mai la urmă*: (abs.) OD. 4.36, EUR. *El.*836, (fig. despre o gangrenă) id. *Fr.*792.

[θοΐνη]

θοΐνη, ης, ἡ *subst.* {dor. θοΐνα Eur., tard. θοΐνα LXX} **I** ospăț, banchet, festin: σκευαζομένης θοΐνης PLAT. *Th.*178d *când se pregătește un ospăț*; ἰέναι θοΐνην ἄκλητος PLAT. *Smp.*174c *a merge neinvitat la un ospăț*; ὡς πάντα Δελφῶν λαὸν ἐς θοΐνην καλῶν EUR. *Ion*1140 *fiindcă voia să cheme la ospăț tot poporul din Delphoi*; διὰ μέσου δὲ τῆς θοΐνης πολυήμερου γενομένης PLUT. *Sull.*35.2 *în mijlocul festinului, care a durat mai multe zile*; HES. *Sc.*114, HDT. 1.119, PLAT. *Phdr.*247a, (pl.) AESCH. *Pr.*530, (fig.) XEN. *Cyr.*4.2.39. **II** masă, mâncare îmbelșugată: (despre un prunc) πτανοῖς ἐξόρισεν θοΐναν EUR. *Ion*505 *l-a abandonat păsărilor ca masă îmbelșugată*; (fig.) PLAT. *Sph.*251b.

Θοινητικός, ἡ, ὄν *adj.* folosit la un ospăț, de ospăț: (subst.) τὰ θοινητικά XEN. *Oec.*9.7 *obiectele folosite (numai) la ospete*.

[θοινάω]

Θολερός, ἄ, ὄν *adj.* |comp. -ώτερος, superl. -ώτατος| **I** I mâlos, nămolos, mocirlos: (în op. cu καθαρός) ῥέει τε καθαρὸς παρὰ θολεροῖσι HDT. 4.53 [*fluviul Borysthenes*] *curge limpede pe lângă [alte] ape măloase*; THUC. 2.102, ARSTT. *HA*605a10, PLB. 10.48.4 ș.a. **2** tulbure, neclar: (despre aer) PLAT. *Ti.*58d, (despre sânge) ARSTT. *PA*647b32, (despre băutura) LXX *Av.*2.15, (despre foc) PLUT. *M.*935b. **3** murdar: (despre o cărămidă) THEOC. 16.62, (despre porc) PLUT. *M.*670a. **II** (fig.) **I** tulbure, tulburat (de pasiune, de nebunie ș.a.), nedeslușit, confuz: θολεροὶ λόγοι AESCH. *Pr.*885 *cuvinte tulburi* (sc. *greu de înțeleș*); SOPH. *Ai.*206, PLUT. *M.*963b. **2** impur, necurat, maculat: EUR. *Supp.*222.

[θολός]

Θολία, ας, ἡ *subst.* pălărie rotundă de soare, purtată de femei: THEOC. 15.39.

[θόλος]

Θόλος, ου, ἡ *subst.* **I** construcție circulară cu

acoperiș boltit; boltă, culă, dom: (folosită prob. pentru păstrarea uneltelor) OD. 22.442, (despre niște clădiri în Sardinia) ARSTT. *Mir.*838b14, IOS. *A18.*104.1. **II** (spec. la Atena) edificiu circular cu acoperișul în formă de cupolă, unde obișnuiau să mănânce pritanii; tholos, rotondă: PLAT. *Ap.*32c, DEM. 19.249, ARSTT. *Ath.*43.3.

Θολός, οῦ, ὁ *subst.* **I** apă mocirloasă, mâl, nămol: ARSTT. *Fr.*311. **II** (zool.) **I** cerneală (de cefalopod: sepie, calmar, caracatiță): ὁ δὲ πολύπους καὶ ἡ τευθίς διὰ φόβον ἀφίησι τὸν θολόν ARSTT. *HA*524a13 *caracatița și calmarul, de frică, își aruncă cerneala*; ARSTT. *PA*678b36, PLUT. *M.*978a. **2** pungă de cerneală (la cefalopode): ARSTT. *PA*679a8.

Θολόω-ῶ, *vb.* **I** a tulbura: οἱ θηρεύοντες θολοῦσι τὸ ὕδωρ ARSTT. *Fr.*311 *pesarii tulbură apa*; AESOP. 1.26. **II** (fig.) a tulbura, a neliniști: θολοῖ δὲ καρδίαν EUR. *Alc.*1067 *îmi tulbură inima*.

[θολός]

Θολώδης, ες *adj.* mâlos, nămolos: ARSTT. *HA*620b16.

[θολός, -ωδης]

θόλωσις, εως, ἡ *subst.* acțiunea de a face (apa) să-și piardă limpezimea, tulburare: ARSTT. *PA*679a7.

[θολόω]

Θοός¹, ἡ, ὄν *adj.* (ep. și poet.) rapid, iute, sprinten, vioi, ager, agil, grabnic: (frecv. la Hom. despre luptători) ~ πολεμιστῆς IL. 5.571 *războinic sprinten (sau ager)*; (epitet al lui Ares) IL. 5.430, (+ inf.) ~ ἔσκε μετὰ πρώτοισι μάχεσθαι IL. 5.536 *era grabnic la luptă printre cei dintâi*; (despre lucruri inanimite) νῆες θοαί IL. 10.396 *corăbii rapide*; θοὸν ἄρμα IL. 11.533 *car iute*; θοὸν βέλος OD. 22.83 *săgeată iute*; πόλιν διήκει θοὰ βάξις AESCH. *Ag.*476 *o veste iute străbate cetatea*; θοῖν διὰ νόκτα IL. 10.394 *prin noaptea grabnică* (sc. *care se lasă repede*); θοῖν ἀλεγύνετε δαῖτα OD. 8.38 *pregătiți iute o masă*; (despre animale) θοαί ἵπποι THEOC. 2.49 *iepe iuți*; θοοὶ κύνες A.RH. 3.1373 *ogari sprinteni*.

[θέω]

Θοός², ἡ, ὄν *adj.* ascuțit, tăios: (despre insulele Echinades, potrivit lui Strabon 10.2.19) νήσοισιν ἐπιπροέηκε θοῆσιν OD. 15.299 *cărmi spre insulele ascuțite*; (poster. despre cuie, dinți, topoare) A.RH. 2.79, id. 3.1281,

id. 4.1683.

θοόω-ῶ, *vb.* a ascuți: (despre parul cu care a fost orbit Ciclopul) ἐγὼ δ' ἐθόωσα ... ἄκρον OD. 9.327 *eu îl ascuți la vârful*.

[θοός²]

θόρε, **θορεῖν**, *v.* θρώσκω

θορή, ἡς, ἡ *subst.* = θορός: HDT. 3.101.

[cf. θρώσκω]

θορικός, ἡ, ὄν *adj.* seminal: οἱ θορικοί πόροι ARSTT. HA566a11 *canalele seminale*; (subst.) id. GA755b13.

[θορός]

Θορικός, οὔ, ἡ *subst.* Thoricos, străveche localitate pe coasta de sud-est a Atticii, unde se extrăgea argint: HDT. 4.99, THUC. 8.95, XEN. HG1.2.1 §a.

θορνύομαι, *vb.* [conjct. prez. 3pl. θορνύονται] a fecunda, a călca: (despre șerpi) ἐπεὶ ἄν θορνύονται κατὰ ζεύγεα HDT. 3.109 *când se împerechează*.

[θρώσκω]

θορός, οὔ, ὁ *subst.* spermă, lapți (de pește): HDT. 2.93, ARSTT. GA717a20, PLUT. M.637f, (pl.) ARSTT. HA521b20.

[θρώσκω]

θορῦβάζω, *vb.* (pas., cf. θορυβέω) a se tulbura, a se neliniști, a se frământa: (+ περί) μεριμνᾶς καὶ θορυβάζει περί πολλά NT Lc.10.41 *îți faci griji și te frământați pentru multe lucruri*.

[θόρυβος]

θορῦβέω-ῶ, *vb.* **1** (*intrans.*) **1** a face gălăgie, zarvă, zgomot: (despre un grup de oameni care produce sunete puternice și nedesluse) ἀνειμένως ἔπινον καὶ ἐθορῦβουν XEN. Cyr.4.5.8 *beau fără măsură și făceau gălăgie*; οὐδέν τι μᾶλλον ἀποδέχονται, ἀλλὰ καταγελωσι καὶ θορυβοῦσιν PLAT. Pri.319c *nu mai acceptă nici un sfat, ci răd și fac zarvă*. **2** (spec. despre o mulțime care își exprimă aprobarea sau dezaprobarea în mod zgomotos) **a** a aclama, a aplauda: ἐθορῦβησαν κἀνέκραγον ὡς εὖ λέγοι AR. Ec.431 [*oamenii*] *au aplaudat și au strigat că are dreptate*; οὐκ ἐθορῦβησαν ... ἀλλ' ἀνεβόησαν ISOC. 12.264 *nu doar au aplaudat, ci au izbucnit în urale*. **b** a protesta prin strigăte, a vocifera, a murmura: (+ ἐπί) μὴ ~ ἐφ' οἷς ἄν λέγω ἀλλ' ἀκούειν PLAT. Ap.30c *să nu vociferați la cele ce zic, ci să ascultați*; (+ dat.) καὶ μοι ... μὴ θορυβήσητε PLAT. Ap.20e *și să nu murmurăți împotriva mea*: (abs.) ἐθορῦβουν βοῆ PLUT. Galb.15.4

urlau și făceau tărăboi; XEN. Ap.14.2. **II** (*trans.*) a arunca în dezordine, a pune în încurcătură, a provoca agitație, a zăpăci, a învâlmăși, a tulbura: ἐπειρώντο ~ THUC. 3.78 *căutau să-i arunce în dezordine*; ὀχλοποιήσαντες ἐθορῦβουν τὴν πόλιν NT Fr.17.5 *strângând gloată, răscoleau cetatea*; οἱ ὄνειροι θορυβήσαντες αὐτοὺς LXX Inj.18.19 *visele care i-au tulburat*; (pas.) ἀκούσας ἐθορυβήθη PLAT. Euthd.283d *au zînd acesteia, mi-am pierdut capul* (= *m-am zăpăcit*); ἐπεὶ ὦν εἶδον τοὺς εὐνούχους τεθορυβημένους τε καὶ βοῶντας HDT. 3.78 *când văzură zăpăceala eunucilor și îi auziră țipând*; τί θορυβεῖσθε καὶ κλαίετε; NT Mc.5.39 *de ce vă tulburați și plângeți?*; (+ prep. ὑπό, περί, πρὸς) περί ταῦτα ἐθορυβοῦντο THUC. 6.61 [*cetatea*] *era agitată în legătură cu aceste lucruri*; (+ dat.) DEM. 18.35.

[θόρυβος]

θορῦβητικός, ἡ, ὄν *adj.* gălăgios, zgomotos, turbulent: (iron.) AR. Eq.380.

[θορυβέω]

θορῦβοποιέω-ῶ, *vb.* a face gălăgie, a crea dezordine, a provoca agitație: APP. BC2.11.74, id. Syr.118.

[θορυβοποιός]

θορῦβο-ποιός, ὄν *adj.* gălăgios, scandalagiu: PLUT. Mar.28.7, (subst.) id. Phoc.16.4. [θόρυβος, ποιέω]

θόρυβος, ου, ὁ *subst.* **1** 1 gălăgie, tărăboi, hărmălaie, zarvă, zgomot: (frecv. despre sunetele confuze produse de un grup de oameni) θορῦβος ἤκουσε διὰ τῶν τάξεων ἰόντος XEN. An.1.8.16 *auzi gălăgie trecând printre rândurile soldaților*; τίς οὗτος οὖνδον ἐστὶ ~ καὶ βοῆ χω λιοδορησιός; AR. Ra.757 *ce înseamnă zarva asta dinăuntru, și strigătele, și cearta asta?* **2** (spec. despre manifestările de aprobare sau de dezaprobare ale unei mulțimi) **a** urale, aplauze: συμμαχία θόρυβον παραιθυξε μέγαν Pl. O.10.72 *tovarășii de luptă izbucniră în urale*; εἰπὼν οὖν ταῦτα πολλοῖς θόρυβον παρέσχεν καὶ ἔπαινον τῶν ἀκουόντων PLAT. Pri.339d *zicând acesteia, stărni entuziasmul zgomotos (sau aplauzele) și lauda multora dintre auditori*. **b** vociferare, murmur: τοῖς περί τῶν ἄλλων θορῦβοῖς καὶ ταῖς κατηγορίαις DEM. 8.3 *prin vociferări legate de alte chestiuni și prin acuzații*; SOPH.

Ai.142. II tumult, agitație, frământare, dezordine, răscoală: ἐν τῷ θορυβῷ τούτῳ HDT. 8.90 *in acest tumult*; θορύβου πλήρης ἦν ἡ πόλις DEM. 18.169 *cetatea era plină de frământare*; κατέστησε τὸν θόρυβον PLUT. *Cat.Mi.59.3 a potolit agitația*; μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ, μήποτε ἔσται ~ τοῦ λαοῦ NT *Mc.14.2 nu în timpul sărbătorii, ca să nu fie agitație în popor. III* tulburare, confuzie, neliniște: θόρυβον παρέχει καὶ ταραχὴν PLAT. *Phd.66d [trupul] ne dă tulburare și dezordine*; ὡς ἂν ἀφίκηται ὑμῖν ἄφνω ~ LXX *Prov.1.27 când va veni asupra voastră deodată neliniște.*

Θορυβώδης, ες *adj.* [comp. -έστερος] I gälăgios, zgomotos, tumultuos, turbulent: ~ σύλλογος PLAT. *Lg.671a adunare gălăgiosă*; βοή σύμμικτος ... οὐ θορυβώδης, ἀλλ' οἷα γένοιτ' ἂν ἐν συμποσίῳ LUC. *VH2.5 un sunet confuz, nu zgomotos, ci asemănător celui care se face la un banchet*; PLAT. *Ti.42d, PLB. 29.11.2, (subst.) ARSTT. HA632b18, (comp.) PLUT. Ages.13.4* ș.a. **II** neliniștitor, alarmant: XEN. *Eq.9.11.*

[θόρυβος, -ωδης]

θοῦ, imper. aor. med. 2sg. de la τίθημι.

Θουριάται, ὧν, οἱ *subst.* thuriați, locuitori ai cetății Thouria (Θουρία), în Messenia: THUC. 1.101.

[Θουρία]

Θούριοι, ὧν, οἱ *subst.* Thourioi, colonie ateniană în sudul Italiei (Magna Graecia): PLAT. *Euthd.271c* ș.a.

Θούριος, α, ον *adj.* = θοῦρος: (despre regele Xerxes) Ἀσίας ~ ἄρχων AESCH. *Pers.73 conducătorul năvalnic al Asiei*; (despre o pasăre care prevestește războiul) AESCH. *Ag.112-113, (epitet al lui Aias) SOPH. Ai.212, EUR. Rh.186, AR. Eq.757* ș.a.

[θούρος]

Θούρις, ἴδος, ἡ *adj.f.* [ac. θοῦριν] cf. θοῦρος: μὴ πῶ τι μεθίετε θούριδος ἀλκῆς IL. 4.234 *nu lăsați pic din avântul năvalnic*: OD. 4.527.

[θούρος]

Θοῦρος, ον *adj.* [fem. θοῦρις, -ἴδος, var. θούριος] (poet.) năvalnic, impetuos, năpraznic, aprig: (frecv. epitet al lui Ares) IL. 5.30, EUR. *Suppl.579, CALL. Del.64, (epitet al lui Typhon) AESCH. Pr.356, (despre un războinic), id. Pers.137, (despre o lance) EUR. Rh.492, A.RH. 1.466.*

[cf. θρόσκω]

θῶκος, ου, ὁ *subst.* (ep.) v. θάκος: OD. 2.26, id. 12.318.

Θῶς, *adv.* repede, iute, grabnic, îndată: IL. 3.325, OD. 5.243, HES. *Sc.418, AESCH. Pers.398, THEOC. 22.76, (comp.) A.RH. 3.1406.*

[θῶός¹]

Θράκη, ης, ἡ *subst.* {ep. și ion. Θρήκη Hom., ion. Θρητική Hdt.} Thracia, regiune la sud de Dunăre, situată între Pontul Euxin (Marea Neagră), Propontida (Marea Marmara) și Marea Egee: IL. 11.222, AESCH. *Pers.509, HDT. 1.168, THUC. 1.57* ș.a.

Θράκιος, α, ον *adj.* {ion. Θρητικός, -η, -ον Hom., contr. Θρήκιος, -α, -ον Aesch.} din Thracia, trac(ic): IL. 10.559, HES. *Op.553, Pl. P.4.205, HDT. 4.83, THUC. 5.10* ș.a.

[Θράκη]

Θρακιστί, *adv.* precum tracii, în stil tracic: THEOC. 14.46.

[Θραῖξ]

Θρακο-φοίτης, *adj.m.* (creație comică) care merge des în Thracia: AR. *Fr.149.*

[Θραῖξ, φοιτάω]

θράνεύω, *vb.* [viit med. cu sens pas. θρανεύσομαι] a întinde (pielea) pe scândură, a pune la argăsit, a tăbăci: AR. *Eq.369.*

[θράνος]

θράνιδιον, ου, τό *subst.* = θράνος: AR. *Fr.399.*

[dim. al lui θρανίον]

θράνιον, ου, τό *subst.* = θράνος: AR. *Ra.121.*

[dim. al lui θράνος]

θράνιτης, ου, ὁ [I] *(subst.)* vâslaș de pe banca cea mai de sus a unei trireme (în op. cu ζυγίται, la mijloc, și θαλαμιοί, în rândul cel mai de jos), care folosea vâslele cele mai lungi și deci făcea cel mai mult efort: THUC. 6.31. **II** (*adj.*) de vâslași: AR. *Ach.162, PLB. 16.3.4.*

[θράνος]

θράνο-γράφος, ου, ὁ [γρᾶ] *subst.* (injur.) zurgav: PLB. 15.25.32.

[θράνος, γράφω]

θράνος, ου, ὁ *subst.* bancă (fără spetează), laviță, scaun: AR. *Pl.545.*

[cf. θρόνος]

Θραῖξ, Θρακός, ὁ *adj., subst.* [fem. Θραῖσσα] {ep. și ion. Θρήϊξ, -ἴκος, contr. Θρηῖξ, -ηκός} **I** (*adj.*) trac, tracic: IL. 4.519 ș.a. **II** (*subst.*) trac, locuitor al Thraciei: IL. 5.462, THUC. 2.97, PLAT. *Chrm.156d, XEN An.1.1.9* ș.a.

θράξαι, inf. aor. act. de la θράσσω.

θράσέως, *adv.* |comp. -ύτερον, superl. -ύτατα| (in mod) îndrăzneţ, cu îndrăzneală, temerar, cu curaj: (in sens pozitiv sau negativ) AR. V.1031, XEN. An.4.3.31, ISOC. 16.22 ş.a., (comp.) THUC. 3.13, (superl.) THUC. 8.84.

[θρασύς]

θράσος, εος-ους, τό [ᾶ] *subst.* I (in sens pozitiv, cf. θάρσος) îndrăzneală, curaj, siguranţă, încredere: νεότατι μὲν ἀρήγει ~ δεινῶν πολέμων PI. P.2.63 *curajul vine în ajutor tinereţii în războaiele crâncene; φύλαξαι μὴ ~ τέκη φόβον* AESCH. *Suppl.* 498 *ai grijă ca îndrăzneala să nu nască teama*; IL. 14.416. AR. *Lys.* 545, SOPH. *Ph.* 104, EUR. *Rh.* 250. II (mai frecv. în sens negativ, spec. în proza att.) cutezanţă, temeritate, nesăbuiinţă, obrăznicie, impertinenţă: τί τέρμα τόλμης καὶ θράσους γενήσεται; EUR. *Hipp.* 937 *care va fi capatul îndrăznelii și cutezanței sale?*; Κύρου ἐκ τῆς πολυλογίας οὐ ~ διαφαίνεται, ἀλλ' ἀπλότης καὶ φιλοστοργία XEN. *Cyr.* 1.4.3 *din vorbăria lui Kyros se întrezărea nu impertinență, ci simplitate și afecțiune*; εἰς τοῦτο θράσους καὶ ἀναιδείας τότ' ἀφίκετ' DEM. 21.194 *a ajuns atunci până la o asemenea cutezanță și nerușinare*; ἀπειρία καὶ ~ γεννᾶ καὶ θάρσος ἀφαιρεῖται PLUT. *Comp.Per.Fab.* 2.4 *lipsa experienței naște temeritatea și totodată înălțură curajul*; PI. P.2.83, AESCH. *Pr.* 42, THUC. 1.120, ARSTT. *EE* 1228a29 ş.a.

[cf. θάρσος, θρασύς]

θρᾶσσα, ης, ἡ *adj., subst.* {att. Θρᾶττα, ion. Θρῆσσα, contr. Θρῆσσα} (femeie, slujitoare) tracă, din Thracia: AR. V.828, PLAT. *Th.* 174a ş.a., (adj.) THEOC. 2.70.

[Θρᾶξ]

θράσσω, *vb.* |aor. ἔθραξα (inf. aor. θρᾶξαι); *pas.* aor. ἐθράχθη| {att. θράττω} a tulbura, a agita, a neliniști: σὰς δ' ὀκνῶ θρᾶξαι φρένας AESCH. *Pr.* 628 *preget să-ți tulbur mintea*; λέγε, τί ἦν τὸ σέ αὐθράττων PLAT. *Phd.* 86b *spune ce anume te tulbura*; PI. *I.* 7.39, EUR. *Rh.* 863.

[cf. ταρασσω]

θρασύ-βουλος, ον [ῦ] *adj.* îndrăzneţ la sfat: ARSTT. *Rh.* 1400b19.

[θρασύς, βουλή]

θρασύ-γυιος, ον *adj.* (poet.) cu membre îndrăznete, cu brațe și picioare viteze: (despre victoria unui luptător la jocurile isthmice)

PI. P.8.37.

[θρασύς, γυῖον]

θρασύ-δειλος, ον *adj.* laş care face pe viteazul: ARSTT. *EN* 115b32, id. *EE* 1234b3.

[θρασύς, δειλός]

θρασυ-κάρδιος, ον *adj.* I cu inimă vitează, dârz, curajos: IL. 10.41, (despre Heracles) HES. *Sc.* 448. II cu inima îndrăzneată, trufaş: *LXX Prov.* 21.4.

[θρασύς, καρδία]

θρασύ-μᾶχος, ον *adj.* cutezător în luptă, războinic îndrăzneţ: ARSTT. *Rh.* 1400b20.

[θρασύς, μάχη]

θρασυ-μέμνων, ον *adj.* |gen. -ονος| îndrăzneţ, viteaz: (epitet al lui Heracles) IL. 5.639, OD. 11.267.

[θρασύς, μέμνων]

θρασυ-μῆδης, ες *adj.* cu mintea îndrăzneată sau cutezător în planuri: PI. P.4.143, id. *N.* 9.13.

[θρασύς, μῆδος]

θρασυ-μῆχᾶνος, ον *adj.* {dor. θρασυμάχωνος} cu planuri îndrăznețe: (epitet al lui Heracles) PI. *O.* 6.67, (despre niște lei) id. *N.* 4.62.

[θρασύς, μηχανή]

θρασύ-μῦθος, ον *adj.* cu vorbă îndrăzneată, obraznic: (despre Hybris) PI. *O.* 13.10.

[θρασύς, μῦθος]

θράσυνω, *vb.* |aor. med. ἐθρασυνάμην; *pas.* inf. aor. θρασυνθῆναι| I (act.) I a face îndrăzneţ, a da curaj, a îmbărbăta: βροτοὺς θρασύνει AESCH. *Ag.* 222 [*sminteala*] *pe muritori îi face îndrăzneți*; πλήθει τὴν ἀμαθίαν θρασύνοντες THUC. 1.142 *dând curaj nepriceperii prin numărul lor mare*. 2 a se făli (cu): (+ ac.) PLB. 4.31.4. II (*pas., med.*) a fi îndrăzneţ: I (in sens pozitiv) a fi curajos, a prinde curaj, a căpăta încredere sau siguranță: καὶ οὐ παντάπασιν οὕτως ἀλόγως θρασυνόμεθα THUC. 5.104 *deci îndrăzneala noastră nu este întru totul atât de irațională*; AESCH. *Suppl.* 772, APP. *BC* 4.5.34. 2 (in sens negativ) a fi prea cutezător, a se înverșuna, a face pe curajosul, a vorbi sfidător, a brava: διδάσκου μὴ θρασύνεσθαι κακοῖς SOPH. *Ph.* 1387 *invată să nu fii înverșunat în necazuri*; (+ prep. ἐπί, ὑπέρ, πρὸς) ἢ 'πὶ τῷ θρασύνεται; AR. *Ach.* 330 *ce îl face să fie așa îndrăzneț?*; ἤσχύνοντο μὲν ἐφ' οἷς ἐθρασύναντο ISOC. 5.23 *se rușinau de cele ce îndrăzniseră (să spună)*; παίζειν καὶ θρασύνεσθαι πρὸς τοὺς φίλους βουλόμενος

PLUT. *Galb.5.4* *voind să glumească și să facă pe curajosul față de prieteni*; DEM. 14.8, LXX 3*Mac.1.26*, (+ dat.) PLUT. *M.1125a*, LUC. *Alex.57*.

[θρασύς, cf. θρασύνω]

Θρᾶσυ-ξενία, ας, ἡ *subst.* îndrăzneală de străin, obrăznicie caracteristică pentru un străin: PLAT. *Lg.879e*.

[θρασύς, ξένος]

Θρᾶσύ-πονος, ον *adj.* (poet.) plin de efort și de curaj: PI. *O.1.96*.

[θρασύς, πένομαι]

Θρᾶσύς, εἶα, ὁ *adj.* [comp. -ύτερος, superl. -ύτατος] **I** (despre ființe sau manifestări ale lor) îndrăzneț, cutezător, dârz: **1** (inițial în sens pozitiv) viteaz, curajos, brav: (despre Hector și alți eroi) IL. 12.60, δοῦρα θρασειάων ἀπὸ χειρῶν IL. 15.314 *sulite [aruncate] de brațe viteze*; τίπτε λιπῶν πόλεμον θρασὺν εἰλήλουθας; IL. 6.254 *de ce ai părăsit lupta dârză și ai venit aici?*; ἐν τῷ ἔργῳ ~ HDT. 7.49 *curajos în fapte*; θρασεῖται τὸν ποτε Γηρῦνα φρίζαν κύνες PI. *I.1.13* *în fața căruia (sc. a lui Heracles) au tremurat căinii neînfricați ai lui Geryon*; θρασεῖ δ' ἐγκατακρούων ποδί AR. *Ra.330* *izbind ră-mântul cu un pas (prop. picior) îndrăzneț*; ἐλπίς θρασεῖα τοῦ μέλλοντος THUC. 7.77 *nădejde încurajatoare în viitor*. **2** (mai frecv. în sens negativ) obraznic, nesăbuit: (epitet al lui Odysseus) OD. 10.436, βουλῆση ποτὲ καὶ δειλὸς εἶναι μᾶλλον ἢ 'ν ἐμοὶ ~ SOPH. *Ai.1315* *vei vrea cândva să fi fost mai sfios decât cutezător cu mine*; δεῖξον σαυτὸν τοῖσι θεαταῖς καίπερ ~ ὦν AR. *Nu.890* *arată-te spectatorilor, chiar obraznic cum ești*; (despre mercenari) οἱ πλεῖστοι γίνονται θρασεῖς καὶ ἄδικοι καὶ ὑβρισταὶ καὶ ἀφρονέστατοι PLAT. *Lg.630b* *cei mai mulți ajung neobrăzați, nedrepti, violenți și fără nici un pic de minte*; γυνὴ ἀφρον καὶ θρασεῖα LXX *Prov.9.13* *femeie neghioabă și nesăbuită*. **II** (despre lucruri) îndrăzneț, plin de curaj: (+ inf.) θρασύ μοι τόδ' εἰπεῖν PI. *N.7.50* *am îndrăzneala să spun acest lucru*; SOPH. *Ph.106*.

Θρᾶσύ-σπλαγχνος, ον *adj.* (poet.) cu suflet dârz: EUR. *Hipp.424*. // **Θρᾶσυσπλάγχνως**, *adv.* cu inima cutezătoare: AESCH. *Pr.730*.

[θρασύς, σπλάγχνον]

Θρᾶσυστομέω-ῶ, *vb.* a vorbi cu (prea multă) îndrăzneală, a fi obraznic de gură: ~ οὐ πρέπει τοὺς ἥσσονας AESCH. *Supp.203*,

vorbirea îndrăzneată nu se potrivește celor slabi; SOPH. *Ph.380*, EUR. *Hec.1286*.

[θρασύστομος]

Θρᾶσύ-στομος, ον *adj.* (poet.) îndrăzneț la vorbă, obraznic, rău de gură: AESCH. *Th.612*, (despre Clytaimnestra) id. *Ag.1399*, EUR. *Fr.3*.

[θρασύς, στόμα]

Θρᾶσύτης, ητος, ἡ *subst.* îndrăzneală, cutezanță, temeritate, obrăznicie: ἡ μέση διάθεσις θρασύτητος καὶ δειλίας ἐστὶν ἀνδρεία ARSTT. *EE1228b3* *curajul este dispoziția de mijloc între temeritate și lașitate*; μετὰ πολλῆς ἀσελγείας καὶ θρασύτητος PLUT. *Mar.16.6* *cu multă nerușinare și îndrăzneală*; THUC. 2.61, PLAT. *Tim.87a*, XEN. *Cyr.1.4.9*, DEM. 21.132 *ș.a.*, (pl.) ISOC. 4.77. [θρασύς]

Θρᾶττα, ης, ἡ *subst.* peștișor marin: ARSTT. *GA785b23*.

Θρᾶττα, *v.* Θρᾶσσα

θράττω, *vb.* (att.) *v.* θράσσω

θραῦμα, ατος, τό *subst.* **I** bucată, frântură, fărâmă: AESCH. *Pers.425*, (pl.) PLUT. *M.722a*. **II** (fig.) rană suflătească: AESCH. *Ag.1166*.

[θραύω]

θραυπὶς, ἰδος, ἡ *subst.* pasăre de talie mică (scatiu ?): ARSTT. *HA592b30*.

θραυσάντυξ, ὕγος *adj.* care sfărâmă carul: (despre soartă, citând versuri dintr-o tragedie de Xenocles) AR. *Nu.1264*.

[θραύω, ἄντυξ]

θραῦσις, εως, ἡ *subst.* **I** sfărâmare: (în op. cu κατάξις „rupere”) ARSTT. *Mete.386a13*. **II** nimicire, pieire, măcel: LXX 2*Rg.18.7*, id. *Num.17.12*. **III** (med.) fractură (a articulațiilor): IOS. *Vit.403*.

[θραύω]

θραῦσμα, ατος, τό *subst.* **I** (= θραῦμα) bucată, fragment: (pl.) ARSTT. *Mu.394b4*, PLUT. *M.1011d*, LUC. *Hist. Conscr.25*, (sg.) IOS. *AI5.252.2*. **II** (med.) chelbe: LXX *Lev.13.30*. **III** (cf. θραῦσις) nimicire, pieire: LXX *Iud.13.5*.

[θραύω]

θραυσμός, οῦ, ὁ *subst.* sfărâmare, zdrobire, frângere: (fig.) ~ καρδίας LXX *Na.2.11* *zdrobire a inimii (sc. pierdere a curajului)*.

[θραύω]

θραυστός, ἡ, ὁν *adj.* sfărâmicios, friabil: ARSTT. *HA517A11*.

[θραύω]

Θραύω, *vb.* |viit. θραύσω, aor. ἔθραυσα: *pas.* viit. θραυσθήσομαι, aor. ἐθραύσθην, pf. τέθραυσα| **I** *a face bucăți, a sfărâma, a sparge, a zdrobi, a rupe:* ζυγὸν θραύει μέσον AESCH. *Pers.*196 *sfărâmă jugul la mijloc* (sc. *în două*); θραυομένης τῆς πέτρης HDT. 1.174 *la spartul pietrei*; ξύλον τι θραύσαι SOPH. *Ph.*294 *a sparge vreun lemn*; θραύων τε σάρκας EUR. *Hipp.*1239 *cu trupul zdrobit*; (despre o zgardă) ἵνα μὴ θραύῃ τὰς τρίχας τῶν κυνῶν XEN. *Cyn.*6.1.2 *ca să nu rupă părul câinilor*; ἡ δεξιὰ σου χεὶρ ... ἔθραυσεν ἐχθρούς LXX *Ex.*15.6 *mâna Ta dreaptă i-a zdrobit pe dușmani*. **II** (fig.) *a sfărâma, a zdrobi, a (în)frânge:* θραύσαι τὴν ἐκεῖ τῶν Ἀθηναίων δύναμιν PLUT. *Alc.*23.2 *să înfrângă forța ateniienilor de acolo*; θραυσθήσεται πᾶσα καρδιά LXX *Iez.*21.12 *orice inimă va fi zdrobită*; τεθραυσμένοι LXX *Isa.*58.6, NT *Lc.*4.18 *cei zdrobiți* (sc. *asupriți*); AR. *Av.*466, PLUT. *Ant.*17.4.

Θρέϊσσα, (ion.) *v.* Θραῖσσα

Θρέμμα, *ατος, τό subst. I* (propr.) *ceea ce este hrănit; copil, progenitură, pui, vlăstar:* (despre oameni) ὡς ἑμαυτῶ ~ θρεψαίμην ἐγὼ SOPH. *OT*143 *să îl cresc ca pe copilul meu*; Χαρίτων ~ AR. *Ec.*973b *vlăstar al Grațiilor*. **II** (gener.) *creatură, animal:* (frecv. despre animalele domestice: oi, capre, porci) ἐν ἀγελαίοις θρέμμασιν PLAT. *Pl.*266a *printre animalele care trăiesc în turmă*; πᾶν κτῆμα καὶ ~ XEN. *Oec.*20.23 *orice posesiune (de pământ) și turmă de animale*; ἀπὸ τῶν θρεμμάτων καὶ σὺν τοῖς θρέμμασιν ἔχειν τὸν βίον PLB. 12.3.4 *trăiesc de pe urma vitelor și împreună cu vitele lor*; (despre animale sălbaticе) τοῖς πάσιν ἡμέροις καὶ ἀγρίοις ... θρέμμασιν PLAT. *Crit.*118b *pentru toate animalele domestice și sălbaticе*; (despre animale fabuloase: Hydra din Lerna, leul din Nemeia, Kerberos) SOPH. *Tr.*574, id. *Tr.*1093, id. *Tr.*1099, (injur.) ὃ θρέμμι' ἀναιδές SOPH. *El.*622 *o creatură nerușinată!*; LUC. *Icar.*32.

[τρέφω]

Θρέομαι, *vb.* |var. θρεῦμαι| *a scoate strigăte (de spaimă, de durere), a se văita: (+ ac.) θρεῦμαι φοβερὰ μεγάλ' ἄχη* AESCH. *Th.*78 *scot țipete mari de spaimă*; αὐτῇ θρεομένη σαυτῆι κακά EUR. *Med.*51 *văitându-te ție însăși de nenorocirile tale*; ARSTT. *Suppl.*112.

[cf. θρόος, θρηῆνος, θρυῆλος etc.]

Θρέπτειρα, *ας, ἡ subst. doică:* EUR. *Tr.*195. [fem. de la θρεπτήρ]

Θρεπτός, *α, ον adj.vb.* de hrănit *sau* de crescut: (fig.) γυμναστικῆ θρεπτέοι οἱ νεανῖαι PLAT. *R.*403c *tinerii trebuie crescuți (= educați) cu gimnastică*; (neut.) PLAT. *Ti.*19a, XEN. *Lac.*9.5, id. *Eq.Mag.*8.8.

[τρέφω]

Θρεπτήριος, *ον adj. I* *care hrănește, hrănitor:* μαστὸν ... ἐμὸν θρεπτήριον AESCH. *Ch.*545 *sâmul care m-a hrănit*. // **Θρεπτήρια**, *τά subst. hrană, merinde:* SOPH. *OC*1263. **II** *oferit ca mulțumire pentru hrana dată:* (despre o șuviță de pâr oferită râului Inachos) AESCH. *Ch.*6. // **Θρεπτήρια** (= θρέπτρα), *τά subst. răsplată de creștere:* (oferită de copiii pentru părinții lor bătrâni) HES. *Op.*188, A.RH. 1.283, (oferită de cetățeni pentru țara în care au crescut) PLUT. *Arat.*25.1.

[τρέφω]

Θρεπτικός, *ή, ὄν adj. I* *privitor la hrana sau la creșterea (animalelor): (+ gen.)* PLAT. *Pl.*267b. **II** *care face să crească sau să se dezvolte, hrănitor, nutritiv:* ἡ θρεπτικὴ δύναμις τῆς ψυχῆς ARSTT. *GA*745b24 *forța nutritivă a sufletului*; ἡ θρεπτικὴ ψυχὴ ARSTT. *deAn.*416a19 *sufletul nutritiv*. // **Θρεπτικόν**, *τό subst. principiul creșterii, forța nutritivă:* ARSTT. *EN*1102b11, PLUT. *M.*390f.

[τρέφω]

Θρεπτός, *ή, ὄν adj.vb.* hrănit, crescut, adoptiv: ARSTT. *Top.*148a28, (despre o fată orfană, crescută în casa unchiului) ἦν τοῦτω παῖς θρεπτή LXX *Est.*2.7 *el creștea o copilă*.

[τρέφω]

Θρέπτρα, *ων, τά subst. răsplată de creștere (datorată părinților de către copiii și oferită ca semn de recunoștință):* (cf. θρεπτήριος) IL. 4.478, id. 17.302.

[τρέφω]

Θρεπτᾶνελό, *onomat.* *cuvânt care imită sunetul făcut de coardele lirei* (cf. rom. *tralala*): AR. *Pl.*290.

Θρέπτε, *τό subst. [indecl.]* (iron.) *îndrăzneală:* AR. *Eq.*17.

[cf. θρασύς]

θρεῦμαι, *v.* θρέομαι

θρεψ-, (viit. *sau* aor.) *v.* τρέφω

Θρηϊκίη, (ion.) *v.* Θράκη

Θρηϊκίη, Θρηϊκίος, (ion.) *v.* Θράκιος

Θρηΐξ, v. Θραΐξ

Θρήκη, (ep. ion.) v. Θράκη

Θρήκηθεν, *adv.* din(spre) Thracia: IL. 9.5.

[Θρήκη, -θεν]

Θρήκηνδε, *adv.* în(spre) Thracia: OD. 8.361.

[Θρήκη, -δε]

Θρήκιος, (ion.) v. Θράκιος

Θρηνέω, *vb.* {impf. ep. θρήνεον Od. 24.61,

dor. ἐθρήνεον Theoc. 7.74} **I** a cânta cântece funebre, a bocii: Μοῦσαι δ' ἐννέα πᾶσαι ἀμειβόμεναι ... θρήνεον OD. 24.61 *Muzele, nouă cu toate, boceau răspunzându-și pe rând*; ~ πρὸς τύμβον AESCH. *Ch.926 a bocii la un mormânt*; ἐθρηνήσαμεν καὶ οὐκ ἐκόψασθε NT *Mt.11.17 am cântat bocete și nu v-ați jeliți*; (+ ac.) στονόεσαν ἀοιδῶν ... ἐθρήνεον IL. 24.721 *cântau cântec de jale*; (despre lebede) φασιν αὐτοὺς θρηνοῦντας τὸν θάνατον ὑπὸ λύπης ἐξάδειν PLAT. *Phd.85a (oamenii) spun că ele cântă de jale, bocindu-și moartea*; (despre privighetoare) AR. *Av.211. II* a jeli, a se tângui, a plânge (pe cineva *sau* ceva): πέπαυμαι τοὺς ἔμοις θρηνῶν πόνους AESCH. *Pr.615 am încetat să îmi mai jelesc necazurile*; (abs.) κλαύσετε καὶ θρηνήσετε ὑμεῖς, ὁ δὲ κόσμος χαρήσεται NT *In.16.20 voi veți plânge și vă veți tângui, dar lumea se va bucura*; (+ prep.) θρηνεῖτε ... ὑπὲρ πυροῦ καὶ κριθῆς LXX *Ioel1.11 jeliți după grâu și după orz*; (med. + ac.) AESCH. *Pr.43, (pas.) SOPH. Ph.1401.*

[θρήνος]

Θρήνημα, ατος, τό *subst.* cântec de jale, bocet, tânguire: (pl.) EUR. *El.215, id. Or.132, id. Hel.174a, (sg.) LXX Iez.27.32.*

[θρηνέω]

Θρηνητήρ, ἦρος, ὁ *adj.m., subst.* bocitor, jeluitor: AESCH. *Pers.938-939.*

[θρηνέω]

Θρηνητής, οῦ, ὁ *subst.* (= θρηνητήρ) bocitor: AESCH. *Ag.1075.*

[θρηνέω]

Θρηνητικός, ἦ, ὄν *adj.* **I** înclinat spre lamentare, plângăreț: ARSTT. *EN1171b10. II de plâns, jalnic: (subst.) PLUT. *M.623a.**

[θρηνέω]

Θρήνος, ου, ὁ *subst.* **I** bocet (de înmormântare), cântec de jale: ἀοιδούς θρήνων ἐξάρχους IL. 24.721 *cântăreți care dau ton pentru începerea bocetelor și le conduc*; θρήνοισι ... ὑπὸ Αἰγυπτίων τιμηθῆναι HDT. 2.79 *a fost slăvit de egipteni cu cântece de*

jale; θρήνων σοφιστήν LUC. *Luct.20 bocitor profesionist*; SAPPH. 150.2, Pl. 1.8.58, AESCH. *Ag.1322, EUR. Med.1211 ș.a. II* jelanie, plânsset. tânguială: ~ οὐμός AESCH. *Pr.390 jelanía (ta) pentru mine*; PLAT. *R.398d, SOPH. El.88. III threnos*, titlul unor poeme lirice scrise de Pindar și de Simonides.

[θρέομαι]

Θρηνώδης, ες *adj.* **I** plin de durere, de jale; plângător, jalnic, tânguitor: θρηνώδεις ἀρμονία PLAT. *R.398e armonii de jale*; PLUT. *Sull.7.3, (adv.) LUC. Phal.1.11. II (= θρηνητικός) care plânge ușor, înclinat spre lamentare; bocitor, jeluitor, plângăreț: PLAT. *Lg.792b, (subst.) id. R.606b, PLUT. M.822c.**

[θρήνος, -ωδης]

Θρηνώδια, ας, ἡ *subst.* cântec de jale, bocet, jelanie: PLAT. *R.604d, PLUT. M.657a.*

[θρηνώδος]

Θρηΐξ, (ion.) v. Θραΐξ

Θρησκεία, ας, ἡ *subst.* {ion. θρησκήη Hdt.}

I ceremonie religioasă, cult divin, ritual, închinare, adorare: HDT. 2.18, (despre egipteni) θρησκήϊας ἐπιτελέουσι μυρίας HDT. 2.37 *săvârșesc mii de ritualuri religioase*; ειδώλων ~ LXX *Înf.14.18 închinarea la idoli*; NT *Col.2.18, IOS. A11.222.5, LUC. Sacr.10. II religie, credință: τὴν ἀκριβεστάτην αἴρεσιν τῆς ἡμετέρας θρησκήϊας NT *Fp.26.5 cea mai strictă sectă a religiei noastre*; NT *Iac.1.26, PLUT. M.140d.**

[θρησκεύω]

Θρησκεύω, *vb.* **I** a ține o datină sfântă, a respecta o practică religioasă, a săvârși un ritual: HDT. 2.64, id. 2.65, PLUT. *Alex.2.8. II* a adora printr-un cult religios, a arăta venerație, a cinsti, a se închina (la cineva sau ceva): ξενικούς θεούς ~ IOS. *A18.127.2 a se închina la zei străini*; LXX *Înf.11.15, (pas.) id. Înf.14.17, APP. Hisp.8.*

[θρήσκος]

Θρησκήη, (ion.) v. Θρησκεία

Θρήσκος, ον *adj.* care respectă și practică religia; religios, cucernic: NT *Iac.1.26.*

[θρησκεύω]

Θρησσα, (ion.) v. Θρασσα

Θρία, ας, ἡ *subst.* Thria, demos attic la nord-est de Eleusis: XEN. *HG5.4.21.*

Θριάζω, *vb.* a fi posedat, inspirat (de divinitate), a proroci: SOPH. *Fr.466, EUR. Fr.478.*

[θρῑαί]

θρῑαί, ὄν, αῖ *subst.* pietricele folosite la ghi-cit: CALL. *Ap.*45.

θρῑαμβεύω, *vb.* **I** a obține triumful, a triumfa (asupra cuiva), a ieși învingător: (abs.) PLB. 6.53.7, PLUT. *Pomp.*14.4, (+ prep. ἀπό, ἐπί, κατά) ἐθρῑάμβευσε ... ἀπό τούτων PLUT. *Rom.*25.6 *a triumfat asupra lor*; APP. *BC*4.5.31, PLUT. *Cor.*25.2, (+ ac.) NT *Col.*2.15, δεύτερον θρῑαμβον ἐθρῑάμβευσε PLUT. *Fab.*23.2 *a sărbătorit al doilea triumf*. **II** a conduce în cortegiul triumfal: (spec. despre prizonierii de război) οὐ γάρ ἐδόκει Ῥωμαῖον ἄνδρα βουλευτήν ~ APP. *Mith.*338 *nu voia ca un senator roman să facă parte din cortegiul său triumfal*; PLUT. *Comp.Thes.Rom.*4.4, (pas.) id. *Ant.*84.7. **III** a conduce la triumf, a face să biruiască: NT *2Cor.*2.14.

[θρῑαμβος]

θρῑαμβικός, ἦ, ὄν *adj.* **I** de triumf, de triumfător, triumfal: κεκοσμημένος ἐσθῆτι θρῑαμβικῇ PLUT. *Ant.*12.1 *împodobit cu veșmânt triumfal*; PLB. 25.1.1, IOS. *BI*7.131.2.

II (cf. lat. *triumphalis*) care a obținut triumful: (despre Caius Gracchus) ὁ μὲν ἦν ὑπατικός καὶ ~ PLUT. *TCG*39.1 *fusesse consul și obținuse triumful*; PLUT. *Cat.Ma.*18.1.

[θρῑαμβος]

θρῑαμβος, ου, ὁ [i] *subst.* **I** imn de sărbătoare cântat în cinstea lui Dionysos, *de unde* epitet al lui Dionysos: PLUT. *Marc.*22.8, ARR. *An.*6.28.2. **II** (la Roma, cf. lat. *triumphus*) triumf, ceremonie triumfală: εἰσελθόντες εἰς τὴν Ῥώμην ἦγον θρῑάμβους PLB. 21.24.16 *intrând în Roma, celebrară triumful*; (în op. cu ὁ ἐλάττων sau πεζός ~, triumful minor sau pedestru, lat. *ovatio*) ὁ μέγας ~ PLUT. *Marc.*22.8, id. *Crass.*11.11 *triumful mare*; IOS. *BI*7.119.1, APP. *Pun.*643, LUC. *Hist.Consc.*31.

θρῑγκῑον, ου, τό *subst.* coamă, creastă, coronament de zid: LUC. *Gall.*22, APP. *Mith.*300. [dim. al lui θρῑγκός]

θρῑγκός, οὔ, ὁ *subst.* **I** **I** (arhit.) partea superioară, ieșită în afară și ornamentată, a unui zid; coamă, creastă, coronament de zid; cornișă, friză: ~ κυάνοιο OD. 7.87 *cornișă de smalt albastru*: (frecv. la pl.) πρὸς σάν αὐλάν, εὐστύλων ναῶν χρυσήρεις θρῑγκούς EUR. *IT.*129 *spre palatul tău, spre cornișele aurite ale templului cu coloane frumoase*; OD. 17.267, ARSTT. *Ph.*246a18

ș.a. 2 (fig.) culme, încununare: ~ ἀθλιῶν κακῶν EUR. *Tr.*489 *culme a nenorocirilor*; (despre dialectică) PLAT. *R.*534e. **II** zid de împrejmuire, incintă: τίς ἀγροιώτας πελάθει θρῑγκοῖς; AR. *Th.*58 *cine e țărâmul care se apropie de această incintă?*; EUR. *Ion*1321, PLUT. *M.*85f.

θρῑγκῶ-ῶ, *vb.* |viit. θρῑγκῶσω, aor. ἐθρῑγκῶσα| **I** a pune coronament unui zid; a împrejmuî, a îngrădi: ἐθρῑγκῶσεν ἀχέρδῳ OD. 14.10 *îngrădi (curtea) cu (ramuri de) păr sălbatic*; (pas.) θρῑγκουμένη καὶ κεραμουμένη ... οἰκία ARSTT. *Ph.*246a19 *casă construită până la culme și acoperită cu țiglă*. **II** (fig.) a duce la culme, a pune capăt, a încununa: δῶμα θρῑγκῶσαι κακοῖς EUR. *HF*1280 *a duce casa până la culmea nenorocirilor*; AR. *Ag.*1283.

[θρῑγκός]

θρῑγκωμα, ατος, τὸ *subst.* cornișă, coronament de zid: (la un altar) EUR. *IT*73, (fig. despre sare) ~ τῆς τροφῆς PLUT. *M.*685b *încununare a hranei*.

[θρῑγκῶ]

θρῑδᾶκίνη, ης, ἡ [κῑ] *subst.* **I** lăptucă: LUC. *VH*1.13. **II** (subînț. μᾶζα) un fel de plăcintă: LUC. *Lex.*3.

[cf. θρῑδαξ]

θρῑδᾶκιον, ου, τό [ά] *subst.* lăptucă (mică, tânără): PLUT. *M.*349a.

[dim. al lui θρῑδαξ]

θρῑδαξ, ἄκος, ἡ *subst.* (bot.) lăptucă, malură, *Lactuca sativa*: HDT. 3.32, (pl.) PLUT. *Cat.Mi.*46.4, LUC. *Trag.*151.

[cf. θρῑδακίνη]

θρῑζω, (poet.) v. θερῑζω: AESCH. *Ag.*536.

θρῑνάκη, ης, ἡ *subst.* = θρῑναξ; CALL. *Fr.*799.

θρῑνᾶκῑη, ἡ *subst.* Thrinakia, insulă legendară, identificată ulterior cu Sicilia: OD. 11.107, A.RH. 4.965.

[θρῑναξ]

θρῑναξ, ἄκος, ἡ *subst.* furcă cu trei dinți: (folosită ca unealtă agricolă) AR. *Pax*567, PLUT. *M.*284c.

[cf. τρῑς?]

θρῑξ, τρῑχός, ἡ *subst.* |dat. pl. θρῑξί| **I** păr, fir de păr: **1** (despre oameni) pār: (frecv. la pl.) πολιὰς δ' ἄρ' ἀνὰ τρῑχας ἔλκετο χερσὶ τίλλων ἐκ κεφαλῆς IL. 22.77 *își trase cu mâinile părul cărunț și îl smulse din cap*; IL. 23.135, OD. 13.431, αῖ ἐν τῇ κεφαλῇ τρῑχες THUC. 1.6, ARSTT. *GA*782b9 *firele de păr de*

pe cap; (despre pârul de pe corp) ὄρθαι τρίχες ἔσταν ἐνὶ ... μέλεσσι IL. 24.359 *i se zbârli pârul pe membre* (sc. de frică); (sg. cu sens colectiv) (despre pârul din barbă) ταρφὺς ἀντέλλουσα ~ AESCH. *Th.*535 *pâr des, [abia] mijit;* AESCH. *Pers.*1056, (despre pârul pubian) LXX *Iez.*16.7, (idiom.) (sg. fără sens colectiv) ἄξιόν τι καὶ τριχός AR. *Ra.*614 *ceva care valorează cât un fir de pâr* (sc. fără nici o valoare); ~ ἀνὰ μέσσον THEOC. 14.9 *lipsește cât un fir de pâr* (prop. *un fir de pâr la mijloc*, sc. *foarte puțin*); ὑπὲρ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς LXX *Ps.*68.5 *mai mult decât perii capului* (sc. *foarte mult*); (prov.) οὐχ αἱ τρίχες ποιοῦσιν αἱ λευκαὶ φρονεῖν MEN. *Fr.*639 *nu pârul alb face înțelepciunea*. 2 (despre animale) pâr, lână, blană: (despre oi și capre) ἐπηταναὶ τρίχες HES. *Op.*517 *lână bogată*; IL. 3.273, LXX *Ex.*25.4, (despre pârul din coama și din coada cailor) IL. 8.83, id. 23.519, (despre perii porcului) IL. 19.254, OD. 10.239, (despre alte animale: câine, cămilă ș.a.) XEN. *Cyn.*4.8, ἐνδεδύμενος τρίχας καμήλου NT *Mc.*1.6 *îmbrăcat în [haină din] pâr de cămilă*; (despre ființe și animale fantastice) EUR. *Cyc.*562, NT *Apoc.*9.8. II obiect cu forma unui fir de pâr. fir: ἐτμήθη τὰ πέταλα τοῦ χρυσοῦ τρίχες LXX *Ex.*36.10 *foile de aur au fost tăiate în fire*.

Θρίων, ου, τό *subst.* I frunză de smochin, (gener.) frunză, foaie: MEN. *Dysc.*396, PLUT. *Ant.*85.3, id. *M.*684b, (fig. despre aripile unei lăcuste) AR. *V.*1312, (cu aluzie la prepuț) AR. *Ec.*707, id. *Ach.*1102, (prov. despre amenințările deșarte) θρίων τὸν ψόφον AR. *V.*436 *pârâitul frunzelor de smochin (în foc)*. II preparat culinar în foaie de smochin; omlătă, sarma, ruladă: AR. *Ach.*1101, id. *Eq.*954, PLUT. *M.*125f, LUC. *Lex.*6. III învelis, membrană a creierului: (glum., v. sensurile anterioare; aluzie obscenă la testicule?) ἀπολέσασμι' ἂν ἐγκεφάλου θρίω δύο AR. *Ra.*134 *aș pierde două „sărmațuțe” de creier*.

Θρίπ-ήδεστος, ου *adj.* mâncat de cari, ros de viermi, cariat: (despre lemn) θριπήδεστ' ἔχειν σφραγίδια AR. *Th.*427 *a purta [cu sine] peceți mici, făcute din lemn mâncat de cari* (sau *sculptate ca și cum ar avea găuri de cari*); LUC. *Lex.*13.

[θρίψ, ἔδεστός]

Θρίπο-φάγος, ου [φᾶ] *adj.* care se hrănește

cu cari: (despre o pasăre) ARSTT. *HA*616b29.

[θρίψ, φαγεῖν]

Θρίσσα, ης, ἡ *subst.* {att. θρίττα} (iht.) specie de pește, prob. scrumbie, sardină: ARSTT. *HA*621b16, PLUT. *M.*961e.

[θρίζ]

Θρίψ, θριπός, ὁ *subst.* insectă care roade lemnul, car: MEN. *Fr.*540, PLB. 6.10.3, PLUT. *M.*49b.

Θριῶξε, *adv.* spre Thria: THUC. 1.114.

[Θρία]

θροέω-ῶ, *vb.* [aor. ἐθρόησα] (frecv. în tragedie) I (*act., med.*) I a scoate strigăte puternice: a vorbi cu glas tare; a țipa, a răcni: (= βοάω) μάλ' αὐθροεῖ τις SOPH. *El.*1410 *iar țipă cineva; pară voyn ~ SOPH. Ph.*1195 *a scoate strigăte fără sens, a delira*. 2 a face să se audă; a striga, a declara. a vesti, a zvoni, a spune: AESCH. *Pr.*608, SOPH. *Ai.*67, (+ ac.) τὸ ἐμὸν θροῶ πάθος AESCH. *Ag.*1137 *imi strig suferința; σφῶν θάνατον ἐξ ἀμφοῖν θροεῖ SOPH. OC*1425 *vestește moartea amândurora, unul de mâna celuilalt*; SOPH. *Ant.*1287, EUR. *Or.*1248, (med.) τοῦτ' ἔπος θροοῦμενος AESCH. *Eu.*510 *strigând acest cuvânt*. II (*pas.*) a fi tulburat, a fi speriat, a se înfiora: ἡ κοιλία μου ἐθροήθη LXX *Cânt.*5.4 *păntecel meu s-a înfiorat; μηθροεῖσθε NT Mt.*24.6 *nu vă speriați*; NT *2Tes.*2.2.

[θρόος]

θρόμβος, ου, ὁ *subst.* I cocoloș, cheag: (de sânge) θρόμβον αἵματος AESCH. *Ch.*533 *cheag de sânge*; AESCH. *Eu.*184, PLAT. *Criti.*120a, (de bitum) HDT. 1.179. II picătură, strop: (de sânge) NT *Lc.*22.44.

[τρέφω]

θρομβώδης, ες *adj.* plin de cocoloașe, cu cheaguri, grunjos: (despre spumă) SOPH. *Tr.*702, (despre spermă) ARSTT. *HA*582a31.

[θρόμβος, -ωδης]

θρονίζομαι, *vb.* [aor. pas. 3sg. ἐθρονίσθη] a fi pus pe tron (ca rege), a fi întronat, a fi înscăunat: LXX *Est.*1.2.

[θρόνος]

Θρόνιον, ου, τό *subst.* Thronion, localitate în Locrida: IL. 2.533, THUC. 2.26.

θρόνον, ου, τό *subst.* [doar pl.] I flori sau desene într-o țesătură; broderii, alesături: IL. 22.44]. II ierburi, buruieni: (folosite în farmece) THEOC. 2.59.

Θρόνος, ου, ὁ *subst.* I I scaun înalt cu spătar

și brațe, jilț, jet: IL. 14.238. (distins de κλισμός „scaun, laviță”) OD. 1.145, HDT. 1.9 ș.a. 2 jilț de domnitor, scaun de domnie, tron: (folosit de zei și de regi) καθέζετ' ἐπὶ θρόνου IL. 1.536 [Zeus] *se așeză pe tron*; σκᾶπτον μόναρχον καὶ ~ Pl. P.4.152 *sceptru monarhic și tron*; βασιλῆιον θρόνον HDT. 1.14 *tron regesc*; (poet. pl. pt. sg.) ἐς Διὸς θρόνους SOPH. Ant.1041 *spre tronul lui Zeus*; (al lui Dumnezeu) ὁ οὐρανὸς μοι ~ LXX Is.66.1 *cerul [este] tronul Meu*; (despre Ierusalim) ~ κυρίου LXX Jer.3.17 *tronul Domnului*. 3 scaun de judecător: τὸν θρόνον ἐς τὸν ἴζων ἐδίκαζε HDT. 5.25 *scaunul pe care stătea și judeca*; PLUT. M.807b. 4 jet de profetie: (despre Apollon) μαντικοῖσιν ἐν θρόνοις AESCH. Eu.616 *în jetul [meu] profetic*; EUR. IT1253. 5 scaun de profesor: PLAT. Prt.315c II (fig.) tron, putere suverană, domnie: αὐτὸν ἐκ τυραννίδος θρόνων ... ἐκβαλεῖ AESCH. Pr.910 *il va arunca de pe tronul stăpânirii*; SOPH. OC425, κατορθώσει ἐν δικαιοσύνη ὁ ~ αὐτοῦ LXX Prov.25.5 *tronul lui se va înălța în dreptate*; NT Col.1.6.

[cf. θράνος, θρήνυς]

Θρόνωσις, εως, ἡ *subst.* înscăunare, întonaire: (în ceremonia de inițiere a Corybantilor) PLAT. Euthd.277d.

[θρονόω]

Θρόος, ὄου, ὁ *subst.* {att. θροῦς} I zgomot confuz de glasuri; zvon, rumoare, murmur: (despre troieni) οὐ γὰρ πάντων ἦεν ὁμός ~ ... ἀλλὰ γλῶσσα μέμικτο IL. 4.437 *nu toți aveau același glas, ci limba le era amestecată*; καὶ ἡ ἄλλη Πελοπόννησος ἐς θροῦν καθίστατο THUC. 5.29 *a început să murmure și restul Peloponesului*; THUC. 4.66, XEN. HG6.5.35, A.RH. 1.697. II sunet muzical, concert: Pl. N.7.81. III zvon, veste: ~ διήλθε πολὺς ὡς PLUT. Galb.26.1 *s-a răspândit un zvon stăruitor cum că*; XEN. Cyr.6.1.37. IV zgomot mare, zarvă: LXX 1Mac.9.39.

[θρέομαι]

Θρῶαλλίδιον, ου, τό *subst.* fitil mic de lampă: διψαλέον ~ LUC. Tim.14 *fitil însetat* (sc. de ulei).

[dim. al lui θρυαλλίς]

Θρῶαλλίς, ίδος, ἡ *subst.* fitil de lampă, festilă: AR. Ach.826, id. Nu.59, PLUT. M.138f. ἐπειδὴν μόνον ἡ ~ ἀποσβῆ LUC. Philops.21 *imediat ce se stingea festila*.

[θρύον]

Θρῶγανάω-ῶ, *subst.* a râcâi, a zgrepțâna: (la poartă) AR. Ec.34.

Θρῶλέω-ῶ, *vb.* [opt. prez. θρυλέοιμι Theoc. 2.142] I (act.) a vorbi întruna, a repeta mereu același lucru: (despre un orator într-un proces) τὴν νύκτα θρυλῶν AR. Eq.348 *repetând [pledoaria] noaptea*; οἱ ποιηταὶ ἡμῖν αἰεὶ θρυλοῦσιν, ὅτι PLAT. Phd.65b *poetii ne spun tot mereu că*; EUR. El.910, ISOC. 12.237, DEM. 2.6. II (pas.) a fi repetat mereu sau pretutindeni, a deveni faimos, a ajunge de pomina: τὸ θρυλούμενον ARSTT. Rh.1408b3, PLUT. Luc.27.4 *ceea ce se repetă îndeobște, vorbă renumită*; τὴν θρυλουμένην ἐν Ἴσθμῷ στηλὴν ἔστησεν PLUT. Thes.25.4 *a ridicat faimoasa stelă în Isthm*; θρυληθείην δὲ ἄρα ὑπὸ λαοῦ μου LXX Iov31.30 *să ajung de pomina poporului meu*.

[θρῶλος]

Θρῶλημα, ατος, τό [ῶ] *subst.* subiect de discuție publică: ἔθου δέ με ~ ἐν ἔθνεσιν LXX Iov17.6 *m-am făcut de poveste printre neamuri*; LXX Iov30.9.

[θρυλέω]

Θρῶλίσσω, *vb.* a sparge, a face fărâme: (pas.) θρυλίχθη δὲ μέτωπον ἐπ' ὄφρῦσι IL. 23.396 *i se sparse fruntea deasupra sprâncenelor*:

Θρῶμμα, ατος, τό *subst.* bucată, fărâma: AR. Fr.160.

[θρύπτω]

Θρυμμᾶτις, ίδος, ἡ *subst.* un fel de prăjitură: LUC. Lex.6.

[θρύμμα]

Θρύον, ου, τό [ῶ] *subst.* stuf, trestie: IL. 21.351, ARSTT. Mir.844a27, PLUT. M.912a, (pl.) THEOC. 13.40.

Θρυπτικός, ἡ, ὄν *adj.* fragil, delicat, gingaș, molatic efeminat: XEN. Mem.1.2.5, PLUT. M.223f, (comp.) XEN. Cyr.8.8.15.

[θρύπτω]

Θρύπτω, *vb.* [viit. med. θρύψομαι; pas. θρυφθήσομαι, aor. I ἐθρύφθην, pf. τέθρυμμαι] I (act.) 1 a sparge, a rupe în bucăți, a face fărâme: (dub.) AESCH. Ag.1595, PLAT. Cra.426e, THEOC. 17.80. 2 a face moale, a înnuia, a corupe, a distruge, a strica: θρύπτει καὶ πεπαινεί τὴν σάρκα τοῦ ὄρνιθος PLUT. M.697b *înnuie și frăgezește carnea de pasăre*; (fig.) PLAT. Lg.778a. II (med., pas.) 1 a se fărâma, a se face bucată, a se rupe, a se împrăștia: PLAT. Prm.165b.

(despre aer) ARSTT. *deAn.419b.26.* (despre zăpadă) ARR. *An.4.19.2.* 2 a deveni fragil, a fi slăbit, a se moleși: (abs.) ἡ ὄψις θρύπτεται PLUT. *M.936f vederea slăbește;* (+ dat.) μαλακία θρυπτομένου XEN. *Smp.8.8 moleșit de viața usuratică.* 3 a trăi în moliciune, a lăncezi: θρυπτόμενον ἡδοναῖς ἀνάνδρους PLUT. *M.751b lănced din pricina unor plăceri efeminate;* LUC. *Pisc.31. 4* (spec.) a se arăta slab sau rezervat, a face nazuri, a se lăsa rugat, a se alinta: ἐθρύπτετο ὡς δὴ οὐκ ἐπιθυμῶν λέγειν PLAT. *Phdr.228c făcea nazuri, ca și cum nu dorea să vorbească;* AR. *Eq.1163, XEN. Smp.8.4, PLUT. Ant.12.4.* 5 a se îngâmfa, a-și da da aere, a face pe grozavul, a se umfla în pene: χαυνοῦνται ταῖς ὑπερβολαῖς τῶν ἐπαίνων καὶ θρύπτονται PLUT. *M.9a laudele exagerate îi fac să se umple de vanitate și să își dea aere;* θρύπτεσθαι πρὸς τοὺς δεομένους PLUT. *Syll.6.7 făcea pe grozavul față de cei care îi cereau ceva;* LUC. *Gall.14.*

[cf. τρυφή, θραύω]

Θρύψις, εως, ἡ *subst.* I spargere, fragmentare, împrăștiere: οὔτε ... εἴη ἂν ἄπειρος ἢ ~ ARSTT. *GC316b30 fragmentarea nu ar putea continua la nesfârșit;* (despre aer) ARSTT. *deAn.419b23, PLUT. M.1054f.* II fragilitate, moliciune, efeminare: διὰ τὴν τοῦ σώματος ἀσθένειαν καὶ θρύψιν PLUT. *Dem.4.4 din pricina slăbiciunii și a moliciunii trupului;* XEN. *Cyr.8.8.16, (pl.) PLUT. M.732d.*

[θρύπτω]

Θρῶσκω, *vb.* |viit. θορέομαι, aor.2 ἔθορον| {ep. impf. θρῶσκον, viit. θοροῦμαι, aor. {θορον} (poet.)} I (intrans.) 1 a sări, a sălta, a țâșni: χαμᾶζε θορών IL. 10.528 *sărintd la pământ;* ἀπὸ λέκτροιο θοροῦσα OD. 23.32 *sărintd din pat;* ἐπὶ δ' ἰπλείου θόρε δίφρου HES. *Sc.321 sări în carul tras de cai;* (despre pești) IL. 21.126, (despre săgeți) IL. 15.314, (despre boabele vânturate cu lopata) IL. 13.589, (fig. despre cuvinte) AESCH. *Ch.846.* 2 a se azvârli, a se năpusti (asupra cuiva), a ataca: (+ prep.) ὡς δὲ λέων ἐν βοσσί θορών IL. 5.161 *ca un leu care dă buzna între vite;* ἐπὶ Τρώεσσι θόρον IL. 8.252 *se năpustiră spre troieni;* (abs.) θρῶσκει δ' αὖ ... ἀγρία νόσος SOPH. *Tr.1028 se năpustește din nou [asupra mea] boala sălbatică.* 3 a se repezi, a da fuga, a zori: ὅς ἂν πρῶτος θορών ἀμφὶ οἱ ψαύσειε

πέπλοις Pl. *P.9.119 primul care se repede și îi atinge hainele;* (+ ac.) θρῶσκει δόμους SOPH. *Tr.58 zorește spre casă;* (+ prep.) EUR. *IT1382, THEOC. 7.25.* II (tranz.) (= θόρνυμαι) a face să procreeze, a fecunda, a plodi: AESCH. *Eu.660, id. Fr.15.*

[cf. θόρνυμαι, θορός]

Θρωσμός, οὔ, ὁ *subst.* ridicătură de pământ, târșan: ἐπὶ θρωσμῷ πεδίοιο IL. 10.160 *pe târșanul câmpiei;* A.RH. 2.823.

[θρῶσκω]

Θυάτειρα, ων, τὰ *subst.* Thyateira, localitate în Lydia: PLB. 16.1.7, PLUT. *Sull.25.1.*

Θυάω-ῶ, *vb.* a fi în rut: (despre scroafă) ARSTT. *HA546a27.*

[θύω ?]

Θυγάτηρ, θυγατρός, ἡ [ᾧ, poet. ὦ în toate formele cu patru sau cinci silabe] *subst.* |voc. θυγάτερ, gen. θυγάτερος și θυγατρός, dat. θυγάτερι și θυγατρί, ac. θυγάτέρα și θύγατρα; pl. nom. θυγατέρες și θύγατρεις, gen. θυγατέρων și θυγατρῶν, dat. θυγατράσι și θυγατέρεσσι, ac. θυγατέρας și θύγατρας – formele nesincopate θυγάτερος, θυγάτερι și θυγατέρεσσι, precum și forma sincopată θύγατρας, apar doar în poezie| I persoană de sex feminin, considerată în raport cu părinții săi (naturali sau adoptivi): fiică: Διὸς ~ Ἀφροδίτη IL. 3.374 *Afrodita, fiica lui Zeus;* οἱ τ' ἀγαθὴν τε γυναῖκα καὶ ἀφνειοῖο θύγατρα μνηστεύειν ἐθέλωσι OD. 18.276 *cei care doresc să pețescă o femeie de treabă și fiică a unui om cu stare;* HES. *Th.76, AESCH. Ag.84, HDT. 1.2 ș.a., (f. rar despre animale) θυγατέρες στρουθῶν LXX Is.43.20 fiicele struților.* II (gener. și fig.) fiică, fată, copilă: (ca termen de adresare a unei persoane în vârstă față de o femeie mai tânără sau ca semn de familiaritate) ὦ θύγατερ EUR. *Ion735 o, fata mea;* ~, ἡ πίστις σου σέσωκέν σε NT *Mc5.34 fiică, credința ta te-a mântuit;* (despre cântece) αἰ δὲ σοφαί Μοισῶν θύγατρεις Pl. *N.4.3 fiicele înțelepte ale Muzelor.* III (spec.) fiică (a unei comunități), locuitoare (a unei cetăți sau țări): ἔλαβεν τῶν θυγατέρων Λευὶ LXX *Ex.2.1 a luat pe una dintre fetele [tribului] Levi;* τῆ θυγατρί Ἱερουσαλημ LXX *Mich.4.8 pentru fiica Ierusalimului.*

Θυγατριδῆ, ἧς, ἡ *subst.* fiică a fiicei, nepoată: LYS. 32.2, DEM. 43.73, IOS. *AI14.300.3 PLUT. Arist.27.6 ș.a.*

[fem. al lui θυγατριδοῦς]

Θύγατριδοῦς, οὔ, ὁ *subst.* {ion. nom. θύγατριδέος Hdt.5.67; Iiu al fiicei, nepot: HDT. 5.67, Is. 8.17, ARSTT. Fr.473, MEN. Erit.1112 ș.a.

[θυγάτηρ]

Θυγάτριον, ου, τό *subst.* fiică micuță, fetiță, copilă sau fată tânără: ~ αὐτῷ γίνεται MEN. Dyc.19 *i se naște o fetiță*; ~ ὥραϊον ἦδη γάμου LUC. Tox.22 *fiica lui [era] tocmai la vârsta măritișului*; AR. Th.565, NT Mc.5.23, PLUT. Cat.Ma.24.3.

[dim. al lui θυγάτηρ]

Θυεία, ας, ἡ *subst.* [var. θυία, θυία] vas de pisat: *piuă, piuliță*: (glum., despre arma cu care Polemos vrea „să piseze cetățile”) θυείας φθέγμα πολειμιστηρίας AR. Pax235 *sunetul unei pive de luptă*; ἔτριβον ἐν τῇ θυία LXX Num.11.8 *pisau în piuă*: AESOP. 1.105, AR. Nu.676, id. Pl.719, LUC. Philops.21.

[θύος]

Θυείδιον, ου, τό *subst.* *piuă mică, piuliță*: AR. Pl.710.

[dim. al lui θυεία]

Θυέλλα, ας, ἡ [ῥ] *subst.* rafală, furtună, vijelie: ἀνέμοιο ~ IL. 6.346 *rafală de vânt*; πυρός τ' ὄλοοιτο θυέλλαι OD. 12.68 *vijelii de foc nimitor*; ~ πνεῦμα βίαιον καὶ ἄφνω προσαλλόμενον ARSTT. Mu.395a6 *rafala este o suflare puternică (de vânt) și dezlănțuită brusc*: (fig.) ἄτης θυέλλαι ζῶσι AESCH. Ag.819 *sunt vii [doar] furtunile prăpădului*; HES. Th.742, EUR. HF905, LXX Ex.10.22 ș.a.

[θύω²]

Θυέστης, ου, ὁ *subst.* {eol. nom. Θυέστ'(α) Il. 2.107; ion. gen. Θυέστω Luc.} Thyestes, fratele lui Atreus și tatăl lui Aigisthos: IL. 2.106 ș.a.

Θυήεις, εσσα, εν *adj.* care răspândeste miros de ofrande arse sau parfum de tămâie. inimiresmat: (despre un altar) IL. 8.48, OD. 8.363, HES. Th.557.

[θύος]

Θυήλη, ἦς, ἡ *subst.* parte a victimei arsă pe altar ca dar pentru zei; (gener.) jertfă, prinos, ofrandă: (frecv. pl.) ὃ δ' ἐν πυρὶ βάλλε θυηλάς IL. 9.220 *el (sc. Patroclus) aruncă ofrandele în foc*; (fig. despre uciderea Clytaimnestrei) φοινία δὲ χεὶρ στάζει θυηλῆς Ἄρεος SOPH. El.1423 *mâna lor picură [sânge] din jertfă dată lui Ares*: AR. Av.1520, A.RH. 1.420.

[θύω]

Θυηπολέω-ῶ, vb. I (intrans.) a aduce jertfă,

a oferi sacrificii: Θυηπολεῖ θεοῖς EUR. El.665 *aduce jertfă zeilor*: AESCH. Ag.262, PLAT. R.364e, EUR. Tr.330. II (tranz.) a jertfi, a sacrifica: SOPH. Fr.126, (pas.) θυηπολεῖται δ' ἄστου μάντεων ὑπο EUR. Heracl.401 *cetatea este plină de jertfe închinare de proroci*.

[θυηπόλος]

Θυηπολία, ας, ἡ *subst.* {ion. Θυηπολίη} aducere de jertfe, sacrificiu: Θυηπολίας ἐμέλοτο A.RH. 1.967 *se îngrijiră de jertfe*: PLUT. M.1102a.

[θυηπόλος]

Θυη-πόλος, ον *adj.* care aduce jertfe: AESCH. Pers.202. // **Θυηπόλος**, ου, ὁ *subst.* sacrificator, sacerdot: AR. Pax1124, (despre Calchas) EUR. IA746, (despre Iphigenia) id. IT1359, PLUT. Arat.53.6.

[θύος, R.*kwel-]

Θυη-φάγος, ον [ᾶ] *adj.* care se hrănește cu jertfe: (despre flacăra focului pe un altar) AESCH. Ag.597.

[θύος, φαγεῖν]

Θυιάς, ἄδος, ἡ *subst.* femeie în delir, adeptă a cultului dionysiac; thyadă, bacchantă, menadă: βακχᾶ πρὸς ἀλκίην ~ ὥς AESCH. Th.498 *se aruncă în luptă cuprins de delir bahic, ca o thyadă*: AESCH. Suppl.564, PLUT. M.249e.

[θύω]

Θυῖσκη, ης, ἡ *subst.* cădelniță: LXX Ex. 25.29, IOS. A13.150.2.

[θύος]

Θυῖω, vb. [impf. ἔθυιεν A.Rh.3.755, id. 3.685] v. θύω².

Θυλάκιον, ου, τό *subst.* săculeț, pungă (de bani): HDT. 3.105, AR. Ra.1203, id. V.314, LXX Tob.9.5.

[dim. al lui θύλακος]

Θυλακίσκος, ου, ὁ *subst.* săculeț: (pentru pâine) AR. Fr.545.

Θυλάκο-ειδής, ἐς *adj.* cu aspect de sac, ca o pungă: ARSTT. HA543b13.

[θύλακος, εἶδος]

Θυλάκος, ου, ὁ [ῥ] *subst.* I sac, pungă (de piele): (în care se păstrează sau se transportă diferite produse) τὸν θύλακον ἀλφίτων δέεσθαι HDT. 3.46 *sacul nu mai are făină*; σὺν ... ἄσκοις καὶ θυλάκοις καὶ ἄλλοις ἀγγεῖοις XEN. An.6.4.23 *cu burdufuri, saci și alte vase*: (glum.) δερῶ σε θύλακον κλοπῆς AR. Eq. 370 *o să te juroi [să te fac] pungă de... hoție*: με οἶει λόγων τινὰ εἶναι θύλακον

- PLAT. *Th.*161a *mă crezi un fel de sac plin cu argumente*; (pentru bani) LXX 4Rg.5.23. **II** (spec.) sac, pungă: (în care tonul își depune icrele) ARSTT. HA571a14. **III** (pl.) pantaloni largi, orientali; șalvari: EUR. Cyr.182, AR. V.1087. [cf. θυλάξ]
- Θυλάκο-φορέω-ῶ**, *vb.* a purta un sac: AR. Fr.789. [θυλάκος, -φορος]
- Θυλάξ**, ἄκος, ὁ *subst.* (= θυλάκος) sac: AESOP. 1.81.
- Θύλημα**, ατος, τό [ῦ] *subst.* |doar pl.| (poet.) prinos, ofrandă: AR. Pax1040, MEN. Dyc.440. [θυλέομαι]
- Θύμα**, ατος, τό *subst.* **I** 1 jertfă, victimă, sacrificiu, ofrandă: (frecv. despre animale sacrificate) τόδ' ὄζει θυμάτων ἐφεστίων AESCH. Ag.1310 *acesta este mirosul jertfelor pe vatră*; μετὰ τοὺς βοῦς ἵπποι ἦγοντο ~ τῷ Ἡλίῳ XEN. Cyr.8.3.12 *după boi veneau niște cai, jertfă pentru Soare*; (fig. despre persoane) θύματος λευσίμου AESCH. Ag.1118 *victimă hărăzită a fi ucisă cu pietre* (sc. *Clytaimnestra*); (despre o ofrandă de fructe) ἀνὰ θύματα SOPH. Tr.287 *jertfe neprihănite*; (posib. despre niște prăjituri în formă de animale) THUC. 1.126. **2** animal, vită (pentru înjunghiere): LXX Gen.43.16. **II** jertfire, sacrificare: ὄδ' ἦν τὰ κείνης θύματ' SOPH. El.573 *așa s-a întâmplat că ea* (sc. *Iphigenia*) *a fost jertfită*. [θύω²]
- Θυμ-ἄγρoικος**, ον *adj.* cu porniri de țăran, grosolan, necioplit: AR. Fr.790. [θυμός, ἄγρoικος]
- Θυμαίνω**, *vb.* {impf. ep. θυμαίνεσκον A.Rh. 3.1326} a fi supărat, a se mânia: (+ dat.) μηδαμῶς θυμαινέ μοι AR. Nu.1478 *nu te mânie pe mine*; HES. Sc.262, AR. Nu.610. [θυμός]
- Θυμ-αλγής**, ἔς *adj.* **I** care îndurează sufletul, care mâhnește inima; dureros, amarnic: χόλον θυμαλγέα πέσσει IL. 4.513 *coace o mânie care îi îndurează sufletul*; θυμαλγέα ἔπεα HDT. 1.129 *vorbe dureroase*; OD. 22.189, HES. Th.629, CALL. Hec.fr.263 ș.a. **II** îndurerat, mâhnit: AESCH. Ag.1031. [θυμός, ἀλγέω]
- Θυμάλων**, ωπος, ὁ [ᾶ] *subst.* tăciune, jar: AR. Ach.321, id. Th.729, LUC. Lex.24. [θύω? ὦψ?]
- Θυμᾶρέω-ῶ**, *vb.* a avea plăcere (în suflet), a se bucura: THEOC. 26.9. [θυμαρής]
- Θυμ-ᾶρής**, ἔς *adj.* |var. θυμήρης| pe potriava sau placul inimii; plăcut, drag: ἔχει δ' ἄλοχον θυμαρέα IL. 9.336 *îmi ține soața* (sau *iubita*, despre Briseis) *dragă inimii mele*; OD. 17.199, HES. Fr.43a.20, CALL. Cer.55. [θυμός, ἄραρίσκω]
- Θυμάρμενος**, ον *adj.* = θυμαρής: CALL. Dian.167.
- Θυμβρα**, ας, ἡ *subst.* cimbru: PLUT. M.662e.
- Θυμβρ-επίδειπνος**, ον *adj.* care are doar cimbru la masă, sc. amărât, frugal: (despre stomac) AR. Nu.421. [θύμβρα, ἐπίδειπνον]
- Θύμβρη**, ης, ἡ *subst.* Thymbra (sau Thymbre), câmpie în Troada, lângă Troia: IL. 10.430.
- Θύμβριον**, ου, τό *subst.* Thymbrium, oraș în Frigia: XEN. An.1.2.13.
- Θύμβρις**, ιδος, ὁ *subst.* Tibru, fluviu în Italia: PLUT. Rom.1.2.
- Θυμβρο-φάγος**, ον [ᾶ] *adj.* mîncător de cimbru, sc. acru, grav: βλέπουσα θυμβροφάγον AR. Ach.254 *cu o privire acră*. [θύμβρα, φαγεῖν]
- Θυμέλη**, ης, ἡ *subst.* **I** jertfelnic, altar: δεξιπύρους θεῶν θυμέλας EUR. Supp.64 *altarele primitive de foc ale zeilor*; AESCH. Supp.669, EUR. IA152 ș.a. **II** platformă, estradă, scenă: (despre un poet comic) τὸν ἀπὸ τῆς θυμέλης PLUT. Demetr.12.9 *omul de pe scenă*; PLUT. Alex.67.2, LUC. Salt.76. **III** reprezentație, spectacol de teatru: PLUT. Galb.14.2, id. M.822f. [θύω¹]
- Θυμελικός**, ἡ, ὄν *adj.* teatral, scenic: θεᾶς μουσικᾶς καὶ θυμελικᾶς PLUT. Fab.4.6 *spectacole muzicale și scenice*; PLUT. Sull.36.1. // **Θυμελικοί**, οί *subst.* dansatori pe scenă, muzicanți: PLUT. Cat.Mi.46.4, IOS. AI15.270.2. // **Θυμελικόν**, τό *subst.* stil vulgar (*propr.* de scenă), vulgaritate: PLUT. M.853b. [θυμέλη]
- Θυμ-ηγερέω-ῶ**, *vb.* a-și trage suflarea: OD. 7.283. [θυμός, ἀγειρω]
- Θυμ-ηδής**, ἔς *adj.* |superl. -έστατος Aesch.| care bucură sufletul, drag inimii, plăcut: χρήματ' ... θυμηδέ' OD. 16.389 *averea*

dragă inimii; AESCH. *Supp.*962, A.RH. 1.249.

[θυμός, ἦδος]

Θυμηδία, ας, ἡ *subst.* {ion. θυμηδίη Call.} bucurie a sufletului, desfătare a inimii: CALL. *Lyr.fr.*227.4, IOS. *B17.*63.4, PLUT. *M.*713d, (pl.) LUC. *Abd.*5.

[θυμηδής]

Θυμ-ήρης, ἐς *adj.* |comp. -έστερος LXX| (= θυμαρής) pe potrivă *sau* placul inimii; plăcut, drag: τί τοι θυμηρες ἀκούσαι; CALL. *Del.*29 *ce îți este pe plac să ascuți?*; (adv.) OD. 10.362, LUC. *Trag.*43, LXX *Int.*3.14. [cf. θυμαρής]

Θυμιάμα, ατος, τό *subst.* {ion. θυμίημα} I tămâie, (gener.) substanță aromatică, mirodenie, mireasmă: (folosită prin ardere în purificări și ceremonii religioase) HDT. 1.198, (pentru îmbălsămare) HDT. 4.71, (frecv. la pl.) θυμιάματα παρ' αὐτῆ παντοῖα καταγίζουσι HDT. 2.130 *lângă ea ard mirodenii de tot soiul*; πόλις ... θυμιαμάτων γέμει SOPH. *OT4 cetatea este plină de fumuri de tămâie*; AR. *Av.*1716, PLAT. *R.*373a, ARSTT. *EN*1118a11 ș.a. II ofrandă de tămâie (care arde), tămâiere: τῆ ὥρα τοῦ θυμιάματος NT *Lc.*1.10 *în ceasul tămâierii*; LXX *Ex.*30.1.

[θυμιάω]

Θυμιάσις, εως, ἡ *subst.* evaporare, vaporizare: ARSTT. *Mete.*387a30.

[θυμιάω]

Θυμιατήριον, ου, τό *subst.* {ion. θυμητήριον} I vas de ars tămâie, cățuie, cădelniță: HDT. 4.162, THUC. 6.46, DEM. 22.75, LXX *Iez.*8.11 ș.a. II altar de tămâiere: NT *Evr.*9.4.

[θυμιάω]

Θυμιατικός, ἡ, ὄν *adj.* care are proprietățile tămâiei: θυμιατικά σώματα PLAT. *Ti.*61c *corpuri rășinoase*.

[θυμιατός]

Θυμιατός, ἡ, ὄν *adj.vb.* care degajă fum *sau* vapori: ὕδωρ οὐ θυμιατὸν ἀλλ' ἀτμιστὸν ARSTT. *Mete.*387b7 *apa nu degajă fum, ci abur*.

[θυμιάω]

Θυμιάω-ῶ, vb. {ion. aor. ἐθυμίησα Hdt.6.97} I a arde (producând fum înmiresmat *sau* vapori), a face să fumege: λιβάνου ξανθὰ δάκρη θυμιάτε Pl. *Fr.Encom.*122.4 *ardeți lacrimi blonde de tămâie*; (pas.) ἡ πιμελή θυμιάται καὶ τήκεται ARSTT. *HA*571a32 *grāsimea se evaporă (sau scoate*

fum) și se topește; HDT. 3.107, id. 3.112, LUC. *Prom.*19, (pas.) HDT. 4.75 ș.a. II (abs.) a arde tămâie, a tămâia: (+ dat.) τοῖς γλυπτοῖς ἐθυμίων LXX *Os.*11.2 *ardeau tămâie chipurilor cioplite*; MEN. *Sam.*674, NT *Lc.*1.9, PLUT. *M.*938c. III a expune la fum, a afuma: (despre albine) ARSTT. *HA*623b20.

[θυμά]

Θυμίδιον, ου, τό *subst.* (glum.) suflețel mănios: AR. *V.*878.

[dim. al lui θυμός]

Θυμικός, ἡ, ὄν *adj.* |comp. -ώτερος| I inimos, plin de avânt, îndrăzneț: ~ ὢν ἐς μάχας καὶ παρακινδυνευτικός αἰεὶ APP. *Hann.*214 *la lupte fiind îndrăzneț și întotdeauna aventuros*; (despre animale) ARSTT. *HA*488b21, (comp.) PLUT. *M.*642b. II iute la mânie, irascibil: ARSTT. *Rh.*1389a9, (subst.) τὸ θυμικόν PLAT. *Def.*415e, ARSTT. *deAn.*432a25 *partea impulsivă sau pasională a sufletului*.

[θυμός]

Θυμικῶς, *adv.* |comp. -ώτερον| cu însuflețire *sau* mânie: PLB. 18.37.12, (comp.) id. 7.13.3, PLUT. *Arat.*47.5.

[θυμικός]

Θυμίτης, ου, ὁ [τ] *adj.m.* amestecat, aromatizat cu cimbrisor: (despre sare) AR. *Ach.*1099.

[θύμον]

Θυμοβορέω-ῶ, vb. (poet.) a mânca sufletul, a mâhni inima: HES. *Op.*799.

[θυμοβόρος]

Θυμο-βόρος, ον *adj.* (poet.) care mănâncă sufletul, care roade inima: (epitet al lui ἔρις „vrajbă”) IL. 7.210, A.RH. 4.1666.

[θυμός, βιβρώσκω]

Θυμο-δάκης, ἐς *adj.* (poet.) care mușcă sufletul, care rănește inima: ~ γάρ μῦθος OD. 8.185 *vorba [ta îmi] mușcă sufletul*.

[θυμός, δάκνω]

Θυμο-ειδής, ἐς *adj.* |comp. -έστερος, superl. -έστατος| I inimos, curajos, plin de îndrăzneală *sau* de temperament: (în op. cu ἄθυμος „lipsit de curaj”) PLAT. *R.*456a, μάχιμον καὶ θυμοειδὲς ἔθνος PLUT. *Aem.*6.1 *popor belicos și temperamental*. II iute la mânie, impulsiv, irascibil, (despre animale) focos, aprig, sălbatic: (în op. cu πραῦς „blând”) PLAT. *R.*375c, καὶ οἱ ἀνδρῆοι θυμοειδεῖς ARSTT. *EN*116b26 *oamenii curajoși sunt și ei irascibili*; (despre cai) XEN. *Mem.*4.1.3, (despre tauri) ARSTT. *Phgn.*807a14, (subst.)

τὸ θυμοειδές PLAT. *R.440e*, ARSTT. *Top.113b1 partea impulsivă sau pasională a sufletului.*

[θυμός, εἶδος]

Θῦμο-λέων, *adj.* [gen. -οντος] (poet.) cu inimă de leu, *sc.* curajos ca un leu: (despre Heracles, Achilleus și alți eroi războinici) IL. 5.639, id. 7.228, OD. 4.724, HES. *Th.1007*, AR. *Ra.1041*.

[θυμός, λέων]

Θῦμο-λίπης, *έξ adj.* lipsit de însufletire, descurajat: CALL. *Lyr.fr. 228.55*.

[θυμός, λείπω]

Θῦμό-μαντις, *εως adj.m.* care procește după inima sa (nu prin inspirație divină, cf. θεομάντις): AESCH. *Pers.224*.

[θυμός, μάντις]

Θῦμο-μάχέω-ῶ, *vb.* a fi foarte mâniaș, a se mânia: (abs.) PLB. 9.40.4, (+ prep. ἐπί, πρὸς) PLB. 27.8.4, PLUT. *Demetr.22.1*, (+ dat.) NT *Fp.12.20*.

[θυμός, μάχομαι]

Θύμον, ου, τό [ῶ] *subst. I* (bot.) soi de plantă aromatică mediteraneană; cimbrisor: ARSTT. *HA626b21*, id. *Pr.925a9*, (pl.) AR. *Pl.283*, MEN. *Dysc.605*. **II** mâncare pregătită din cimbrisor: (ca semn de sărăcie, cf. rom. praz, ceapă) ταῦτὸν θύμον φαγόντες AR. *Pl.253 care mâncați același cimbrisor (sc. duceți aceeași viață simplă)*: LUC. *Fug.14*.

[θύω² ?]

Θῦμο-πληθής, *έξ adj.* plin de mânie: AESCH. *Th.686*.

[θυμός, πληθος]

Θῦμο-ραΐστις, οῦ *adj.m.* care sfărâmă sufletul, care distruge viața, cumplit: ἀμφὶ δέ οἱ θάνατος χύτο ~ IL. 13.544 *moartea cumplită îl cuprinse*; IL. 16.591.

[θυμός, ραΐω]

Θῦμός, οῦ, ὁ *subst.* {eol. θυμος Sapph., Theoc.} **I** suflu vital, suflare, suflet, inimă, viață: ἄφορρόν οἱ ~ ἐνὶ στήθεσσιν ἀγέρθη IL. 4.152 *inima (sau suflarea) îi veni la loc în piept*; λίπε δ' ὅστέα ~ IL. 12.386 *sufletul îi părăsi oasele*; μή σε βάλω, ἀπὸ δὲ μελιηδέα θυμὸν ἔλωμαι IL. 17.17 *să nu te lovesc și să-ți iau viața dulce ca mierea*; τείρετο δ' ἀνδρῶν ~ ὑπ' εἰρεσίης OD. 10.78 *inima oamenilor era istovită de vâslit*; AESCH. *Ag.1388*, EUR. *Ba.620*, (despre animale) IL. 3.294, id. 16.469 *ș.a.*, (spec.) ~ δρακόντων ὁ οἶνος αὐτῶν LXX *Deut.32.33*

vinul lor este suflare (= venin) de balauri.

II suflet, inimă (considerată ca sediu al voinei, al sentimentelor și al gândirii): **1** voință, dorință, poftă: τά με ~ ἐνὶ στήθεσσι κελεύει IL. 7.68 *ce mă îndeamnă sufletul în piept*; οἱ ~ ἐβούλετο IL. 15.596 *îi poftea inima*; ἤθελε θυμῷ IL. 16.255 *dorea în sufletul său (sau din inimă)*; πῖεειν ὅτε ~ ἀνώγοι IL. 4.263 *să bei oricând [îți] cere inima*; σφι ~ ἐγένετο θεήσασθαι τὸν πόλεμον HDT. 8.116 *le era poftă (= aveau chef) să vadă războiul*; (cu elipsa verbului) ὧς σοι ~ SOPH. *El.1319 cum ți-e vrerea*. **2 a** suflet, inimă, stare de spirit, temperament, fire: χαῖρε δὲ θυμῷ IL. 14.156 *se bucura în inima sa*; οὐδέ τι θυμῷ ταρβεῖ οὐδέ φοβεῖται IL. 21.574 *nu simte teamă în suflet, nici nu se pune pe fugă*; ἐγὼ τὴν ἐκ θυμοῦ φίλεον IL. 9.343 *eu o iubeam din inimă*; ἀπὸ θυμοῦ μᾶλλον ἐμοὶ ἔσσει IL. 1.562 *o să îmi ieși de tot din suflet (propr. vei fi tot mai departe de inima mea)*; ἄπαντι θυμῷ AESCH. *Eu.738 cu toată inima*; ἕνα θυμὸν ἔχοντες IL. 15.710 *având o singură (= aceeași) simțire*. **b** însufletire, îndrăzneală, avânt, curaj: πᾶσιν δὲ παραὶ ποσὶ κάππεσε ~ IL. 15.280 *tuturor sufletul le căzu la picioare (= toți își pierdură însufletirea)*; θυμὸν ἔχε ἀγαθὸν HDT. 1.120 *fii îndrăzneți!*; ἐν τοῖσι δεινοῖς θυμὸν οὐκ ἀπόλεσεν SOPH. *El.26 nu și-a pierdut curajul în primejdii*; ἀμαχὸν τε καὶ ἀνίκητον ~ PLAT. *R.375b însufletirea este ceva irezistibil și invincibil*. **c** mânie, furie: δάμασον θυμὸν μέγαν IL. 9.496 *domolește-ți inima mare (sc. semeția, mânia)*; τῷ θυμῷ χρᾶται HDT. 1.137 *dă drum mâniei*; ~ ὀξύς SOPH. *OC1193 mânie violentă (propr. ascuțită)*; ἴν' ἐγὼ γελάσω καὶ τὸν θυμὸν καταθῶμαι AR. *V.567 ca să râd și să îmi las mânia*; (glum.) τὸν θυμὸν δακῶν AR. *Nu.1369 mușcându-mi sufletul (sc. călcându-mi pe inimă)*; ὁ ~ κυρίου LXX *Is.30.33 mânia Domnului*. **3** minte, cuget: ἦδε κατὰ θυμὸν IL. 2.409 *știa în inima sa*; ἐν θυμῷ βάλληται HES. *Op.297 fine minte (propr. aruncă în inimă)*; ὃ θυμέ, νυνὶ βωμολόχον ἔξευρέ τι AR. *Eq.1194 o, minte, născoceste un șiretlic ceva!*

[cf. θύω², lat. *fūmus*?]

Θῦμοσοφικός, ἡ, ὄν *adj.* [superl. -ώτατος] înzestrat cu istețime, dotat: (iron.) AR. *V.1280*.

[θυμόσοφος]

Θῦμό-σοφος, ον *adj.* ager la minte, isteț, inteligent: AR. *Nu.877*, PLUT. *Art.17.3*, (despre elefant) ARR. *Ind.14.4*, (subst.) PLUT. *M.970e*.

[θυμός, σοφός]

Θῦμοφθορέω-ῶ, *vb.* a i se prăpădi (cuiva) inima, a se chinui: SOPH. *Tr.142*.

[θυμοφθόρος]

Θῦμο-φθόρος, ον *adj.* (poet.) I care distruge viața, care aduce moartea, ucigător: θυμοφθόρα φάρμακ' OD. 2.329 *otrāvuri aducătoare de moarte*; (fig. despre niște semne scrijelite pe o tăbliță) IL. 6.169. II care prăpădește sau necăjește inima, copleșitor, supărător: ἄχος ... θυμοφθόρον OD. 4.716 *măhnire care prăpădește inima*; (despre o persoană) OD. 19.323, (despre sărăcie) HES. *Op.717*, AESCH. *Ag.103*, A.RH. 1.803.

[θυμός, φθείρω]

Θῦμῶ-ῶ, *vb.* |aor. ἐθύμωσα; *med.-pas.* viit. θυμώσομαι, aor. ἐθύμωθην, pf. τεθύμωμαι| I (*act.*) a mânia, a întârâta: EUR. *Supp.581*, (abs.) LXX *Os.12.15*. II (*med., pas.*) a fi mâniș, a se mânia, a se înfuria, (despre animale) a fi furios, a fi nărăvaș: (abs.) AESCH. *Ag.1069*, HDT. 3.1, SOPH. *OT344*, (+ dat.) AESCH. *Eu.733*, θυμοῦμαι τῆ ξυντυχίᾳ AR. *Ra.1006* *această întâlnire mă scoate din fire*: (+ prep. ἐς, περί, πρός, ἐπί ș.a.) ἐς τοὺς τοκέας καὶ ἐς τοὺς κρέσσονας τεθυμῶσθαι HDT. 3.52 *a te mânia pe părinții tăi și pe cei mai puternici [ca tine]*; AESCH. *Ag.1368*, (spec.) ταῦροι δ' ὕβρισται κάς κέρας θυμούμενοι EUR. *Ba.743* *tauri furioși care amenință cu carnea*; (subst.) τὸ θυμούμενον THUC. 7.68 *mânia*.

[θυμός]

Θῦμῶδης, ες *adj.* |comp. -έστερος| (= θυμοειδής) I plin de îndrăzneală sau de temperament: ARSTT. *Rh.1389a26*. II iute la mânie, impulsiv, violent, agresiv, aprig: ARSTT. *EN1149b14*, (despre tauri și vieri) id. *PA651a3*, LXX *Pr.31.4*, PLUT. *M.462a*.

[θυμός, -ωδης]

Θῦμῶμα, ατος, τό [ῥ] *subst.* pornire nestăpănită, furie, mânie: AESCH. *Eu.860*.

[θυμῶμα]

Θύνέω-ῶ, *vb.* (= θύνω) a se năpusti: HES. *Sc.156*, id. *Sc.210*.

Θυννάζω, *vb.* a prinde (cu ostia) pește ton: (glum.) θυννάζοντες εἰς τοὺς θυλάκους AR. *V.1087* *împungându-i în șalvari cu pe toni*: [θύννος]

Θύννειος, α, ον *adj.* de ton: (subst.) θύννεια θερμά AR. *Eq.354* *bucăți fierbinți de ton*.

[θύννος]

Θυννευτικός, ή, όν *adj.* bun pentru pescuirea tonului: (despre un năvod) LUC. *Sat.24*.

[θύννος]

Θυννίς, ίδος, ή *subst.* femela peștelui ton: ARSTT. *HA543a9*, AR. *Fr.414*.

[θύννος]

Θυννο-κέφαλος, ον *adj.* cu cap de ton: (subst.) LUC. *VH1.35*.

[θύννος, κεφαλή]

Θύννος, ου, ό *subst.* (iht.) ton: HDT. 1.62, AESOP. 1.115, AESCH. *Pers.424* ș.a.

Θυννοσκοπέω-ῶ, *vb.* a pândi ca un pescar de toni: (glum.) τοὺς φόρους θυννοσκοπῶν AR. *Eq.313* *pândind birurile ca pe toni*.

[θυννοσκόπος]

Θυννο-σκόπος, ου, ό *subst.* persoană care pescuiește ton la pândă, pândăș de toni: ARSTT. *HA537a19*, PLUT. *M.980a*.

[θύννος, σκοπέω]

Θυννώδης, ες *adj.* ca un (pește) ton, sc. stupid, prostesc: LUC. *ITr.25*.

[θύννος, -ωδης]

Θύνω, *vb.* |doar prez. și impf.| {impf. ep. θύνων IL. 2.446 și ἐθύνεον HES. *Sc.156*} I a se năpusti, a da năvală, a zori: μηδέ μοι οὕτω θῦνε διὰ προμάχων IL. 5.250 *nu zori așa printre luptătorii din frunte*; IL. 2.446, OD. 24.449, (fig.) PL. *P.10.54*. II a se dezlanțui, a se înfuria: IL. 11.570.

[θύω]

Θῦο-δόκος, ον *adj.* primitiv de ofrande înmiresmate: (despre templul de la Delphoi) EUR. *Ion.511*, id. 1549.

[θύος, δέχομαι]

Θῦόεις, εσσα, εν *adj.* înmiresmat: θυόεν νέφος IL. 15.153 *nor înmiresmat*: (despre un altar) PIND. *Fr.Dith.75.3*, EUR. *Tr.1061* CALL *Del.300*.

[θύος]

Θύον, ου, τό [ῥ] *subst.* I (bot.) specie de tuia, *Callitris quadrivalvis*, al cărei lemn era ars pentru a înmiresma aerul: OD. 5.60. II (pl. θύα) ofrande: PIND. (ap. Plut. *M.120c*).

[cf. θύος]

Θύος, εος, τό [ῥ] *subst.* |poet. dat. pl. θυέεσι Hom. și θυέεσι HES.| jertfă (fume-gândă), ofrandă: (frecv. la pl.) σύν θυέεσι IL. 6.270 *cu ofrande înmiresmate*; OD. 15.261, HES. *Op.338* ș.a., (sg.) AESCH. *Ag.1409*.

[θύω¹]

Θῦοσκέω-ῶ, *vb.* a aduce (o) jertfă, a sacrifică: (dub.) AESCH. *Ag.*87.

[θυοσκόος]

Θυοσ-κόος, ου, ὁ, ἡ *subst.* persoană care examinează jertfele (cf. lat. *haruspex*) sau care oficiază un sacrificiu; preot sau preoteasă: (distins de ἱερῆες) ἢ οἱ μάντιές εἰσι θυοσκόοι ἢ ἱερῆες IL. 22.145 *prooroci care ghicesc în jertfe sau preoți*; OD. 21.145, (despre menade) EUR. *Ba.*224, id. *Rh.*68.

[θύος, κοέω?]

Θῦῶ-ῶ, *vb.* [doar part. pf. pas. τεθυωμένος] a parfuma, a înmiresma: IL. 14.172, CALL. *Lav.Pall.*63.

Θύρα, ας, ἡ *subst.* {ep. ion. nom. sg. θύρη, gen. pl. θυράων și θυρέων, dat. pl. θύρησι}

I 1 *ușă, poartă, canat*: (frecv. pl. cu sens de sg.) ἐπὶ (sau παρὰ) Πριάμοιο θύρησι IL. 2.788, IL. 7.346 *la porțile (sc. în fața palatului) lui Priam*; θύρας ... αὐλῆς κληῖσαι κληῖδι OD. 21.240 *a închide poarta curții cu cheia*; δόμου ἐν πρώτῃσι θύρησι OD. 1.255 *la poarta cea mai din față a casei (sc. chiar la intrare, în pragul casei)*; (sg.) θύρη ἐπίθεος θαλάμοιο OD. 22.157 *închide (propr. pune) ușa cămării*; ἐκρούσαμεν τὴν θύραν PLAT. *Pr.*314d *am bătut la ușă*; τίς ἐσθ' ὁ κόπας τὴν θύραν; AR. *Nu.*133 *cine bate la ușă?*; ἄνοιγε τὴν θύραν AR. *Nu.*183 *deschide ușa!*; ὤσαντες τὴν θύραν τοῦ δωματίου LYS. 1.24 *după ce am împins (pentru a deschide) ușa camerei*; (spec.) οἱ φραξάμενοι τὴν ἀκρόπολιν θύρησίν τε καὶ ξύλοισι HDT. 8.51 *care împrejmuiseră Acropola cu canaturile de ușă și cu bârne*; (pron.) ἐπὶ θύραις τὴν ὕδριαν ARSTT. *Rh.*1363a7 *[a sparge] urciorul la poartă (sc. a suferi un eșec în ultimul moment, cf. rom. a se îneca la mal)*. **2** *ușă la intrarea principală a unei locuințe, ext. casă, reședință, curte*: ἡ γυνὴ τοῦ Ἰνταφρένεος φοιτῶσα ἐπὶ ταῖς θύραις τοῦ βασιλέως HDT. 3.119 *soția lui Intaphrenes tot venea pe la porțile (= palatul) regelui*; τοὺς σοφοὺς ... ὁρᾶν ἐπὶ ταῖς τῶν πλουσίων θύραις διατρίβοντας ARSTT. *Rh.*1391a12 *văd înțelepții petrecându-și timpul pe la ușile (= casele) celor bogăți*; οἱ τῶν ἀρίστων Περσῶν παῖδες ἐπὶ ταῖς βασιλέως θύραις παιδεύονται XEN. *An.*1.9.3 *copiii nobililor persani sunt crescuți la curtea regelui*; PLAT. *R.*364b. **3** (fig.) *ușă, poartă, intrare*: ἐπὶ ταῖς θύραις τῆς Ἑλλάδος ἐσμέν XEN. *An.*6.5.23 *suntem la*

porțile Elladei: Μουσῶν ἐπὶ ποιητικὰς θύρας ἀφίκηται PLAT. *Phdr.*245a *ajunge la poarta Muzelor (sc. s-a dedicat poeziei)*; ἦνοιζεν τοῖς ἔθνεσιν θύραν πίστεως NT *Fp.*14.27 *a deschis neamurilor ușa credinței*; (cu aluzie obscenă) AR. *Lys.*309, id. *Ec.*316. 4 (f. rar în loc de πύλαι) *poartă a unei cetăți*: τὰς ἄλλας ἀπέκλεισε θύρας PLUT. *Cat.Mi.*65.3 *a închis celelalte porți ale cetății*. **II** (prin analogie) **1** *plută*: ἐκ μυρικής πεποημένη θύρη, κατερραμμένη ῥηπὶ καλάμων HDT. 2.96 *plută făcută din tamarisc, legată cu o împletitură de trestii*. **2** *chepeng, trapă*: HDT. 5.16. **3** *ușiță, porțiță*: (la o trăsură) XEN. *Cyr.*6.4.9. **III** *loc de intrare, deschizătură*: (într-o grotă) πέτρην ἐπέθηκε θύρησιν OD. 9.243 *a pus o stâncă în ușă*; (într-un mormânt) NT *Mt.*27.60.

[i.-e. *dhur-, cf. lat. *fores*]

Θύραζε, [ῦ] *adv.* **I** *la ușă, în fața porții, afară din casă*: βῆ δὲ ~ IL. 18.416 *ieși la ușă (sau afară din casă)*; IL. 18.29, OD. 15.62. **II** (gener.) *afară*: ἐκ ... οἱ μηροῦ δόρυ ... ὥσε ~ IL. 5.694 *îi trase lancea afară din coapsă*; ἔνδον ἔμεινε ... οὐδὲ ~ ἐξέπητ HES. *Op.*97 *rămase înăuntru și nu zbură afară*; (fără mișcare) EUR. *Or.*604, (+ gen.) ~ τῶν νόμων EUR. *Ba.*331 *în afara rânduierilor*; OD. 5.410, AR. *Ra.*752, ARSTT. *GA*718b32 ș.a.

[*θύρασδε, θύρα]

Θύραθεν, [ῦ] *adv.* *de la ușă, de (din) afară*: αἱ ~ εἰσοδοὶ EUR. *Andr.*952 *vizitele (propr. veniriile de dincolo de ușă)*; τὰ τῶν ~ AESCH. *Th.*68 *cele de afară (sc. ceea ce se întâmplă dincolo de porțile cetății)*; οὐτ' ἔνδοθεν οὔτε ~ SOPH. *Tr.*1021 *dinăuntru sau din afară*; τὸν ἄερα τὸν ~ ARSTT. *Resp.*480a30 *aerul exterior*; EUR. *Fr.*1063.4.

[θύρα, -θεν]

Θύραθι, [ῦ] *adv.* {ep. θύρηθι} (în) *afară*: μάλα δ' ὤκα θύρηθ' ἔα ἀμφὶς ἐκείνων OD. 14.352 *foarte curând eram afară (din apă), departe de ei*.

[θύρα, -θι]

Θυραῖος, α, ον și ος, ον *adj.* **I** *care este la ușă sau la poartă, în afara casei, (în) exterior*: οὔτοι θυραῖα τῆδ' ἔμοι σχολῆ πάρα τρίβειν AESCH. *Ag.*1055 *nu mai am timp să zăbovesc (afară) la poartă*; τόνδε βλέπω θυραῖον ἤδη· διὰ τάχους δ' ἐλεύσεται SOPH. *Tr.*595 *îl văd deja la ușă*; *va pleca grabnic*; μ' ἄν ... θυραῖον οἰχεῖν SOPH. *El.*313 *aș fi ieșit la poartă*. **II** *care este din afara casei*.

străin (de casă): γυνή ~ ἡ θανούσα EUR. *Alc.805 femeia moartă [era] o străină*; κόλαξ παρενδύς ~ PLUT. *M.479a un lingușitor care se strecoară de afară în casă*. **III** care este în afara porților (cetății), în străinătate, plecat: μέμνησ' Ὀρέστου, κεί ~ ἔσθ' ὅμως AESCH. *Ch.115 aminteste-ți de Orestes, chiar dacă este plecat (din țară, departe)*; (în op. cu ἐμφύλιος „intern, civil”) ~ ἔστω πόλεμος AESCH. *Eu.864 războiul să fie la porțile cetății (sc. cu străinii)*; EUR. *Ion702*. **IV** care aparține altcuiva, străin: χειρὸς θυραίας ἀναμένειν κουφίσματα EUR. *Ph.848 a aștepta ușurarea unei mâini străine (= dată de mâna altcuiva)*; AESCH. *Ag.837*. **V** ex-pus, dezgolit: θυραῖον ἀμφὶ μηρὸν SOPH. *Fr.872 în jurul coapsei dezgolite*.

[θύρα]

θύρασι(ν), [ῥ] *adv.* **I** la ușă sau la poartă, afară (din casă), în exterior: ὁ γὰρ βωμὸς ~ καὶ δὴ AR. *Pax 942 altarul [este] chiar la poartă*; EUR. *El.1074*, AR. *Ec.993*, id. *V.891* ș.a. **II** în afara porților cetății, afară (din țară); SOPH. *OC401*.

[loc. lui θύρα]

θύραυλέω-ῶ, *vb.* **I I** a sta afară (din casă), a trăi sub cerul liber: γυμνοὶ καὶ ἄστροτοι θυραυλοῦντες τὰ πολλὰ ἐνέμοντο PLAT. *Plt.272a în cea mai mare parte a timpului trăiau sub cerul liber, fără haine și așternuturi*; PLAT. *Lg.695a*, XEN. *Oec.7.30*, ISOC. *6.76*, ARSTT. *Oec.1343b4*. **2** (milit.) a petrece noaptea sub cerul liber, a campa: ARSTT. *Pol.1319a24*, PLUT. *Caes.17*. **II** a-și petrece noaptea la ușa cuiva: (despre îndrăgostiți) PLUT. *M.759b*.

[*θύραυλος, θύρα, αὐλή]

θύραυλία, *ας*, ἡ *subst.* **I I** trai sub cerul liber: ARSTT. *Oec.1344a4*, (despre animale) id. *GA783a19*. **2** (milit.) bivouac: PLUT. *M.498c*. **II** așteptare la ușă: (pentru a fi primit de cineva) LUC. *Merc.Cond.10*.

[θυραυλέω]

θύρᾶ-ωρός, ὄν *adj.* care păzește ușa: (despre niște câini) IL. *22.69*.

[cf. θυρωρός]

Θυρεά, ᾶς, ἡ *subst.* |var. Θυραεῖ, -ῶν Hdt. *1.82*| Thyrea, regiune și oraș în Argolida (Pelopones): THUC. *2.27*, PLUT. *Nic.6.7*.

θύρεᾶ-φόρος, ὄν *adj.* v. θυρεοφόρος: PLB. *5.53.8*, PLUT. *Crass.25.2*, ARR. *Tact.4.4*.

θύρεός, ου, ὁ *subst.* **I** stâncă pusă ca ușă: (la intrarea într-o grotă) OD. *9.240*, id. *9.313*. **II**

scut mare oblong (în formă de ușă), pavăză (= lat. *scutum*, în op. cu ἀσπίς = *clipeus* „scut rotund”): LXX *2Par.26.14*, PLB. *6.23.2*, IOS. *A17.55.2* ș.a., τὸν μὲν Φάβιον θυρεὸν καλεῖσθαι, τὸν δὲ Μάρκελλον ζίφος PLUT. *Marc.9.7 Fabius era numit „scutul”, iar Marcellus „spada” (Romei)*; (fig.) τὸν θυρεὸν τῆς πίστεως NT *Ef.6.16 pavăza credinței*.

[θύρα]

θύρεοφόρεω-ῶ, *vb.* a purta sau a fi înarmat cu un scut mare oblong (cf. θυρεός): PLB. *10.13.2*.

[θυρεοφόρος]

θύρεο-φόρος, ου, ὁ *adj., subst.* |var. θυραεφόρος| purtător de sau înarmat cu scut oblong (cf. θυρεός): LXX *1Par.12.25*, PLB. *10.29.6*, PLUT. *Ant.45.3*.

[θυρεός, φέρω]

θύρ-επανοίκτης, ου *adj.m.* deschizător de uși, spărgător: (poreclă dată filosofului Crates, care intra neinvitat în casele oamenilor) PLUT. *M.632e*.

[θύρα, ἐπανοίγω]

θύρετρον, ου, τό [ῥ] *subst.* canat de ușă, de unde ușă, poartă (= θύρα): (frecv. pl.) τὸς ἔβραχε ... θύρετρα πληγέντα κληῖδι, πετάσθησαν δὲ οἱ ὄκα OD. *21.49 așa murgiră canaturile ușii, lovite de cheie, și îi zburară îndată în lături (= se deschiseră larg în fața lui)*; ἀμφὶ τὰ θύρετρα XEN. *An.5.2.17 pe la porți (sc. la ieșire)*; IL. *2.415*, OD. *18.385*, PI. *1.7.6*, EUR. *HF999* ș.a., (sg.) PLB. *30.18.5*.

[θύρα]

θύρη, (ep. ion.) v. θύρα

θύρηθ', (ep. ion.) v. θύραθι

θύρηφι, [ῥ] *adv.* la ușă, afară: OD. *9.238*, id. *22.220*, HES. *Op. 365*.

[instr. al lui θύρη]

θύριον, τό *subst.* ușă mică, portiță: AR. *Nu.92*, PLUT. *AgisCleom.29.4*, LUC. *Symp.20* (fig.) παραβαλοῦ τὸ ~ τοῦ λόγου PLUT. *M.940f pune ușița discursului (sc. încheie discursul)*.

[dim. al lui θύρα]

θύρίς, ἶδος, ἡ *subst.* **I I** ușă mică, ușiță: PLAT. *R.359d*. **2** (frecv.) fereastră: πασῶν ἅμα τῶν θυρῶν τοῦ δωματίου καὶ τῶν θυρίδων ἀναπεταννυμένων PLUT. *Caes.63.8 toate ușile și ferestrele încăperii s-au deschis deodată*; AESOP. *1.170*, AR. *Th.797*, id. *V.379*, ARSTT. *deAn.404a4*, LXX *Gen.8.6*

ș.a. **II** (prin analogie) 1 celulă, alveolă, cămăruță: (la fagurele de albine sau de viespi) ARSTT. HA624a7, id. HA628a20. 2 valvă: (de moluscă) ARSTT. HA529b7.

[dim. al lui θύρα]

Θύροκοπέω-ῶ, vb. **I** a izbi sau a sparge uși: (ca efect al beției) AR. V.1254. **II** a bate la ușă: PLUT. M.828f, (glum. despre un flecar) τὴν πλευρὰν θυροκοπῶν τῇ χειρὶ PLUT. M.503a *dându-ți ghionturi în coaste*.

[θυροκόπος]

Θύρο-κόπος, ov *adj.* care bate la uși, cerșetor: AESCH. Ag.1195.

[θύρσος, κόπτω]

Θύρώω-ῶ, vb. [aog. ἐθύρωσα; pas. part. pf. τεθυρωμένος] a pune uși (unei încăperi), a dota cu uși: (+ ac.) τὸν ... τοῖχον ἐκκόψας καὶ θυρώσας, κατεκάλυψεν ἀύλαια τὰς θύρας PLUT. Art.29.4 *spărgând zidul și făcându-i o ușă, a ascuns-o cu o perdeă*: AR. Av.614, LXX 1Mac.4.57, (pas.) LUC. Hipp.8, (fig.) βλεφάροις αὐτὴν (sc. τὴν ὄψιν) θυρῶσαι XEN. Mem.1.4.6 *a înzestra ochii cu pleoape (ca niște porți)*.

[θύρα]

Θυρσάζω, vb. {lacon. part. gen. pl. fem. θυρσαδδῶν în loc de θυρσαζουσῶν} a mânui sau a flutura tirsul: (într-o serbare bahică) AR. Lys.1313.

[θύρσος]

Θυρσάριον, ου, τό *subst.* tirs micuț: PLUT. M.614a.

[dim. al lui θύρσος]

Θυρσο-μᾶνῆς, ἐς *adj.* care agită tirsul în delir: (despre Bacchos) (pasaj corupt) EUR. Ph.792.

[θύρσος, μᾶνιωμα]

Θύρσος, ου, ὁ *subst.* **I** tirs (thyrsos), toiag bahic: (împodobit cu iederă, frunze de viță și în vârf cu un con de pin, purtat de zeul Bacchos-Dionysos și de adepții cultului său) EUR. Ba.25, PLUT. Alex.2.9, LUC. DDeor. 22.1 ș.a. **II** toiag de sărbătoare: LXX 2Mac. 10.7, id. Iud.15.12.

Θυρσοφορέω-ῶ, vb. a purta tirsul, a conduce cu tirsul: (+ ac.) θυρσοφορεῖς θιάσους EUR. Ba.557 *conduci cu tirsul alaiurile bahice*.

[θυρσοφόρος]

Θυρσοφορία, ας, ἡ *subst.* procesiune cu tirsuri: PLUT. M.671e.

[θυρσοφόρος]

Θυρσο-φόρος, ov *adj.* purtător de tirs: (despre bacante) EUR. Cyc.64.

[θύρσος, φέρω]

Θύρωμα, ατος, τό *subst.* **I** portal; canat (de ușă), ușă: (frecv. pl.) ὄροφαῖς καὶ θυρώμασι τοῖς τῶν Πλαταιῶν ἐχρήσαντο THUC. 3.68 *s-au folosit de acoperișurile și de ușile [caselor] plateenilor*: HDT. 2.169, LYS. 19.31, PLAT. Ph.280d, DEM. 29.3 ș.a. **II** cadru al ușii, intrare: LXX 3Rg.6.31.

[θυρόω]

Θυρών, ῶνος, ὁ *subst.* vestibul, antreu, hol, pridvor: SOPH. El.328, id. OT1242, PLUT. Pyrrh.34.5, LUC. Merc.Cond.42.

[θύρα]

Θύρωρέω-ῶ, vb. a păzi ușa, a fi portar: PLUT. M.830b.

[θυρωρός]

Θύρ-ωρός, ου, ὁ, ἡ *subst.* {ep. θυραωρός II. 22.69, v. supra} paznic la ușă sau la poartă; portar, portăreasă: SAPPH. Fr.110a, HDT. 1.120, AESCH. Ch.565, PLAT. Pri.314c ș.a., (fem.) LXX 2Rg.4.6, NT In.18.16, (titlul unei comedii a lui Menandru) MEN. Fr.208-209.

[θύρα, ὀράω]

Θύσᾶνόεις, εσσα, εν *adj.* {ep. θυσσανόεις} împodobit cu ciucuri: (despre egida Athenei) IL. 5.738 ș.a.

[θύσανος]

Θύσᾶνος, ου, ὁ [ῦ] *subst.* canaf, ciucure, franj: (despre egida Athenei) τῆς ἑκατὸν θύσανοι παγχρύσειοι ἠερέθονται IL. 2.448 *de care atârână o sută de ciucuri cu totul de aur*: (la cingătoare) IL. 14.181, HES. Sc.225, HDT. 4.189, A.RH. 4.1146, (f. rar sg.) κῶας αἰγλᾶεν χρυσέω θυσάνω Pl. P.4.231 *lână strălucitoare cu zăvii de aur*.

Θύσανωτός, ἡ, ὄν *adj.* (= θυσανόεις) împodobit cu ciucuri: HDT. 2.81, id. 4.189, IOS. B/5.231.3.

Θύσθλα, ων, τά *subst.* **I** (pl.) obiecte (prob. tirsuri) folosite în sărbătorile orgiastice ale lui Dionysos: IL. 6.134. **II** sărbătoare orgiastică (în cinstea lui Dionysos): PLUT. M.501f.

[*θύρσ-θλα, cf. θύρσος]

Θυσία, ας, ἡ *subst.* {ion. θύσιη} **I** jertfă, sacrificiu; animal de jertfă, ofrandă, prinos: θυσίησι μεγάλῃσι τὸν ἐν Δελφοῖσι θεὸν ἰλάσκετο HDT. 1.50 *căută să câştige bunăvoința zeului din Delphoi prin sacrificii mari*: θυσίας ἐπετείουσι προσάγουσι προβάτων καὶ ἵππων HDT. 4.62 *aduc jertfe anuale de vite și cai*: θυσίας ἔρδειν HDT. 1.131,

θυσίας ποιέεσθαι HDT. 1.132 *a aduce jertfe, a oferi un sacrificiu*; θεοῖς θυσίας καὶ ἀναθήματα ... θύειν PLAT. *R.362c a aduce zeilor jertfe și dedicații*; ὅταν ἐκ χειρῶν θεοὶ θυσίαν δέχωνται AESCH. *Th.701 când zeii primesc jertfă din mâinile [tale]*; δέξει θυσίαν τὴν ἡμετέραν AR. *Pax977 primește jertfa noastră!*; (fig.) παραστήσαι τὰ σώματα ὑμῶν θυσίαν ζῶσαν NT *Rm.12.1 a oferi trupurile voastre [ca] jertfă vie*; Pl. *O.7.82 ș.a. II 1 ceremonial de jertfă*: θυσιή δέ σφι ἦδε κατέστηκε HDT. 2.39 *ceremonialul de jertfă l-au stabilit în felul următor. 2 sacrificiu public, sărbătoare sacră*: χοροῖς καὶ θυσίαις THUC. 5.16 *cu coruri și sacrificii publice*; εἰς τὸν θεὸν ἐποίησα οὗ ἦν ἡ παροῦσα ~ PLAT. *Phd.61b am făcut [un imn] către zeul a cărui sărbătoare era*; ἡμεῖς ἐν θυσίαις ἦμεν τότε DEM. 18.218 *noi atunci eram în jertfiri (= aduceam jertfe)*; ARSTT. *Pol.280b37, ISOC. 19.10.*

[θύω¹]

Θυσιάζω, *vb.* |aor. ἐθυσίασα| **I** a sacrificia, a jertfi, a aduce ca jertfă: (abs.) ὁ θυσιάζων θεοῖς LXX *Ex.22.19 cel care jertfește zeilor (păgâni)*; IOS *A110.67.2, (+ ac.) LXX Lev.7.6, id. 2Par.7.5, LUC. Herm.57. II* a jertfi, a măcelări, a omori: LXX *4Rg.23.20.*

[θύσια]

Θυσίασμα, ατος, τό *subst.* jertfă, animal de jertfă: LXX *Ex.23.18, id. Lev.2.13 ș.a.*

[θύσιάζω]

Θυσιαστήριον, ου, τό *subst.* altar, jertfelnic: LXX *Gen.8.20, NT 1Cor.9.13, IOS. A17.361.2.*

[θύσιάζω]

Θυσίμος, ον [ῦ] *adj.* potrivit pentru a fi jertfit, care poate fi sacrificat: κτήνεα ... θύσιμα HDT. 1.50 *vite potrivite pentru jertfă*; (glum.) AR. *Ach.784, IOS. A112.140.2, (subst.) PLUT. M.437a.*

[θύω¹]

θύσις, εως, ἡ *subst.* |posib. θύσις| caracter năvalnic; impetuozitate, tumult: (al sufletului) PLAT. *Cra.419e.*

[θύω²]

Θυσσαγέται, ὠν, οἱ *subst.* tissageți, populație (ugro-finică) așezată la est de fluviul Tanais (Don), în zona munților Urali: HDT. 4.22.

Θυσσανόεις, (ep.) *v.* θυσανόεις

Θύσσος, ου, ἡ *subst.* |var. Θυσσός Thuc. 4.109| Thyssos, oraș în Macedonia: HDT. 7.22.

Θυστάς, ἄδος, ἡ *adj.f.* propriu unui sacrificiu, (ca) de jertfire: Ἑλληνικὸν νόμισμα θυστάδος βοῆς AESCH. *Th.269 rânduiala grecilor de a striga atunci când se aduc jertfe*; (despre rugăciuni) SOPH. *Ant.1019, (subst.) EUR. Fr.1101.*

[θύω¹]

Θυτέον, *adj.vb.* trebuie aduse jertfe, făcute sacrificii: AR. *Av.1237, PLAT. R.365e, LUC. Hist. Conscr.39.*

[θύω¹]

Θυτήρ, ἦρος, ὁ *adj.m., subst.* jertfitor, sacrificator; (preot) care oficiază sacrificiile: ~ γενέσθαι θυγατρός AESCH. *Ag. 224 a deveni jertfitorul propriei fiice (= a-și sacrifica fiica)*; AESCH. *Ch.255, SOPH. Tr.613.*

[θύω¹]

Θυτήριον, ου, τό *subst.* (= θυμα) jertfă, sacrificiu: EUR. *IT243.*

[θύω¹]

Θυτής, ου, ὁ [ῦ] *subst.* (= θυτήρ) sacrificator, ghicitor: CALL. *Iamb.fr.194.25, PLUT. Galb.24.2, id. Cim.18.5.*

[θύω¹]

θύω¹, [ῦ freqv. la prez. și impf., mereu la viit. și aor. act.; ῦ la pf. act. și pas., și la aor. pas.] *vb.* |impf. ἔθυον, viit. θύσω, aor. ἔθυσα, pf. τέθυκα; med. viit. θύσομαι, aor. ἐθυσάμην; pas. viit. τυθήσομαι, aor. ἐτύθην, pf. τέθυμαι, m.m.c.p. ἐτεθύμην| {ep. impf. θύον Od. 15.222, aor. θύσα Od. 14.446; dor. viit. θυσῶ Theoc. 2.33, conjct. prez. 3pl. θύωντι Theoc. 4.21} **I** (act.) **I** a aduce jertfe, a da ofrandă, a jertfi, a sacrifica, a închina: (la Hom. mereu despre jertfe nesângeroase, oferite zeilor prin ardere) θεοῖσι δὲ θύσαι Πάτροκλον ... ὁ δ' ἐν πυρὶ βάλλε θυηλάς IL. 9.219 *il puse pe Patroclus să aducă jertfă zeilor, iar acesta aruncă prinoseul în foc*; ἄργματα θύσε θεοῖσ' αἰεγενέτησι OD. 14.446 *jertfi primele bucate zeilor veșnic trăitori*; ἀποτρόποισι δαίμοσιν θέλουσα θύσαι πέλανον AESCH. *Pers.204 zeilor ocrotitori dorind să închin o turtă*; (abs.) ~ ἐπὶ τοῦ βωμοῦ HDT. 6.81 *a aduce jertfe pe altar*; (pas.) HDT. 2.39. **2** a a ucide după un anumit ritual (ca dar pentru zei), a omori într-un sacrificiu public: ἔθυσεν αὐτοῦ παῖδα AESCH. *Ag.1417 și-a jertfit copilul*; θύουσι ... οὐχ ἱερεῖα, ἀλλ' <ἀγνά> θύματα THUC. 1.126 *sacrifică nu animale, ci jertfe neprihănite*; θύσατε ἀνθρώπους, μόσχοι

γὰρ ἐκλελοίπασιν LXX *Os.13.2 jertfiți oameni, căci viței nu mai sunt*; (pas.) τὰ τεθυμένα XEN. *HG.4.3.14 jertfele*. **b** (ext.) a ucide, a omori, a înjunghia: ἔθυσεν αὐτοὺς εἰς τὸ φρέαρ τὸ μέγα LXX *IMac.7.19 i-a ucis [aruncându-i] în puțul cel mare*; AR. *Lys.1062*. **3** a celebra, a sărbători prin jertfe: βασιλέως γενέθλια πᾶσα θύει καὶ ἐορτάζει ἢ Ἀσία PLAT. *1Alc.121c întreaga Asie sărbătorește aniversarea regelui prin sacrificii și ospete*; θεσμοφορία ~ PLUT. *M.298c, a sărbători Thesmophoriile*; (despre o nuntă) PLUT. *Pomp.55.3*. (+ ac. dublu) εὐαγγέλια ~ ἑκατὸν βοῦς τῆ θεῶ AR. *Eq.656 a sărbători vestea cea bună printr-o jertfă de o sută de boi pentru zeiță*. **II** (med.) **I** a jertfi (pentru sine), a oferi ca sacrificiu: θυσίας ἐθύσατό τινας ἄς ὁ θεὸς ἀνείλεν PLAT. *Lg.642d a oferit unele jertfe pe care zeul i le poruncise*; THUC. *5.54. 2* a consulta zeii (prin sacrificii): (+ prep.) περὶ αὐτοῦ τεθυμένος PLUT. *Alex.73.3 ar fi adus sacrificii în privința (= pentru a cunoaște soarta) lui [Alexandru]*; θυομένω οἱ ἐπὶ τῷ Πέρσῃ ὁ ἥλιος ἀμαυρώθη ἐν τῷ οὐρανῷ HDT. *9.10 în timp ce aducea jertfe în privința (sc. pentru expediția împotriva) persului, soarele s-a întunecat pe cer*; (+ inf. sau interog. indir.) XEN. *2.2.3*, ἐθύετο τῷ Διὶ τῷ βασιλεῖ πότερὰ οἱ λῶον καὶ ἄμεινον εἴη μένειν ... ἢ ἀπιέναι XEN. *An.7.6.44 sacrifica lui Zeus regele [pentru a ști] dacă pentru el ar fi mai bine și mai avantajos să rămână ... sau să plece*.

[cf. lat. fū-mus?]

Θύω², [v̄] vb. [var. θυίω Hes., A.Rh.; aor. 3sg. ἔθυσεν Call.] **I** a se năpusti cu mânie, a se înfuria, a se dezlănți: (despre oameni) ἔγχεϊ θῦεν IL. *11.180 se năpustea cu sulita*; IL. *1.342*, PI. *P.3.33*, AESCH. *Ag.1235*, (despre un cal) CALL. *Iamb.fr.223.2*, (despre vânt, furtună, ape ș.a.) ὁ δ' ἐπέσσυτο οἴδματι θύων IL. *21.234, [râul] se năpustise, umflându-și talazul*; ἄνεμος μὲν ἐπαύσατο λαίλαπι θύων OD. *12.400, vântul încetă să sufle cu vijelie / vijelios*; (ext.) δάπεδον δ' ἅπαν αἵματι θῦεν IL. *11.420 po-deaua toată era năpădită de sânge*; HES. *Th.109*, A.RH. *3.755*. **II** (+ inf.) a da buzna, a dori cu intensitate (să): A.RH. *3.685*.

[cf. θύνω, θύω¹]

Θῶδης, ες *adj.* (= θυόεις) care miroase a tămâie, plăcut mirositor, înmiresmat: ἐκ ...

θαλάμοιο θυώδεις OD. *4.121 din iatacul înmiresmat*; OD. *5.264*, EUR. *Andr.1026*, THEOC. *17.123*.

[θύος, -ωδης]

θύωμα, ατος, τό [v̄] *subst.* [doar pl.] mirodenie, mireasmă: HDT. *2.40*, id. *3.113*, LUC. *Syr.D.20*.

[θύω¹]

θῶρός, οῦ, ἡ *subst.* masă pentru jertfe sau de ospăț: CALL. *Dian.134*.

[θύω¹]

θῶ, **θῆς**, **θῆ**, etc. conjct. aor. 1sg., 2sg., 3sg. de la τίθημι.

θωή, ῆς, ἡ *subst.* dare, amendă, pedeapsă: IL. *13.669*, OD. *2.192*.

[cf. τίθημι]

θῶκος, (ion.) v. θᾶκος

θῶμα, **θωμάζω**, **θωμάσιος**, (ion.) v. θαῦμα, θαυμάζω, θαυμάσιος

θῶμαι, vb. [inf. θῶσθαι] a se ospăta, a petrece: AESCH. *Fr.47a818*.

[cf. θοινάω]

θῶμιγς, ιγγος, ἡ *subst.* **I** coardă, sfoară: HDT. *1.199*. **II** coardă de arc: AESCH. *Pers.461*, id. *Eu.182*.

[lat. fūnis?]

θωμός, οῦ, ὁ *subst.* grămadă, morman: (de iarbă-neagră) AESCH. *Ag.295*, (de grâu sau de paie) AR. *Lys.973*, (fig.) id. *Fr.217*.

[cf. τίθημι]

θωπεία, ας, ἡ *subst.* **I** lingușire, măgulire, adulare: πείθουσιν θωπείαις λόγων PLAT. *Lg.906b conving prin vorbe lingușitoare*; οὐχ ὑπερβαλεῖ με θωπείαις AR. *Eq.890 nu mă vei întrece în lingușiri*; (sg.) EUR. *Or.670*, LUC. *Hist.Consc.10*, (pl.) PLAT. *R.579d*. **II** mângâiere: (a unor cai) XEN. *Eq.3.12*.

[θωπεύω]

θώπευμα, ατος, τό *subst.* **I** vorbă mângâietoare, mângâiere: EUR. *Supp.1103*. **II** lingușire, măgulire, adulare: AR. *V.563*, PLAT. *R.590c*, PLUT. *M.823c*.

[θωπεύω]

θωπευμάτιον, ου, τό *subst.* lingușire mărunță, meschină: AR. *Eq.788*.

[dim. al lui θώπευμα]

θωπευτικός, ἡ, ὄν *adj.* care (se) lingușește; lingușitor, adulator: (subst.) θωπευτικά PLAT. *Lg.634a lingușiri*; (despre câini) ARSTT. *HA488b21*.

[θωπεύω]

θωπεύω, vb. **I** a linguși, a măguli, a flata: (+

ac.) διδάσκαλος ... φοιτητὰς φοβεῖται καὶ θωπεύει PLAT. *R.563a dascālul se teme de elevi și îi măgulește*; σὺ ταῦτα θώπευ' SOPH. *El.397 adu tu aceste lingușiri (sc. fii tu așa slugarnică)*; SOPH. *OC1003*, AR. *Ach.657*, EUR. *Med.368* ἡ, (pas.) θωπευόμενος χαίρεις AR. *Eq.1116 te bucuri să fii lingușit*. **II** a se gudura: (despre câini) ARSTT. *Phgn. 811b38*. **III** a mângâia: (un cal) XEN. *Eq. 10.13*, id. *Cyn.6.21*.

[θώψ]

θωπικός, ἡ, ὄν *adj.* (= θωπευτικός) lingușitor: AR. *Lys.1037*.

[θώψ]

θώπτω, *vb.* [viit. 2sg. θώψεις] (= θωπεύω) a linguși: AESCH. *Pr.937*, id. *Fr.234*.

[θώψ]

θώρ, *subst.* (indecl.) (cuvânt fenician) junincă: PLUT. *Sull.17.5*.

θωράκεϊον, ου, τό *subst.* (milit.) întăritură, parapet: (pl.) AESCH. *Th.32*.

[θώραξ]

θωράκίζω, *vb.* **I** a înarma cu platoșă, a îmbrăca în zale, a împlătoșa: θωρακίσας καὶ αὐτοὺς καὶ ἵππους XEN. *Cyr.8.8.22 inarmând cu platoșe oamenii și caii*; (med.) καταβάς ἐθωρακίζετο XEN. *An.2.2.15 se dădu jos și își puse platoșa*; (pas.) τεθωρακισμένοι THUC. 2.100, XEN. *An.2.5.35 soldați înarmați cu platoșe*; XEN. *An.3.4.35*, PLUT. *Pel.9.7* ἡ. **II** a înarma (defensiv), a apăra, a proteja: εἶδον παρεμβολὴν ἐθνῶν ἰσχυρὰν καὶ τεθωρακισμένην LXX *1Mac.4.7 au văzut oștirea neamurilor, puternică și bine înarmată*; (despre mistreții care se pregătesc de luptă întărindu-și pielea și tăvălindu-se în noroi) ARSTT. *HA571b16*.

[θώραξ]

θωράκιον, ου, τό [ᾱ] *subst.* **I** platoșă (mică): LUC. *Par.49*. **II** (ext.) **I** întăritură, parapet: PLB. 8.4.4, IOS. *BJ2.431.4* ἡ. **2** turnuleț (pe spatele unui elefant): PLB. *Fr.162b*.

[dim. al lui θώραξ]

θωράκισμός, ου, ὁ *subst.* împlătoșare, de unde platoșă: LXX *2Mac.5.3*.

[θωρακίζω]

θωράκίτης, ου, ὁ [ῑ] *subst.* soldat înarmat cu platoșă: PLB. 4.12.3, id. 10.29.6.

[θώραξ]

θωράκο-ποιός, ου, ὁ *subst.* făurar de platoșe: XEN. *Mem.3.10.9*.

[θώραξ, ποιέω]

θωράκο-πόλης, ου, ὁ *subst.* negustor de

platoșe: (personaj mut) AR. *Pax*.

[θώραξ, πωλέω]

θωράκο-φόρος, ον *adj.* {ion. θωρηκοφόρος} purtător de platoșă: HDT. 7.89, id. 7.92, (subst.) XEN. *Cyr.5.3.36*.

[θώραξ, φέρω]

θώραξ, ᾰκος, ὁ *subst.* {ep. și ion. θώρηξ} **I** 1 armură de piept; piețtar, platoșă, cuirasă (de metal, de zale, de piele groasă sau de pânză): οὐδ' ἤρκεσε θώρηξ χάλκεος, ὃν φορέεσκε, μέση δ' ἐν γαστέρι πῆξεν IL. 13.397 *nu îl feri platoșa de aramă, pe care o purta, ci [Antilochos] îi înșirpse [sulița] în mijlocul pântecelui*; θώρηκος γύαλον IL. 5.99 *curbura platoșei (= platoșa curbă, prob. despre placa metalică din față, nu din spate, a platoșei)*; ἐντὸς θώρηκα εἶχε χρύσειον λεπιδωτόν HDT. 9.22 *dedesubt purta o platoșă cu zale de aur*; θώρηκα λίνεον HDT. 2.182, 3.47 *piețtar de in*; θώρακα πολεμιστήριον AR. *Ach.1132 platoșă de război*; σὺ ... τὸν θώρακα δ' οὐδεπώποτ' ἐνδύς DEM. 21.133 *tu, care niciodată nu ai îmbrăcat platoșa (sc. nu ai fost la război)*; θωράκων σπάσματα σιδηρῶν PLUT. *Sull.21.4 fragmente de platoșe din fier*; (pentru protejarea cailor) HDT. 1.215. **2** (fig.) cuirasă, întăritură, pavăză: τοῦτο τὸ τεῖχος θώρηξ ἐστὶ HDT. 1.181 *acest zid este o pavăză [a orașului]*. **II** (ext.) partea de sus a corpului (acoperită de platoșă); piept, bust, torace, trunchi: (uneori incluzând abdomenul) τὸ ἀπ' αὐχένος μέχρι αἰδοίων κύτος, ὃ καλεῖται ~ ARSTT. *HA491a30 cavitatea de la gât până la organele genitale, care se numește trunchi*; EUR. *HF1095*, PLAT. *Ti.69e*, (spec. la crustacee) ARSTT. *HA601a13*.

θωρηκτής, ου, ὁ *adj.m., subst.* soldat împlătoșat, înzăuat: IL. 12.317, id. 21.429.

[θωρήσσω]

θώρηξ, ηκος, ὁ *subst.* (ep. și ion.) v. θώραξ **θωρήσσω**, *vb.* [aor. ἐθώρηξα; med. viit. θωρήξομαι, aor. ἐθωρηξάμην; pas. aor. ἐθωρήθημι] {ep. aor. θώρηξα IL. 16.155, conjunct. 1pl. θωρήξομεν IL. 2.72; dor. part. aor. pas. θωραχθεῖς Pi. *Fr.Dith.72*} **I** (act.) (= θωρακίζω) a înarma (cu platoșă): IL. 2.11, id. 2.72, id. 16.155. **II** (med., pas.) **I** a-și pune platoșa, a se îmbrăca în zale, a se împlătoșa: τεύχεσιν ἐς πόλεμον θωρήσσετο IL. 5.737 *se îmbrăcă în armură pentru război*; ἐθωρήσσοντο χαλκῷ OD. 23.369 *se îmbrăcară*

in aramă (= *iși puseră platoșa de aramă*): HES. *Th.*431, A.RH. 1.42, THEOC. 17.101 ș.a., (glum., v. sensul următor) ἐν τῷδε πρὸς τοὺς συμπότας θωρήξομαι AR. *Ach.*1135 *cu asta* (sc. *măsura de vin*) *mă voi înarma împotriva tovarășilor de băutură*. 2 a se întări (cu vin), a se îmbăta: (pas.) Pl. *Fr.Dith.*72. [θώρηξ]

θώς, θώος, ó *subst.* |pl. nom. θῶες, gen. θῶων| patrupeid carnivor, *prob.* șacal, *Canis aureus*: IL. 11.474, id. 13.103, HDT. 4.192, ARSTT. *HA*507b17, THEOC. 1.71, ARR. *Ind.*15.3.

θῶσθαι, prez. inf. med. de la θῶμαι.

θώσσω, *vb.* |pas. part. aor. θωχθείς| a îmbăta: SOPH. *Fr.*173.

[cf. θωρήσσω ?]

θαῦμα, **θαυμάζω**, **θαυμαστός**, (ion.) v. θαῦμα, θαυμάζω, θαυμαστός

θωύσσω, *vb.* |aor. ἐθώυξα| I a bâzâi, a zumzâi: (despre un țânțar) AESCH. *Ag.*893. II a striga: 1 a țipa, a răcni: (abs.) παίσας κάρα θώυξεν SOPH. *Ai.*308 *iși lovi capul (cu mâna) și țipă*; EUR. *Or.*168, (+ ac.) τάσδ' ἀγγελίας ὄδ' ἐθώυξεν AESCH. *Pr.*1041 *el a strigat aceste vești*; SOPH. *Ai.*335. 2 a chema (pe cineva) cu glas tare: (+ ac. pers.) SOPH. *OC*1624, EUR. *Ba.*871, (+ dat.) κυσὶ θωύξαι EUR. *Hipp.*219 *a asmuți câinii (la vânătore)*.

[onomat. ?]

θώψ, θωπός, ó *subst.* lingușitor, adulator: HDT. 3.80, (adj.) PLAT. *Th.*175e, EUR. *Fr.*687.4.

[cf. τέθηπα, θάμβος]

I u

I, ι, τό indecl. iota (ἰῶτα), a noua literă a alfabetului grec; ca numeral, ι´ = 10 sau al zecelea, iar ι = 10.000.

ī, [ī Soph., īv Pi.] pron. reflexiv: (nom. fem.) SOPH. *Fr.*471, (dat.) ἴν δ' αὐτῶν HES. *Fr.*10.62 *siesi*; (ac. encl.) iv Pi. *P.*4.36 (dub., alții preferă aici vin).

īā, (ep. pt. μία) v. εἷς: IL. 13.354.

īá¹, īās, ἡ [ī] *subst.* {ion. ἰή} strigăt, țipăt, glas: (Oracl. ap.) HDT. 1.85, (de bocet) AESCH. *Pers.*937, (despre sunetul naiului) EUR. *Rh.*553.

[onomat.]

īá², īōv, τά [ī] *subst.* (pl. ep.) v. ἰός¹: ~ πτερόεντα IL. 20.68 *săgeți înaripate*.

[íos¹]

īáí. *interj.* **I** ai! vai!: (exclamație de durere, bocet barbar) SOPH. *Fr.*631. **II** iai!, ai!: (exclamație de bucurie) AR. *Lys.*1292, id. *Ec.*1180.

īaiβοῖ, [ī] *interj.* pfui!, ptiu!, beah!: (exclamație de dezgust) AR. *V.*1338.

[cf. αἰβοῖ]

Ίαινα, *adj.f.* ioniană: SOPH. *Fr.*519.1.

[v. Ἰάν]

īáíνω, [ī, dar ī la formele cu augment și la început de vers Od. 22.59] *vb.* [aor. ἴηνα; pas. aor. ἰάνθην] {dor. aor. ἴάνα Pi. *O.*7.43}

I a încălzi: **I** a înfierbânta, a încinge: ἀμφὶ δέ οἱ πυρὶ χαλκὸν ἴηνατε, θέρμετε δ' ὕδωρ OD. 8.426 *încingeți-i în foc un cazan de aramă, încălziți apă!*; (pas.) OD. 10.359. **2** a înmuia (prin încălzire), a tori: αἴψα δ' ἰάινετο κηρός OD. 12.175 *ceara s-a înmuiat imediat*; A.RH. 2.739. **II** (fīg.) a înmuia, a îmbuna, a alina, a înviora, a înveseli, a desfăta (frecv. despre inimă, suflet etc.): τά κε θυμὸν ἴηνη IL. 24.119 [*daruri*] *care să-i îmbuneze sufletul*; (+ dat.) πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἰάνθη IL. 24.321 *inima se învioră în piepturile tuturor*; οἱ ἦτορ ἰάνθη OD. 4.840 *inima i se veseli*; ἰανθεὶς ἀοιδᾶς Pi. *O.*2.13 *desfătat de cântări*; (spec.) οὐδὲ μέτωπον ἐπ' ὄφρῦσι ... ἰάνθη IL. 15.103 *deasupra sprâncenelor fruntea nu i se descreți*; Pi. *P.*2.90,

AESCH. *Supp.*651, THEOC. 7.29 ș.a.

Ίακός, ἡ, ὄν *adj.* ionic, ionian: PLB. 32.11.10.

[Ἰάς]

ιακάζω, *vb.* a striga „Iacche!”, a-l invoca pe Iacchos: (+ ac.) HDT. 8.65.

[Ἰακχος]

Ίακχεῖον, ου, τό *subst.* templu al lui Iacchos-Bacchos: PLUT. *Arist.*27.4.

[Ἰακχος]

ιακέω, *vb.* v. ἰαχέω

ιακχή, *subst.* v. ἰαχή

Ίακχος¹, ου, ὁ *subst.* **I** imn sacru (în cinstea lui Iacchos): HDT. 8.65, (adj.) EUR. *Cyc.*69.

II strigăt, imn, cântare: νεκρῶν ἰακχον EUR. *Tr.*1230 *cântare de morți (= bocet)*.

[ιακχή]

Ίακχος², ου, ὁ *subst.* Iacchos, epitet al lui Bacchos-Dionysos, spec. în procesiunile și misteriiile de la Eleusis: SOPH. *Fr.*959, AR. *Ra.*316 ș.a.

[ιακχή]

ἰάλεμίζω, *vb.* {ion. ἰηλεμίζω} a se văita, a (se) jeli, a boci: CALL. *Iamb.fr.*193.38.

[ἰάλεμος]

ἰάλεμίστρια, ας, ἡ *subst.* {ion. ἰηλεμίστρια} bocitoare: AESCH. *Ch.*424.

[ἰαλεμίζω]

ἰάλεμος, ου, ὁ [ā] *subst.* {ion. ἰήλεμος} (poet.) vaiet, jeluire, bocet: AESCH. *Supp.*115, EUR. *Tr.*1304, id. *Ph.*1033, THEOC. 15.98, A.RH. 4.1304.

[ἰά]

ἰάλεμος, ον [ā] *adj.* lamentabil, deplorabil, prost, neghiob: (despre poeți) LUC. *Pseudol.*24, (subst.) MEN. *Fr.*199.

ἰάλλω, *vb.* [impf. ἴαλλον, aor. ἴηλα] **I** (*tranz.*) **I** a arunca, a (a)zvrâli: ἄλλον ὄϊστον ἀπὸ νευρῆφιν ἴαλλεν IL. 8.300 *zvrâli (= trase) altă săgeată din strună (sc. cu arcu)*; (frecv. + prep.) ἐπ' ὄνειαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον IL. 9.91, OD. 1.149 *întindeau (prop. aruncau) mâinile după bucatele gătite puse înaintea lor*; περι χερσὶ δὲ

δεσμὸν ἦλα χρύσειον IL. 15.19 *in jurul mă-
inilor ți-am aruncat un lanț de aur*; (fig.)
πρεσβύτατον καὶ ἄριστον ἀτιμῆσιν ~ OD.
13.142 *a împrosca cu necuviințe pe cel mai
bătrân și cel mai de seamă*. **2** a trimite: ἔς τε
Πυθῶ καπὶ Δωδώνης πυκνοὺς θεοπρόπους
ἴαλλεν AESCH. *Pr.659 a trimis deseori la
Pytho (= Delphoi) și la Dodona soli care să
cerceteze oracolele*; AESCH. *Ch.497, A.RH.*
1.194. **II** (*intrans.*) a se năpusti, a țâșni:
(despre harpii) HES. *Th.269*.

ιαλτός, ἦ, ὄν [i] *adj.vb.* trimis: ~ ἐκ δόμων
AESCH. *Ch.22 trimis din palat*.

[ιάλλω]

ἴαμα, ατος, τό *subst.* {ion. ἴημα} **I** leac, re-
mediu: HDT. 3.130, THUC. 2.51, PLAT.
Ti.66c, PLUT. M.678a ș.a., (fig.) AESCH.
Fr.739b. **II** (= ἴασις) lecuire, tămăduire,
vindecare: χαρίσματα ἱαμάτων NT
*1Cor.12.9 darul vindecărilor (= de a face
vindecări)*; (fig.) ἢ παρὰ σοῦ ~ αὐτοῖς ἐστὶν
LXX *Is.26.19 roua de la Tine le este vinde-
care*; PLAT. *Lg.790d, LUC. Cal.17*.

[ιάομαι]

ιαμβεῖος, ον [i] *adj.* iambic: ARSTT.
Po.1448b31. // **ιαμβεῖον**, ου, τό *subst.* **I** vers
sau metru iambic: κατὰ τὸ Αἰσχύλου ~
PLAT. *Euthd.291d cum spune versul lui Es-
chil*; τὸ ~ καὶ τετράμετρον κινητικὰ ARSTT.
*Po.1459b37 iambicul și tetrametrul (tro-
haic) sunt versuri de mișcare*; AR. *Ra.1133*,
PLAT. *R.602b*, (despre trimetrul iambic)
ARSTT. *Rh.1404a31, DEM. 19.246* ș.a. **II**
poem iambic: (pl.) LUC. *Salt.27*.

[ἴαμβος]

ιαμβειο-φάγος, ον [i, φᾶ] *adj.* mănecător de
iambi: (iron. despre oratorul Aischines, fost
actor) DEM. 18.139.

[ιαμβεῖον, φαγεῖν]

ιαμβίζω, *vb.* a batjocori *sau* a aduce injurii
(în ritm iambic), a satiriza: ARSTT.
Po.1448b32.

[ἴαμβος]

ιαμβικός, ἦ, ὄν *adj.* iambic, satiric, injurios:
ARSTT. *Po.1449b8*.

[ἴαμβος]

ιαμβίς, *subst.* (sens necunoscut) AESCH.
Fr.81.

[ἴαμβος]

ιαμβοποιέω-ῶ, *vb.* a compune versuri iam-
bice, *de unde* a parodia, a lua în derâdere:
ARSTT. *Po.1458b9*.

[ιαμβοποιός]

ιαμβο-ποιός, οὔ, ὁ *subst.* poet iambic:
ARSTT. *Po.1451b14*.

[ἴαμβος, ποιέω]

ἴαμβος, ου, ὁ [i] *subst.* **I** iamb (picior metric
compus din două silabe, dintre care prima
este scurtă și a doua lungă: U —): PLAT.
R.400b, ὁ ~ αὐτή ἐστὶν ἢ λέξις ἢ τῶν
πολλῶν ARSTT. *Rh.1408b33 iambul este în-
săși vorbirea celor mulți (sc. ritmul vorbirii
curente)*. **II** vers iambic: ἐν ἱάμβῳ τριμέτρῳ
HDT. 1.12 *într-un trimetru iambic*; ARSTT.
Ra.661, (pl.) PLAT. *Ion534c, ARSTT.*
Po.1448b33 ș.a. **III** (pl.) poem iambic,
compoziție injurios-satirică: PLAT. *Lg.935e*,
ARSTT. *Pol.1336b20*, (fig.) (despre poemele
lui Archilochos) τῆ γολῆ τῶν ἱάμβων αὐτοῦ
LUC. *Pseudol.1 fierea iambilor lui*.

ἴαν, ἴανος, ὁ *subst.* [gen. pl. ἴανων] ionian:
AESCH. *Pers.1025*.

[contr. dor. de la ἴάων]

ἴαν, (eol. pt μίαν) v. εἶς: SAPPH. 56.1.

ιάομαι-ῶμαι, [i, dar i la Eur. *Hipp.597*] *vb.*
[impf. ἰώμην, viit. ἰάσομαι. aor. ἰασάμην;
pas. viit. ἰαθήσομαι, aor. ἰάθην, pf. ἰάμαι
{ep. și ion. viit. ἰήσομαι, ion. aor. ἰησάμην}]
I (*med.*) **I** a îngriji, a face să se însănă-
tozească *de unde* a lecu, a tămădui, a vin-
deca: (+ ac. pers. *sau* de obiect) ἰήσατο
θοῦρον Ἄρηα IL. 5.904 *il tămădui pe năval-
nicul Ares*; ἄνδρα θανάσιμον ἤδη ὄντα
ἰάσασθαι PLAT. *R.408b a vindeca un om
gata să moară*; οὐκ ὀφθαλμόν γ' ἰήσεται
OD. 9.525 *nu-ți va lecu ochiul*; πολυπήμο-
νας ἀνθρώποισιν ~ νόσους Pl. *P.3.46 a vin-
deca boli aducătoare de multe suferințe oa-
menilor*; σμύρνη ἰώμενοι τὰ ἔλκεα HDT.
7.181 *tratând rănile cu smirnă*; (abs.) IL.
5.899, OD. 9.520 ș.a. **2** (fig.) a lecu, a vin-
deca, a îndrepta: ἀμαρτίαν τῆς σῆς γυναικὸς
ἀδικίαν τ' ἰώμενος EUR. *Or.650 îndreptând
greșeala nevestei tale și făvădelegea ei*;
ἴασαι τὴν ψυχὴν μου, ὅτι ἡμαρτόν σοι LXX
*Ps.40.5 vindecă sufletul meu, căci Ți-am
păcătuit*; (+ dat. pers. și ac. de obiect) μοι
πάντα φόβον ἰήσεται LUC. *Syr.D.20 mă va
lecu de orice teamă*; (spec.) ἰάσασθαι τὴν
δίψαν LXX *4Mac.3.10 a-și astâmpăra se-
tea*; (pron.) μὴ τῷ κακῷ τὸ κακὸν ἰῶ HDT.
3.53 *nu căuta să îndrepi răul cu rău*. **3** a
remedia, a repara, a îndrepta: μέχριπερ ἂν
ἰάσηται τὸ βλαβέν PLAT. *Lg.933e până
când dauna este remediată*; ἰάσατο τὸ θυσι-
αστήριον τὸ κατεσκαμμένον LXX *3Rg.*

18.32 *a îndreptat altarul cel dărămat*; LXX 4Rg.2.21. **II** (*pas.*) a fi lecuit, a fi vindecat: *ιάθη ἢ ἀφῆ* LXX Lev.14.48 *infecția a fost vindecată*; *ἴαται* ἀπὸ τῆς μᾶστιγος NT Mc.5.29 *s-a vindecat de boală*.

[cf. *ιαίνω* ?]

ιάπτω, [ἴ] *vb.* |viit. *ιάψω*, aor. *ἴαψα*; *pas.* aor. *ιάφθην*| **I** 1 (*tranz.*) a arunca, a (a)zvárli, a porni: *τόξοις ἰάπτων μηκέτ' εἰς ἡμᾶς βέλη* AESCH. Ag.510 *tu care cu arcu nu mai arunci săgeți spre noi*; (*spec.*) πρόσθε πῦλᾶν κεφαλᾶν ἰάπειν AESCH. Th.525 *va pierde (prop. va azvárli) capul [său] înaintea porților*; ὅπως ... ὀρχήματ' ... ἰάψης SOPH. Ai.700 *să pornești dansurile*; (*fig.*) λόγοις ἰάπτων SOPH. Ai.501 *împroscând cu cuvinte*; (*pas.*) AESCH. Th.544. **2** (*intrans.*) a (se) azvárli, a se năpusti: (*despre Io*) ἰάπτει δ' Ἀσίδος δι' αἴας AESCH. Supp.547 *se năpustește prin pământul Asiei*. **II** a lovi, a răni, a strica: ὡς ἂν μὴ κλαίουσα κατὰ χροῶα καλὸν ἰάπτῃ OD. 2.376 *ca nu cumva, plângând, să-și strice pielea frumoasă*; ἐς ὅστιον ἄχρις ἰάπτει THEOC. 3.17 [*Eros*] *mă rănește până la os*; A.RH. 2.875, (*pas.*) THEOC. 2.82.

Ἰάπυγες, ὠν, οἱ *subst.* {ion. Ἰήπυγες} iapygii, populație în sud-estul Italiei: HDT. 4.99, id. 7.170 ș.a.

Ἰάπυγία, ας, ἡ *subst.* {ion. Ἰηπύγιη} Iapygia, țara iapygilor (în Apulia, Italia): HDT. 3.138 ș.a.

[Ἰάπυγες]

Ἰάπυγιος, α, ὄν *adj.* care ține de Iapygia: ἐπὶ ἄκραν Ἰαπυγίαν THUC. 6.30 *spre promontoriul Iapygiei*.

[Ἰάπυγες]

ἰάπυξ, ὕγος, ὁ *subst.* vânt de vest-nord-vest: ARSTT. Mu.394b26.

[Ἰάπυγες]

Ἰάρδανος, ου, ὁ *subst.* Iardanos, râu: (în Elida) IL. 7.135, (în Creta) OD. 3.292.

ἰᾶρός, (dor.) *v.* ἱερός;

Ἰᾶς, ἄδος, ἡ **I** (*adj.f.*) ioniană: HDT. 4.95, id. 5.33, THUC. 4.61. **II** (*subst.*) **1** (*subīnt.* γυνή) femeie ioniană: HDT. 1.92. **2** (*subīnt.* διάλεκτος) dialect ionic: ἐν τῇ Ἰάδι γράφειν LUC. Hist. Conscr.16 *a scrie în dialectul ionic*.

[cf. Ἰᾶων]

ἰᾶσι(v), [ἴ] *ind. prez. act.* 3pl. de la εἶμι.

ἰᾶσι(v), [ἴ] *ind. prez. act.* 3pl. de la ἦμι.

ἰάσιμος, ὄν [ἴα] *adj.* **I** care poate fi vindecat sau îndreptat; curabil, vindecabil: (*despre*

pers.) σεαυτὸν οὐκ ἔχεις εὐρεῖν ὁποίοις φαρμάκοις ~ AESCH. Pr.475 *nu ești în stare să afli cu ce leacuri te poți vindeca pe tine însuși*; (*despre răni, boli ș.a.*) PLAT. Lg.878c, LUC. Abd.4, (*fig.*) ἰάσιμα ἁμαρτήματα PLAT. Grg.525b *greșeli care pot fi îndreptate*; PLUT. Cic.18.1. **II** care poate fi îndreptat: (*despre „zeiță” Tristete*) EUR. Or.399.

[ἰάομαι]

ἰᾶσις, εως, ἡ [ἴ] *subst.* tratament (medical), lecuire, tămăduire, vindecare, îndreptare: SOPH. OT68, PLAT. Phdr.188c ș.a., (*fig.*) SOPH. El.876, PLAT. Lg.862c, ARSTT. Rh.1374b31, (+ gen.) ~ πάντων ... ὁμίχλη LXX Sir.43.22 *lecuirea de toate acestea (sc. de efectele arșitei) este negura*.

[ἰάομαι]

Ἰᾶσος¹, ὄν *adj.* ionian (*sc. grec*): OD. 18.246.

Ἰᾶσος², ου, ὁ *subst.* lasos, căpetenie ateni-ană: IL. 15.332.

Ἰασος³, ου, ἡ *subst.* lasos, cetate în Caria: THUC. 8.28.

Ἰασπίς, ἰδος, ἡ *subst.* piatră prețioasă; iaspis, jasp: PLAT. Phd.110d, LXX Ex.28.18, IOS. A/3.168.3, (*adj.*) ὡς λίθῳ ἰασπίδι κρυσταλλίζονται NT Ap.21.11 *ca o piatră de iaspis, limpede ca cristalul*.

Ἰαστί, [ἴ. τί] *adv.* [var. *ιαστί*] **I** în maniera ionienilor, în mod ionic: (*muz.*) PLAT. R.398e, id. La.188d. **II** în dialect ionic: CALL. Iamb.fr.203.18, LUC. Herod.2.

[Ἰάς]

Ἰᾶσον, ονος, ὁ *subst.* {ep. ion. Ἰήσων} Iason, erou mitologic, conducătorul argonauților în căutarea lânii de aur: IL. 7.469 ș.a.

ιατήρ, ἦρος, ὁ [ἴ] *adj.m., subst.* {ep. ἰητήρ} (*poet. pt. ἱατρός*) vindecător, tămăduitor, vraci, medic: ἔλκος δ' ~ ἐπιμάσσεται ἢ δ' ἐπιθήσει φάρμαχ' IL. 4.190 *un vraci îți va căuta (sc. îngriji) rana și va pune leacuri deasupra*; (+ gen.) ἰητήρα κακῶν OD. 17.384 *vindecător de rele*; PI. P.3.65, THEOC. Ep.8.2, (*fig.*) (*despre regele Arkesilaos*) PI. P.4.270, SOPH. Tr.1209.

[ἰάομαι]

ιατής, οῦ, ὁ *subst.* (= *ιατήρ*) vindecător: LXX Ion13.4.

[ἰάομαι]

ιατορία, ας, ἡ *subst.* știința de a vindeca, arta medicală: SOPH. Tr.1001.

[ἰάωρ]

ιατός, ή, όν [τ] *adj.vb.* vindecabil, curabil, remediabil: PI. I.8.15, PLAT. *Lg.*862c, (în op. cu άνάταος) ARSTT. *EN*1150b32 *ς.a.*

[ιάομαι]

ιατρεία, ας, ή *subst.* I *medicină*: XEN. *Mem.*3.9.15. II *îngrijire medicală sau mijloc pentru vindecarea unei boli; tratament, tămăduire, vindecare, leac, remediu*: AESOP. I.57, PLUT. *M.*81f, (fig.) ARSTT. *EN*1104b17, (+ gen.) *id. Pol.*1267a7 *ς.a.*

[ιατρεύω]

ιατρείον, ου, τό *subst.* I *cabinet medical, dispensar*: PLAT. *R.*405a, APP. *BC*2.10.64, LUC. *Icar.*24. II *prăvălie de leacuri*: PLB. 12.8.4. III (pl.) *costuri medicale, plata doctorului*: LXX *Ev.*21.19.

[ιατρεύω]

ιατρευμα, ατος, τό *subst.* *mijloc medical de prevenție, (fig.) precauție oratorică*: (pl.) ARSTT. *Rh.*1415a25.

[ιατρεύω]

ιατρευσίς, εως, ή *subst.* *îngrijire medicală, tămăduire, vindecare*: PLAT. *R.*357c, ARSTT. *Ph.*193b14 *ς.a.*

[ιατρεύω]

ιατρεύω, *vb.* I I a *acorda îngrijire medicală; a trata, a lecuī, a vindeca*: (+ ac.) *ιατρεύεις τόν νοσοῦντα* PLAT. *Lg.*857d *tratezi bolnavul; από πληγής ὀδονηρῆς ιατρεύσω σε* LXX *Ier.*37.17 *te voi lecuī de lovitura durerοασῆ; (pas.) ὁ ιατρευόμενος* PLAT. *Grg.*478d *cel care primește tratament; (med.)* PLAT. *Plt.*296b, PLUT. *M.*240e. 2 (abs.) a *practica medicina: ὁ μαθών ιᾶσθαι, κᾶν μῆ ιατρεύῃ, ὁμως ιατρός ἐστίν* XEN. *Mem.*3.1.4 *cel care a învățat medicina, chiar dacă nu o practică, este medic; ARSTT. Pol.*1281b40. II (fig.) a *remedia, a îndrepta*: ARSTT. *PA*665a8.

[ιατρός]

ιατρικός, ή, όν *adj.* [comp. -ώτερος, superl. -ώτατος] {ion. ιητρικός Hdt.} I referitor la *medic sau la medicină; de doctor; medical: ιατρικός σικύας* PLAT. *Ti.*79e *ventuze medicale; ή ιατρική ἐπιστήμη* ARSTT. *MM*2.3.6 *știința medicală. // ιητρική, ής, ή subst. meșteșugul sau știința vindecării, medicina*: HDT. 2.84, PLAT. *R.*346a *ς.a.* // (milit.)

ιατρικόν, οῦ, τό *subst.* corp sanitar: ARR. *Tact.*2.1. II *capabil să vindece, tămăduitor, priceput la medicină: γυνή ιατρική* PLAT. *R.*455e *femeie pricepută la medicină; (fig.)* PLAT. *Prt.*313e, (comp.) ARSTT. *EN*1181b2,

(superl.) PLAT. *Smp.*186d.

[ιατρός]

ιατρίνη, ής, ή [τν] *subst.* *μοασῆ*: IOS. *Vit.*185.

[ιατρός]

ιατρό-μαντις, εως, ὁ *subst.* *medic-proroc, vraci: (despre Loxias-Apollon)* AESCH. *Eu.*62, (fig., despre lanțuri și foame) φρενών ιατρομάντις AESCH. *Ag.*1623 *vraci ai minții.*

[ιατρός, μάντις]

ιατρός, οῦ, ὁ, ή [τᾶ, rar τᾷ Eur., Ar.] *subst.* {ion. ιητρός} (cf. ιατήρ) *vindecător, tămăduitor, vraci, medic, doctor: (adj.) ~ άνήρ* IL. 11.514, *τᾶμᾶδуйτοr; ιητροί πολυφάρμακοι* IL. 16.28 *vraci știutori de multe leacuri; (în Egipt) οἱ μὲν γάρ ὀφθαλμῶν ιητροί κατεστᾶσι, οἱ δὲ κεφαλῆς, οἱ δὲ ὀδόντων, οἱ δὲ τῶν κατὰ νηδύν, οἱ δὲ τῶν ἀφανέων νοῦσων* HDT. 2.84 *există unii tămăduitori de ochi, alții de dinți, alții de cap, alții de pânțec, alții de boli ascunse (sau interne); ὁ ἀκριβῆς ~ σωμάτων εἶναι ἄρχων* PLAT. *R.*342d *strict vorbind, medicul este un conducător de trupuri; τὸν ιατρὸν διαβάλλουσιν ὡς φαρμακῆα* LUC. *Cal.*13 *pe doctor îl defăimează ca otrăvitor; (fem.)* PLUT. *M.*143d, (fig.) ἄριστος εὐφροσύνα πόνων κεκριμένων ~ PI. *N.*4.2 *odată încheiate ostenelele, bucuria este cel mai bun vindecător; AESCH. Pr.*380, (prov.) *ιατρέ, θεράπειςον σεαυτόν* NT *Lc.*4.23 *doctore, vindecă-te pe tine însuși!*

[ιάομαι]

ιατρο-τέχνης, ου, ὁ *subst.* *meșter în medicină, mare doctor: (iron.)* AR. *Nu.*332.

[ιατρός, τέχνη]

ιατταταῖ, *interj.* [var. ιατῶταιάξ] *ao!eu!, ai!, alei!, alelei!*: (exclamație de durere, regret, mirare) AR. *Eq.*1, *id. Th.*945, *id. Ra.*649.

[cf. ἄτταταῖ]

ιαῦ, *interj.* *iau!, hau!, hei!*: (exclamație folosită pentru a atrage atenția) AR. *Ra.*272.

ιανοῖ, *interj.* *au! ai!*: (exclamație de durere) AR. *Ra.*1029.

[cf. ιαῦ]

ιαύω, *vb.* [impf. ἱαυον, aor. ἱαυσα] {ep. impf. ἱαύεσκον Od. 9.184} a *dormi, a-și petrece noaptea: (despre oameni și animale) πολλὰς μὲν ἄϋπνοὺς νύκτας ἱαυον* IL. 9.325 *am petrecut multe nopți fără somn; πᾶρ δὲ κύνες ... αἰὲν ἱαυον τέσσαρες* OD. 14.21 *lângă [vieri] dormeau (= stăteau de pază) mereu patru câini; EUR. Rh.*740, (în sens erotic) σὺν

ἀθανάταις ἢ ἐ θνητῆσιν ~ A.RH. 4.795 *a se culca cu nemuritoare sau cu muritoare*; (+ ac.) ἐννουχίαν τέρψιν ~ SOPH. *Ai.1202 a gusta desfătările nopții*; CALL. *Aet.fr.75, THEOC. 3.49.*

[cf. αὐλή, ἀέσκω]

ἰάχέω-ῶ, vb. |viit. ἰαχῆσω, aor. ἰάχησα| v. ἰάχω: EUR. *El.1150, AR. Ra.217* ș.a.

[ἰάχω]

ἰάχῆ, ἦς, ἡ *subst.* {dor. ἰαχά} I *tipăt, chiot, strigăt, urlet*: (de luptă) Τρῶες μεγάλη ἰαχῆ κατὰ τεῖχος ἔβαινον IL. 15.384 *troienii, cu chiot mare, treceau peste zid*; IL. 12.144 ș.a., (spec. în lupta dintre doi lei) δεινὴ δέ σφ' ~ HES. *Sc.404 răgetul lor [este] înfiorător*: (de durere) πολύδακρυον ἰαχάν AESCH. *Pers.940 un geamăt cu multe lacrimi*; (de bucurie) ἰαχάν ὕμεναίων PI. *P.3.17 strigare (cântecelor) de nuntă*; μακαρίαις αἰοδαῖς ἰαχαῖς τε νύμφαν EUR. *Tr.337 [strigați] mireasa cu cântece și chiote de bucurie*. II *sunet, șuier*: (de instrumente muzicale) συρίγγων θ' ὑπὸ καλαμοεσσῶν ... ἰαχάν EUR. *IA1039 în sunetul fluierelor de trestie*. **ἰάχημα**, ατος, τό [ἄχ] *subst.* *șuier, șuierătură*: (despre șerpi) EUR. *HF883.*

[ἰαχέω]

ἰάχω, [ᾶ] vb. |var. ἰάκχω, prez. secundar ἰάχέω (trag. ș.a.); impf. ἰαχον| {ep. impf. ἰαχεσκον} I (*intranz.*) I a *țipa, a striga, a urla, a hăuli, a chiu*: (frecv. despre mulțimi de oameni) Ἀργεῖοι δὲ μέγ' ἰαχον ὡς ὅτε κῦμα IL. 2.394 *argivii dădură chiot mare, ca valul...*: (despre un copil mic) πρὸς κόλπον ... τιθήνης ἐκλίνθη ἰάχων IL. 6.468 *se aplecă țipând spre sânul doiciei*; (mai rar despre vorbirea articulată) κᾶρυξ ἰαχεῖ EUR. *El.707 crainicul strigă*. 2 a (ră)suna, a vui, a hăui, a șuiera: (despre valurile mării, coarda arcului, o trâmbiță, un scut ș.a.) ἀμφὶ δὲ κῦμα στείρη ... μεγάλ' ἴαχε IL. 1.482 *valul vuia tare în jurul prorei*; σμερδαλέον δὲ μέγ' ὤμωξεν, περὶ δ' ἴαχε πέτρῃ OD. 9.395 *răcni groaznic de tare, iar stânca răsună împrejuri*; (spec.) μέγα δ' ἴαχε θεσπιδαῖες πῦρ IL. 23.216 *un foc năprasnic scotea vuiet mare*; HES. *Sc.232*. II (*tranz.*) I a *face să sune, a intona, a da glas*: [πάντες δ' ἄνδρες ἐπ]ήρατον ἰαχον ὄρθιον SAPPH. 44.32 *bărbaii toți înălțau un imn orthian încântător*: μέλος ἔς Τροίαν ἰαχῆσω EL. *Tr.515 voi intona un cântec pentru Troia*; CALL. *Cer.40*. 2 a *celebra prin cântece*: ἰακχον Ἀπόλλω

AR. *Av.772 [lebedele] îl cântau pe Apollon*; EUR. *Ph.1295*. 3 a *proclama, a declara*: (pas.) (conjectură) ἰαχῆθης ... προδότις EUR. *Hel.1147 ai fost declarată trădătoare*. [cf. ἦχη]

Ἰβηρία, ας, ἡ *subst.* Iberia: (partea orientală a Peninsulei Iberice) HDT. 1.163, (regiune în Caucaz, între Marea Neagră și Marea Caspică) LUC. *Hist.Consc.29.*

ἴβις, ἴβιος, ἡ *subst.* |gen. ἴβιος Hdt. sau ἴβεως Plut. sau ἴβιδος Ios., ac. ἴβιν Hdt.; pl. nom. ἴβιες Hdt., Arstt. sau ἴβεις LXX, gen. ἴβεων Plut., ac. ἴβις Hdt. sau ἴβιδας Luc.| (ornit.) *ibis, pasăre cu penaj alb (Ibis religiosa) sau negru (Plegadis falcinellus), considerată sacră de către egipteni*: HDT. 2.65, id. 2.75-6, AR. *Av.1296, ARSTT. HA617b27* ș.a.

[egipt. *hb, hīb*]

Ἰβυκος, ου, ὁ *subst.* Ibycos, poet liric grec (sec. al VI-lea î.Hr.): AR. *Th.161, PLAT. Phdr.242c.*

ἴγμαι, ind. pf. med. de la ἰκνέομαι.

ἰγνύα, ας, ἡ *subst.* |var. ἰγνύς| {ion. ἰγνύη} *partea opusă rotulei, îndoitura genunchiului*: κατ' ἰγνύην βεβλημένος IL. 13.212 *lovit înapoia genunchiului*; τῆς περι τὴν ἰγνύαν φλεβὸς PLUT. *Art.11.10 vâna genunchiului*; ARSTT. *HA515b8, THEOC. 25.242, LXX 3Rg.18.21, LUC. Merc.Cond.31* ș.a.

ἰγνύς, ὄος, ἡ *subst.* |ac. sg. ἰγνύν Arist. HA494a8, gen. pl. ἰγνύων Arist. HA512b18, dat. pl. ἰγνύσιν Luc. VH1.23| v. ἰγνύα

Ἰδαῖος¹, ου, ὁ *subst.* Idaios: (crainic troian) IL. 3.248.

Ἰδαῖος², α, ον *adj.* din Ida: (ca epitet al lui Zeus) IL. 16.605 ș.a.

[Ἰδη]

ιδάλιμος, ον [ἰ] *adj.* care provoacă transpirație, nădușitor: (despre arșița soarelui) HES. *Op.415.*

[ἶδος]

ιδᾶνός, ὄν *adj.* plăcut la vedere, frumos: (despre Grații) CALL. *Aet.fr.114.*

[ιδεῖν]

ιδέ, [ἰ] *conj.* (ep. = ἦδέ) și: IL. 2.511, id. 3.194 ș.a.

[pron. *i-, δέ]

ἴδε¹, {att. ἰδέ} *imper. aor. act. 2sg. de la *εἶδω*: IL. 17.179 ș.a. // *interj. iată!, uite!*: NT *Mt.26.65* ș.a.

ἴδε², (ep.) *ind. aor. act. 3sg. de la *εἶδω*:

ιδέα, ας, ἡ [ἰ] *subst.* |var. tard. εἰδέα NT *Mt.28.3*| {ion. ἰδέη} I *înfățișare, aspect,*

formă, aparentă: ιδέα καλόν Pl. O.10.103 *frumos la înfățișare*; οὐδὲν τὴν ιδέην ὅμοιοι οὐδὲ τὸ χρῶμα HDT. 4.109 [*gelonii*] *nu se aseamănă deloc [cu budinii] nici la înfățișare, nici la culoarea pielii*; ἡ ~ τοῦ θηρίου καὶ ἡ φύσις ARSTT. HA630b13 *aspectul și firea animalului*; ἐγέννησεν κατὰ τὴν ιδέαν αὐτοῦ καὶ κατὰ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ LXX Gen.5.3 *a născut [un fiu] după înfățișarea și după chipul lui*; (disting de μορφή) αὐτοὶ δὲ σῶματα μὲν οὐκ ἔχουσιν ... μορφήν δὲ καὶ ιδέαν μόνην ἐμφαίνουσιν LUC. VH2.12 *ei nu au trupuri, ci lasă să se vadă doar o formă și o aparentă*; AR. Pl.558, PLAT. Prt.315e ș.a. **II** formă particulară, caracter distinctiv: **I** chip, fel, mod, specie, tip: φύλλα τοιῆσδε ιδέης HDT. 1.203 *frunze de așa fel*; ἐφρόνεον διφασίας ιδέας HDT. 6.100 *părerile lor erau împărțite (sau de două feluri)*; ἄγε νυν ἑτέραν ὕμων ιδέαν AR. Ra.382 *faceți auzit acum un alt fel de imn*; πολλαὶ ιδέαι πολέμων THUC. 1.109 *multe forme de război*; τῇ αὐτῇ ιδέᾳ THUC. 3.62 *în același chip*; πᾶσά τε ~ κατέστη τῆς φυγῆς καὶ τοῦ ὀλέθρου τῶ στρατοπέδῳ τῶν Ἀθηναίων THUC. 3.98 *toate formele de fugă și de moarte s-au putut vedea în tabăra atenienilor*; EUR. Ba.464, LXX 4Mac.1.18. **2** (ret.) formă, stil: Κράτης πρῶτος ἤρξεν ἀφέμενος τῆς iamβικῆς ιδέας ARSTT. Po.1449b8 *Crates a fost primul [poet] care a părăsit forma iambică (sc. stilul injurios al iambilor)*; ISOC. 2.48. **3** (log.) aspect esențial, criteriu de clasificare, specie: PLAT. Euthphr.6d. **III** (filos.) formă ideală, idee, noțiune: ἡ τοῦ ἀγαθοῦ ~ PLAT. R.517b *ideea binelui*; (pl.) PLAT. R.507b, ARSTT. Metaph.990a34 ș.a.

[ιδεῖν, cf. εἶδος]

ιδεῖν, {ep. și poet. ιδέειν, dor. ιδέμεν} inf. aor. de la εἶδον, v. *εἶδω și ὄραω.

[*uid-, cf. lat. video]

ιδέμεν, (dor.) v. ιδεῖν

ἴδεσκε, (ep. ion.) aor. iter. act. 3sg. de la *εἶδω.

ιδέω, (ep. pt. εἰδῶ) conjct. pf. act. de la οἶδα, v. *εἶδω

ἴδη, ης, ἡ [ἴ] {dor. ἴδα} **I** lemn (de construcție): ~ ναυπηγήσιμος HDT. 5.23 *lemn bun de construit corăbii*. **II** pădure, codru: ἐν τῇ ἴδῃ τῇ πλείστη HDT. 4.109 *în desigurul pădurii*. **III** (pl.) copaci, arbori: HDT. 1.110, id. 7.111.

Ἰδη, ης, ἡ *subst.* {dor. Ἰδα} Ida: (munte în Troada) IL. 2.821 ș.a., (munte în Creta) EUR. Hipp.1253 ș.a.

ιδησῶ, (dor.) ind. viit. act. 1sg. de la *εἶδω: THEOC. 3.37.

ιδία, *adv.* v. ἴδιος

ιδιάζω, *vb.* **I** a fi separat, izolat *sau* deosebit: (med.) (despre o persoană care încearcă să se deosebească de membrii corului în care cântă) ARSTT. Pr.922a35. **II** a fi propriu *sau* în proprietatea cuiva: (+ gen.) IOS. A116.203.2.

[ἴδιος]

ιδιαιτερος, ιδιαιτατος, v. ἴδιος

ιδιο-βουλέω, *vb.* [inf. ιδιοβουλέειν] a delibera *sau* a hotărî de unul singur: HDT. 7.8.

[ἴδιος, βουλή]

ιδιο-γενής, ἐς *adj.* de rasă proprie, *sc.* pură: (în op. cu κοινογενής „de rasă comună, amestecată”) PLAT. Ptt.265e.

[ἴδιος, γένος]

ιδιο-γνώμων, *ov adj.* [gen. -ονος] care are o opinie proprie, care ține la opinia sa: ARSTT. EN1151b12.

[ἴδιος, γνώμη]

ιδιο-γονία, *ας, ἡ subst.* rasă proprie, *sc.* pură: (în op. cu κοινογονία „rasă comună, amestecată”) PLAT. Ptt.265d.

[ἴδιος, γόνος]

ιδιο-γράφος, *ov adj.* scris cu mâna proprie, autograf: (în titlu) LXX Ps.151.1.

[ἴδιος, γράφω]

ιδιο-θηρευτικός, ἡ, ὄν *adj.* care vânează pentru sine. // (subînt. τέχνη)

ιδιοθηρευτική, ἡ *subst.* vânatoare privată: PLAT. Sph.222d.

[ἴδιος, θηρεύω]

ιδιο-θηρία, *ας, ἡ subst.* (= ιδιοθηρευτική) vânatoare privată: PLAT. Sph.223b.

[ἴδιος, θήρα]

ιδιολογέομαι-οὔμαι, *vb.* a vorbi în particular (cu cineva): (+ dat.) PLAT. Thg.121a.

[ἴδιος, λέγω]

ιδιό-μορφος, *ov adj.* cu formă deosebită, ciudată: PLUT. Mar.25.10.

[ἴδιος, μορφή]

ιδιό-ξενος, *ου, ὁ subst.* oaspete privat, vizitator particular: (în op. cu πρόξενος „oaspete public”) LUC. Phal.2.1, IOS. A117.328.2, PLUT. M.576a.

[ἴδιος, ξένος]

ιδίομαι-οὔμαι, [ἴδ] *vb.* a-și însuși (un lucru), a lua (ceva) în proprietate personală:

PLAT. R.547c, id. Lg.742b.

[ἴδιος]

ιδίω-ποιέω-ῶ, vb. **I** a face să fie al său, a-și însuși: AESOP. 1.6. **II** a pune stăpânire (pe ceva), a căstiga: (fig.) ιδιοποιεῖτο Αβεσσαλωμ τὴν καρδίαν ἀνδρῶν Ἰσραηλ LXX 2Rg.15.6 *Abessalom căștiga inima oamenilor lui Israel.*

[ἴδιος, ποιέω]

ιδίω-πράγέω-ῶ, vb. a acționa în mod independent sau din proprie inițiativă: PLB. 8.26.9.

[ἴδιος, πράσσω]

ιδίωπρᾶγία, ac, η *subst.* acțiune în interes propriu, urmărirea a interesului personal: PLAT. Lg.875b.

[ιδιωπραγέω]

ιδίω-πράγμων, ov *adj.* [gen. -ovoc] care acționează pentru sine, care își vede de ale sale: PLUT. M.1043b.

[ἴδιος, πρᾶγμα]

ἴδιος, α, ov și oc, ov [ἴδ] *adj.* [comp. -ώτερος și -αίτερος, superl. -ώτατος și -αίτατος,] **I** care aparține cuiva (în mod exclusiv): **1** propriu, particular, privat: (în op. cu δημόσιος „obștesc, public”, κοινός „comun” ș.a.) πρῆξις δ' ἦδ' ἴδιη, οὐ δήμιος OD. 3.82 *aceasta este o treabă privată (sc. a casei noastre), nu obștească; ~ ἐν κοινῷ σταλείς* Pl. O.13.49 *particular înșărcinat cu o misiune publică; ἴδια ἀναθήματα* HDT.1.183 *ofrande private; πλούτῳ ἴδιῳ καὶ δημοσίῳ* THUC. 1.80 *bogăție particulară și publică; SOPH. OT636, PLAT. R.535b ș.a. // (frecv.) ἴδια*, adv. în particular, în chip deosebit, separat, individual, pentru sine, deoparte: ἴπποι οἱ αὐτοῦ ἦσαν ἴδιη HDT. 1.192 *avea cai ai lui, (special) pentru sine; ἴδια καὶ δημοσία* PLAT. Ap.30b *pentru fiecare om în parte și pentru cetate; ἴδια* ξυμμαχίαν πεποίηται THUC. 5.42 *au făcut alianță separată; ἀριστεῖα ἔδωκαν καὶ κοινῇ καὶ ἴδια* XEN. HG1.2.10 *au oferit daruri de vitejie și în comun și individual; λαβῶν ἴδια τὸν Ἀνδρόνικον* LXX 2Mac.4.34 *luându-l deoparte pe Andronicos; (+ gen.) ἴδια τῆς φρενός* AR. Ra.102 *separat de minte, în po-fida minții. // κατ' ἴδιαν, locut. adv.* în particular, separat, deoparte, deosebit: PLB. 4.84.8, LXX 2Mac.4.5, NT Mt.14.13. **2** propriu, personal, al său: (în op. cu ἀλλότριος „al altuia”) τούτῳ τῷ λόγῳ ... ἐχρήσαντο ...

ὡς ἴδιῳ ἑωυτῶν ἐόντι HDT. 2.123 *s-au folosit de această învătătură ca și cum era a lor proprie; ἴδιοις νόμοις κρατῶνων* AESCH. Pr.403 *exercitând puterea prin legi proprii (sc. autoproclamate); ἴδιας ποιήσοιτο τὰς Ἀθήνας* XEN. HG2.4.29 *va pune stăpânire pe Atena; διὰ τὸ ἴδιον κέρδος* AESOP. 1.5 *pentru propriul căștig; κοπιῶμεν ἐργαζόμενοι ταῖς ἴδιας χερσίν* NT 1Cor.4.12 *ne ostentim lucrând cu mâinile noastre. // ἴδια*, τά *subst.* interese particulare, avere personală, casa proprie: ἐνεκα τῶν ἴδιων THUC. 1.82 *din cauza intereselor particulare; περι τῶν ὑμετέρων ἴδιων* DEM. 19.307 *în ceea ce privește propriile voastre interese; τοῖς ἴδιοις χρῆσεσθαι* XEN. HG1.5.3 *va folosi averea personală; μένειν ἐπὶ τῶν ἴδιων* PLB. 2.57.5 *a rămâne în posesia bunurilor proprii; εἰσελθὼν εἰς τὰ ἴδια* LXX Est.5.10 *intrând în casa lui; πράσσειν τὰ ἴδια* NT 1Thes.4.11 *a face cele ale sale (= a-și vedea de treabă); (rar sg.)* XEN. An.1.3.3. // **ἴδιοι**, οἱ *subst.* oamenii proprii, ai săi (ai mei, ai tăi), rudele, camarazii (de luptă): ὑπὸ τῶν ἴδιων βλάπτεσθαι LXX 2Mac.12.22 *a fi rănit de ai săi; εἰς τὰ ἴδια ἦλθεν, καὶ οἱ ἴδιοι αὐτὸν οὐ παρέλαβον* NT In.1.11 *a venit la ale Sale, dar ai Săi nu L-au primit. II* care este caracteristic unei persoane sau unui lucru: **1** propriu, particular, specific, deosebit, aparte: ἔθνος ἐὸν ἴδιον καὶ οὐδαμῶς Σκυθικόν HDT. 4.18 *un neam aparte și nicidecum scitic; εἰ ... τις ἡμῶν ἴδιόν τι ἐπασχεν πάθος ἢ οἱ ἄλλοι* PLAT. Grg.481c *dacă fiecare dintre noi ar avea o simțire proprie, deosebită de a celorlalți; ἕκαστον δένδρον ἐκ τοῦ ἴδιου καρποῦ γινώσκεται* NT Lc.6.44 *fiecare pom se cunoaște după rodul său. 2* potrivit, adecvat: τὸ τοῖς ἴδιοις ὀνόμασι λέγειν καὶ μὴ τοῖς περιέχουσιν ARSTT Rh.1407a31 *faptul de a vorbi în termenii proprii, nu generali; καιροῖς ἴδιοις* NT 1Tim.2.6 *la timpul potrivit; (spec.) οὐτ' ἐν ποιήσει οὐτ' ἐν ἴδιοις λόγοις* PLAT. R.366e *nici în poezie, nici în proză (propri. cuvinte proprii, simple). 3* neobișnuit, special, ciudat, original: ~ τις ἐν πᾶσι βουλόμενος εἶναι PLUT. Them.18.8 *voind să fie un om original în toate.*

ιδιό-στολος, ov *adj.* **I** echipat pe propria cheltuială: (despre corăbii) PLUT. Alc.1.1, id. Alex.34.3, ~ πλεῖν PLUT. Dio.32.4 *a naviga cu flota particulară. II* din proprie inițiativă sau pe cont propriu: ιδιόστολον

πλευσαι τὸν Θησέα PLUT. *Thes.*26.1 *Theseus a navigat pe cont propriu* (sc. cu propria sa corabie).

[ἴδιος, στέλλω]

ιδιότης, ητος, ἡ [ἴδ] *subst.* caracter propriu, fel deosebit, însușire, caracteristică, particularitate: (despre „inimă” de palmier) ἐθαύμασαν τὸ τε εἶδος καὶ τὴν ιδιότητα τῆς ἡδονῆς XEN. *An.*2.3.16 *se minunară de aspectul și de savoarea ei deosebită*; (pl.) ὁμοῦ συνήθροϊζε τὰς ἀρετὰς καὶ τὰς ιδιότητας τῶν ἀρίστων πολιτευμάτων PLB. 6.10.6 *adună laolaltă virtuțile și caracteristicile celor mai bune sisteme politice*; PLAT. *Plt.*305d, ARSTT. *Mir.*836b23, LXX *3Mac.*7.17 ș.a.

[ἴδιος]

ιδιο-τροφος, ον *adj.* care hrănește sau crește ființe individuale: (despre omul politic) PLAT. *Plt.*261d.

[ἴδιος, τρέφω]

ιδιό-τροφος, ον *adj.* care are o hrană aparte: (despre albine și păianjeni) ARSTT. *HA*488a15.

[ἴδιος, τρέφω]

ἴδις, εως, ἡ *subst.* acțiunea de a transpira, asuda: ARSTT. *Pr.*965a2.

[ἴδιω]

ἴδιω, [ἴδ] *vb.* [impf. ἴδιον, aor. ἴδῖσα] a transpira, a asuda, a năduși: (despre transpirația rece a groazei) ἴδιον, ὡς ἐνόησα OD. 20.204 *cum l-am văzut, m-a luat nădușeala*; AR. *Pax*85, id. *Ra.*237, ARSTT. *HA*521a14, LUC. *Merc.*Cond.41.

[R. *sweid-, cf. ἴδος]

ιδιώμα, ατος, τό [ἴδῖ] *subst.* (= ιδιότης) particularitate, caracteristică, trăsătură distinctivă, proprietate: τὸ καθ' αὐτόν ~ PLB. 2.59.2 *felul său deosebit de a fi*; IOS. *A18.*45.1.

[ἰδιόω]

ιδιώως, *adv.* **I** separat, individual: PLAT. *Lg.*807b. **II** în mod particular, în chip deosebit, în felul său (special), în manieră personală: ὁ μαθηματικὸς χρῆται τοῖς κοινοῖς ~ ARSTT. *Metaph.*1061b18 *matematicianul se folosește de [axiomele] comune într-un mod particular*; εὐσεβεῖς ~ IOS. *B12.*128.1 *deosebit de pioși*; ISOC. 5.108, PLUT. *Alex.*7.5 ș.a. **III** în sens propriu, în mod adecvat: ARSTT. *Mu.*394b28.

[ἴδιος]

ιδιώσις, εως, ἡ *subst.* **I** individualizare, deosebire: PLAT. *R.*462b. **II** însușire, luare în posesie: PLUT. *M.*644d.

[ἰδιόω]

ιδιωτεία, ας, ἡ [ἴδ] *subst.* **I** condiție de simplu particular, viață privată: τὸ ἄρχειν ... πλεονεκτεῖ γε τῆς ιδιωτείας XEN. *Hier.*8.1 *condiția de conducător are unele avantaje în raport cu cea de particular*; PLAT. *Lg.*696a, IOS. *A118.*243.1, APP. *BC*2.21.151, (pl.) PLAT. *R.*618d. **II** neștiință, nepricepere, ignorantă: LUC. *Hist.*Conscr.27.

[ἰδιωτεύω]

ιδιωτεύω, *vb.* **I** **I** a fi simplu particular, a rămâne om de rând, a duce o viață privată: ~ ἀλλὰ μὴ δημοσιεύειν PLAT. *Ap.*32a *a fi un cetățean particular, nu un om public*; (fig.) τὴν πατρίδα πρόσθεν ιδιωτεύουσιν XEN. *Cyr.*8.7.7 *patria mea înainte era neînsemnată*; PLAT. *R.*579c, XEN. *Hier.*8.5, ISOC. 2.4, ARSTT. *Pol.*1273a35 ș.a. **2** a lucra (ceva) ca simplu particular, a practica (o meserie) în mod privat: PLAT. *Grg.*514e. **II** a fi nepriceput sau ignorant, a fi străin (de ceva): (+gen.) PLAT. *Pr.*327a.

[ἰδιώτης]

ιδιώτης, ου, ὁ *subst., adj.* **I** **I** cetățean individual, particular: (în op. cu Statul) ἕκ τε τῶν μεγίστων κινδύνων ... καὶ πόλει καὶ ιδιώτῃ μέγισται τιμαὶ περιγίγνονται THUC. 1.144 *din cele mai mari primejdii se nasc, și pentru cetate, și pentru fiecare cetățean în parte, cele mai mari onoruri*; (despre Eros) πολλοῦ ἄξιος καὶ πόλει καὶ ιδιώταις PLAT. *Symp.*185b *de mare valoare atât pentru cetate, cât și pentru cetățenii individuali*; IOS. *A13.*244.4. **2** persoană privată, om de rând, simplu particular, (un) oarecare: (în op. cu regele, magistratii, oamenii politici ș.a.) ἔτι ιδιώτῃ εὐντι Δαρείῳ HDT. 7.3 *când Darius era un simplu particular*; Καλλία μὲν οὐδεις πόποτε οὔτ' ~ ἐνεκάλεσεν οὔτε ἄρχων LYS. 5.3 *nimeni până acum, nici cetățean particular, nici magistrat, nu l-a învinuit pe Callias*; βασιλεῖς καὶ ιδιώται LXX *Pr.*6.8b *regii și oamenii de rând*; (*adj.*) ὅς ἄν ... τυραννικὸς ὢν μὴ ιδιώτην βίον καταβῖῳ PLAT. *R.*578c *cel care, fiind tiranic (din fire), nu duce o viață privată (sau de particular)*; (glum.) προσεύχου τοῖσιν ιδιώταις θεοῖς AR. *Ra.*891 *roagă-te la acești zei ai tăi particulari*. **3** cetățean propriu, concetățean: (în op. cu străinii) AR. *Ra.*459.

4 soldat (de rând): (în op. cu comandantul militar) XEN. *An.*1.3.11, PLB. 1.69.11. 5 civil: (în op. cu soldații) IOS. *B/2.*179.1. 6 plebeu: τῶν ιδιωτῶν καὶ πενήτων ἐνδεχομένων ταχὺ τὴν παράκλησιν αὐτοῦ PLUT. *Thest.*24.2 *în timp ce plebeii și săracii acceptau repede chemarea lui.* II 1 om simplu, neștiutor, nepricereput, neiscusit, amator, profan: THUC. 2.48, XEN. *Hipparch.*8.1, ISOC. 4.11, ἐν μέτρῳ ὡς ποιητῆς ἢ ἄνευ μέτρου ὡς ~; PLAT. *Phdr.*258d *în versuri ca un poet sau în proză ca un om obișnuit?*; ~ τῷ λόγῳ, ἀλλ' οὐ τῇ γνώσει NT *2Cor.*11.6 *neiscusit în cuvânt, dar nu în cunoaștere;* (+ gen.) ιατρικῆς ιδιωτῶν PLAT. *Prt.*345a *profani într-ale medicinei;* (adj.) οἷον εἰκὸς ιδιωτῆν ἄνθρωπον PLAT. *Ion*532e *atât cât îi este cu putință unui om neștiutor.* 2 neînvățat, prost(ovan), nătărău: DEM. 4.35, LUC. *Lex.*24, (injur.) ἄθλιε ιδιωτᾶ MEN. *Sam.*286 *biet nătărău!* 3 persoană aflată în afara unei comunități sau a unei doctrine: neștiutor, neinițiat, laic: (în op. cu creștinii și cu necredincioșii) NT *1Cor.*14.23.

[ιδίος]

ιδιωτικός, ἢ, ὄν *adj.* |comp. -ώτερος| I care aparține unui particular sau este destinat utilizării private; particular, privat, personal: (în op. cu ceea ce aparține cetății) ὅσος ἦν ἐν τῷ ἄστει σῖτος καὶ ἐωντοῦ καὶ ~ HDT. 1.21 *cât grâu se afla în cetate, atât al său* (sc. al regelui) *cât și cel privat;* εἶτε πολιτικὸν σύγγραμμα εἶτε ιδιωτικόν PLAT. *Phdr.*258d *un document public sau privat;* ὅπως τὰ ιδιωτικὰ τοῦ γαζοφυλακίου λάβοι χρήματα LXX *4Mac.*4.6 *ca să ia banii particularilor din vistierie;* XEN. *An.*6.1.23, DEM. 21.174, (subst.) APP. *BC*4.10.81. II care privește un om de rând sau un neștiutor; prost, profan, trivial, vulgar: PLAT. *Euthd.*282d, id. *Hp.Ma.*287a // **ιδιωτικόν**, τό *subst.* banalitate, trivialitate: (despre stil) ARSTT. *Po.*1458a21.

[ιδιώτης]

ιδιωτικός, *adv.* ca un om de rând sau un neștiutor; în chip profan, în mod trivial: PLAT. *Euthd.*278d, id. *Lg.*966e, τῷ ~ ἔχοντι PLAT. *Cra.*394a *celui neștiutor (sau nepricereput, profan);* (spec.) PLAT. *Lg.*966e, ὡς ~ τὸ σῶμα ἔχεις XEN. *Mem.*3.12.1 *trupul îți este neantrenat (sau neinstruit, neînvățat cu exerciții fizice);* LUC. *Herm.*21.

[ιδιωτικός]

ιδιώτης, ἴδος, ἢ *adj.f., subst.* I (dub.) particulară, individuală: SOPH. *Fr.*1049. II (femeie) de condiție simplă, de rând: IOS. *B/1.*517.6, (ext.) ἐν ιδιώτιδι πόλει APP. *BC*4.3.16 *într-o cetate de rând* (sc. *neînsemnată*). III neștiutoare, ignorantă: LUC. *Im.*13

[fem. al lui ιδιώτης]

ἴδμεν, (ion. și dor.) ind. pf. 1pl. de la *εἶδω (pf. οἶδα).

ἴδμεν, ἴδμεναι, (ep.) inf. pf. de la *εἶδω (cf. οἶδα).

ἰδμοσύνη, ης, ἢ *subst.* știință, cunoștință. pricepere: (pl.) πᾶσι μετέπρεπεν ἰδμοσύνησιν HES. *Th.* 377 *îi întrecea pe toți în știință.*

[ἴδμων]

ἰδνόμαι, *vb.* |aor. pas. ἰδνώθη| a se încovoia, a se îndoii, a se arcuri: (sub lovitură) IL. 2.266, (despre un șarpe în ghearele unui vultur sau despre cineva care aruncă mingea în sus) ἰδνωθεῖς ὀπίσω IL. 12.205, OD. 8.375 *încovoindu-se pe spate.*

Ἰδομενεύς, ἑως, ὁ *subst.* Idomeneus, rege în Creta: IL. 1.145 ș.a.

ἴδον, (poet.) ind. aor. de la *εἶδω.

ἴδος, εος-ους, τό *subst.* nădușeală, de unde zăpușeală, zăduf: HES. *Sc.*397, CALL. *Hec.fr.*304.

[cf. ιδίω]

ιδού, *interj.* (folosită pt. a arăta ceva sau pt. a atrage atenția asupra a ceea ce urmează) iată!, uite!, na!: (exclam. sau cu vb. la diverse moduri și timpuri, spec. la ind. și imper.) ~ δ', Ἀπόλλων αὐτὸς ἐκδύων ἐμέ χρηστηρίαν ἐσθῆτ' AESCH. *Ag.*1269 *iată, Apollon însuși mă despoaie de straiul profetesc;* ~ λαβέ AR. *Ra.*483 *uite, ia!*; ~, τί ἐστιν; AR. *Nu.*825 *iată-mă, ce este?*; βλέπε δεῦρο. ~, βλέπω MEN. *Sam.*312 *uită-te încoace! na, mă uit;* καὶ ~ πέπτωκεν ὁ τοῖχος LXX *Iez.*13.12 *și iată: a căzut zidul;* ὡς ἀποθνήσκοντες καὶ ~ ζῶμεν NT *2Cor.*6.9 *ca unii care murim, și uite că* (sc. *totuși*) *trăim;* (cu repetiție) AESCH. *Ag.*1125. (în formule eliptice) οὐκ ~ Ααρὼν ὁ ἀδελφός σου ὁ Λευίτης; LXX *Ex.*4.14 *iată, nu [este] Aaron, fratele tău, levitul?*; (cu nume și prop. nominale, frecv. cu rol emfatic) ~ ἐγὼ LXX *Gen.*27.1 *iată-mă!*; ~ ἄνθρωπος φάγος καὶ οἰνοπότης NT *Mt.*11.19 *iată un om mândros și băutor de vin!*; ~ γ' ἄκρατον AR. *Eq.*87 *ete na! vin neamestecat.*

ιδού, imper. aor. med. 2sg. de la *εἶδω:

ιδρεία, ας, ἡ *subst.* {ep. ιδρείη} *știință, pricepere, iscusință: ιδρείη πολέμοιο* IL. 16.359 *cu pricepere în luptă; IL. 7.198, A.RH. 2.72, THEOC. 22.85.*

[ιδρις]

ιδρις, ιος, ό, ἡ |nom. pl. ἰδριες, ac. sg. ἰδριν Pi. O.1.104 *sau ἰδριδα* Soph. Fr.1056] **I** (*adj.*) *știutor, cunoscător, priceput, iscusit, meșter: ἀνὴρ ~ OD. 6.233 bārbat priceput (sau meșter iscusit); (+ inf.) OD. 7.108, (frecv. + gen.) πόνου καὶ διζύος ἰδριές εἶμεν HES. Sc.351 suntem știutori de trudă și chin; μάχης ~ AESCH. Ag.446 iscusit în luptă; SOPH. El.608, CALL. Ion.74, THEOC. 25.247 ș.a., (+ ac.) οὐδὲν ~ SOPH. OC525 care nu știe nimic, neștiutor; (+ prep.) κατὰ γνώμαν ~ SOPH. OT1087 iscusit la minte. II (*subst.*) *furnică (propr. „înteleapta, priceputa”); HES. Op.778.**

[cf. οἶδα]

ιδρόω-ω, vb. |viit. ιδρώσω, aor. ἴδρωσα, pf. ἴδρωκα| {ep. contr. ιδρω-, ιδρω- (< ιδρώω, -ώεις etc.); part. fem. ιδρώσαι II. 11.598; tard. prez. ιδρώει Luc. Syr.D.10} **I** a asuda, a transpira, a năduși (despre oameni și animale): ἵππους λῦσαν ὑπὸ ζυγοῦ ἰδρώνοντας IL. 8.543 *își dezlegară caii asudați de sub jug; οὐτ' αὐτός ποτε πρὶν ιδρώσαι δεῖπνον ἤρεῖτο* XEN. Cyr.8.1.38 *niciodată nu lua cina până ce nu transpira (de efort); (despre locuitorii lunii) γάλακτι πᾶν τὸ σῶμα ἰδρούσιν* LUC. VH1.24 *tot trupul lor transpiră lapte; (+ ac. intern) IL. 4.27, (f. rar pas.) LUC. Herm.2. II (ext.) a fi scâldat în sudoare, a șiroi de sudoare: ἰδρώσει ... τελαμών ἀμφὶ στήθεσφιν ἀσπίδος IL. 2.388 *cureaua scutului va șiroi de sudoare în jurul pieptului.**

[ιδρώς]

ιδρύμα, ατος, τό *subst. I* construcție, edificiu, (spec.) lăcaș sfânt, templu: θεῶν ἰδρύματα HDT. 8.144 *lăcașuri ale zeilor; (despre sanctuarul lui Apollon de la Delphoi) μεσόμφαλον ~ AESCH. Ch.1036 templu clădit pe buricul lumii; (fig.) τὸ σὸν ~ πόλεος* EUR. Supp.631 *reazemul orașului tău; PLAT. Lg.717b, EUR. Ba.951, CALL. Aet.fr.75. II* statuie: AESCH. Pers.811.

[ιδρύω]

ιδρύσις, εως, ἡ *subst. I* acțiunea de a așeza, de a întemeia *sau* de a institui, de a fonda: așezare, întemeiere: ἱερῶν ἰδρύσεις PLAT.

R.427b *întemeierea de temple: ἐν ιδρύσει καὶ κτίσει πόλεως* PLUT. M.321b *în întemeierea și construirea unui oraș; ἐκ τοῦ ὄξεος ἰδρύσεως τοῦ θρόνου* IOS. A118.107.5 *după ce jilțul (de judecată) era repede așezat. II* (pas.) așezare, amplasament, fundament: PLUT. M.408a, (fig.) id. M.651d.

[ιδρύω]

ιδρύτέον, *adj.vb.* trebuie așezat, întemeiat, înălțat, ridicat: (despre o statuie) AR. Pax923, (abs.) οὐχ ~ SOPH. Ai.809 *nu e timp de stat.*

[ιδρύω]

ιδρύω, [frecv. ἴϋ] vb. |viit. ιδρύσω, aor. ἴδρῶσα; med. viit. ιδρύσομαι, aor. ιδρῶσάμην; pas. aor. ιδρύ(ν)θην, pf. ἴδρῶμαι] **I** (*act., pas.*) **1** a face să șadă, a așeza: (+ ac.) αὐτός τε κάθησο καὶ ἄλλους ἴδρνε λαούς IL. 2.191 *așează-te și fă-i să șadă pe ceilalți; ἴδρυσε θρόνον ἐν ... Ἄρηα* IL. 15.142 *il așează în jilț pe Arș; OD. 3.37, EUR. Ion1573. 2 a așeza (o persoană într-un loc), a stabili, a instala: κὰς τόνδ' αὐθις ἰδρῶσαι δόμον Ἄλκηστιν EUR. Alc.841 *să o reșez în această casă pe Alcesta; ἴδρυσε πολλούς ἐν αὐτῇ* PLUT. Pomp.28.4 *i-a stabilit pe mulți în ea (sc. în cetate); (fig.) μήτ' ... ἐν τοῖς ἐμοῖς ἀστοῖσιν ἰδρύσης Ἄρη ἐμφύλιον* AESCH. Eu.862 *nu statornici războiul civil printre cetățenii mei. 3* a așeza (oastea, tabăra), a cartirui: ἴδρυσε τὴν στρατιὴν ἐπὶ ποταμῷ Ὀάρῳ HDT. 4.124 *[își] așează oastea lângă fluviul Oaros; PLUT. Luc.9.1. II (*pas.*) **1** a fi așezat, a se opri, a sta (liniștit): τοῖ δ' ἰδρύνθησαν ἅπαντες IL. 3.78 *toți se așezară; ἡ στρατιὰ τῶν Ἀθηναίων βεβαίως ἔδοξε μετὰ τείχους ἰδρῶσθαι* THUC. 8.40 *păru că armata atenienilor este așezată temeinic cu fortificații; (despre o tabără militară) HDT. 4.203. 2 a fi întemeiat, a fi clădit, a fi stabilit, (pf.) a fi situat, a se afla: (spec. despre orașe) ποῦ τὰς Ἀθήνας φασὶν ἰδρῶσθαι χθονός; AESCH. Pers.231 *unde pe pământ se află (clădită) Atena?; ἦν αὐτόθι μαντήιον ἐκ παλαιοῦ ἰδρυμένον* HDT. 1.157 *acolo se afla un oracol din vechime; τροπαῖ ἰδρύεται* EUR. Heracl.786 *se înalță un trofeu; (gener.) (despre cel de-al treilea tip de suflet) μεταξύ φρενῶν ὀμφαλοῦ τε ἰδρῶσθαι* PLAT. Tim.77b *este situat între diafragma și ombilic; οὐ μέσον οἱ Πυθαγορικοί τὸ πῦρ ἰδρῶσθαι νομίζουσι* PLUT. Num.11.1 *în mij-****

locul căruia (sc. *al universului*) *pythagore-iciei socotesc că este așezat focul. III (med.)*
I a așeza (pentru sine), a întemeia, a construi, a înălța, a consacra: (spec. despre temple, altare și statui) (+ ac.) ἰδρῦσαντο ὑπὸ τῆ Ἀκροπόλι Πανὸς ἰρόν HDT. 6.105 *înălțară sub Acropole un sanctuar al lui Pan*; (zeul Hermes către un sclav) *παρὰ τὴν θύραν ... ἰδρῦσασθέ με AR. Pl.1153 așezați-mă (sau puneți-mă statuie) la poartă*; βωμούς τε ἰδρῦεσθαι καὶ ἀγάλματα θεῶν PLAT. *Prt.322a a înălța altare și statui de zei*; THEOC. 17.125. **2** a statornici, a institui, a stabili: ἀνακτας τῆσδε γῆς ἰδρῦσατο EUR. *Ph.1008 îi statornici domnitori ai acestui pământ*; PLAT. *Smp.195e.*

[IE *sed-, cf. ἔζομαι]

ἵδρωμα, ατος, τό *subst.* sudație, transpirație: ARSTT. HA635b19.

[ἰδρόω]

ἰδρώς, ὠτος, ὁ *subst.* [dat. ἰδρῶτι, ac. ἰδρῶτα] {ep. dat. ἰδρῶ, ac. ἰδρῶ} **I I** sudoare, transpirație, nădușeală (de om sau de animal): κατὰ δὲ νότιος ῥέεν ~ ὤμων καὶ κεφαλῆς IL. 11.811 *sudoarea îi curgea și-roaie de pe umeri și cap*; τινὲς ἴδισαν αἱματώδη ἰδρῶτα ARSTT. HA521a14 *unii au transpirat (sudoare de) sânge*; OD. 11.599, EUR. *Bacch.620* ș.a., (pl.) PLAT. *Phdr.239c*, PLUT. *Dem.38.4* ș.a. **2** (fig.) muncă, trudă, osteneală: τῆς δ' ἀρετῆς ἰδρῶτα θεοὶ προπαροίθεν ἔθηκον HES. *Op.289 zeii au pus osteneală (propr. sudoare) înaintea virtuții*; AR. *Ec.750. II* sudoare (a unei plante), rășină, gumă: (de smirnă) EUR. *Ion1175.*

[IE *sweid-, cf. ἴδος și lat. *sūdor*]

ἰδρωτικῶς, *adv.* [doar comp. -ωτέρως] cu predispunere la transpirație: ARSTT. *Pr.870b7.*

ἰδρωτοποιέω-ῶ, *vb.* a produce sudoare, (pas.) a fi făcut să asude, a transpira: ARSTT. *Pr.870b31.*

[ἰδρωτοποιός]

ἰδρωτοποιία, ας, ἡ *subst.* faptul de a produce sudoare, transpirație: ARSTT. *Pr.870b38.*

[ἰδρωτοποιέω]

ἰδρῶω, v. ἰδρόω

ιδυῖα, (ep. pl. ειδυῖα) part. pf. act. fem., v. *εἶδω (pf. οἶδα)

ιδυῖοι, ὄν, οἱ *subst.* martori: AR. *Fr.222.*

ἴδω, conjct. aor. act., v. *εἶδω (aor. εἶδον)

ἴδωμι, (ep.) conjct. aor. act. 1sg., v. *εἶδω

(aor. εἶδον)

ιδῶν, οὔσα, ὄν part. aor. act., v. *εἶδω (aor. εἶδον)

ἴε(ν), (ep.) ind. impf. act. 3sg. de la εἶμι.

ἴει, ind. impf. act. 3sg. de la ἴημι.

ἰείη, (ep.) opt. prez. act. 3sg. de la εἶμι: IL. 19.209.

ἰεῖς, ἰεῖσα, ἰέν, part. prez. act. de la ἴημι.

ἴεμαι¹, *vb.* (cf. ἴημι) a avea mare dorință (de ceva), a pofti, a se strădui: βαλέειν δέ ἐ ἴετο θυμός IL. 8.301 *inima sa poftea să-l lovească*; IL. 11.537.

[*φιεμαι, confundat cu ἴημι după căderea lui ɤ]

ἴεμαι², ind. prez. med. de la ἴημι.

ἴεμεν, ind. prez. și impf. act. 1pl. de la ἴημι.

ἴεμεν(αι), (ep.) inf. prez. act. de la ἴημι.

ἴεν, (ep.) ind. impf. act. 3pl. de la ἴημι.

ἰέναι, inf. prez. act. de la εἶμι.

ἱερά¹, fem. sg. sau neut. pl. de la ἱερός.

ἱερά², ᾶς, ἡ *subst. I* (subînt. ἄγκυρα) ancora sacră (sc. ancora de salvare, ultima speranță): PLUT. *Cor.32.2. II* (subînt. γραμμῆ) linia sacră (sc. ultima linie de apărare în jocul de dame): κινήσαντες τὴν ἄφ' ἱεράς PLUT. *M.975a mutând din linia sacră (= jucând ultima carte).*

[ἱερός]

ἱερ-ἄγωγός, ὄν *adj.* care poartă ofrande, sacru: (despre o corabie) PLB. 31.12.11.

[ἱερός, ἄγω]

ἱεράκίζω, *vb.* a se purta sau a face ca șoimul: (despre stâncuțe) ARSTT. *Fr.253.*

[ἱεράξ]

ἱεράκισκος, ου, ὁ *subst.* șoim mic: AR. *Av.1112.*

[dim. al lui ἱεράξ]

ἱεράξ, ᾶκος, ὁ [ἴ] *subst.* {ion. și ep. ἴρηξ [ἴ], -ηκος} (omit.) șoim, uliu, erete: ἴρηκι εὐκῶς ὠκέϊ φασσοφόνῳ IL. 15.237 *asemenea șoimului iute, ucigașul de porumbel*; IL. 13.62, OD. 5.66, HES. *Op.212*, (pasăre sfântă în Egipt) HDT. 2.65, (în slujba lui Apollon) AR. *Av.516*, (interzis a fi mâncat) LXX *Lev.11.16* ș.a.

ἱεράομαι-ῶμαι, [ᾶ] *vb.* [aor. -ασάμην] {ion. ἱράομαι} a se consacra (slujirii unui zeu), a fi preot sau preoteasă: (+ gen.) HDT. 2.35, ἱεράσατο τῆς Ἀθηνᾶς PLUT. *M.843b a fost preoteasă a Athenei*; (abs.) THUC. 2.2, IOS. *Ap.1.284.*

[ἱερός]

ἱερᾶ-πόλος, ου, ὁ *subst.* mare preot: Pl.

Fr. Parth. 94a.

[ιερός, πέλομαι]

ιερατεία, ας, ή *subst.* funcția, îndatorirea de preot; preoție: ARSTT. *Pol.* 1328b13, LXX *Ex.* 29.9, NT *Lc.* 1.9, την ιερατείαν λαμβάνοντες NT *Evr.* 7.5 *care primesc preoția* (sau *slujba de preoți*).

[ιερατεύω]

ιεράτευμα, ατος, τό [ρᾶ] *subst.* I preoți(m)e, cler: LXX *Ex.* 19.6, NT *1Pt.* 2.5. II funcția, îndatorirea de preot; preoție, sacerdoțiu: LXX *2Mac.* 2.17.

[ιερατεύω]

ιερατεύω, *vb.* a sluji ca preot, a fi (mare) preot: (+ dat.) LXX *Ex.* 28.1, (abs.) IOS. *A120.* 242.1, NT *Lc.* 1.8.

[ιερός, cf. ιεράομαι]

ιερατικός, ή, όν *adj.* I care aparține sau este propriu unui preot; preoțesc, sacerdotal: [θυσία] ιερατικά ARSTT. *Pol.* 1285b10 *jertfe rezervate preoților*; LXX *1Ezr.* 4.54, IOS. *A111.* 141.1, PLUT. *M.* 38e. II propriu unui ritual religios: LUC. *Philops.* 12. // **ιερατική**, ή *subst.* calitatea de preot, demnitatea sacerdotală: PLAT. *Plt.* 290d.

[ιεράομαι]

ιερά-φόρος, όν *adj.* purtător de obiecte sacre: PLUT. *M.* 352b.

[ιερός, φέρω]

ιέρεια, ας, ή *subst.* [var. *ιέρεια* Soph., Eur.] {ion. *ιρητή* Hdt., ep. *ιέρη* Call.} preoteasă: την ... Τρωδες εθηκαν Αθηναίης ιέρειαν IL. 6.300 *pe care troienii o puseseră preoteasă a Atenei*; HDT. 1.175, THUC. 4.133, EUR. *IT1* 399, AR. *Th.* 758 ș.a.

[fem. al lui *ιερεύς*]

ιερεία, ας, ή *subst.* sacrificiu, sărbătoare (sacră): LXX *4Rg.* 10.20.

[ιερεύω]

ιερείον, ου, τό *subst.* {ep. *ιερήϊον*, ion. *ιρήϊον*} I victimă a unui sacrificiu, jertfă (animală): OD. 14.94, HDT. 1.132 ș.a., (frecv. pl.) OD. 14.250, THUC. 1.126, XEN. *An.* 6.4.25 ș.a., (spec. ca premiu la întrecerile de alergare) οὐχ ιερήϊον οὐδὲ βοείην ἀρνύσθην IL. 22.159 *căuțai să câștige nu o victimă, nici o piele de bou*; (ca ofrandă pentru morți) OD. 11.23. II animal (pt. sacrificiu sau hrană): τροφὰς ἵπποις καὶ πλῆθος ιερείων παρεῖχεν ἡ Χίων πόλις PLUT. *Alc.* 12.1 *cetatea Chios i-a oferit hrană pentru cai și multime de animale*; XEN. *Cyr.* 1.4.17. III ospăț (sacru): ἐπὶ ποῖον

~ καλεῖς ἀλταίετους καὶ γῦπας: AR. *An.* 890 *la ce sfânt ospăț chemi egretele și vulturii?* [ιερεύω]

ιερεύς, έως, ό *subst.* {ion. *ιρεύς*} I preot, sacerdot, sacrificator, prezicător: IL. 1.62, PI. *P.* 2.17, HDT. 1.181 ș.a., (despre un epicurean) ~ ἦν τοῖν ἀνάκουν LUC. *Symp.* 9 *era preot al Dioscurilor*; (la evrei) ό ~ ό μέγας LXX *Nu.* 35.25 *marele preot*; (la romani, spec. despre Caesar, ca *pontifex maximus*) APP. 4.17.134. II (fig.) preot, slujitor: ~ τις ἄτας AESCH. *Ag.* 735 *un preot al năpastei*: (iron. despre Socrate) AR. *Nu.* 359, (despre Hristos) NT *Evr.* 5.6, (despre creștini) *ιερεῖς τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ Χριστοῦ* NT *Apoc.* 20.6 *preoți ai lui Dumnezeu și ai lui Hristos*.

[ιερός]

ιερεύσιμος, ον *adj.* care poate fi adus ca jertfă, potrivit pentru sacrificii: PLUT. *M.* 729d. [ιερεύω]

ιερεύω, *vb.* [aor. *ιέρουσα*, m.m.c.p. 3sg. *ιέρυτο*] {ion. *ιρεύω*, impf. iter. *ιρεύεσκον*, ep. inf. viit. *ιερυσέμεν*} a sacrifica, a jertfi, a înjunghia o victimă: (într-un act de dovotăune sau pentru un ospăț) (+ ac. de obiect și dat. pers.) οἱ ὑποσχέσθαι δυοκαίδεκα βοῦς ἐνὶ νηῶ ... *ιερυσέμεν* IL. 6.94 *să făgăduiască a-i jertfi în templu douăsprezece vițici*; τοῖσι δὲ βοῦν *ιέρουσ'* ... Ζηνί OD. 13.24 *pentru ei jertfi o vită lui Zeus*; βοῦς *ιερύοντες καὶ οἷς καὶ πίονας αἶγας, εἰλαπινάξουσιν* OD. 2.56 *junghiind vite, și oi, și capre grase, [peștorii] chefuliesc*; LUC. *Tox.* 48, (med.) OD. 19.198, A.RH. 2.302, (pas.) IL. 24.125.

[ιερεύς]

ιερήϊον, (ep.) v. *ιερείον*

ιερίτις, ιδος, ή *subst.* = *ικέτις*: AESCH. *Fr.* 93. [ιερεύω]

ιερο-γλυφικός, ή, όν *adj.* hieroglific: PLUT. *M.* 354e.

[ιερός, γλύφω]

ιερο-γραμματεύς, έως, ό *subst.* scrib sacru, interpret al scrierilor sfinte: (în Egipt) IOS. *A12.* 205.3, LUC. *Macr.* 4.

[ιερός, γραμματεύς]

ιερο-δόκος, ον *adj.* (pasaj corupt) care primește jertfe: AESCH. *Supp.* 363.

[ιερός, δέχομαι]

ιερό-δουλος, ου, ό *subst.* sclav în serviciul unui templu, slujitor sacru, hierodul: (despre leviti) LXX *1Ezr.* 1.3, IOS. *A111.* 128.3, PLUT. *M.* 768a.

[ιερός, δοῦλος]

ιερό-θύτος, ον *adj.* {dor. ιρόθυτος} oferit ca jertfă, consacrat (unei divinități): ιερόθυτον ... καπνόν AR. *Av.*1265 *fumul jertfelor*; (fig.) τόν ιρόθυτον θάνατον PI. *Fr.Dith.*78 *moartea oferită ca jertfă (pentru patrie)*. // **ιερόθυτον**, τό *subst.* carne oferită ca jertfă (zeilor, idolilor): (pl.) ARSTT. *Mir.*842b1, id. *Oec.*1349b13, PLUT. *M.*729c, (sg.) NT *I Cor.*10.28.

[ιερός, θύω]

ιερο-κῆρυξ, ὕκος, ὁ *subst.* crainic sacru, vestitor de sacrificii: DEM. 59.78, IOS. *AI*12.97.4.

[ιερός, κῆρυξ]

ιερό-λας, ὁ *subst.* (dub.) preot, sacerdot: SOPH. *Fr.*57.

[ιερός, λαός]

ιερολογέω-ῶ, *vb.* {ion. ιρολογέω} a vorbi despre lucruri sacre, a spune povești sfinte: LUC. *Syr.D.*26.

[ιερός, λόγος]

ιερο-λογία, ας, ἡ *subst.* {ion. ιερολογία} vorbire sacră, limbaj mistic: LUC. *Astr.*10.

[ιερός, λόγος]

ιερο-μηνία, ας, ἡ *subst.* luna sacră (în timpul căreia erau celebrate marile sărbători, iar ostilitățile suspendate), zi de sărbătoare: ἐν ιερομηνίᾳ Νεμεάδι PI. *N.*3.2 *în luna sacră a Nemeei* (sc. *consacrată jocurilor nemeene*); THUC. 3.56, id. 5.54, DEM. 24.29, APP. *BC*5.13.130, (ext.) ~ γάρ ἐστιν ... μηνῶν τούτων τεττάρων LUC. *Icar.*33 *este perioada sărbătorilor, care țin patru luni*.

[ιερός, μήν]

ιερομνημονέω-ῶ, *vb.* a fi hieromnemon (cf. ιερομνήμων): AR. *Nu.*624, PLB. 4.52.4.

[ιερομνήμων]

ιερο-μνήμων, ονος, ὁ *subst.* I hieromnemon, arhivar al celor sfinte: ARSTT. *Pol.*1321b38, id. *Ath.*30.2. II secretar sacru: (delegat al statului în amfizionia de la Delphoi) DEM. 18.148. III magistrat eponim (în Bizanț), mare preot (al lui Poseidon): DEM. 18.90, PLUT. *M.*730d.

[ιερός, μνήμη]

ιερόν, οὔ, τό *subst.* v. ιερός

ιερο-νίκης, ου, ὁ [vī] *subst.* învingător la jocurile sacre: PLUT. *M.*646e, LUC. *Hist.Conscr.*30.

[ιερός, νικάω]

ιεροποιέω-ῶ, *vb.* a face un sacrificiu, a îndeplini un ritual sacru: (abs.) PLAT.

*Ly.*207d, (+ ac.) DEM. 21.114.

[ιεροποιός]

ιεροποιία, ας, ἡ *subst.* slujbă religioasă, ceremonie sacră: IOS. *AI*14.257.5.

ιερο-ποιός, οὔ, ὁ *subst.* responsabil cu supravegherea sacrificiilor și a ceremoniilor sacre, magistrat religios: ARSTT. *Pol.*1322b24, id. *Ath.*54.6, DEM. 4.26.

[ποιέω]

ιερο-πρεπής, ἐς *adj.* [superl. -έστατος] cuvenit unei persoane sfinte, unui lucru sau unui loc sacru; vrednic de sfințenie sau de venerație; sacru, sfânt, venerabil: (despre numele lui Theages) ὄνομα ιεροπρεπές PLAT. *Thg.*122e *un nume sfânt*; MEN. *Dysc.*646, LXX *4Mac.*9.25, NT *Tit.*2.3, LUC. *Sacr.*13, (superl.) XEN. *Smp.*8.40, PLUT. *M.*11c. // **ιεροπρεπώς**, *adv.* cum se cuvine (pe potrivă) unei persoane sfinte sau unui loc sacru: IOS. *AI*10.225.2, LUC. *Vit.Auct.*6.

[ιερός, πρέπω]

ιερός, ἄ, ὄν [ĩ, poet. și ı] [fem. -ός doar în ierόν ἀκτῆν Hes. *Op.*466 etc., (Oracl. ap.) Hdt. 8.77; comp. -ώτερος, superl. -ώτατος] {ion. și poet. ιρός Hdt. 2.62, Soph. *OC*16, dor. ἰῶρός PI. *Fr.*338, eol. ἴρος Sapph. 94.25, Theoc. 28.4} I sacru, sfânt: I înzestrat cu forță divină, manifestând o putere supranaturală, foarte puternic sau mare: ιερὴ ἴς Τηλεμάχοιο OD. 2.409 *puterea sfântă a lui Telemachos* (sc. *Telemachos cel sfânt și puternic*); ~ στρατός OD. 24.81 *oștire strașnică*; ierόν ἰχθύν IL. 16.407 *un pește imens* (sau, după alții, *sacru*); ierόν εἶδομεν κύμ' οὐρανῶι στηρίζον EUR. *Hipp.*1206 *am văzut un val nelumesc (de mare), ținut în cer*; (prov.) οὐδέν ιερόν MEN. *Asp.*242 *nu-i mare lucru*; THEOC. 5.22. 2 aparținând unui zeu, consacrat unei divinități sau aflat sub protecție divină: a (despre lucruri) iεροῖσ' ἐν δώμασι Κίρκης OD. 10.426 *în casele sfinte ale lui Kirke*; iεράς κατ' ἄλωας IL. 5.499 *peste ariile sfinte* (sc. *asupra cârora stăpânește zeița Demeter*); iερῆς παρὰ πυθμὲν' ἐλαίης OD. 13.372 *la poalele măslinului sfânt* (sc. *al Athenei*); ἐξ iερῶν ἀέθλων PI. *O.*8.64 *de la jocurile sacre*. b (frecv. despre locuri, orașe, insule ș.a.) ἐς Θήβην iερὴν πόλιν IL. 1.366 *spre Theba, sfânta cetate*; Ἴδας ὄρος iερόν EUR. *Or.*1383 *sfântul munte al Idei*; Δῆλον ὅς ἔχεις iεράν AR. *Th.*316 *(Apollon) care stăpânești sfânta [in-*

sulā] Delos; (+ gen.) ἄντρον ... ἰρὸν Νυμφάων, αἱ Νηϊάδες καλέονται OD. 13.104 *o grotā consacrātā nimfelor, care se numesc Naiade*; εἶναι ἱερὰν τῆς Κόρης τὴν Σικελίαν PLUT. *Tim.8.8 Sicilia este finitul sfânt al Corei*; **c** (despre persoane) βασιλέες ἱεροί PI. *P.5.97 regi sacri*; ἄνθρωπος ~ AR. *Ra.652 om sfânt*; (+ gen.) ~ οὗτος τῶν κατὰ χθονὸς θεῶν EUR. *Alc.75 el [este] consacrāt (sc. sacrificat) zeilor subpāmānteni*. **3** de origine sau esență divină, sacrosanct: ἀθανάτων ἱερὸν γένος HES. *Th.21 neamul sfânt al nemuritorilor*; κοῦφον χρῆμα ποιητῆς ἐστὶν καὶ πτηνὸν καὶ ἱερὸν PLAT. *Ion534b poetul este un lucru ușor, înapărat și sacru*; (despre elemente sau fenomene ale naturii) ἱερὸν ἦμαρ IL. 8.66 *zi sfântă*; ἱερὸν ῥόον Ἀλφειοῦ IL. 11.726 *ζυνοῖυλ sfânt al [râului] Alpheios*; φάος ἱερὸν HES. *Op.339 lumina sacră (a zilei)*; ἱρὸς λόγος HDT. 2.81 *legendă sfântă, mit*. **4** care ține de divinitate, de religie, de cultul divin: (în op. cu tot ceea ce este omenesc, lumesc, profan) Λακεδαιμόνιοι ... τὸν ἱερὸν καλούμενον πόλεμον ἐστράτευσαν THUC. 1.112 *lacedemonienii au purtat războiul numit „sacru” (sc. pt. eliberarea sanctuarului din Delphoi)*; (despre lucruri) δαιμόνων ἀγάλμαθ' ἱερὰ SOPH. *OT1379 statuile sacre ale zeilor*; ἱερὰ σκεῦη THUC. 2.13, LXX *2Mac.5.16 odoare sfinte*; τὴν ἐσθῆτα τὴν ἱερὰν DEM. 21.16 *veșmântul sacru*; ἱρὰ [γράμματα] *scriere sacră, sc. hieroglifă*; [τὰ] ἱερὰ γράμματα NT *2Tim.3.15 Sfintele Scripturi*. **5** demn de venerație, divin, sublim: Πλάτων ὁ ἱερώτατος LUC. *Macr.21 divinul Platon*. **II** (locut., spec.) **I** ἡ ἱερὰ νοσος HDT. 3.33 *boala sfântă (sc. epilepsie)*; PLAT. *Lg.916a*. **2** ἡ ἱερὰ ὁδός HDT. 6.34 *calea sacră (sc. care duce la Delphoi)*; (care duce la Eleusis) PLUT. *M.837d*, (= lat. Via Sacra) APP. *BC1.7.59*. **3** ἡ ἱερὰ συμβουλή PLAT. *Ep.321c sfatul sacru (sc. acordat cu religiozitate și onestitate, cf. Plat. Thg.22: „sfatul este un lucru sacru”)*; XEN. *An.5.6.4*. **4** ἡ ἱερὰ τριήρης DEM. 4.34 *corabia sacră (sc. care ducea „theoriile” la Delos)*; DEM. 21.174. **5** (iht.) ὁ ἱερός ἰχθύς ARSTT. *HA620b35 peștele sacru (= ἀνθίας)*. **6** (anat.) τὸ ἱερὸν ὅστέον PLUT. *M.981d osul sacru*. **7** (în armata thebană) ὁ ἱερός λόχος PLUT. *Pel.15.5 batalionul sacru*. **8** (prov.) ἱερὰ ἄγκυρα PLUT. *M.815d ancora sacră*

(*sc. ancora de salvare, ultima speranță*); LUC. *ITr.51*, (subst.) PLUT. *Cor.32.2*. // **ιερὸν** {ion. ἰρόν}, οὔ, τό *subst. I* loc sacru, sanctuar, templu: ἐν τῷ ἰρῷ τῆς Ἀθηναίης ὀπισθε τοῦ νηοῦ HDT. 2.170 *în sanctuarul Athenei, în spatele templului*; χρῆσθαι τῷ ἰερῷ THUC. 5.50 *a avea acces la templu*; ἱερὸν μάλᾳ ἅγιον XEN. *HG3.2.19 templu preasfânt*; (spec. despre Templul din Ierusalim) τὸ μέγιστον καὶ ἅγιον ἱερὸν LXX *2Mac.14.31 templul cel mare și sfânt*. **II** (rar) *jertfă*: IL. 10.571 // **ιερὰ** (ion. ἰρά), ὦν, τὰ *subst. I* sacrificiu, *jertfă*: ἱερὰ ῥέξας IL. 1.147 *îndeplinind sacrificiul (sau împlinind jertfa)*; OD. 16.184, HES. *Op.336*. **II** măruntaie ale victimelor, *de unde* semne, auspicii: οὐκ ἐγίγνετο τὰ ἱερὰ XEN. *An.2.2.3 semnele nu s-au arătat favorabile*; HDT. 5.44, XEN. *An.1.8.15*. **III** (gener.) cele sfinte, obiecte sau rituri sacre, slujbă religioasă: τῶν ὑμετέρων ἱερῶν καὶ κοινῶν μετεῖχον DEM. 57.3 *au participat la slujbele voastre sfinte și obștești*; δεικνύει τὰ ἱερὰ PLUT. *Alc.22.4 aratā (inițiatilor) odoarele sfinte*; (euf., com.) τὰ τῆς Ἀφροδίτης ἱερ' AR. *Lys.898 riturile Afroditei (sc. relațiile sexuale)*; NT *1Cor.9.13*.

ιεροσκοπέομαι-οὔμαι, *vb.* a examina măruntaiele *jertfelor*, a ghici viitorul: PLB. 34.2.6.

[ιεροσκόπος]

ἱεροσόλυμα, ὦν, τὰ (și ἡ) *subst.* [var. Ἱερουσαλήμ, ἡ] Ierusalim, oraș în Palestina: LXX *1Mac.1.14*, PLB. 16.39.5 ș.a.

ἱεροσολυμίτης, ου, ὁ *adj.m.* originar din Ierusalim, locuitor al Ierusalimului: LXX *4Mac.4.22*, NT *Mc.1.5*, IOS. *A19.200* ș.a.

[Ἱεροσόλυμα]

ἱεροσόλυμος, ου, ὁ *subst.* Hierosolymos (întemeietor legendar al Ierusalimului): PLUT. *M.363d*.

ιερο-στάτης, ου, ὁ [ἄ] *subst.* conducător al templului: συνεργοῦντες τοῖς πρεσβυτέροις τῶν Ἰουδαίων καὶ ἱεροστάταις LXX *1Ezr.7.2 lucrând împreună cu mai-marii iudeilor și cu cei aflați în fruntea templelor*.

[ἱερός, ἴστημι]

ιερό-στολος, ου, ὁ *subst.* preot egiptean care are în grijă veșmintele sacre: τοῖς ... ἱεραφόροις καὶ ἱεροστόλοις προσαγορευομένοις PLUT. *M.352b celor numiți „purători de vase sfinte” și „însărcinați cu veșmintele sfinte”*.

[ἱερός, στολίς]

ιεροσϋλέω-ῶ, *vb.* [viit. ιεροσυλήσω, aor. ιεροσϋλησα] a jefui un templu: {Φι.} χοιροκομειον Ἐστίας. {Βδ.} εἶθ' ιεροσυλήσας φέρεις; AR. V.845 {*Philocleon*} *O cușcă de purcei a Hestiei.* - {*Bdelycleon*} *Păi o aduci dură ce ai jefuit un templu?*; κλέπτουσι ... λωποδυτοῦσιν, ιεροσυλοῦσιν PLAT. R.575b *fură, îi pradă pe călători de haine, jefuiesc temple;* XEN. *Mem.1.2.62;* ARSTT. *Rh.1363b32;* ὁ βδελυσσόμενος τὰ εἶδωλα ιεροσυλεῖς; NT *Rom.2.22 tu, care te scârbești de idoli, jefuiești templele?;* (part. subst.) φόβου τοῦ παρὰ τῶν ιεροσουλόντων LUC. *Tim.9 teama de hoșii de lucruri sfinte;* IOS. *A116.45.3.*

[ιερόσυλος]

ιεροσϋλημα, ατος, τό *subst.* prădare a unui templu, furt de lucruri sfinte: LXX *2Mac.4.39.*

[ιεροσυλέω]

ιεροσϋλία, ας, ἡ *subst.* furt de obiecte sacre, sacrilegiu: PLAT. *R.443a, id. Lg.854b;* τὸν δὲ μὴ τοῦτο ποιήσαντα ἔνοχον ἔφησεν ιεροσυλίας ἔσεσθαι ARSTT. *Oec.1349a20 spunea că cel ce nu va face asta (sc. nu-și va dărui podoabele ca ofrandă zeiței) va fi acuzat de sacrilegiu;* PLUT. *Tim.30* ș.a.

[ιερόσυλος]

ιερό-σϋλος, ου, ὁ *subst.* prădător de temple sau de jertfe, (gener.) profanator: ἕτεροι δ' ἐπλούτουν. ιερόσυλοι, ῥήτορες καὶ συκοφάνται AR. *Pl.30 alții se îmbogățeau: profanatorii, retorii și sicofanții;* [νόμον] ἐπὶ τοῖς ιεροσϋλοῖς καὶ προδόταις, ἐάν τις ἢ τὴν πόλιν προδιδῶ ἢ τὰ ἱερὰ κλέπτῃ XEN. *HG1.7.22 [lege] privind prădătorii de temple și trădătorii, dacă cineva fie trădează cetatea, fie fură obiectele sacre;* PLAT. *R.552d, NT Fp.19.37* ș.a. // **ιερόσϋλος**, ον *adj.* ιερόσυλα θηρία MEN. *Pc.366 bestii prădătoare de temple;* (fem.) ιερόσυλε γραῦ MEN. *Epit.1064 babă profanatoare;* MEN. *Epit.1100.*

[ιερός, σϋλον]

ιερουργέω-ῶ, *vb.* I (abs.) a săvârși un sacrificiu, a îndeplini ritualurile sacre: οὐδὲ εἰς τῶν φαύλων πρὸς ἀλήθειαν ιεουργεῖ ARSTT. *Fr.16.102 nici măcar unul dintre cei umili nu săvârșește cu adevărat riturile sacrificiale;* τὸ πλεῖστον αὐτόθι τοῦ χρόνου διέτριβεν ιεουργῶν ἢ διδάσκων τοὺς ἱερεῖς PLUT. *Num.14.1 cea mai mare parte din*

timp și-o petrecea acolo îndeplinind ritualurile sacre sau instruindu-i pe preoți. II (gener., + ac.) a îndeplini, a oficia, a sluji: ιεουργοῦντα τὸ εὐαγγέλιον τοῦ θεοῦ NT *Rom.15.16 slujind Evanghelia lui Dumnezeu* (prop. *sāvârșind oficiul sacru al Evangheliei*); (med.) ιεουργίας τινὰς ἀπορρήτους ιεουργοῦμενος PLUT. *Alex.31.9 sāvârșind anumite ritualuri secrete;* (pas.) μήτε τὰ ἱερὰ ιεουργῆται LUC. *Pseudol.12 nici sacrificiile nu sunt îndeplinite.*

[ιερουργός]

ιερούργημα, ατος, τό *subst.* jertfă, ofrandă: ἔγευσεν ιερουργημάτων IOS. *A18.123.2 a gustat din ofrande.*

[ιερουργέω]

ιερουργία, ας, ἡ *subst.* săvârșire a unui sacrificiu sau a unei ceremonii religioase, îndeplinire a ritualurilor specifice unui cult: PLAT. *Lg.775a, ἔφη δὲ τάχιστα τὰς θυσίας καὶ τὰς ιεουργίας γενέσθαι* PLUT. *Fab.9.1 spuse să se săvârșească repede sacrificiile și ceremoniile sacre;* δύο εἰσιν ιεουργίαι, τούτων δ' ἡ μὲν ὑπὸ τῶν ἰδιωτῶν ἑτέρα δ' ὑπὸ τοῦ δήμου συντελούμεναι IOS. *A13.224.3 există două slujbe sacrificiale, una săvârșită de particulari, alta săvârșită de popor.*

[ιερουργός]

ιερουργός, οῦ, ὁ *subst.* {ion. ιεροεργός Call.} preot care săvârșește sacrificii, oficiator de sacrificii: Δελφὸς ἀνὴρ ... ιεροεργός CALL. *Fr.517 bărbat din Delphoi oficiator de sacrificii;* οἱ δὲ ιεουργοὶ θύουσι APP. *BC5.10.96 preoții oficiază sacrificiile.*

[ιερός, ἔργον]

Ἱεροσυχλήμη, ἡ *subst.* (indecl., = Ἱεροσόλυμα) Ierusalim, oraș în Palestina: LXX *2Reg.5.6, NT Mt.23.37* ș.a.

ιεροφαντέω-ῶ, *vb.* a fi hierofant, a dezvălui misterii: ἐδαδούχει καὶ ιεροφάντει LUC. *Alex.39 era purtător de torță și hierofant.*

[ιεροφάντης]

ιερο-φάντης, ου, ὁ *subst.* {ion. ιεροφάντης Hdt.} hierofant, *prop.* revelator al sacrului, al misterilor; preot care inițiază în misterii: πολλοὶ ἡμῶν ἤκουον τοῦ ιεροφάντου λέγοντος LYS. *6.3 mulți dintre noi l-au auzit pe hierofant cuvântând;* ἀνδρὸς σοφοῦ καὶ ιεροφάντου λόγος ἐστὶ ARSTT. *Fr.105.12 cuvântul aparține înțeleptului și hierofantului;* θεῶν ιεροφάνται καὶ δαδοῦχοι τῆς σοφίας PLUT. *M10e revelatori ai divinității*

și purtători ai torței înțelepciunii; IS. 6.33. DEM. 59.116 ș.a.

[ἱερός, φαίνω]

ιεροφαντία, ας, ἡ *subst.* I oficiul hierofantu-lui; revelare a sacruului: iεροφαντίαν και μυσταγωγίαν προσαγορευομένην PLUT. Alc.34.6 *nunitā revelare a sacruului și inițiere în misterii*. II procesiune sacră: LUC. Alex.38.

[ιεροφάντης]

ιεροφαντικός, ἡ, ὄν *adj.* propriu hierofantu-lui: βίβλους ἱεροφαντικός PLUT. Num.22.4 *cărți pontificale*; LUC. Alex.60.

[ιεροφάντης]

ιεροφαντικῶς, *adv.* în chipul unui hierofant: LUC. Alex.39.

[ιεροφαντικός]

ιερόφαντις, ἰδος, ἡ *subst.* (fem. al lui ἱεροφάντης) preoteasă: PLUT. Sull.13.3.

[ιεροφάντης]

ιερο-ψάλτης, ου, ὁ *subst.* cântăreț în templu: LXX IEZr.1.15 γραμματεῖς τοῦ ἱεροῦ και ἱεροψάλται IOS. AI12.142.3 *scribi și cântăreți ai templului*.

[ἱερός, ψάλτης]

ιερό-ψυχος, ὄν *adj.* cu suflet sfânt sau credincios: ὡ μήτηρ ἱερόψυχε LXX 4Mac.17.4.1 *mamă cu suflet sfânt*.

[ἱερός, ψυχή]

ιερόω-ῶ, *vb.* a consacra, a sfinți: οὐ καθαρὸς ὄντας ἱερόσθαι THUC. 5.1. *nu îndeajuns de curați pentru a fi consacrați (zeului)*; πᾶσαν πόλιν ἄγει μὲν τὸ σύμφυτον ~ αὐτάς PLAT. Lg.771b *instinctul determină fiecare cetate să-și consacre [regiunile]*; (part. viit. med.) τὸν ἱερωσόμενον ἐκλεγόμενος IOS. AI4.23.2 *alegându-l pe cel ce urmează să fie consacrat*; PLUT. M.981d.

[ἱερός]

ιέρωμα, ατος, τό *subst.* ofrandă, obiect consacrat (unui zeu): ἱερώματα τῶν ἀπὸ Ιαμινείας εἰδώλων LXX 2Mac.12.40 *obiecte închinare idolilor din Iamnia*; IOS. AI1.119.3.

[ἱερός]

Ἰέρων, ὄνος, ὁ *subst.* Hieron, tiran al Siracuzei: HDT. 7.156, XEN. Hier.1.1 ș.a.

ιερ-ώνυμος, ον *adj.* cu nume sacru: ὡς ἄν ἱερόνυμοι ἤδη γεγεννημένοι LUC. Lex.10 *cu și cum ar purta deja un nume sacru*.

[ἱερός, ὄνομα]

ιερωσύνη, ης, ἡ *subst.* funcție sacerdotală, preoție; serviciu religios: πάτριαι ἱερωσύνας

PLAT. Lg.759b *preoție ereditară*; τὰ δὲ γένη και τὰς φρατρίας και τὰς ἱερωσύνας ARSTT. Ath.21.6 *familiile, fratriile și rânduiriile sacerdotale*; ἔχρισαν αὐτὸν ... εἰς βασιλέα και Σαδὼκ εἰς ἱερωσύνην LXX IPar.29.22 *l-au uns întru domnie, iar pe Sadoc întru preoție*; διεκόσμησε τὰς ἱερωσύνας PLUT. Num.14.1 *a rânduit funcțiile preoțești*.

[ἱερόω]

ιεῦ, *interj.* (exclam. iron.) văleu, ho ho: ἰή ἱεῦ AR. V.1335 *văleleu*;

ιζάνω, *vb.* [doar prez. și impf. ἴζανω] {eol. ind. prez. act. 3sg. ἰσδάνει Sapph.} I (*tranz.*) a așeza; a stabili, a statornici (*propr.* a face să se așeze): ἴζανεν εὐρὺν ἀγῶνα IL. 23.258 *organiză o mare întrecere*; ἴζανοντος αἰεὶ ἐπὶ τὸ κενούμενον THUC. 2.76 *așezând (pământul) peste partea rămasă goală*. II (*intrans.*) a se așeza, a se așeza: ἐν τῷ ... ἴζανον ἠδὲ ἱαυον δμῶες OD. 24.209 *acolo se așeau și dormeau sclavii*; ἐνάντιός τοι ἰσδάνει SAPPH. 31.3 *șade în fața ta*; (pron.) κολοῖός ... παρὰ κολοῖόν ἴζάνει ARSTT. MM2.11.2 *cioara lângă cioară șade (sc. cine se aseamănă se adună)*; A.RH. 1.532 ș.a., (fig.) οὐ μοι ἐπ' ὄμμασι ... ὕπνος ἴζάνει IL. 10.92 *nu mi se așează somnul pe gene*.

[cf. ἴζω]

ἴζημα, ατος, τό *subst.* surpare: τῆς γῆς ... ἴζήματα PLUT. M434c *surparea pământului*.

[ἴζω]

ιζημάτις, ου, ὁ *subst.* mișcare seismică ce duce la surparea terenului: τῶν δὲ σεισμῶν ... οἱ δὲ συνιζήσεις ποιοῦντες εἰς τὰ κοῖλα ἴζηματῖαι ARSTT. Mu.396a4 *dintre cutremure, cele ce determină formarea de cratere adânci [se numesc] „surpări”*.

[ἴζημα]

ἴζω, *vb.* [impf. ἴζον, aor. I εἶσα, imper. ἴζε și ἴζε; med. impf. ἴζομην] {ep. impf. iter. ἴζεσκον II. 24.472, Od. 3.409, imper. ἴζευ II.3.162, inf. aor. ἔσσαι Pi. P.4.273} I (*tranz., act.*) a așeza, a stabili: μὴ πω μ' ἐς θρόνον ἴζε IL. 24.553 *nu mă așeza în jilf*; βουλήν ... μεγαθύμων ἴζε γερόντων IL. 2.53 *adună sfatul bătrânilor cu suflet falnic*. II (*tranz., med.*) a întemeia, a consacra, a dedica: Ποσειδάωνος ἔσσαν' ... τέμενος Pi. P.4.204 *au închinat un sfânt lăcaș lui Poseidon*; HDT. 1.66. III (*intrans., act.*) a sta, a se așeza: μετοκλάζει και ἐπ' ἀμφοτέρους πόδας ἴζει IL. 13.281 *se clatină și se reazemă*

pe ambele picioare; σκοπὸς ἴξε IL. 2.792 *se-dea la rândă*; ἴξε δ' ἄρ' ἐν μέσσοισι IL. 20.15 *se așeză la mijloc*. **IV** (*intrans., med.*) a se așeza: ἐνθ' ἄρα τοί γ' ἴζοντ' εἰλυμένοι αἰθόπι χαλκῶ IL. 18.522 *acolo se așezară ei ascunși sub scutul lucitor*; οἱ μὲν ... ἴζοντο κατὰ στίχας IL. 3.326 *ei se așezară în șiruri*; ἐς τὸν βασιλῆιον θρόνον ἴζεσθαι HDT. 7.16 *a se așeza pe tronul regal*; οἱ Πέρσαι, ἰζόμενοι ἐπὶ τὸν καταντίον τῆς ἀκροπόλιος HDT. 8.52 *persii, așezați pe versantul opus al acropolei*; ἐς θρόνους δ' ἴζου παλαιούς EUR. *Ion*1619 *așeză-te pe străvechiul tron*. **V** (*impf. iter.*) a locui, a sălășlui: οἷσ' ἐπὶ μὲν πρὶν Νηλεὺς ἴζεσκεν OD. 3.409 *acolo cândva sălășluia Neleus*; IL. 24.472.

[cf. ἕζομαι]

ιῆ, (ep.) dat. sg. fem. de la εἷς, μία, ἕν.

ιῆ, conjct. prez. act. 3sg. și med. 2sg. de la ἱημι.

ιῆ, conjct. prez. act. 3sg. de la εἶμι.

ιῆ¹, [i] *interj.* **I** (exclamație de entuziasm, fosită mai ales în cultul lui Apollon) oh!, ura!: ιῆ ἱὲ Παιῶν P1 *Fr.Pae.52b.35* (iron.) ιῆ ιῆ, χαίρε AR. *Ach.1206 oh, pean, oh!* **II** (exclamație de jale) oh!, ah!: κακὸν αἶνον ... ἰὼ ιῆ διαὶ Διὸς AESCH. *Ag.1485 tristă poveste ... vai, ah, cu voia lui Zeus*; ιῆ κόπον AR. *Ra.1265 oh, suferință!*

[onomat., cf. ἰά, ἰωῆ]

ιῆ², ἱ (ion.) v. ἰά¹

ιῆῖτιος, on *adj.* de jale, de tânguie (*propr.* caracterizat prin exclamația ιῆ, ιῆ): ιῆῖτιον βοῶν, ιῆῖτιον μέλος EUR. *Ph.1036 strigăt de jale, cântec de jale*.

[ιῆ, ιῆῖος]

ιῆῖος, α, on și ος, on *adj.* **I** (epitet al zeului Apollon) invocat cu exclamația ιῆ: (voc.) ιῆῖε Δάλι' Ἀπολλων P1 *Fr.Pae.52e.43 Apollon din Delos invocat cu strigăte ascuțite*; ἰῆιον δὲ καλέω Παιῶνα AESCH. *Ag.146 îl chem pe Pean, cel invocat cu strigăte ascuțite*; SOPH. *OT154*. **II** însoțit de strigăte de durere, dureros: οὔτε ... ιῆῖων καμμάτων ἀνέχουσι γυναῖκες SOPH. *OT173 femeile nu [mai] rabdă chinurile și țiepetele [facerii]*.

[ιῆ]

ιηλ-, (ion.) v. ἰαλ-

ιημα, (ion.) v. ἰᾶμα: HDT. 3.130.

ιημι, [iη att.; iη freqv. ep., rar în trag. și com.] *vb. [act. ind. prez. 2sg. ἴης și ἰεῖς, 3sg. ἴησι(v), 1pl. ἴεμεν, 2pl. ἴετε, 3pl. ἰᾶσι(v),*

*impf. sg. ἴην, ἴεις, ἴει, pl. ἴεμεν, ἴετε, ἴεσαν, viit. ἴσω, aor. 1sg. ἴκα, 2sg. ἴκας, 3sg. ἴκε(v) 1pl. ἴκαμεν și εἴμεν, 2pl. ἴκατε și εἴτε, 3pl. ἴκαν și εἴσαν, pf. εἶκα; conjct. prez. ἴῶ; opt. aor. 1sg. εἴην; inf. prez. ἰέναι, aor. εἶναι; part. prez. ἰεῖς, ἰείσα, ἰέν; med. ind. prez. 1sg. ἴεμαι (scris și ἱεμαι), 3pl. ἴενται, impf. sg. ἰέμην, ἴεσο, ἴετο, pl. ἰέμεθα, ἴεσθε, ἴεντο, viit. ἴησομαι, pf. εἴμαι; imper. prez. 2sg. ἴεσο; inf. prez. ἴεσθαι; part. ἰέμενος| {ep. ind. prez. 3sg. ἴει (poster.) A.Rh. 4.634, 3pl. (și ion.) ἰεῖσι IL. 3.152, Hdt. 4.62, impf. 3pl. ἴεν IL. 12.33, Pi. *I.1.25*, aor. 3sg. ἔηκε(v) IL. 1.48, A.Rh. 2.274, 3pl. ἔντο IL. 1.469, Od. 3.67, conjct. aor. 3sg. ἴησι IL. 2.588, A.Rh. 2.213, inf. prez. ἰέμεν(αι) IL. 22.206, Hes. *Op.596*, viit. ἴησεν Od. 8.203, Aesch. *Th.865*; att. m.m.c.p. 3sg. εἶκει Ar. *Ach.820*; dor. viit. 2pl. ἴησεῖτε Ar. *Ach.747*} **I** (*act.*) *gener.* a arunca, a azvârli, cf. lat. *iacio*: **I** a da drumul, a lăsa să cadă: ἐκ δὲ ποδοῖν ἄκμονας ἴκα δύω IL. 15.19 *am lăsat să-ți atârne de picioare două pietroaie*; ἀστέρα ἴκε Κρόνου πάϊς IL. 4.75 *fiul lui Cronos a lăsat să cadă o stea*; ἴεις σαυτὸν κατὰ τοῦ τείχους AR. *V355 te lăσαι să cazi peste zid*; ἴκαν ἑαυτοῦς κατὰ τῆς χιόνας εἰς τὴν νάπην XEN. *An.4.5.18 s-au lăsat să cadă prin zăpadă până în vale*. **2 gener.** a trimite, ext. a elibera, a emite, a (re)vârsa, a lăsa să curgă: ἄγγελον ἴκαν OD. 15.458 *trimiseră crainic*; ἴκμενον οὔρον ἴει OD. 2.420 *trimite un vânt prielnic*; ἴησιν μύκημα A.Rh.1.1269 *scoate un hubuit*; εἶναι καὶ σὺ σαυτὸν AR. *Ra.133 lanseză-te și tu pe tine însuți* (sc. *pornește*); (despre apă) (despre Poseidon) ἴεν ... ὕδωρ IL. 12.33 *lăsa să curgă apa*; (despre un râu) ὕδωρ ἐπὶ γαῖαν ἴησιν IL. 21.158 *își revârsa apa pe pământ*; (despre sunete) φωνὴν ἴησομεν Παρνησίδα AESCH. *Ch.563 vom îngâna vorbirea celor din Parnas*; Δωριδα γλώσσαν ἰέντας THUC. 3.112 *vorbind în dialectul doric*; ἴεις αἰοιδᾶν AR. *Av.908 cel ce rostește un cântec*; (dor.) χήσεῖτε φωνὰν χοιρίων AR. *Ach.747 veți scoate glas de porci* (= *veți imita gâtatul porcilor*); (despre fum, foc) ἴει νᾶμα ... πυρός EUR. *Med.1187 varsă un șuvoi de foc*; (fig. despre sentimente) φρεσὶν ἴησι χάρη IL. 13.609 *propr. își aruncă bucuria în suflet* (= *dă frâu liber bucuriei în suflet*); (Athena către Diomedes) ἐν γάρ τοι στήθεσσι μένος πατρώϊον ἴκα IL. 5.125 *am**

turnat în pieptul (tău) puterea părintească; (despre Antigona și Ismena) ἐκ ... στηθέων ἦσειν ἄλγος AESCH. *Th.864 a revârsa durere din piept;* ἴει λιτὰς ἐς θεοῦς EUR. *El.593 trimite-ți către zei rugăciunile.* 3 a (a)zvárli, a trage, a lansa, a slobozi, a ținti: (+ ac.) ἰὸν ἔηκε IL. 1.48 *a tras o săgeată;* (+ ac. și prep.) ἦκε δ' ἐπ' Ἀργείοισι κακὸν βέλος IL. 1.382 *a slobozit către argivi săgeata cumplită;* [τὸν κεραυνὸν] ὁ Ζεὺς ἴησ' ἐπὶ τοὺς ἐπιόρκους AR. *Nu.397 Zeus azvârle fulgerul peste sperjuri;* (+ gen.) (fig.) τῶν μεγάλων ψυχῶν ἰεῖς οὐκ ἂν ἀμάρτοις SOPH. *Ai.154 țintind sufletele mari n-ai putea da greș;* (+ dat.) αἰγανέησιν ἰέντες τῶξοισὶν θ' IL. 2.774 *țintind cu sulitele și cu arcurile;* (abs.) τόσσον γὰρ ἴησιν. OD. 9.499 *atât de departe azvârle;* ἄνω ἰέντες XEN. *An.3.4.17 țintind în sus;* CALL. *Ap.103. II (med.) I* a se arunca, a se porni, a se repezi, a se avânta, a se năpusti, a da buzna, ext. a merge: (+ gen.) ἰέμενοι πόλιος IL. 11.168 *repezindu-se către cetate;* (+ prep.) δρόμω ἴεντο ἐς τοὺς βαρβάρους HDT. 6.112 *se năpusteau în fugă împotriva barbarilor;* ἰέμενος εἰς ὄρεα EUR. *Ba.140 mergând către munți;* ἐπ' αὐτὸν ἴεσο AR. *V423 se năpusteă către el;* ἐς τὸ κοθόρνῳ τὴν πόδ' ἐνθεῖς ἴεμαι AR. *Ec.346 vârandu-mi picioarele în coturni, îmi iau tălpășița;* αὐτοῦ κατόπιν ἐνθένδ' ἰέμην AR. *Eq.625 de aici m-am luat după el;* ἐναντίος ἴετο THEOC. 24.26 *s-a repezit împotriva;* (abs.) (ca etimologie pt. ἴμερος „năzuință”) ἰέμενος ρεῖ PLAT. *Cra.420a curge avântându-se.* 2 a rânvi, a dori: (+ inf.) βαλέειν δέ ἐ ἴετο θυμός IL. 8.310 *sufletul ardea de dorință să-l lovească;* μάλιστα ἴετο θυμῷ τίσασθαι Ἐλένης ὀρμήματά IL. 2.589 *cel mai tare își dorea să răzbune apucăturile Elenei;* (abs.) ἰεμένων περ IL. 15.450 *chiar dacă ar dori.*

ἴηνα, ind. aor. act. de la ἰαίνω: OD. 8.426.

Ἰηπαῖών, ονος, ὁ *adj.m.* Iepaieon, cel invocat cu ἴη Παῖῶν „io, Pean”, epitet al lui Apollon: A.RH. 2.702.

[ἴη Παῖῶν]

ἰηπαιωνίζω, vb. *propr.* a striga ἴη Παῖῶν „oh, Pean”, a-l invoca pe Apollon: (inf. aor.) AR. *Eq.408.*

[Ἰηπαῖών]

ἴησι, ind. prez. 3sg. de la ἴημι.

ἴησιν, (ep.) conjct. prez. 3sg. de la εἶμι: IL. 9.701.

ἴησομαι, (ion.) ind. viit. de la ἰάομαι: PLUT. *M.33b.*

Ἰησόνιος, (ion.) pt. Ἰασόνιος.

Ἰησοῦς, οῦ, ὁ *subst.* [dat. Ἰησοῦ (dar Ἰησοῦ NT *Mt.8.34* ș.a.), ac. Ἰησοῦν] **I** Iesus (Iosua): LXX *Is.Nav.1.1* ș.a. **II** Iisus, numele Mântuitorului: NT *Mt.27.46* ș.a.

Ἰήσων, ονος, ὁ *subst.* (ion.) pt. Ἰάσων / Iason: OD. 12.72, A.RH. 1.8 ș.a.

ἴητ-, (ion.) pt. ἰατ-

ἴητε, conjct. prez. 2pl. de la εἶμι: XEN. *An.7.3.4* ș.a.

ἴητρ-, (ion.) pt. ἰατρ-

ἰθά-γενής, ἐς [ῖ] *adj.* {ep. ἰθαγενής Od. 14.203, Aesch. *Pers.306*, A.Rh. *Fr.12.2*} **I** *propr.* născut pe linie directă, ext. născut legitim: με ἴσον ἰθαγενέεσσιν ἐτίμα OD. 14.203 *mă cinstea asemenea celor născuți legitim (= ca pe propriul fiu);* A.RH. *Fr.12.2. II* natural: οὐκ ἰθαγενέα στόματά ἐστι ἄλλ' ὀρυκτά HDT. 2.17 *nu sunt guri [ale fluviului] naturale, ci săpate;* PLUT. *M.991e. III* original, indigen: οἱ τῶν Δωριέων ἡγεμόνες Αἰγύπτιοι ἰθαγενέες HDT. 6.54 *șefii doriienilor sunt la origine (în linie dreaptă) egipteni;* Τενάγων ... Βακτριῶν ~ AESCH. *Pers.306 Tenagon de neam bactrian.* **IV** original: τὰς μὲν εἰρημένας δόξας ὡς ἰθαγενεῖς καὶ ἰδίας αὐτῶν ἐκείνων ἐπήνεσα PLUT. *M.719f am lăudat părerile exprimate ale aceloră ca fiind originale și personale.* **V** natural, în firea lucrurilor: νότος ... ~ ὁ ἀπὸ μεσημβρίας ARSTT. *Mete.364a16 Notos este cel care [suflă] în mod natural din sud.*

[cf. ἰθὺς sau ἰθαρός ?, γένος]

Ἰθάκη, ης, ἡ [ῖα] *subst.* Ithaca, insulă în Marea Ioniană: IL. 3.201, OD. 1.18, EUR. *Tr.277*, PLB. 34.7.2 ș.a.

Ἰθάκηνδε, [ᾶ] *adv.* spre Ithaca: ~ ἐλεύσομαι OD. 1.88 *voi porni spre Ithaca;* OD. 1.163, id. 11.361, id. 15.157, id. 16.322.

[Ἰθάκη]

Ἰθάκήσιος, α, ον [ῖθ] *adj.* din Ithaca: Εὐρυβάτης ~ IL. 2.184 *Eurybates din Ithaca;* (subst.) Ἰθακήσιοι OD. 2.25 *locuitori ai insulei Ithaca;* EUR. *Cyc.277*, PLAT. *Ion533c*, ARSTT. *Fr.636.3*, PLUT. *M.298e*, LUC. *DMar.2.1* ș.a.

[Ἰθάκη]

Ἰθάκος, ον, ὁ [ῖ] **I** (*adj.m.*) (= Ἰθακήσιος) din Ithaca: ~ Ὀδυσσεὺς EUR. *Cyc.103 Odys-*

seus din Ithaca; AR. V.185. **II** (*subst.*) Ithacos, întemeietor eponim al insulei Ithaca: OD. 17.207.

[Ιθάκη]

ιθαρός, ἄ, ὄν [ī] *adj.* arzător, sclipitor: ἰθαραῖς ... λογάσιν CALL. *Aet.fr.85 cu ochi sclipitori*; (fig.) ἰθαρόν γόνυ CALL. *Cer.132 genunchi plin de dorință*.

[cf. αἶθω]

ιθεῖα, *adj.* (fem. sg.) v. ἰθύς

ιθέως, *adv.* direct, imediat, îndată: ἰόντας ἐπὶ τὸν μάγον ~ HDT. 3.73 *mergând direct la mag*; HDT. 2.121β, id. 4.68, id. 5.41, id. 6.10 ș.a.

[ἰθύς¹]

ἰθῖ, [īθ] (*vb.*) (imper. prez. 2sg. v. εἶμι) vino! mergi! hai!: βᾶσκ' ἰθι IL. 2.8 *hai, vino!*; ș.a.

ἰθμια, ατος, τό *subst.* (numai pl.) **I** mers, umblet: (despre Athena și Hera) πελειάσιν ἰθμαθ' ὁμοῖαι IL. 5.778 *asemeni la mers cu turturelele*. **II** pas: (despre Demeter) ἰθματα χέρσω ... ἄψατ' CALL. *Cer.58 pașii au atins pământul*.

[εἶμι]

ἰθύ, v. *adj.* ἰθύς¹ sau *adv.* ἰθύς²

ἰθῦ-βόλος, ον [ī] *adj.* |superl. -ώτατος| care aruncă drept (la țintă): ἀκοντιστήν ἰθυβολώτατον IOS. B11.430.3 *aruncător de suliță chiar la țintă*.

[ἰθύς¹, βάλλω]

ἰθῦ-δίκη, ου, ὁ [īθ, δī] *adj.m.* {ep. dat. pl. ἰθυδίκησι} cu judecată dreaptă: HES. *Op.230*.

[ἰθυδικη < ἰθύς¹, δίκη]

ἰθῦ-θριξ, -τριχος, ὀ, ἡ *adj.* cu părul drept, lîns: (în op. cu οὐλότατον τρίχωμα „păr creț”) Αἰθίοπες ἰθῦτριχές εἰσι HDT. 7.70 *etiopianii au părul lîns*.

[ἰθύς¹, θριξ]

ἰθῦμάχη, ης, ἡ [īθ] *subst.* (ion.) (milit.) luptă în câmp deschis: τὸν Δαρείου στρατὸν ἰθυμαχίη διώσασθαι HDT. 4.102 *a ține piept armatei lui Darius într-o luptă în câmp deschis*; HDT. 4.120.

[ἰθυμάχος]

ἰθύ-μάχος, ον [īθ] *adj.* (dub.) care se luptă în câmp deschis sau care arde de dorință să lupte: (SIMON. ap.) PLUT. M.871b.

[ἰθύς¹, μάχομαι]

ἰθύντατα, (superl.) v. ἰθύς²

ἰθυντήρ, ἦρος, ὁ [ī] *subst.* **I** cărmaci: (despre Ancaios) A.RH. 4.209, id. 4.1260. **II** păstor:

θοὸν τέκεν ἰθυντήρα THEOC. *Syr.2 I-a născut pe iscusitul păstor*.

[ἰθύνω]

ἰθυντήριος, α, ον *adj.* care îndrumă, călăuzitor: (voc.) δαῖμον ἰθυντήριε SOPH. *Fr.314.79 zeu călăuzitor*.

[ἰθυντήρ]

ἰθύνω, [ī] *vb.* {impf. ἰθύνων, aor. ἰθύνω; pas. aor. ἰθύνθην} {ep. conjct. aor. 1pl. ἰθύνομεν II. 8.110, id. 11.528} (ep. și ion. pt. εὐθύνω)

I (*act.*) **1** a pune în linie dreaptă, a alinia: ἐπὶ στάθμην ἰθύνω OD. 23.197 *a aliniat [trunchiul] la linie*. **2** (frecv.) a îndrepta, a mâna, a conduce, a călăuzi, a dirija: (+ ac.) κυβερνήτης ... νῆα θοῖν ἰθύνει IL. 23.317 *cârmaciul ține dreaptă corabia iute*; ἵππους τε καὶ ἄρμ' ἰθύνομεν IL. 11.528 *să îndreptăm caii și carul*; ἰθῦνοι ἡμίονους IL. 24.149 *să mâne catării*; (conjct.) τῷδε δὲ νῶϊ Τρωσὶν ἐφ' ... ἰθύνομεν IL. 8.110 *pe cei doi să-i îndreptăm împotriva troienilor*; Θετίς δ' ἰθύνε κέλευθον A.RH. 4.938 *Thetis îi călăuzea drumul (= îl ținea pe drumul drept)*; (dub.) τῖθύνων νοσερόν κῶλον Ὀρέστου EUR. *Or.1016 conducând trupul fărâ vlagă al lui Orestes*; δελφίνα ... ἰθύνοντα τὸν πλοῦν PLUT. M.984a *delfin care călăuzește corabia*; (despre proiectile, ex. interpretat și fig., v. sens 1.4) IL. 17.632, (+ ac. dublu) βέλος δ' ἰθύνεν Ἀθήνη ρίνα IL. 5.290 *Athena îndreptă lancea către nas*; (abs.) ἐκέκαστο ~ A.RH. 2.868 *excela în arta de a naviga*; OD. 9.78, AESCH. *Fr.200*, EUR. *Ph.178*, id. *Fr.304.3*, PLAT. *Epigr.19.5*, A.RH. 1.753, id. 2.897, id. 4.1107. **3** (fig.) a cărmui, a conduce: πατριοῖσι νόμοις ἰθύνεθ' ἑορτάς DEM. 21.52 *conduceți sărbătorile după legile strămoșești*; δίκη ἰθύνε θέμιστας HES. *Op.9 cărmuieste-ți hotărârile cu dreptate*; (dub.) ἰθύνετε μύθους HES. *Op.263 potrivii-vă (= propr. aduceți pe calea cea dreaptă) cuvintele / controlați-vă cuvintele*; CALL. *Iov.83*. **4** (fig.) a ține partea, a fi partinitor: μήτε Κομάτα τὸ πλεόν ἰθύνης THEOC. 5.71 *nu-i da o parte mai mare lui Comatas (= nu-i ține partea)*. **II** (*med.*) **1** a (se) îndrepta, a înainta: (+ ac.) ἰθύνετο ... ἄρμα HES. *Sc.324 conducea carul*; (+ prep.) ἀνὰ Βόσπορον ἰθύνοντο A.RH. 2.168 *înaintau prin Bosporos*; OD. 5.270, A.RH. 4.1580. **2** a îndrepta, a ținti: ἀλλήλων ἰθυνομένων ... δοῦρα IL. 6.3 *și unii și ceilalți aruncând sulițe: ἐπ' Ἄντινῶφ ἰθύνετο ...*

οἷστόν OD. 22.8 *ῥι-α ἰνδρεπτατ σᾶγεατα κάτρε Αντινοος*. **III** (*pas.*) a fi pus în linie dreaptă, a fi condus: (du.) τῷ δ' ἰθύνθητην IL. 16.475 *cei doi [cai] au fost întorși (în direcția bună)*; ἰθύνεται ὑπό τε δύο πλῆκτρων HDT. 1.194 [*ambarcațiunea*] *este cărmită de două cărme*; ἰθύνεσθαι θανάτῳ HDT. 2.177 *a fi condus la moarte (= a fi pedepsit cu moartea)*.

[ἰθύς]

ἰθῦ-πτίων, ωνος, ὁ, ἡ [ἰθ, πτῖ] *adj.* cu zbor în linie dreaptă: μελίην ἰθυπτίωνα ... ἐφήκε IL. 21.169 *a aruncat lancea [din lemn de frazin] cu zbor drept*.

[ἰθύς, πέτομαι]

ἰθύς¹, ἰθεῖα, ἰθύ [ῖ, ῦ] *adj.* |comp. ἰθύτερος Ios. B15.137.2, superl. ἰθύτατος Call. Car.384.14, App. Hisp.2| {ion. fem. nom. sg. ἰθέα, gen. ἰθέης ῥι ἰθειής, dat. ἰθέη ῥι ἰθειή, ac. ἰθέαν} (ep. ῥι ion. pt. εὐθύς) **I** drept, direct: ἰθέα ὁδός HDT. 2.34 *cale dreaptă*; HDT. 2.17. // (locut. adv.) τέτραπτο πρὸς ἰθύ οἱ IL. 14.403 *ii venea în față*; ἰθέαν ἐπλεον HDT. 7.193 *navigau în linie dreaptă*; ἀπέστησαν ἐκ τῆς ἰθέης HDT. 2.161 *s-au răsculat pe față*; HDT. 3.127, id. 9.37 *ἰθέη τέχνη ἀπολείπειν αὐτόν* HDT. 9.57 *a-l părăsi de-a dreptul (= în chip făτις)*. **II** drept, abrupt: ἰθυτάτῳ σχεδὸν ἀπάντων APP. Hisp.2 [*cu piscul*] *aproape cel mai ascuțit dintre toți [munții]*. **III** (fig.) cumpănit, drept: (subint. δίκη) ἰθεῖα γὰρ ἔσται IL. 23.580 *căci va fi o judecată dreaptă*; ἰθείας ... θέμιστας A.RH. 4.1179 *sentințe drepte*; Διὸς ... δίκην ἰθεῖαν A.RH. 4.1100 *dreapta judecată a lui Zeus*; (despre pers.) ~ τε καὶ δίκαιος ἦν HDT. 1.96 *era cumpănit și drept*; HES. Op.226, id. Fr.286.2, A.RH. 2.1027.

ἰθύς², mai rar **ἰθύ** *adv.* |superl. ἰθύντατα IL. 18.508| **I** înainte, drept înainte, în față: ~ φέρον IL. 5.506 *mănu înainte*; ~ φέρεται IL. 20.172 *se avântă drept înainte*; οὐδ' ~ μαχέσασθαι IL. 17.168 *a nu te lupta față în față*; ~ μεμαῶτα IL. 11.95 *plin de avânt înainte*; ~ φρόνεον IL. 13.135 *nu se gândeau decât [să meargă] înainte*; HES. Sc.97, (frecv. + gen.) βῆ ῥ' ~ Διομήδεος IL. 5.849 *păși drept înaintea lui Diomedes*; ~ τάφροιο IL. 8.336 *în fața șanțului*; ~ νῆῶν κοινήν φέρεν IL. 12.254 *stârnea praful drept spre navă*; ἐπλεε ἰθύ τῷ Ἴστρου HDT. 4.89 *a navigat întins spre Istrus*; ~ προθύροιο OD. 1.119 *înspre poartă*; ~ ... κίε Τηλεμάχοιο

OD. 2.301 *a pășit către Telemachos*; IL. 8.322, id. 12.06, id. 12.453, OD. 15.511, id. 17.325, (+ prep.) ~ πρὸς τεῖχος IL. 12.137 *de-a dreptul spre zid*; ἄνω ἰθύ τοῦ ἱροῦ τῆς Δήμητρος HDT. 9.69 *drept în sus spre templul Demetrei*; ~ ἐπὶ Θεσσαλίας HDT. 5.64 *drept spre Thessalia*; ἰθύ δι' ἀμφιθύρω THEOC. 14.42 *drept prin tindă*; ~ ἐνὶ βλεφάροισιν A.RH. 4.698 *drept printre pleoape*. **II** (temp.) pe dată, imediat: ~ ἡ Πυθίη λέγει τάδε HDT. 1.65 *pe dată Pythia spune acestea*; ~ ἦκον HDT. 3.58 *au sosit imediat*. **III** în mod drept: (superl.) ὅς ... δίκην ἰθύντατα εἶποι IL. 18.508 *cel care ar rosti judecata în chipul cel mai drept*.

[ἰθύς¹]

ἰθύς³, ὕος, ἡ [ἰθύ] *subst.* (la Hom. doar ac. ἰθύν) **I** acțiune, întreprindere, încercare: ἄριστοι πᾶσαν ἐπ' ἰθύν ἔστε μάχεσθαι τε φρονέειν τε IL. 6.79 *în orice acțiune sunteți cei mai buni și la luptă și la sfat*; οἷσι μάλιστα πεποιθεα πᾶσαν ἐπ' ἰθύν OD. 4.434 [*prieteni*] *în care mă încred mai cu seamă în orice încercare*; **II** plan, intenție: γυναικῶν γνώομεν ἰθύν OD. 16.304 *să aflăm planul femeilor*; // (locut. adv.) ἄν' ἰθύν, în sens opus / contrar: πρὸς ῥόον ... ἄν' ἰθύν IL. 21.303 *împotriva curentului*; ἐπεὶ δὴ σφαίρη ἄν' ἰθύν περιήσαντο OD. 8.377 *după ce s-au încercat cu mînea prin aer (= au dat mînea de la unul la altul)*.

[ἰθύς¹]

ἰθύτριχες, (pl.) v. ἰθύθρις

ἰθύω, [ῖ] *vb.* |aor. ἰθύσα| **I** (*propr.* a merge drept înainte) a se avânta, a se năpusti, a porni, a se îndrepta: (abs.) ἰθυσαν δὲ κύνεσσιν εὐοικότεσ IL. 17.725 *se avântară precum câinii*; IL. 11.552, A.RH. 2.327, (+ gen.) Ἔκτωρ ἰθυσε νεὸς IL. 15.693 *Hector porni către navă*; (+ adv.) ἰθυσαν δὲ πολὺ προτέρῳ IL. 4.507 *se năpustiră mult înainte*; (+ prep.) ἰθυσαν δ' ἐπὶ τεῖχος IL. 12.443 *s-au năpustit către zid*; παρὰ ναῦν δ' ἰθύει τάχιστα δελφίς Pt. Fr.234 *un delfin se avântă repede pe lângă navă*; HDT. 4.122 (cu sub. un lucru) ἔνθα καὶ ἐνθ' ἰθυσε μάχη πεδίοιο IL. 6.2 *lupta se întinse de-o parte și de alta a câmpiei*. **II** (ext.) a dori cu ardoare: φόνον καθαίροντες ἰθυσαν μάταν AESCH. Ch.74 *au dorit în zadar să erte crime*; (+ inf.) ἰθυσέν ῥ' ὀλολύξει OD. 22.408 *a dat să țipe*; OD. 11.591, Δαρεῖον ἰθύνοντα στρατεύεσθαι HDT. 7.8 *Darius dornic să lupte*; HES.

Fr.25.11, HDT. 1.204, A.RH. 3.629 ἡ.α.
[ἰθύς]

ἱκανός, ἡ, ὄν [ἴ] *adj.* |comp. -ώτερος, superl. -ώτατος| {eol. ἱκανος Theoc. 30.23} **I** (despre abstr., lucruri și pers.) îndeajuns, suficient, destul, îndeustulător, multumitor: ἱκανὸν ἔξειτ' ὄψον AR. Av.900 *veți avea destulă mâncare*; ἀποδείξω σοι ἱκανῶ λόγῳ PLAT. Hp.Mi.369c *ἴτι νοι ἀράτα cu un argument suficient (= solid)*; ἱκανόν μοι τεκμήριόν ἐστιν PLAT. Grg.487d *am o dovadă suficientă*; ἱκανὺς εἶναι νομίζω τὰς εἰρημένας IS. 8.29 *cred că sunt suficiente cele spuse*; ἀργύρια ἱκανά NT Mt.28.12 *arginți destui*; (conotat pozitiv) βίον ἱκανὸν ἔχων MEN. Dysc.307 *având o viață îndeustulătoare*; (despre timp) ἱκανὸν χρόνον ἀπολλύμεθα AR. Pax353 *de destul timp (= de mult timp) ne ucidem unii pe alții*; ἡμέραι ἱκαναί NT Fr.9.23 *destule zile*; (+ dat.) οὐδ' ἦν ἱκανά σοι τὰ Μενέλεω μέλαθρα EUR. Tr.996 *palatul lui Menelaos nu-ți era de ajuns*; ἐμοὶ μὲν πᾶς ~ MEN. Epit.221 *mă multumește oricare [arbitru] (= îmi e indiferent)*; (+ prep.) ἱκανῆ πρόφασις εἰς τὸ δυστυχεῖν MEN. Fr.811.1 *motiv suficient pentru a fi nefericit*; (+ inf.) μὴ ~ ἐστιν ἐμοὶ ἴσα πονεῖν XEN. HG6.1.6 *nu este în stare să suporte aceleași [proveri] ca și mine*; (neut. pl. **ἱκανά**) ἱκανὰ τοῖς τε πολεμίοις ἠτύχηται THUC. 7.77 *soarta a fost suficient de favorabilă dușmanilor*; (frecv. neut. sg. **ἱκανόν**) οὐ μέντοι ἱκανόν γε ἔσται ἐπιτειχίζειν THUC. 1.142 *nu va fi de ajuns să construiască fortificații*; μοι ἱκανὸν ἦν ... καὶ τρέφεσθαι καὶ παιδεύεσθαι DEM. 40.50 *îmi ajungea și să mă hrănesc și să mă educ*; πλέον τοῦ ἱκανοῦ LUC. DMort.17.1 *mai mult decât este necesar*; (spec. în LXX și NT) ἐὰν δὲ μὴ ἰσχύσῃ ἡ χεὶρ αὐτοῦ τὸ ἱκανὸν εἰς τὸ πρόβατον LXX Lev.5.7 *dacă nu-i dă mâna (= dacă nu are mijloacele necesare, pentru) o oaie*; (= cu vb. εὐρίσκω, εὐπορέω) LXX Lev.12.8, id. Lev.25.28, βουλόμενος τῷ ὄχλῳ τὸ ἱκανὸν ποιῆσαι NT Mc.15.15 *vând să facă pe plac mulțimii*; (subst.) λαβόντες τὸ ἱκανὸν παρὰ τοῦ Ἰάσονος NT Fp.17.9 *luând chezășie de la Iason*; (locut. adv. **ἐφ' ἱκανόν**) πεῖραν εἰληφώς τῶν πραγμάτων ἐφ' ἱκανόν PLB. 11.25.1 *având suficientă experiență în privința [acestor] fapte*; ἐφ' ἱκανόν τε ὀμιλήσας ἄχρι ἀγῆς NT Fp.20.11 *vorbind multă vreme până în zori*; ARSTT.

Spir.485a5, (**ἄφ' ἱκανοῦ**) ἐγένετο ἄφ' ἱκανοῦ τοῦ εἰσπορεύεσθαι LXX 4Mac.4.8 *ori de câte ori mergea*. **II** (despre pers.) iscusit, capabil, vrednic, destoinic: (abs.) ~ σοφιστής PLAT. Ly.204a *solist destoinic*; (+ ac. de relație) γνώμην ~ HDT. 3.4 *priceput la un sfat bun*; πάνυ ἱκανοὺς τὴν ἱατρικὴν τέχνην ... ἄνδρας XEN. Cyr.1.6.15 *oameni foarte iscusiți în arta medicinei*; XEN. Cyn.2.4, (+ dat.) τοὺς ἐμπειρία τε καὶ ἡλικία ἱκανοὺς ἡγεμόνας PLAT. R.467d *căpetenii destoinice datorită experienței și vârstei*; (+ prep.) πρὸς ταῦτα τίς ~; NT 2Cor.2.16 *cine este priceput la aceștia?*; (frecv. + inf.) ἡ πόλις σφῶν ... ἱκανῆ εἶναι σφῶζειν τοὺς ἐνοικοῦντας THUC. 1.91 *cetatea lor este capabilă să-i salveze pe locuitorii*; τίς ἂν ἢ λόγος ἢ χρόνος ἢ ῥήτωρ ~ γένοιτο μνηῦσαι τὴν ... ἀρετήν; LYS. 2.54 *ce discurs sau moment sau orator ar fi potrivit să arate curajul?*; οὐκ εἰμὶ ~ τὰ ὑποδήματα βαστάσαι NT Mt.3.11 *nu sunt vrednic să-i duc încălțările*; (superl.) ἱκανώτατος ὢν Λεοντίνων τὰ κοινὰ πράττειν PLAT. Hp.Ma.282b *cel mai iscusit dintre leontini în realizarea celor obștești*; (+ ὥστε și inf.) πῶς ἂν τις ~ γένοιτ' ἂν ποτε ... ὥστε PLAT. Plt.295a *în ce fel ar putea ajunge cineva astfel încât*; (+ ἴνα și conjct.) οὐ ~ εἰμὶ ἴνα ὑπὸ τὴν στέγην μου εἰσέλθης NT Lc.7.6 *nu sunt vrednic să intri sub acoperișul meu*; (în LXX) (prob. ca citire greșită a ebr. **יָצַח**) ὁ ~ σφόδρα LXX Ruth1.20 *Cel (Atot)Puternic (prop. întru totul capabil)*; LXX Iov21.15, id. Iov31.2, id. Iov40.2.

[ἱκάνω]

ἱκανότης, ἦτος, ἡ [ἴ] *subst.* **I** suficientă, deplinătate, capacitate, destoinicie: ὁ δὲ γε ἱκανὸς οὐδενὸς δεόμενος κατὰ τὴν ἱκανότητα PLAT. Ly.215a *cel ce își e suficient [siesi] prin însăși deplinătatea sa*; ἡ ~ ἡμῶν ἐκ τοῦ θεοῦ NT 2Cor.3.5 *destoinicia noastră [este] de la Dumnezeu*. **II** potrivire, proporție: παίδων δὲ ~ ἀκριβῆς ἄρρην καὶ θήλεια ἔστω τῷ νόμῳ PLAT. Lg.930c *să existe prin lege o proporție a copiilor egală pentru cei de sex bărbătesc și femeiesc*.

[ἱκανός]

ἱκάνω-ῶ, [ἴ] *vb.* |aor. ἱκάνωσα; med. pas. pf. ἱκάνωμαι; pas. aor. ἱκάνωθην| **I** (act., tranz.) a face (pe cineva) în stare (de ceva), a învrednici: ἱκάνωσεν ἡμᾶς διακόνους καινῆς διαθήκης NT 2Cor.3.6 *ne-a făcut în*

stare (= ne-a învrednicit) [să fim] slujitori ai unui legământ nou; NT Col.1.12. II (med., pas.) I a fi îndeajuns, a fi suficient; ικανοῦνται μοι ἀπὸ πάσης δικαιοσύνης LXX Gen.32.11 ἴμι ἀῖνγε (dîn) toată dreptatea; (frecv. imper. 3sg.) ικανούσθω ὑμῖν LXX Num.16.7 ἀῖνγε-νᾶ (= fie-vă de ajuns); (+ inf.) ικανούσθω ὑμῖν κατοικεῖν ἐν τῷ ὄρει τοῦτῳ LXX Deut.1.6 fie-vă de ajuns a mai locui pe acest munte; LXX 3Reg.12.28, id. 1Par.21.15, id. Iez.44.6 (imper. aor. 2sg. + gen.) ικάνωσον, κύριε, τοῦ βαρύνεσθαι χεῖρά σου LXX Ps.Sol.2.22 ἀῖνγε, Doamne, cu îngreunarea mâinii Tale; (inf.) ἕως τοῦ ικανοῦσθαι LXX Mal.3.10 până când este de ajuns; (part.) οἶνος ... ικανοῦμενος χεῖλεσίν μου LXX Cânt.7.10 vin îndeajuns pentru buzele mele. 2 a se mulțumi: οὐχ ικανώθησαν ἐν πικρασμῷ δουλείας ἡμῶν LXX Est.4.17ο nu s-au mulțumit cu amărăciunea robiei noastre.

[ικάνος]

ικάνω, [ikā] vb. |impf. ἴκων [ī] | {ep. inf. prez. act. ικανέμεν Od. 4.29, id. 4.139; eol. impf. 3sg. ἴκανε Sapph. 44.26} (frecv. ep.) a veni, a ajunge: (+ adv.) οἴκαδ' ἴκάνει AESCH. Ag.1337 vine acasă; οἱ ἴκονομεν SOPH. El.8 ἰν locul ἰν care ἀῖνγε; (+ prep.) ἴκανε θοᾶς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν IL. 2.17 [visul] ἀῖνγε la corăbiile rapide ale aheilor; σὺν τοῖσιν δ' ἴκανε Παραίβιος A.RH. 2.456 ἰμπρενᾶ cu ei venea Paraibios; SAPPH. 44.26, (+ ac.) ἴκανε δόμους IL. 6.370 a ajuns acasă; HES, Th.697, A.RH. 2.1277, (frecv. fig.) ἄλγος ἴκάνει θυμὸν ἐμόν IL. 3.97 μάηνirea poposește ἰν sufletul meu; νῦν ἐμὲ κῆδος ἴκάνει IL. 16.516 acum mă ἀῖνγε năpasta; οὐδὲ σέ γ' ὕπνος ἴκάνει IL. 10.96 somnul nu ἀῖνγε la tine; OD. 2.41, (+ două ac.) ἡμετέρην τε πόλιν καὶ γαῖαν ἴκάνεις OD. 6.191 vî ἰν cetatea și pământul nostru; (fig.) ἄχος κρᾶδην καὶ θυμὸν ἴκάνει IL. 8.147 μάηνirea ἰμι ἀῖνγε ἰν inimă și ἰν suflet; (f. rar + dat.) σφῶν ... ἴκάνω OD. 21.209 ἀῖνγε la voi; (med.) οἴκων ἴκάνεται OD. 23.108 ἀῖνγε acasă; τὰ σὰ γούναθ' ἴκάνομαι IL. 18.457 vin [rugătoare] la genunchii tăi; (fig.) χρεῖῳ ἴκάνεται IL. 10.118 nevoia [ne] ἀῖνγε.

[ἴκω]

ικάνως, adv. |superl. -ότατα Plat. R.511d, id. Lg.838b ș.a. | I destul, suficient, îndeustulător, îndeajuns: ~ βοηθεῖν XEN. HG6.1.13

a ajuta ἰn chip îndeustulător; ~ πλουτεῖν XEN. Oec.2.2 a fi suficient de bogat; ~ εἰρήκαμεν ISOC. 12.191 am vorbit destul; ~ ἐν ῥύπῳ με ἔβαψας LXX Ion.9.31 m-ai confundat destul ἰn mocirlă; (frecv. + vb. ἔχειν) ~ ἔχει PLAT. R.430c este suficient; ~ ... ἔχομεν τοῦτο PLAT. Phd.71a suntem ἰncredințați de aceea; ~ ἔχέτω PLAT. Phdr.274b sâ fie suficient (îndeajuns); ἀγγέλλοντες ἔχειν ~ τὸ τεῖχος THUC. 1.91 ἀνιψᾶνδ cā zidul este gata; δοκοῦμέν σοι ... ~ ἔξειν XEN. Cyr.6.3.22 crezi cā vom fi ἰn stare (= vom avea suficientă forță); εἰ ταῦτα μὲν ~ ἔχεις ISOC. Ep.7.7 dacă ești mulțumit cu acestea; ~ ἔχουσι πρὸς ἀνδρεία PLUT. Lyc.28.1 [legi] suficient de bune pentru a stărni bărbăția; (+ vb. ἔχειν și gen.) ~ ἔχων τις αὐτοῦ PLUT. M.655b cineva este egal cu sine însuși (= echilibrat); (+ gen. partitiv sau explicativ) ~ τοῦ βάθους ἔχοντα PLAT. Th.194d ἀνᾶνδ suficientă grosime; ~ ἐπιστήμης ἔξει PLAT. Phlb.62a va avea destulă știință; τῆς μνήμης ~ πάρεστιν PLAT. Phdr.250a există suficientă aducere aminte; (superl.) καρπὸς φέρειν ἰκανώτατα IOS. A15.77.2 a aduce roade ἰn chip cu totul suficient. II temeinic, ἰn chip drept, ἰn chip adecvat: οὐχ ~ δοκεῖ σοι λέγεσθαι PLAT. Cri.47a nu fi se pare cā se afirmă ἰn chip drept; (superl.) ἰκανώτατα ... ἀπεδέξω PLAT. R.511d ai înțeleas ἰn chipul cel mai adecvat.

[ικάνος]

Ἰκάριος, α, ον [ikā] adj. icarian, al lui Icaros; (despre o parte a Mării Egee, între Cyclade și coasta Cariei) κύματα μακρὰ θαλάσσης πόντου Ἰκαρίοιο IL. 2.145 marile talazuri ale mării pontului icarian; SOPH. Ai.702, HDT. 6.96, THEOC. 9.26 ș.a.

[Ἰκαρος]

Ἰκᾶρος¹, ου, ὁ [ī] subst. Icaros (Icar), fiu al lui Daidalos (Dedal); ARSTT. Mir.836b9, LUC. Astr.15 ș.a.

Ἰκαρος², ου, ἡ subst. I Icaros, insulă ἰn Marea Egee; HDT. 6.95, THUC. 8.99 ș.a. II Icaros, insulă ἰn Golful Persic (azi Failaka); ARR. An.7.20.5.

ἵκελος, η, ον [ī] adj. (ep. pt. εἵκελος) asemănător cu, asemenea, la fel ca: (frecv. + dat.) Βρισηῖς ... ἰκέλη χρυσέη Ἀφροδίτη IL. 19.282 Briseis asemenea Afroditei de aur; ἵκελοι θεοί[ς] SAPPH. Fr.44.21 aidoma zeiilor; ὄργαις ἀτενὲς ἀλωπέκων ἵκελοι PI.

P.2.77 *cu năravuri exact ca ale vulpilor*; OD. 17.37, HES. *Th.572*, HDT. 3.81, AR. *Av.575*, (+ dat. și ac. de relație) Ἀγαμέμνων ὄμματα καὶ κεφαλῆν ~ Δίί IL. 2.478 *Agamemnon asemeni lui Zeus și la ochi și la creștet*.

[cf. ἔοικα]

ἴκεο, (ep.) aor. 2sg. de la ἰκνέομαι: IL. 9.56, OD. 8.573, A.RH. 4.1706 ș.a.

ἰκέσθαι, inf. aor de la ἰκνέομαι.

ἰκεσία, ας, ἡ [ἴ] *subst.* rugă (a suplicantului), suplicație, *ext.* rugămintе: μετάσχες ἰκεσίας φίλοις EUR. *Or.1337 imbină-ți rugile cu ale prietenilor*; ἰκεσῖαισι σαῖς EUR. *Ph.91 prin rugămintile tale*; δημοσῖαις ἰκεσῖαις καὶ δεήσεσι PLUT. *Comp.Alc.Cor.4.5 prin rugi și cereri publice*; ὡς τῆς θεοῦ τὴν ἰκεσίαν ἀπολεγομένης PLUT. *Sol.12.1 ca și cum ze-ῖτα ar fi respins ruga*; (+ gen. subiectiv) τὰς ἰκεσίας τοῦ ἔθνους IOS. *BI2.202.2 rugile poporului*; (= ἰκέτευμα) συντραγωδησαὶ τὴν ἰκεσίαν PLUT. *Them.24.6 a regiza împreună scena suplicației*; IOS. *AI2.212.1*, PLUT. *Rom.19.3*, id. *Cor.30.2*, id. *Cic.30.7*, APP. *Pun.394* ș.a.

[ἰκέτης]

ἰκέσιος, α, ον [ἴ] *adj.* |var. fem. -ος Soph. *Ph.495*, EUR. *Supp.39*| I propriu suplicantului, de rugător / suplicant: ἰκεσίοισι σὺν κλάδοις EUR. *Heracl.517 cu ramuri de rugători*; ἀνάγκας ἰκεσίους EUR. *Supp.39 îndatoriri ale obiceului de suplicant*; SOPH. *Ph.495*. II ocrotitor al rugătorului / suplicantului: (epitet al unor divinități) (frecv. despre Zeus) AESCH. *Supp.347*, SOPH. *Ph.484*, EUR. *Hec.345*, A.RH. 4.358, (cu elipsă) πρὸς Ἰκεσίου LUC. *Pisc.3 pe [Zeus]*, ocrotitorul rugătorilor; (despre Themis) AESCH. *Supp.360*, (despre erinii) A.RH. 4.1043. III rugător: ἴδετε παρθένων ἰκέσιον λόχον AESCH. *Th.111-113 priviți o oaste rugătoare de fecioare*; ~ σε λίσσομαι SOPH. *Ant.1230 te implor rugător*; χέρας ἰκεσίους EUR. *Or.1414 mâini rugătoare*; ἰκεσία γίνομαι EUR. *Med.710 sunt rugătoare*; EUR. *HF968*, id. *Heracl.107* ș.a.

[ἰκέτης]

ἴκετ', (ep.) pt. ἴκετο, aor. 3sg. de la ἰκνέομαι. **ἰκετᾰδόκος**, ον [ἴ] *adj.* primitiv pentru rugători / suplicanți: ἰκετᾰδόκου γὰρ τῆσδ' ἀπὸ σκοπῆς ὄρω τὸ πλοῖον AESCH. *Supp.713 văd corabia de pe această ridicătură primitoare a rugătorilor*.

[ἰκέτης, δέχομαι]

ἰκετεία, ας, ἡ [ἴ] *subst.* rugămintе, implorare, suplicație / suplică, rugă, rugăciune: τὴν ἰκετεῖαν οὐκ ἐδέξαντο THUC. 1.24 *nu au primit suplicația*; PLUT. *Cor.33.5*, (pl.) πολλὰς ἰκετείας καὶ δεήσεις ποιούμενοι ISOC. 8.138 *făcând multe rugi și cereri*; PLAT. *Lg.796c*, LUC. *Abd.23*, APP. *BC4.9.70*, (+ gen. obiectiv) ἐφ' ἰκετεῖαν τραπόμενος τῶν διωκόντων PLAT. *Ap.39a trecând la implorarea urmăritorilor*; πρὸς ἰκετεῖαν τοῦ θεοῦ LXX *2Mac.10.25 în ruga față de Dumnezeu*; LYS. 2.39, IOS. *AI5.212.4*.

[ἰκετεύω]

ἰκέτευμα, ατος, τό *subst.* formă de rugă: μέγιστον ἦν ~ τοῦτο THUC. 1.137 *aceasta era cea mai mare (solemnă) formă de rugă*; PLUT. *Them.24.5*, id. *M.950f*.

[ἰκετεύω]

ἰκετευτός, α, ον [ἴ] *adj.vb.* I (act.) care trebuie să roage: ἰκετευτόν τοὺς θεοὺς δεσποτῶν ἀγαθῶν τυχεῖν XEN. *Mem.1.5.5 [sclavul] trebuie să-i roage pe zei să dea peste niște stăpâni buni*. II (pas.) care trebuie să fie rugat: ἴνα δ' οὖν λάβῃς, κολακευτέος μὲν αὐτὸς καὶ ~ LUC. *Merc.Cond.38 ca să primești [banii, stăpânul] trebuie lingusit și rugat*.

[ἰκετεύω]

ἰκετεύω, [ἴ] *vb.* |impf. ἰκέτευον, viit. ἰκετεύσω, aor. ἰκέτευσα, pf. inuz.; pas. aor. ἰκετεύθην, part. aor. ἰκετευθείς| I a veni rugând, a veni în chip de suplicant (rugător): ἰκετεύων ἐπακοῦσαι ἐκέλευε τὸν Κλεομένεα HDT. 5.51 *venind ca rugător îi cerea lui Cleomenes să-i dea ascultare*; (+ ac.) σε φυγῶν ἰκέτευσα OD. 15.277 *fugar am venit rugător la tine*; (+ prep.) ἐς Πηλῆ' ἰκέτευσε IL. 16.574 *a venit rugător la Peleus*; ș.a. II (frecv.) a ruga stăruitor, a implora: (+ ac.) ἰκετεύω σε τῶνδε γουνάτων EUR. *Hec.752 te rog pe genunchii tăi* (sc. *aruncându-mă la genunchii tăi*); ἰκέτευσε τοὺς δικαστὰς μετὰ πολλῶν δακρῶν PLAT. *Ap.34c ἴ rugă pe judecători cu multe lacrimi*; ἰκέτευον τὴν γυναικῖά μου LXX *Iov19.17 o rugam pe soția mea*; (+ inf.) ἰκέτευον βοηθῆσαι σφίσι THUC. 6.19 *rugau să le vină în ajutor*; ἰκετεύουσαν ἐκσῶσαι βίον EUR. *HF716 implorând să își salveze viața*; (+ ac. pers. și inf.) ἰκετεύω σε πεισθῆναι τί μοι SOPH. *OC1414 te rog să-mi*

dai puțină ascultare; vin ἰκετεύσω με σῶσαι EUR. *Or.*797 *il voi implora să mă salveze*; (+ gen.) ἰκέτευσον πατρός τὴν σὴν ἀδελφὴν μὴ θανεῖν EUR. *IA*1242 *imploră-l pe tata să n-o ucidă pe sora ta*; (+ ὅπως) ~ ... τοὺς δικαστάς, ὅπως μὴ ἐξερημωθῆσεται αὐτῶν ὁ οἶκος DEM. 43.83 *ii implora pe judecători să nu fie pustiită casa lor*; (+ ὡς) ἰκετεύων ... ὡς μὴ τέλεον ἀποπνιγείη LUC. *Anach.*1 *implorând să nu fie sufocat complet*; (f. rar med.) ὦ μαῖ, ἰκετεύομαι, κάλει τὸν Ὁρθαγόραν AR. *Ec.*915 *oh, bunico, rogu-te, cheamă-l pe Orthagoras*; (f. rar pas.) τοῦ θεοῦ ἰκετευθέντος ὑπὸ σοῦ IOS. *A16.*25.1 *Dumnezeu fiind implorat de către tine*.

[ἰκέτης]

ἰκετηρία, ας, ἡ *subst.* {ion. ἰκετηρία Hdt. 5.51} (sc. ῥάβδος) I ramură de măslin a rugătorului (suplicantului); (gest înainte formulării unei rugăminti) λαβὼν ἰκετηρίην HDT. 5.51 *luând o ramură de măslin*; ἐπὶ τοῦ βήματος καθεδούμενον ἰκετηρίαν ἔχοντα AR. *Pl.*383 *stând la altar cu o ramură de măslin*; (+ vb. τίθημι *propr.* a pune o ramură de măslin, sc. a se prezenta ca suplicant) οὐχ ἰκετηρίαν ἔθηκε DEM. 18.107 *nu a pus o ramură de măslin*; DEM. 24.12 (fig. despre pers.) ἰκετηρίαν δὲ γόνασιν ἐξάπτω σέθεν τὸ σῶμα τοῦμόν EUR. *IA*1216 *imi las trupul la genunchii tăi ca pe o ramură de măslin*; DEM. 43.83, PLUT. *M.*262e *ș.a.* II (poster.) rugăminte, rugă, rugăciune: ἐπιστολὴν ἰκετηρίας τάξιν ἔχουσαν LXX *2Mac.*9.18 *scrisoare luând forma unei rugăminti*; δεήσεις τε καὶ ἰκετηρίας ... προσενέγκας NT *Evr.*5.7 *ai adus cereri și rugăminti*; τοῦτό ἐστιν ἡμῖν ἡ μεγίστη ἰκετηρία LUC. *Tox.*48 *aceasta e cea mai mare rugăminte a noastră*; (+ gen. obiectiv) θεῶν ἰκετηρίαὶ καὶ δεήσεις ἐπέιχον τὴν πόλιν PLB. 3.112.9 *rugi către zei și cereri umpleau orașul*; LXX *Ion*40.27, ARR. *An.*7.11.4 *ș.a.*

[ἰκετήριος < ἰκέτης]

ἰκέτης, ου, ὁ [ι] *adj.m.* {ep. gen. sg. ἰκέταο II. 21.75, gen. pl. ἰκετάων Od. 9.270, id. 19.134, dat. pl. ἰκέτησι A.Rh. 3.987; dor. nom. ἰκέτας [ᾱ] Aesch. *Eu.*151, Eur. *Supp.*280 *ș.a.*} cel care vine cu o rugă, rugător, suplicant: ἰκέτεω πεφιδῆσεται ἀνδρός IL. 24.187 *il va primi pe bărbatul venit cu rugă*; ἰκέται δὲ τοὶ εἰμεν OD. 9.269 *ἴτι suntem rugători, sc. venim rugători la tine*;

(frecv. ca element predicativ suplimentar) ~ ἰκνοῦμαι SOPH. *OC*44 *vin ca rugător*; ~ προσπίπτω XEN. *Cyr.*4.6.2 *cad la picioare ca suplicant*; (+ prep.) ἐπὶ Ταίναρον ἰκέτου οἰχομένου THUC. I.133 *mergând la Tainaron ca rugător*; ~ ἀφίγμαι πρὸς σέ AR. *Th.*180 *vin la tine ca rugător*; (+ gen. celui către care ἴτι ἰνδρεπτι ruga, gen. obiectiv) ἐλθὼν δεῦρο ... ὁ Λάκων Ἀθηναίων ~ AR. *Lys.*1139 *Lacon venind aici ca suplicant în fața atenienilor*; μὴ ἐπιλάθη τῆς φωνῆς τῶν ἰκετῶν σου LXX *Ps.*73.23 *nu uita de glasul celor ce se roagă Tie*; (+ gen. celui în numele căruia adresezi ruga, gen. subiectiv) βασιλέα τῶν Ἀργείων ἀναγκάσασαν ἰκέτην γενέσθαι τῆς πόλεως τῆς ἡμετέρας ISOC. 12.173 *silindu-l pe regele argienilor să fie rugător în numele cetății noastre*; HDT. 5.71, EUR. *Supp.*114, DEM. 23.85, PLUT. *Per.*31.2 *ș.a.*

[ἴκω]

ἰκετήσιος, α, ον *adj.* (= ἰκέσιος) ἀρᾶτορ al rugătorilor (suplicantilor); (epitet al lui Zeus) OD. 13.213.

[ἰκέτης]

ἰκέτις, ἰδος, ἡ *adj.f.* rugătoare, suplicantă: ~ ἀμφὶ σὸν πίτνω γόνυ EUR. *Hel.*894 *cad rugătoare la genunchiul tău*; ἰκέτιν οὐ θέμις φονεύειν EUR. *Ion*1256 *nu-i legiuit să uci o rugătoare*; (pl. titlu de tragedie) IKETIDÆΣ AESCH., EUR. *Rugătoarele*; AESCH. *Supp.*350, HDT. 4.165, SOPH. *OT*920, PLUT. *Marc.*20.10, id. *M.*113b *ș.a.*

[ἰκέτης]

ἴκηαι, (ep.) conjct. aor. 2sg. de la ἰκνέομαι.

ἴκηται, conjct. aor. 3sg. de la ἰκνέομαι:

ἰκμαίνω, vb. [impf. med. / pas. ἰκμαινόμην]

I (med.) a unge: δέμας ἰκμαίνοιτο A.Rh. 3.847 *ἴσι ungea trupul*. II (pas.) a fi umed: τῆς ἰκμαίνοντο παρηίδες A.Rh. 4.1066 *ii erau umezi obrăjii*.

[ἰκμάς]

ἰκμαῖος, ου *adj.m.* {ep. gen. ἴκμαίοιο} care aduce ploaia, ploios; (epitet al lui Zeus) A.Rh. 2.522.

[ἰκμάς]

ἰκμάς, ἄδος, ἡ *subst.* I umiditate, umezeală: (despre piele) ~ ἔβη IL. 17.392 *umiditatea i s-a dus*; (despre Libya) ἰκμάδος ἐστὶ ἐν αὐτῇ οὐδέν HDT. 4.185 *nu există în ea pic de umiditate*; τὸ γεῶδες ἔρημιον ἰκμάδος PLUT. *M.*687a *sol lipsit de umiditate*; ἐξηράνθη διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἰκμάδα NT *Lc.*8.6

s-a uscat din lipsa umezelii; PLAT. *Ti.76b*, ARSTT. *Mete.376b28*, id. *Mir.835b21*, LXX *Ier.17.8*, IOS. *B13.174.1*, LUC. *Icar.7*, id. *Dips.2*. II *sevā*, substantă văskoasă: κελαινήν ικμάδα φηγοῦ A.RH. 3.858 *sevā neagră de stejar*; PLUT. *M.640d*. III (despre fluide ale corpului) umoare, secreție, lichid, sudoare, substantă: (despre sânge) AESCH. *Fr.229*, (despre corpul bătrânilor) ἐνδεεῖς ικμάδος οἰκείας PLUT. *M.650c* *lipsiți de umiditate proprie*; ικμάδι γλυκεία τὴν γλῶσσαν PLUT. *M.974b* *limbā cu un lichid dulce*; HDT. 3.125, ARSTT. *GA727b11*, id. *HA556b7*, id. *PA668b2*, PLUT. *M.688c*, (fig.) ἡ γῆ βία ἔλκει πρὸς αὐτὴν τὴν ικμάδα τῆς φροντίδος AR. *Nu.233* *pāmântul trage către el cu forță seva gândirii*; καὶ ἐπὶ ικμάδα λόγου ἀκουσόμεθα LXX *Iov26.14* *vom da ascultare și unui strop de cuvânt*.

ικμάσια, ας, ἡ *subst.* lichid, umoare: ἴνα μηδεμία ~ λίπους λίπηται ARSTT. *Fr.358.6* *ca nici un lichid să nu fie lipsit de grăsime*. [ικμάς]

ικμενος, ον *adj.* prielnic, favorabil, priincios, cu priință: (doar în formula la ac. ἴκμενον οὔρον) ἴκμενον οὔρον ἴει ... Ἀπόλλων IL. 1.479 *Apollon trimite prielnic*; OD. 2.420, id. 11.7, id. 12.149, id. 15.292. [ἴκω ?]

ἴκμιος, α, ον *adj.* al ploii, ploios: (epitet al lui Zeus) [Ζη]νὸς ἀφ' ἱερέων Ἰκμίου CALL. *Aet.fr.75* *de la templul lui Zeus Ploiosul*. [ἴκμάς]

ικνέομαι-οὔμαι, *vb.* [impf. ἴκνούμην, viit. ἴξομαι, aor.2 ἰκόμην [ἴ], pf. ἴγμαι] {ep. și ion. prez. necontr. 3sg. ἴκνέεται Hdt. 2.36, ἴκνευ- prez. ἴκνεῦμαι Call. *Epigr.13.10.2*, 3pl. ἴκνεῦνται Theoc. 25.28, impf. 1pl. ἴκνεύμεσθα Od. 24.339, viit. 2sg. ἴξεαι Hes. *Op.477*, A.Rh. 3.1073, aor. 2sg. ἴκεο Il. 9.56, Od. 8.573 *ș.a.* și ἴκευ Od. 13.4, 3sg. ἴκετο Il. 1.362 *ș.a.*, conjct. aor. 2sg. ἴκηαι Il. 6.143, Od. 2.307 *ș.a.*, inf. ἴκνεύμεναι Od. 9.128 și ἴκνεέσθαι Hdt. 9.26; dor. aor.2 ἰκόμαν Pi. *P.4.105*, Aesch. *Th.241*, Eur. *Hyps.fr. 64.80*, imper. ἴκεο Pi. *N.3.3*, opt. aor. 1sg. ἰκοίμαν Eur. *Ba.402*, Theoc. 3.13; eol. inf. aor. ἴκεσθαι Sapph. 5.2} I a veni, a ajunge: (despre pers. și lucruri) (+ prep.) Κυκλώπων δ' ἐς γαῖαν ... ἰκόμεθ' OD. 9.107 *am ajuns în țara Ciclopilor*; Πήγασος ... ἴκετ' ἐς ἀθανάτους HES. *Th.285* *Pegasos a venit la cei nemuritori*; τερμόνιον ἴκετ' ἐπὶ

πάγον AESCH. *Pr.117* *a venit până la stâncă de la capătul lumii*; εἰς Ἴωλκὸν ἰκόμην EUR. *Med.484* *am ajuns în Iolcos*; λόγος πρὸς τὸνδ' ἴκηται EUR. *Or.631* *cuvântul să ajungă până la el*; Ὀρόντης ποταμὸς ... ἐπ' αὐτὴν ἴκνεῖται τὴν Ἀντιόχειαν PLB. 5.59.11 *fluviul Orontes ajunge la aceeși Antiochia*; (+ ac. fărâ prep.) Πηλῆος δ' ἰκόμεσθα δόμους IL. 11.769 *am ajuns acasă la Peleus*; Αἰθιοπίας θ' ἰκόμην OD. 4.84 *am ajuns la etiopieni*; φωνή ... ἴκετ' οὐρανὸν HES. *Th.685* *glasul a ajuns până în cer*; ἰκόμεσθα ... Ἀρτέμιδος ἄλλος EUR. *IA1543* *am ajuns în crângul Artemidei*; πῶς ἴξομαι ὄμματα πατρός; A.RH. 4.378 *cum voi veni în fața ochilor tatălui?*; CALL. *Dian.87*, (+ ac. și part.) στεῖχων δ' ἴκνοῦμαι τούσδε τοὺς χώρους SOPH. *OT798* *și tot mergând am ajuns pe aceste meleaguri*; (f. rar + dat.) ἔτι σφιν ὑπὸτροπος ἴξομαι αὐτίς IL. 6.367 *mă voi mai întoarce la voi*; (+ adv.) δεῦρ' ἰκόμην OD. 13.303 *am venit aici*; ὄσσον πυρὸς ἴκετ' αὐτμή OD. 16.290 *până unde a ajuns vâlvătaia focului*; εὖ μὲν ἴγμεθ' SOPH. *Tr.229* *venim cu vești bune*; (abs.) φίλων οὔθ' ἠδὺς οὔτ' ἀλγεινὸς ἴκετ' SOPH. *Ant.12* *n-a ajuns [nici o veste] despre cei dragi, nici bună, nici tristă*; (part.) τοῖς ἴκνουμένοις <χρόνοις> PLUT. *Aem.22.8* *în vremurile următoare*; (sg.) PLUT. *Caes.69.12*. II (fig. în diverse expresii) a ajunge până la, ext. a atinge, a pătrunde, a cuprinde: μαράγνης δοῦπος ἴκνεῖται AESCH. *Ch.376* *plesnetul biciului ajunge (la urechi) (= se aude)*; (+ ac.) οὔδ' ἴκετο χρὸα καλόν IL. 11.352 *[arma] n-a străpuns pielea frumoașă*; ἴνα μὴ μιν λιμὸς ἴκηται IL. 19.348 *ca foamea să nu-l cuprindă*; ἠβης ... ἴκετο μέτρον IL. 11.225 *a ajuns în floarea tinereții*; οὐ τέλος ἴκεο μῦθων IL. 9.56 *n-ai ajuns la sfârșitul vorbelor*; ποσὶν οὔδας ἰκέσθαι OD. 8.376 *a atinge pământul cu picioarele*; τίς ὁ πόθος αὐτοῦς ἴκετ' SOPH. *Ph.601* *ce dor i-a cuprins?*; (+ ac. dublu) τί δέ σε φρένας ἴκετο πένθος; IL. 1.362 *de ce ἱ-α pătruns în suflet jalea?*; ἄδος τέ μιν ἴκετο θυμόν IL. 11.88 *osteneala i-a pătruns în inimă*; (+ prep.) ἴκνεῖται λόγος διὰ στηθέων AESCH. *Th.563* *o vorbă îmi străbate pieptul*; φυλλὰς ἴκετ' ἐς δόμους AESCH. *Ag.966* *frunzișul s-a întins până la casă*; ἴκεο χεῖρας ἐς ἄμας IL. 10.448 *ai ajuns în mâinile mele* (sc. *în puterea mea*); οὔδ' ἐπὶ γῆρας ἴκετ' ἐνὶ

μεγάροισι OD. 8.227 *ni a ajuns la bătrânețe în palat*; τὰς βουκολικὰς ἐπὶ τὸ πλέον ἴκειο μοίσας THEOC. 1.20 *ai ajuns să fii mai bun la cămtecele păstorești*; ἐπὶ πολλὸν ἴκηται βάζις. A.RH. 1.661 *un zvon ajunge până de parte*; **III** a veni ca suplicant, (*ext.* la prez. după Hom.) a ruga cu stăruință, a implora, a conjura: τὰ σὰ γούνα ἰκόμεθ' OD. 9.267 *am venit rugători la genunchii tăi*; ἰκέτης ἰκνοῦμαι SOPH. Ph.470 *te implor rugător* (propr. *vin ca suplicant*); (+ ac.) ἰκνοῦμαι σ', Ἔρωσ AR. Ec.967 *te conșur, Eros*; (+ ac. și prep.) σε πρὸς τοῦ σοῦ τέκνου καὶ θεῶν ἰκνοῦμαι μὴ προδοῦς ἡμᾶς γένη SOPH. Ai.588 *te implor. pe fiul tău și pe zei, să nu ne părăsești*; SOPH. OC275, (gen. absolut) ἰκνουμένης ἐμοῦ EUR. Hipp.330 *în timp ce eu te implor*; (part.) AESCH. Pers.216. **IV** a reveni, a se cuveni, a se obișnui: (+ inf.) κεκάρθαι τὰς κεφαλὰς ... ἰκνέεται HDT. 2.36 *se obișnuiește să-și taie părul*; φαμέν <ἐς> ἡμέας ἰκνέεσθαι ἡγεμονεῦειν HDT. 9.26 *afirmăm că nouă ni se cuvine comanda*. // (part.) **ἰκνουμένος**, η, ον cuvenit, convenabil: τὸ ἰκνούμενον ἀνάλωμα THUC. 1.99 *cheltuiala cuvenită*; ἐν ἰκνουμένα ἀμέρα DEM. 43.66 *în ziua cuvenită*; κατὰ τοὺς ἰκνουμένους χρόνους ARSTT. GA750b13 *în momentele potrivite*; ARSTT. Pr.924b14.

[cf. ἴκω]

ίκνεομένως, *adv.* (ion.) în mod cuvenit, legitim, pe drept: οὐκ ~ βασιλεύειν HDT. 6.65 *a domni necuvenit* (sc. *fără drept*).

[ἰκνέομαι]

ἰκόμην, ind. aor. med. de la ἰκνέομαι:

ἰκρίον, ου, τό *subst.* {ep. instr. pl. ἰκρίοφιν Od. 3.353, A.Rh. 1.566 ș.a.} **I** (pl.) punte (a corabiei), *spec.* puntea teugei: ἴκρια νηῶν IL. 15.685 *punțile navelor*; νηὸς ἐπ' ἰκρίοφιν καταλέξεται OD. 3.353 *să doarmă pe puntea corabiei*; κάππεσ' ἀπ' ἰκρίοφιν OD. 12.414 *a căzut de pe punte*; ἦκεν Ἰήσων ὑψοῦ ἀπ' ἰκρίοφιν A.RH. 4.80 *Iason a sărit din înaltul teugei*; IL. 15.729, OD. 12.229, id. 15.283 A.RH. 1.566 ș.a. **II** (pl.) platformă: ἴκρια ἐπὶ σταυρῶν ὑψηλῶν ἐξευγμένα HDT. 5.16 *platformă legată pe piloni înalți*. **III** (pl.) bancă de teatru: εἰσιόντες ἀπὸ τῶν ἰκρίων AR. Th.395 *iesind de pe băncile teatrului*.

ἰκταῖος, α, ον *adj.* (= ἰκέσιος) protector al suplicantilor (rugătorilor): (epitet al lui

Zeus) Ζηνὸς ἰκταίου κότος AESCH. Supp.385 *mânia lui Zeus, protectorul suplicantilor*.

[cf. ἰκέσιος]

ἴκταρ, [var. ἴκταρ Plat. R.575c] **I** (*adv.*) străns legat, aproape: οἱ δὲ κεραυνοὶ ~ ἅμα βροντῇ HES. Th.691 *fulgerele îngemănate cu tunet*; (prov.) οὐδ' ~ βάλλει PLAT. R.575c propr. *nu lovește nici măcar aproape, sc. deloc, nici la o aruncătură de băț*: (ca arhaism) LUC. Lex.21. **II** (*prep.*) lângă, în preajma: (+ gen.) φανέντες ~ μελάθρων AESCH. Ag.116 *aparând lângă palat*; ~ ἡμενοὶ Διὸς AESCH. Eu.998 *cei ce stau în preajma lui Zeus*.

ἰκτερικός, ἦ, ὄν *adj.* (medic.) bolnav de icter, gălbinare: τὸ τῶν ἰκτερικῶν βοήθημα PLUT. M.681c *remediul pentru cei bolnavi de gălbinare*.

[ἴκτερος]

ἰκτερος, ου, ὁ *subst.* **I** (medic.) icter, gălbinare: ἐπισοστήσω ἐφ' ὑμᾶς ... τὸν ἴκτερον LXX Lev.26.16 *voi trimite asupra voastră gălbinarea*; LXX 2Par.6.28, id. Am.4.9, PLUT. M.681c. **II** (fig.) paliditate: εἰς ἴκτερον ἐγενήθη LXX Jer.37.6 *s-a făcut palid (de frică)*.

[cf. ἴκτις]

ἰκτῆρ, ἦρος, ὁ (= ἰκέτης) **I** (*subst.*) **I** suplicant, rugător: θεῶν ἰκτῆρας αἰδεῖσθαι EUR. Heracl.101 *a-i respecta pe rugătorii zeilor*: EUR. Cyc.371, id. Heracl.364 și 764 **2** protector al suplicantilor (rugătorilor): (epitet al lui Zeus) Ζηνὸς αἰδεῖσθαι κότον ἰκτῆρος AESCH. Supp.479 *a se teme de mânia lui Zeus, protectorul suplicantilor*. **II** (*adj.*) de suplicant: ἰκτῆρι θαλλῶι EUR. Supp.10 *cu o creangă de suplicant*: (pl.) SOPH. OT143.

[ἰκνέομαι]

ἰκτῆριος, α, ον *adj.* de suplicant, care aparține suplicantilor (rugătorilor): ἰκτῆριον θησαυρόν SOPH. Ai.1175 *prinos de rugător*; ἰκτηρίοις κλάδοισιν SOPH. OT3 *cu ramuri rugătoare*; (*subst.*) σε προσκυνοῦμεν οἷδ' ἰκτῆριοι SOPH. OT327 *te rugăm în genunchi*; φωτῶν ἀθλίων ἰκτῆρια SOPH. OC923 *însemne de suplicant ale unor oameni nefericiți (sau suplicantii nefericiți)*. // **ἰκτῆρια**, ας, ἦ *subst.* ramură de măsline pe care suplicantii o țineau în mână: λευκοστεφεῖς ἰκτηρίας AESCH. Supp.192 *ramuri în cinse cu lână albă*.

[ἰκτῆρ]

ἰκτίν, ἴνος, ὁ *subst.* (= ἰκτινος) gaie, uliu, șoim: AESOP. 5.3bis, AR. *Fr.*628, LXX *Lev.*11.14, id. *Deut.*14.13 ș.a.

[cf. ἰκτερος]

ἰκτίνος, ου, ὁ *subst.* [var. ἰκτίνος] (ornit.) gaie, șoim, tip de pasăre răpitoare din familia falconidelor, *Milvus regalis*: AESOP. 1.144, HDT. 2.22, SOPH. *Fr.*111.1, AR. *Av.*502, ARSTT. *HA*506b24 ș.a.

[cf. ἰκτερος]

ἰκτίς, ἴδος, ἡ *subst.* [var. gen. sg. ἰκτίδος Arstt. *Mir.*831b1, ac. pl. ἰκτίδας Ar. *Ach.*880] (zool.) jder sau dihor: AESCH. *Fr.*474col2, ARSTT. *HA*612b10.

[cf. ἰκτινος? ἰκτερος?]

ἰκτο, (ep.) ind. aor. med. 3sg.: HES. *Th.*481, THEOC. 15.17, CALL. *Fr.*238.

ἰκτορεύω, vb. [doar viit. 1pl. ἰκτορεύσομεν] = ἰκετεύω: SOPH. *Fr.*58.1.

[ἰκτωρ]

ἰκτωρ, ορος, ὁ *subst.* (= ἰκέτης) suplicant, rugător: (despre femei) Ζηνὸς ἰκτορας AESCH. *Supp.*653 *rugătoare ale lui Zeus.*

[ἰκνέομαι]

ἰκω, vb. [impf. ἰκον, viit. ἴξομαι, aor.2 ἴξον] {ep. conjct. prez. 1sg. ἰκῶμι II.9.414} (ep. și poet.) a veni, a ajunge: (+ ac. cu prep.) ἴξον ἐς πεδίον OD. 3.495 *au ajuns în câmpie*; Βοιωτία ἴκει ποθ' ὑμέ AR. *Lys.*87 *o beoțiancă vine către voi*; (+ ac. fără prep.) Τροίην ἴξον IL. 5.773 *au ajuns la Troia*; (+ part.) ἴξε θεών IL. 11.807 *a venit alergând*; HES. *Fr.*257.4, PI. *O.*4.10, A.RH. 3.275, (fig.) Ἰθάκης γε καὶ ἐς Τροίην ὄνομ' ἴκει *renumele [insulei] Ithaca ajunge până la Troia*; κλέος οὐρανὸν ἴκει IL. 8.192 *slava ajunge la cer*; χρεῖω τόσον ἴκει IL. 10.142 *atât de mult ajunge nevoia*; OD. 20.228 ș.a.

[cf. ἰκνέομαι, ἰκάνω]

ἰλα, ἡ *subst.* (dor.) v. ἰλη;

ἰλαδόν, [ἰ] *adv.* I în grup, în ceată, la un loc: ἐστιχώοντο ~ εἰς ἀγορὴν IL. 2.93 *se înșiruiau în cete la sfat*; κατ' ἡλικίην τε καὶ φιλότητα ~ συγγίνεσθαι HDT. 1.172 *a se aduna la un loc după vârstă și prietenie*; (despre pășari) ~ ... ἐπιβρομέειν πελάγεσσιν A.RH. 4.240 *fâlfâiau peste mări în stoluri*; APP. *BC*2.10.63. II din belșug, cu grāmada: τὴν μὲν τοι κακότητα καὶ ~ ἔστιν ἐλέσθαι ῥηιδίως HES. *Op.*287 *să dobândești răul, și chiar cu grāmada, este lesne.*

[ἰλη]

ἰλαειρᾶ, ας, ἡ [ἰλᾶ] *adj.f.* blând, care răspân-dește o lumină blândă: (citându-l pe Empedocles, fr. B40) ~ Σελήνη PLUT. *M.*920c *Luna care strălucește blând.*

[ἰλαρός]

ἰλαθι, (dor.) imper. pf. / prez. v. ἰλάσκομαι **ἰλάομαι**, [ἰλᾶ] *vb.* [prez. 3pl. ἰλάονται II. 2.550, inf. ἰλάεσθαι A.RH. 2.847] (= ἰλάσκομαι) a îmbuna: IL. 2.550 *o îmbunează cu tauri și berbeci*; A.RH. 4.479.

[cf. ἰλάσκομαι]

ἰλαος, ον [ἰ, ᾶ sau ᾱ] *adj.* [ep. ἰλαος, att. și tard. ἰλωος, ον, pl. ἰλω, neut. ἰλεα, du. ἰλω, ion. ἰλεος, ον] favorabil, prielnic, priitor, ocrotitor (despre zei), blând, binevoitor (despre oameni): (frecv. + dat.) ~ Ὀλύμπιος ἔσσεται ἡμῖν IL. 1.583 *olimpianul ne va fi priitor*; ~ Ἄρτεμις εἶη THEOC. 27.16 *Artemis să[-mi] fie ocrotitoare*; SOPH. *OC*1480, EUR. *Hel.*1007, πᾶσιν ἰλεώς τε καὶ πρᾶος PLAT. *R.*566e *binevoitor și blajin cu toți*; (despre abstr. și conct.) σὺ δ' ἰλαον ἔνθεο θυμόν IL. 9.639 *fă-ți sufletul binevoitor*; ἰλω φρενί SOPH. *Tr.*763 *cu inimă blândă*; ἰλω τῇ διανοίᾳ PLAT. *Th.*168b *cu gând bun*; ἰλω καὶ φαιδρῶ τῷ προσώπῳ PLUT. *Publ.*19.7 *cu privire blândă și bucurăoasă*; IL. 19.178, HES. *Op.*340, AESCH. *Eu.*1040, PI. *P.*12.4, AR. *Th.*1148 ș.a., (frecv. în LXX și NT) ἰλεως ὑμῖν, μὴ φοβεῖσθε LXX *Gen.*43.23, [Dumnezeu] *vă fie binevoitor, nu vă temeți!*; ~ σοι, κύριε NT *Mt.*16.22 [Dumnezeu] *să-ți fie prielnic, Doamne!* (= *ferească Dumnezeu!*); (+ dat. și inf.) ἰλεως ἡμῖν καταλαπεῖν νόμον LXX *1Mac.*2.21 *ferească [Dumnezeu] să părăsim legea.*

[cf. ἰλάσκομαι]

ἰλαρός, ἄ, ὄν [ἰ] *adj.* vesel, voios, cu voie bună: (despre pers.) ἰλαραὶ δὲ ἀντί σκυθρωπῶν ἦσαν XEN. *Mem.*2.7 *erau veseli în loc de încruntați*; ARSTT. *Phgn.*808b17, ἰλαρὸν δότην ἀγαπᾶ ὁ θεός NT *2Cor.*9.7 *Dumnezeu îl iubește pe cel care dă cu voie bună*; πρόσωπον ἰλαρὸν LXX *Sir.*13.26 *chip vesel*; IOS. *BI*6.364.3, PLUT. *M.*595f, LUC. *Cal.*24, (despre abstr.) πρὸς ἐλπίδα ἰλαρὰν πορευόμενοι AESOP. 3.5 *pornind spre o speranță surâzătoare*; ἰλαρὸν τὸ ἦθος XEN. *Smp.*8.3 *character voios*; οὐτ' ὄψιν ἰλαρὰν ὀρῶντες PLUT. *Cor.*24.7 *văzând o priveleşte deloc veselă*; LUC. *Vit.Auct.*12, (= lat. *Faustus*) PLUT. *Sull.*34.3, (fig.) φέγγος ἰλαρὸν AR. *Ra.*455

lumină voioasă. // ιλαρόν, οὔ, τό subst. bu-
năvoiniță: οὕτως τὸ ~ αὐτοῦ LXX
Prov.19.12 așa este bunăvoinița lui.

[cf. ιλάσκομαι]

ιλᾶρότης, ητος, ἡ [ἴ] *subst. veselie, voioșie,*
voie bună: εισόδω εἰς πᾶσαν οἰκίαν ἐν ἰλα-
ρότητι LXX Ps.Sol.4.5 intră în orice casă
cu veselie; ἡ ~ καὶ τὸ εὐθυμον PLUT.
Ages.2.3 veselie și bună dispoziție; ARSTT.
Fr.102.58, LXX Prov.18.22, id.
Ps.Sol.16.12, NT Rom.12.8.

[ιλαρός]

ιλᾶρόω-ῶ, [ἴ] *vb. [viit. ιλαρώσω, aor.*
ιλάρωσα] a înveseli: ιλάρωσον τὸ
πρόσωπόν σου LXX Sir.35.8 înveselește-ți
chipul; LXX Sir.7.24, id. Sir.43.22.

[ιλαρός]

ιλᾶρόνω, *vb. a bucura, a înveseli: ιλαρῶνα*
πρόσωπον ἐν ἐλαίῳ LXX Ps.103.15 a bu-
cura față cu untdelemn; κάλλος γυναικὸς
ιλαρύνει πρόσωπον LXX Sir.36.22 frumuse-
țea unei femei înveselește chipul.

[cf. ιλαρόω]

ιλ-άρης, ου, ὁ *subst. (milit.) comandant de*
escadron, căpetenie = lat. praefectus tur-
mae: ~ ἡγεῖται τῆς ἰλης PLB. 6.25.2 coman-
dantul conduce escadronul; συγκαλέσας
στρατηγούς τε καὶ ἰλάρχας ARR. An.2.7.3
convocându-i și pe generali și pe coman-
danții de escadroane; PLUT. Tim.31.4, APP.
Hisp.176, id. Pun.513 ș.a.

[ἴλη, ἄρχω]

ιλαρῶς, *adv. vesel, cu veselie, voios: ἀνα-*
βλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν ~ LXX Ion22.26
privind vesel spre cer; ιλαρῶς καὶ φι-
λοτίμως βαδίζουσας PLUT. Ages.29.5 mer-
gând voios și mândru; XEN. Ap.34 PLUT.
Lyc.22.3, id. Tim.15.3, id. M.46d, id.
M.100c ș.a.

[ιλαρός]

ιλᾶσθητι, imper. aor. 2sg. v. ιλάσκομαι

ιλᾶσκομαι, *vb. [impf. ιλασκόμην, viit.*
ιλᾶσμαι [ᾶ], aor. ἰλασάμην, pf. ἴηκα; pas.
viit. ιλασθήσομαι, aor. ἰλασθῆν] {ep. viit.
ιλᾶσσομαι Od. 3.419 și tard. ἰλάξομαι
A.Rh. 2.808, aor. ιλασσάμην, conjct. pf.
3sg. ἰλήκησι Od. 21.365, opt. pf. 2sg.
ἰλήκοις A.Rh. 2.708, 3sg. ἰλήκοι Thuc.
3.104, imper. ἴηθι Od. 3.380, A.Rh. 2.693;
dor. ἴλαθι Call. Cer.138, A.Rh. 4.1014; eol.
imper. 2pl. ἔλλατε Call. Aet.fr.7} I (tranz.)
I a îmblânzi, a îmbuna, a împăca, a face fa-
vorabil: (frecv. despre zei) Τρωαί ... θεὸν

ιλᾶσκονται IL. 6.380 troienele o îmbunează
pe zeiță; θυσίαις ... ἰλάσκεσθαι ... αὐτὴν
χρῆ ISOC. 10.66 trebuie s-o înduplece prin
sacrificii; ἰλάσκειο τὰν θεὸν εἰπὼν
Οὐρανίαν THEOC. Epigr.13.1 îmblânzește
zeița numind-o „cerească”; (despre oa-
meni) νέκταρ ... <ἀε>θλοφόροις ἀνδράσιν
πέμπων ... ἰλάσκομαι P1. O.7.9 trimitând
nectar atletilor; îi îmbunez; Θεμιστοκλέα
χρήμασι ἰλασάμενοι HDT. 8.112 îmbu-
nându-l pe Themistocles cu bani; IL. 1.386,
HDT. 4.59, XEN. Oec.5.20, id. Cyr.3.3.22,
MEN. Epitr.1098, LUC. Gall.22, id. Syr.D.35
ș.a. 2 a ierta: τὰς ἀσεβείας ἡμῶν σὺ ἰλάση
LXX Ps.64.4 vei ierta fărâdelegile noastre.
3 a curăța, a purifica: εἰς τὸ ἰλάσκεσθαι τὰς
ἀμαρτίας NT Evr.2.17 spre curățirea păca-
telor. II (intrans.) I a fi favorabil, a fi de
partea cuiva: εἴ κεν Ἀπόλλων ἡμῖν ἰλήκησι
OD. 21.365 dacā Apollon ne-ar fi favorabil;
(imper.) ἄνασσο', ἴηθι OD. 3.380 sã-mi fii
favorabilă, stărănă; ἰλήκοι μὲν Ἀπόλλων
Ἀρτέμιδι ξύν THUC. 3.104 Apollon sã fie fa-
vorabil împreună cu Artemis; HES. Op.338.
2 a fi milostiv: (aor.) οὐχ ἰλάσσης LXX
Plâng.3.42 nu Te-ai milostivit; (imper.)
ιλᾶσθητί μοι τῶ ἀμαρτωλῶ NT Lc.18.13 fii
milostiv mie, păcătosul; LXX Est.4.17h ș.a.

ιλᾶσμός, οὔ, ὁ [ἴ] *subst. împăcare, îmblân-*
zire, ispășire, iertare, ritual de împăcare a
divinității: τῆ ἡμέρα τοῦ ἰλασμοῦ LXX
Lev.25.9 în ziua împăcării; πλὴν τοῦ κριοῦ
τοῦ ἰλασμοῦ LXX Num.5.8 în afară de ber-
becul de împăcare; αὐτὸς ~ ἐστὶν περὶ τῶν
ἀμαρτιῶν ἡμῶν NT In.2.2 el este [jertfă]
de ispășire pentru păcatele voastre; πρὸς
ἰλασμοὺς θεῶν PLUT. Fab.18.3 spre îm-
blânzirea zeilor; (pl.) οἱ οἰκτιρμοὶ καὶ οἱ
ἰλασμοὶ LXX Dan.(Θ)9.9 îndurările și îm-
blânzirile; ἰλασμοῖς τισι καὶ καθαρμοῖς ...
καθοσιώσας τὴν πόλιν PLUT. Sol.12.9 puri-
ficând cetatea prin unele [ritualuri] de îm-
πάcare și curățire; LXX 2Mac.3.33, id.
Ps.129.4, id. Am.8.14, id. Iez.44.27, NT
In.4.10, PLUT. Cam.7.7, id. M.555c, id.
M.972c

[ιλᾶσκομαι]

ιλᾶσσο-, (ep.) v. ἰλάσκομαι

ιλᾶστήριος, α, ον *adj. care aduce ispășire,*
care împacă, care îmblânzește: διὰ ... τοῦ
ἰλαστηρίου τοῦ θανάτου LXX 4Mac.17.22
prin moartea care aduce ispășire; (tehn.)
(traducere a ebr. תְּשֻׁבָּה) ~ ἐπίθεμα χρυσοῦ

καθαροῦ LXX Ex.25.17 *capac al împăcării din aur curat*; IOS. A16.182.4. // **ιλᾶστήριον**, ου, τό *subst. I* (subînt. ἐπίθεμα) *capac al împăcării*: ἐπὶ τὰς τέσσαρας γωνίας τοῦ ἱλαστηρίου LXX Iez.43.20 *pe cele patru colțuri ale capacului împăcării*; LXX Iez.43.17, id. Ex.25.20, id. Num.7.89, id. Am.9.1, NT Evr.9.5. **II** (subînt. ἀνάθημα) *jertfă de ispășire (împăcare)*: προέθετο ὁ θεὸς ~ NT Rom.3.25 *Dumnezeu l-a rânduit jertfă de ispășire.*

[ιλᾶσκομαι]

ιλᾶτεύω, *vb.* a fi binevoitor: κύριε, σὺ ἱλάτευσον LXX Dan.9.19 *Doamne, fii binevoitor!*

[ιλᾶσκομαι]

Ἰλείθυ(ι)α, ας, ἡ *subst. v.* Εἰλείθυια: AR. Lys.742, Is. 5.39.

ιλεόομαι-οῦμαι, [ιλᾶ] {ion. ind. prez. 1sg. contr. ἰεῶμαι Aesch. Supp.117} a îndupleca (voînța zeilor), a face favorabil: ἰεούμενοι κατὰ τὸν τρόπον τῆς φύσεως διαβιώσονται PLAT. Lg.804b *dobândind favoarea zeilor, vor trăi după felul firii lor*; (+ ac.) LUC. Salt.17.

[ἴλαος]

ιλεῶμαι, *vb.* (contr.) v. ἰλεόομαι: AESCH. Supp.117.

ἴλεως, ων (att.) v. ἴλαος

ιλέωσις, εως, ἡ [ἴλ] *subst.* înduplecare, îmblânzire a zeilor: PLUT. M.Fr.47.34.

[ιλεόομαι]

ἴλη, ης, ἡ [ἴ] *subst.* {dor. ἴλᾶ Eur. Alc.581, Call. Lav.Pall.33} **I** grup, ceată, pâlc: εὐφρονες ἴλαι Pl. N.5.38 *grupuri buciuroase*; Σκυθέων τῶν νομάδων ~ ἀνδρῶν HDT. 1.73 *ceată de sciți nomazi*; CALL. Lav.Pall.33. **II** (frecv. milit.) trupă, escadron: ἀνδρῶν ~ SOPH. Ai.1407 *o trupă de bărbați*; κατ' ἴλην μὲν καὶ φαλαγγιδόν PLB. 4.8.10 [a lupta] *pe escadroane și în falangă*; ~ ἡ βασιλική AR. An.3.11.8 *escadronul regal*; ἱπέων ~ IOS. B13.66.3 *escadron de cavalerie*; IOS. A19.115.1, PLUT. Alex.33.5, APP. Hisp.374, id. BC5.14.138, id. Syr.158 *ș.a.* **III** (despre animale) *haită*: λεόντων ἡ διαφοινὸς ἴλα EUR. Alc.581 *haita cea roșcată a leilor*. **IV** (la Sparta) grupă, ἱμπᾶρτίρε a tinerilor: κατ' ἴλην καὶ ἀγέλην PLUT. Lyc.16.7 *pe grupe și cete*; XEN. Lac.2.11, PLUT. M.237b.

[cf. εἰλέω]

ἴληθι, (ep.) imper. prez. / pf. 2sg. v.

ιλᾶσκομαι.

Ἰλήϊος, α, ον *adj.* a Ilionului (Troiei): πεδίον Ἰλήϊον IL. 21.558 *câmpia Troiei.*

[Ἴλιος]

ἰλήκησι, (ep.) conjct. pf. v. ἱλάσκομαι: OD. 21.365.

ἰλήκοις, ἰλήκοι *vb.* opt. pf. 2 / 3sg. v. ἱλάσκομαι: A.RH. 2.708, THUC. 3.104.

ἴλημι, |doar imper. prez. / pf. 2sg. ἴληθι {ep. și dor. A.Rh. 4.1014, Call. Cer.138, id. Fr.638} v. ἱλάσκομαι: OD. 3.380, id. 16.184, A.RH. 2.693.

Ἰλιάδης, ου, ὁ [ἴλ, ᾶ] *subst.* urmaș al lui Ilos, troian: SAPPH. 44.13, Pl. O.9.112, (adj.) Ἰλιάδαι βασιλῆες EUR. Andr.1023 *regii din stirpea lui Ilos.*

[Ἴλιος]

Ἰλιάκος, ἡ, ὄν [ἴλ] *adj.* din Ilios (Troia), troian: τῷ Ἰλιακῷ πολέμῳ PLB. 34.2.9 *în războiul troian*; (subst.) τῶν Ἰλιακῶν ἔτεσι χλίοις IOS. Ap.1.104 *cu două mii de ani înainte] de războiul troian*; ἀπὸ τῶν Ἰλιακῶν LUC. Rh.Pr.20 *din vremea Troiei*; CALL. Aet.fr.114, LUC. Salt.46 *ș.a.*

[Ἴλιος]

Ἰλιάς, ἄδος [ἴ] *adj./f.* din Ilios (Troia), troian: Ἰλιάσιν ... ἐν κορυφαῖς EUR. Tr.1256 *pe înălțimile Troiei*; ~ οὔσα κόρα EUR. Andr.128 *fiind fată troiană*; πατρίς ~ EUR. Hec.905 *patrie a Iliionului*; ἐν Ἰλιάδι χθονί EUR. El.4 *pe pământul Troiei*; HDT. 5.94, AESCH. Ag.453, EUR. Rh.366b *ș.a.* // **Ἰλιάς**, ἄδος, ἡ *subst. I* (subînt. γῆ) Ilios (Troia): ὅσοι τὴν Ἰλιάδα νέμονται HDT. 5.122 *cei care locuiesc Troia*. **II** (subînt. γυνή) troiană: οὗτ' ἂν ἐπ' Ἰλιάσι ζυγὸν ἤλυθε δούλιον EUR. Andr.301 *jugul sclaviei nu s-a abătut asupra troienelor*. **III** (frecv. subînt. ποιήσις) Iliada, poem al lui Homer: ἡ ~ κάλλιον εἶη ποίημα τῷ Ὀμήρῳ ἢ ἡ Ὀδύσσεια PLAT. Hp.Mi.363b *Iliada lui Homer ar fi un poem mai bun decât Odysseia*: τὸ τῆς Ἰλιάδος τὸν πρῶτον στίχον PLUT. M.739a *primul vers al Iliadei*; (fig.) κακῶν ~ περιεστήκει Θηβαίους DEM. 19.148 *pe capul thebanilor căzuse o adevărată Iliadă de rele*; HDT. 2.116, XEN. Smp.3.5, ARSTT. Metaph.1030a9, id. APo.93b36, id. Po.1448b38. **IV** (ornit.) brebeneac, *Turdus musicus*, specie de sturz: ARSTT. HA617a21.

[Ἴλιος]

ιλιγγιάω-ῶ, [ἴλ] *vb.* |var. εἰλιγγιάω-ῶ Ar.

*Ach.*581, *Plat. Phd.*79c, id. *Cra.*411b §.a. | I a avea amețeli, a suferi de vertij; εἰλιγγιῶ κάρα λίθω πεπληγμένος *AR. Ach.*1218 *mi se învârte capul de la piatra cu care am fost lovit*; εἰλιγγιᾶ ὡσπερ μεθύουσα *PLAT. Phd.*79c *sufletul este amețit ca și cum ar fi beat*; ὡσπερ ἰλιγγιάσας πρὸς τὸ μέγεθος τοῦ ἀγῶνος *PLUT. Pel.*8.5 *cuprins parcă de amețeață în fața luptei*; ἰλιγγίων ὑπὸ τοῦ βάθους *LUC. Icar.*11 *amețind din pricina înălțimii*; *AESOP.* 8.54, *PLAT. Cra.*411b, id. *Th.*175d, *PLUT. Alex.*74.6, id. *Art.*11.6, *ARR. An.*6.11.7 §.a. | II (fig.) a fi tulburat: τοὺς φιλοσόφους ἰλιγγιῶντας ὁρῶσιν *PLUT. M.*17f *văd roșii tulburați*; (+ prep.) ὑπὸ τοῦ δέους γὰρ τῶν ὀπλων εἰλιγγιῶ *AR. Ach.*581 *mă ia cu amețeață de frica armelor*; εἰλιγγιῶ ὑπὸ τῆς τοῦ λόγου ἀπορίας *PLAT. Lys.*216c *sunt amețit de dificultatea discuției*; ἰλιγγιάσαντες ἐπὶ τῇ ἀπροσδοκίῳ θῆα *LUC. Tox.*30 *tulburați de o vedere neașteptată*; *AR. Ach.*1218, *DEM. Fr.*13.16.

[Ἰλιγγος]

Ἰλιγγος, ου, ὁ [Ἰλ.] *subst.* I amețeață, vertij; ἰλιγγους ὑποπτεύουσα ... ἐκ φιλοσοφίας ἐγγίγνεσθαι *PLAT. R.*407c *pune vertijurile pe seama filosofiei*; ἰλιγγους ἐπισπᾶσθαι *PLUT. Caes.*60.8 *a provoacă amețeli*; *PLUT. Flam.*6.5, id. *M.*782e, *ARR. An.*6.10.2, *LUC. Nigr.*35, id. *Merc. Cond.*11. | II confuzie, tulburare: σκοτοδινίαν Ἰλιγγόν τε *PLAT. Lg.*892e *vertij și confuzie*; *PLUT. M.*1068c.

[εἰλέω]

Ἰλιεύς, έως, ὁ *subst., adj.m.* din Ilios (Troia): *XEN. HG3.*1.16, *PLB.* 5.111.2, *PLUT. Luc.*10.4, id. *Sert.*1.6, *LUC. Pisc.*38, id. *Fug.*18 §.a.

[Ἰλιος]

Ἰλιόθεν, *adv.* de la Ilios (Troia): *IL.* 14.251, *OD.* 9.39, *EUR. El.*452, id. *Tr.*1105.

[Ἰλιος]

Ἰλιόθι, *adv.* (veche formă de loc.) la Ilios (Troia): (propr. loc. + πρό *adv.*, dar funcționând ca gen. cu πρό *prep.*) Ἰλιόθι πρό *IL.* 8.561 *în fața Ilionului (Troiei)*; *IL.* 10.12, id. 13.349, *OD.* 8.581.

[Ἰλιος]

Ἰλιον, ου, τὸ *subst.* (= Ἰλιος) Ilios, Troia: (ex. unic la Hom.) Ἰλιον αἰπύ *IL.* 15.71 *Ilionul (Troia) cel înalt*; (frecv. trag.) *SOPH. Ph.*1200, *EUR. Or.*1381 §.a.

Ἰλιος, ου, ἡ [Ἰλ.] *subst.* Ilios (Iliosul), numele ținutului și apoi al cetății lui Ilios,

Troia: *IL.* 3.313, *OD.* 2.172.

Ἰλιόφι, *subst.* (instr. cu sens de gen.) ale Ilionului (Troiei): (despre ziduri) *IL.* 21.295.

Ἰλισός, ου, ὁ [Ἰλ.] *subst.* [var. Ἰλισσός *Hdt., Arstt., Plut., Luc.*] (geogr.) Ilios. râu în Attica: *HDT.* 7.189, *PLAT. Phdr.*229a, id. *Criti.*112a, id. *Sp.*364a, *ARSTT. Mir.*834a18, *A.RH.* 1.215, *LUC. Dom.*4, id. *Nav.*13 §.a.

Ἰλλάς, άδος, ἡ I (*subst.*) frânghie, funie: βουῶς τὸν τ' οὔρεσι βουκόλοι ἄνδρες ἰλλάσιν ... βίη δῆσαντες ἄγουσιν *IL.* 13.572 *vită pe care la munte boarii, legând-o cu funii, o mână cu forța*. | II (*adj.*) adunat în turmă: *SOPH. Fr.*70.1, *EUR. Fr.*837.1.

[Ἰλλω]

ἰλλός, ου, ὁ *adj.m.* sașiu, strabic, zbanghiu: ~ γεγένημαι προσδοκῶν *AR. Th.*846 *am devenit sașiu de când stau la pândă*.

[Ἰλλω]

Ἰλλυρία, ας, ἡ *subst.* (geogr.) Illyria (Iliria): *PLB.* 8.14b.1, id. 13.10.11, id. *Fr.*21.

Ἰλλυρικός, ἡ, ὄν *adj.* {ep. gen. sg. Ἰλλυρικοῖο *A.RH.* 4.516} iliric: Ἰλλυρικὸν ἔθνος *THUC.* 1.24 *neam iliric*; *PLB.* 34.6.12, *CALL. Aet.fr.*11, *PLUT. Galb.*25.5 §.a. (fem.) Ἰλλυρική (subînt. istorică) *APP. Istoria Iliriei*. // **Ἰλλυρικόν**, ου, τὸ *subst.* Iliria: μέχρι τοῦ Ἰλλυρικοῦ *NT Rom.* 15.19 *până în Iliria*.

Ἰλλυριός, ά, ὄν *adj.* din Iliria: *XEN. Cyr.*1.1.4 // (frecv.) **Ἰλλυριοί**, ὦν, οἱ *subst.* iliri, cei din Iliria: *HDT.* 1.196, *THUC.* 4.125, *ISOC.* 5.21, *PLB.* 2.65.4 §.a.

[Ἰλλυρία]

Ἰλλυρίς, ίδος, ἡ I (*subst.*) (geogr.) Iliria: *ARSTT. HA606b3*, *PLB.* 9.22.5, *ARR. Cyn.*23.2 §.a. | II (*adj.f.*) iliră, din Iliria: ~ γονή *SOPH. Fr.*601, *PLUT. Demetr.*53.8, id. *M.*14b §.a.

[Ἰλλυρία]

Ἰλος, ου, ὁ *subst.* Ilios, fiu al lui Tros și întemeietor al Ilionului (Troia): *IL.* 20.232.

ἰλύοεις, εσσα, εν [Ἰλ.] *adj.* mocirlos, nămolos: ἰλυόεντος ἀνά θρωσμοὺς πεδίοιο *A.RH.* 2.823 *pe târșanele câmpiei mocirloase*.

[ἰλύς]

ἰλύός, ου, ὁ [Ἰλ.] *subst.* {ep. dat. pl. ἰλυοῖσιν *Call. Hec.fr.*336} vizuină, sălaș: ἰλυοὺς ἐβάλλοντο κινώπετα *CALL. Iov.*25 *șerpi își aveau vizuinele*.

ἰλύς, ύος, ἡ [Ἰλ.] *subst.* I mâl, nămol, smârc: ὑπ' ἰλύος κεκαλυμμένα *IL.* 21.318 *[arme] ascunse sub mâl*: οἱ ἰχθύες ἐντεκόντες φά ἐς τὴν ἰλὸν *HDT.* 2.93 *pești care își depun*

*icrele în mâl; ἔνυδρος καὶ ~ HDT. 2.7 [Egip-tul] mustind de apă și plin de aluviuni; (dat.) ψυχόμενος ... ἄσπετον ἰλύι νηδύν A.RH. 2.819 [mistreț] răcorindu-și burdi-hanul imens în nămol; PLB. 4.41.2, APP. Hann.234, ἀπὸ πηλοῦ ἰλύος LXX Ps.39.3 din noroiul mālului; (fig.) ἐνεπάγην εἰς ἰλὺν βυθοῦ LXX Ps.68.3 *m-am cufundat în noroi-ul adâncului; XEN. Oec.17.12, ARSTT. HA551b28, id. Mete.388b7, id. PA668a33, id. Pr.935b26, IOS. AI2.297.2, PLUT. M.127c, id. M.993f, ARR. An.5.6.6, LUC. VH1.31* **II** sediment, depunere: (despre boască) ARSTT. GA753a24.*

ἰλυσπάομαι-ῶμαι, [ἰ] *vb.* a se undui (despre animale), a se încovoia, a se chirci (despre oa-meni): ἄποδα ... καὶ ἰλυσπώμενα ἐπὶ γῆς PLAT. Ti.92a [animale] *fără picioare și care se unduiesc (sc. târâsc) pe pământ; ἰλυσπώ-μενος ὑπὸ τῶν τραυμάτων IOS. BJ3.232.3 chircindu-se din pricina loviturilor; IOS. AI1.51.1, (fig.) ἰλυσπώμενους παρὰ φύσιν PLUT. M.567b încovoiindu-se împotriva natu-rii.*

[cf. εἰλυσπάομαι]

ἰλύσπᾶσις, *εως, ἡ subst.* unduire: τὰ δ' ἰλυσπάσει χρώμενα ARSTT. IA709a28 [ani-malele] *care se deplasează prin unduire.*

[ἰλυσπάομαι]

ἰλυσπαστικός, *ἡ, ὄν adj.* târător, care se depla-sează prin unduirea corpului: τῶν πεζῶν ... τὰ δ' ἰλυσπαστικά ARSTT. HA487b21 *dintre ani-malele care trăiesc pe pământ unele sunt tâ-rătoare.*

[ἰλυσπάομαι]

ἰλυώδης, *ες adj.* mlăștinos, nămolos, noroiος: ποταμὸν ἰλυώδη PLUT. Pyrrh.21.7 *rau mlăști-nos; ~ ... γῆ ARR. An.7.21.5 pământ mlăști-nos; APP. Hisp.385, ARR. Ind.41.3, (subst. neut.) PLUT. M.383c, id. M.935a.*

[ἰλύς, εἶδος]

ἰμαῖος, *α, ον [ἰ] adj.* de tragere: (subînț. ἄσμα) αἰεῖδει ... ἰμαῖον CALL. Hec.fr.260 *propri-cântă un cântec de tragere, sc. care însoțește scosul apei din fântână.*

[ἰμάς]

ἰμάντινος, *η, ον [ἰμ] adj.* făcut din curelușă: οἱ θύσανοι οἱ ἐκ τῶν αἰγίδων αὐτῆσι οὐκ ὄφιές εἰσι ἄλλὰ ἰμάντινοι HDT. 4.189 *ciucurii de la egide nu sunt șerpi, ci sunt făcuți din curelușe.*

[ἰμάς]

ἰμαντώδης, *ες adj.* ca o curea de piele: τριχῶν γένος ... συγγενές μὲν ἰμαντῶδες

PLAT. Ti.76c *tipul firelor de păr este la fel cu cel al curelelor de piele; ARR. Fr.153.*

[ἰμάς, εἶδος]

ἰμάντωσις, *εως, ἡ subst.* încheietură, îmbi-nare, armătură de lemn a unui zid: ~ ξυλίνη LXX Sir.22.16 *îmbinare de lemn.*

[ἰμαντώω]

ἰμάς, ἰμάντος, ὁ *subst.* [dat. pl. ἰμαῖσιν] {ep. dat. pl. ἰμάντεσσι(v) IL. 8.544, Theoc. 24.113, A.Rh. 4.890} **I** (gener.) curea (de piele): δῆσαν δ' ἰμάντεσσι παρ' ἄρμασιν IL. 8.544 *au legat [caili] de care cu curele; (fo-losite de Achilles la târârea leșului lui Hec-tor) IL. 22.397, (folosite la legarea mâinilor) EUR. Andr.718, LXX 4Mac.9.11, NT Fr.22.25, (folosite la cărat) XEN. Cyr.6.2.32, (în diverse situații) HDT. 4.98, AR. Ec.785, ARSTT. Mete.386b14, PLUT. Caes.49.2* **II** frâie, hățuri, ext. ham: (despre îmboldirea cailor) πέπληγόν ἰμαῖσιν IL. 23.363 *au lovit cu hățurile; tanύση βοείσιν ἰμαῖσιν IL. 23.324 strunește cu hă-turi din piele de vită; ζυγὸς καὶ ~ τράχηλον κάμψουσιν LXX Sir.33.27 jug și ham înco-voaie grumazul; SOPH. El.747. III șleau, cu-rea groasă care leagă hamul de crucea căru-ței: οἱ ἀγαγεῖς δίφροι ... χρόνῳ διέλυσαν ἰμάντας THEOC. 24.124 *carele tari au ros cu timpul șleaurile; τητηῶν ἰμάντων EUR. Hipp.1245 șleauri tăiate. IV* centură, brâu: (despre Afrodita) ἀπὸ στήθεσφιν ἐλύσατο κεστὸν ἰμάντα IL. 14.214 *își desfăcu de la piept centura brodată; ARSTT. EN1149b16. V* curea de prins coiful: ἄγχε μιν ... ~ ... ὑπὸ δειρήν IL. 3.371 *cureaua îl străngea la gât. VI* chingă cu care se trage zăvorul unei uși: παρὰ κληῖδος ἰμάντα OD. 4.802 *pe la chinga zăvorului; OD. 1.442, id. 21.46. VII* (= lat. *cestus*) curea cu care se înfășoară mâ-inile pugiliștilor: χεῖρας ἰμάντι δεθείς Pl. N.6.35 *cu mâinile înfășurate în curea; ἰμάντας ... βοός IL. 23.684 curele [din pi-ele] de vită; πύκται δεινοὶ ἐν ἰμάντεσσιν THEOC. 24.113 cumpliti luptători cu pumnul în curele; THEOC. 22.68, A.RH. 2.52* **II** *III* (mar.) parămă, odgon: A.RH. 4.890. **IX** lesă: κυνῶν κόσμος δέραια, ἰμάντες *echipamentul câinilor [constă în] zgârzi, lese; (fig.) ἦσθ' ~ κύνειος AR. V.231 erai ca o lesă de câine (sc. erai rezistent, rapid ca un câine sau, după alții, „erai o curea din piele de câine”, sc. erai mlădios). X* șiret, curea cu care se leagă sandalele: εἰσεδύοντο*

εις τούς πόδας οί ιμάντες καί τὰ ὑποδήματα περιεπιγγυντο XEN. *An.4.5.14 curelele le pătrundeau în picioare și încălțările le înghețau*; ιμάντα τῶν ὑποδημάτων NT *Mc.1.7 cureaua încălțărilor*; NT *Lc.3.16, id. In.1.27. XI bici*: εἰ λήψομαι ιμάντα ... MEN. *Sam.663 dacă voi aruca biciul ...*; (fig.) ἀγορανόμους δὲ τῆς ἀγορᾶς καθίσταμαι τρεῖς τοὺς λαχόντας τοῦσδ' ἰμάντας AR. *Ach.724 pun ca inspectorii ai pieții pe acești trei gârbaci trași la sorți*; PLUT. *Cat.Ma.21.4.*

ιμάσθλη, ης, ἡ [ἰ] *subst.* bici, biciușcă, șfichi: γέντο δ' ἰμάσθλην χρυσεῖην IL. 8.43 *a luat biciușca de aur*; ἐπέβαλλεν ἰμάσθλην OD. 6.320 *a lovit cu biciul*; ὑπὸ πληγῆσιν ἰμάσθλης OD. 13.82 *sub loviturii de șfichi*; ἰμάσθλην δαιδαλέην οὐρήας ἐλαυνέμεν A.RH. 3.1153 *bici lucrat pentru a mânia măgarii*; (+ adj.) ἰμάσθλην ... εὐτυκτον IL. 13.25 *biciușcă bine lucrată*; ἰμάσθλην ... ῥαδινην IL. 23.582 *biciușcă ușoară*; A.RH. 3.871.

[ιμάσσω]

ιμάσσω, [ἰ] *vb.*, *tranz.* |viit. ἰμάσω [ᾶ], aor. ἰμάσα| {ep. part. aor. ἰμάσσας Hes. *Th.857*} a biciui, a șfichiui *ext.* a plesni, a lovi, a izbi: τοὺς ἴμασ' Ἀντίλοχος IL. 5.589 *Antilochos le-a dat bice (cailor)*; σε πληγῆσιν ἰμάσσω IL. 15.17 *te plesnesc cu loviturii*; γαῖαν ἰμάσση IL. 2.782 *trăznește pământul (cu fulgerul)*; (part.) HES. *Th.857*.

[ιμάς]

ιμάτιδάριον, ου, τό *subst.* manta mică: (despre diminutivele folosite de Ar. în piesa *Babilonienii*) ἀντὶ δ' ἰματίου ~ ARSTT. *Rh.1405b32 în loc de manta „mântăluță”*.

[ιμάτιον]

ιμάτιδιον, ου, τό [ἰδ] *subst.* |crază pl. θαιματίδια pt. τὰ ἰματίδια Ar. *Lys.401| propr.* hăinuță, *ext.* manta, veșmânt: θαιματίδια σεῖειν πάρεστιν AR. *Lys.401 hăinuțele sunt bune de vânturat*; ἀγοράσαι ... τῇ μητρὶ θ' ~ AR. *Pl.985 a cumpăra o hăinuță pentru mamă*; AR. *Lys.470*.

[dim. al lui ἰμάτιον]

ιμάτιζω, *vb.* |med. part. pf. ἰματισμένος| a îmbrăca: θεωροῦσιν τὸν δαιμονιζόμενον καθήμενον ἰματισμένον NT *Mc.5.15 il zăresc pe cel demonizat șezând îmbrăcat*; NT *Lc.8.35*.

[ιμάτιον]

ιμάτιο-κάπηλος, ου, ὁ [κᾶ] *subst.* telal, vânzător de haine: LUC. *Merc.Cond.38, id. Pseudol.21*.

[ιμάτιον, κάπηλος]

ιμάτιον, ου, τό [ἰᾶ] *subst.* |crază sg. θοιμάτιον pt. τὸ ἰμάτιον Lys. 3.35, Ar. *Th.1181* ș.a., pl. θοιμάτια pt. τὰ ἰμάτια Luc. *Anach.11| I haină, îmbrăcăminte, gener. manta (purtată peste tunică): ῥίψας τὸ ~ ὄψετο φεύγων LYS. 3.12 scoțându-și mantaua, a luat-o la fugă*: (gener.) λαβὼν ἐκ τοῦ ἰματίου ἐκατέρου κροκύδα HDT. 3.8 *luând fire din haina fiecăruia*; ξὺν ἐνὶ ἰματίῳ, γυναικας δὲ ξὺν δυοῖν THUC. 2.70 [*ei să iasă din cetate*] *cu o singură haină, iar femeile cu două*; AR. *Av.973, DEM. 24.114, LXX Gen.9.23, APP. BC1.2.16* ș.a. **II** (gener. pl.) veșminte, haine: ἰμάτια γυναικεῖα LYS. 12.19 *haine femeiești*; ἰμάτια καὶ ὑποδήματα PLAT. *R.372a haine și încălțări*: ἐν τῷ χειμῶνι παχέα ἰμάτια φορεῖν XEN. *Oec.17.3 a purta haine groase în timpul iernii*; τὰ ἰμάτια αὐτοῦ ἐγένετο λευκά NT *Mt.17.2 veșmintele lui s-au făcut albe*. **III** (la Roma) togă: ἐκ τῶν ὤμων κατέσπασε τὸ ~ PLUT. *Brut.17.4 îi smulse toga de pe umeri*; (în op. cu uniforma militară) ἐν ἰματίοις κατὰ τὴν πόλιν ἀναστρέφεσθαι PLUT. *Cam.10.1 se plimbau prin oraș în haine civile*.

[cf. ἔννυμι]

ιμάτιουργική, ης, ἡ [ἰ] *subst.* (subînt. τέχνη) croitorie, arta confecționării veșmintelor: (despre ὑφαντική „arta țesutului”) μηδὲν διαφέρειν πλὴν ὀνόματι ταύτης τῆς ἰματιουργικῆς PLAT. *Plt.280a nu se deosebesc, cu excepția numelui, de această artă a croitoriei*.

[ιμάτιον, ἔργον]

ιμάτιο-φύλακéo-ω, *subst.* a păzi veșmintele (de la garderobă): τὰς κοινὰς τῶν ἰματιοφυλακούντων κατασκευάς LUC. *Hipp.8 vestiarele comune ale celor care păzesc haine*.

[ιματιοφύλαξ]

ιμάτιο-φύλαξ, ἄκος, ὁ, ἡ [ῥ] *subst.* paznic al veșmintelor, șef al garderobei Templului: (despre Araas) LXX *4Reg.22.14*.

[ιμάτιον, φύλαξ]

ιμάτισμός, οῦ, ὁ [ἰμ] *subst.* **I** îmbrăcăminte, veșmânt: (frecv. în LXX și NT) (sg. pt. pl.) ἦτησαν ... σκεῦη ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ καὶ ἰματισμόν LXX *Ex.12.35 au cerut lucruri*

de argint și de aur și veșminte; ~ λευκός NT Lc.9.29 veșmânt alb; LXX 1Reg.27.9, id. 1Mac.11.24, id. Zah.14.14, ιματισμόν χυλίων ταλάντων εύρεθῆναι PLUT. Alex.39.10 au fost găsite veșminte de o mie de talanți; PLUT. M.218d, (f. rar. pl.) τοῖς ιματισμοῖς ἐαυτὸν περιέσκεπε AESOP. 8.55 se acoperă cu veșmintele; AESOP. 8.36. II (milit.) echipament: οὔτε σῖτος οὔθ' ~ ... δύναται χορηγεῖσθαι τοῖς στρατοπέδοις PLB. 6.15.4 nici grâu, nici echipament nu poate fi procurat pentru armate; PLB. 11.9.2.

[ιματίζω]

ιμάω-ῶ, [ῖ] vb. [viit. ιμήσω, aor. ἴμησα; med. inf. viit. ιμήσεσθαι I (act.) a trage apă din fântână, ext. a trage: βούλει τὸν τροχὸν ~ ἀνεκάς AR. Fr.188 vrei să tragi roata în sus; τὸν κάδον ... ἰμῶσ' ἀφῆκεν εἰς τὸ φρέαρ MEN. Dys.191 τράγανδ γάλεατα, ἀ κάζυτ ἰν φάντάνῃ. II (pas., med.) a fi muls, a da lapte: ἰμῶσθαι γάλα ARSTT. HA522b12 este muls laptele; τοῦ γάλα πλεῖον ἰμήσεσθαι ARSTT. HA523a2 va da mai mult lapte.

[ιμάς]

ιμείρω, [ῖμ] vb. [act. impf. ἴμειρον; med. impf. ἰμειρόμην, aor. ἰμειράμην; pas. aor. ἰμέρηθη] {eol. ἰμέρω Sapph. 1.27} a dori, a râvni: (abs.) ἦν σφόδρ' ἰμείρουσα τυγχάνης SOPH. El.1053 chiar dacă se întâmplă să-ți dorești foarte mult; (+ inf.) ἰμείραιτο παραδραθῆειν IL. 14.163 ar dori să doarmă alături; ὅσσα δέ μοι τέλεσσαι θῦμος ἰμέρρει, τέλεσον SAPPH. 1.27 săvârșește-le pe toate câte sufletu-mi dorește să se implinească; ἄλλης λέκτρον ἰμείρει λαβεῖν EUR. Fr.914 arde de dorință să aibă patul alteia; ἰμείρων ἰδέειν THEOC. 25.184 dorind să vezi; (+ gen.) τί κακῶν ἰμείρετε τούτων; OD. 10.431 de ce vă doriți aceste rele?; (impf.) ἰμείρετο χρημάτων HDT. 3.123 își dorea bani; τί μάχης ἰμείρετε; THEOC. 22.145 de ce vă doriți lupta?; HES. Th.177, id. Sc.31, SOPH. Fr.952.1, AR. Nu.435, PLB. 1.66.8, (+ adj. neut.) γνωτὰ κοῦκ ἄγνωτὰ μοι προσήλθεθ' ἰμείροντες SOPH. OT59 cunoscut, nu necunoscut, îmi sunt dorințele cu care ași sositi; (med.) (+ gen.) (ep. conjct.) ἦς ἰμείρεται αἴης OD. 1.41 i-ar fi dor de țara sa; εἰ γάμων ἰμείρομαι EUR. IA486 dacă îmi doresc căsătorie; (+ inf.) θανέειν ἰμείρεται OD. 1.59 își dorește să moară; μ' ... ἐκβαλεῖν ἰμείρεται SOPH.

OT386 vrea să mă alunge.

[ἡμερος]

ἡμεν, [ῖ] ind. prez. 1pl. de la εἶμι: IL. 1.170, SOPH. El.21, A.RH. 1.720 ș.a.

ἡμεναι, [ῖ] (ep.) inf. prez. de la εἶμι: IL. 20.32, OD. 2.298, A.RH. 1.774 ș.a.

ἡμέρα, ας, ἡ subst. zi (cuvânt închipuit de Platon pentru a explica etimologia lui ἡμέρα): PLAT. Cra.418c.

ἡμερόεις, εσσα, εν adj. [superl. -έστατος Pi. Fr.Hymn.33e.2] care naște dorința, nurliu, fermecător, grațios, duios: (despre părți ale corpului) στήθεά θ' ἡμερόεντα IL. 3.397 piept nurliu; ἀπὸ χροῶς ἡμερόεντος IL. 14.170 de pe pielea gingașă; (despre diverse) ἡμερόεντα μετέρχεο ἔργα γάμοιο IL. 5.429 îngrijește-te de treburile căsniciei ce aduc încântare; ἡμερόεντα χορόν IL. 18.603 dans fermecător; ἐπε' ἡμερόεντος OD. 17.519 cuvinte fermecătoare; ~ ... γόος OD. 10.398 bocet duios; ἡμερόενθ' ὑμέναιον ἀνήπυον A.RH. 4.1197 intonau cântecul de nuntă născător de dorință; (despre pers.) ἡμερόεσσα ... κούρη A.RH. 4.40 fecioară drăgălașă; (+ nume propriu) ἡμερόεσσα Καλυψώ HES. Th.359 Calypso cea grațioasă; HES. Fr. astr.5.5, CALL. Del.21, THEOC. 7.118. // (neut.) **ἡμερόεν**, adv. fermecător, minunat, dulce: ~ κιθάριζε IL. 18.570 cânta minunat; γελαίσας ~ SAPPH. 31.5 râzând dulce; ~ ... μειδιῶντες A.RH. 3.1024 surâzând dulce; HES. Sc.202.

[ἡμερος]

ἡμερος, ου, ὁ [ῖ] subst. {eol. ἡμερος Sapph. 95.11, id. 137.3} I (gener.) năzuință, dorință, pasiune, poftă: (+ gen.) σίτου ... ~ αἰρεῖ IL. 11.89 îl cuprinde pofta de hrană; (+ gen. dublu) πατρὸς ὑφ' ἡμερον ὄρσε γόοιο IL. 24.507 îl cuprinse dorința de plăns dură tată; ~ μ' ὑπῆλθε EUR. Med.57 mă stârni dorința; ὅσσα πάσαιτο τόσων ἔχεν ~ αὐτῖς CALL. Cer.68 oricâte ar fi înfulecat, de tot atâtea pofta îl cuprindea; OD. 4.113, AR. Ra.59, (+ inf.) ποιῆσαι ... ἡμερον εἶχον HDT. 5.106 aveau dorința să facă; HDT. 7.43, (+ inf. gen.) πολὺν ἔχων ἡμερον τοῦ κατελθεῖν PLUT. Sert.22.7 având o puternică dorință de a reveni; (pl.) πολλοὶ εἰς ἔν συμπίτνουσιν ἡμεροὶ AESCH. Ch.299 multe năzuințe se împacă la un loc; IOS. Bl.390.1. II (frecv. despre dragoste) dorință, poftă, atracție, ext. farmec, nuri, vino-ncoace: με γλυκὺς ~ αἰρεῖ IL. 3.446 un dulce

fior mă cuprinde; (Hera către Afrodita) dōs vñn μοι φιλότητα καὶ ἱμερον IL. 14.198 *dā-mi acum iubirea și pe vino-neoace; ἱμέρου νικώμενος* AESCH. *Supp.*1005 *invins de dorință; δεινός ~ SOPH. Tr.*476 *pasivum cumplită; Ἀφροδίτη ἱμερον ἡμῶν κατὰ τῶν κόλπων ... καταπνεύση* AR. *Lys.*552 *Afrodita va sufla dorința peste sâniul nostru; αἰδοῖ δ' ἔργομένην θρασὺς ~ ὀτρύνεσκεν* A.RH. 3.653 *o poftă nerușinată o îmboldea pe cea reținută de sfială; (+ gen. subiectiv sau obiectiv) ~ εὐλέκτρον νύμφας* SOPH. *Ant.*796 *dorința unei mirese ce încântă iubirea (sau pentru o mireasă); (pl.) (despre Elena) τὰς πάντες ἐπ' ὄμμασιν ἱμεροὶ ἐντί* THEOC. 18.37 *toate poftele sunt în ochii ei; IL.*14.216. *Pl.* O.3.33, *PLAT. Phdr.*255c *A.RH.*1.850, (person.) *Χαρίτες καὶ Ἴμερος* HES. *Th.*64 *Grafiile și Dorința; Ἴμερος καὶ Ἔρως* LUC. *Dlud.*15 *Dorința și Eros; PLAT. Smp.*197d. **III** *dor, nostalgie; (+ gen.) ἱμερον ἔμβαλε θυμῷ ἀνδρός* IL. 3.139 *i-a vârat în inimă dorul de sofi; ὅσον εἶχεν ἱμέρου καὶ πόθου τῶν Γράγγων* PLUT. *TCG*39.2 *cât dor și regret le purta Gracchilor.*

ἱμερό-φωνος, ον *adj.* cu glas fermecător, minunat: ~ ἀήδων SAPPH. *Fr.*136.1 *privighetoare cu glas minunat; Χαρίτων ἱμεροφώνων ἔρον φύτον* THEOC. 28.7 *vlastar sfânt al Charitelor cu glas fermecător.*

[ἱμερος, φωνή]

ἱμέρρω, [ἱ] (eol.) v. ἱμείρω: SAPPH. 1.27.

ἱμερτός, ἡ, ὄν [ἱ] *adj.* {ep. dat. pl. ἱμερτήσιν A.RH. 2.954; eol. ἱμερτος Sapph. 112.4} *dorit, ext. grațios, încântător, îmbietor; (+ nume propriu) ἀμφ' ἱμερτὸν Τίταρησσόν* IL. 2.751 *lângă (râul) Titaressos cel încântător; ἱμερτή Πιτύεια* A.RH. 4.565 *(insula) Pityeia cea îmbietoare; (+ concert., abstr.) ἔρος δ' ἐπ' ἱμερτῶι κέχεται προσώπωι* SAPPH. 112.4 *iubirea se revarsă pe chipul dorit; ἐν ἱμερταῖς αἰοδαῖς* *Pl.* O.6.7 *cu cântece grațioase; δόξαν ἱμερτῶν* *Pl.* P.9.75 *faimă îmbietoare (sc. demnă de invidiat); ἐς λέχος ἱμερτὸν* *Pl.* P.3.99 *în culcușul plăcut; ἱμερτήσιν ἐν ἀγκοίνῃσι* A.RH. 2.954 *cu îmbrățișări drăgăstoase; δέμας ἱμερτοῖσιν ἀναψύχει ὑδάτεσσιν* A.RH. 2.939 *a-și răcori trupul cu ape îmbietoare; (subst.)* PLUT. *M.*926f, LUC. *Dlud.*15, SAPPH. *Ep.*7.489.4, HES. *Th.*577, THEOC. *Ep.*3.4, PLUT. *Sol.*8.2. [ἱμείρω]

ἱμμεναι, (poet.) inf. prez. v. εἶμι

ἱμονιά, ἄς, ἡ [ἱμ] *subst.* I frânghie de puț: τοῦ ἡλίου καθάπερ ἱμονιά τινι τὴν ἱκμάδα ἐκ τῆς θαλάττης ἀνασπώντος LUC. *Icar.*7 *soarele scoțând umezeala din mare ca printr-o frânghie (dintr-un puț); LUC. IConf.*8. II (fig.) frânghie lungă: (imagine scatologică) ἱμονιάν τιν' ἀποπατεῖς AR. *Ec.*351 *tragi afară o ditamai funie.*

[cf. ἱμάς]

ἱμονιο-στρόφος, ου, ὁ *subst.* cel care trage frânghia din puț: πόθεν συνέλεξας ἱμονιοστρόφου μέλη; AR. *Ra.*1297 *de unde ai adunat cântecele unui trăgător de funie din puț?*

[ἱμονία, στρέφω]

ἰν, sau εἶν, τό *subst., indecl.* [var. ἰν] hin, unitate de măsură ebraică pentru lichide, I hin = aprox. 5 litri: τὸ τρίτον τοῦ ἰν LXX. *Num.*15.6 *a treia parte dintr-un hin; LXX Ex.*30.24, Ios. *A13.*234.3.

ἰν, [pt. Fiv] (dat. sg.) v. ἴ: *Pl.* P.4.36, id. N.7.98.

ἴν', (formă elidată) v. ἴνα

ἴνα, [ἱ] I (*adv.*) I (*adv. rel.*) unde, acolo unde, în locul în care: ἐς Ὀλυμπον ἴκωμα ἴν' ἀθανάτων ἔδος ἐστὶ IL. 5.360 *să ajung în Olimp, unde este sălașul nemuritorilor; λαυκανίην, ἴνα τε ψυχῆς ὄκιστος ὄλεθρος* IL. 22.325 *gâtul, unde [este] pieirea iute a sufletului; ἐν φυλάκεσσ', ἴνα γάρ σφιν ἐπέφραδον ἡγερέθεσθαι* IL. 10.127 *la porți, unde le-am spus să se adune; ὄρᾳς ἴν' ἦκεις, ὦ ξέν'; SOPH. OC*937 *vezi unde ai ajuns, străine?; νῦν δὲ ὄρᾳς ἴν' ἐσμὲν αὐτοῦ πέρι τῆς ἀπορίας* PLAT. *Sph.*243b *vezi acum în ce fundătură sunt în privința aceea; (interrog.) ὦ θεῶν μαντεύματα. ἴν' ἐστέ; SOPH. OT*947 *oracole ale zeilor, unde sunteți?; (+ gen.) ἴνα αὐτὸς ἔφρασε τῆς χώρας* HDT. 1.98 *în locul din țară în care a arătat el. 2 (adv. de timp.) când; γάμος σχεδὸν ἐστίν, ἴνα χρῆ καλὰ μὲν αὐτὴν ἐννυσθαι* OD. 6.27 *nunta este aproape, când trebuie să îmbraci haine frumoase. II (conj.) I (frecv. sens final) ca să, neg. ἴνα μῆ, ca să nu. a (ἴνα + conjct. după ind. prez., viit., pf., conjct. și imper.) (prez.) βούλει ζῆν, ἴνα αὐτοὺς ἐκθρέψης* PLAT. *Cri.*54a *vrei să trăiești ca să-i crești; (viit.) τῶν σ' αὐτίς μνήσω ἴν' ἀπολλήξῃς ἀπατάων* IL. 15.31 *ἦτι voi aduce iar aminte de aceștia ca să renunți la viclenii; (conjct.) εἶπω τι δῆτα κάλλ', ἴν' ὀργίξῃ πλέον; SOPH. OT*364 *să spun și altele, ca să*

te infurii mai mult?; (imper.) λαβὲ τὰ φυ-
 ἀτήρια, ἵν' ἐγὼν διποδιάξω AR. *Lys.1243 ia
 flautul, pentru ca eu să dansez dipodia*; εἶπε
 ἵνα οἱ λίθοι οὗτοι ἄρτοι γένωνται NT *Mt.4.3
 spune ca aceste pietre să se facă pâini*;
 (neg.) ἵνα μὴ πάντας εἶπω DEM. *Pro-
 oem.53.2 ca să nu-i numesc pe toți*; (după
 un aor. cu sens rezultativ) οὔτε χρημάτων
 ἔνεκα ἔπραξα ταῦτα, ἵνα πλούσιος ἐκ
 πένητος γένομαι LYS. 1.4 *nu fac acestea
 pentru bani, ca să ajung din sărac bogat*. **b**
 (ἵνα + opt. după ind. impf., aor. și m.m.c.p.)
 τεῖχος ἔδειμα εὐρὺ ... ἵν' ἄρρηκτος πόλις εἴη
 IL. 21.447 *am construit un zid larg ca să fie
 o cetate de necucerit*; οὐκ ἤθελεν ἵνα τις
 γνοῖ NT *Mc.9.30 nu voia ca cineva să afle*;
c (ἵνα + ind. impf. sau aor. depinzând de o
 formă ireală și exprimând irealitatea)
 ἐβουλόμην ἄν οὐδὲ γράμματα. ἵνα μὴ
 κακουργῶν ἐνέγραψ' ἡμῖν τὸν λόγον AR.
*V.961 aș fi vrut [să nu știe] nici măcar lite-
 rele, ca să nu poată întocmi împotriva noas-
 tră lista de conturi falsificând-o*. // **ἵνα τί**,
 pentru ce, cu e scop, de ce: ἵνα τί ταῦτα
 λέγεις; PLAT. *Ap.26d pentru ce spui ace-
 stea?*; ἵνα τί οὕτω σὺ κατακράζεις AESOP.
Fab.dod.70 de ce urlă așa?; AR. *Ec.719*,
 PLAT. *Smp.205a*, DEM. 19.257, ș.a. **2** (tard.
 sens completiv = ὅπως) cā: ἐκήρυξαν ἵνα
 μετανοῶσιν NT *Mc.6.12 au strigat că se po-
 căiesc*. **3** (f. rar sens causal, = ὅτι, διότι)
 pentru că / ca: ἵνα βλέποντες βλέπωσιν καὶ
 μὴ ἴδωσιν NT *Mc.4.12 pentru ca uitându-se,
 să privească și să nu vadă*. **4** (tard. sens con-
 cesiv) măcar că, chiar dacă: ἵνα δέ σοι δῶ
 αὐτὰ ἐκεῖνα κεκριμένα ... σοὶ τί ὄφελος;
 LUC. *Ind.2 chiar dacă admit că ai avut o
 bună judecată, la ce îți folosește?* **5** (tard.
 sens consecutiv) astfel încât: κάλεσεν
 Αβραμ τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου
 Κύριος εἶδεν, ἵνα εἰπωσιν σήμερον LXX
*Gen.22.14 Avraam a numit numele acelu
 loc „Domnul a văzut”, astfel încât și astăzi
 se spune*.

[cf. ὅς]

ἵνα, (ac.) v. ἴς¹

Ἰνᾶχος, ου, ὁ [ἴ] *subst.* (mitol.) Inachos,
 zeu-râu în Argolida. Autorii tragici îl consi-
 derau tată al lui Iο: AESCH. *Fr.168*, SOPH.
El.5, LUC. *Salt.43* ș.a.

ινδάλλομαι, *vb.* [impf. ινδαλλόμην, aor.
 ινδάλλην] | **a** *părea*, **a** *apărea*: ἄλλος δ'

ἡνίοχος ινδάλλεται IL. 23.460 *pare un alt vi-
 zitiu*; μοι ἀθάνατος ινδάλλεται εἰσοράσθαι
 OD. 3.246 *imi pare la vedere nemuritor*; ὡς
 μοι ινδάλλεται ἦτορ OD. 19.224 *așa cum mi
 se arată în inimă* (sc. *așa cum imi amin-
 tesc*); ἔμοιγ' ινδάλλεται ὁμοίωτος (+ dat.)
 AR. *V.188 imi pare foarte asemănător cu*;
 πᾶσαι θυμηδεῖς βίοτοιο μεληδόνες
 ινδάλλοντο A.RH. 3.812 [ii] *apăreau toate
 preocupările vieții plăcute inimii*; PLAT.
Tht.189e, id. *Lg.959b*, ARSTT. *Mu.397b18*,
 A.RH. 1.1297, id. 2.545. **II** (+ dat.) **a** *semăna*
cu, **a** *se asemăna cu*, **a** *apărea drept*;
 ινδάλλετο δέ σφισι πᾶσι IL. 17.213 *părea în
 ochii tuturor*; αἰ ... λάλλαι κρυστάλλω ἤδ'
 ἀργύρω ινδάλλοντο THEOC. 22.39 *pietrice-
 lele păreau să fie de cristal și de argint*;
 (part.) πολλοῖς ξένοις καὶ παντοδαποῖς
 ινδαλλόμενοι PLAT. *R.381e luând înfățișa-
 rea multor străini de toate felurile*.

[cf. εἶδος]

ἰνδάμμα, ατος, τό *subst.* **I** *nălucă*, *fantomă*;
 ἰνδάμμασιν ἔκταρασσόμενοι LXX *Ἰnf.17.3
 tulburări de năluci*; κατοικήσουσιν ἰνδάμ-
 ματα ἐν ταῖς νήσοις LXX *Ier.27.39 năluci
 vor locui în insule*; καπνοῦ μεστός καὶ ἰν-
 δαλμάτων LUC. *Philops.32 plin de fum și de
 năluciri*; LUC. *Gall.5*. **II** *halucinație*: ἰνδάμ-
 ματα μάταια LUC. *Gal.5 halucinații vane*.

[ινδάλλομαι]

Ἰνδία, ας, ἡ *subst.* India, regiune în Asia;
 PLUT. *Alex.55.9*, id. *M.328f*, IOS. *AI1.143.2*,
 LUC. *Alex.44*.

Ἰνδικός, ἡ, ὄν *adj.* din India, indian: ὁ ~ ὄνος
 ARSTT. *HA499b19 măgar indian*; (subst.) ἡ
 Ἰνδική HDT. 3.106 *India*; LXX *Est.3.12* ș.a.
 [Ἰνδία]

Ἰνδός¹, οὔ, ὁ *subst.* Indos (Indus), fluviu în
 Asia: HDT. 4.44.

Ἰνδός², ἡ, ὄν *adj.* indian: (frecv. subst.)
 ἄλλοι τῶν Ἰνδῶν HDT. 3.99 *alții dintre indi-
 eni*; AESCH. *Supp.284*, XEN. *Cyr.2.4.7*, ARR.
Ind.2.7 ș.a., τὸν Ἰνδὸν ἀναλύειν PLUT.
M.133c a rezolva sofismul indian.

ἴνες, ἴνεσι, (pl. nom., dat.) v. ἴς¹

ἰνίον, ου, τό [ἴν] *subst.* occiput (os care leagă
 cutia craniană de vertebrele gâtului), *ext.*
 ceafă: βεβλήκει κεφαλῆς κατὰ ~ ὀξεί δουρί IL.
 5.73 *l-a lovit cu sulița ascuțită prin ceafă*
 (prop. *prin occiputul capului*); διὰ ἰνίου ἦλ-
 θεν IL. 14.495 *[vârful] a ajuns până în ceafă*;
 κεραλῆς ὑπὸ νεύατον ~ ἄχρισ A.RH. 3.763 *sub
 partea cea mai de jos a capului până la ceafă*

(propr. *occiput*): (despre un leu) αὐχένος ἄρρηκτοιο παρ' ~ THEOC. 25.264 *lângă osul de jos al cefei zdrăvene*: ἀπὸ τοῦ ἰνίου πρὸς ἐκάτερον τῶν κροτάφων IOS. *AI3.178.2 de la ceafă rână la ficcare dintre tâmple*: τὸ ~ ἰδεῖν PLUT. *Mar.33.6 a vedea ceafa [dușmanilor]*: τὴν ἀκμὴν ὑπὲρ τὸ ~ ἀνασχεῖν PLUT. *Romp.71.3 a ieși tăișul [rumnalului] prin ceafă*: ARSTT. *HA491a33, IOS. AI15.245.1, PLUT. Caes.44.12.*

[ἴς']

ἴνις, ὁ ἢ ἡ *subst.* |ac. ἴνιν| (doar nom. ἢ ac.)

I (masc.) *fiu, fecior*: (+ gen. pers.) Παλαιχθονος ~ Πελασγός AESCH. *Supp.251 Pelasgos, fiu al lui Palaichthon*: ὁ Διός ~ EUR. *Andr.798 fecior al lui Zeus*: (+ adj.) νέον ἴνιν EUR. *Ba.1174 fiu tânăr*: οὐμὸς ~ τάλας EUR. *HF1182 sărmanul meu fecior*: AESCH. *Eu.324, id. Supp.42, EUR. Tr.571, id. IT1239, CALL. Aet.fr.75.63. II (fem.) *fiică, copilă*: μὴ στέλλειν τὰν σὰν ἴνιν EUR. *IA119 nu-ți trimite copilă.**

Ἰνσομβρες, ἢ Ἰνσοβροί, ὧν, οἱ *subst.* in-subri, populație din Gallia: PLB. 2.28.7, id. 3.60.8, PLUT. *Marc.3.1* ἢ ἄ.

Ἰνώ, ὄος, contr. οὖς, ἡ [ἴ] *subst.* |dat. Ἰνοῖ, ac. Ἰνώ| (mitol.) Ino, numită ἢ Leucothea „cea albă ca valurile înspumate”, *fiică a lui Cadmos*: adusă la nebunie de mânia Herei, ἢ-a opărit fiul: s-a aruncat în mare cu trupul neînsuflețit al copilului: a fost apoi transformată în Nereidă. La Roma a fost identificată cu Mater Matuta: καλλίσφυρος ~ OD. 5.333 *Ino cea gingașă*: ~ Λευκοθέα Pl. *P.11.2 Ino Leucothea*: HES. *Th.976, EUR. Med.1284* ἢ ἄ.

ἰνώδης, ες [ἴ] *adj.* înzestrat cu nervuri, fibros, musculos: (despre căini) ἰνώδη τὰ κάτωθεν τῶν μετώπων XEN. *Cyn.4.1 părțile inferioare ale frunților [sunt] musculoase*: ARR. *Cyn.4.4, (despre plămân) ἰνώδει πόρω διηρθρωμένος* ARSTT. *HA508a32 divizat de un canal fibros*: ARSTT. *PA654b28, (despre vase de sânge)* ARSTT. *HA514b26, id. HA495b13, (superl.) τὸ αἷμα ... ἰνωδέστατον* ARSTT. *PA651a3 sângele [taurilor ἢ mistreților] este foarte fibros.*

[ἴς, εἶδος]

ἰξάλος, ὄν *adj.* sprinten, agil: ἰξάλου αἰγὸς ἀγρίου IL. 4.105 *capră sălbatică sprintenă.*

ἰξευτήριος, α, ὄν *adj.* (= ἰξεύτρια) uns cu clei, cleios, care prinde cu clei: (epitet al divinității Τύχη) Τύχης ἰξευτηρίας ἱερὸν

PLUT. *M.281e templu al zeiței Tyche cea unsă cu clei.*

[ἰξεύω „a prinde păsări cu ajutorul cleiului”]
ἰξευτής, οὐ, ὁ *subst.* păsărar, vânător de păsări cu ajutorul cleiului (ἰξός): ἰξὸν λαβῶν ~ AESOP. *Fab.dod.138 un păsărar luând niște clei*: πεσεῖται ὄρνεον ἐπὶ τὴν γῆν ἄνευ ἰξευτοῦ LXX *Am.3.5 va cădea o pasăre la pământ fără păsărar*: ἄγγος ἰξευτοῦ LXX *Am.8.1 coș de păsărar*: AESOP. 1.117, id. 1.176, id. 5.4 (adj. masc.) ἀνὴρ τις ~ κατέσχε τινὰ πέρδικα AESOP. 8.26 *un bărbat păsărar a prins o potârniche.*

[ἰξεύω]

ἰξεύτρια, ας, ἡ *adj.f.* unsă cu clei: (epitet al divinității Τύχη) PLUT. *M.322f.*

[ἰξεύω]

ἰξία, ας, ἡ *subst.* (medic.) varice: ἰξίας ἔχων ἐν ἀμφοτέροις τοῖς σκέλεσι PLUT. *M.202b având varice la ambele picioare*: ARSTT. *Pr.878b36, id. Fr.239.4, (sg.) ὀλίγαις γίνε-ται ἰξία καὶ αιμορροῖς* ARSTT. *HA521a29 rușine [femei] au varice ἢ hemoroizi*: ARSTT. *Pr.878b37.*

[ἰξεύω]

ἰξίς, εως, ἡ *subst.* sosire: Ἀχαιῶν ~ EUR. *Tr.396 sosirea aheilor.*

[ἴκω]

Ἰξίων, ὄνος, ὁ [ἴ] *subst.* (mitol.) Ixion, rege al Lapiților în Tessalia: AESCH. *Eu.718 Pl. P.2.21, EUR. Fr.424, LUC. DDeor.9.5, (pl.) οἱ τε Αἴαντες καὶ οἱ Ἰξίονες* ARSTT. *Po.1456a1 [tragedii] de tipul Aias ἢ Ixion*: IOS. *BI2.156.5.*

ἰξο-βόρος, ὄν *adj.* (propr. care devorează rășină, de unde *subst.*) ornit. sturz de vâsc, brebene, *Turdus viscivorus*: κυχλῶν δ' εἶδη τρία, ἢ μὲν ~ ARSTT. *HA617a18 există trei feluri de sturzi: cel dintâi este „devoratorul de rășină” (= sturzul de vâsc).*

[ἰξός, βιβρώσκω]

ἰξομαι, viit. al lui ἰκνέομαι.

ἰξον, (ep.) aor. al lui ἴκω.

ἰξός, οὐ, ὁ *subst. I* (bot.) vâsc, *Hozanthus europaeus*: ἐγγίγνεται δένδρεσιν οἶον ὁ ~ ARSTT. *GA715b30 ia naștere în copaci precum vâscul. II* (frecv.) materie lipicioasă, clei: **I** materie lipicioasă obținută din vâsc, clei, ext. cursă, carcană, piedică: ὅσπερ πρὸς ἰξῶι ... πτέρυγας ἀλύει EUR. *Cyc.433 precum [o pasăre care] se zbate cu aripile prinse în clei*: (despre sturz) οὐκ ἐσθίει ἀλλ' ἢ ἰξὸν καὶ ρητίνην ARSTT. *HA617a19 nu*

mānāncă decăt clei și rāșinā; καθάπερ ὑπὸ ἰξοῦ αἰ ὄρνιθες ARR. *An.6.22.8 după cum pāsārile [se prind] în clei*; (fig.) ἐκφυγὼν τὸν ἰξὸν LUC. *Hist.Consc.57 evitând capcana*; AESOP. 1.117, id. 12.1, ARSTT. *Mete.386b14, LUC. Cat.14. 2 materie lipicioasă din stejari*; θήρας ὄργανον φέρουσα τὸν ἰξὸν PLUT. *Cor.3.5 fācānd din cleiul [stejarului] un instrument de vānātoare. III om cu aspect neîngrijit, slinos, soios*: ἰξοῖ, ῥυποκόνδυλοι AR. *Fr.718 niște slinoși, cu degetele murdare.*

ἰξο-φόρος, ον *adj.* care produce clei: (ac. pl.) ἰξοφόρους δρυῶν SOPH. *Fr.403 stejari producători de clei*; AESOP. 1.39a, id. 11.4.

[ἰξός, φέρω]

ἰξύς, ύς, ἡ [ῦ la cazurile trisilabice] *subst.* [dat. contr. ἰξυῖ pt. ἰξυῖ Od. 5.231, id. 10.544] *sold*: περι δὲ ζώνην βάλετ' ἰξυῖ OD. 10.544 *și puse în jurul soldului o cingătoare*; κόλπον ἐπ' ἰξύας εἰλιξασαι A.RH. 4.949 *având pluriile [tunicii] înfășurate peste solduri*; ἀμφί τε νῶτα καὶ ἰξύας A.RH. 4.1349 *în jurul spatelui și soldurilor*: (despre un leu) ὑπὸ λαγόνας τε καὶ ἰξύν THEOC. 25.246 *sub șale și sold*; OD. 5.231, A.RH. 4.1611.

ἰξώδης, ες *adj.* cleios, lipicios: (fig.) ἡ Πενία ... ~ τε καὶ εὐλαβῆς LUC. *Tim.29 Sārācia [este] lipicioasă și ușor de prins.*

[ἰξός]

Ἰοβάκχεια, ον, τά [ἰ] *subst.* sārbațoare în opoarea lui Bacchos: ~ γεραρῶ τῷ Διονύσῳ κατὰ τὰ πάτρια DEM. 59.78 *voi celebra iobacheia în cinstea lui Dionysos după datinile strămoșești.*

[Ἰόβακχος]

ἰο-βλέφαρος, ον *adj.* {dor. ἰογλέφαρος Pl. *Fr.307*} (*propr.* cu pleoape de culoarea violetelor) cu pleoape viorii, cu ochi negri: Ἀφροδίτα ἰογλέφαρος Pl. *Fr.307 Afrodita cu ochi negri*; LUC. *Pr.Im.26, LUC. Im.8.*

[ἰον, βλέφαρον]

ἰο-βολέω-ῶ, *vb.* a arunca săgeți, a săgeta: (part.) πέλωρ τόδ' ἀπέφθισεν ἰοβολήσας A.RH. 4.1440 *a ucis acest monstru cu lovituri de săgeți.*

[ἰοβόλος]

ἰο-βόλος, ον *adj.* care aruncă venin, veninos: ἰοβόλων δρακόντων ... ὀδόντες LXX *Înt.16.10 dinții șerpilor veninoși*; (superl.) τὰ ἰοβολώτατα τῶν ἔρπετῶν IOS. *A117.109.3 cele mai veninoase reptile*: (subst.) τὰ δῆγματα τῶν ἰοβόλων ARSTT.

HA607a28 *mușcăturile animalelor veninoase.*

[ἰός², βάλλω]

ἰογλέφαρος, (dor.) *v.* ἰοβλέφαρος

ἰό-δετος, ον *adj.vb.* impletit cu viorele / violete: ἰοδέτων λάχετε στεφάνων Pl. *Fr.Dith.75.6 ați dobândit cununii impletite cu viorele.*

[ἰον, δετός]

ἰο-δνεφής, ἐς *adj.* (*propr.* de un vioriu întunecat, violet) de culoarea viorelei, vioriu, vinețiu: ἰοδνεφές εἶρος ἔχουσα OD. 4.135 *având o lână vioară*; OD. 9.426.

[ἰον, δνόφος]

ἰο-δόκη, ης, ἡ *subst.* (subînt. φαρέτρα) tolba de săgeți: ~ τετάνυστο κατωμαδόν A.RH. 2.679 *tolba îi atârna pe umăr*; ἰοδόκης ... ἐξέλετ' ἰόν A.RH. 3.279 *a scos o săgeată din tolba*; A.RH. 3.156.

[ἰός, δέχομαι]

ἰο-δόκος, ον [ἰ] *adj.* purtător de săgeți: φαρέτρι ~ OD. 21.12 *tolba de săgeți*; IL. 15.444, OD. 21.60, PLAT. *Epigr.16.210, CALL. Dian.213.*

[ἰός, δέχομαι]

ἰο-ειδής, ἐς [ἰ] *adj.* vioriu, violet, vinețiu, vână: (frecv. epitet al mării) (ac.) ἰοειδέα πόντον IL. 11.298 *mare viorie*; OD. 5.56, id. 11.107, HES. *Th.844, PLUT. M.934f, περι κρήνην ἰοειδέα HES. Th.3 în jurul izvorului cu ape viorii.*

[ἰον, εἶδος]

ἰοεις, εσα, εν [ἰ] *adj. propr.* de culoarea violetei, *ext.* vinețiu, întunecat: ἰοεντα σιδήρον IL. 23.850 *fier vinețiu.*

[ἰον]

ἰο-ζωνος, ον [ἰ] *adj.* cu brâu vioriu: ἴππο[ς] ἰοζώνου ... Ἀρσινόης CALL. *Aet.fr.110 cal al lui Arsinoe cea cu brâu vioriu / cu cingătoare viorie.*

[ἰον, ζώνη]

ἰοιμι, opt. prez. 1sg. al lui εἶμι:

Ἰοκάστη, ης, ἡ *subst.* {dor. Ἰοκάστα Eur. *Ph.803*} Iocaste, nume dat în tragedia greacă soției lui Laios și mamei lui Oidipous: AESCH. *Fr.731a, SOPH. OT1053, EUR. Ph.289* ș.a.

ἰό-κολπος, ον *adj.* cu brâu vioriu: παῖδα ... τὰν ἰόκ[ολπ]ον SAPPH. *Fr.103.6 fată cu brâu vioriu*; SAPPH. *Fr.21.13, id. Fr.30.5.*

[ἰον, κόλπος]

Ἴόλαος, ου, ὁ *subst.* [var. sg. gen. Ἴόλεως Eur. *Heracl.630, Plat. Phd.89c*] {dor. Ἴόλας

Pi. N.3.37} Iolaos, nepot și însoțitor al lui Heracles: PI. P.11.60, HES. Sc.74, EUR. *Heraclea*.89, PLUT. M.492c.

Ἰόλεως, ν. Ἰόλαος:

Ἰόλη, ης, ἡ *subst.* Iole, fiică a regelui Eurystos și iubită a lui Heracles: SOPH. Tr.420, PLUT. M.308e.

ἰομεν, (ep.) conjct. prez. 1pl. al lui εἶμι: IL. 6.526, OD. 6.31, THEOC. 25.60, A.RH. 1.872 ș.a.

ἰο-μωροι, ων, οἱ *subst.* (sens dub., epitet al arginilor) buni de gură, lăudăroși: (peior.) Ἀργεῖοι ~ ἐλεγχεῖς IL. 4.242 *argieni buni de gură, mișei*; Ἀργεῖοι ~ ἀπειλάων ἀκόρητοι IL. 14.479 *argieni buni de gură, nesătui de ocări*.

[cf. ἰά *sau* ἰή]

ἰόν, (ac.) ν. ἰός

ἰον, ου, τό [ἰ] *subst.* (bot.) violetă, viorea (viorică), *pl.* toporași, *Viola odorata*: (sg. pt. pl.) λειμῶνες μαλακοὶ ἰου ... θήλεον OD. 5.72 *poieni cu iarba moale erau pline de viorele*; (despre culoare) ~ μέλαν ἐστί THEOC. 10.28 *violeta e neagră* (sc. *de culoare închisă*); (ca simbol al efemerității) τὸ ~ καλὸν ἐστὶν ἐν εἴαρι THEOC. 23.29 *viorica este frumoașă primăvara*; (despre zborul albinelor) ἀπὸ ἰου ἐπὶ ~ ARSTT. HA624b5 *din viorică în viorică*; SAPPH. Fr.94, HDT. 3.23, AR. Fr.569, DEM. 22.70, PLUT. M.41f, id. M.647d ș.a.

ιονθάς, άδος, ἡ *adj.f.* Iânos: ἐπὶ δέρμα ἰονθάδος ἀγρίου αἰγός OD. 14.50 *pe o piele de capră sălbatică lânoasă*.

[ἰονθος]

ἰονθος, ου, ὁ *subst.* coș (pe față), bubiță: διὰ τὴν ἐν τῷ προσώπῳ μάλιστα οἱ ἰονθοι: ARSTT. Pr.965b14 *de ce [apar] în special pe față coșurile?*; (despre ploșnițe) γίνονται δ' ὅταν μέλλωσιν, οἷον ἰονθοι μικροί ARSTT. HA556b29 *când sunt pe punctul de a apărea, sunt ca niște mici coșuri*; ARSTT. Pr.963b40.

Ἰόνιος, α, ον [ἰ] *adj.* {ep. gen. sg. Ἰονίοιο A.Rh. 4.308} ionic, ionian: (pus în legătură cu numele junincii Ἰώ) χρόνον δὲ τὸν μέλλοντα πόντιος μυχός ... ~ κεκλήσεται, τῆς σῆς πορείας μνήμα τοῖς πᾶσιν βροτοῖς AESCH. Pr.840 *în viitor golful marin se va numi ionic spre amintirea trecerii tale pentru toți muritorii*; (frecv.) ~ πόντος *Marea Ionică*; HDT. 7.20, EUR. Ph.208, A.RH. 4.308 ș.a., ~ κόλπος *golful ionic sau Marea*

Ionică; THUC. 6.44, APP. BC1.5.39 ș.a., ~ πόρος PLB. 2.14.4 *Marea Ionică*; ~ θάλασσα APP. BC2.21.150 *Marea Ionică*: (subst.) διαπεράσας τὸν Ἰόνιον PLUT. Ant.7.2 *traversând Marea Ionică*.

[cf. Ἰώ]

ἰομαι-ιοῦμαι, νb. a rugini, a coclii: (gen.) τῶν ἰωμένων χαλκείων ARSTT. Col.793b.6 *bronziuri coclite*.

[ἰός³]

ἰο-πλόκαμος, ον *adj.* (epitet al Muzelor) cu plete viorii (*prop.* de culoarea violetelor): (despre liră) Ἀπόλλωνος καὶ ἰοπλοκάμων σύνδικον Μοισᾶν κτέανον PI. I.1.1 *proprietate comună a lui Apollon și a Muzelor cu plete viorii*; (citând un vers liric, Lyr. adesp. 53 II p.162D ap.) PLUT. M.504c.

[ἰον, πλόκαμος]

ἰο-πλοκος, ον *adj.* cu plete viorii (*prop.* de culoarea violetelor) *sau* împodobit cu cununi de violete: παῖδα ἰοπλοκον Εὐάδναν τεκέμεν PI. O.6.30 [*se spune că*] *l-a născut pe Euadnas, copil cu plete viorii*; (epitet al Muzelor) PI. I.7.23.

[ἰον, πλέκω]

ἰός¹, οὔ, ὁ [ἰ] *subst.* |nom. pl. ἰοί, dar și ἰά II. 20.68] săgeată: μιν βάλε Πάνδαρος ἰῶ IL. 5.795 *Pandoros l-a țintit cu săgeata*; ἐκ δ' ἔλετ' ἰόν IL. 4.116 *a scos o săgeată*; αἶθε μοι ἤδη ἰὸν ἐνὶ στήθεσσι βαλοῦσ' OD. 20.62 *de mi-ai trimite acum o săgeată în piept*; βλήμενος ἰῶ A.RH. 2.914 *lovit de o săgeată*; (distins de ἔγχος „sulit”) βλήμενος ἢ ἰῶ ἢ ἔγχει IL. 8.514 *lovit fie de o săgeată, fie de o lance*; ~ αίματος μέλας SOPH. Tr.717 *săgeată neagră de sânge*; (+ *adj.*) πολύστονος ~ IL. 15.451 *săgeată aducătoare de suspine*; ~ χαλκοβαρής IL. 15.465 *săgeată grea de aramă*; ἰά πτερόεντα IL. 20.68 *săgeți înaripate*; ἰοί ὠκύμοροι IL. 15.440 *săgeți care aduc repede moartea*; ταρφέες ἰοί OD. 22.246 *săgeți dese*; πολυώδυνος ~ THEOC. 25.238 *săgeată cumplită*; AESCH. Pers.461

ἰός², οὔ, ὁ [ἰ] *subst.* venin: δρακόντων ~ ὄν τῶν Γοργόνος EUR. Ion1015 *fiind veninul șerpilor Gorgonei*; ἐχίδνης ~ SOPH. Tr.771 *venin de viperă*; ~ ὄφεως PLUT. M.1065b *venin de șarpe*; ~ ἀσπίδων ὑπὸ τὰ χεῖλη αὐτῶν LXX Ps.139.4 *venin de năpârci este sub buzele lor*; AESCH. Eu.478, NT Rom.3.13, LUC. Trag.303. (despre mierea albinelor) ἀμεμφεῖ ἰῶ μελισσᾶν PI. O.6.47 *cu venin nevătămător de albine*; LXX

Prov.23.32, (fig.) δύσφρων ~ καρδίαν προσήμενος AESCH. Ag.834 *venin amar care se înfige în inimă*; ~ πέφυκεν ἀσπίδος κακή γυνή MEN. Gnom.364 *o femeie rea este ca veninul de năpărcă*.

ἰός³, οὔ, ὄ [ἴ] *subst.* cocleală, rugină: (despre aramă) PLAT. Ti.59c, ἐκλίπη ὄ ~ αὐτῆς LXX Iez.24.11 *să se topească cocleala din ea* (sc. *din oală*); (despre aramă și fier) PLAT. R.609a, (despre aur și argint) ὄ ~ αὐτῶν εἰς μαρτύριον ὑμῖν ἔσται NT Iac.5.3 *rugina lor vă va fi spre aducere aminte*; εἰς μὴ τις ἐκμάξῃ τὸν ἰόν LXX Ep. Ier.23.2 *dacă nu-i îndepărtează cineva rugină*; (despre fier) PLB. 6.10.3, MEN. Fr.540, ARSTT. Col.792b27, PLUT. M.783f, (ca medicament) PLUT. M.659c.

ἰός⁴, ἴα, ἰόν [ἴ] *adj.* |masc. dat. ἰῶ II. 6.422; fem. gen. ἰῆς II. 16.173, id. 24.496, A.Rh. 2.914, dat. ἰῆ II. 9.319, id. 18.251, A.Rh. 1.384, ac. ἴαν Od. 14.435, Sapph. 56.1, Theoc. 25.8] *unul singur*: ἰῆς ἐκ νηδύος ἦσαν IL. 24.496 *erau [născuți] dintr-un singur pântec*; ἐν δὲ ἰῆ τιμῆ ἡμὲν κακὸς ἠδὲ καὶ ἐσθλὸς IL. 9.319 *de o singură cinstire eram și cel rău și cel brav*; οὐ μὲν ἰῆς γε μητέρος A.Rh. 1.192 *nu dintr-o singură mamă (= nu din aceeași mamă)*; ἰῆ δ' ἐν νυκτί IL. 18.251 *într-o singură noapte*; τῆ δέ τ' ἰῆ ἀναφαίνεται αἰπὸς ὄλεθρος IL. 11.174 *fiecărui i se arată ruina*; οὐ πᾶσαι βόσκονται ἴαν βόσιν THEOC. 25.8 *nu pasca toate o singură pășune*; (subst. ac.) τὴν μὲν ἴαν OD. 14.435 *o singură parte*.

[cf. εἷς, μῖα, ἓν]

ἰο-στέφανος, ον *adj.* încununat cu violete: (dat.) μοῖσα ... ἰοστεφάνῳ THEOC. Syr.7 *muză încununată cu violete*; (epitet al Athenei) Pl. Fr.Dith.76.1, AR. Eq.1329, (epitet folosit pentru a flata) AR. Ach.637, (epitet al lui Kypris) PLUT. Sol.26.

[ἴον, στέφανος]

ἰότατι, (dor.) v. ἰότης

ἰότης, ητος, ἦ [ἴ] *subst.* {dor. dat. sg. ἰότατι Aesch. Pr.558-559} voie, voință, dorință: (frecv. dat. + gen. subiectiv) (despre zei) θεῶν ἰότητι IL. 19.9 *prin voia zeilor*; OD. 7.214, A.Rh. 3.545, ἀθανάτων ἰότητι HES. Fr.10(a).22 *prin voia nemuritorilor*; (abs.) ἰότητι παρέκ νόον Εὐρυσθῆος ὠρμήθη A.Rh. 1.130 *se năpusti din propria voință, fără știrea lui Eurystheus*; (despre oameni) ἀλλήλων ἰότητι IL. 5.874 *prin voia unora și*

a altora; μητρὸς ἐμῆς ἰότητι IL. 18.396 *din voia mamei mele*; (+ adj.) ἐμῆ ἰότητι A.Rh. 3.786 *prin intermediul meu*; ἀναιδῆτω ἰότητι A.Rh. 4.360 *printr-o hotărâre nerușinată*; (ex. unic de ac.) δι' ἐμὴν ἰότητα IL. 15.41 *din voia mea*; (cu valoarea unei prep.) ἀμφὶ λουτρὰ καὶ λέχος σὸν ὑμναίου ἰότατι γάμων AESCH. Pr.558-559 *în jurul băii și al patului de nuntă cântă imnuri cu ocazia căsătoriei*.

ἰού, *interj.* |var. ἰοῦ| I (marcând durerea) vai: (f. rar o singură dată) ἰού SOPH. OC220 *vai!*; (frecv. de două ori în trag.) (+ nom.) ἰού ἰού δύστηνος SOPH. Tr.1143 *vai, vai, [sunt] nefericit!*; SOPH. Ai.737, id. Ph.38, (+ voc.) ἰού ἰού, δύστηνε SOPH. OT1071 *vai, vai, nefericitule!*; (paratragic, despre un miros urât) ἰού ἰού, πόθεν εἰσίν; AR. Lys.66 *văleu, văleu, de unde sunt?*; AR. Eq.451, id. Nu.1, id. Pax1191, MEN. Fr.129.33, (de trei ori) AR. Pax110, (de șase ori) AR. Av.1170, (+ gen.) ἰού ἰού τοῦ καπνοῦ AR. Lys.305 *Phu, phu! Ce fum!*; AR. Th.245, (+ alte interj.) ἰού ἰού, ὦ κακά AESCH. Ag.1214 *vai, vai, oh, nenorociri!*; ἰού ἰού πόπαξ AESCH. Eu.143 *vai, vai, ah!*; (strigăt de veselie + strigăt de durere) ἐλελεῦ ἰού ἰού PLUT. Thes.22.4, *văleleu, vai, vai!*; (în proză) (iron.) ἰού ἰού, ὦ Καλλικλείς, ὡς πανοῦργος εἶ PLAT. Grg.499b *vai, vai, Callicleis, cât de perfid ești*; βοῶνθ' ὡς εἰσαγγελεῖ με καὶ γράφεται καὶ ἰού ἰού DEM. 19.209 *urla că îmi va intenta un proces și că mă va trimite în judecată și „vai, vai“*; βοῶν καὶ κεκραγὼς καὶ ἰού ἰού DEM. 25.47 *urlând și țipând și „vai, vai“*; ἰού ἰού, προκαλοῦμαι σε τραύματος εἰς Ἄρειον πάγον LUC. Tim.46 *vai, vai, te voi chema pentru lovire în fața Areopagului*. II (marcând bucuria) ἰuhu sau hei: AESCH. Ag.25 ἰού ἰού· γέγηθα μαινόμεσθα EUR. Cyc.464 *ihu, ihu, sunt înebunit de bucurie*; PLAT. Smp.223a, id. Hp.Ma.291e, id. R.432d.

[onomat.]

Ἰουδαία, ας, ἡ *subst.* v. Ἰουδαῖος

ἰουδαῖζω, vb. |var. Ἰουδαῖζω NT Gal.2.14| a trăi ca un iudeu, a fi de partea iudeilor sau a practica ritualurile iudeilor: ἰουδαῖζον διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων LXX Est.8.17 *trăiau ca iudeii de frica iudeilor*; ἕκαστοι τοὺς ἰουδαῖζοντας εἶχον ἐν ὑποψίᾳ IOS. B12.463.3 *fiecare îi suspecta pe adepții iudeilor*; πῶς τὰ ἔθνη ἀναγκάζεις ~; NT

Gal.2.14 cum silești neamurile (sc. păgâni) să trăiască în felul iudeilor?; ἔνοχος τῷ ~ PLUT. *Cic.7.6 acuzat că practică ritualurile iudeilor*; IOS. *BI2.454.2.*

[Ἰουδαῖος]

Ἰουδαϊκός, ἡ, ὄν *adj.* iudaic, referitor la iudei: ἐκ τῆς Ἰουδαϊκῆς τάξεως LXX *2Mac.13.21 din tabăra iudeilor*; περὶ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ πολέμου IOS. *AI20.258.3 despre războiul cu iudeii*; (subst.) κελεύει πᾶν τὸ Ἰουδαϊκὸν τῆς Ῥώμης ἀπελθεῖν IOS. *AI18.84.1 poruncește ca orice iudeu să plece din Roma*; PLUT. *M.363d.*

[Ἰουδαία]

Ἰουδαϊκῶς, *adv.* ca un iudeu: ἐθνικῶς καὶ οὐχὶ ~ ζῆς NT *Gal.2.14 trăiești ca neamurile (sc. păgâni) și nu ca iudeii*; IOS. *BI6.17.4.*

[Ἰουδαϊκός]

Ἰουδαῖος, α, ον *adj.* iudeu: ἀνὴρ ~ NT *Fr.22.3 iudeu*; υἱὸς γυναικὸς Ἰουδαίας NT *Fr.16.1 fiu al unei iudeice*; Ἡρώδης ὁ ~ PLUT. *Ant.61.3 Herodes Iudeul*; (frecv. subst.) ἐκ τοῦ ἔθνους τῶν Ἰουδαίων LXX *1Ezr.8.10 din neamul iudeilor*; PLB. *16.39.4*, IOS. *BI5.563.2*, APP. *Syr.252*, LUC. *Trag.173* §.a. // (fem. subīnṭ. γῆ) **Ἰουδαία**, ας, ἡ *subst.* Iudeea: LXX *2Esr.7.14*, IOS. *AI10.40.3*, NT *Mc.10.1*, PLUT. *Pomp.45.2* §.a.

[Ἰούδας]

Ἰουδαϊσμός, οὔ, ὁ *subst.* religie a iudeilor, iudaism: ἐξόμνησθαι τὸν Ἰουδαϊσμόν LXX *4Mac.4.26 să se lepede de iudaism*; προέκοπτον ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ NT *Gal.1.13 făceam progrese în religia iudeilor*; LXX *2Mac.8.1*, id. *2Mac.2.21*, id. *2Mac.14.38.*

[Ἰουδαῖζω]

Ἰουδαῖστί, *adv.* în limba iudeilor (iudaică), εντρεῖστε: μὴ λάλει πρὸς ἡμᾶς ~ LXX *Is.36.11 nu ne vorbi în limba iudeilor*; ἐβόησεν φωνῆ μεγάλῃ ~ LXX *2Par.32.18 a strigat cu voce puternică în limba iudaică*; LXX *Is.36.13*, id. *2Ezr.23.24*, id. *4Rg.18.28.*

[Ἰουδαῖζω]

Ἰούδας, α, ὁ *subst.* Iuda: LXX *Gen.29.35*, IOS. *AI7.276.4*, NT *Mt.1.3* §.a.

Ἰουλία, ας, ἡ *subst.* (= lat. *Iulia*) Iulia, nume latin: PLUT. *Pomp.47.6*, APP. *BC2.2.14* §.a. [lat. *Iulia*]

Ἰούλιος¹, οὔ, ὁ *subst.* (= lat. *Iulius*) Iulius, nume latin: Καῖσαρ ~ PLUT. *Prov.Alex.20*

Iulius Caesar; PLB. *32.10.2*, PLUT. *Galb.26.1*, id. *M.309a*, APP. *BC1.8.72* §.a. [lat. *Iulius*]

Ἰούλιος², α, ον *adj.* (= lat. *adj. Iulius*) de iulie: ἐν τῷ Ἰουλίῳ μηνί PLUT. *Cor.3.6 în luna iulie*; Ἰουλίαις ... νόναις PLUT. *Cam.33.7 la nonele lui iulie*; PLUT. *M.269e*, APP. *BC2.16.106*. // (masc.) **Ἰούλιος**, οὔ, ὁ *subst.* (luna) iulie: PLUT. *Cam.14.1.*

[lat. *Iulius*]

ιουλίς, ἴδος, ἡ [ἰ] *subst.* (iht.) tip de pește viu colorat, pește curcubeu, *Coris iulis*: (într-un catalog de pești) τευθοί, ιουλίδες, πηλαμύδες ARSTT. *HA610b6 calmari, pești curcubeu, pālāmidē*; PLUT. *M.977e.*

Ἰουλος, ου, ὁ [ἰ] *subst.* I tulei, prima barbă: ὑπὸ κροτάφοισιν ἰούλους ἀνθῆσαι OD. *11.319 să răsără tuleie pe la tâmplă*; στεῖχει δ' ~ ἄρτι διὰ παρηίδων AESCH. *Th.534 prima barbă îi apare pe obraji*; κείνω ὑποσταχύεσκον ἰουλοὶ A.RH. *1.972 îi mijeau tuleiele*; τούτῳ μὲν παρὰ τὰ ὄτα ἄρτι ~ καθέρπει XEN. *Smp.4.23 îi coboară de la urechi prima barbă*; ἐπέτρεχε λεπτός ~ ἄνθει ἐλιχρύσω ἐναλίγκιος CALL. *Hec.fr.274 îi creștea un puf fin precum floarea de nemuritoare*; ἔτι χνοάοντας ἰούλους ἀντέλλων A.RH. *2.43 dându-i primele tuleie*; (ac.) ἐπανθιόωντας ἰούλους A.RH. *3.519 tuleie care înfloresc*; (despre Adonis) πρᾶτον ἰουλον ἀπὸ κροτάφων καταβάλλον THEOC. *15.85 mijindu-i primele tuleie pe la tâmplă*; ταχινοὶ δέ τοι ἦλθον ἰουλοὶ CALL. *Ion.56 i s-au ivit repezi primele tuleie*; CALL. *Del.298*. II (entom.) specie de miriapod diplopod: ἔστι δ' ἔντομα καὶ ἅπτερα, οἶον ~ καὶ σκολόπενδρα ARSTT. *HA523b18 sunt insecte fără aripi, precum un miriapod și un scolopendru*; τὸ τῶν ἰούλων γένος ARSTT. *PA682b3 specia miriapozilor.*

[cf. οὔλος]

ιουλῶδης, ες [ἰ] *adj.* asemănător cu un miriapod: καθάπερ τοῖς ιουλῶδεσι ARSTT. *PA682a5 precum în cazul insectelor de felul miriapozilor.*

[ἰουλος]

Ἰουνία, ας, ἡ *subst.* (= lat. *Iunia*) Iunia, nume latin: PLUT. *Brut.7.1.*

[lat. *Iunia*]

Ἰούνιος, ου, ὁ *subst.* (= lat. *adj. Iunius*) Iunius, nume latin: Μάρκος ~ ἦν δικτάτωρ PLUT. *Fab.9.4 Marcus Iunius era dictator*; PLB. *11.20.3*, PLUT. *Cic.19.1*, id. *Galb.4.2.*

APP. BC1.7.60, id. *Hisp.*301 §.a.

[lat. *Iunius*]

Ἰούνιος, α, ον *adj.* (= lat. *Iunius*) de iunie: (gen.) τοῦ Ἰουνίου μηνός PLUT. *M.*284f *Iunia iunie*. // (masc.) **Ἰούνιος**, ου, ὁ *subst.* iunie: τὸν δὲ Ἰούνιον ἀπὸ τῆς Ἥρας PLUT. *Num.*19.3 [*o numesc*] *Iunie de la Hera* (lat. *Iuno*); PLUT. *M.*285b.

[lat. *Iunius*]

ἰόφ, *interj.* (exprimând prob. repulsia) oh!: (pasaj corupt) † ἰόφ.. ὄμ.. αὐθι κάββας νυ.. AESCH. *Supp.*828.

ιο-χέαιρα, ας, ἡ *adj.f.* aruncătoare de săgeți, săgetătoare: (epitet al Artemidei) Ἄρτεμις ~ IL. 6.428 *Artemis aruncătoare de săgeți (săgetătoare)*; ~ παρθένος P1. *P.*2.9 *fecioră săgetătoare*; IL. 20.39, id. 24.606, OD. 6.102, id. 11.172, HES. *Th.*14, (subst.) νείκεσεν ἰοχέαιραν ὄνειδείοις ἐπέεσσι IL. 21.480 *a batjocorit-o pe Săgetătoare cu vorbe de ocară*; IL. 9.538, εὐσκοπος ~ OD. 11.198 *Săgetătoarea care vede de departe*; ἐλαφηβό]λος ~ HES. *Fr.*23a.21 *aruncătoarea de săgeți care țintește după cerbi*.

[ἰός!, χέω]

ἴπες, ν. ἴψ: OD. 21.395.

ἰπνιος, α, ον *adj.* de latrină: (neut. pl.) CALL. *Hec.fr.*295.

[ἰπνός]

ἰπνο-κάης, ἑς *adj.* copt în cuptor: οὐδὲ ὄλον ἱπνοκαῆ εἶχομεν LUC. *Lex.*6 *aveam o oaie întregă coaptă în cuptor*.

[ἰπνός, καίω]

ἰπνο-λέβης, ἦτος, ὁ *subst.* ceaun pentru cuptor: LUC. *Lex.*8.

[ἰπνός, λέβης]

ἰπνο-πλάθος, ου, ὁ [ᾶ] *subst.* meșter de cuptoare: πηλὸς ὁ τῶν ἱπνοπλαθῶν PLAT. *Th.*147a *lut al meșterilor de cuptoare*.

[ἰπνός, πλάσσω]

ἰπνο-ποιός, ου, ὁ *subst.* meșter de cuptoare: LUC. *Prom.*Es2.

[ἰπνός, ποιέω]

ἰπνός, οὔ, ὁ *subst.* I cuptor, cămin, vatră: ἐπὶ ψυχρὸν τὸν ἰπνὸν Περιάνδρος τοὺς ἄρτους ἐπέβαλε HDT. 5.92 *Periandros a pus pâinile în cuptorul rece*; ὁ πατήρ εἰς τὸν ἰπνὸν ἐξελέλυθεν AR. *V.*139 *tatăl meu a intrat în cuptor*; AR. *Av.*436. II bucătărie: (despre un căine) παράξας εἰς τὸν ἰπνὸν ... τροφαλίδα τυροῦ ... κατεδήδοκεν AR. *V.*837 *lășnind în bucătărie a hărăit o bucată de brânză*. III felinar: ~ ... ἐλεφάντινος SOPH. *Fr.*275.815

(= Ar.Pl.815) *felinar de fildes*; ἰπνοὺς ἔχοντες, ἐν δὲ τοῖς ἰπνοῖσι πῦρ AR. *Pax*841 *având felinare, iar în felinare foc*. IV latrină: AR. *Fr.*353.

ἶπος, ου, ὁ, ἡ *subst.* greutate apăsătoare, povară: Αἴτναν ἔχεις ἶπον ἀνεμόεσσαν ἑκατογκεφάλα Τυφῶνος P1. *O.*4.7 *stăpânești Etna, povara bătută de vânturi de pe Typhon cel cu o sută de capete*; CALL. *Aet.fr.*177.

[cf. ἵπτομαι]

ἰτόω-ῶ, *vb.* [doar part. prez. pas. ἰτούμενος] a apăsa, a împovăra, a strivi: (pas.) ἰτούμενος ῥίζαισιν Αἰτναίαις ὑπο AESCH. *Pr.*365 *apăsat sub rădăcinile Etnei*; ἰπούμενος τὰς εἰσφορὰς AR. *Eq.*924 *striviit de taxele (de război)*.

[ἴπος]

ἰππ-αγρέτης, ου, ὁ *subst.* „hipagret”, ofițer al cavaleriei spartane; (trei la nr., ei comanda garda personală a regelui spartan, formată din 300 de efebi, și jucau rolul de agenți de legătură în diverse comunicări): αἰροῦνται τοῖνυν αὐτῶν οἱ ἔφοροι ἐκ τῶν ἀκμαζόντων τρεῖς ἄνδρας· οὗτοι δὲ ἰππαγρέται καλοῦνται XEN. *Lac.*4.3 *eforii aleg trei bărbați dintre cei aflați în floarea vârstei; aceștia sunt numiți ofițeri de cavalerie; (unic exemplu sg.)* XEN. *HG*3.3.9, (pl.) XEN. *HG*3.3.9.

[ἵππος, ἀγρέω]

ἰππ-ἄγωγός, ὄν *adj.* de transportat cai: ἰππαγωγὰ πλοῖα HDT. 6.48 *vase de transportat cai*; ARSTT. *Fr.*614, ARR. *An.*6.1.1, ἰππαγωγοὶ νέες HDT. 6.95 *corăbii de transportat cai*; THUC. 2.56, id. 4.42 ARR. *An.*2.19.1, (ac.) ἰππαγωγούς τριήρεις DEM. 4.16 *triere de transportat cai*; HDT. 7.21. // **ἰπᾶγωγός**, οὔ, ἡ *subst.* vas de transportat cai: ἰππαγωγῶ μιᾷ τριάκοντα ἀγούση ἰππέας THUC. 6.43 *într-o singură navă care transporta treizeci de călăreți*; AR. *Eq.*599, DEM. 10.19, τοὺς ἵππους εἰς τὰς ἰππαγωγούς ἐμβιβάσαντες LUC. *Nav.*32 *îmbarcând caii în vasele de transport*; ARR. *An.*6.2.4, id. *Ind.*19.7.

[ἵππος, ἄγω]

ἰππαδόν, ν. ἰππηδόν

ἰπάζομαι, *vb.* [viit. ἰπάσομαι, aor. ἰππασάμην] I (intrans.) I a conduce un car: Ἀντίλοχ' ἀφραδέως ἰπάζειαι IL. 23.426 *Antilochos, își conduce carul nebunește*. 2 (frecv.) a călări: (despre amazone)

τοξεύομέν τε καὶ ἀκοντίζομεν καὶ ἵππαζόμεθα HDT. 4.114 *tragem cu arcu, aruncam sulita și călărim;* (despre Pheidiprides) ἵππάζεται τε καὶ ξυνωρικεύεται AR. Nu.15 *călărește și conduce atelaje;* τὸν δὲ ἵπόδρομον ἵπέων ἵππαζμένων XEN. Ages.1.25 *hipodromul [era plin] de călăreți care călăreau;* ὅπως ἐν παντοίοις χωρίοις ~ δυνήσονται XEN. Eq.Mag.1.5 *cum ar putea călări în tot felul de locuri;* ~ μελετᾶν XEN. Eq.2.1 *a studia călăria;* (ἐπὶ + gen.) ἵππεῖς ἵππαζόμενοι ἐφ' ἵππων LXX Iez.23.6 *călăreți care călăresc pe cai;* ἐπὶ ψυλλῶν μεγάλων ἵππάζονται LUC. VH1.13 *călăresc pe purici mari;* XEN. Oec.11.17, (πρὸς + ac.) ἵππασάμενοι πρὸς τὴν Μεσσηνίην PLUT. Phil.18.8 *călărind către Messenia;* (tard. act.) IOS. A15.274.3, (pas.) γινώσκεις τοὺς εὖ ἵππαζομένους ἵππους PLAT. Ion540e *cinosti caii bine călăriți;* HDT. 4.111, XEN. HG3.4.16, id. Eq.Mag.3.9, id. Eq.10.1. IOS. B14.551.4, PLUT. Caes.17.7, id. Dio.49.4. II (tranz.) a străbate călare: τὴν χώραν ἵππασάμενοι PLUT. Luc.14.2 *străbătând călare finutul;* PLUT. Cam.23.6, id. Alex.42.6, id. Crass.28.2.

[ἵππος]

ἵππ-αιχμος, ον *adj.* care luptă pe cal: (ac.) λαὸν ἵππαιχμον Pl. N.1.17 *popor care luptă pe cai.*

[ἵππος, αἰχμή]

ἵππάκη, ης, ἡ [ᾱ] *subst.* brânză din lapte de iară: (la sciți) ἵππάκης βρωτῆρες ... Σκύθαι AESCH. Fr.198 *sciți mănecători de brânză de iară.*

[ἵππος]

ἵππ-ἄκοντιστής, οὔ, ὁ *subst.* călăreț înarmat cu lance: ARR. An.3.24.1, id. An.4.4.7, id. An.6.17.4 ș.a.

[ἵππος, ἀκοντιστής]

ἵππ-ἄλεκτροῦών, ὄνος, ὁ *subst.* „calo-cocoș”, grifon, (ființă fabuloasă, jumătate cal, jumătate cocoș): ξουθὸς ~ AESCH. Fr.134 „calo-cocoș” *sprinten;* (paratragic) AR. Pax1177, id. Av.800, id. Ra.932, (alături de alt animal fantastic, τραγέλαφος „tapocerb”) AR. Ra.937.

[ἵππος, ἄλεκτροῦών]

ἵππάπαϊ, *interj.* ihahaa!: (exclamație comică atribuită cailor, imitată după cea a mateloților) ἵππαπαϊ, τίς ἐμβαλεῖ; AR. Eq.602 *ihahaa, cine va văslî?*

[cf. ῥυππάπαϊ]

ἵππάριον, ου, τό *subst.* I căluț, ponei: τὰ ἵπάρια ἐς τὸ τλαιπωρεῖσθαι ARR. Tact.19.3 *căluții [sunt folositori] pentru munca grea.* II (fig. peior.) mârtoagă, gloabă: ἐπὶ πονηρῶν ἵππαρίων ἄγουσιν ἡμῶν τὰ χρήματα XEN. Cyr.1.4.19 *ne cheltuie banii pe niște gloabe amărate;* παραλαβὼν δὲ τοὺς ἵππεῖς φαύλοισ μὲν ἵππαρίοις PLUT. Phil.7.4 *primind călăreți cu niște mârtoage slabe.*

[dim. al lui ἵππος]

ἵππ-αρμοστής, οὔ, ὁ *subst.* (milit.) hipparh, comandant al călărimii: (la Sparta) τὸν δ' ἵππαρμοστήν ἐκέλευσε σὺν τῇ τῶν ἵπέων μόρα ... μεταδιώκειν XEN. HG4.5.12 *a poruncit ca hipparhul să urmărească cu trupa de călăreți;* XEN. HG4.4.10.

[ἵππος, ἄρμοστής]

ἵππαρχέω-ῶ, *vb.* [pf. ἵππάρχηκα Dem. 21.172] I (milit.) a îndeplini funcția de ἵππαρχος „hipparh”, a fi comandant al caveriei: (+ gen.) πέμπει ἐς αὐτοὺς πᾶσαν τὴν ἵππον, τῆς ἵππάρχεε Μασιστίος HDT. 9.20 *trimite la ei întreaga călărimă, al cărei comandant era Masistios;* ~ ἠξίωσε παρ' ὑμῖν ἵπέων DEM. 21.164 *a scotit potrivit să fie la noi comandant al călărimii;* HDT. 9.69, DEM. 4.27, (abs.) ἐπεθύμησας ~ XEN. Mem.3.3.1 *ți-ai dorit să fii comandant al călărimii;* LYS. 26.20, XEN. HG4.3.8, id. Ages.2.4, id. Eq.11.10, DEM. 21.174, PLB. 20.5.8, PLUT. M.578b, id. M.844b LUC. Gall.21, id. Nav.31 ș.a., (pas.) μαθεῖν ... ἵππαρχεῖν ἵππαρχηθέντα ARSTT. Pol.1277b10 *a învăța să fii comandant de călărimă, după ce ai fost simplu călăreț.* II (la Roma) a îndeplini funcția de *magister equitum*: APP. BC2.16.107, id. BC5.1.8.

[ἵππαρχος]

ἵππάρχης, ου, ὁ *subst.* I (= ἵππαρχος, milit.) hipparh, comandant al călărimii: οἱ ἵππαρχοὶ συνήψαν αὐτῷ LXX 2Rg.1.6 *hipparhii l-au împresurat;* Κάρανος ὁ ἵππάρχης ARR. An.4.5.7 *hipparhul Caranos;* PLB. 18.22.2, PLUT. Tim.32.1, APP. Mith.573, ARR. PostAlex.24 ș.a. II (la Roma) comandant al călărimii, lat. *magister equitum* sau *praefectus equitum* sau *praefectus alae*: κατέστησαν ἵππάρχην Μάρκον Μινύκιον PLB. 3.87.9 *l-au numit comandant al călărimii pe Marcus Minucius;* APP. BC3.14.98, IOS. B12.421.6.

[ἵππος, ἄρχω]

ἵππαρχία, ας, ἡ *subst.* I conducere a unui escadron de călărimie, funcția de ἵππαρχος „hipparh”: οὐκ ἄξιον ἵππαρχίας XEN. *Eq. Mag.* 3.13 *nedemn de conducerea unui escadron de călărimie*; PLUT. *Eum.* 1.5. II escadron de călărimie: (ac.) δύο δ' ἵππαρχίας ξενικός PLUT. *Eum.* 7.1 *două escadroane de călărimie străine*; ARSTT. *Pol.* 1322b3, PLB. 10.23.5, ARR. *An.* 4.4.6, id. *An.* 5.16.3, id. *Tact.* 18.3 *ș.a.*

[ἵππαρχος]

ἵππαρχικός, ἡ, ὄν *adj.* care aparține unui ἵππαρχος „hipparh” (comandant de călărimie): ἵππαρχικὸν δὲ καὶ τὸ διδάσκειν τὴν πόλιν XEN. *Eq. Mag.* 5.13 *este datorice unui comandant de călărimie să explice cetății*; (titlu al unui tratat al lui Xenophon, lat. *de equitum magistro*) ~ (sc. λόγος) XEN. *Eq. Mag.* 1.1 *comandantul de călărimie*.

[ἵππαρχος]

ἵππαρχος, ου, ὁ *subst.* I conducător al cailor: (epitet al lui Poseidon) υἱὸς ἵππάρχου Ποσειδάωνος ἄναξ Pl. *P.* 4.45 *fiul regesc al lui Poseidon, conducător al cailor*. II (milit.) hipparh, comandant al călărimii (cavaleriei): πάσης τῆς ἵππου εἶναι ~ HDT. 7.154 *hipparh al întregii călărimii*; ἠρέθη ... ~ AR. *Av.* 799 *a fost ales comandant al călărimii*; XEN. *HG* 2.4.8, id. *Mem.* 3.3.1, id. *An.* 3.3.20, id. *Cyr.* 8.3.25, THUC. 4.72, DEM. 4.27, id. 9.27, id. 18.184, PLUT. *Cam.* 5.1, id. *Fam.* 4.1, id. *Arist.* 4.1.

[ἵππος, ἄρχω]

ἵππῆς, ἄδος, ἡ *adj.f.* de călăreț: ἄνδρας ... ἵππάδα στολὴν ἐνεσταλμένους HDT. 1.80 *oameni îmbrăcați cu haine de călăreți*; (la Atena) πρὸ τῶν ἵππάδων πυλῶν PLUT. *M.* 849c *în fața Porților Călăreților*. // (sc. τάξις) **ἵππῆς**, ἄδος, ἡ *subst.* I (la Atena) ordin ecvestru, ordin al călăreților (ἵππεῖς): τρίτου τέλους τῆς καλουμένης ἵππάδος ARSTT. *Pol.* 1274a21 *a treia clasă este cea ecvestră*; (într-o inscripție) θητικοῦ ἀντὶ τέλους ἵππάδ' ἀμειψάμενος ARSTT. *Ath.* 7.4 *trecând din ordinul theților în cel al cavalerilor*. II (subînț. τάξις sau τιμή) taxă a ordinului călăreților: ἵππάδα δὲ τελῶν ἄρχειν ἠξίου τὰς ἀρχάς IS. 7.39 *socotea că trebuie să-și asume magistratura plătind taxa de călăreț*; τούτους ἵππάδα τελοῦντας ἐκάλουν PLUT. *Sol.* 18.1 *ii numea plătitori ai taxei călăreților*; ARSTT. *Fr.* 388.1.

[ἵππος]

ἵππῶσία, ας, ἡ *subst.* I exercițiu de călărie, manevră de echitație: οἰκαδ' ἐξ ἵππασίας βυδίζων AR. *Ach.* 1165 *mergând acasă de la exercițiul de călărie*; τὴν τε ἵππασίαν ἐθαύμαζον ἐκ τοῦ στρατοπέδου ὀρῶντες XEN. *An.* 2.5.33 *erau uimiți văzând manevrele călărimii de pe câmpul de luptă*; ἵππασάμην ἵππασίαν XEN. *Oec.* 11.17 *am practicat călăria*; τοὺς ἐν ταῖς ἵππασίαις λακτίζοντας ἵππους XEN. *Eq. Mag.* 1.15 *cei ce îmboldesc caii în timpul exercițiilor de călărie*; βραχείας τὰς ἵππασίας ποιεῖσθαι XEN. *Eq.* 8.9 *a face scurte exerciții de călărie*; XEN. *Eq.* 6.11, id. *Eq.* 10.2, ἔποχον ταῖς ἵππασίαις PLUT. *Mar.* 34.5 *practicând exercițiile de călărie*; PLAT. *Sp.* 396a, ARR. *An.* 3.8.7. II conducere a carului: ἐπιλελησμένον τῆς ἵππασίας LUC. *DDeor.* 20.1 *uitând de conducerea carului*; LUC. *Astr.* 19. III (milit.) călărimie: ἀπὸ φωνῆς χρεμετισμοῦ ἵππασίας ἵππων αὐτοῦ LXX *Ier.* 8.16 *din glasul nechezatului călărimii cailor lui*; ἡ ~ σου σωτηρία LXX *Od.* 4.8 *călărimia Ta [este] mântuirea*; LXX *Av.* 3.8 οἳοί ἦσαν ἐξελίσσειν τὴν ἵππασίαν ἐς κύκλους ARR. *An.* 4.4.7 *erau în stare să-și dispună călărimia în cercuri*.

[ἵππάζομαι]

ἵππάσιμος, ον ἢ ος, η, ον [ᾶ] *adj.* I accesibil călărimii: ἵππάσιμον ποιήσαντες τοῦτον τὸν χῶρον HDT. 5.63 *pregătind acest loc pentru a fi accesibil călărimii*; οὔτε ἵππασίμη ἡ χώρα ἦν ἡ Ἄττικὴ HDT. 9.13 *Attica nu era un loc potrivit pentru (lupta cu) călărimia*; συνελάσας εἰς τὰ ἵππάσιμα χωρία τὰ θηρία XEN. *Cyr.* 1.4.14 *adunând sălbăticiunile în locurile accesibile călărimii*; τῶν πεδίων ἵππασίμων ὑπαρχόντων PLB. 10.49.5 *fiind câmpii accesibile călărimii*; HDT. 2.108, ARSTT. *Pol.* 1321a8, IOS. *BI* 2.549.1, id. *BI* 3.17.1, ARR. *An.* 2.8.10, id. *An.* 3.8.7. // **ἵππάσιμον**, ου, τὸ *subst.* loc accesibil cailor: μέχρι τοῦ ἵππασίμου XEN. *HG* 7.2.12 *până în locul unde putea acționa călărimia*; τὰ ἵππάσιμα PLUT. *Crass.* 22.2 *locuri prielnice călărimii*; τῶν στερεῶν καὶ ἵππασίμων ἀποτεμόμενος τοὺς πολεμίους PLUT. *Sull.* 21.1 *separându-i de dușmani de locurile solide și accesibile călărimii*. II (fig.) care poate fi încălecat / dus de frâu, îmblânzit: (despre Alexandru) τοῖς κόλαξιν ἑαυτὸν ἀνεικὸς ἵππάσιμον PLUT. *Alex.* 23.7 *lăsându-se dus de frâu de către lingușitori*.

[ἵππάζομαι]

ἵπαστής, οὔ, ὁ *adj.m.* infocat. focos, sireap: (eritet al calului) τὸν ἵππον τοιοῦτον ἐπικαλοῦσιν ... ἵπαστήν XEN. *Eq.*10.17 *numesc un astfel de cal ... sireap.*

[ἵπάζομαι]

ἵπαστικός, ἤ, ὄν *adj.* bun călăreț: (despre Alkibiades) PLUT. *Alc.*23.5.

[ἵπάζομαι]

ἵπαστός, ἤ, ὄν *adj.vb.* care poate fi călărit: τῶν μὲν γὰρ ἵπαστῶν γίνεται μικρὸς διὰ τὴν τρίψιν ARSTT. *HA*576b17 [*canimul*] *cailor de călărie se micșorează din cauza frecării.*

[ἵπάζομαι]

ἵπάστριαι, ὠν. αἰ *adj.f.* care pot fi călărite: (despre dromaderi) ἔπεμψαν ἵπαστρίας καμήλοις ἀγγέλους PLUT. *Eum.*15.8 *au trimis mesageri pe cămile de călărie (= dromaderi).*

[ἵπάζομαι]

ἵπ-άφεις, εως, ἡ *subst.* linie de start în cursele de cai: ἐπὶ τῶν ἵππαφέσεων PLB. *Fr.*52 *la liniile de start.*

[ἵππος, άφεις]

ἵπεία, ας, ἡ *subst.* I cursă călare, cavalcadă: ἄ πρόσθεν πολῦπονος ~ SOPH. *El.*502 *dueroasa cursă cu caii de alătădă; ἵπείαισι θοάξεις* EUR. *Ph.*794a *te repezi cu curse de cai; χθόνα Θεσσαλων ἵπείαις ἐδάμαζον* EUR. *HF*374 *cucereau pământul thessalian prin cavalcade.* II călărime: ἵπείας τ' ἄγρας ἐλάφων EUR. *Ion*1161 *călăreți care vânează cerbi; νομίζουσι κρείττω εἶναι ἀπάσης τῆς βασιλέως ἵπείας* XEN. *An.*5.6.8 *cred că este mai puternică decât călărimea regelui; XEN. Cyr.*8.8.19. *id. Ages.*1.23.

[ἵπεύω]

ἵππειος, α, ὄν *adj.* de cal, al calului: ἵππειον ... ζυγόν IL. 23.392 *jug tras de cai; φάτνη ἐφ' ἵππειῆ* IL. 10.568 *la ieslea de cal; ἄφ' ἵππειὸν ὀπλέων* IL. 20.501 *din copitele cailor; (ac.) ἵππειον λόφον* IL. 15.537 *greabăn; ἐφ' ἵππειῆσι κάπησι* OD. 4.40 *în jgheaburile cu hrană pentru cai; ἵππειὸς ἐν ἔντεσσι* PI. *O.*13.20 *în hamuri de cai; ἵππειῶ γένει πολεῶν* SOPH. *Ant.*341 *întrucând brazda cu calul; ὄχημ' ἵππειον* EUR. *Hipp.*1355 *vehicul tras de cai; ἵππειὸς <δ'> ἐν δίφροισι* EUR. *IT*214 *în care trase de cai; τὸ ἵππειον [γάλα]* ARSTT. *HA*522a28 *lapte de iară; IL.* 5.799, *HES. Sc.*321, *PI. O.*13.68, *id. N.*9.22, *EUR. Alc.*66, *id. Heracl.*845, *id. Rh.*416, *CALL. Dian.*50.

[ἵππος]

ἵπ-ἐλάφος, ου, ἡ *subst. propr.* „cal-cerb”, tir de antilopă: τὰ δὲ τῶν ἵπελάφων κέρατα παραπλήσια τοῖς τῆς δορκάδος εἰσὶν ARSTT. *HA*499a8 *antilopele au coarnele asemănătoare cu cele ale gazelor; ARSTT. HA*498b32.

[ἵππος, ἔλαφος]

ἵπερος, ου, ὁ *subst.* (com. după numelor altor boli, cf. ἵκτερος, ὑδερὸς) „cabalită” (pasiune nebună pt. cai): ἵπερόν μου κατέχεεν τῶν χρημάτων AR. *Nu.*74 *a răspândit „cabalită” peste averea mea.*

[ἵππος, ἔρωσ]

ἵπευμα, ατος, τό *subst.* cursă pe cal sau cu carul: ἵπεύμασιν λαβόντες αὐτοῦς EUR. *IT*1428 *capturându-i prin curse cu caii; (despre Νύξ „Noapte”) μακρὸν ~ διώκεις* AR. *Th.*1066 (= *Eur.Fr.*114.2) *urmezi un drum lung cu carul.*

[ἵπεύω]

ἵπεύς, εως, ὁ *subst.* {ep. și ion. nom. pl. ἵπτης IL. 4.144, OD. 24.70, *HES. Sc.*305, *Theoc.* 17.93; dat. pl. ἵπτησσι *HES. Th.*439, *Theoc.* 24.128, *A.Rh.* 3.1274; att. nom. pl. ἵπτης *Thuc.* 1.107, *Eur. Supp.*666, *Ar. Eq.*225, *Agg. Tac.*40.4 ș.a.} I luptător în care: ταχέες δ' ἵπτης IL. 23.287 *luptători iuți în care; ἵπεῦσιν μὲν πρῶτ' ἐπετέλλετο* IL. 4.301 *le-a dat poruncă luptătorilor în care; (în op. cu pedestrașii) πεζοὶ θ' ἵπτης τε* OD. 24.70 *și pedestrași și luptători în care; IL.* 11.529. II călăreț: τις ~ ἄστν τὸ Περσῶν ἀφικνεῖται *AESCH. Pers.*14 *nici un călăreț nu sosește în cetatea persilor; (frecv. milit.) οἱ ἵπτης οἱ τῶν Βοιωτῶν* *THUC.* 4.72 *călăreții beoțienilor; ἵπεῦσι δ' ἵπτης ἦσαν ἄνθρωπλισμένοι* EUR. *Supp.*666 *erau ruși să lupte călăreți cu călăreți; PLB.* 1.30.11, *PLUT. Per.*35.1 ș.a. III (sens social și politic) I (la Atena ἵπταις / ἵπτης) Călăreți / Cavalieri, clasă a aristocrației grecești primitive; a doua clasă în constituția lui Solon: ἵπτης ἄνδρες AR. *Eq.*225 *cavalieri; ARSTT. Pol.*1297b.18 ș.a. 2 (la Sparta, pl.) Călăreți / Cavalieri, escortă de 300 de călăreți în slujba regelui; τριηκόσιοι Σπαρτιητέων λογάδες ... Ἴπτεές καλέονται *HDT.* 8.124 *trei sute dintre spartani sunt numiți „Cavalieri”.* 3 (la Roma, pl. = lat. *equites*) ordinul călăreților / cavalerilor: *APP. BC*1.5.36.

[ἵππος]

ἵπευτής, οὔ, ὁ I (*subst.*) călăreț: ἵπευτᾶν

Νομάδων δι' ὄμιλον Pl. P.9.123 *prin multimea cālăreșilor nomazi*. **II** (*adj.*) cālăre: (ac.) τὸν ίπευτάν τ' Ἀμαζόνων στρατὸν EUR. HF408 *ceata cālăre a amazoanelor*.

[ίπεύς]

ίπεύω, *vb.* [viit. ίπεύσω, aor. ίπευσα] **I** a cālări: εἶ τις ~ ἢ τοξεύειν οἶδεν PLAT. 2Alc.145c *dacă cineva știe să cālărească sau să tragă cu arcu!*; ~ ἐφ' ίππων PLAT. R.467e *a încăleca pe cai*; (despre Dionysos) ἐπ' ὄνου τὰ πολλὰ ίπεύοντα LUC. Ba.2 *călăringind de cele mai multe ori pe un măgar*; (+ *adv.*) κακῶς ~ ISOC. 1.27 *a fi un prost cālăreș*; PLAT. Hp.Mi.375a, (frecv. milit.) οἱ ίπεύοντες XEN. HG6.1.8 *călăreșii*; βοῶν μῆθ' ίπεύοντος αὐτοῦ ... δεῖσθαι PLUT. Cam.37.2 *strigând că nu are nevoie de el [luptând] cālăre*; (med.) ἦσαν ίπεύεσθαι ἀγαθοί HDT. 1.79 *erau buni la cālărie*; οὐδ' ~ διδάσκων τὸν υἰὸν PLUT. Ca.Ma.20.6 *fără să-și învețe fiul să cālărească*; LYS. 16.3, XEN. HG3.1.4, id. Cyr.5.2.17, id. Ages.1.25, ARSTT. HA576a21, LXX Iez.23.23 *ș.a.* **II** a goni (precum un cal), a galopa: πρὸς γέροντος ίπεύει φόνον EUR. HF1001 *gonește către uciderea bătrânului*; (fig.) Ζεφύρου πνοαῖς ίπεύσαντος ἐν οὐρανῶι EUR. Ph.212 *Zephyros galopând prin cer cu brizele lui*; ίπεύοντος ἡλίου κύκλοι EUR. Ion41 *soarele gonind în cerc*. **III** a se îndeltnici cu cālăria: (imper.) ίπευε AR. Nu.1406 *ocură-te cu cālăria!*

[ίπεύς]

ίππ-ηγός, ὄν *adj.* (= ίππ-ἄγωγός) care transportă cai: (ac.) τὰς ίππηγούς ναῦς PLB. 1.27.9 *corăbii de transportat cai*; (fără subst.) ἐπέστησαν τὰς ίππηγούς PLB. 1.26.14 *au așezat corăbiile care transportau cai*; PLUT. Pyrrh.15.2.

[ίππος, ἄγω]

ίππηδόν, *adv.* {dor. ίππαδόν Aesch. Supp.431} **I** ca un cal: ἀπὸ βρετέων ... ἀγομέναν ίππαδόν AESCH. Supp.431 *tărătă de cosițe ca de hățurile unui cal*; ἄγεσθαι ... ~ πλοκάμων AESCH. Th.328 *sunt trase de păr precum caii*. **II** ca un cālăreș: αἴρεται ~ εἰς τὸν ἀέρ' ἐπὶ τοῦ κανθάρου AR. Pax81 *se ridică în aer cālăre pe căvâbuș*.

[ίππος]

ίππηες, (ep. și ion.) *v.* ίπεύς

ίππηλάσιος, *α.* ὄν *adj.* pe care se poate merge cu carul: ίππηλασίη ὁδός IL. 7.340 *drum de care*; IL. 7.439.

[ίππηλατος]

ίππ-ηλάτα, ὁ *subst.* [doar ep. nom.] conducător de car, lupțător din car: (mereu + nume propriu) ~ Τυδεὺς IL. 4.387 *Tydeus, conducător de car*; (despre Peleus) IL. 7.125, id. 9.438, id. 11.772, id. 18.331, (despre Phoenix) IL. 9.432, id. 16.196, id. 19.311, (despre Oineus) IL. 9.581, (despre Nestor) OD. 3.436, id. 3.444, (despre Keryx) HES. Fr.228.1.

[cf. ίππηλάτης]

ίππηλάτας, *v.* ίππηλάτης

ίππηλάτέω-ᾶ, *vb.* (propr. a îmboldi calul) a cālări, a conduce un car: ἀνεπτέρωκεν ᾧσθ' ~ AR. Av.1443 *[i-]a dat aripi pentru a conduce carul*.

[ίππηλάτης]

ίππ-ηλάτης, ὄν, ὁ [ᾶ] *subst.* {dor. nom. ίππηλάτας Aesch. Pers.126} conducător de car, vizitiu: πῶς δ' αὖ γεφύρας διαβαλοῦσ' ίππηλάται EUR. Rh.117 *cum vor conduce vizitiu carele pe poduri*; AESCH. Fr.443. // *adj.m.* cālăre: πᾶς ίππηλάτας καὶ πεδοστιβῆς λεῶς AESCH. Pers.126 *întreg poporul cālăre și pe jos*.

[ίππος, ἐλαύνω]

ίππηλάτος, ὄν *adj.* pe care se poate merge cu calul / carul: οὐ γάρ τις νήσων ~ OD. 4.607 *nu-i nici una din insule cu cai pentru care*; (despre Ithaca) τρηχεῖα καὶ οὐχ ~ OD. 13.242 *[pământ] bolovănos și pe care nu se poate merge cu carul*; λαβῶν ίππηλάτον Ἄργος THEOC. 24.131 *capturând Argosul cel bun de umblat cu carul*; (despre Elis) THEOC. 22.156, (despre un drum) LUC. Rh.Pr.3, IOS. A114.441.5.

[ίππος, ἐλαύνω]

ίππ-ημολγός, ὄν *adj.* băutor de lapte de iarpă: (nume dat unui trib scitic) ἀγαῶν ίππημολγῶν IL. 13.5 *mult vestiții Băutori de lapte de iarpă*; (ac. pl.) Σκύθας ίππημολγούς HES. Fr.150.15 *sciți băutori de lapte de iarpă*; (despre cymerieni) CALL. Dian.252.

[ίππος, ἀμέλω]

ίππι-άναξ, ακτος, ὁ [ᾶν] *subst.* comandant de cālărimie / cavalerie: AESCH. Pers.996.

[ίππος, ἄναξ]

Ἰππίας, ὄν, ὁ *subst.* Hippias, nume grec: (tată al lui Peisitratos) THUC. 1.20, (sofist) PLAT. Prt.347a, PLUT. Lyc.23.1 *ș.a.*

ίππ-ιατρός, οὐδ, ὁ *subst.* (propr.) doctor de cai, ext. veterinar: ~ ἠθέλησα γενέσθαι AESOP. 1.198 *am vrut să mă fac veterinar*.

[ίππος, ιατρός]

ἵππικός, ἡ, ὄν *adj.* [superl. -ώτατος] **I** de cal: ἵππικῶν ἐκ πλευμόνων AESCH. *Th.*61 *din plămâniî cailor*; ἵππικαὶ πνοαί SOPH. *El.*719 *spume de cal*; ἵππικοῖς ἐπὶ ζυγοῖς EUR. *Heracle.*854 *pe jugul cailor*; δεσπότης μὲν ἵππικοῖσιν ἦθεσιν ... ζυνοικῶν EUR. *Hipp.*1219 *stăpân obișnuît cu nănavurile cailor*; λύεθ' ἵππικὰς φάτνας EUR. *Hel.*1180 *deschideți stăulele cailor*; (com.) νόσος μ' ἐπέτριψεν ἵππική AR. *Nu.*243 *m-a ras o boală a cailor*. // (masc. sg.) **ἵππικός**, οὔ, ὁ *subst.* priceput în ale cailor, grăjdar: (milit.) οἱ ἵππικοὶ ἢ οἱ ἄφιπποι PLAT. *Prt.*350a *cei ce se pricep la călărie sau cei ce nu se pricep*; ἵππους οὐ πᾶς ἐπίσταται θεραπεύειν ἀλλὰ ὁ ~ PLAT. *Euthphr.*13a *nu oricine știe să se îngrijească de cai, ci doar grăjdarul*. **II** de călăreț, călăre: (gen.) ἵππικοῦ τ' ὄχλου EUR. *Anđr.*759 *oaste de călăreți*; τὸ μὲν πλέον πεζὸν ἦν, τριτημόριον δὲ μάλιστα ἵππικόν THUC. 2.98 *cea mai mare parte [din armată] era formată din pedestrași, iar a treia parte era din călăreți*; ἵππικὸν στρατεύμα XEN. *Cyr.*3.3.26 *armată călăre*; ἵππικαῖς τάξεις XEN. *Eq.*Mag.4.3 *în formații de cavalerie*; (ac. pl.) ἵππικὰς δυνάμεις DEM. 18.184 *trupele de cavalerie*; μάχη ἢ ἵππική ARR. *An.*6.11.5 *luptă de cavalerie*; (cu sens obscen, superl.) ἵππικώτατον γάρ ἐστι χρῆμα κάποχον γυνή AR. *Lys.*677 *femeia e o chestie foarte bună la călărit și la ținutul tare în șa*; PLB. 9.42.2, LXX *IMac.*15.38, PLUT. *Lyc.*30.4 *ș.a.* // (neut. sg.) **ἵππικόν**, οὔ, τὸ *subst.* (milit.) călărime, cavalerie: τὸ Κάδμου διεφύλασσον ~ EUR. *Supp.*682 *urmărind călărimea lui Cadmos*; μὴ ἀντιπράσχωσιν ἡμῖν ... ὧ ἀμννούμεθα ~ THUC. 6.21 *să nu ne pună la dispoziție cavaleria cu care să ținem piept*; τὸ ~ εἰς τὸ Μαιάνδρου πεδίου κατέστησεν XEN. *HG*3.4.21 *a așezat călărimea în câmpia Maiandruului*; ὁ ἀριθμὸς τῶν στρατευμάτων τοῦ ἵππικοῦ NT *Aroc.*9.16 *numărul oștirilor de călărime*; HDT. 7.87, THUC. 2.98, XEN. *HG*3.1.5, id. *An.*6.5.29, DEM. 18.311, ARR. *An.*2.11.7 *ș.a.* // (subînț. τέχνη) **ἵππικῆ**, ἡς, ἢ *subst.* arta călăriei, echitație: ὄνειροπολεῖ γὰρ καὶ καθεύδων ἵππικὴν AR. *Nu.*27 *visază la călărie și atunci când doarme*; (titlu al unui unui tratat al lui Xen.) περὶ ἵππικῆς XEN. *Eq.*1.1 *despre echitație*; PLAT. *La.*182a, id. *R.*342c, ISOC. 7.45, ARSTT. *Pol.*1277a18. // **ἵππικά**, ὧν, τὰ *subst.* arta

călăriei: PLAT. *Alc.*124e. **III** (cu sens politic) ecvestru, care aparține ordinului ecvestru: ὁ Κικέρων ... ἦν ἐξ ἵππικοῦ πατρός, οὐ βουλευτοῦ PLUT. *Cic.*11.3 *Cicero se trăgea din ordinului ecvestru, nu din cel senatorial*. **IV** de car: ἀγῶνα γυμνικὸν καὶ ἵππικὸν ἐπιστάσι HDT. 1.167 *organizează o întrecere gimnică și o cursă cu carele*; ἵππικῶν ἐξ ἀντύγων SOPH. *Ai.*1030 *de druggi carului*; ἐν δὲ τοῖς ἵππικοῖς ἀγῶσιν PLUT. *Rom.*14.4 *în întrecerile cu carele*; SOPH. *El.*698, XEN. *Oec.*7.10, id. *Hier.*9.11, DEM. 61.29, PLUT. *M.*280a *ș.a.*

[ἵππος]

ἵππικῶς, *adv.* [superl. -ώτατα] ca un călăreț: ἵππικώτατα ... προκινδυνεύωσιν XEN. *Oec.*21.7 *își riscă viața ca un foarte bun călăreț*.

[ἵππικός]

ἵππιος, ον *și* ος, α, ον *adj.* [var. Ἴππιος Πι. *O.*13.82] **I** de cal: διὰ δέ τοι γενύων ἵππίων AESCH. *Th.*122 *prin făcile cailor*; σθένος ἵππιον Πι. *P.*2.12 *tăria calului*; (gen. pl.) ἵππίων <ἀέ>θλων Πι. *N.*9.9 *întreceri de cai*; μόλοιτέ ποθ' ἵππιον οἴμων EUR. *Hel.*1495 *veniți pe drumul de cai* (sc. *veniți călăre pe drum*); EUR. *El.*825. **II** călăreț, cavaler, ecvestru (de călăreț, călăre): μὰ τὴν ἄνασσαν ἵππῖαν Ἀμαζόνα EUR. *Hipp.*307 [ju] *pe stăpâna călăreață, Amazoana*; (epitet al lui Poseidon) ~ ... ἄναξ AESCH. *Th.*130 *stăpân cavaler*; δῶμαθ' ἵππίου θεοῦ EUR. *Ph.*1707 *sălaşe ale zeului ocrotitor al călăreților*; AR. *Nu.*83-4, PLUT. *Rom.*14.3, (epitet al Athenei) θέμεν Ἴππία βομόν εὐθύς Ἀθᾶνα Πι. *O.*13.82 *a ridică de îndată un altar Athenei Ecvestre*; οἱ τὰν ἵππῖαν τιμῶσιν Ἀθᾶναν SOPH. *OC*1070 *cei ce o cinstesc pe Athena ecvestră*; (muz.) στεφανῶσαι κείνον ἵππίω νόμῳ Πι. *O.*1.101 *a-l încorona pe acela cu imnul călăreților*. **III** bogat în cai: ἵππιόν τ' Ἄργος EUR. *IT*700 *Argos bogat în cai*; Πι. *I.*7.11, EUR. *Or.*1621, CALL. *Fr.*562.

[ἵππος]

ἵππιο-χαίτης, ου, ὁ *adj.m.* (despre panașul coifului lui Hector) ἰδέ λόφον ἵππιοχαίτην IL. 6.469 *văzu creasta zburlită din coamă de cal*.

[ἵππιος, χαίτη]

ἵππιο-χάρμης, ου, ὁ **I** (*subst.*) **I** luptător din car: (ac.) Τρωῖλον ἵππιοχάρμην IL. 24.257 *Troilos, meșter în lupta din car*; (despre Amythaon) OD. 11.259, (despre Aiolos)

HES. *Fr.*9.2, (despre alții) HES. *Fr.*7.2, id. *Fr.*205.1 **2** *luptător călare*: Ἀρτεμβάρης ~ AESCH. *Pers.*29 *Artembares, luptător călare*. **II** (*adj.*) de călăreți care luptă: ἐπέσκηψε δὲ Πέρσαις ... ἵπποχάρμας τε κλόνοους AESCH. *Pers.*97 [*Soarta*] *le hārāzi perșilor încāierāri de călăreți în luptă*.

[ἵππιος, χάρμη]

ίππο-βάμων, ον [ᾱ] *adj.* |gen. -ονος| **I** care înaintează *călare*: (ac.) τὸν στρατὸν Ἀριμασπὸν ἵπποβάμων' AESCH. *Pr.*805 *armata călare a arimaspilor*; (fig.) ῥήμαθ' ἵπποβάμονα AR. *Ra.*821 *cuvinte urcate în șaua calului (sc. pompoase)*. **II** care înaintează precum un cal sau folosit ca un cal: ἵπποβάμοσιν καμήλοις AESCH. *Supp.*284 *pe cămile care pășesc precum caii (sau înșeu-ate precum caii)*. **III** care înaintează cu picioare de cal: (despre Centauri) ἵπποβάμονα στρατὸν θηρῶν SOPH. *Tr.*1095 *armata de dihānii care înainta cu picioare de cal*.

[ἵππος, βαίνω]

ίππο-βάτης, ου, ὁ [ᾱ] *subst.* {dor. ἵπποβάτας Eur. *IA*1059} (*propr.* cel care merge pe cal) *călăreț*: AESCH. *Pers.*26, (*adj.*) θίασος ἔμολεν ἵπποβάτας Κενταύρων EUR. *IA*1059 *a venit un pâlț de Centauri călare*.

[ἵππος, βαίνω]

ίππο-βότης, ου, ὁ *subst.* crescător de cai: (gen., pasaj corupt) Ἀτρέως ἵπποβότα EUR. *Or.*1000 *Atrous, crescător de cai*; (clasă socială în Chalkis și Euboia) οἱ ἵπποβόται *hippoboți*; οἱ δὲ ἵπποβόται ἐκαλέοντο οἱ παχέες τῶν Χαλκιδέων HDT. 5.77 *hippoboții se numeau bogătașii chalcidienilor*; Χαλκιδέων μὲν τοὺς ἵπποβότας λεγομένους πλούτῳ καὶ δόξῃ διαφέροντας ἐξέβαλεν PLUT. *Per.*23.4 *dintre chalcidieni, pe cei așa numiți „hippoboți”, care se distingeau prin avere și faimă, i-a alungat*; HDT. 6.100, ARSTT. *Fr.*603.

[ἵππος, βόσκω]

ίπό-βοτος, ον *adj.* {ep. gen. sg. ἵπποβότοιο IL. 2.287} hrănitōr de cai: (frecv. epitet al Argosului) Ἄργος ἔς ἵπόβοτον IL. 3.75 *în Argosul [cu pajști] hrănitōare de cai*; IL. 2.287, id. 6.152, id. 9.246, OD. 3.263, id. 4.99, id. 4.562, HES. *Fr.*257.3, EUR. *Supp.*365, id. *Tr.*1087, THEOC. 24.123, (despre cetatea Trica) IL. 4.202, (despre Elis) OD. 21.347, (despre Phthia) τῶν ἵπποβότων Φθίας πεδίων EUR. *Andr.*1229 *câmpiile hrănitōare de cai ale Phthiei*; (în alte con-

texte) λείμων ~ SAPPH. 2.9 *pășune hrănitōare de cai*; OD. 4.606.

[ἵππος, βόσκω]

ίππο-βουκόλος, ου, ὁ *subst.* păstor de cai: Πολύβου δὲ νιν λαβόντες ἵπποβουκόλοι EUR. *Ph.*28 *luându-l păstorii de cai ai lui Polybos*; SOPH. *Fr.*1149a.

[ἵππος, βουκόλος]

ίππο-γέρανοι, ον, οἱ *subst.* călăreți pe cocori: ἵππογέρανοι δὲ πεντακισχίλιοι LUC. *VH*1.13 *cinci mii de călăreți pe cocori*.

[ἵππος, γέρανος]

ίππο-γνώμων, ον *adj.* |gen. -ονος| (*propr.* care judecă bine caii) *ext.* cunoscător, priceput: ἔχω δὲ τούτων θυμὸν ἵππογνώμονα AESCH. *Fr.*243 *am sufletul priceput la aces-tea*.

[ἵππος, γνώμη]

ίπό-γῦποι, ον, οἱ *subst.* călăreți pe vulturi: ἵπόγυποι οὔτοί εἰσιν ἄνδρες ἐπὶ γυπῶν μεγάλων ὀχοῦμενοι LUC. *VH*1.11 *acești călăreți pe vulturi sunt oameni care călăresc pe niște vulturi mari*; LUC. *VH*1.29, id. *VH*1.27.

[ἵππος, γύψ]

ίπό-δάμος, ον *adj.* (*propr.* îmblânzitor de cai) *ext.* meșter la cai, priceput la cai: ἵπόδαμοι Τρῶες IL. 4.509 *troieni pricepuți la cai*; (despre Castor) IL. 3.237, HES. *Fr.*198.8, (frecv. epitet al eroilor) (despre Atreus) IL. 2.23, (despre Tydeus) IL. 4.370, (despre Diomedes) IL. 5.415, (despre Antenor) IL. 6.299, (despre Hector) IL. 7.38, AESCH. *Fr.*205a, (despre Nestor) OD. 3.17, (despre Kyknos) HES. *Sc.*346, (despre Hercules) HES. *Fr.*33a.27, (despre danai) PI. *Fr.*183, PI. *N.*4.29.

[ἵππος, δαμάω]

ίππο-δάσεια, ας, ἡ [ᾱ] *adj.f.* împodobit cu o coamă deasă de cal: ~ κόρυς IL. 17.295 *coif cu o creastă din păr de cal*; (ac. pl.) κυνέας χαλκήρεας ἵπποδασείας OD. 22.111 *coifuri de aramă cu creste din coamă de cal*; IL. 3.369, id. 4.459, id. 6.9, id.13.714, id.15.535.

[ἵππος, δασύς]

ίπό-δεσμα, ον, τὰ *subst.* dârlogi, curelele cu ajutorul cărora se conduce calul: οὐθ' ἵποδέσμων ... μεταστρέφουσαι EUR. *Hipp.*1225 *fără să fină seama de dârlogi*.

[ἵππος, δέω]

ίππο-δέτης, ου, ὁ *adj.m.* care încinge calul:

ίπποδέτην ρυτήρα λαβών SOPH. *Ai.241 aru-
când șleaul care încinge calul.*

[ίππος, δέω]

ίππο-διώκτας, ου, ὁ *adj.m.* (dor.) care călă-
rește caii (la curse): ὁ Θεσσαλὸς ~ Ἅγις
THEOS. 14.12 *thessalianul Agis care
aleargă caii.*

[ίππος, διώκτης]

ίπποδρομία, ας, ἡ *subst.* cursă de cai sau de
care: ίπποδρομίαν ἄξετε AR. *Pax899 veți
conduce o cursă de cai;* πρὶν δὴ οἱ Ἀθηναῖοι
τότε τὸν ἀγῶνα ἐποίησαν καὶ ίπποδρομίας
THUC. 3.104 *mai înainte ca atenienii să in-
troducă atunci întrecerea și curse de cai;* ἐν
τῇ ίπποδρομίᾳ τῇ ἐπὶ Πατρόκλῳ PLAT.
*Ion537a în întrecerea de cai în cinstea lui
Patroclus;* ίπποδρομίαν ποιήσαντες XEN.
HG3.2.5 oragnizând o alergare de cai;
Παναθηναίων τῶν μεγάλων ~ XEN. *Smp.1.2
cursă de cai la Marele Panathenee;* ἐν ταῖς
θεατρικαῖς ίπποδρομίαις PLUT. *Sull.18.4
așa cum se obișnuiește în cursele de care la
spectacole;* (lat. *ludus Troiae*) τὴν παιδικὴν
καὶ ἱερὰν ίπποδρομίαν ἣν καλοῦσι Τροίαν
PLUT. *Ca.Mi.3.1 cursa de cai pentru tineri
și sacră, pe care o numesc „Troia”;* PI.
*I.3/4.13, id. P.4.67, LYS. Fr.359.21, XEN.
HG7.4.29, ARSTT. Ath.60.1, id. Ath.60.3,
IOS. A119.24.1, PLUT. Dem.1.1, id. M.287a,
id. M.617e, id. M.747d.*

[ίπποδρομος]

ίπποδρόμιος, ον *adj.* I protector al carelor
de curse: (epitet al lui Poseidon) εὐεργέταν
ἀρμάτων ίπποδρόμιον PI. 1.1.54 *protector
binevoitor al carelor.* II (nume al unei luni
în Beoθia) Βοιωτοῖς Ἴπποδρομίου μηνός
PLUT. *Cam.19.4 luna Hippodromios la beo-
θieni.*

[ίπποδρομία]

ίππο-δρόμος, ου, ὁ *subst.* călăreț; δισχιλίους
ίπποδρόμους ψιλούς HDT. 7.158 *două mii
de călăreți ușor înarmați.*

[ίππος, δραμεῖν < τρέχω]

ίπό-δρομος, ου, ὁ *subst.* I drum de care:
λεῖος δ' ~ ἀμφίς IL. 23.330 *cale netedă de
jur împrejmur;* λαμπρούς ίπποδρόμους βαίην
EUR. *IT1138 de-aș putea merge pe făgașele
luminate ale carelor.* II (frecv.) hipodrom:
προῆλθον οἱ ἱππεῖς εἰς τὸν ἱπόδρομον XEN.
HG6.5.30 călăreții intrară în hipodrom;
γεωργῶ δὲ πρὸς τῷ ἱπποδρόμῳ DEM. 47.76
am o exploatare agricolă lângă hipodrom;
PLAT. *Cri.117c, XEN. An.1.8.20, id.*

*Ages.1.25, id. Eq.Mag.3.1, LXX Gen.48.7,
PLUT. Rom.5.5, id. Publ.13.4, id. Ant.74.4,
id. M.279f, LUC. Nigr.29, id. Peregr.35 ș.a.
[ίππος, δραμεῖν < τρέχω]*

ίπόθεν, *adv.* (afară) din cal: (despre cobo-
rărea din Calul Troian) υἱὲς Ἀχαιῶν ~
ἐκχόμενοι OD. 8.515 *fiii aheilor revăr-
sându-se din cal;* ἰκέτευεν ~ ἐξέμεναι OD.
11.531 *se ruga să se dea jos din cal.*

[ίππος]

ίππο-θήλης, ου, ὁ *subst.* [măgar] care sugē
la o iară: (condiție considerată obligatorie
pentru ca măgarii să poată fi împerecheați
cu iepelile) ARSTT. *HA577b17.*

[ίππος, θηλάζω]

ίππο-θόρος, ον *adj. propr.* care îmboldește
caili, ~ νόμος ritm muzical executat la fluier,
care avea darul să-i îmboldească pe cai să se
împerecheze: PLUT. *M.138b, id. M.704f.*

[ίππος, θόρνυμαι]

ίπό-καμπος, ου, ὁ *subst.* „cal-pește”, mon-
stru marin cu corp de cal și coadă de pește:
οὐχ οὗτος ~ ἦν ἐν αἰθέρι: MEN. *Fr.831.1
acest „cal-pește” nu era în aer?;* LUC.
Prom.Es7.

[ίππος, κάμπη]

ίππο-κάνθῶρος, ου, ὁ [kā] *subst.* (compus
com.) cal-cărăbuș (cărăbuș pe care se poate
călări): AR. *Pax181.*

[ίππος, κάνθαρος]

ίππο-κέλευθος, ον *adj.* care îmboldește caii:
(epitet al lui Patroclus) Πατρόκλεες
ίπποκέλευθε IL. 16.126 *Patroclus cel ce îm-
boldește caii;* IL. 16.584, id. 16.839.

[ίππος, κέλευθος]

ίππο-κένταυρος, ου, ὁ *subst.* hippocentaur
(creatură monstroasă jumătate cal, jumă-
tate om): ίπποκένταυροι καὶ γίγαντες καὶ
κύκλωπες PLUT. *M.439b hippocentauri și
giganți și ciclopi;* (cu majusculă) τὸ
Ἴπποκενταύρων γένος LUC. *Fug.10 neamul
Hippocentaurilor;* θήλειαν Ἴπποκένταυρον
ὁ Ζεῦξις οὗτος ἐποίησεν LUC. *Zeux.3 acest
Zeuxis a realizat un Hippocentaur femeie;*
PLAT. *Phdr.229d, XEN. Cyr.4.3.19, PLUT.
M.54d, LUC. BisAcc.33, id. Zeux.3, id.
Herm.72, id. Prom.Es5, id. DMort.11.4.*

[ίππος, κένταυρος]

ίπποκομέω-ῶ, *vb.* a fi rânduș la cai:
[κάνθαρον] τοῦτον ~ μ' ἠνάγκασεν AR.
*Pax74 m-a silit să fiu rânduș la acest sca-
rabeu.*

[ίπποκόμος]

ίππο-κόμος, ου, ὁ *subst.* scutier (ajutor al călăreților în război), *ext.* grăjdar, rânduș; Δαρείω δὲ ἦν ~ ἀνὴρ σοφός HDT. 3.85 *Darius aveau ca scutier un om înțelept*; οἱ ἵπποκόμοι ψήχοντες τοὺς ἵππους XEN. HG2.4.6 *grăjdarii iesălându-și caii*; ἵπποκόμου μαστίξαντος τὸν ἵππον PLUT. *Sul.29.5 scutierul biciuind calul*; PLAT. *Plt.261d, id. Lg.666e, XEN. Oec.11.4, id. Cyr.4.5.55, id. Eq.Mag.5.6, id. Eq.2.3, PLB. 13.8.4, PLUT. Tim.22.4, id. Ca.Ma.4.5, id. Luc.17.5, id. M.9d, id. M.1096c, ARR. An.3.13.6, LUC. Smp.15, id. Gall.29* ș.a.
[ἵππος, κομέω]

ίπό-κομος, ου *adj.* cu panaș din coamă de cal: ἵπόκομοι κόρυθες IL. 13.132 *chivere (coifuri) cu panaș din coamă de cal*; SOPH. *Ant.116, (ac.) ἵπόκομον τρυφάλειαν* THEOC. 22.193 *coif cu panaș din coamă de cal*; (ac.) ἵπόκομον πήληκα IL. 16.797 *creastă cu panaș din coamă de cal*; IL. 12.339.

[ἵππος, κόμη]

ίππο-κορυστής, οὔ, ὁ *subst.* luptător din car: ἀνέρες ἵπποκορυσταί IL. 2.1 *bărbați care luptă din car*; IL. 24.677, (epitet al maionilor) IL. 10.431, (epitet al raionilor) IL. 16.287, id.21.205, HES. *Fr.10(a).52.*

[ἵππος, κορύσσω]

ίππο-κράτέω-ῶ, *vb.* a fi puternic în lupta cu călărima / de cavalerie: ἵπποκρατούντων τῶν πολεμίων PLB. 3.110.2 *dușmanii fiind mai puternici în călărima*; (pas.) ὅπως μὴ παντάπασιν ἵπποκρατῶνται THUC. 6.71 *pentru a nu fi cu totul înfrânți în lupta de cavalerie*; DEM. 19.148, PLB. 3.66.2, PLUT. *Arist.16.8, id. Luc.15.3, id. Eum.8.6, APP. Mith.356, ARR. An.5.16.2.*

[ἵππος, κρατέω]

Ἴπποκράτης, ου, ὁ *subst.* Hippocrates, medic renumit în sec. V-IV î.Hr.: PLUT. *M.1099d* ș.a.

ίππο-κράτια, ας, ἡ *subst.* întâietate sau victorie în lupta de cavalerie: XEN. *Cyr.1.4.24.*
[ἵπποκρατέω]

ίπό-κρημνος, ου *adj.* (com.) *propr.* cocoșat pe cal. *ext.* cu nasul pe sus, emfatic, bombastic: ῥήμαθ' ἵπόκρημνα, ἃ ξυμβαλεῖν οὐ ῥάδι' ἦν AR. *Ra.929 cuvinte „cocoșate pe cal”, pe care nu era ușor să le pătrunzi*; AESCH. *Fr.212.*

[ἵππος, κρημνός]

ίπό-κροτος, ου *adj.* care răsună de copitele

cailor: ἵπόκροτον σκυρωτὰν ὁδόν PI. *P.5.92 cale pietruită pe care răsună copitele cailor*; ἵπόκροτα λέλοιπε δάπεδα γυμνάσιά τε EUR. *Hel.207 a părăsit pistele și gimnaziile ce răsună de copitele cailor*; (despre Artemis) δέσποιν' ... γυμνασίων τῶν ἵπποκρότων EUR. *Hipp.229 stăpână a hipodromurilor care răsună de tropotul cailor.*

[ἵππος, κροτέω]

ίπό-λοφος, ου *adj. propr.* cu coamă de cal. *ext. fig.* împrοροτονατ, semeț, înfumurat: (gen. pl.) ἵπολόφων λόγων AR. *Ra.818 cuvinte împrοροτονατε (= semețe).*

[ἵππος, λόφος]

Ἴπόλυτος, ου, ὁ *subst.* Hippolytos, fiu al lui Theseus: EUR. *Hipp.900, XEN. Cyr.1.2, MEN. Gnom.4, LUC. Syr.D.23* ș.a.

[ἵππος, λύω]

ίπομάνέω-ῶ, *vb.* a fi în călduri: αἰ μὲν οὖν ἵπποι αἰ θήλειαι ἵπομανούσιν ARSTT. *HA572a10 iepete sunt în călduri.*

[ἵπομανής]

ίπο-μάνης, ἐς *adj.* unde zburdă caii: (ac. sg.) τὸν ἵπομανῆ λειμῶν SOPH. *Ai.143 pașite pe care zburdă caii*; // (subst.)

ίπομανές, τό I (bot.) ciunăfaie (*propr.* cea care scoate din minți caii), *Datura stramonium*, plantă din Arcadia: ἵπομανές φυτόν THEOC. 2.48 *plantă care scoate din minți caii (= ciunăfaie)*. II substanță eliminată de iepi în perioada rutului, folosită de femei pentru a produce filtre de dragoste: ARSTT. *HA572a21, id. HA572a27.* III excrescență cu care se naște mănzul pe frunte și pe care iapa o mănâncă în momentul nașterii: ARSTT. *HA577a9, id. HA605a2, id. Fr.370.*

[ἵππος, μαίνομαι]

ίπομάνια, ας, ἡ *subst.* patimă nebună pentru cai: πολλῆ ὡς ἀληθῶς ἡ ~ LUC. *Nigr.29 o patimă cu adevărat nebună pentru cai.*

[ἵπομανής]

ίπομάχew-ῶ, *vb.* a lupta călare: οἱ ἱπῆς ... ἵπομάχησαν πρώτα THUC. 4.124 *călăreții au dat mai întâi lupte de cavalerie*; κράτιστοι ὄντες ~ PLUT. *Marc.6.8 fiind foarte puternici în lupta de cavalerie*; οὐκ ἐν καλῷ εἶναι πρὸς τοὺς ὀπλίτας ~ XEN. *HG4.3.5 nu era bine să dea lupta călare cu hopliții*; XEN. *Cyr.1.6.6, id. Cyr.6.4.18, id. Ages.2.3, APP. BC4.7.55, LUC. Macr.17.*

[ἵπόμαχος]

ίπομάχια, ας, ἡ *subst.* luptă de călărima /

cavalerie: ~ τις ἐγένετο βραχεῖα THUC. 2.22 *se dădu o scurtă luptă de cavalerie*; ~ καὶ πεζομαχία PLB. 3.65.9 *luptă de cavalerie și de pedestrimie*; γενομένης δ' ἵππομαχίας ἔφυγον οἱ Ῥωμαῖοι PLUT. *Luc.15.2 romanii au fugit după ce s-a dat lupta de cavalerie*; PLAT. *La.193b, THUC. 4.72, id.6.98, XEN. HG3.4.15, id. HG7.5.18, PLUT. Arist.15.1, id. Alex.16.12, id. M.197e, APP. BC1.10.89, ARR. An.3.13.4 ș.a.*

[ἵππόμαχος]

ἵππόμαχος, ον *adj.* *luptător pe cal*: Φρύγες ἵππόμαχοι IL. 10.431 *phrygieni luptători pe cai*.

[ἵππος, μάχομαι]

ἵππό-μητις, ιος, ὅ, ἡ *adj.* *pricerut în struni-reaa cailor*: (epitet al lui Iolaos) PI. I.7.9.

[ἵππος, μῆτις]

ἵππό-μορφος, ον *adj.* *cu chip de cal*: (du.) ἵππομόρφω μὲν δύο τινὲ εἶδη PLAT. *Phdr.253c două imagini au chip de cal*;

[ἵππος, μορφή]

ἵππο-μύρμηξ, ηκος, ὅ *subst. I* (entom.) *cal-furnică, (tip de furnică de mari dimensiuni)*: ἐν μὲν Σικελίᾳ ἵππομύρμηκες οὐκ εἰσὶν ARSTT. *HA606a5 în Sicilia nu există cai-furnici. II cavalerie de furnici*: LUC. *VH1.12, id. VH1.16.*

[ἵππος, μύρμηξ]

ἵππο-νόμας, ου, ὅ *subst.* *conducător de cai, cel ce strunește caii*: (Hippolytos către Artemis) οὐδ' ~ οὐδ' ἀγαλμάτων φύλαξ EUR. *Hipp.1399 [nu mai există] nici conducătorul cailor, nici paznicul statuilor [tale]*; (adj.) βοτήρας ἵππονώμας SOPH. *Ai.231-232 păstori care conduc caii*; AR. *Nu.571.*

[ἵππος, νομάς]

ἵππόμαι-οὔμαι, *vb.* *a avea ideea de cal*: (fīlos. în op. cu existența lui reală) PLUT. *M.1120d, PLUT. M.1121a.*

[ἵππος]

ἵππο-πόλος, ον *adj.* *crescător de cai*: ἐφ' ἵπποπόλων Θρηκῶν IL. 13.4 *la tracii care cresc cai*; IL. 14.227.

[ἵππος, πολέω]

ἵππό-πορνος, ου, ὅ, ἡ *subst.* *destrăbălat*: (Parmenon către Cleinias) τί δ' ἔλαβες, ἵππόπορνε; MEN. *Th.19 ce ai luat, destrăbălatule?*

[ἵππος, πόρνος]

ἵππος, ου, ὅ *subst.* {ep. gen. / dat. du. ἵπποιον II. 5.13, Od. 15.182} **I** *cal* (poet. bidiviu, telegar): (cu art. fem.) ἡ ἵππος *iarpā*; (genul

roate fi marcat și cu adj.) ἄρσενες ἵπποι IL. 23.377 *cai masculi*; OD. 9.425 ἵπποι ... θήλειαι IL. 20.222 *iepe*; OD. 21.23. οὐ προσδέχεται δ' οὔτε ἡ ~ τὸν ὄνον ARSTT. *HA577b15 iara nu-l primește [la împerechere] pe măgar*: (+ prep.) φεύγωμεν ἐφ' ἵππων IL. 24.356 *să fugim pe cai*: ἀναπηδήσας ἐπὶ τὸν ἵππον XEN. *HG4.1.39 sārind pe cal*: (+ epitete) ὠκέες ἵπποι IL. 10.474 *cai repezi*: καλλίτριχες ἵπποι IL. 10.491 *cai cu coamă frumoesă*; δίζυγες ἵπποι IL. 5.195 *cai înhămați câte doi*: (ac.) τὸν πολεμιστήριον ἵππον DEM. 42.24 *cal de război*; ἵππων ζευγος PLAT. *Lg.708d pereche de cai*; (la du. despre perechea de cai) ἐφ' ἵπποιῖν μάστιν βάλε OD. 15.182 *a dat bice cailor*; ἐπὶ τὰ ἰσχία ἄμφω καθῆσαι τὸ ἵππω PLAT. *Phdr.254c amândoi caii stau pe picioarele de dindărāt*; IL. 5.237, (în formule de speriat coriții) Μορμῶ, δάκνει ~ THEOC. 15.40 *baubai, calul [te] mușcă*: (despre Calul Troian) ἐπὶν πόλις ἀμφικάλυψη δουράτεον μέγαν ἵππον OD. 8.512 *după ce orașul va adăposti marele cal de lemn*; AR. *Av.1128, (fig. despre corăbii) αἱ θ' ἄλως ἵπποι ἀνδράσι γίνονται* OD. 4.708 *ajung să fie cai ai mării pentru oameni. II atelaj, caii împreună cu vehiculul pe care îl trag, ext. car*: ἐφ' ἵππων βάντες IL. 18.531 *urcându-se în care*; ἐξ ἵππων ἀποβάντες ἐπὶ χθόνα IL. 3.265 *coborând din car pe pământ*; ἐκ δ' ἔβαλ' ἵππων IL. 11.109 *il dădu jos din car*; ἐπιμίξ ἵππων τε καὶ ἀνδρῶν IL. 21.16 *de-a valama care și oameni*; OD. 14.267. **III** (sens colectiv ἡ ἵππος, mereu la sg.) *călărime, cavalerie*: ἡ ~ ἡ τῶν βαρβάρων HDT. 9.57 *călărimea barbarilor*; ἡ ~ αὐτῶν ἐκάλυψεν βουνοῦς LXX *Iud.16.3 călărimea lor a acoperit coline*; (+ num.) ~ Περσέων μυρὴν HDT. 7.41 *cavalerie de o mie de perși*; διακοσίαν ἵππον ἐν Ὀλύμφω μένειν THUC. 1.62 *două sute de călăreți rămân în Olynthos*; LXX *2Par.21.9, ARR. An.5.17.4. IV* (zool.) **I** „cal”, tip de crab: περὶ δὲ τὴν Φοινίκην γίνονται ἐν τῷ αἰγιαλῷ οὓς καλοῦσιν ἵππους διὰ τὸ ... ταχέως θεῖν ARSTT. *HA525b.8 în Fenicia există pe plajă [crabi] pe care îi numesc „cai”, pentru că aleargă repede. 2 hipopotam*: ~ ὁ ποτάμιος ARSTT. *HA499b10 propr. cal de râu = hipopotam*; HDT. 2.71, LUC. *Rh.Pr.6. V* (= lat. *eculeus*) *căluț, instrument de tortură*: κικκλίδες καὶ ἵπποι PLUT. *Luc.20.2 corzi de*

întins membrele și căluți de tortură.

[cf. lat. *equus*]

ίππο-σέλινον, ου, τό *subst.* (bot.) tip de pătrunjel, *Smyrniium olusatrum* L.: τὸ δὲ ~ τῶ ὑστέρω ἔτει φέρει καρπὸν ARSTT. Pr.923a34 *pătrunjelul dă rod în anul următor.*

[ίππος, σέλινον]

ίππο-σόα, ας, ἡ *adj.f.* care îndeamnă caii: Λατοῦς ἵπποσόα θυγάτηρ P1. O.3.26 *fică a Latonei ce îndeamnă caii*; P1. Fr.Pae.52k.7.

[ίππος, σεύω]

ίππο-σόας, ου, ὁ *adj.m.* care îndeamnă sau strunește caii: (în op. cu pedestrașii) ἐν ἵπποσόαισιν ἄνδρεςσι μαρνάμενον P1. P.2.65 *luptând printre bărbații care își îmboldesc caii (= călăreți)*; ~ Ἰόλαος P1. I.5.32 *Iolaos care strunește caii.*

[ίππος, σεύω]

ίππο-στάσιον, ου, τό [ᾱ] *subst.* grajd: APP. P1m.450, id. *Mith.*380.

[ίππος, στάσις]

ίπό-στάσις, εως, ἡ *subst.* grajd: γενναιότατος εἶναι τῶν ἐκ τῆς τυραννικῆς ἵπποστάσεως PLB. 13.8.4 [*calul*] *cel mai de soi din grajdul regal*: (fig. pt. a indica punctele cardinale) (despre răsărit) φαεννὰς Ἥλιου θ' ἵπποστάσεις EUR. *Phaëth.fr.*5 *grajduri strălucitoare ale Soarelui*; (despre apus) ἀμφὶ μὲν ἀελίου κνεφαίαν ἵπόστασιν EUR. *Alc.*593 *către grajdul de noapte al Soarelui.*

[ίππος, στάσις]

ίπποσύνη, ης, ἡ [ῶ] *subst.* {dor. ἵπποσύνα Eur. Or.1392} **I** arta de a struni caii sau de a mânuī carul: (despre Hector) μέρμερα ῥέζων ἔγχεϊ θ' ἵπποσύνη τε IL. 11.503 *vărănd groaza prin spadă și prin conducerea carului*; ἵπποσύνη ἐκέκαστο IL. 23.289 *era mare meșter la care*: (pl.) ἵπποσύνας ἐδίδαξαν παντοίας IL. 23.307 *te-au învățat toate felurile de mânuire a cailor și a carelor*; IL. 4.303 *λελασμένος ἵπποσυνάων* IL. 16.776 *fără grijă de strunirea carelor*; IL. 16.809, OD. 24.40. **II** călărime, cavalerie: μηδὲ σὺ γ' ἵπποσύνην τε μένειν HDT. 7.141 *să nu aștepți cavaleria*. **III** pistă de care: (despre țara lui Dardanos) Γανυμήδεος ἵπποσύνα EUR. Or.1392 *pistă de care a lui Ganymedes.*

[ίππος]

ίππότα, (ep.) v. ἵπότης; IL. 4.317, OD. 4.161, HES. Sc.216 ș.a.

ίπότης, ου, ὁ *subst.* {ep. nom. sg. ἵπότα II.

4.317, OD. 3.397; dor. nom. sg. ἵππότας Aesch. *Th.*80, Eur. *Hec.*709-710} **I** conducător de car: (frecv. epitet al lui Nestor) Γερήνιος ἵππότα Νέστωρ IL. 2.433 *Nestor, conducătorul de car din Gerenia*; OD. 4.161, (despre Phyleus) IL. 2.628, (despre Tydeus) IL. 5.126 ș.a. **II** călăreț, cavaler: προηγέοντο μὲν δὴ ἵππότα χίλιοι HDT. 7.40 *mergeau înainte o mie de călăreți*; ἐφέδρους <δ'> ἵππότας μὲν ἵππόταις ἔταξ' EUR. *Ph.*1095 *călăreților le-a adăugat călăreți de sprijin*: (du.) δύο ἵππότα συνθεμένω XEN. *Eq.*8.10 *doi călăreți alinați*; μετ' ὀλίγων ἵπποτῶν PLUT. *Marc.*29.8 *împreună cu puținii călăreți*; SOPH. *OC*59, ARSTT. *Fr.*583.26, IOS. *A17.*99.5, LUC. *Tox.*47 ș.a. // **ίππότης**, ου, ὁ *adj.* de călăreț, călare: ρεῖ πολὺς ὄδε λεῶς πρόδρομος ἵππότας AESCH. *Th.*80 *acest lung șir călare se scurgea înaintea noastră*; (pl. pt. sg.) ἵππόταις εὐθυνη λαοῖς δίκας P1. P.4.153 *împărțea dreptate poporului de călăreți*; (ac.) ἵππότην <δ'> ὄχλον EUR. *Supp.*660 *multime călare*; SOPH. *OC*899, PLUT. *Aem.*9.6 ș.a.

[ίππος]

ίππο-τοξότης, ου, ὁ *subst.* arcaș călare: (despre sciți) φερέοικοι ἐόντες πάντες ἔωσι ἵπποτοξόται HDT. 4.46 *cărându-și casa cu ei, toți sunt arcași călări*; (adj., com.) ἐπέμψαμεν τρισμυρίους ἱέρακας ἵπποτοξότας *am trimis trei mii de șoimi arcași călări*; THUC. 2.13, id. 5.84, id. 6.94, LYS. 15.6, id. *Fr.*345.18, XEN. *Mem.*3.3.1, id. *Cyr.*5.3.24, PLUT. *Luc.*31.6, APP. *Syr.*164, ARR. *An.*5.18.3, id. *Tac.*4.6, id. *Alan.*21 ș.a.

[ίππος, τοξότης]

ίπποτροφέω-ῶ, vb. a crește / întreține cai: τοὺς μὲν πλουσιωτάτους ... ~ κατέλεξε XEN. *HG*3.4.15 *a stabilit ca cei mai bogați să întrețină câte un cal*; ~ δ' ἐπιχειρήσας, ὁ τῶν εὐδαιμονεστάτων ἔργων ἐστὶ ISOC. 16.33 *apucându-se să crească cai, ceea ce reprezintă o ocupație a oamenilor foarte înstăriți*; XEN. *Ages.*1.23, id. *Eq.*1.11, ISOC. 16.34, ARSTT. *Ath.*7.4, PLUT. *M.*52e.

[ίππότης]

ίπποτροφία, ας, ἡ *subst.* creștere / întreținere a cailor: (în vederea participării la curse de cai) ἵπποτροφίας νομίζων ἐν Πανελλάνων νόμῳ P1. I.2.38 *ocupându-se cu creșterea cailor pentru a fi după datina sărbătorii panelenice*: (ca ocupație costisitoare) κατὰ τὴν ὑπάρχουσαν οὐσίαν ἐχρήτο

ἔς τε τὰς ἵπποτροφίας καὶ τὰς ἄλλας δαπάνας THUC. 6.12 *din averea existentă se folosea pentru creșterea cailor și pentru alte cheltuieli*; (ca marcă a bogăției) ἵπποτροφίας ἐπιθυμίας LUC. Tim.23 *căzând în patima de a crește cai*; PLAT. Lys.205c, XEN. Oec.2.6, ARSTT. Pol.1321a11, PLB. 10.27.2, PLUT. Alc.11.1, id. Ages.20.1, id. M.212a.

[ἵπότηροφος]

ἵπότηροφος, *ον adj.* I bogat în cai, unde se cresc cai: διὰ Θρήκης ἵπποτρόφου HES. Op.507 *prin Thracia bogată în cai*; (despre Argos) ἵπποτρόφον ἄστν τὸ Προίτοιο P1. N.10.41 *orașul lui Proitos, în care sunt crescuți cai*; ἐκ τῶν ἵπποτρόφων πόλεων XEN. Ages.1.24 *din orașele bogate în cai*; LUC. Patr.Enc.10. II (despre pers.) care întreține cai, crescător de cai: (ca marcă a bogăției) σὺ καὶ τούτων ἕκαστος ἐν τάξει καὶ μέγας καὶ λαμπρὸς ~ DEM. 18.320 *tu și fiecare dintre aceștia [vă aflați] la post, fiecare important și strălucitor ca un crescător de cai*; (+ nume propriu) Διφιλίδης ὁ ~ PLUT. Them.5.2 *Diphilides, crescător de cai*; XEN. Hier.11.5, ARSTT. Fr.611.254, DEM. 42.24, PLUT. M.498b, id. M.821a.

[ἵππος, τρέφω]

ἵππο-τύφια, *ας, ἡ subst.* (propr. atitudine [anțoșă a calului] ext. mândrie, îngâmfare: (despre stilul istoricului) ~ τις καὶ ἐν λόγοις πάθος οὐ μικρὸν γίγνεται LUC. Hist.Consc. 45 *o anumită îngâmfare în scriere rezizintă un răcat nu mic*.

[ἵππος, τύφος]

ἵππο-ουρις, *ιδος, ἡ adj.f.* [ac. sg. ἵππουριν] ἱμροδοβίτ cu o coadă de cal: ~ τρυφάλεια IL. 19.382 *coif cu pană din coadă de cal*; κυνέην εὐτυκτον ἔθηκεν ἵππουριν IL. 3.337 *ἴσι puse un coif bine lucrat cu coadă de cal*; κόρυθ' εἶλετο ... ἵππουριν IL. 6.495 *ἴσι luă coiful ἱμροδοβίτ cu coadă de cal*; IL. 11.42, id. 15.481, id. 16.138, OD. 22.124.

[ἵππος, οὐρά]

ἵππο-ουρος, *ον adj.* (propr. cu coadă de cal). // (iht.) ἵππουρος, *ου, ὁ subst.* pește-delfin. *Coryphaena hippurus* L.: φωλοῦσι δὲ πολλοὶ καὶ τῶν ἰχθύων, ἐπιφανέστατα δ' ~ ... τοῦ χειμῶνος ARSTT. HA599b3 *mulți pești ἴσι pețec astfel iarna, fapt evident mai ales în cazul peștelui-delfin*; ARSTT. HA543a22.

[cf. ἵππουρις]

ἵπποφορβία, *ας, ἡ subst.* creștere a cailor: τινα ἵπποφορβίαν αὐτὰ κατὰ συγγράμματα θεασαίμεθα γυνομένην PLAT. Ph.299d [*dacă*] *am privi o artă a creșterii cailor realizându-se potrivit unor reglementări scrise*.

[ἵπποφορβός]

ἵπποφόρβιον, *ου, τό subst.* I turmă de cai, herghelie: (despre Amazoane) ἐντυχοῦσαι πρῶτῳ ἵπποφορβίῳ HDT. 4.110 *iesindu-le mai întâi în cale o turmă de cai*; βουκόλια καὶ ἵπποφόρβια XEN. HG4.6.6 *cirezi și herghelii*; τότε δοκεῖ τέλεον εἶναι τὸ ~, ὅταν ὀχεύωσι τὰ ἑαυτῶν ἔκγονα ARSTT. HA576a20 *herghelia este considerată perfectă atunci când [caili] se ἱμπερεchează cu proprii urmași*; ARSTT. HA576b26 II crescătorie de cai, herghelie: ἀγρῶν πέλας τῶνδ', ἵπποφορβίων ἐπι EUR. El.623 *aproape de aceste ogoare, lângă crescătoriile de cai*; τρεφόμενοι τῶν ἐν τοῖς ἵπποφορβίοις ARSTT. HA576b4 [*caili*] *crescuți în herghelii*; (dat. pl.) τοῖς βασιλικοῖς ἵπποφορβίοις PLUT. Eum.8.5 *hergheliile regale*; PLB. 5.44.1.

[ἵπποφορβός]

ἵππο-φορβός, *ον adj.* (propr. care hrănește caili). // ἵπποφορβός, *ου, ὁ subst.* crescător de cai: οἱ ἵπποφορβοὶ τῶν ἵππων XEN. Cyr.1.1.2 *crescătorii de cai [sunt stăpâni] cailor*; PLAT. Ph.261d, ARSTT. HA577a15.

[ἵππος, φέρβω]

ἵππο-χάρμης, *ου, ὁ adj.m.* {dor. ac. sg. ἵπποχάρμῶν P1.} luptător călare: (ac. sg.) Συρακόσιον ἵπποχάρμαν βασιλῆα P1. O.1.23 *rege siracuzan care luptă călare*: (ac.) στ[ρατὸν] ἵπποχάρμαν P1. Fr.Pae.52b.104 *armată de luptători călare*.

[ἵππος, χάρμη]

ἵππόδης, *ες adj.* [comp. -έστερος] de cal, specific unui cal: (comp.) (despre diferența față de un măgar) ὅτα δὲ μικρότερα ἵπποδεστέραν τὴν κεφαλὴν ἀποφαίνει XEN. Eq.1.11 *niște urechi mai mici lasă impresia unui cap mai cabalin*.

[ἵππος, εἶδος]

ἵππών, *ῶνος, ὁ subst.* I boxă de grajd: τοῦ μὴ κλέπτεσθαι ἔνεκα τὸν σῆτον ἀγαθὸς ὁ ἔχυρός ~ XEN. Eq.4.2 *pentru a nu fi furată mănecarea este bună o boxă de grajd solidă*; XEN. Eq.4.1. II releu (de poștă), popas în care se schimbă caili: ἐποιήσατο ἵππῶνας XEN. Cyr.8.6.17 *a stabilit popasuri de*

schimbat caii.

[ἵππος]

Ἴπῳναξ, ακτος, ὁ *subst.* Hipponax, iambograf din Ephes (în sec. VI î.Hr.): AR. Ra.661, PLUT. *M.Fr.*40.4, LUC. *Ind.*27, id. *Pseudol.*2.

ἰπῳνέω-ῶ, *vb.* a cumpăra cai: ἦν γε μὴν τις καλῶς μὲν ἰπῳνήση XEN. *Eq.*11.13 *daca cineva ar ști să cumpere bine cai.*

[ἵππος, ὠνέομαι]

ἰπῳνία, *ας*, ἡ *subst.* cumpărare de cai: γράφομεν ὡς ἂν τις ἦκιστα ἐξαπατῶτο ἐν ἰπῳνία XEN. *Eq.*1.1 *vom scrie despre felul în care cineva ar putea fi în cea mai mică măsură înșelat în cumpărarea unui cal;* (gen. pl.) τῶν πολυτελῶν τε καὶ μανικῶν ἰπῳνιῶν XEN. *Eq.Mag.*1.12 *achiziționări costisitoare și extravagante de cai;* XEN. *Eq.*3.1. [ἰπῳνέω]

ἵπταμαι, *vb.* (tard. pt. πέτομαι) a zbura: ἵπτατ' ἀπὸ κρηπίδος ἐς ὕδατα THEOC. 23.59 *sări de pe soclu în apă;* ἄνευ πτερῶν ζητεῖς ἵπτασθαι PLUT. *Ecl.*25 *cauți să zbori fără aripi;* (formă respinsă de către Luc.) ἵπτασθαι δὲ ἐπὶ τοῦ πέτεσθαι πολλῶν λεγόντων LUC. *Sol.*7 *mulți spunând ἵπτασθαι în loc de πέτεσθαι;* AESOP. 1.249, id. 1.259, id. 1.39b, PLUT. *Tim.*26.6, id. *M.*54d, id. *M.*956c, LUC. *Lex.*25.

[cf. πέτομαι, construit după modelul ἴστημι / ἴσταμαι]

ἵπτω, *vb.* [doar la med. prez. ἵπτομαι, viit. ἵνομαι; aor. I ἵψάμην] {ep. aor. 2sg. ἵψασ} a pedepsi, a lovi: τάχα δ' ἵγεται υἱας Ἀχαιῶν IL. 2.193 *ii va lovi de îndată pe fiii aheilor;* μέγα δ' ἵψασ λαὸν Ἀχαιῶν IL. 1.454 *ai lovit crâncen oastea aheilor;* IL. 16.237.

[cf. ἰάπτω sau ἵπος]

ἵρ-, (ion.) v. ἰερ-

ἱρεύς, (ion.) v. ἱερεύς; IL. 5.10, OD. 9.198, HDT. 2.110, CALL. *Lav.Pall.*37 *ș.a.*

ἱρεύω, (ion.) v. ἱερεύω; OD. 17.181, A.RH. 2.302 *ș.a.*

ἱρεως, gen. sg. de la ἱρίς; LXX *Ex.*30.24, IOS. *A13.*197.3.

ἱρήη, (ep. ion.) v. ἱερεία; HDT. 1.175, id. 8.104 *ș.a.*

ἱρήιον, (ion.) v. ἱερεῖον; HDT. 1.132, id. 6.57, LUC. *Syr.D.*57 *ș.a.*

ἱρηξ, (ep. ion.) v. ἱεράξ; IL. 13.62, OD. 13.86, HES. *Op.*203 *ș.a.*

ἱριν, (ac.) v. ἱρίς

ἱρίνος, η, ον [ἴ] *adj.* (bot.) de iris, de stânjenel. // (sc. μύρον) ἱρίνον, ου, τό *subst.* parfum din esență de iris; PLB. 30.26.2.

[ἱρίς]

ἱριοειδής, ἐς [ἴρ] *adj.* de culoarea curcubeului: ζώνη ~ LUC. *Hist.Consc.*19 *cingătoare de culoarea curcubeului.*

[ἱρίς, εἶδος]

ἱρίς, ἱρίδος *și* f. rar ἱρεως, ἡ *subst.* [ac. ἱριν] {ep. dat. pl. ἱρισσιν II.11.27} **I** curcubeu: πορφυρέην ἱριν θνητοῖσι τανύσση Ζεὺς IL. 17.547 *Zeus întinde muritorilor curcubeul de purpură;* (pl.) κυάνεοι δὲ δράκοντες ... ἱρισσιν εὐκότεις IL. 11.27 *balauri vineții asemenea curcubeelor;* ὅταν κατασκήψη ἡ ~ ARSTT. *HA553b30 când se arcuiește curcubeul;* ~ κυκλόθεν τοῦ θρόνου NT *Aroc.*4.3 *un curcubeu de jur împrejurul tronului;* PLAT. *R.*616b, ARSTT. *APr.Po.*98a28, id. *Mete.*372a9, id. *Mu.*395a32, id. *Pr.*906b1, IOS. *A11.*103.2, PLUT. *M.*409c, id. 919b, LUC. *VH2.*33. **II** halo, făcălan, cerc luminos în jurul unui astru: (despre lună) ἡ ἀπὸ τῆς σελήνης ~ ARSTT. *Mete.*375a.18 *haloul din jurul lunii.* **III** (bot.) iris, stânjenel: ARSTT. *Col.*796b26, PLUT. *M.*566b. **IV** casie: ἱρεως πεντακοσίους σίκλους τοῦ ἁγίου LXX *Ex.*30.24 *cinci sute sicli de casie;* IOS. *A13.*197.3.

ἱρίς¹, ἶδος, ἡ *subst.* [voc. Ἴρι, ac. Ἴριν] (mitol.) Iris, fiică a lui Thaumias *și* a Electrei, din neamul lui Okeanos, însărcinată cu transmiterea mesajelor zeilor, person. Curcubeului (ἱρίς): (+ epitete) ποδὴννεμος ὠκέα ~ IL. 18.196 *Iris cea iute ca vântul;* HES. *Th.*780, A.RH. 2.286, θέουσα ~ IL. 23.201 *Iris care aleargă;* (ac.) Ἴριν ... χρυσόπτερον IL. 11.185 *Iris cu aripi de aur;* ~ ταχεῖα AR. *Av.*1204 *Iris cea iute;* EUR. *Fr.pap.*83.9, PLAT. *Cra.*408b, LUC. *Sacr.*8, CALL. *Del.*157.

ἱρίς², ἶος, ὁ *subst.* Iris, nume de râu în Paphlagonia (Asia Mică); XEN. *An.*5.6.9, A.RH. 2.367 *ș.a.*

ἱρισσιν, (ep.) dat. pl. v. ἱρίς

ἱριώδης, *ες* *adj.* irizat, care reflectă luminile curcubeului: τὸ δὲ τοῦ λύχνου φῶς ... πορφυροῦν φαίνεται κύκλω καὶ ~ ARSTT. *Mete.*374a28 *lumina opaițului apare de jur împrejur purpurie și irizată.*

[ἱρίς, εἶδος]

ἶρός, ἡ, ὄν *adj.* (ep. ion.) v. ἱερός; IL. 10.571, HDT. 1.148, SOPH. *OC*16, LUC. *Syr.D.*15 *ș.a.*

ἵρος, (eol.) v. ἱερός

Ἴρος, ου, ὁ *subst.* Iros, pe numele său adevărat Amaios, era un cerșetor din Ithaca, care promise această poreclă pentru că ducea mesaje de la unii la alții (cf. Ἴρις): OD. 18.25, id. 18.239, LUC. *Cont.*22 ș.a. (pl.) Ἴροι LUC. *Nav.*24 *oameni ca Iros (= cerșetori).*

[Ἴρις]

ἱρωσύνη, (ion.) v. ἱερωσύνη:

ἱς¹, [ἱ] *subst.* {ac. sg. ἵνα (elidat ἵν'), ep. instr. v. ἱρι} (= lat. *vis*) vlagă, tărie, vigoare: (3 ex. de sg. ac. elidat) ἄνδρ' ὀρόω κρατερῶ ἐπὶ σοὶ μεμαῶτε μάχεσθαι ἵν' ἀπέλεθρον ἔχουτας IL. 5.245 *vād doi bărbați puternici care ard de furie să se lupte cu tine, având vlagă nespusă*; ἐπέρεισε δὲ ἵν' ἀπέλεθρον IL. 7.269 *a împins cu tărie nespusă*; OD. 9.538; (nom. despre pers.) οὐ ἐμῆ ~ ἔσθ' οἷη πάρος ἔσκεν IL. 11.668 *nu am acum vigoare cum am avut cândva*; ~ ἐσθλή IL. 12.320 *vigoare mare*; οὐδέ οἱ ἦν ~ οὐδὲ βίη OD. 18.3 *nu avea nici tărie, nici forță*; OD. 21.283, (perifrază + adj. + gen. numelui de pers.) κρατερῆ δ' ἔχεν ~ Ὀδυσσεύς IL. 23.720 [*il/inea tăria puternică a lui Odysseus* (sc. *Odysseus cel tare*); ἱερῆ ~ Τηλεμάχοιο OD. 2.409 *puterea sfântă a lui Telemachos* (sc. *Telemachos cel sfânt și puternic*); OD. 12.175, id. 16.476, HES. *Fr.*198.2, (fără adj.) ~ Ἡρακλῆος HES. *Th.*951 *vлага lui Heracles* (sc. *Heracles cel viguros*); (perifrază dublă) ἔ ~ ἐδάμασσε βίης Ἡρακληείης HES. *Th.*332 *a ucis-o vлага forței lui Heracles*; (despre lucruri) ~ ἀνέμου IL. 15.383 *tăria vântului*; IL. 17.739, OD. 9.71, id. 13.276, HES. *Op.*518, THEOC. 25.94, ~ ποταμοῖο IL. 21.356 *forța râului*.

[cf. ἵτυς?, lat. *vires*?]

ἱς², gen. ἱνός, ἡ [ἱ] *subst.* {sg. ac. ἵνα, pl. nom. ἵνες, gen. ἱνῶν, dat. ἵνεσι, ac. ἵνας} **I** tendon al cefei: (unic ex. sg.) ὡς δ' ὅτ' ἄν ... αἰζήϊος ἀνὴρ ... ἵνα τάμη διὰ πᾶσαν IL. 17.522 *așa precum un bărbat viguros ar tăia întreg tendonul cefei [unei vite]*. **II** (pl.) mușchi, vine, nervi: μὴ πρὶν μένος ἡελίοιο σκῆλει' ἀμφὶ περὶ χροᾶ ἵνεσιν ἡδὲ μέλεσσι IL. 23.191 *ca tăria soarelui să nu-i usuce mai înainte pielea în jurul mușchilor și membrelor*; οὐ γὰρ ἔτι σάρκας τε καὶ ὀστέα ἵνες ἔχουσιν OD. 11.219 *mușchii nu mai țin cărnuri și oase*; πρὶν ἄν ... διαλύσης ἄρθρων ἵνας AR. *Pax*86 *mai înainte de a-ți relaxa mușchii*

mădularelor; οἱ ὠδήκωντι κατ' αὐχένα πάντοθεν ἵνες THEOC. 1.43 *i se încordau peste tot mușchii pe grumaz*; μέσσας δὲ σὺν ὀστέω ἵνας ἔκερσεν A.RH. 2.826 *îi sectionă mușchii în mijloc împreună cu osul*; (fig.) Τροίᾳς ἵνας ἔκταμῶν δορί ΠΙ. 1. 8.52 *tâind cu lancea nervii Troiei*. **III** fibră, fibrină (despre sânge): αἱ δ' ἵνες εἰσι μεταξύ νεύρου καὶ φλεβός ARSTT. *HA*515b27 *fibrele se află între tendon și vasul de sânge*; (ca părți ale sângelui) αἵματι καθαρῷ συγκερασθεῖσα τὸ τῶν ἰνῶν γένος PLAT. *Ti.*85c *tip de fibre amestecat în sânge curat*; ARSTT. *Mete.*384a28, id. *PA*650b18, *Ios.* *AI*3.234.2. **IV** nervură: οἶον ἵνες ἢ τρίχες ἀραιαὶ διατρέχουσιν ἐν τοῖς μετάλλοις PLUT. *M.*434b *ca niște nervuri sau fire de păr rare ce străbat prin metale*.

[cf. ἱς¹]

ἴσα sau **ἴσα**, *adv.* (neut. pl.) v. ἴσος

Ἰσαάκ, ὁ *subst.* [var. *Isaak*] (indecl.) Isaac: *LXX Gen.*27.22, *NT Lc.*3.34 ș.a.

ἰσ-ἄγγελος, ον *adj.* egal cu un înger: οὐδὲ γὰρ ἀποθανεῖν ἔτι δύνανται, ισάγγελοι γὰρ εἰσιν *NT Lc.*20.36 *nu pot muri, căci sunt ca îngerii*.

[ἴσος, ἄγγελος]

ἰσ-ἄδελφος, ον [ἄ] *adj.* egal cu un frate: (despre Pylades) ~ ἀνὴρ *EUR. Or.*1015 *un om ca un frate*.

[ἴσος, ἀδελφός]

ισάζω, [ep. ἱ, tard. ἱ] *vb.* {impf. ἴσαζον, viit. ἰσάσω, aor. ἴασα; pas. viit. ἰσασθήσομαι, aor. I ἰσάσθην, pf. ἴσασμαι} {ep. med. impf. 3sg. ἰσάσκετο II. 24.607} **I** (*tranz.*) a aduce la același nivel, a egaliza: σταθμὸν ἔχουσα καὶ εἴριον ἀμφὶς ἀνέλκει ισάζουσα' IL. 12.435 *având într-o parte (a balanței) o greutate și în cealaltă lână, le ridică aducându-le la același nivel*; ARSTT. *Pol.*1267b10, *PLB.* 6.29.9, (pas.) (despre cai) ἀμφοτέραι αἱ γνάθοι ... ισάζονται *XEN. Eq.*7.13 *ambele fălci sunt aduse la același nivel*; (fig.) δεῖ δὲ ἰσασθῆναι τὸ κέρδος πρὸς τὴν τιμὴν ARSTT. *EE*1242b20 *castigul trebuie să fie dus la același nivel cu cinstea*; δεῖ οὖν ταῦτα ἰσασθῆναι ARSTT. *EN*1133a14 *trebuie ca aceste lucruri să fie aduse într-un raport de egalitate*; (subst.) ὑπάρχειν τὴν ἀνισότητα αὐτοῖς τοῦ ἰσασθῆναι ARSTT. *Metaph.*1091a26 *a exista inegalitatea egalizării*. **II** (*intrans.*) a fi egal / deopotrivă cu: (+ dat.) οὐδὲ ... ἀνδράσιν ἀλλὰ θεοῖσιν

ισαζέμεν ἀθανάτοισιν A.RH. 3.1045 *a fi egal nu cu oamenii, ci cu zeii nemuritori*; (abs.) δεῖ τὴν ἰσζὺν ~ τοῦ κινουόντος ARSTT. MA699a33 *trebuie ca forța celui care acți-onează să rămână egală*; PLAT. Lg.773a, ARSTT. EN1154b24, id. GC334b22. **III** (med.) a se considera egal (cu cineva): (+ dat.) οὐνεκ' ἄρα Λητοῖ ἰσάσκετο IL. 24.607 *pentru că [Niobe] se pretindea egală lui Leto*; δι' ἐμοῦ ... βίου μετασχόντα θεοῖς ἰσάζοιτ' ἄν PLAT. Ti.41c *cele care participă la viață prin mine ar fi egale cu zeii*; ARSTT. EN1159b2.

[ἴσος]

ισ-αθάνατος, ον [ἄθᾶ] *adj.* egal cu nemuritorii: βάλλεις καρπὸν ἰσαθάνατον ARSTT. Fr.640.7 *arunci un fruct egal cu nemuritorii*. [ἴσος, ἀθάνατος]

ισαῖος, α, ον [ἴ] *adj.* egal: ἐπ' ἰσαίῃ CALL. Ion.63 *în egală măsură*.

[ἴσος]

Ἰσαῖος, ου, ὁ *subst.* Isaios, orator attic (sec. V-IV î.Hr.): PLUT. Dem.5.6, id. M.839e, (pl.) PLUT. M.350c.

ισαίτερος, ισαίτατος (comp. și superl.) v. ἴσος

ισάκις, *adv.* de un număr egal de ori: (despre pătrat) ἴσος ~ γενέσθαι PLAT. Th.148a *a fi egal de tot atâtea ori (proces de factori egali)*; PLAT. R.546c, ARSTT. MM1.1.6, id. Metaph.1038a24, PLUT. M.383e, id. M.Fr.110.6 ș.a.

[ἴσος]

ισᾶμέριος, α, ον *adj.* (dor. pt. *ἰσημέριος) care ține tot atât timp: SOPH. Fr.879a.2 (ap. Plut. M.Fr.209.7).

[ἴσος, ἡμέρα]

ἰσᾶμι, *vb.* {prez. 1sg. ἰσᾶμι Pi. P.4.248, Theoc. 5.119, 2sg. ἴσαις Theoc. 14.34, 3sg. ἴσατι Theoc. 15.146, 3pl. ἴσαντι Theoc. 15.64, part. dat. sg. ἰσάντι Pi. P.3.30} (dor. pt. *ἴσημι) a ști, v. *εἶδω.

[prez. dor. refăcut după pers. 3pl. ἴσαντι al lui οἶδα]

ἴσαν, *vb.* **I** (ep. impf. 3pl. al lui εἶμι) mergeau: IL. 1.494, OD. 2.259, HES. Th.68 ș.a. **II** (m.m.c.p. 3pl. al lui οἶδα) știau: IL. 18.405 OD. 13.170 ș.a.

ισ-άνεμος, ον [ἴ, ᾶ] *adj.* iute ca vântul: τὸν ἰσάνεμόν τε ποδοῖν λαιψηροδρόμον Ἀχιλλέα EUR. IA206 [I-am văzut] *pe Achilles cel cu picioarele iuși ca vântul în alergarea-i usoră*.

[ἴσος, ἄνεμος]

ἴσαντι, ἴσατι, v. ἴσαμι: THEOC. 15.64, id. 15.146.

ισ-ἀργύρος, ον *adj.* valorând cantitatea sa în argint: πορφύρας ἰσάργυρον κηκίδα AESCH. Ag.959 *suc de purpură costând cât argintul*. [ἴσος, ἄργυρος]

ισ-ἀριθμός, ον [ᾶ] *adj.* egal în număr cu (+ dat.): διεῦλεν ψυχὰς ἰσαριθμούς τοῖς ἄστροις PLAT. Ti.41d *a împărți sufletele în atâtea suflete câte astre erau*; τρόπαια πάμπολλα καὶ ταῖς μάχαις ἰσάρθιμα PLUT. Pomp.45.4 *monumente uriașe și egale în număr cu luptele*; (fără dat.) οὐ ἴσον βάρους πυροῦ καὶ τοῦ ἰσαριθμοῦ χρυσίου LUC. Nav.19 *greutatea grăului și a aurului nu este egală, deși au aceeași cantitate*; PLAT. Lg.845a, ARSTT. EN1156a7, id. Metaph.1093a30, CALL. Del.175, IOS. A110.9.5, PLUT. M.390a, id. M.430d, id. M.573d, id. M.744e, id. M.1029b, LUC. Tyr.3.

[ἴσος, ἀριθμός]

ἴσαι(ν), ind. pf. 3pl. de la *εἶδω (pf. οἶδα).

ἰσάσκετο, (ep.) impf. iter. 3pl.v. ἰσάζω: IL. 24.607.

ισ-άστερος, ον *adj.* asemeni unei stele, strălucitor ca o stea: τοὺς ἰσαστέρους ἐπὶ τὰ παῖδας φωταγωγήσασα LXX 4Mac.17.5 *lumânând cei șapte copii asemeni stelelor*.

[ἴσος, ἀστήρ]

ισ-αῦδης, ες [ἴ] *adj.* cu nume egal, omonim: THEOC. Syr.9.

[ἴσος, αὐδᾶν]

ισᾶχῶς, [ἴ] *adv.* în tot atâtea feluri sau în multe alte feluri: πολλαχῶς λέγεται καὶ ~ τῷ ὄντι τὸ ἀγαθόν ARSTT. EE1217b26 *binele poate fi exprimat în realitate în multe alte feluri*; παρακολουθεῖν ~ ταῖς κατηγορίαις ARSTT. Metaph.1054a14 *a urma în tot atâtea feluri câte categorii sunt*; ARSTT. EN1096a23, id. Metaph.1022a19, id. Top.125a15 ș.a.

[ἴσος]

ἰσδάνει, (eol.) ind. prez. act. 3sg. v. ἰζάνω: SAPPH. 31.3.

Ἰσεῖον, ου, τό *subst.* templu al zeiței Isis: PLUT. M.352a, id. M.378d.

[ἴσις]

ισηγορέομαι-οὔμαι, *vb.* a vorbi de la egal la egal: μὴ ἔπεχε ἰσηγορεῖσθαι μετ' αὐτοῦ LXX Sir.13.11 *nu îngădui să vorbești de la egal la egal cu el*.

[ἴσος, ἀγορεύω]

ισηγορία, ας, ἡ *subst.* {ion. ἰσηγορίη Hdt. 5.78} *prop.* drept egal de a vorbi, *ext. gener.* egalitate politică, drepturi egale: ἰσηγορίαν καὶ τοῖς δούλοις πρὸς τοὺς ἐλευθέρους ἐποιήσαμεν XEN. Ath.1.12 *am oferit și sclavilor dreptul de a vorbi liber față de cei liberi*; ἰσηγορίαν καταστησάμενον τῇ πόλει DEM. 60.28 *stabilind drepturi egale în cetate*; (+ gen.) μηδὲ τὰς τῶν ἐλευθέρων ἰσηγορίας ἀνέχεσθαι ISOC. 6.97 *a nu îndura drepturi egale cu cei liberi*; (cu prep.) τοῖς μετ' ἰσηγορίας ζῆν ἡρημένοις DEM. 15.18 *celor care aleg să trăiască în egalitate*; εἶχον αἰετὴν τοιαύτην ἰσηγορίαν Μακεδόνες πρὸς τοὺς βασιλεῖς PLB. 5.27.6 *macedonenii aveau întotdeauna o asemenea libertate egală de a vorbi față de regi*; HDT. 5.78, XEN. Cyr.1.3.10, DEM. 20.16, id. 21.124, PLB. 2.42.3, id. 4.31.4, PLUT. M.66d, id. M.642a, LUC. DMort.26.2. [ἰσηγορος „de o libertate egală” < ἴσος, ἀγορεύω]

ἰσ-ἦλιξ, ἴκος, ὅ, ἡ *adj.* de aceeași vârstă: (+ dat.) ~ τοῖς ἀειγενέσι θεοῖς XEN. Smp.8.1 *de aceeași vârstă cu zeii nemuritori*. [ἴσος, ἦλιξ]

ἰσ-ημερία, ας, ἡ *subst.* echinocțiu (momentul când ziua este egală cu noaptea): περὶ τὴν ἑαρινὴν ἰσημερίαν ARSTT. HA570b12 *pe la echinocțiul de primăvară*; μετὰ τὴν φθινοπωρινὴν ἰσημερίαν PLB. 4.37.2 *după echinocțiul de toamnă*; (pl.) ἰσημερία καὶ τροπαί PLAT. Ti.47a *echinocțiile și solstițiile*; PLAT. Sp.370c, ARSTT. GA748a28, id. Metaph.1023b9, id. Mete.377a14, id. Pr.942b28, PLUT. Luc.32.1, id. Ant.40.3, id. M.274c, id. M.979c ș.a. [ἴσος, ἡμέρα]

ἰσημερινός, ἡ, ὄν *adj.* echinocțial: ἀνατολὴ ἰσημερινή ARSTT. Mete.363b14 *răsărit echinocțial*; ARSTT. Mu.394b24 *δυσμὴ ἰσημερινή* ARSTT. Mete.363a34 *apus echinocțial*; PLB. 34.7.10, περὶ τὸν ἰσημερινὸν κύκλον ARSTT. Mete.345a3 *în jurul ecuatorului ceresc*; (despre împărțirea cerului) μέσῳ τῷ ἰσημερινῷ PLUT. M.430a *în mijloc se află ecuatorul ceresc*; PLB. 34.1.11 ἕως τῆς ἰσημερινῆς καταφορᾶς PLB. 3.37.5 *până la apusul echinocțial*. (*subst.*) // **ἰσημερινός**, οὐ, ὁ *subst.* ecuator: τὴν ὑπὸ τῷ ἰσημερινῷ οἴκησιν PLB. 34.1.17 *zona locuită de sub ecuator*; ARSTT. Mete.377a18. [ἰσημερία]

ἰσ-ἡρετμος, ον [ἴ] *adj.* cu același număr de vâsle: (+ dat.) ταῖσδ' ἰσηρετμοὶ νᾶες EUR. IA242 *corăbii cu același număr de vâsle precum acestea*.

[ἴσος, ἔρετμός]

ἰσ-ἡρης, ες *adj.* egal cu jumătate: ἰσῆρης ὅστις ἂν ψήφους λάβῃ EUR. IT1472 *cel care ar obține jumătate din voturi*.

[ἴσος, ἀραρίσκω]

ἴσθι, *vb.* I imper. prez. 2sg. al lui εἰμί „a fi”.

II imper. pf. 2sg. al lui *εἶδω (pf. οἶδα) „a ști”.

Ἴσθμια, ων, τὰ *subst.* (sc. ἱερά) Jocurile Isthmice (la Corint): THUC. 8.9, XEN. HG4.5.1, DEM. 18.91, PLUT. Thes.25.5 ș.a. [ἰσθμός]

ἰσθμιάζω, *vb.* a asista la Jocurile Isthmice: AESCH. Fr.17.

[Ἴσθμια]

Ἴσθμιακός, ἡ, ὄν *adj.* (= Ἴσθμικός) isthmic, din Istmul Corintic. // **Ἴσθμιακόν**, οὐ, τὸ *subst.* coroană ist(h)mică: Ἴσθμιακὰ λαβόντες AR. Fr.491 *luându-ne coroanele isthmice*.

[ἰσθμός]

Ἴσθμιάς, ἄδος, ἡ {eol. dat. pl. Ἴσθμιάδεσσιν Pi.} I (*adj.f.*) isthmic, al Jocurilor Isthmice: Ἴσθμιάδος νίκας ἄποινα Pi. I.8.4 *răsplată a victoriei de la Jocurile Isthmice*; μὴ λυεῖν δὴ τὰς Ἴσθμιάδας σπονδὰς THUC. 8.9 *a nu întrerupe armistițiul din timpul Jocurilor Isthmice*; CALL. Aet.fr.59. II (*subst.*) sărbătoare a Jocurilor Isthmice: ἐν Ἴσθμιάδεσσιν Pi. O.13.33 *la Jocurile Isthmice*; Ἴσθμιάδων δρέπεσθαι κάλλιστον ἄωτον Pi. N.2.9 *culege cea mai frumoasă coroană a Jocurilor Ist(h)mice*.

[ἰσθμός]

Ἴσθμιασταί, ὧν, οἱ *subst.* „Spectatori la Jocurile Isthmice”, titlu al unei drame satirice a lui Aischylos (Eschil): AESCH. Fr.1.

[ἰσθμιάζω]

Ἴσθμικός, ἡ, ὄν *adj.* isthmic, din Istmul Corintic: τὴν Ἴσθμικὴν πῖτυν PLUT. M.618b *pin din Istmul Corintic*.

[Ἴσθμια]

ἴσθμιον, ου, τὸ *subst.* colier, colan: ἀνακτος ~ ἡνεκεν θεράπων, περικαλλὲς ἄγαλμα OD. 18.300 *un slujitor a adus un colier, giuvaier preafrumos*.

[ἰσθμός]

Ἴσθμιονίκης, ου, ὁ [νῖ] *subst.* învingător la Jocurile Ist(h)mice: (titlu al unei culegeri de

poeme a lui Pindar, pl.) ΕΠΙΝΙΚΟΙ
ΙΣΘΜΙΟΝΙΚΑΙΣ Pi. Fr. *Isthm.t Cântece în
cinstea învingătorilor la Jocurile Isthmice.*

[Ἴσθμια, νικάω]

Ἴσθμιος, ον și ος, α, ον *adj.* |var. Ἴσθμιος| istmic (din Corint), istmian, al Jocurilor Ist(h)mice: οὐκ ἄγνωτ' αἰεῖδω Ἴσθμίαν ... νίκαν Pi. I.2.13 *nu cânt o biruință istmiană necunoscută; τύραννον ... χθονὸς τῆς Ἴσθμίας* SOPH. OT940 *rege al țării din Istm (sc. al Corintului); νόπος Ἴσθμιον* EUR. Ion176 *dumbravă istmiană; Ἴσθμιον ... ἐς ἀγῶνα* A.RH. 3.1240 *la întrecerea Jocurilor Isthmice; παρ' αὐτὴν τρίοδον Ἴσθμίαν* EUR. Supp.1212 *lângă această răscruce istmică; AESCH. Fr.17, EUR. Fr.656.1, (ca epitet al unui nume propriu) (dezpre zei) Ἴσθμίου πρόθυρον Ποτειδάδου* Pi. O.13.4 *pridvor al lui Poseidon istmianul; (despre oameni) ~ Σίνις* EUR. Hipp.977 *Sinis istmianul. // Ἴσθμια*, ων, τά *subst.* v. Ἴσθμια [ισθμός]

Ἴσθμοῖ, *adv.* (veche formă de loc.) la Jocurile Ist(h)mice, la Isthmos (sc. Corint): πεντάκις ~ στεφανωσάμενος Pi. N.6.19 *incununat de cinci ori la Jocurile Isthmice; στήλας στήσαι Ὀλυμπίασι καὶ Πυθοῖ καὶ ~* THUC. 5.18 *a ridică stele la Olympia, la Pythoi și Istm; AR. Fr.14, LYS. 19.63, PLAT. Ly.205c, PLUT. M.79e ș.a.*

[ισθμός]

ἰσθμός, οὔ, ὁ *subst.* |fem. Pi. O.7.81| I (geogr.) istm, fâșie îngustă de pământ care desparte două mări: (despre istmul Leucas) THUC. 3.81, (despre Isthmos cimerian) AESCH. Pr.729, (despre Chersones) HDT. 6.36, AP. BC4.11.88, ἐς τὸν Κορινθίων ἰσθμόν HDT. 7.195 *în Istmul Corintului; (frecv. cu majusculă, Ἴσθμός, despe Istmul de Corint) XEN. HG4.8.8, PLB. 16.16.4 ș.a. II* strămtoare (a mării): τὸν ἰσθμόν ἀπέκλειον γεφύραις APP. Hann.142 *au închis strămtoarea cu poduri. III* lanț muntos: (despre Caucaz, între Marea Neagră și Marea Caspică) ARSTT. Mu.393b25. **IV** (despre părți anatomice asemănătoare cu un istm) (despre gât) ἰσθμόν καὶ ὄρον διοικοδομήσαντες τῆς τε κεφαλῆς καὶ τοῦ στήθους PLAT. Ti.69e *clădind un fel de istm și de hotar între cap și piept; (obscen cu referire la perineu) AR. Th.647. V* (fig.) interval mic de timp: ἀνέχουσα βίου βραχὺν ἰσθμόν SOPH. Fr.568.4 *agățându-se de fâșia îngustă a vieții.*

[cf. εἶμι ?]

ἰσθμῶδης, ἐς *adj.* în formă de istm:

ἐτείχισαν ἰσθμῶδές τι χωρίον THUC. 7.26 *au întărit cu ziduri un loc în formă de istm; THUC. 8.25.*

[ισθμός, εἶδος]

Ἰσῆακός, ἦ, ὄν [ἴ] *adj.* al zeiței Isis. // **Ἰσῆακός**, οὔ, ὁ *subst.* preot al zeiței Isis: PLUT. M.352b-c.

[Ἰσις]

Ἰσίς, Ἰσιδος [ἴσ] *subst.* |dat. Ἰσιδι Plut. M.363d, ac. Ἰσιν Hdt. 4.186, Plut. M.383a| {ion. gen. Ἰσιοσ, dat. Ἰσι Hdt. 2.176 sau Ἰσει Hdt. 2.156} I Isis, zeiță egipteană, soră și soție a lui Osiris, mamă a lui Horus, Zeul Soarelui: Ἰσιος ἱρόν HDT. 2.59 *templu al zeiței Isis; PLAT. Lg.657b, PLUT. M.368e, ARR. An.3.1.5, LUC. Nav.15 ș.a. II* (bot.) soi de plantă: (în regiunea Gedrosia) τὰ δ' Ἰσιδος τρίχας καλοῦσιν PLUT. M.939d *pe unele [plante] le numesc „părul lui Isis”.*

Ἰσκαριώτης, ου, ὁ *adj.m.* Iscariotul, nume dat lui Iuda în NT: NT Mt.26.14, id. Mc.14.10, id. Lc.6.16, id. In.12.4 ș.a.

ἴσκω, {ep. impf. ἴσκον} I a face să pară asemănător, a imita: πάντων Ἀργείων φωνὴν ἴσκουσ' ἀλόχοισιν OD. 4.279 *facând să pară aidoma glasul cu cel al soțiilor tuturor argienilor; ἴσκε ψεύδεα πολλὰ λέγων ἐτύμοισιν ὁμοῖα* OD. 19.203 *vorbind, făcea ca multe minciuni să pară asemeni lucrurilor adevărate. II* a lua pe cineva (+ ac.) drept altcineva (+ dat.), a confunda: (Patroclus către Achilles) ἐμὲ σοὶ ἴσκοντες IL. 16.41 *luându-mă pe mine drept tu (= crezând că eu sunt tu). III* a-și închipui, a presupune: ἴσκεν ἕκαστος ἀνὴρ OD. 22.31 *fiecare bărbat își închipuia. IV* (vb. reinterpretat de poeții elenistici plecând de la Hom.) a spune, a grăi, a vorbi: (+ ac.) ἴσκον τοιάδε πολλά THEOC. 22.167 *vă spuneam multe de felul acesta; (+ adv.) ἴσκεν ἀπληγέως* A.RH. 3.439 *spuse nestânjenit; (+ part.) ἴσκε παρηγορέων* A.RH. 2.1196 *vorbi încercând să-[i] convingă; A.RH. 3.938, (abs.) ἴσκεν Ἀγηνορίδης* A.RH. 2.240 *[astfel] vorbi Agenorides; A.RH. 1.834.*

[cf. εἰκα]

ἴσμεν, ind. pf. act. I pl. de la *εἶδω (pf. οἶδα).

Ἰσμήνη, ης, ἡ *subst.* Ismena, soră a Antigonei și fiică a lui Oidip: AESCH. Th.862, SOPH. Ant.1, id. OC321, EUR. HF781, id. Ph.57.

Ἰσμήνιος, α, ον *adj.* al râului Ismenos: Ἰσμήνιον πρὸς ὄχθον EUR. Supp.655 *către*

malul râului Ismenos: (epitet al lui Apollon) HDT. 5.59. // Ίσμηνιον, ου, τό *subst.* Ismenion, sanctuar în cinstea lui Apollon: Pl. N.11.6, id. *Fr.Parth.*94bt.

[Ίσμηνός]

Ίσμηνός, οὔ, ὁ *subst.* Ismenos, râu în Beotia: AESCH. *Th.*273, Pl. N.11.36, SOPH. *Ant.*1124 ș.a.

ισο-βάρης, ἔς *adj.* de o greutate egală: ισοβαρή σώματα ARSTT. *Cael.*273b25 *corpuri de o greutate egală*; ARSTT. *Cael.*308b34, LUC. *Vit.Auct.*27, APP. *BC*1.3.26.

[ἴσος, βαρύς]

ισο-βασίλεύς, ἕως, ὁ, ἡ *adj.* egal cu un rege: ισοβασιλέας πάντας ποιεῖς PLUT. *Alex.*39.7 *ii faci pe toți egali cu regele*.

[ἴσος, βασιλεύς]

ισο-γωνία, ας, ἡ *subst.* egalitate din naștere, omogenitate: ἡ ~ ἡμᾶς ἡ κατὰ φύσιν ἰσονομίαν ἀναγκάζει ζητεῖν κατὰ νόμον PLAT. *Mx.*239a *egalitatea din naștere pe care o avem în mod natural ne silește să năzuim la o egalitate în fața legilor potrivit cu legea*.

[ἴσος, γένος]

ισο-γωνίος, ον *adj.* cu unghiuri egale: ισογωνία τετράγωνα ARSTT. *Metaph.*1054b2 *patrulater cu unghiuri egale*; σωμάτων ἰσογωνίων καὶ ἰσοπλευρῶν PLUT. *M.*427a *corpuri cu unghiuri și laturi egale*; PLUT. *M.*1003d.

[ἴσος, γωνία]

ισο-δαίμων, ον [ἴσ] *adj.* |gen. -ονος| I egal cu un zeu: ~ βασιλεύς AESCH. *Pers.*634 *rege egal cu zeu*; (citându-l pe Ariphron) PLUT. *M.*450b, id. *M.*479a. II de condiție egală, egal cu: (+ dat.) βασιλεῦσιν ἰσοδαίμονα τεύχει φῶτα Pl. N.4.84 [imnul] *il face pe om asemenea regilor*.

[ἴσος, δαίμων]

ισο-δαίτης, ου, ὁ *subst.* I care împarte în mod egal, imparțial: (epitet al lui Dionysos) PLUT. *M.*389a. II persoană însărcinată cu împărțirea egală a mâncării la banchete: ~ ... ἡγεῖται ὑμῖν τῶν συμποσίων, ὡς τὸ ἴσον ἅπαντες ἔχοιεν LUC. *Sat.*32 *il apreciați pe cel ce împarte în mod egal, pentru ca toți să aibă o parte egală*.

[ἴσος, δαίω]

ισό-δένδρος, ον *adj.* egal cu un copac: (despre vârsta Nimfelor) ἰσοδένδρου τέκμαρ αἰῶνος Pl. *Fr.*252 *limită a unei vieți egală cu cea a unui copac*; PLUT. *M.*415d, id.

*M.*757e.

[ἴσος, δένδρον]

ισο-δίαιτος, ον [ἴ] *adj.* cu același fel de viață: πρὸς τοὺς πολλοὺς οἱ τὰ μείζω κεκτημένοι ἰσοδαίτοι μάλιστα κατέστησαν THUC. 1.6 *cei ce dețineau mai multe [averi] au dus același fel de viață cu cei mulți*: (+ dat.) LUC. *BisAcc.*33, (subst.) μεταποιεῖν ἔς τὸ ἰσοδαίτον LUC. *Sat.*21 *a aduce la același fel de viață*; LUC. *Sat.*36.

[ἴσος, δίαίτα]

ισοδρομέω-ῶ, vb. a merge la fel de repede, a ține pasul cu: γεννώσιν ὅταν ἐντύχωσιν ἰσοδρομοῦσι πρὸς τὴν συνουσίαν ARSTT. *HA*636b20 *reușesc să nască atunci când îi întâlnesc pe cei ce țin pasul cu ele în vedere conceperii*: (+ dat.) ARSTT. *Pr.*913a38, ARSTT. *GA*727b10, (fig.) ARSTT. *GA*727b10.

[ἰσόδρομος]

ισό-δρομος, ον *adj.* care merge cu aceeași viteză: (+ dat.) εἰς [τὸν] τάχει μὲν ἰσόδρομον ἠλίῳ PLAT. *Ti.*38d *care se deplasează cu aceeași viteză ca a soarelui*: (+ gen.) ARSTT. *Mu.*399a8.

[ἴσος, τρέχω]

ισοδυνάμew-ῶ, I a avea aceeași putere: μὴ τὸ ψεῦδος ἐν τοῖς συγγράμμασιν ~ ... πρὸς τὴν ἀλήθειαν PLB. 2.56.3 *minciuna să nu aibă în scrieri aceeași putere cu adevărul*; PLB. 11.1a.4, id. 20.9.12. II a avea același înțeles: οὐ ἰσοδυναμεῖ ... Εβραῖστί λεγόμενα καὶ ὅταν μεταχθῆ εἰς ἑτέραν γλῶσσαν LXX *Sir.*p.21 *cele spuse în ebraică nu au același înțeles când sunt transpuse în altă limbă*.

[ἰσοδύναμος]

ισοδυνάμος, ον [ῶ] *adj.* propr. cu aceeași forță, ext. echivalent, egal, la fel: (+ dat.) ἰσοδύναμον ποτὸν αἵματι LXX *4Mac.*3.15 *băutura egală cu sângele*; ἰσοδύναμόν ἐστιν + inf. LXX *4Mac.*5.20 *este același lucru să ...*

[ἴσος, δύναμις]

ισο-θάνατος, ον [θᾶ] *adj.* asemenea morții: SOPH. *Fr.*359.1.

[ἴσος, θάνατος]

ισό-θεός, ον *adj.* egal cu zeii, asemeni zeilor: (despr pers.) (frecv. Hom.) ~ φῶς Il. 11.472 *om ca un zeu*; τοῖς ἰσοθέοις σύγκληρα λαχεῖν SOPH. *Ant.*837 *a avea o soartă egală cu a celor deopotrivă cu zeii*; οὐκ ἰσόθεον ἡγεῖται αὐτός τε αὐτὸν ἔτι ζῶν

PLAT. *Phdr.*258c *se socotește încă din timpul vieții asemeni zeilor*; HES. *Fr.*22.4, AESCH. *Pers.*80, A.RH. 4.1513, LUC. *Cat.*16, id. *Anach.*10, (despre abs.) τῆς ἰσοθέου τυραννίδος EUR. *Tr.*1169 *regalitate asemeni dumnezeirii*; τὴν δύναμιν ἰσόθεον λαβοῦσα ISOC. 10.61 *primind o putere ca a zeilor*; Ἀχιλλεὺς ἐν Ἠπειρῷ τιμὰς ἰσοθέου ἔσχεν PLUT. *Pyrrh.*1.3 *Achilleus avea parte în Epir de cinstiri pe măsura zeilor*; νόμος γονεῦσιν ἰσοθέου τιμὰς νέμειν MEN. *Mon.*1.378 *a aduce cinstiri părinților egale cu ale zeilor este o lege*; (neut. pl. subst.) μή θνητὸν ὄντα ἰσόθεα φρονεῖν LXX *2Mac.*9.12 *să nu ai în gând, muritor fiind, pe cele convenite lui Dumnezeu*; PLAT. *R.*258c, ISOC. 5.145; id. 11.13, PLB. 2.12b.3, PLUT. *M.*1058b ș.a.

[ἴσος, θεός]

ισοθεόω-ῶ, *vb.* a trece în rândul zeilor, *pas.* a fi divinizat: (part. aor. *pas.*) Ἡρακλῆς ἰσοθεωθείς AESOP. 1.113 *Heracles fiind divinizat*.

[ἰσόθεος]

ισο-κίνδυνος, *on adj.* de o primejdie egală, *expus unui pericol egal*: ἰσοκινδύνους ἡγούμενοι THUC. 6.34 *socotind că ei se află într-o primejdie egală*.

[ἴσος, κίνδυνος]

ισό-κλήρος, *on adj.* cu o avere egală: ἰσοκλήρους τοῖς βίοις γενομένους PLUT. *Lyc.*8.2 *să aibă parte de o avere egală în vi-eftile lor*.

[ἴσος, κλήρος]

ισο-κλίνης, *és adj.* înclinat în mod egal, *echilibrat*: νόμος ἡμῖν ~ ὁ θεός ARSTT. *Mu.*400b28 *pentru noi zeul este o lege bine echilibrată*.

[ἴσος, κλίνω]

ισό-κοῖλος, *on adj.* cu găuri egale: ἰσοκοίλων ἀλῶν PLUT. *M.*1021a *fluiere cu găuri egale*.

[ἴσος, κοῖλος]

Ἰσοκράτης, *ou, ὁ [ᾶ] subst.* Isocrates, orator atenian (sec. V-IV î.Hr.): PLAT. *Phdr.*278.e, ARSTT. *Rh.*1408b15, PLUT. *M.*848c, LUC. *Par.*42, (pl.) Ἰσοκράτει PLUT. *M.*350c *oratori precum Isocrates*.

ισο-κράτης, *és adj.* I cu putere egală, cu drepturi egale: ἰσοκρατέες ὁμοίως αἱ γυναῖκες τοῖσι ἀνδράσι HDT. 4.26 *femeile [se bucură] deopotrivă de aceeași drepturi cu bărbații lor*; τοὺς ἰσοκρατεῖς καὶ

ὁμοτίμους ἀνδρας PLUT. *M.*827b *oameni egali în puteri și în onoruri*. II *echilibrat, egal*: ἡ ἰσημερία ἐστὶ καθάπερ χειμῶν καὶ θέρος ~ ARSTT. *Pr.*942b37 *echinocliul este egal atât iarna cât și vara*.

[ἴσος, κράτος]

ισοκράτεια, *ας, ἡ subst.* egalitate în drepturi: ἰσοκρατίας καταλύοντες τυραννίδας ἐς τὰς πόλεις κατάγειν παρασκευάζεσθε HDT. 5.92 *dizolvând egalitatea în drepturi vă pregătiți să aduceți în cetate tirania*.

[ἰσοκρατής]

ισό-κρίθος, *on adj.* cu același preț ca orzul: PLB. 2.15.1.

[ἴσος, κριθή]

ισό-κωλος, *on adj.* cu membre sau fraze egale: ~ ὁ λόγος ... τῶ ὀριζομένῳ ARSTT. *Top.*148b33 *definiție cu același număr de membre precum numărul definit*; (subst.) PLUT. *M.*350e.

[ἴσος, κῶλον]

ισο-λογία, *ας, ἡ subst.* (= ἰσηγορία) drept egal de a vorbi, *ext. gener.* egalitate politică, drepturi egale: ἰσολογίαν ἔχειν πρὸς Ῥωμαίους PLB. 24.10.9 *a avea aceeași drepturi față de romani*; PLB. 30.31.16, id. *Fr.*165.

[ἰσολογέω < ἴσος, λέγω]

ισο-μάτωρ, [gen. -ος] [ᾶ] *adj.* (dor. pt. ἰσομήτωρ) egal cu mama: θεὸς ἰσομάτορα ἀμνόν THEOC. 8.14 *pune [ca răsplată] un miel la fel [de mare] precum mama lui*.

[ἴσος, μήτηρ]

ισό-μάχος, *on adj.* egal în luptă: φανέντες ἀλλήλοις ἰσόμαχοι APP. *BC.*1.10.89 *ară-tându-se egali unii cu alții în luptă*; APP. *Pun.*78, id. *Mith.*403.

[ἴσος, μάχη]

ισο-μεγέθης, *es adj.* de o mărime egală: κατὰ τὸ πλάτος καὶ κατὰ τὸ βάθος ἰσομεγέθη πρὸς ἀκρίβειαν PLB. 10.44.2 *exact de aceeași mărime în lățime și adâncime*; (+ dat.) ἔσοπτρον ἰσομέγεθες αὐτῶ PLUT. *M.*844e *oglinză la fel de mare ca el însuși*; τὸ κῦμα ... αὐτῶ ἰσομέγεθες τῶ σκοπέλῳ LUC. *Nav.*9 *val la fel de mare precum faleza*; XEN. *Cyn.*5.29, IOS. *AI.*3.128.1, LUC. *Ind.*8, id. *Im.*17.

[ἴσος, μέγεθος]

ισο-μέτρητος, *on adj.* de aceeași măsură sau mărime sau greutate, *ext.* în mărime naturală: χρυσιῶν εἰκόνα ἰσομέτρητον ...

ἀναθήσειν PLAT. *Phdr.*235d *a ridica o statuie de aur în mârime naturală*; PLUT. *Sol.*25.3.

[ἴσος, μέτρον]

ἰσο-μετρία, ας, ἡ *subst.* *măsură egală*: κατ' ἀριθμὸν καὶ ἰσομετρίαν ARSTT. *Fr.*47 *în număr și măsură egală*.

[ἴσος, μέτρον]

ἰσό-μετρος, ον *adj.* (= ἰσομέτρητος) *de o mârime egală*: IOS. *A18.*133.6.

[ἴσος, μέτρον]

ἰσο-μέτωπος, ον *adj.* (milit.) *cu linie a frontului egală*: οἱ ἰππεῖς ... σὺν τοῖς ἐκδρόμοις ἰσομέτωποι XEN. *HG*4.5.16 *cavalerii [tineau] aceeași line a frontului cu pedestrașii*; APP. *Pun.*595.

[ἴσος, μέτωπον]

ἰσο-μήκης, ες *adj.* **I** *de lungime egală*: ἰσόμηκες τῷ φορέοντι τὸ τόξον ARR. *Ind.*16.6 *arc la fel de lung precum cel care îl poartă*; ARSTT. *HA*506b14, id. *Fr.*308, IOS. *A1*5.401.2, id. *B1*1.425.8. **II** *cu factori / coeficienți egali*: (despre număr) PLAT. *R.*546c.

[ἴσος, μήκος]

ἰσομοιρέω-ᾶ, *vb.* |viit. -ήσω aor. ἰσομοίρησα| *a avea parte egală*.: ταῦτα ... ἐν δημοκρατίᾳ ~ THUC. 6.39 *aceste [stări] sunt egale în democrație*; τῷ πόλεε τούτῳ πείσουςιν ἰσομοιρήσαι πρὸς ἀλλήλας ISOC. 4.17 *îndeamnă ca aceste două cetăți să acționeze pe picior de egalitate una față de cealaltă*; ἀξιώσουςιν οὔτοι πάντες ~ XEN. *Cyr.*2.2.18 *aceștia socotesc că toți trebuie să aibă parte egală*; (+ gen.) ὁ κακῶς πράσσων πρὸς οὐδένα τῆς ξυμφορᾶς ἰσομοιρεῖ THUC. 6.16 *cel ce o duce rău nu ia pe nimeni părtaș la propria nenorocire*; ISOC. 5.39 ἡμῖν ἰσομοιρήσαι τῆς οὐσίας IS. 1.35 *a face cu noi parte egală din avere*; XEN. *Cyr.*2.3.6, DEM. 48.19, IS. 1.2.

[ἰσόμοιρος]

ἰσομοιρία, ας, ἡ *subst.* **I** *parte egală, ext. egalitate în drepturi*: ἡ ~ τῶν κακῶν THUC. 7.75 *impărtașirea în comun a suferințelor*; ὑπὲρ ... τῆς ἐν Πελοποννήσῳ ποτὲ ἰσομοιρίας THUC. 5.69 *despre egalitatea în drepturi de odinioară din Pelopones*; (Arstt. citând din poezia lui Solon) οὐδὲ πει[ρ]ας χθονὸς πατρίδος κακοῖσιν ἐσθλοὺς ἰσομοιρίαν ἔχειν ARSTT. *Ath.*12.3 *cei buni să nu aibă parte egală cu cei răi din pământul bogat al patriei*; τῆς πολιτείας ἰσομοιρίαν

PLUT. *Dio.*38.5 *egalitate în dobândirea cetățeniei*; τῶν δ' ἄλλων [πολιτείαν] παρέξουσιν ἅπασιν ἰσομοιρίαν PLUT. *Thes.*24.2 *constituție care oferă tuturor egalitate în drepturi în privința celorlalte lucruri*; μεριζομένῳ δ' αὐτῷ τὰ κέρδη κατ' ἰσομοιρίαν APP. *BC*1.14.116 *cel ce împărțea căștigurile în mod egal*; XEN. *Cyr.*2.2.21, id. *Ap.*21, ARSTT. *Mt.*396b35. **II** *porție egală*: ~ τῆς τροφῆς καὶ πόσεως PLUT. *M.*226e *porție egală de mâncare și de băutură*; PLUT. *M.*644b.

[ἰσόμοιρος]

ἰσό-μοιρος, ον *adj.* |superl. -ότατος| *cu o parte egală*: ἰσομοίρους πάντας ποιεῖν XEN. *Cyr.*2.2.18 *a-i trata pe toți în mod egal*; (+ gen.) γῆς ἰσόμοιρ' ἤρῃ SOPH. *El.*87 *aer care învâluie pământul* (propri. *care ocupă aceeași parte precum pământul sau care împarte [cu lumina] aceeași parte din pământ*); ἅπαντας τοὺς γνησίους ἰσομοίρους εἶναι τῶν πατρῶν IS. 6.25 *toți copiii legitimi au dreptul la parte egală din avere*; XEN. *Cyr.*2.1.31, IS. 7.22, (+ dat.) τὴν εὐεργεσίαν θεῷ ἰσόμοιρον παρεσκεύασαν ARSTT. *Ep.*3.2 *au pus facerea de bine pe același plan cu divinitatea*; ἐμερίσαντο ἰσομοίρους αὐτοῖς LXX *2Mac.*8.30 *le-au făcut aceeași parte [din pradă] ca și lor înșiși*; (neut. subst.) ἰσόμοιρον ἐποίησαν XEN. *Cyr.*4.6.12 *le-au dat o parte egală*; ταῦτα ... μετακοσμησάμενοι πρὸς τὸ ἰσόμοιρον LUC. *Sat.*11 *a îndrepta aceștia către un regim de egalitate*; (superl.) ἰσομοιρότατος ἐν τοῖς κέρδεσιν APP. *Hisp.*318 *foarte grijuliu cu împărțirea exactă în căștiguri*.

[ἴσος, μοῖρα]

ἰσό-μορος, ον *adj.* *cu o parte egală*: (Poseidon în raport cu Zeus) ἰσόμορον καὶ ὁμῆ πεπρωμένον αἴση IL. 15.209 *având dreptul la o parte egală și sortit unui destin comun*.

[ἴσος, μόρος]

ἴσον, |var. ἴσον| (neut. adv.) *v. ἴσος*:

ἰσό-όνειρος, ον *adj.* *egal cu un vis, ext. van*: ὀλιγοδρανίαν ἄκικυν, ἰσόνοιρον AESCH. *Pr.*549 *slăbiciune lipsită de putere, ca un vis*.

[ἴσος, ὄνειρος]

ἰσό-νεκυς, ὁ, ἡ *adj.* |gen. -υος| *egal cu un mort sau ca și mort*: ὀλόμεθ' ἰσονέκυες ὀλόμεθα EUR. *Or.*200 *suntem pierduți, ca și morți, suntem pierduți*.

[ἴσος, νεκύς]

ισονομέω-ῶ, *vb.* **I** (*act.*) a stabili drepturi egale: διὰ πάντων τῶν ἡθῶν ~ LXX 4Mac.5.24 a stabili drepturi egale în orice stare de spirit. **II** (*med.*) a avea drepturi egale: ἀλλὰ δὴ μὴ μετὰ πολλῶν ἰσονομεῖσθαι: THUC. 6.38 nu vreți să aveți parte de drepturi egale cu cei mulți?

[ισόνομος]

ισονομία, *α.ς*, ἡ *subst.* {ion. ἰσονομία Hdt.} **I** egalitate în drepturi (frecv. politice): πλήθους ἰσονομίας πολιτικῆς THUC. 3.82 egalitate politică a mulțimii; (frecv. în op. cu tirania, oligarhia) μετεῖς τὴν τυραννίδα ἰσονομῖαν ἐποίησε HDT. 5.37 remuțând, în vorbă, la tiranie a instituit egalitatea în drepturi; δυναστεία μᾶλλον ἢ ἰσονομία THUC. 4.78 mai degrabă prin oligarhie decât prin legi drepte (= democrație); ἡγεῖσθαι ... τὴν δὲ παρρησίαν ἰσονομίαν ISOC. 7.20 a socoti vorbirea slobodă drept o dovadă de egalitate; (gener.) ἀνδράσι πρὸς γυναῖκας ὄση ἢ ~ καὶ ἐλευθερία γίγνεται PLAT. R.563b *cătă egalitate și libertate există între bărbați și femei*; ὑπόμνημα τῆς Κρονικῆς ἐκείνης ἰσονομίας PLUT. *Comp.Lyc.Num.1.5 amintire a egalității de pe vremea lui Cronos (= străvechi)*; HDT. 3.80, PLAT. Mx.239a, id. Ep.336d, ISOC. 12.178, IOS. A116.160.3, APP. BC2.8.50. **II** echilibru: ἡ φύσις ἀπαιτεῖ τὴν ἰσονομίαν ἐν πᾶσι PLUT. M.428e *natura cere un echilibru în toate*.

[ισόνομος]

ισονομικός, ἡ, ὄν *adj.* care respectă egalitatea (politică): διελήλυθας βίον ἰσονομοῦ τινος ἀνδρός PLAT. R.561e *ai descris viața unui om care ține la egalitate*.

[ισονομία]

ισό-νομος, ὄν *adj.* cu legi egale pentru toți: ἡ πόλις ... κατ' ὀλιγαρχίαν ἰσόνομον πολιτεύουσα THUC. 3.62 *cetate care se conduce printr-o oligarhie în care legile sunt egale pentru toți*; περί πολιτείας ἰσονόμου PLUT. M.154d *despre o guvernare în care legile sunt egale pentru toți (= egalitară)*; PLAT. Ep.326d. // **ισόνομον**, ὄν, τὸ *subst.* guvernare democratică, democrație: οὐκ ἐν ἰσονόμῳ πολιτεύσόντων APP. BC1.2.15 *cei care urmai să fie cetățeni nu într-un regim democratic*.

[ἴσος, νόμος]

ισό-παῖς, ὁ, ἡ *adj.* [gen. -παῖδός] egal cu un copil, *ext.* ca de copil: ἰσχὺν ἰσόπαιδα

AESCH. Ag.75 *forță ca de copil*.

[ἴσος, παῖς]

ισο-πᾶλής, ἔς *adj.* **I** cu forțe egale în luptă: μαχομένων δὲ σφρων καὶ γινομένων ἰσοπαλέων HDT. 1.82 *luptându-se și având aceeași forță în luptă*; HDT. 5.49. **II** (gener.) egal, echilibrat: οὐδὲν ἴσσον ἐπὶ τοὺς ἰσοπαλεῖς κινδύνους χωροῦμεν THUC. 2.39 *ne avântăm cu nimic mai prejos în primejdii egale [cu ale spartanilor]*; (+ dat.) ὄντες πλήθει ἰσοπαλεῖς THUC. 4.94 *fiind egali în număr*; (despre o sferă) μεσσοθεν ἰσοπαλὲς πάντη PLAT. Sph.244e (citându-l pe Parmenides) *cumpănită din toate părțile față de mijloc*; στερεὸν ... ἰσοπαλὲς PLAT. Ti.63a *corp solid aflat în echilibru*; ARSTT. Ph.207a17, id. Xen.976a9, APP. Syr.19. **III** echivalent, de aceeași valoare: (despre animale) οὔτι ὄριφος ~ τοι THEOC. 5.30 *iedul nu este pentru tine de aceeași valoare*.

[ἴσος, πᾶλη]

ισό-πᾶλος, ὄν *adj.* (= ἰσοπαλής) egal: (+ gen.) φάλαγγας ἀλλήλων μάλα ἰσοπάλους XEN. Ages.2.9 *falange întru totul egale unele cu cealaltă*; (+ dat.) ἐμαυτὸν ἡγησάμην ἰσόπαλον εἶναι τοῖς ἐχθροῖς APP. BC3.5.37 *m-am considerat egal dușmanilor*; LUC. Nav.36.

[ἴσος, πᾶλη]

ισο-πᾶχής, ἔς *adj.* egal în grosime: (despre intestin) ARSTT. HA527a7, (despre unele specii de pești) ARSTT. HA532b21.

[ἴσος, πάχος]

ισό-πεδος, ὄν *adj.* egal cu pământul, la același nivel cu pământul: (+ dat.) χοῦν ... ποιέων τῇ ἄλλῃ γῆ ἰσόπεδον HDT. 4.201 *potrivind pământ la același nivel cu restul terenului*; ἰσόπεδον τῷ λοιπῷ χώματι γενέσθαι τὸν τόπον PLUT. Num.10.7 *locul este adus la același nivel cu restul pământului*; (despre iepuri) ἐὰν ὄσιν ἰσόπεδοι XEN. Cyr.5.18 *dacă sunt la același nivel [cu vânătorii]*; IOS. A18.97.5, ARR. An.4.30.1, LUC. Hipp.4, id. Im.21, id. Pr.Im.3, (idiom.) πόλιν ... μέλλουσαν ἰσόπεδον γίνεσθαι LXX 2Mac.8.3 *oraș ce urmează să fie făcut una cu pământul (= să fie distrus)*; LXX 3Mac.5.43. // **ισόπεδον**, ὄν, τὸ *subst.* câmpie întinsă, șes: εἶος ἴκηται ἰσόπεδον IL. 13.142 *până când [stânca] ajunge în câmpia întinsă*; ἐν τῷ ἰσοπέδῳ μαχόμενοι XEN. HG7.4.31 *luptând la șes*; XEN. HG4.8.37, id. Cyr.1.6.41.

[ἴσος, πέδον]

ἰσο-πλάτης, ἔς *adj.* egal în lățime: (+ dat.) πύργοι ἦσαν μεγάλοι καὶ ἰσοπλατεῖς τῷ τείχει THUC. 3.21 *turnurile erau mari și egale în lățime cu zidul*; (abs.) κατάβορρος οὐσα καὶ μὴ ~ ARSTT. *Oec.*1345a33 [*casă*] *orientată spre sud și nu egală în lățime*.

[ἴσος, πλάτος]

ἰσό-πλευρος, ον *adj.* I cu laturi egale: (milit.) πλαίσιον ἰσόπλευρον XEN. *An.*3.4.19 *careu (formație de luptă)*; ἔς πλαίσιον ἰσόπλευρον τάξαντες τοὺς στρατιώτας ARR. *An.*4.5.6 *așezându-i pe soldați în formație de careu*; ARR. *Tact.*34.2. II (mat.) I (în geometrie) echilateral: ἰσόπλευρον ποιεῖ τρίγωνον PLUT. *M.*381d *formață un triunghi echilateral*; PLAT. *Ti.*54e, ARSTT. *APr.Po.*74a34, id. *deAn.*413a18, id. *L1970a10*, PLB. 6.31.10, PLUT. *M.*381e, id. *M.*416d, id. *M.*670c. 2 (despre numere) pátrat: PLAT. *Th.*147e.

[ἴσος, πλευρά]

ἰσο-πληθής, ἔς *adj.* în număr egal: (+ dat.) ὀπλίτας ἰσοπλήθεις τοῖς ἡμετέροις THUC. 6.37 *hopliți în același număr cu ai noștri*; (+ gen.) οἱ ἵππεῖς ἦσαν ἑκατέρων ἰσοπληθεῖς XEN. *Ages.*2.9 *călăreții erau egali ca număr unii cu alții*.

[ἴσος, πληθος]

ἰσο-πολιτεία, ας, ἡ *subst.* I guvernare bazată pe drepturi egale, egalitate în drepturi: πᾶσι Ροδίοις ἰσοπολιτεῖαν ἐνηφίσαντο PLB. 16.26.9 *au votat pentru rodieni egalitate în drepturi*; μεταλαβεῖν ἰσοπολιτείας PLUT. *Cam.*38.5 *a obține egalitate în drepturi*; ψηφίσασθαι Οὐλολούςκοις ἰσοπολιτεῖαν PLUT. *Cor.*30.8 *a vota pentru volsci drepturi egale*; AR. *Fr.*575.5, IOS. *A120.*184.1, id. *A120.*173.2. II (spec.) reciprocitate a drepturilor cetățenești: (între două state, comunități) Λεβαδεῦσιν ἔστιν ~ πρὸς Ἀρκάδας PLUT. *M.*300b *există o reciprocitate a drepturilor cetățenești între locuitorii din Lebedos și cei din Arcadia*.

[ἰσοπολίτης]

ἰσο-πολίτης, ου, ὁ [λί] *subst.* cetățean cu drepturi egale: (+ dat.) τούτους ἰσοπολίτας Ἀλεξανδρεῦσιν εἶναι LXX *3Mac.*2.30 *acești cetățeni au aceleași drepturi cetățenești cu alexandrinii*; τοῖς Μακεδόσιν ... ποιήσας ἰσοπολίτας IOS. *A112.*8.6 *făcându-i cetățeni egali cu macedonenii*; APP. *BC1.*3.21, id. 2.17.120.

[ἴσος, πολίτης]

ἰσο-πολίτης, *adj.f.* [gen. -ίτιδος] I cu drepturi politice egale: (ca trad. a lat. *municipium*) ἐν ταῖς ἀποίκους πόλεσιν ἢ ταῖς ἰσοπολίτισιν APP. *BC1.*1.10 *în colonii și municipii*. II (gener.) de același fel, identic: οἱ τῆς ἰσοπολίτιδος καμίνου κατεφρόνησαν LXX *4Mac.*13.9 *cei care au disprețuit un cuptor la fel ca acesta*.

[fem. de la ἰσοπολίτης]

ἰσό-πρεσβυς, υ *adj.* egal cu un bătrân. ext. ca de bătrân: νεαρὸς μυελὸς στέρνων ἐντὸς ἀνάσσων ~ AESCH. *Ag.*78 *măduva din piepturile fragede este la fel cu cea a bătrânilor*.

[ἴσος, πρέσβυς]

ἰσορροπέω-ῶ, *vb.* [viit. -ήσω, aor. ἰσορρόπησα] a fi în echilibru: ἰσορροποῦντι βάρει προστιθεμένη κλίνει τὸ σύμπαν ἐφ' ἑαυτὴν PLUT. *M.*581a [*greutatea unei drahme*] *adăugată unei greutatei aflate în echilibru înclină totul către ea*; (fig.) ἐν ᾧ δ' αὖ βίω ἰσορροπεῖ PLAT. *Lg.*733c *într-o viață în care domnește echilibrul*: (+ dat.) τὰ περὶ τὴν ἀλογίαν τῆς τοῖς Μαμερτίνοις ἐπικουρίας ~ τοῖς ἐκ τῆς βοηθείας συμφέρουσιν PLB. 1.11.1 *dezacordul privind ajutorarea mamertinilor este contrabalansat de foloasele de pe urma acestui ajutor*; μετεώροις πράγμασιν οὐκ ἔχων ἰσορροποῦντα στρατηγόν PLUT. *Brut.*46.4 *neavând un comandant capabil să mențină un echilibru în situații nesigure*; PLAT. *Ti.*52e, id. *Lg.*794e, ARSTT. *Phgn.*809b18, PLB. 6.10.7, PLUT. *Lyc.*5.7, id. *M.*819c, id. *M.*960d, id. *M.*987f.

[ἰσόρροπος]

ἰσορροπία, ας, ἡ *subst.* echilibru: τῆς γῆς αὐτῆς τὴν ἰσορροπίαν PLAT. *Phd.*109a *stareea de echilibru a acestui pământ*; τινα ξυνωρίδος ἰσορροπίαν διαφυλάττειν PLUT. *M.*137e *menține un anume echilibru al atelei lui*.

[ἰσόρροπος]

ἰσόρροπος, ον *adj.* [superl. -ώτατος] Plat. *Plt.*270a] I (propr.) care se află în mod egal, care se află în echilibru: τάλαντα βρίσας οὐκ ἰσορρόπῳ τύχῃ AESCH. *Pers.*346 *înclinând talgerele balanței printre-un destin care nu atârână egal*; ἰσόρροπον πρᾶγμα PLAT. *Phd.*109a *lucru aflat în stare de echilibru*; ARSTT. *PA*695a12. II (frecv. gener.) echilibrat, egal, cumpănit, ext. chibzuit: (+ dat.) τὸ γένος τὸ Ἀττικὸν ἰσόρροπον τῷ ἔωυτῶν HDT. 5.91 *neamul atenian egal (=*

la fel de puternic) cu al lor (spartanilor); (+ gen.) ~ ... ὁ λόγος τῶν ἔργων φανεῖη THUC. 2.42 elogiul ar părea pe măsura faptelor; (milit.) ἀγὼν ~ EUR. Supp.706 înfruntare echilibrată; μάχης γενομένης ἰσορροπού THUC. 1.105 luptă în care balanța a rămas neînclinată; ~ ἦν ὁ κίνδυνος PLB. 1.51.2 bătălia era echilibrată; THUC. 7.71, PLUT. Pomp.71.3, id. M.347b, id. M.747d, (despre abstr.) οἷος ἰσορροπ[ό]πι φρενί AESCH. Fr.296 cu o minte nechibzuită; ἰσόρροπον βίον PLAT. Lg.733c viață echilibrată; AESOP. Prov.11, PLAT. Ti.88b, ARSTT. Ath.29.1, PLUT. AgisCleom.26.3, id. M.943e. III echivalent, corespunzător: τιμή τ' ~ οὐκ ἂν γένοιτο ARSTT. EN1164b4 n-ar putea exista o oinoare care să o roată echivala; ἰσόρροπον ... τῷ μεγέθει τῆς ἀρχῆς τὸ φρόνημα PLUT. Fab.3.7 distincție a caracterului pe măsura măreției funcției; οὐδεὶς βάρος ἔχων ἰσόρροπον PLUT. Per.37.1 neavând nimeni o autoritate corespunzătoare. IV proporționat: παντὶ διαπονῶν τῷ σῶματι πᾶν ἰσόρροπον ποιεῖν XEN. Smp.2.17 lucrând întreg corpul îl face proporționat. [ἴσος, ῥέπω]

ισορρόπος, *adv.* în mod cumpănit, echilibrat: ὀχήματα ~ εὐήνια ὄντα PLAT. Phdr.247b care finite în frâu în mod cumpănit; PLUT. Demetr.21.3. [ἰσόρροπος]

ἴσος, η, ον *adj.* |comp. ἰσαίτερος Eur. Supp.441, Thuc. 8.89, Xen. HG7.1.14, superl. ἰσαίτατος Plat. Lg.744c, Arstt. Ath.30.4} {ep. și ion. ἴσος și εἴσος} I egal: I (în toate sensurile despre concr., abstr., pers.) egal, asemenea cu, același: οὐδέ τι θυμὸς ἐδέετο δαιτὸς εἴσης IL. 2.431 sufletul nu ducea lipsă de nimic la ospățul la care fiecare avea parte egală; νύκτες ἡμέραι τ' ἴσαι SOPH. El.1365 nopți și zile egale; (frecv. + dat.) ἄνθος εὐώδες ... πλούτῳ ἴσον Pl. N.11.41 floare înmiresmată egală în bogăție; ἔργα τοῖς λόγοις ἴσα SOPH. Fr.896.1 fapte egale cu vorbele; (frecv. în cadrul construcției dat. + εἶναι) ἴση μοῖρα μένοντι IL. 9.318 răsplata este egală (= aceeași) pentru cel ce rămâne; ἴση νῶν ἔστιν ἢ ἕξαμαρτία SOPH. Ant.558 păcatul nostru este egal: νόμος δ' ἐν ὑμῖν τοῖς τ' ἐλευθέροις ~ καὶ τοῖσι δούλοις EUR. Hec.291 legea este egală pentru noi, cei liberi, și pentru acești sclavi; οὐκ ~ γ' ἡμῖν

ἔστιν ὁ κίνδυνος DEM. 40.55 nu suntem în același pericol; ἡ μάχη σου ... ἔσται σοι ἴση θανάτῳ LXX Prov.25.10 lupta ta va fi precum moartea; (despre pers.) („la fel precum / ca”, „asemenea” + dat.) δαίμονι ~ IL. 5.884 asemenea unui duh rău; Ἐκτώρ ... ~ Ἄρηϊ IL. 13.802 Hector asemenea lui Ares; φαίνεται μοι κῆνος ~ θεοῖσιν ἔμμεν' ὄνηρ SAPPH. 31.1 acel bărbat îmi pare asemenea zeilor; Ἰέρων προτέροις ~ ἠρώεσσι THEOC. 16.80 Hieron precum primii eroi; ὁ φίλος ὁ ~ τῆς ψυχῆς σου LXX Deut.13.7 prietenul asemenea sufletului tău. 2 (corel. cu ὅσοσ(περ), ὅσπερ, ὡσπερ, οἷος) tot atât / așa ... pe cât / precum: (+ ὅσος) τὸ δ' ἀέξετο ἴσον ἀπάντη νυκτός, ὅσον ... HES. Th.524 [ficatul] creștea în timpul nopții tot atât cât [fususe înainte]; δέχεται ἴσον ὕδωρ ὅσον τὸ ἀγγεῖον τὸ κενόν ARSTT. Ph.213b22 vasul primește tot atâta apă, pe cât este de gol; (+ ὅσοσπερ) ἐμοὶ δ' ἴσον μὲν τῆσδε τῆς χώρας μέτα ὅσονπερ ὑμῖν AR. Ec.173 am din această țară tot atât ca și voi; τότ' ἴσον τοῦ πραχθῆναι ἀπέχει ὅσονπερ πρὶν δόξει DEM. 15.1 [decizia] este la fel de departe de a fi pusă în practică pe cât era înainte de a fi fost hotărâtă; HES. Th.524, ARR. An.5.15.7. 3 (repetat ἴσος ... ἴσος la diferite cazuri) egal ... egal, jumătate ... jumătate, atât ... atât: ταχθέντες ἴσοι πρὸς ἴσους SOPH. Ant.142 rânduiri egali contra egali (sc. în același număr); EUR. Ph.750, ἐθέλειν τ' ἀκοῦσαι μηδὲν ἴσον ἴσῳ φέρον AR. Ach.354 nu vrea să asculte nimic ce opune ceva egal cu ceva egal (= nimic rațional); κύλικος ἴσον ἴσῳ κεκραμένης AR. Pl.1132 cupă umplută cu amestec jumătate, jumătate; HDT. 9.48, ἴσα ἀντὶ ἴσων PLAT. Lg.774c în număr egal; (adv.) κηρὸν ἔχουσιν ἴσον κάτω ἴσον ἀνωθεν THEOC. 8.22 având ceară tot atât jos, cât și sus. II echilibrat, proporționat, bine făcut: (despre concr.) λίπε δ' ἴκρια νῆος εἴσης IL. 15.729 a părăsit puntea corăbiei bine făcută; ἀσπίδα ... εἴσην IL. 12.294 scut bine făcut; OD. 3.10, (despre abstr.) πρὸς τὸ ἴσον ἀπευθύνω LUC. Vit.Auct.27 aranjez [propozițiile] într-o manieră echilibrată. III (despre pers.) echilibrat, cumpănit, chibzuit, drept, (despre lucruri, abstr. frecv. neut.) drept, adecvat: φρένας ... εἴσας OD. 11.337 minte chibzuită; ~ ἐν <γ> ἴσοις ἀνὴρ SOPH. Ph.684 om drept cu cei dreپți; [ὁ] δίκαιος ἔσται ὁ τε

νόμιμος καὶ ὁ ~ ARSTT. EN1129a34 *drept va fi și cel ce respectă legea și cel ce respectă egalitatea*; ~ ἴσθι πᾶσι MEN. Gnom.358 *fii drept cu toți*; (frecv. neut. sg. și pl.) οὐκ ἴσον ἔχοντες THUC. 5.31 *neavând parte de un tratament drept (= egalitate)*; τὰ ἴσα νέμων THUC. 6.16 *cultivându-le pe cele drepte*; ἴσα πάντα ποιοῦσα PLB. 2.38.8 *asigurând toate drepturile egale*; (intr-un tratat) ἴσα ἔστω τὰ Ῥωμαίων πάντα PLB. 3.22.10 *romanii să aibă drepturi egale*; τῶν ἴσων ἀπ' ἀρχῆς τετυχηκότες PLUT. Lyc.7.3 *având parte la început de drepturi egale*. // (sc. μοῖρα) ἴση, ἢ *subst.* parte egală (= convenită, dreaptă); ἀτεμβόμενος ... ἴσης OD. 9.549 *lipsit de parte convenită*. IV bazat pe drepturi egale: τῆς ἴσης καὶ ὁμοίας μετέχοντα THUC. 4.105 *având parte de egalitate și de aceleași drepturi*; (comp.) τί ... ἔστ' ἰσαίτερον πόλει; EUR. Supp.441 *ce poate fi mai drept într-o cetate?*; τὴν πολιτείαν ἰσαίτεραν καθιστάναι THUC. 8.89 *a institui o constituție cu drepturi egale într-o mai mare măsură*; (frecv. neut. pl.) ἐπὶ τοῖς ἴσοις καὶ ὁμοίοις δίκας διδόντας THUC. 5.79 *oferind soluții judecătorești pe baza principiilor de egalitate și asemănare*; ἐκάλει πάντας ἐπὶ τοῖς ἴσοις PLUT. Thes.25.1 *ii chema pe toți [oferindu-le] drepturi egale*; XEN. HG7.1.45. // (neut. sg. și pl.) ἴσον / ἴσον și ἴσα, *adv.* în mod egal, asemenea, la fel: (sg.) μήτ' ~ φρονῶν SOPH. Ant.373 *fără să gândească la fel [ca mine]*; ~ δ' ἐξ ἀνέμοιο θέει A.RH. 3.345 *[corabia] își croiește drumul la fel sub [puterea] vântului*; (frecv. + dat.) ~ σφιν πᾶσιν ἀπήχθετο κηρὶ μελαίνῃ IL. 3.454 *le era urât tuturor precum moartea cea neagră*; ἴσον ναοῖς θεῶν EUR. Hel.801 *asemeni templelor zeilor*; (ἴσον ἐστὶ + inf. „este același lucru, este totuna”) ἴσον ἐστὶ πολλά τε καὶ ὀλίγα λέγειν HDT. 8.79 *este totuna să spui multe sau puțin*; (pl.) κόνις δ' ἴσα καπνῶι πτέρυγι EUR. Tr.1320 *jarână precum un fum înaripat*; ἴσα ἀληθῶς φαίνεται μοι ψεύδεσιν AR. Av.1167 *mi se par cu adevărat totuna cu balivernele*; βίος ἔρπει ἴσα γόννοις ἐλάφω θόας THEOC. 30.18 *viața trece precum gemunchii unei cerboaițe rapide*; πίνων ἀδικίας ἴσα ποτῶ LXX Ion15.16 *bând din nedreptate ca din apă*; (+ conj.) ἴσα καὶ „la fel ca”, „precum”, „asemeni” ἴσα καὶ ἰκέται ἐσμέν THUC. 3.14 *suntem precum rugătorii*; πρὸς τὸν

πλούσιον ἴσα καὶ πονη(ρὸν) ὅδε λόγος ἐφαρμόζει AESOP. 11.3 *această fabulă i se potrivește celui bogat, precum și celui rău*; ἴσον ... ὥσπερ atāt ... *precum*; (Clytaimnestra despre Agamemnon) οὐκ ἴσον καμῶν ἐμοὶ λύπης, ὄτ' ἔσπειρ', ὥσπερ ἢ τίκτους' ἐγὼ SOPH. El.532 *neavând parte de atâtea durere, atunci când și-a lăsat sămânța, precum eu atunci când am dat naștere*; οὐ ἔργω ἴσον ὥσπερ τῷ δικαιώματι ἔστιν THUC. 6.80 *nu are aceeași forță în faptă precum în justificare*; ὥς ... ἴσον *precum* ... *tot astfel*; THEOC. 7.46. V (idiom.) (precedat de prep. ἐκ / ἐξ + gen.) ἐξ ἴσου sau ἐκ τοῦ ἴσου *în mod egal, în spirit de egalitate, pe picior de egalitate sau pe teren neted*; οὐκ ἐξ ἴσου γίνεται ἡ συμβουλίη HDT. 7.135 *sfatul nu se naște dintr-o [cunoaștere] egală*; οὐκ ἐξ ἴσου γάρ ἐστιν ἀγὼν νῶν AR. Ra.867 *noi doi nu avem parte de o întrecere pe picior de egalitate*; ἐξ ἴσου πᾶσιν ὥσπερ ἐν δημοκρατίᾳ νέμεσθαι PLUT. M.154d *a distribui tuturor în mod egal, ca în democrație*; ἐκ τοῦ ἴσου μάχεσθαι *a lupta pe teren neted*; (precedat de prep. ἀπό + gen.) ἀπὸ τῆς ἴσης *pe picior de egalitate*; οὐδ' αὐ αὐτοὶ ἀπὸ τῆς ἴσης κοινὰς στρατείας ἐποιοῦντο THUC. 1.15 *nu făceau campanii militare comune pe picior de egalitate*; ἀπ' ἴσης *în condiții egale*; ἀπ' ἴσης αἰεὶ πρὸς ἐναντίους μαχεῖσθαι τοὺς πολεμίους PLUT. Crass.20.4 *a se lupta mereu cu dușmanii în condiții egale*; (precedat de prep. ἐν + dat.) ἐν ἴσῳ *la fel, în aceleași condiții*; πάντας ὁρᾶν ἐν ἴσῳ ἀπολλυμένους THUC. 2.53 *a-i vedea pe toți murind la fel*; (precedat de prep. διά + gen.) δι' ἴσου *la distanță egală, la interval egal*; δι' ἴσου τὰ πεφυτευμένα XEN. Oec.4.21 *[arbori] sădiți la distanță egală*; (precedat de prep. ἐπὶ + gen., dat., ac.) (+ gen. fem.) ἐπ' ἴσης sau ἐπὶ ἴσης *în mod egal*; τοῦτο μὲν νυν ἐπ' ἴσης ἔχει HDT. 7.50 *acest lucru cântărește acum în mod egal*; ἐπ' ἴσης καὶ τῶν συμμαχικῶν διανεμηθέντων PLUT. Fab.10.6 *fiind împărțite în mod egal și trupele aliate*; διαφέρουσι δέ σφι ἐπὶ ἴσης τὸν πόλεμον HDT. 1.74 *poartă război între ei cu [rezultat] egal*; (+ gen. masc. / neut.) ἐπ' ἴσου *în același timp*; ἐπ' ἴσου πολιορκεῖν καὶ πολιορκεῖσθαι PLB. 1.18.10 *a asedia și a fi asediat în același timp*; (+ ac. pl. neut.) ἐπὶ

ἴσα *cu sorți egali de izbândă sau pentru țeluri egale*; ἐπὶ ἴσα μάχη τέτατο IL. 12.436 *lupta se ducea cu sorți egali de izbândă*; ἀναπνέομεν δ' οὐχ ἅπαντες ἐπὶ ἴσα Pl. N.7.5 *nu respirăm toți pentru țeluri egale*; (+ ac. pl. fem.) ἐπ' ἴσας (subiñt. μοίρας) *printr-o dreaptă restituire*; τάδ' οὐκ ἐπ' ἴσας τελοῦμεν; SOPH. El.1062 *nu le vom îndepălini pe acestea printr-o dreaptă restituire?*; (precedat de prep. κατά) **κατὰ ἴσα** *în mod egal*; κατὰ ἴσα μάχην ἐτάνουσε Κρονίων IL. 11.336 *Cronion le-a rânduit lupta în mod egal*.

[cf. ἡμισυς ?]

ισο-σθενής, ἐς *adj.* *cu putere egală*: ἐξ ἐναντίων, οὐ μὴν ἰσοσθενῶν, δυνάμεων PLUT. M.371a *din forțe contrare, dar nu cu puteri egale*.

[ἴσος, σθένος]

ισο-σκελής, ἐς *adj.* I *cu două laturi egale, isoscel*: ἰσοσκελές τρίγωνον PLAT. Ti.55b *triunghi isoscel*; ARSTT. APr.Po.85b12, id. IA709a22, PLUT. M.1003b, ἀπὸ πλευρᾶς ἰσοσκελοῦς ὀρθογωνίου τριγώνου PLUT. Num.9.7 *de la latura unui triunghi dreptunghi isoscel*; ARSTT. Metaph.1016a31, (neut. sg. subst.) PLUT. M.428a. II (mat.) *divizibil la doi, par*: (în op. cu σκαληνός) μὴ σκαληνός ἢ ἄλλ' ~ PLAT. Euthphr.12d *nu este impar, ci par*.

[ἴσος, σκέλος]

ἰσο-όσπριος, *ον adj.* (propr.) *egal cu o legumă, entom.* (+ ὄνος) *tip de insectă: κυλισθεὶς ὡς τις ὄνος ~ SOPH. Fr.363.1 rotindu-se ca o insectă*.

[ἴσος, ὄσπριον]

ἰσό-σταθμος, *ον adj.* *egal în greutate: ἰσόσταθμον ... χρυσίον APP. Sic.3.2 aur în cantitate egală*; IOS. A118.237.5, id. A119.294.2.

[ἴσος, σταθμόν]

ἰσο-στάσιος, *ον [ᾱ] adj.* *cu aceeași greutate, echivalent: ἰσοστάσιον χρυσίον PLUT. TCG38.4 aur cu aceeași greutate*; ~ τοῖς ἄλλοις νεκροῖς LUC. DMort.20.5 *am aceeași greutate cu ceilalți morți*; APP. Hann.224.

[ἴσος, στατός]

ἰσο-σύλλαβος, *ον adj.* *cu număr egal de silabe: στίχον ... ἰσοσύλλαβον PLUT. M.739a vers cu număr egal de silabe*.

[ἴσος, συλλαβή]

ἰσο-τάχης, ἐς *adj.* *cu viteză egală, la fel de*

rapid: ἰσοταχῆ καὶ σύμφωνα PLB. 10.44.9 [māsuri] luare cu aceeași înțeață și cu o perfectă coordonare; ARSTT. Mech.855a9, id. Ph.240a8, id. Pr.914a14.

[ἴσος, τάχος]

ἰσοταχῶς, *adv.* *la fel de repede, cu aceeași viteză, uniform*: ἐν ταῖς ἐννέα ἡμέραις διηγύσθαι ~ PLB. 34.4.6 *a parcurge [cu corabia] timp de nouă zile cu aceeași viteză*; ~ τὰ σώματα κινουῦντα PLUT. M.1082e *mişcând uniform corpurile*; ARSTT. Mech.848a16, id. Mete.345b17, id. Ph.237b27, PLB. 10.44.13.

[ἰσοταχής]

ἰσοτέλεια, *ας, ἡ subst.* *isotelie (egalitate a taxelor), dreptul de egalitate a unui străin de a suporta aceleași taxe cu cetățenii: ἰσοτέλειαν ἔσεσθαι XEN. HG2.4.25 vor beneficia de isotelie*; XEN. Vect.4.12, IOS. A116.161.4.

[ἰσοτελής]

ἰσο-τέλεστος, *ον adj.* *care vine la sfârșit pentru toți: ἐπίκουρος ~ ... θάνατος SOPH. OC1220 moartea, ajutor care vine la sfârșit pentru toți*.

[ἴσος, τελέω]

ἰσο-τελής, ἐς *adj.* (propr.) *beneficiar al unor taxe și impozite egale, străin asimilat, frecv. la Atena despre o categorie a metecilor impozitați la fel ca cetățenii: δίκαι ... αἶ τε τοῖς μετοίκοις καὶ τοῖς ἰσοτελέσι καὶ τοῖς προξένοις γιγνόμεναι ARSTT. Ath.58.2 procese care îi privesc pe meteci, străini asimilați și proxeni*; μηδένα μῆτε τῶν πολιτῶν μῆτε τῶν ἰσοτελῶν μῆτε τῶν ξένων εἶναι ἀτελεῖ DEM. 20.29 *să nu fie scutiți de taxe nimeni dintre cetățeni, străini asimilați și străini*; (+ nume de pers.) DEM. 34.18, id. 34.44, id. 35.14, LYS. Fr.358.23, ARSTT. Fr.426.5, PLUT. M.836a.

[ἴσος, τέλος]

ἰσότης, *ητος, ἡ subst.* I *egalitate: ισότητα τιμᾶν EUR. Ph.536 a prețuri egalitatea*; (frecv. despre egalitatea politică) τὴν τ' ισότητα τῆ πολιτεία καὶ τὴν ἐλευθερίαν ARSTT. Pol.1318a9 *egalitate și libertate în stat*; ἄπειροι καθόλου πολιτικῆς ισότητος PLB. 6.8.4 *cu totul neștiutori de egalitate politică*; (despre concert.) ἡ περὶ τὰς κτήσεις ~ PLB. 6.48.3 *egalitate în privința bunurilor*; (despre timp) χρόνου ~ PLAT. Phdr.240c *egalitate de vârstă*; (mat.) ~ ἡ

γεωμετρική PLAT. *Grg.*508a *egalitate geometrică* (= *proportionalitate*); (in op. cu ανισότης „inegalitate”) PLAT. *Phd.*74c, ARSTT. *Pol.*1282b21, (in op. cu άμετρία „exces”) PLUT. *M.*827a, (pl.) αι δημοκρατίαι τας ισότητας τοίς μετέχουσιν τών πολιτειών ζητοῦσιν ISOC. 3.15 *democrațiile caută egalitatea pentru toți cei care participă la viața politică*; ISOC. 7.60, (du.) PLAT. *Lg.*757b, ISOC. 7.21, (prov.) άκρότητες ισότητες AESOP. *Prov.*81 *egalități extreme* (sc. sărăcia și bogăția extremă sunt la fel de departe de griji); ~ φιλότητα άπεργάζεται PLAT. *Lg.*757a *egalitatea naste prietenia*. II (fig.) echitate, nepărtinire: ισότητι και φιλανθρωπία PLB. 2.38.9 *prin echitate și bunvoiență*; έν ισότητι πάντας αυτούς άζει LXX *Ps.Sol.*17.41 *ii va mânia pe toți cu nepărtinire*; τὸ δίκαιον και την ισότητα τοίς δούλοις παρέχεσθε NT *Col.*4.1 *oferiți sclavilor dreptate și nepărtinire*. III cale de mijloc, echilibru: ισότητα δ' αίρου <και> πλεονεξίαν φύγε MEN. *Gnom.*366 *alege calea de mijloc și evită excesul*. IV (f. rar) dimensiune, măsură: ισότητα σκηνης LXX *Iov*36.29 *dimensiunea cortului*.

[ίσος]

ισοτιμία, ας, ή *subst.* egalitate în cinstire, condiție egală: (in op. cu πλεονεξία „câștig în plus”) XEN. *Hier.*8.10, *ισοτιμίας έλιπίς* IOS. *Al*15.125.4 *speranță a unei cinstiri egale*; ~ πᾶσι και δούλοις και έλευθέροις LUC. *Sat.*7 *cinste egală tuturor, și sclavilor și oamenilor liberi*; ~ έν ᾄδου και ὄμοιοι ᾄπαντες LUC. *DMort.*30.2 *in Hades toți au aceeași condiție și sunt la fel*; (idiom.) έξ *ισοτιμίας* αὐτοίς διαλέγεσθαι LUC. *Pisc.*34 *a vorbi cu ei de la egal la egal*; LUC. *Cat.*15, id. *Merc.Cond.*16, id. *Apol.*11 §.a.

[ισότιμος]

ισό-τιμος, ον *adj.* de același preț, de o egală cinstire: τοίς ισότιμον ήμίν λαχοῦσιν πίστιν NT *2Pt.*1.1 *celor care au dobândit o cinstire de același preț*; (freq. despre pers.) μηδενός δούλου μηδέ δεσπότου, πάντων δέ συγγενών και *ισοτίμων νομιζομένων* PLUT. *Comp.Lyc.Num.*1.5 *[atunci nu existau] sclav și stăpân, toți fiind considerați rude și bucurându-se de o egală cinstire*; εἰπόντος δέ τινος ... άνδρὸς *ισοτίμου* PLUT. *Fab.*15.2 *vorbind un om de același rang*; (peior.) γεωργός ~ LUC. *DMeretr.*15.3 *țărân de ace-*

eași condiție cu mine (curtezană) (= *de teapa mea*); PLUT. *Cor.*23.6, id. *Lys.*19.1, id. *Sull.*6.5, LUC. *Merc.Cond.*27, id. *Tox.*43, id. *Deor.Conc.*2. // **ισότιμον**, ου, τό *subst.* cinstire egală: ήγαπηκώς τὸ ~ και πρὸς τοῦς ταπεινοτάτους IOS. *Bl.*4.319.3 *indrăgind cinstirea egală chiar și față de cei mai umili*.

[ίσος, τιμή]

ισοτίμως, *adv.* cu egală cinstire: Αντίγονον ... ήγεν ~ IOS. *Bl.*1.71.2 *l-a tratat pe Antigonos cu egală cinstire*.

[ισότιμος]

ίσο-τρίβης, ές [ίσ] *adj.* (conjectură pt. ιστοτρ-) care calcă (*propr.* tocește) la fel sau împreună: ναυτίλων σελμάτων ~ AESCH. *Ag.*1443 *cea care a călcat împreună [cu ei] pe scândurile corăbiei*.

[ίσος, τρίβω]

ίσο-τύραννος, ον [ύ] *adj.* (*propr.*) egal cu un rege, *ext.* tiranic, despotic: την άρχην ... λίαν μεγάλην και *ισοτύραννον* ARSTT. *Pol.*1270b14 *autoritate excesivă și tiranică*; *ισοτύραννον* είχε την δύναμιν IOS. *Al* 19.64.3 *avea o putere egală cu a unui tiran*.

[ίσος, τύραννος]

ίσο-ύψης, ές *adj.* egal în înălțime: (+ dat.) *ισούψεις* τοίς τής πόλεως πύργοις PLB. 9.41.6 *egali în înălțime cu turnurile cetății*; *ισούψη* γενέσθαι τῷ τείχει PLB. 8.4.4 *a fi de înălțime egală cu zidul*; PLB. 9.26a.10.

[ίσος, ύψος]

ίσο-φάριζω, [τ] *vb.* I a se asemui, a se pune pe aceeași treaptă cu, a se măsura, a se întrece, a sta împotriva: (+ dat.) οὐδ' εἵασκε θεοίς [βροτὸν ~ HES. *Fr.*30.27 *nu-i permis ca muritorul să se măsoare cu zeii*; κατ' έμόν νόον ~ έλπομαι THEOC. 7.30 *trag nădejde în inima mea să mă întrec cu tine*; a se măsura cu cineva (+ dat) în ceva (+ac.) έργα δ' Αθηναίη ... *ισοφαρίζοι* IL. 9.390 *οί άντρεce în lucrări cu Athena*; οὐδέ τίς οί δύναται μένος ~ IL. 6.101 *nimeni nu poate să fină piept avântului său*; IL. 21.411, A.RH. 1.482, id. 2.1206, LUC. *Im.*22. II a fi egal: οὐδέ κρείων Άχελώϊος *ισοφαρίζει* IL. 21.194 *nu este egal nici puternicul Acheloid*; (+ dat.) HES. *Op.*490.

[ίσος, φέρω]

ίσο-φόρος, ον *adj.* care poartă aceeași greutate, *ext.* cu aceeași vlagă: βῶες ... ήλικες *ισοφόροι* OD. 18.373 *boi de aceeași vârstă și vlagă*; τὰ σκέλη τοίς ὤμοις φαίνει

ισοφόρα ἔχειν XEN. *Smp.2.20 gambete și umerii par să se echilibreze.*

[ἴσος, φέρω]

ισο-φύης, ἔς *adj.* de o natură egală, simetric: ARSTT. HA493a23.

[ἴσος, φύω]

ισο-χειλής, ἔς *adj.* până la buze, ext. la același nivel: αἱ κριθαὶ ἰσοχειλεῖς XEN. *An.4.5.26 grăunțe de orz care pluteau la același nivel [cu marginea vasului];* (despre broască) σοχειλή τὴν κάτω σιαγόνα ποιήσας ἐπὶ τῷ ὕδατι ARSTT. HA536a16 *își aliniază maxilarul de jos la nivelul apei; ὁ Εὐφράτης ... ῥεῖ ~ πανταχῇ τῇ γῆ* ARR. *An.7.7.5 Eufkratul curge la același nivel pretutindeni cu pământul.*

[ἴσος, χεῖλος]

ισοχρονέω-ῶ, *vb.* a fi din aceeași perioadă, a fi contemporan: ἰρὰ καὶ ἐν Συρίῃ οὐ παρὰ πολὺ τοῖς Αἰγυπτίοισιν ἰσοχρονέοντα LUC. *Syr.D.3 [există] temple și în Siria care datează cam din aceeași perioadă cu cele egiptene.*

[ἰσόχρονος < ἴσος, χρόνος]

ισοψηφία, *ας, ἡ subst.* drept egal de vot: τοῖς Λατίνοις ἰσοψηφίαν διδοὺς PLUT. *TCG.30.5 oferind latinilor drept egal de vot.*

[ἰσόψηφος]

ἰσό-ψηφος, *ον adj.* I cu număr egal de voturi: νικᾷ δ' Ὀρέστης, κᾶν ~ κριθῆ AESCH. *Eu.741 Orestes biruie și dacă iese cu număr egal de voturi; ~ δίκη* AESCH. *Eu.795 judecată cu număr egal de voturi (= indecisă).*

II cu drept egal de vot: ἐλευθερώσας τήνδ' ἰσόψηφον πόλιν EUR. *Supp.353 eliberând cetatea cu drept egal de vot [pentru toți];* (gen. abs.) ἰσοψήφου οὐκ ὄντος THUC. 3.79 *neavând drept de vot egal; THUC. 1.141, id. 3.11, (+ dat.) ἰσόψηφον ... τῇ τῶν βασιλέων ... δυνάμει* PLAT. *Lg.692a cu drept egal de vot cu puterea regilor; (+ prep.) ἰσόψηφον εἰς τὰ μέγιστα* PLUT. *Lyc.5.6 cu drept egal de vot în problemele cele mai importante; PLUT. TCG26.2, id. M.351a.*

[ἴσος, ψῆφος]

ἰσό-ψυχος, *ον adj.* I cu un suflet egal: (despre Clytaimnestra și Elena) κράτος ἰσόψυχον AESCH. *Ag.1470 putere [a unor femei] cu suflet asemeni.* II care împărtășeste aceeași simțiri: ἄνθρωπε ἰσόψυχε LXX *Ps.54.14 om cu un suflet ca al meu; οὐδένα ἔχω ἰσόψυχον* NT *Flp.2.20 nu am pe nimeni într-un gând [cu mine].*

[ἴσος, ψυχή]

ἰσόω-ῶ, *vb.* |viit. ἰώσω, aor. ἰώσα; *med.* aor. ἰωσάμην; *pas.* ἰώθην, viit. ἰωθήσομαι I (*act.*) a egala: δρόμου δ' ἰώσας ... τὰ τέρματα SOPH. *El.686 egalând limitele cursei (= ajungând la finalul cursei);* ἔς ὄλβον οὐκ ἰώσεν τύχας EUR. *Ion.704 n-a egalat soarta cu averea (= nu și-a ridicat viața la nivelul bogăției).* II (*med., pas.*) I (*intrans.*) a fi asemenea / deopotrivă, a se asemăna, a se compara: (+ ac. de relație) ὄνυχας χεῖρᾶς τε θρασείας ἰώσαντο HES. *Sc.263 erau aidoma unghiilor și mâinilor îndrăznește; (part.) οὔτε κρείττω οὔτε ἰσοῦμενον* PLAT. *Phdr.239a nici pe cel mai presus, nici pe cel deopotrivă (= egal); (frecv. + dat.) τοῖσιν κεν ἐν ἄλγεσιν ἰωσαίμην* OD. 7.212 *sunt asemenea lor în dureri; θεοῖσι ... οὐκ ἰσοῦμενος* SOPH. *OT31 nu te consider egal zeilor; οὐδ' Ἀριάδνη ἰσοῦμαι* A.RH. 3.1108 *nu mă compar cu Ariadne; τίς ἐν νεφέλαις ἰωθήσεται τῷ κυρίῳ* LXX *Ps.88.7 cine va fi asemenea Domnului printre nori; οὐκ ἰωθήσεται αὐτῇ χρυσίον* LXX *Iov28.17 aurul nu se va asemăna cu ea; SOPH. OT581, PLAT. Prm.157b, IOS. A118.290.2. 2 (tranz.) a adapta, a potrivi: ἡνίας ἰώσεται* XEN. *Eq.7.8 potrivește frâiele.*

[ἴσος]

Ἰσπανία, *ας, ἡ subst.* lat. *Hispania*: IOS. *B14.494.3, PLUT. Cat.Ma.10.1, APP. Hisp.4 [lat. Hispania]*

Ἰσπανός, *οῦ, ὁ adj.m.* hispan, spaniol: (epitet al unei pers.) APP. *Pun.375*

[Ἰσπανία]

Ἰσραήλ, ὁ *subst., indecl.* Israel: LXX *Gen.32.29, id. Ex.6.5, id. 3Reg.8.25, id. 2Par.20.7, NT Mt.2.21, id. Lc.4.25, id. Fp.4.10, id. Apoc.2.14* ș.a.

Ἰσραηλίτης, *ου, ὁ adj.m.* din neamul lui Israel, israelit, evreu: LXX *Ps.88.1, id. Lev.24.10, IOS. A11.231.3, NT Rom.11.1, id. 2Cor.11.22* ș.a.

[Ἰσραήλ]

ἴσσα, *interj.* ei! (exclam. de batjocură): MEN. *Fr.36.1.*

ἴσταμαι, (*med. și pas.*) v. ἴστημι

ἰσάνω, *vb.* (cf. ἴστημι) a statornici: τὴν διαθήκην ... ~ LXX *Iez.17.14 a statornici legământul; νόμον ἰσάνομεν* NT *Rom.3.31 statornicim legea.*

ιστάριον, *ου, τό subst.* pânză, velă: ἔξ

ἰσταρίου δ' ἐκρέματο MEN. *Fr.*129.1 *atârma de pânzã*.

[dim. al lui ἰστός]

ἰστάω-ῶ, *vb.* |doar la prez. 3sg. ἰστᾶ Hdt. 2.143, id. 4.103, Ios. *AI*5.68.3, 3pl. ἰστώσιν Plat. *Lg.*752d, *LXX IMac.*8.1, impf. 3sg. ἴστα Hdt. 2.106, id. 6.61, Aesop. 1.207, conjct. 2sg. ἰστάς Ar. *Fr.*1.4, imper. 2sg. ἴστη Il. 21.313, inf. ἰστᾶν Ios. *AI*18.261.4| *v.* ἴστημι.

ἴστε, ind. pf. act. 2pl., *v.* *εἶδω (pf. οἶδα)

ἰστέον, *adj.vb.* trebuie văzut / știut / cunoscut: ~ ἦδη τί ἐστὶ τὸ πρᾶγμα PLAT. *Smp.*217c *trebuie văzut care-i situația*; ~ δὴ PLAT. *Th.*202e *rămâne de văzut*; ~ οὖν, ὅτι ... Ios. *AI*1.19.1 *trebuie știut, așadar, că ...*; (+ dat.) ~ τῷ στρατηγῷ τροπὰς ἡλίου θερινάς PLB. 9.15.2 *un comandant trebuie să cunoască solstițiile de vară*; LUC. *DMort.*24.2.

[εἶδον]

ἰστεῶν, ὄνος, ὁ *subst.* atelier de țesătorie: τυγχάνει ~ τις ὧν MEN. *Sam.*234 [ii] *iese în cale un atelier de țesătorie*.

[ἰστός]

ἴστημι, *vb.* |act. ind. impf. ἴσθην, viit. στήσω, aor.1 ἔστησα; conjct. prez. ἰστώ. aor. στήσω; opt. prez. ἰσταίην; imper. prez. ἴστη, aor. στήσον, pf. ἔσταθι; inf. prez. ἰσάναι, aor. στήσαι; part. prez. ἰστάς, -ᾶσα, -άν, aor. στήσας, -ασα, -αν; *med.* ind. prez. ἴσταμαι, impf. ἰστάμην, viit. στήσομαι, aor.1 ἔστησάμην, aor.2 intr. ἔσθην, pf. intr. ἔσθηκα (1pl. ἔσθᾶμεν ἢ ἔσθήκαμεν, 2pl. ἔσθατε ἢ ἔσθήκατε, 3pl. ἔσθᾶσι ἢ ἔσθήकाσι, du. ἔσθᾶτον), m.m.c.p. εἰστήκειν ἢ ἔσθήκειν, viit.2 ἔσθήξω, conjct. prez. ἰστώμαι, pf. ἔσθήκω, opt. prez. ἰσταίμην, aor.1 στησαίμην, aor.2 σταίην, imper. prez. ἴτασο, aor.1 στήσαι, aor.2 στήθι, pf. ἔσταθι, inf. prez. ἴτασθαι, viit. στήσεσθαι, aor.1 στησασθαι, aor.2 στήναι, pf. ἔσάναι, part. prez. ἰστάμενος, viit. στησόμενος, aor.1 στησάμενος, aor.2 στάς, στασα, στάν, pf. ἔστηκώς, -κυῖα, -κός ἢ ἔστώς, -ῶσα, -ώς ἢ -ός; *pas.* ind. viit. σταθήσομαι, aor. ἐστάθην, conjct. aor. σταθῶ, opt. aor. σταθίην, imper. aor. στάθητι, inf. aor. σταθῆναι, part. aor. σταθεῖς, -θεισα, -θέν| {ep. ἢ ion. impf. 3sg. ἴστασκε Od. 19.574, aor. 1sg. στήσα Od. 4.582, aor. 3sg. ἴτασκέ(v) Il. 3.217, id. 18.160, aor. 3sg. στή Il. 2.59 ἢ a. ἢ 3pl. ἔσταν Il. 17.343 ἢ a. ἢ

σταν Il. 2.59 ἢ a., m.m.c.p. 3sg. ἐστήκεε(v) Hdt. 7.152, Luc. *Syr.*D.25, conjct. aor. 2pl. στήης Il. 17.30, 3sg. στήη Il. 5.598, 1pl. στέωμεν Il. 11.348, id. 22.231 ἢ στήομεν Il. 15.297, inf. pf. ἐστάμεναι Il. 10.480, Od. 22.121, part. pf. ἐσθῆς Hes. *Th.*519, A.Rh. 2.193 ἢ ἔστεώς Hdt. 2.151, Luc. *Syr.*D.32: att. conjct. pf. act. 1pl. ἐσθῶμεν Plat. *Grg.*468.b; dor. ind. viit. σᾶσῶ Theoc. 5.53, aor. 3pl. ἔσθᾶν Theoc. 13.24 ἢ ἔσθᾶσαν Soph. *Fr.*342.2, Pi. *P.*3.96, pf. ἔστακα Eur. *Supp.*1013, pf. 3pl. ἐστάκαντι Theoc. 15.82, conjct. 1sg. σῶ Eur. *Hec.*1056, imper. eol. ἢ dor. σᾶθι Sapph. 138.1, Theoc. 23.38, id. *Ep.*21.1| **I** (*tranz.*) (factivit la următoarele timpuri: prez., impf., viit. act. + f. rar. med., aor.1 act. ἔστησα ἢ med. ἔστησάμην, f. rar pf. ἔστηκα) **I** a face să stea drept: **a** a înălța, a ridica: (despre concr.) ἰστὸν δ' ἔστησεν νηός Il. 23.852 *a înălțat un catarg al corabiei*; τὰ μακρὰ στήσαι τεῖχη THUC. 1.69 *a ridicat marile ziduri*; κολοσσὸν στήσαι PLB. 31.4.4 *a ridicat o statuie colosală*; ἔστησεν ἐκεῖ τὴν σκηνήν LXX *Gen.*33.19 *a ridicat acolo cortul*; τρόπαιον ~ PLUT. *Nic.*6.6 *a ridicat un monument*; ὁ δῆμος μαρτυρίας ἔστησεν ἐν τοῖς ἱεροῖς DEM. 20.149 *poporul a ridicat mănturii în locuri sacre*; (idiom.) ὀρθὸν οὖς ἴστησιν SOPH. *El.*27 (propr. ἴσι *fine dreaptă urechea*) ἴσι *ciulește urechea*; HDT. 4.129, (despre diverse) ἴστη μέγα κῦμα Il. 21.313 *înălța un val mare*; νεφέλην ἔστησε Κρονίων OD. 14.303 *Cronion a ridicat un nor*; ἀμπνοᾶν δ' ἦρωες ἔστασαν Pi. *P.*4.199 *eroii ἢ-au tras răsuflarea*; (despre abstr.) στήσω τὴν διαθήκην μου πρὸς σέ LXX *Gen.*6.18 *voi înălța legământul meu către tine*. **b** (*ext*) a isca, a stârni: κόνιζε μεγάλην ἰσᾶσιν ὁμίχλην Il. 13.336 *stârnește o mare negură de praf*; βοήν ἔστησε ... γέροντος EUR. *Heracl.*128 *a stârni un strigăt al bătrânului* (= *il făcu pe bătrân să strige*); (despre abstr.) ἔριν στήσαντες ἐν ὑμῖν OD. 16.292 *iscând vrajba între noi*. **2** (*gener.*) a pune: **a** a pune, a așeza: ἀμφὶ πυρὶ στήσαι τρίποδα Il. 18.344 *a pune tripodul peste foc*; κρητῆρα ἐν μέσῳ ἔστησαν HDT. 3.11 *au pus un crater în mijloc*; ἴν' ἔξω τοῦδ' ὄχου στήσω πόδα EUR. *El.*999 *să pun piciorul afară din acest car*; τὰ ὄμματα ἔστησεν PLAT. *Phd.*118a *a rămas cu privirea fixă* (= *a murit*); στήσας ὡς καμάραν τὸν οὐρανὸν

LXX *Is.40.22 așezând cerul ca pe o boltă*; (+ dublu ac.) οὐχὶ παύσομαι πρὶν ἂν σε τῶν σῶν κύριον στήσω τέκνων SOPH. *OC1041 nu mă voi opri înainte să te pun stăpânul corpiilor tăi*; τελευταίους μέντοι στήσω τοὺς ἐπὶ πᾶσι καλουμένους XEN. *Cyr.6.3.25 pe cei mai curajoși dintre toți îi voi pune ultimii*; (med.) τοὺτους ... φύλακας στησόμεθα PLAT. *R.484d pe aceștia îi vom pune paznici*. **b** a sprijini: ἔγχος μὲν ῥ' ἔστησε φέρων πρὸς κίονα OD. *1.127 a sprijinit sulita de stâlp*. **c** a pune în balanță, a cântări, a compara: ἔαν ἡδέα πρὸς ἡδέα ἰστήῃ PLAT. *Prt.356b dacā vei compara pe cele plăcute cu cele plăcute*; ἐπὶ τὸ ~ ἐλθόντες PLAT. *Euthphr.7c arucându-ne să măsurăm*; ἀριθμοῦντες καὶ μετροῦντες καὶ ἰστώντες XEN. *Cyr.8.2.21 numărând, măsurând și comparând*. **d** (f. rar în LXX și NT) a plăti: ἔστησαν αὐτῷ τριάκοντα ἀργύρια NT *Mt.26.15 i-au pus [în mână] treizeci de arginți* (= *i-au plătit*). **e** a institui, a stabili, a hotărî: χοροῦς ἰστώναι κατὰ τὰ πάτρια DEM. *21.51 a institui dansuri după legile strămoșești*; ἔστησαν αὐτῷ ἐλευθερίαν LXX *1Mac.14.26 i-au hotărât libertatea*; ἴστημί σοι πάντα τὰ ἀφέματα LXX *1Mac.15.5 își întăresc toate scutirile de dări*; ἔστησεν ἡμέραν NT *Fp.17.31 a hotărât o zi*. **3** a ține locului, a opri, a împiedica: στήσα νέας OD. *4.582 am oprit corăbiile*; ἔνθ' ἵππους ἔστησε IL. *5.368 a oprit caii acolo*; (ca etimologie pt. ἐπιστήμη „știință”) ἴστησιν ἡμῶν ἐπὶ τοῖς πράγμασι τὴν ψυχὴν PLAT. *Cra.437a fîntuieste sufletul nostru asupra lucrurilor*; ARSTT. *Pr.956b40, στήσαντες τὴν αὐτῶν φάλαγγα ... ἐπέκαμpton εἰς κύκλωσιν* XEN. *Cyr.7.1.5 oprindu-și fiecare falanga, au executat manevra de încercuire*; στήσας τὸ ἄρμα πρὸ τῆς φάλαγγος μέσης XEN. *An.1.2.17 oprindu-și carul în fața centrului falangei*. **II** (intrans.) (la următoarele timpuri: prez. și viit. med., aor.2 ἔστην, pf. ἔστηκα, part. pf. ἔστηκώς) **1** (gener.) a sta: a a sta (în picioare): (+ adj.) στή ὀρθός IL. *23.456 a stat drept*; (+ adv.) ἀγχοῦ δ' ἰστάμενος IL. *17.684 stând alături*; (+ compl. cu prep.) ἔστην δ' εἰνὶ θύρῃσι θεᾶς OD. *10.310 am stat la usa zeiței*; ἀνὴρ παρ' ἀνδρα στήσεται ξιφηφόρος EUR. *Hel.1072 om lângă om va sta cu sabia în mână*; (+ compl. fără prep.) προσκυνήσας ἔστη

σιωπῇ PLUT. *Them.28.1 închinându-se a rămas în picioare în tăcere*; (+ ac. de timp) ἔστην ὄλην τὴν νύκτα LXX *Is.21.8 am stat toată noaptea*. **b** a sta locului, a sta fix, a se opri: οὐκέτι ἴστανται, ἀλλὰ φεύγουσι XEN. *An.1.10.1 nu mai stau [împotriva], ci o iau la fugă*; (în op. cu κίνησις, κινέω) κινήσις στήσεται καὶ στάσις αὐτὴ κινήθησεται PLAT. *Sph.255a mișcarea va sta pe loc și starea pe loc se va mișca*; ἴστανται τὰς οὐράς κινουῦντες PLUT. *M.971a stau locului mișcându-și cozile*; (cu sens obscen în context) οὐ στήσομαι λέαιν' ἐπὶ τυροκνήστιδος AR. *Lys.231 n-am să stau ca o leoaică pe un cuțit de brânză*; (medic.) ἔαν ἡ κοιλία στή ARSTT. *HA588a.8 dacā burta e constipată*; (fig.) τὸ πᾶν ἔστηκός ἀποδέχεσθαι PLAT. *Sph.249d totul se arată a fi stabil*; οὐ ἔσθ' ὅπως ταῦτ' ἄνευ μεγάλου τινὸς <κακοῦ> στήσεται DEM. *10.41 e imposibil ca aceștia să înceteze fără un rău foarte mare*; οὐ στήσεται πάντας ἀνθρώπους ἀδικῶν DEM. *10.10 nu va înceta să facă rău tutuor oamenilor*. **c** (part. ἔστηκός / ἔστώς cu valoare adj.) nemîșcat, fig. stabil: ἐκπνεῖ ταύτη μέγας κατὰ βορέαν ἔστηκώς THUC. *6.104 [vântul] suflă pe aici puternic, constant, dinspre nord*; μέχρι τῆς ἔστηκυίας ... ἡλικίας PLAT. *Lg.802c până la o vârstă așezată* (= *de completă dezvoltare*); λογισμὸς ἔστώς καὶ νουνεχῆς PLB. *3.105.9 calcul statornic și chibzuît*. **2** (cu sensul lui εἶναι) a se găsi, a se afla: γνώμης πατρώας πάντ' ὀπισθεν ἑστάναι SOPH. *Ant.640 toate lucrurile se află îndărătul voinei părintești*; γυναικί τοι αἰσχροῦν μετ' ἀνδρῶν ἑστάναι νεανιῶν EUR. *El.344 e rușinos pentru o femeie să se afle în preajma unor bărbați tineri*; ἐς δίκην ἔστην EUR. *IT962 m-am înfățișat la judecată*; τῶν δ' ἀνθρώπων πρὸς τὰ λεγόμενα καὶ αἱ γνώμαι ἴστανται THUC. *6.34 părerile oamenilor sunt formate după cele auzite*; ἐν ... ἀνθρώπους ἔστηκός φιλίοις PLAT. *Ion535d aflându-se printre oameni*. **3** a se ridica, a se înălța: ὀρθαὶ δὲ τρίχες ἔσταν IL. *24.359 s-a zburlit tot părul*; στή δ' ἄρ' ἐνὶ μέσση ἀγορῇ A.RH. *1.673 s-a ridicat în mijlocul adunării*; ἔστηκυῖα στήλη LXX *Ps.Sol.10.7 stâlp înălțat*; (fig.) ἐμοὶ δ' ἄχος ἔστακεν SOPH. *Ai.200 o durere mi-a crescut [în suflet]*; παραλλάσσει φρένας χρηστὰς πρὸς αἰσχροῦ πράγμαθ'

ἴστασθαι βροτῶν SOPH. *Ant.*299 [*banul*] *tulbură mințile cuvinicioase ale muritorilor să se îndrepte către fapte rușinoase*. 4 (despre timp) a sta să vină, ext. a începe: τοῦ μὲν φθίνοντος μηνός, τοῦ δ' ἴσταμένοιο OD. 19.307 *când o lună se sfârșeste și alta începe*; μηνός ἴσταμένου HES. *Op.*780 *la începutul lunii*; (în calendar pt. a indica prima decadă a lunii) ἴσταμένου τοῦ μηνός εἰνάτη HDT. 6.106 *a noua zi din prima parte a lunii*. 5 (pas.) a a fi înălțat; τροπαῖόν ἐστάθη XEN. *HG5.*2.43 *monumentul a fost înălțat*. b a sta (în picioare), a dăinui: οὐ δυνήσεται ἢ οἰκία ἐκείνη σταθῆναι NT *Mc.*3.24 *acea casă nu va putea dăinui*. c a fi statornicit, a fi stabilit: σοφία μου ἐστάθη μοι LXX *Ecl.*2.9 *înțelepciunea mea s-a statornicit în mine*; ἐστάθη αὐτῷ διαθήκη εἰρήνης LXX *Sir.*45.24 *legământul păcii i-a fost statornicit*.

ἰστι-, v. ἐστι-

ἰστιο-δρομέω-ῶ, vb. a naviga cu pânzele în tinse: ναῦς ἰστιοδρομούσας PLB. 1.60.10 *nave care navighează cu pânzele întinse*.

[ἰστιόν, δρόμος]

ἰστιόν, ου, τό *subst.* I velă, pânză (de corabie): (rar sg.) ἄνεμος πρῆσεν μέσον ~ IL. 1.481 *vântul a umflat pânza la mijloc*; OD. 2.427, ἰστιόν ἀνεμόεν PI. *P.*1.92 *pânză umflată de vânt*; πέτασον τὸ ~ LUC. *DMor.*20.10 *umflă pânza*; PLAT. *Prm.*131c, DEM. *Ep.*1.8, PLUT. *Thes.*17.4, id. *M.*128f, ARR. *BC*1.7.62 s.a., (frecv. pl.) ἀνά θ' ἰστία λευκὰ πέτασαν IL. 1.480 *înălțară pânzele albe*; ἰστία στείλαντο IL. 1.433 *coborâră pânzele*; ἰστία μηρύσαντο OD. 12.170 *strânseră pânzele*; καθειλομεν ἰστία πάντα OD. 9.149 *am lăsat jos toate pânzele*; οὐδὲ πηδαλίοισι χρᾶσθαι οὐδὲ ἰστίοισι HDT. 4.110 *nu se folosesc nici de vâsle, nici de vele*; ἰστία ἤειραν A.RH. 2.1229 *au ridicat pânzele*; οὐ χαλάσει τὰ ἰστία LXX *Is.*33.23 *nu va slăbi pânzele*; PI. *N.*5.51, XEN. *HG6.*2.27, PLAT. *Lg.*691c, LUC. *VH*1.13, ARR. *Peripl.M.Eux.*5.2. II (în LXX) pânză, tapiserie: τὰ ἰστία τῆς αὐλῆς LXX *Ex.*39.19 *pânzele curții*; LXX *Ex.*35.12a, id. *Ex.*39.19, id. *Num.*3.26 s.a.

[ἰστός]

ἰστιο-ρράφος, ου, ὁ [ᾶ] *adj.m.* cel care cârpește pânze de corabie: (ext. *peior.*) ἀνήρ ... ~ AR. *Th.*935 *escroc*.

[ἰστιόν, ῥάπτω]

ἱστο-βοεύς, ἑώς, ὁ *subst.* {ion. gen. sg. -ῆος} braț (corn) al plugului: δάφνης δ' ἢ πετέλης ἀκιώτατοι ἱστοβοῆες HES. *Op.*435 *coarnele plugului din lemn de dafin și ulm*; HES. *Op.*431, A.RH. 3.1318.

[ἰστός, βοῦς]

ἱστο-δόκη, ης, ἡ *subst.* suport pe puntea corabiei (în care era fixat catargul), furcă: ἰστόν δ' ἱστοδόκη πέλασαν IL. 1.434 *au tras catargul în furcă*; κοίλης ἱστοδόκης A.RH. 2.1263 *furcă scobită*.

[ἰστός, δέκομαι]

ἱστο-πέδη, ης, ἡ *subst.* parte a corabiei unde intră catargul în punte: δησάντων σ' ... ὀρθὸν ἐν ἱστοπέδῃ OD. 12.51 *legându-te drept lângă catarg*; OD. 12.162, id. 12.179.

[ἰστός, πούς]

ἱστορέω-ῶ, vb. {impf. ἱστόρουν, ἱστορήσω, aor. ἱστόρησα, pf. ἱστόρηκα; med. part. pf. ἱστορημένος; pas. aor. ἱστορήθην} {ion. ind. prez. ἱστορέω Luc. *Syr.D.*1, impf. 3sg. ἱστόρει Hdt. 3.51, inf. prez. med. ἱστορέεσθαι Hdt. 1.24, part. prez. ἱστορέων Hdt. 1.56 s.a.} I a căuta să afle, a cerceta, a întreba: οὐθ' ὀρῶν οὐθ' ἱστορῶν SOPH. *OT*1484 *fără să vadă, fără să știe [nimic]*; (+ ac.) ἔλεγον μοι οἱ ἱρέες ἱστορέοντι τὰ περὶ Ἑλένην γενέσθαι HDT. 2.113 *preoții îmi spuneau atunci când întrebam despre nașterea Elenei*; εἰ τι χρήσεις ~ SOPH. *Tr.*397 *dacă vreî să mă întrebî ceva*; μίμνει κατ' οἶκον ἱστορῶν ἀπαιδίαν EUR. *Ion*513 *rămâne în casă întrebând despre lipsa de odrasle*; ἡμῶν δ' ἔργον ~ τάδε EUR. *Heracle.*666 *este treaba noastră să le întrebăm pe acestea*; ἱστορήσω Φοῖβον EUR. *Ion*1547 *îl voi întreba pe Phoibos*; (+ pron. interrog.) ἱστόρει τί σοι φίλον SOPH. *El.*316 *întreabă ce ți-e pe plac*; (+ prep.) τοῖς ἱστορηκόσι κατὰ μέρος PLB. 4.8.4 *pentru cei ce cercetează în parte*; SOPH. *OT*1144, (+ ac. dublu) ἱστόρει τὸν πρεσβύτερον τὰ ... HDT. 3.51 *căuta să afle de la cel mai în vârstă cele pe care ...*; (+ conj.) οὐχ ἱστορήσαντες ὅτι ... PLB. 3.48.6 *fără să caute să afle faptul că ...*; (med.) τὰ νυν ἱστορημένα HDT. 2.44 *cele cercetate până acum*; ἄν εἴπης ἱστορούμενος βραχὺ SOPH. *Tr.*415 *să spui pe scurt răspunzând la o întrebare*. II a cunoaște, a ști, a afla: (+ ac.) τὴν τησδε πρῶτον ἱστορήσωμεν νόσον AESCH. *Pr.*632 *să aflăm mai întâi năpasta ei*; κακῶς τὸ μέλλον ἱστορῶν AESCH. *Pers.*454 *mi se*

arată rău viitorul; πατέρα ιστορεῖς καλῶς AESCH. *Eu.455 îl cunoști bine pe tata* (protrivit altei interpretări, *fă bine și întreabă-l pe tata*); ἀνήλθον εἰς Ἱεροσόλυμα ιστορήσαι Κηφῶν NT *Gal.1.18 am venit în Ierusalim pentru a-l cunoaște pe Kephas*; (ὕπερ + gen.) τίς ὑπὲρ Ἀθηναίων οὐχ ἰστόρηκε PLB. 2.62.6 *cine nu știe despre atenieni*; (fig., despre Menelaos) εἰ τίς ἀκτίς ἡλίου νιν ἰστορεῖ γλωρόν τε καὶ βλέποντα AESCH. *Ag.676 dacă o rază de soare îl zărește sănătos și cu ochii deschiși*. **III** (tard.) a expune, a descrie, a povesti, a istorisi: (abs.) ὥσπερ καὶ Θουκυδίδης ἐν τοῖς Πελοποννησιακοῖς ἰστορεῖ PLUT. *Lyc.28.3 după cum relatează și Thukydides în Războiul Peloponesiac*; (+ ac.) ~ τὰ πεπραγμένα LUC. *Hist.Consc.59 a istorisi cele întâmplate*; (pas.) οὐδ' ἰστορήσθαι συμβέβηκεν PLB. 1.37.3 *nu s-a întâmplat să se istorisească*; ταῦτα ἰστόρηται περὶ τῶν γάμων PLUT. *Lyc.15.10 acestea sunt povestite cu privire la nuntă*; IOS. *Al1.203.7*, id. *Ap.1.185*, (med. ἰστορεῖται + ac. și inf.) Ἀθῶτας μέχρι τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ἐτῶν βιοῦν ἰστορεῖται LUC. *Macr.5 se povestește că locuitorii muntelui Athos trăiesc până la o sută treizeci de ani*; ARSTT. *Mir.396a20*, LXX *IEzr.1.31*.

[ἴστωρ]

ιστορία, ac, ἡ *subst.* {ion. nom. sg. ἰστορίη Hdt. 2.99, Call. *Aet.fr.75*, Luc. *Syr.D.13*, id. *Astr.14*, dat. pl. ἰστορήσει Hdt. 2.118} **I** *cercețare*: ἰστορίας ἀπόδεξις ἤδε HDT. 1.p. *aceasta [este] înfățișarea cercetării*; περὶ φύσεως ἰστορίαν PLAT. *Phd.96a cercetare a naturii*; τὴν περὶ τῆς ψυχῆς ἰστορίαν ARSTT. *deAn.402a4 cercetare despre suflet*; (etimologie populară) ἡ “ιστορία” αὐτὸ που σημαίνει ὅτι <ἴσθησι> τὸν <ῥοῦν> PLAT. *Cra.437b „cercetarea” înseamnă că „face să stea locului” „ceea ce curge”*; μάθησις καὶ ~ συνῆν αὐτῶ PLUT. *M.421b il preocupă studiul și cercetarea*. **II** (rezultat al cercetării) *cunoaștere*: ὄλβιος ὅστις τῆς ἰστορίας ἔσχε μάθησιν EUR. *Antiof.fr.910N.1 bogat [este] cel care deține învătătura cunoașterii*; PLAT. *Phdr.244c*. **III** *povestire, istorisire, ext. istorie*: τοῦτων δὲ τὰ μὲν ἰστορήσει ἔφασαν ἐπίστασθαι HDT. 2.119 *spuneau că pe unele le știu din istorisirile acestora*; ἐς ἰστορίας λόγον HDT. 7.96 *pentru adevărul istoric*; πολλῆς ἰστορίας γέμοντα καὶ

φιλοσοφίας ISOC. 12.246 [*discurs*] *incărcat de aluzii istorice și filosofice*; πρὸς ἰστορίαν τῶν κοινῶν DEM. 18.144 *pentru istoria evenimentelor publice*; τὴν κατὰ μέρος ἰστορίαν PLB. 1.4.10 *istorie în parte (parțială)*; ἐν ἰστορία βιβλιακότατον PLUT. *Rom.12.3 foarte învâțat în istorie*; CALL. *Aet.Fr.75*, LXX *2Mac.2.32*, PLUT. *M.345e*, (ca titlu) (sg.) ~ Ἰουδαϊκοῦ πολέμου IOS. 2.t.1 *Istoria Războiului Iudaic*; (pl.) (titlul lucrării lui Polybios) Ἰστορία *Istorii*.

[ἴστωρ]

ιστορικός, ἡ, ὄν *adj.* |superl. -ώτατος Plut. *Sert.9.10*| **I** *bazat pe știință, precis*: (în op. cu imitarea bazată pe δόξα „părere”) τὴν μετ' ἐπιστήμης ἰστορικὴν τινα μίμησιν PLAT. *Sph.267e o imitare științifică, bazată pe știință*; ἀναγκαῖον καὶ τῶν παρὰ τοῖς ἄλλοις εὐρημένων ἰστορικῶν εἶναι ARSTT. *Rh.1359b32 este necesar să existe o [anchetă] precisă în privința celor descoperite la alții*. **II** *referitor la istorie, istoric*: διήγησις ἰστορικὴ PLUT. *M.856b expunere istorică*; PLB. 38.4.1, (despre pers.) Θουκυδίδης ὁ ἰστορικός PLUT. *Cim.4.2 istoricul Thukydides*; ἀνὴρ ~ PLUT. *Mar.45.8 istoric*. // (frecv.) **ιστορικός**, οὔ, ὁ *subst.* *istoric*: ὁ ~ καὶ ὁ ποιητής ARSTT. *Po.1451b1 istoricul și poetul*; μηδὲν ἀντιπίπτει παρὰ τῶν ἰστορικῶν τοῖς τραγικοῖς PLUT. *Thest.28.3 nu se ridică nici o împotrivire din partea istoricilor [față de cele spuse] de tragici*; (superl.) τοῦ πάντων ἰστορικωτάτου βασιλέων PLUT. *Sert.9.10 [Iuba] cel mai bun istoric dintre toți regii*; IOS. *Al12.111.1* ș.a.

[ιστορία]

ιστορικός, *adv.* cu precizie științifică: ARSTT. *GA757b35*.

[ιστορικός]

ιστοριογράφια, ac, ἡ *subst.* *descriere istorică*: (interpolare în context) ἐν τῇ τῆς ἀρχαιότητος ἰστοριογραφία IOS. *Ap.1.134 într-o descriere istorică din vechime*.

[ιστοριογράφος]

ιστοριό-γράφος, ου, ὁ *subst.* *cel care scrie istorie, istoric, isorograf*: μάλιστα δεῖ παρὰ τοῖς ἰστοριογράφοις ὑπάρχειν PLB. 2.62.3 *trebuie să fie mai cu seamă în atenția istoricilor*; PLB. 8.11.2, id. 12.28.5, IOS. *Al1.133.3*, id. 16.183.2, id. *Ap.1.2*.

[ιστορία, γράφω]

ιστός, οὔ, ὁ *subst.* |dor. gen. sg. ἰστώ Theoc.

15.35] **I** catarg: ὄρνις ἰστώ ἐφεζομένη νηός IL. 23.878 *pasăre care se așează pe catar-gul corabiei*; ~ ... πέσεν OD. 12.410 *catargul se frânse*; ἰστούς στησάμενοι OD. 9.77 *inălțând catarge*; ἰστώ ἀκανθίνω χρέωνται HDT. 2.96 *folosesc un catarg din acant*; αἰρόμενος τοὺς ἰστούς XEN. HG6.2.29 *ridicând catargele*; ἰστώ κεκλιμένω ... ἐδρίωντο A.RH. 1.329 *ședeau pe catargul culcat*; δύο ἰστούς ἐπὶ τῇ πρόρᾳ καταπιγνύουσι ARR. An.2.19.1 *fixează două catarge la proră*; OD. 6.271, EUR. Hec.1263, id. Hel.1534, PLUT. M.207b, LUC. VH2.41 ș.a. **II** stâlp. băț, par: ἐπὶ ἰστοῦ χαλκέου ἐστᾶσι τρεῖς HDT. 8.122 *înaltă trei [stele de aur] pe un stâlp de bronz*. **III** (propr. sul în războiul de țesut, orientat pe verticală în antichitate) **I** (ext.) război de țesut, gherghef: ἰστὸν ἐποιοχόμενην IL. 1.31 *lucrând la război*; ἰστοὶ λίθιοι OD. 13.107 *războaie de piatră* (unde țes Nimfele); παρ' ἰστοῖς μυθεῦσαι τάδ' ἐς ἀλλήλας EUR. IA789 *a vorbi unele cu altele lângă războiul de țesut*; ἰστοῖς κερκίδα ... ἐξαλλάξω EUR. Tr.199 *nu voi mișca suveică încoace și-n colo prin războiul de țesut*; οὐδ' ἐνὶ δαιδαλέω πυκινώτερον ἄτριον ἰστώ ... ἔταμ' THEOC. 18.33 *n-a tăiat o pânză mai deasă la războiul măiastru lucrât*; τὸν λοιπὸν χρόνον ἐν ἰστοῖς ... διετέλεσεν PLUT. M.257e *și-a petrecut restul vieții la războiul de țesut*; Pl. P.9.18, EUR. Ion747, id. IT222, PLAT. Ly.208d ș.a. **2** (ext.) țesătură, pânză, stofă: ἰστὸν ὑφαίνεις IL. 6.456 *ai țese pânza*; τὰς παρ' ἰστοῖς ἐκλιποῦσα κερκίδας EUR. Ba.1236 *dezlipindu-mi suveicile de țesături*; ἀναλύειν τὸν ἰστὸν PLUT. Rom.2.6 *a destrăma pânza*; πόσσω κατέβα τοι ἄφ' ἰστώ; THEOC. 15.35 *cât te-a costat stofa?*; ἐξέτεμε τὸν ἰστὸν LXX Tob.2.12 *a scos pânza (din războiul de țesut)*; ἰστὸν ἀράχνης ὑφαίνουσιν LXX Is.59.5 *țes pânză de păianjen*; τὸ πνεῦμά μου παρ' ἐμοὶ ἐγένετο ὡς ~ LXX Od.11.12 *duhul meu s-a făcut ca o pânză*; HES. Op.64, id. Op.779, EUR. IT816, id. Ion1425, PLAT. Phd.84a, MEN. Gnom.363, PLUT. M.966e. **3** pânză (de corabie), velă: καθελόμενοι τοὺς ἰστούς PLB. 1.61.1 *cohorând pânzele*; ὀθονίων ἰστούς PLB. 5.89.3 *pânze de corăbii*. **IV** celulă de fagure: ἄρχονται τῶν ἰστώων ἄνωθεν ἀπὸ τῆς ὀροφῆς τοῦ σμήνους ARSTT. HA624a7 *incep [să construiască] celulele fagurelui din*

partea de sus, de la acoperișul stupului.

[cf. ἴστημι]

ἰστό-τονος, ον *adj.* întins pe războiul de țesut: κερκίδος ἰστοτόνου EUR. *Antiop.fr.*1.10 *suveică întinsă pe războiul de țesut*; ἰστότονα πηγίσματα AR. Ra.1315 *pânze întinse pe război*.

[ἰστός, τείνω]

ἰστουργέω-ω, vb. a țese: (despre un obicei din Egipt) οἱ ἄρσενες κατὰ στέγας θακοῦσιν ἰστουργοῦντες SOPH. OC340 *bărbații stau acasă țesând la adăpostul acoperișurilor*.

[ἰστουργός]

ἰστουργία, ας, ἡ *subst.* arta de a țese: (atribut al Athenei) PLAT. *Smp.*197b.

[ἰστουργός]

ἰστουργός, οὔ, ὁ, ἡ *subst.* țesător: ἰστουργοὺς ἅμα ταῖς δοῦλαις ποιήσῃν IOS. BI1.479.4 *[le] va transforma în țesătoare laolaltă cu sclavele*.

[ἰστός, ἔργον]

Ἰστρία, ας, ἡ *subst.* {ion. Ἰστρία Hdt. 2.34} Istria (lat. Histria), colonie milesiană la Pontul Euxin (Marea Neagră): HDT. 2.34, ARR. *Peripl.M.Eux.*24.2.

Ἰστριανός, ἴδος *adj.f.* (= Ἰστριανός) istrian, de la Istros (Dunăre): Ἰστρ[ι]ανίδων ὕφη γυναικῶν SOPH. Fr.210.67 *țesături ale femeilor istriene*.

Ἰστριανός, ἡ, ὄν *adj.* {ion. gen. sg. fem. Ἰστρινηῆς Hdt. 4.78} istrian, de la Istros (Dunăre) sau Istria (lat. Histria), colonie milesiană: (cu referire la sciții din regiunea Istrului / Dunării) μέτωπα Ἰστριανά AR. Fr.88 *fețe istriene (sc. tatuate)*; (subst.) ARR. *Peripl.M.Eux.*20.2, (subînt. χώρα) ARSTT. *Mir.*839a34.

[Ἰστρία]

Ἰστρινός, (ion.) v. Ἰστριανός

Ἰστριος, α, ον *adj.* istrian, al fluviului Istros (Dunăre): ἐς γαίαν ... Ἰστρίαν Pl. O.3.26 *pe pământ istrian*.

[Ἰστρος]

Ἰστρος, ου, ὁ *subst.* Istros (azi Dunăre), fluviu care se varsă în Pontul Euxin (Marea Neagră): ~ ποταμός HDT. 2.33 *fluviul Istros*; HES. Th.339, Pl. O.8.47, PLB. 4.41.1 ș.a.

ἴστω, imper. pf. act. 3sg. de la *εἶδω (οἶδα).

ἴστω, imper. prez. med. 2sg. de la ἴστημι.

ἰστωρ, gen. -ορος, ὁ, ἡ |var. ἴστωρ HES. Op.792, Ios. AI17.78.2] **I** (*adj.*) știutor, cunoscător, priceput, iscusit, dibace: ἴστορα φῶτα HES. Op.792 *om iscusit*: μήτε τις ~ εἶη

A.RH. 4.248 *de n-ar fi nimeni cumoscător (în aceste sacrificii); (+ gen.) κάγω τοῦδ' ἄ, ὑπερίστωρ SOPH. El.850 și eu știu bine aceasta, prea bine o știu; (du.) ἴστορε δ' ἄμφω ἡμὲν ναυτιλῆς ἢδ' ἄρεος εὐχετόωντο A.RH. 1.188 amândoi se făleau că sunt la fel de pricepuți în navigație, ca și în război; (ca etimologie a numelui Artemis) ἀρετῆς ἴστορα PLAT. Cra.406b cumoscătoare a virtuții; (despre Hephaistos) PLAT. Cra.407c, EUR. IT1431, IOS. AI17.78.2. II (subst.) judecător: ἴστορα ... Ἀγαμέμνονα θείομεν IL. 23.486 să-l alegem judecător pe Agamemnon.*

[cf. οἶδα]

ισχάδιον, ου, τό [ᾶ] *subst.* smochină mică uscată: (cu intenția de a căstiga bunăvoința publicului) ἰσχάδια ... τοῖς θεωμένοις προβαλόντ' AR. Pl.798 aruncă smochine uscate spectatorilor.

[dim. al lui ἰσχάς]

ισχᾶδό-πωλις, ἰδος, ἡ *subst.* vânzătoare de smochine uscate: ἐδεδίτετο τὴν ἰσχαδόπωλιν AR. Lys.564 o speria pe vânzătoarea de smochine uscate.

[ἰσχάς, πώλης]

ἰσχ-αιμος, ον *adj.* care oprește sângerarea, hemostatic: ἰσχαίμων ἐστὶ τὸ φάρμακον LUC. Tim.46 leac care oprește sângerarea.

[ἴσχω, αἷμα]

ισχᾶλέος, α, ον *adj.* {ep. gen. ἰσχαλέοιο} uscat: κρομύοιο λοιπὸν κατά ἰσχαλέοιο OD. 19.233 pe o foiță de ceară uscată.

[cf. ἰσχνός]

ισχᾶνώ-ω, vb. {ep. și ion. ind. prez. 2sg. ἰσχανάας OD. 15.346, 3sg. ἰσχανάα IL. 17.572, 3pl. act. ἰσχανόωσιν IL. 5.89, med. ἰσχανόωνται OD. 7.161, impf. 3pl. act. iter. ἰσχανάασκον IL. 15.723, med. ἰσχανόωντο IL. 12.38, A.Rh. 2.864, imper. med. 3sg. ἰσχανάασθω IL. 19.234, part. prez. ac. sg. fem. ἰσχανόωσαν IL. 23.300} **I** (act.) **I** (tranz.) a ține în loc, a opri: τὸν δ' οὐτ' ἄρ τε γέφυραι ... ἰσχανόωσιν IL. 5.89 nici poduri nu-l pot ține în loc (sc. râul); μ' ... ἰσχανάασκον IL. 15.723 tot mă țineau locului (pe mine, care voiam să lupț); ἰσχανάας μεῖναι τέ με κείνον ἄνωγας OD. 15.346 mă ții și mă îndemni să-l aștept pe acela. **2** (intrans.) a arde de dorință, a dori: (+ gen.) μέγα δρόμου ἰσχανόωσαν IL. 23.300 arzând de dorință să plece; (+ inf.) (despre o muscă) ἰσχανάα δακείν IL. 17.572 caută să muște.

II (med., pas.) a zăbovi, a se ține deoparte: νηυσὶν ... ἰσχανόωντο IL. 12.38 zăboveau lângă nave; μηδέ τις ... ἰσχανάασθω IL. 19.234 nimeni să nu se țină deoparte (în luptă); OD. 7.161, A.RH. 2.864.

[cf. ἴσχω]

ισχάνω, vb. [impf. ἴσχανον] **I** a ține în loc, a opri: (+ ac.) δέος ἰσχάνει ἄνδρας IL. 14.387 frica îi ține în loc pe bărbați; A.RH. 3.612, id. 4.108, (despre purtarea unui leș) ὀπισθεν Αἴαντ' ἰσχάνετην, ὡς τε πρὼν ἰσχάνει ὕδωρ IL. 17.747 cei doi Aias [il] susțineau din spate, așa cum o culme împădurită oprește un șuvoi; (+ ac. și gen.) κρύος ἀνέρα ἔργων ἰσχάνει HES. Op.495 frigul îl ține pe om de parte de munci; (abs.) κατά σὸν νόον ἴσχανε OD. 19.42 păstrează în minte. **II** (tard.) a avea: ἐμέθεν περὶ θυμὸν ἀρείω ἴσχαν' A.RH. 1.902 să ai un gând mai bun pentru mine.

[cf. ἴσχω]

ισχύς¹, ἄδος, ἡ [ᾶ] *subst.* smochină uscată: ἰσχάδα τρώγοις ἀδείαν THEOC. I.147 să mănânci o smochină dulce uscată; (posib. sens erotic cu referire la sexul fem.) AR. Lys.647, Ἀττικὰς ἰσχάδας PLUT. M.173c smochine attice; SOPH. Fr.275.811, AR. Eq.804, id. V.297, id. Pax1223, id. Pl.677, PLAT. Ep.361b, LUC. BisAcc.20 ș.a.

[ἰσχνός]

ισχύς², ἄδος, ἡ [ᾶ] *subst.* ancoră: ναῦται δ' ἐμηρύσαντο ναὸς ἰσχάδα SOPH. Fr.761.1 năierii au strâns ancora corabiei; ἰσχάδας σιδηρᾶς LUC. Lex.15 ancore de fier.

[ἴσχω]

ισχίον, ου, τό *subst.* **I** osul șoldului, articulație a șoldului (coxo-femurală) care face legătura între femur și osul iliac: βάλεν Αἰνεῖαιο κατ' ἑνθά τε μηρὸς ἰσχύω ἐνστρέφεται IL. 5.305 îl lovi pe Aineas în șold, unde osul se îmbină înăuntrul cu coapsa; λάξ ἐνθορεν ... ἰσχύω OD. 17.234 îl lovi cu piciorul în osul șoldului; IL. 11.339.

II (ext.) șold, (despre animale) erupă: (frecv. pl.) διώκων ἰσχία IL. 8.340 căutând să apuce șoldul; IL. 20.170, ἐκ τῶν μηρῶν ἔς τε τὰ ἰσχία HDT. 6.75 de la coapse până la șolduri; ἀπέκομεν τοὺς μανδύας αὐτῶν ... ἕως τῶν ἰσχιῶν αὐτῶν LXX 2Reg.10.4 le-a tăiat hainele până la coapse; αὐτὰς ἐκνυζεῖτο ποτ' ἰσχία ρύγχος ἔχοισα THEOC. 6.30 [câteaua] scâncea cu botul pe șoldurile ei; (despre animale) (despre cal) ἐπὶ τὰ ἰσχία ἄμφω καθίσαι τῷ ἵππῳ PLAT.

*Phdr.*254c *caii stau pe partea din spate a picioarelor*; τὰ γε μὴν ἰσχία πλατέα μὲν εἶναι χρὴ καὶ εὐσαρκὰ XEN. *Eq.*1.13 *crupa trebuiie să fie lată și cărnoasă*; (despre iepure) XEN. *Cyn.*5.9, (sg. despre tauri) CALL. *Ap.*79, (despre căine) ἰσχία στρογγύλα XEN. *Cyn.*4.1 *șolduri rotunde*; PLAT. *Ti.*75a ARSTT. *HA*494a8, id. *IA*710b21, id. *PA*689b6, id. *Phgn.*809b29, LUC. *Trag.*121 ș.a.

ισχναίνω, *vb.* |aor. ἰσχναίνα, *pas. part. aor.* ἰσχνανθέν |ion. conjct. aor. 3pl. ἰσχνήνωσι Hdt. 3.24} **I** a seca, a slăbi, a împuțina, (med.) a reduce o umflătură: ζωντά σ' ἰσχνάνας' ἀπάξομαι κάτω AESCH. *Eu.*267 *secându-te de viu, te voi trage în lumea de jos*; ἐπεὺν τὸν νεκρὸν ἰσχνήνωσι HDT. 3.24 *după ce usucă (sc. mumifică) cadavrul*; (med.) καθαίροντες εἶτε ἄλλως ἰσχναίνοντες εἶτε καὶ αὐξάνοντες PLAT. *Plt.*293b *purificându[-ne] fie prin luare a ceva, fie prin adăugare*; ἰσχναίνων καὶ πνίγων PLAT. *Grg.*522a *slăbind și sufocând*; PLAT. *Sp.*375a, τὸ ~ ἢ ἰσχνασία ARSTT. *Metaph.*1048b19 *faptul de a slăbi sau slăbirea*; ἢ καθέδρα τοὺς μὲν παχύνει τῶν ἀνθρώπων, τοὺς δὲ ἰσχναίνει ARSTT. *Pr.*885b16 *ședere pe unii dintre oameni îi îngrășă, pe alții îi slăbește*; (despre pubertatea la fete) τὰ σώματα ἰσχναίνει τῶν παιδίων ARSTT. *HA*581b4 *corpurile fetelor slăbesc*; (fig., Euripide despre tragedia lui Eschil) ἰσχνανα πρότιστον αὐτήν AR. *Ra.*941 *mai întâi am „slăbit-o”*; ARSTT. *Cael.*292b14, LUC. *Abd.*17. **II** (fig.) a domoli, a potoli: μὴ σφριγῶντα θυμὸν ἰσχναίνει βία AESCH. *Pr.*380 *să nu domolească prin forță o rațimă care stă să pleznească*; (imper.) τὸ δεινὸν καὶ διαφθαρέν φρενῶν ἰσχναίνε EUR. *Or.*298 *domolește spaima și rătăcirea minților mele*.

[ισχνός]

ισχναντικός, ἢ, ὄν *adj.* care face să slăbească: (comp.) οἱ ἀνάντις τῶν κατάντων ἐπιπονώτεροι καὶ ἰσχναντικώτεροι ARSTT. *Pr.*885a.28 *scările care urcă sunt mai oboșitoare și te slăbesc mai mult decât cele care coboară*.

[ισχναίνω]

ισχνασία, *as.* ἢ *subst.* slăbire: τὸ ἰσχναίνειν ἢ ~ ARSTT. *Metaph.*1048b19 *faptul de a slăbi sau slăbirea*; τῆς ὑγιείας ἢ ~ ARSTT. *Metaph.*1013b1 *cură de slăbire*; ARSTT.

*Ph.*194b36, id. *Metaph.*1048b29.

[ισχναίνω]

ισχνός, ἢ, ὄν *adj.* |comp. -ότερος Arstt. *GA*749b32, id. *HA*582a2, superl. -ότατος Arstt. *PA*692a21 | **I** uscat: ἰσχνά ... φυλλεῖα AR. *Ach.*469 *coji uscate*; AR. *Pl.*544. **II** (despre ființe) **I** slab, slăbănog, uscățiv: (peior.) ~ ἀνήρ πένης PLAT. *R.*556d *sărac slăbănog*; Σύραν καλέοντι τὸ πάντες, ἰσχνάν THEOC. 10.27 *toți te numesc siriană, slabă*; ἰσχναὶ καὶ διάκενοι ... ἕξεις PLUT. *Lyc.*17.5 *firi uscățive și slabe*; τὰ σώματα ἰσχροὶ τέ εἰσιν Ἰνδοὶ ARR. *Ind.*17.1 *indienii sunt slabi la trup*; (comp.) ἰσχνότερα καὶ νοσακερώτερα τὰ σώματα ARSTT. *HA*582a2 *corpuri mai slabe și mai bolnave*; AESOP. 1.137, PLAT. *Lg.*665e, ARSTT. *Metaph.*1040a13, PLUT. *Caes.*17.2, id. *Cic.*3.7, id. *Brut.*8.2, id. *M.*206e, IOS. *BI*6.55.3 ș.a. **2** zvelt, agil: (despre pers.) ἰσχροὶ καὶ σφικκώδεις AR. *Pl.*561 *zvelți și cu talie de viespe*; (despre animale) κυσὶ πολεμεῖν στερεοῖς τε καὶ ἰσχροῖς PLAT. *R.*422d *a lupta cu câini viguroși și zvelți*. **III** (despre sunete) slab: μικρὸν φθέγγονται καὶ ἰσχνὸν καὶ γυναικῶδες LUC. *Nigr.*18 *scot un sunet mic, slab și femeiesc (= ascuțit, subțire)*. **IV** (despre stil) simplu, arid: PLUT. *M.*42d.

ισχνότης, ἦτος, ἢ *subst.* uscăciune, slăbiciune: περὶ τὴν τοῦ σώματος ἰσχνότητα καὶ παχύτητα ARSTT. *HA*581b26 *în privința slăbiciunii și îngrășării trupului*; ARSTT. *PA*692a21, id. *Pr.*894b16, id. *Div.*35col22, IOS. *AI*10.191.3, id. *AI*12.90.2.

[ισχνός]

ισχνοφωνία, *as.* ἢ *subst.* slăbiciune a vocii, dificultate de vorbire: ARSTT. *Pr.*895a16, id. *Pr.*902b25.

[ισχνόφωνος]

ισχνό-φωνος, ὄν *adj.* **I** cu voce slabă sau subțire: ἰσχνόφωνοι παῖδες ὄντες μᾶλλον ἢ ἄνδρες ARSTT. *Pr.*902b16 *copiii sunt mai degrabă predispuși să aibă o voce slabă decât bărbații*; ~ καὶ βραδύγλωσσος ἐγὼ εἰμι LXX *Ex.*4.10 *am vocea stinsă și limba împleticită*; οὐδ' εὐφώνως τὸ ἰσχνόφωνον PLUT. *M.*405b [a da] *o voce frumoesă celui cu voce slabă*; (despre Isocrates) ~ τ' ὄν καὶ εὐλαβῆς τὸν τρόπον PLUT. *M.*837a *având o voce slabă și un caracter timid*; ARSTT. *Aud.*804b26, id. *Pr.*895a15, LXX *Ex.*6.30. **II** cu un sunet surd, care nu sună bine: (des-

pre metale) PLUT. *M.721c. III* (fig.) *ῥοναίελ-
nic: ἡ φυλία τὰ νῦν ~ γέγονεν ἐν τῷ παρρη-
σιάζεσθαι* PLUT. *M.89b prietenia este ῥονά-
ielnică în a vorbi deschis.*

[ισχνός, φωνή]

ισχνόω-ῶ, *vb.* a face slab, a slăbi: αἱ δὲ ἀλέαι
μᾶλλον ισχνούσι τῶν ἐν τοῖς ψύχεσι
ARSTT. *Pr.885a19 perioadele de căldură
predispun mai degrabă la slăbit decât cele
reci.*

[ισχνός]

ισχνῶς, *adv.* în mod slab sau uscat, *ext. fig.*
simplu: ~ εἰπεῖν PLB. 1.2.6 *a spume simplu.*

[ισχνός]

ισχομένως, *adv.* ῥοναίελnic, stângaci: τὸ ~ τε
καὶ ἐμποδιζόμενως πορεύεσθαι PLAT.
*Cra.415c a te deplasa stângaci și împiedi-
cat.*

[ἴσχω]

ισχόφωνος, *on adj.* care vorbește cu greu-
tate: πᾶις ~ καὶ τραυλός HDT. 4.155 *copil
care vorbește cu greutate și găngav.*

[cf. ισχνόφωνος]

ισχυρίζομαι, *vb.* [impf. ισχυρίζομην, viit.
ισχυριόμην, aor. ισχυρῖσάμην] **I** a avea
forță: ἵπποις ... ἀντέχειν καὶ σιδηρῷ ὑφ'
ἵππων ισχυριζόμενῳ XEN. *Cyr.6.4.18 a fine
piept cailor și lăncii care primea forță de pe
urma [avântului] cailor; μηδενὸς ἀξίων
πλὴν ἴσως τῷ σώματι ισχυρίσασθαι* PLAT.
*Grg.489c de nici o valoare, în afară poate
de forța trupului; ὡσπερ εἰς τοὺς ἀσθενεῖς
~ ARSTT. EN1124b23 ca și cum și-ar arăta
forța în fața unor neputincioși. II a se stră-
dui, a se sforți: ισχυρίζεται περί τινος
ὀπηρῶν PLAT. *Sph.249c se străduiește prin
orice mijloace. III* (frecv.) a susține cu tărie,
a afirma, a insista: (+ ac.) ὁ μάλιστα Κλέων
ισχυρίζεται THUC. 3.44 *ceea ce susține mai
cu seamă Cleon; οὐδὲν ἄν ισχυρισάμην ὄν
εἴρηκα* PLAT. *Cra.428a n-aș putea susține
nimic din cele pe care le-am spus; THUC.
7.49, PLAT. Grg.495b, (+ conj. ὅτι) ὅτι ...
Ἴππίας ἤρξεν, ... ισχυρίζομαι* THUC. 6.55
afirm cu tărie că Hippias a condus; ισχυρίζομενοι ὅτι THUC. 4.23 *sustinând că;*
ARR. *Ind.4.1, (+ ὡς) ὡς τὰ βέλτιστα βου-
λεύοντες ισχυρίζοντο* THUC. 4.68 *afirmau
cu tărie că vor numai binele; PLAT.
Th.172b, IOS. A119.60.2, PLAT. Sol.10.4, (+
ac. și inf.) ισχυρίζεται τὰς μὲν ἀρχαίας ἐκει-
νας ἀναγραφὰς ... ἠφανίσθαι* PLUT.
*Num.1.1 susține cu tărie că acele tabele**

*vechi au dispărut; ἤξειν Ἀλέξανδρον
ισχυρίζετο* ARR. *An.2.6.6 insista că Alexan-
dros va veni. IV* a se increde, a se baza, a se
raporta: (frecv. + dat.) τοῖς ἀπὸ χρησμῶν τι
ισχυρισάμενοι THUC. 5.26 *celor ce se in-
cred în oracole; τούτοις ισχυριεῖσθαι
μάλιστα* ISOC. 17.24 *a se baza pe aceste
[acte false]; διαθήκαις ισχυριζόμενοι
τοιαύταις* IS. 1.3 *bazându-se pe acest testa-
ment; οὐκ ισχυρίζομαι τῷ νόμῳ* DEM. 33.27
*nu mă prevalez de lege; ισχυρίζομενος τῷ
δικαίῳ* PLUT. *Brut.18.4 increzându-se în
dreptate; ισχυρίζετο τῇ ἱστορίᾳ* PLUT.
*M.664c se raporta la ceea ce se povestise;
Λαβηνοῦ μαντεῖαις τισὶν ισχυριζόμενου
PLUT. Cic.38.8 Labienus bazându-se pe
unele profeții; LYS. 6.35, id. 13.88, XEN.
Cyr.3.1.19, IOS. A118.234.2, APP. BC5.7.63.*

[ισχυρός]

ισχυρικός, ἡ, ὄν *adj.* puternic, vânjos:
(comp.) ισχυρικώτερος μέντοι ἐγὼ ἐκείνων
PLAT. *Th.169b eu unul însă sunt mai vânjos
decât aceia.*

[ισχυρός]

ισχυριστέον, *adj. vb.* trebuie insistat: ὅτι μὲν
δὴ τοιοῦτόν τι ἰδεῖν, ~ PLAT. *R.533a pentru
a vedea ceva de felul acesta trebuie insistat.*

[ισχυρίζομαι]

ισχυρογνωμοσύνη, ης, ἡ *subst.* tărie de carac-
ter: τεκμήρια τῆς ισχυρογνωμοσύνης IOS.
Ap.1.192 mărturii ale tăriei de caracter.

[ισχυρογνώμων]

ισχυρο-γνώμων, *on adj.* [var. gen. -ονος] încă-
pătânat: εἰσὶ δὲ τινες οἱ ἐμμενετικοὶ τῇ δόξῃ
εἰσὶν, οὓς καλοῦσιν ισχυρογνώμονας ARSTT.
*EN1151b5 există unii care persistă în părerea
lor, pe care îi numesc „încăpătânați”;* ARSTT.
EN1151b12.

[ισχυρός, γνώμη]

ισχυρο-ποιέω-ῶ, *vb.* a întări, *fig.* a aduce ca
dovadă: ~ τὸν τόπον IOS. *A115.293.1 a întări
locul; ισχυροποιῶν τὰς ἐπικρατείας τὰς
Ἀντιγόνου* PLB. 28.20.7 *aducând ca dovadă
posesiunile lui Antigonos.*

[ισχυρός, ποιέω]

ισχυρός, ἄ, ὄν *adj.* [comp. -ότερος, superl. -
ότατος] **I** puternic, tare: (despre pers.) ἄνδρ'
ἐλὼν ισχυρὸν ἐκ βίας SOPH. *Ph.945 luându-
mă cu de-a sila ca pe un bărbat vânjos; ισχυρὸν θεόν* AR. *Pl.946 zeu puternic; εἰ δ'
~ εἰ* AR. *Ach.591 dacă ești puternic; ισχυρὰ
γυνή* PLAT. *Men.72e femeie puternică; Λακεδαιμονίων ὄντων ισχυρῶν τότε* DEM.

21.146 *lacedemonienii având atunci putere*; είδον ... ἄγγελον ἰσχυρόν NT *Aroc.10.1 am văzut un înger puternic*; (comp.) ὁ ἰσχυρότερός μου NT *Mt.1.7 cel mai puternic decât mine*; (despre concr.) τείχος ἐπὶ λόφου ἰσχυρόν THUC. 3.105 *zid întărit pe o colină*; τοῦ ἱππικοῦ ἔμβολον ἰσχυρόν XEN. *HG7.5.24 escadriță puternică de cavalerie*; ἰσχυρότερον Σηιστοῦ ... χωρίον XEN. *HG4.8.5 loc mai întărit decât orașul Sestos*; (gener.) ἰσχυρότατος ὁ σεισμός THUC. 3.89 *cutremur foarte puternic*; ἰσχυρά πόλις EUR. *Supp.447 cetate puternică*; μάχη ἰσχυρή HDT. 9.62 *bătălie puternică*; λιμός ~ THUC. 3.85 *foame grea*; ἰσχυρῶ γέλωτι PLAT. *R.388e cu un hohot puternic de răs*; σῶμα σώματος ἰσχυρότερον XEN. *Mem.3.9.1 trup mai rezistent decât alt trup*; εἶδος ... ἰσχυρόν XEN. *Cyn.2.3 infățișare robustă*; μετὰ κραυγῆς ἰσχυρᾶς NT *Evr.5.7 cu strigăt puternic*; ἰσχυρόν ὄχλος MEN. *Gnom.372 multime puternică*; (folosire subst., în op.) τὰ ἀσθενῆ ... τὰ ἰσχυρά NT *ICor.1.27 cele slabe ... cele tari*; (despre abstr.) αἱ λήην ἰσχυραὶ τιμωρίαί HDT. 4.205 *răzburările crunte*; ἔλεγχος ἰσχυρότερος ISOC. 17.53 *dovadă mai puternică*; οἱ νόμοι ὑμῖν εἰσιν ἰσχυροὶ DEM. 21.225 *legile au putere pentru noi*; ἡ δύναμις τοῦ κυρίου ἰσχυρά ἐστίν LXX *Is.Nav.4.24 forța Domnului este tare*; ἐπιστολαὶ ... βαρεῖαι καὶ ἰσχυραὶ NT *2Cor.10.10 scrisori grele și tari*; φόβος ~ PLUT. *Cam.41.7 frică puternică*; τὴν πίστιν ἰσχυρὰν ἐποίησε PLUT. *Rom.8.6 i-a întărit credința*; (idiom.) κατὰ τὸ ἰσχυρόν HDT. 1.76 *prin forță*; τρόπῳ ὄτῳ ἂν δύνωνται ἰσχυροτάτῳ THUC. 5.23 *în modul cel mai puternic cu putință*; τῷ ἰσχυροτάτῳ ... ἀγωνίζεσθαι XEN. *HG7.5.23 a lupta cu cea mai mare forță*; σχυρότατος ἦν ὑπὲρ τῶν δικαίων ἀντιβῆναι PLUT. *Arist.4.1 era foarte hotărât să lupte pentru cele drepte*. II (despre forme de relief, fenomene meteo ș.a.) greu, aspru: ῥεύματα ἰσχυρά HDT. 8.12 *râuri năvalnice*; ἐν τοῖσι ἰσχυροῖσι ψύχεσι HDT. 4.29 *în regiunile cu un frig aspru*; ἐν τῷ ἰσχυρῷ χειμῶνι XEN. *An.5.8.14 în timpul unei ierni aspre*.

[ισχύς]

ισχυρόω-ῶ, vb. |aor. ἰσχύρωσα| a întări prin întuire, a prinde, a fixa: ἰσχύρωσαν αὐτὰ ἐν ἡλοῖς LXX *Is.41.7 le-au prins în cuie*.

[ισχυρός]

ισχυρῶς, adv. |comp. -ότερον și -οτέρως, superl. -ότατα| {dor. superl. ἰσχυροτάτως Aesop. *Fab.dod.73*} I cu forță, viguros, tare, ext. strășnic, riguros: ~ ἐγκείσονται THUC. 1.69 *se vor năpusti cu forță*; ~ περιστέλλοντες HDT. 2.147 *pășind cu strășnicie*; καλῶς καὶ ~ τῶν νόμων κειμένων ὑπὲρ τῆς πολιτείας DEM. 59.92 *legi privitoare la guvernare orânduite bine și riguros*; ~ ἐδεδοίκει PLUT. *Thes.3.7 se temea tare*; (comp.) πολὺ ἰσχυρότερον παίσομεν XEN. *An.3.2.19 îi vom lovi cu mult mai puternic*; (superl.) τοῦ Βορρᾶ πνέοντος ἰσχυροτάτως AESOP. *Fab.dod.73 Boreas suflând foarte tare*; (idiom.) (cu vb. ἔχειν) ἔχεις τοῦτο ~ PLAT. *Th.154a stăruiești în aceasta*; (cu vb. εἶναι) ~ καὶ χαλεπῶς ἔχειν ὑπὲρ ὑμῶν ἐστίν DEM. 24.193 *a fi ferm și sever este în avantajul vostru*. II foarte, mult; (+ adj.) βαθεῖαι ἰσχυρῶς XEN. *An.1.7.15 foarte adânci*; τὸ νέφος, ὅταν ἦ πυκνὸν ~ ARSTT. *Col.791a24 norul, când este foarte dens*; φιλότιμος ὢν ~ PLUT. *Fam.7.2 fiind foarte ambițios*; πένητος ~ PLUT. 20.2 *foarte sărac*; (după un vb.) ~ ἤρεσκον οἱ ... λόγοι XEN. *HG4.8.15 cuvintele au plăcut foarte mult*; μάλα ~ ἰδρῶντι τῷ ἵπῳ XEN. *HG4.5.7 cu un cal care transpira foarte puternic*; πρόσσεχε ~ LXX *Deut.12.23 ai mare grijă*; ἐπιθυμῶν πλουτεῖν ~ XEN. *An.2.6.21 dorind să se îmbogățească foarte mult*. III (în răspunsuri) ἰσχυρότατά γε XEN. *Oec.1.15 bineînțele*.

[ισχύρος]

ισχύς, ὕος, ἡ [ῦ] subst. |nom. și ac. sg. ὦ trag. și com.; dar -ὦν la Pi. *N.11.31*| I forță, vlagă, tărie; (despre corp) (depre un hecatoncheir) ~ ἄπλητος HES. *Th.153 forță teribilă*; ἡ τοῦ σώματος ~ γηράσκει XEN. *Ag.11.14 forța trupului îmbătrânește*; οὔτε ~ ἡ ἐν τῷ πολέμῳ τὰς νίκας ποιοῦσα XEN. *An.3.1.42 nu forța aduce victoriile în război*; (despre concr.) φερόμενον ὑπὸ ἰσχύος τοῦ ῥόου HDT. 2.29 *purtat de forța curențului*; φθίνει ~ γῆς SOPH. *OC610 vlagă (sc. rodnicia) pământului piere*; μὴ ~ λίθων ἡ ~ μου; LXX *Iov.6.12 oare tăria pietrelor este tăria mea?*; (despre abstr.) ἐν τῷ ἀπόρῳ ἡ ~ THUC. 2.62 *forța [speranței se vâdește] la vreme de răstrie*; τύχης ~ DEM. 18.303 *puterea sorții*; ἡ σοφία ἐστίν ~ PLAT. *Pri.350e înțelepciunea înseamnă putere*; λόγων ~

LUC. Dom.19 *forță a cuvintelor*; (despre diverse) ἢ τοῦ θερμοῦ ~ ARSTT. Iuv.470a29 *forța căldurii*; (despre monarhie) ὄρος μὲν ἔστι τῆς ἀρχῆς ~ PLB. 6.5.9 *forța este măsura puterii*; τὴν κινουῦσαν ἰσχὺν ARSTT. Cael.275b.20 *forță motrice*; (milit. „vârful de lance”) ἡμῖν δὲ οὐπω ἢ ~ πάρεστιν XEN. Cyr.1.4.19 *noi nu dispunem încă de puterea cea mai puternică [a armatei]*. II *putere*: (despre pers.) πᾶσα ~ Ἀσιατογενῆς AESCH. Pers.12 *τοιαῖα puterea Asiei*; ὄρας ... τὴν θεῶν ἰσχὺν ὄση; SOPH. Ai118 *vezi ce mare este puterea zeilor?*; ~ Φρυγῶν EUR. Tr.754 *puterea frigienilor*; ἐπίφθονος ... μοναρχία PLUT. Per.39.4 *putere urâtă, monarhia*; ἐπὶ μέγα ἢ βασιλεία ἦλθεν ἰσχύος THUC. 2.97 *regatul a ajuns la ο mare putere*. III *violență, silă*: ἢ λόγῳ ... ἢ πρὸς ἰσχύος κράτος SOPH. Ph.594 *fie prin vorbă, fie cu de-a sila*; κατ' ἰσχὺν AR. Ach.591 *prin forță*; XEN. HG1.3.16.

[cf. ἔχω ?]

ἰσχῦσις, εως, ἢ *subst. tārie, forță*: (ca traducere eronată a textului ebr. care are aici „pe gazelele și căprioarele”) ἐν ταῖς δυνάμεσιν καὶ ἐν ταῖς ἰσχύσεσιν τοῦ ἀγροῦ LXX Cânt.2.7 *în puterile și tāriile câmpului*; ARSTT. Fr.102.57.

[ἰσχῦω]

ἰσχῦω, [ῶ] *vb.* [impf. ἰσχυον, viit. ἰσχῦσω, aor. ἰσχῦσα, pf. ἰσχῦκα] I (*intrans.*) 1 a fi puternic, a avea vlagă: ἰσχυόν τ' αὐτὸς ἑμαυτοῦ AR. V.357 *eram în deplinătatea forțelor*; AR. Eq.182, ὑγιάναντες δὲ καὶ ἰσχύσαντες ARSTT. GA784b30 *insănătoșindu-se și prinzând putere*; ἰσχύσουσιν αἱ χεῖρές σου LXX Jud.7.11 *mânile tale vor prinde putere*; ἰσχυσα καὶ εἶπα LXX Da.10.19 *am prins putere și am spus*; (+ dat.) πρὸς τὸ ὑγιαίνειν τε καὶ ~ τοῖς σώμασι XEN. Mem.2.7.7 *pentru a fi sănătos și a avea forță în trupuri*; (+ adv.) ἰσχυον σφόδρα σφόδρα LXX Ex.1.12 *prindeau forță din ce în ce mai mult*. 2 a avea putere, a avea influență, a avea trecere (pe lângă cineva): (despre pers.) ἰσχυσαν καὶ παρέλαβον τὰ πράγματα PLUT. Alc.26.2 *au prins forță și au pus mâna pe putere*; (despre diverse) μὴ τοσοῦτον ἰσχύσαι τοὺς τοῦτου λόγους LYS. 4.12 *nu cântăresc atât de mult cuvintele acestuia*; (+ compl. fără prep.) ἰσχύσας τινὰ χρόνον ναυτικῶ THUC. 3.104 *cel care a fost puternic pentru ο perioadă*

prin flota sa; ἰσχυσαν τι καὶ Θηβαῖοι τουτουσί τοὺς τελευταίους χρόνους DEM. 9.23 *au avut ο oarece forță și thebanii în acești ultimi ani*; ὀργή φιλοῦντων ὀλίγον ἰσχύει χρόνον MEN. Gnom.600 *mânia celor ce iubesc fine pușin (are forță pentru pușin timp)*; (+ prep.) ἰσχυον οἱ μὲν κατὰ γῆν, οἱ δὲ ναυσίν THUC. 1.18 *unii erau puternici pe uscat, ceilalți pe mare (cu corăbiile)*; (frecv. + comp. sau superl.) μηδὲν μείον ἰσχύσειν Διός AESCH. Pr.510 *a nu avea mai pușină putere decât Zeus*; οὐκ ἐχρῆν ποτε τῶν πραγμάτων τὴν γλώσσαν ~ πλέον EUR. Hec.1188 *n-ar trebui ca limba să cântărească mai mult decât faptele*; EUR. Hel.514, μείζον ἰσχυσαν IOSOC. Ep.4.7 *au avut ο mai mare putere*; μέγιστον ἰσχυσε τῶν ... βασιλέων PLUT. Thes.3.2 *a avut cea mai mare putere dintre regi*; ἡλιζον ἔτι μᾶλλον ἰσχύσειν δι' αὐτοῦ PLUT. Lys.7.2 *nădăjduiau că vor avea ο și mai mare putere prin intermediul lui*; (+ adv.) οἱ μισοῦντες Λακεδαιμονίους οὕτως ἰσχυον ὥστ' ἀνελεῖν αὐτούς DEM. 18.18 *cei care îi detestau pe spartani nu aveau atât forță pentru a-i nimici*; ARSTT. Pol.1305b26 §.a. 3 (jur.) a fi în vigoare, a produce efecte (despre legi): οἱ περὶ τῶν γονέων ἰσχύσουσιν νόμοι DEM. 39.33 *legile în vigoare cu privire la părinți*; PLB. 24.13.5. 4 a fi superior, a birui (asupra cuiiva): ἰσχυσα πρὸς αὐτόν LXX Ps.12.5 *am biruit asupra lui*. 5 (frecv. + inf.) a fi capabil, a fi în stare, a putea: οὐδὲ φεύγειν ἰσχυον IOS. Bl6.367.2 *nu puteau fugi*; μὴ οὐκ ἰσχύσεις ἐξάραι ἀδικίας LXX Sir.7.6 *ca să nu poți înlătura nedreptățile*; οὐκέτι αὐτὸ ἐλκύσαι ἰσχυον NT In.21.6 *nu ο mai puteau trage (sc. plasa de pește)*; οὐκ ἰσχυον ἀποδεῖξαι NT Fr.25.7 *nu puteau să dovedească (sc. faptele)*; οὐκ ἰσχυσαν ἀνταποκριθῆναι NT Lc.14.6 *n-au putut să răspundă*; τὰς Συρακούσας οὐκ ἰσχυον ἐκπολεμῶσαι APP. Sic.3.1 *nu puteau implica în război Siracuză*; IOS. A18.383.3. 6 a echivala, a coresponde: (despre măsurι) ἢ μᾶ παρ' ἡμῖν ἰσχύει λίτρας δύο ἡμισυ IOS. A114.106.3 *mina echivalează la noi cu două litre și jumătate*; PLB. 5.26.13, IOS. A19.85.6

II (*tranz.*) a face puternic, a întări: ἰσχυσεν νεφέλας LXX Sir.43.15 *a întărit norii*.

[ἰσχύς]

ἰσχω, *vb.* [act. impf. ἰσχυον; med. impf. ἰσχόμεν] [ep. inf. ἰσχέμεν II. 17.501, A.Rh.

2.390, A.Rh. 4.1723, ἰσχέμεναι Od. 20.330, imper. prez. 2sg. ἴσχεο Il. 1.214, Od. 22.367, Call. *Aet.fr.* 75, A.Rh. 2.22} **I** (*tranz.*) **I** a ține, ext. a avea în stăpânire, a deține, a susține: (despre concr. și abstr.) πηνίον ... ἀγχόθι δ' ἴσχει στήθεος Il. 23.762 *ține suveica lângă piept*; φάσγανον ἴσχων Od. 11.82 *ținând un pumnal*; μιν ἀνάγκη ἴσχει Od. 4.558 [*Calypso*] *il ține cu sila*; (ep. inf.) ἰσχέμεναι τε μνηστῆρας κατὰ δώματ' Od. 20.330 *a ține pețitorii prin palat*; τὰς οὐ δυναμένας ~ HDT. 3.111 [*cuiburile*] *neruțând să susțină [greutatea]*; τὸν αἰσ' ἄπλωτος ἴσχει SOPH. *Ai.256 o soartă cruntă îl are în stăpânire*; καιρός τοι πάντων γνώμαν ἴσχων SOPH. *Ph.837 momentul potrivit de care atârnă noima tuitor lucurilor*; οὐδ' ~ τὸ πόδ' ἐναλλάξ AR. *Nu.983 a nu-și ține picioarele crucii*; ὅστέα ἴσχει γῆ THUC. *Epigr.7.45 rământul îi are în stăpânire oasele*. **2** a ține locului, a opri, a stăvili, a împiedica, a înfrâna: ~ ... ἴππους Il. 15.456 *a ține (în frâu) caii*; μεγαλήτορα θυμὸν ~ ἐν στήθεσσι Il. 9.256 *a-și stăpâni furia cea mare din piept*; με δέος ἴσχει Il. 5.817 *mă ține pe loc o teamă*; οὐδὲ δύνανται ~ ἐσσημένους πολέμου Il. 24.404 *nu-i pot ține în loc pe cei nerăbdători de război*; Μυρμιδόνας ἴσχων· οἱ ... λέγουσ' Ἀχιλλεῦ, τί μένομεν; EUR. *IA814 ținându-i locului pe myrmidonii, care spun: „Achilleus, ce mai așteptăm?”*; ~ οὐκέτι πηγὰς δύναμαι δακρύων SOPH. *Ant.802 nu-mi pot stăpâni șiroaiele de lacrimi*; χαλεπὸν ὑπὸ τῆς ὀργῆς αὐτὰς ~ AR. *Lys.505 de furie e greu să-mi stăpânesc [mâinile]*; THEOC. 24.35, (idiom.) ἴσχε δακῶν στόμα σόν SOPH. *Tr.976 ține-ți gura mușcându-ți [buzele] (sc. taci!)*; EUR. *HF1244, (+ gen.) ἴσχε σῆς συγγόνου μέλαν ξίφος* EUR. *Hel.1656 ține departe de sora ta sabia cea neagră*; λάσια ὄντα ἴσχει τοῦ ἰέναι PLAT. *Cra.420e [drum] împădurit care împiedică mersul*; (+ inf.) μ' ἴσχει δὴ τι μὴ στέλλειν στρατόν EUR. *IA661 ceva mă oprește să nu trimit armata*; τοὺς ξενίζειν οὐδέποτ' ἴσχει γ' ἡ θύρα AR. *Ach.127 când e vorba sa-i găzduim, ușa nu stă închisă (propr. ușa nu împiedică să ...)*; (part.) τὸ ἐμποδίζον καὶ ἴσχον τῆς ροῆς PLAT. *Cra.416b ceea ce împiedică și reține cursul*; ἴσχον τὸ κῆγμα PLAT. *Smp.206d fruct al conceperii împiedicat [să se nască]*; (subst.) τὸ ἴσχον XEN. *An.6.5.13 piedică*

(*obstacol*). **3** (după Hom.) a avea, a poseda, a conține, a dobândi, a primi: ἴσχει ὄλβος οὐ μείονα φθόνον PIND. *P.11.29 bogăția atrage [după ea] o invidie nu mai mică [decât bogăția]*; ἡ ἰρήνη ... πώγωνα μέγαν ἴσχει HDT. 1.175 *preoteasa are o barbă mare*; εἴπερ ἴσχει Ζεὺς ἔτ' ἐξ ἐμοῦ σέβας SOPH. *Ant.304 dacā Zeus primește încă slavă de la mine*; σοῦ γ' ὄδ' ἀνήρ οὐδ' ... ἴσχει μνηστῆριν SOPH. *Ai.1269 acest om nu-și amintește de tine (propr. nu are amintire despre ...)*; λῆστιν ἴσχεις SOPH. *OC256 uiri (propr. ai uita)*; τὰ ἀνδρεῖα ... τὸ δὲ ἐν ταῖς πράξεσι ἰταμόν ... ἴσχει PLAT. *Sph.311b caracterele curajoase au îndrăzneală în fapte*; τὴν αὐτοῦ ἰδέαν ... ~ PLAT. *Phd.104d a dobândi forma lui*; σὼμά τι λέγουσιν ~ PLAT. *Sph.247b ei spun că posedă un corp*; ὁ νοῦν ἴσχων PLAT. *R.585b cel care are minte*; ἴσχει ἡ θήλεια γάλα πρότερον ἢ τεκεῖν ARSTT. *HA580a1 femela are lapte înainte de a naște*; οὐκ ἴσχει παῦλαν PLB. 1.81.6 *nu are pauză*; ποῦ δὴ ταῦτα τὸ εὐλογον ἴσχει καὶ δίκαιον; PLUT. *M.557d cum conțin aceștea ceea ce este rațional și drept?* **4** (f. rar) a fi însărcinată cu, a concepe: ἡ ὡς ἔτεκε Δωριέα, ἰθέως ἴσχει Λεωνίδην HDT. 5.41 *după ce l-a născut pe Dorieus, îl concepe îndată și pe Leonidas*; **II** (*intrans.*) **I** a se înfrâna, a se stăpâni, a se opri: ἴσχε, μὴ φοβοῦ AESCH. *Ch.1052 stai, nu te teme*; ἴσχοντες πρὸς ταῖς πόλεσι THUC. 5.41 *oprindu-se pe la cetăți*; εἰ ποτε ὡσαύτως ἴσχει PLAT. *Cra.439e dacā s-ar opri în felul acesta*. **2** a se alla, a fi: δίκη ὑπὲρ ὕβριος ἴσχει HES. *Op.217 dreptatea este deasupra lipsei de măsură*; (+ adv. și ac. de relație) εὖ ἴσχων τὸ σῶμα PLAT. *R.411c devenind zdravăn la trup*. **III** (*med. pas.*) **I** a se opri, a se abține, a se înfrâna, a răbda: οὐδ' ἔθελε προρέειν, ἀλλ' ἴσχετο Il. 21.366 [*apa*] *nu mai curgea, ci rămânea nemișcată (propr. era ținută pe loc)*; (imper.) ἴσχεσθ' Ἀργεῖοι, μὴ βάλλετε Il. 3.82 *opriți-vă argieni, nu mai trageți!*; ἴσχεσθ', ... μὴ φεύγετε Od. 24.54 *stați locului, nu fugiți*; σὺ δ' ἴσχεο, πείθεο δ' ἡμῖν Il. 1.214 *rabdă tu și dă-ne ascultare*; (+ gen.) ἴσχεσθε πτολέμου Od. 24.531 *opriți războiul (propr. țineți-vă departe de ...)*; λώβης ἴσχεσθαι Od. 20.285 *a se abține de la ocară*; ὀφθαλμοὺς ... ἴσχεσθαι δακρύων PLUT. *M.83b ochii se abțin de la lacrimi*

(impers.) ἐν τούτῳ ἴσχετο XEN. *An.6.3.9 [situatia] rămănea fixată în acest punct*; ARSTT. *Pr.903b1* §.a. 2 (despre lucruri) a rezista: ἢ δ' ἐνὶ γόμοις ἴσχεται A.RH. 3.344 [*corabia prinsă*] *în piroane rezistă* (proprii se clinteste).

[R. lui ἔχω]

ἰσ-ωνία, ας, ἡ *subst.* πρεῖ equal, ext. πρεῖ de cost, contravaloare: αἰρέ μοι τοῦτόν γε τῆς ἰσωνίας AR. *Pax1227 dā-mi-l pe acesta* (sc. *pieptarul*) *la prețul de cost*.

[ἴσος, ὠνέομαι]

ἰσ-ώνυμος, ον *adj.* cu același nume: (+ gen.) μάτρωος ... ἰσώνυμον Pl. *O9.64 cu același nume cu unchiul dinspre mamă*.

[ἴσος, ὄνομα]

ἴσως, *adv.* [superl. ἰσαίτατα Plat. *Lg.744c*, Arstt. *Ath.30.4*] **I** ἴσως ἐπίσχει θάλασσαν ἐπ' ... ~ καὶ ... ἀρούραις SAPPH. 96.11 *lumina se revarsă egal peste mare și câmpuri*; ~ ὑπάρχειν ... δούλων ἀριθμόν ARSTT. *Pol.1326a19 exista în mod egal un număr de sclavi*; (superl.) ὡς ἰσαίτατα PLAT. *Lg.744c în cel mai egal mod cu putință*. **II** ἴσως ἐπιτάσσεται, drept: οὐκ ~ οὐδὲ πολιτικῶς DEM. 10.74 *nici în mod drept, nici în mod democratic*; PLB. 23.2.7. **III** (frecv.) *poate, probabil*: Τροίαν ἴσως οἴσθ' EUR. *IT517 știi probabil despre Troia*; ποθεῖτ' ~ τοὺς ἄνδρας AR. *Lys.763 vā doriți probabil bārbații*; ἡμεῖς τῶ ὄντι ~ τέθναμεν PLAT. *Grg.493a poate că noi suntem de fapt μορτί*; ὑφ' ὑμῶν ~ γινώσκεται DEM. 20.2 *fapt probabil cunoscut de către voi*; ~ τοῦτον ἐντραπήσονται NT *Lc.20.13 poate se vor rușina de acești*; (ἴσως) οὐκ ~, ἀλλ' ὄντως PLAT. *Lg.965c nu poate, ci sigur*; (+ diverse *adv.* și *partic.*) μάλλον ~ PLAT. *Grg.498b poate mai degrabă*; (correl.) ~ μὲν ... ~ δέ XEN. *HG7.2.20 poate ... poate*; (+ τάχα sau τάχ' ἄν) τάχ' ἄν μ' ~ πύθοισθε SOPH. *Ai.691 poate curând ați afla despre mine*; ὥστε τάχ' ἄν ~ νομίσαντες THUC. 6.34 *așa cum probabil credeți*; τάχ' οὖν ~ ἄν ἀποροῖεν PLAT. *Sph.247d probabil degrabά s-ar lovi de dificultăți*; ~ γὰρ οὐ καλῶς ARSTT. *EN1111a24 cāci poate n-ar fi bine (corect)*; ~ καλῶς λέγεις: τάχα δὲ ὦδε ἄμεινον εἰσόμεθα PLAT. *Min.314c poate că spui bine, dar poate așa vom înțeleγε μάι bine*; ~ δέ που XEN. *An.2.4.4 probabil*; τυχὸν ~ MEN. *Asp.233 poate*; τυχὸν

~ εἴποι τις ἄν PLB. 2.58.9 *poate ar spune cineva*. **IV** (+ num.) ἴσως ἐν ἰουρ δὲ: ἔχει τρεῖς ~ ἢ τέτταρας AR. *Pl.1058 are în jur de trei sau patru*.

[ἴσος]

Ἰταλία, ας, ἡ [ἴτ] *subst.* {ion. Ἰταλίη Hdt. 4.15, Call. *Dian.58*} (geogr.) Italia: SOPH. *Ant.1118*, THUC. 6.42, PLAT. *R.599e*, NT *Fr.27.6*, APP. *BC5.14.134* §.a.

Ἰταλικός, ἡ, ὄν (*adj.*) din Italia, italic: ~ νόμος PLAT. *Lg.659b lege din Italia*; ἐκ σπειρῆς τῆς καλουμένης Ἰταλικῆς NT *Fr.10.1 din cohorta numită Italica*; ἐν τοῖς Ἰταλικοῖς PLB. 28.16.9 *în istoria Italiei*; CALL. *Fr.635*, IOS. *A118.44.5*, PLUT. *Mar.37.1*, ARR. *Alan.13* §.a. // **Ἰταλικός**, οὔ, ὁ *subst.* locuitor al Italiei, italic: οἱ Ἰταλικοί ARSTT. *Metaph.988a26 italicii*; APP. *Pun.516*, PLUT. *Aem.15.6* §.a.

[Ἰταλία]

Ἰταλιώτης, ου, ὁ *adj.m.* italiot, grec din Magna Graecia (sudul Italiei): HDT. 4.15, THUC. 6.44, PLAT. *Ep.327b*, id. *Sp.392d*, ARSTT. *Rh.1398b15*, PLUT. *Aem.25.1*, id. *M.777a*, LUC. *Vit.Auct.6* §.a.

[Ἰταλία]

Ἰταλιωτικός, ἡ, ὄν *adj.* de italiot, al unui grec din Magna Graecia (sudul Italiei): μεταξὺ τῶν Ἀττικῶν ὀνομάτων τὰ Ἰταλιωτικὰ ταῦτα ἐγκεῖσθαι LUC. *Hist.Consc.15 a amesteca printre cuvinte attice aceste vorbe italiote*; PLAT. *Ep.326b*, LUC. *Salt.21*.

[Ἰταλιώτης]

Ἰταλιώτης, ἴδος *adj.f.* (cf. Ἰταλιώτης) italiot: νῆες ... Ἰταλιώτιδες THUC. 8.91 *corăbii italiote*.

[Ἰταλιώτης]

Ἰταλός, ἡ, ὄν *adj.* italic: φωνῆ ... Ἰταλῆ APP. *BC5.12.120 în limba italică* (sc. *latină*); CALL. *Fr.669*. // **Ἰταλός**, οὔ, ὁ *subst.* locuitor al Italiei: Ἰταλοὶ καὶ Ῥωμαῖοι APP. *Mith.91 locuitori ai Italiei și romani*; ARSTT. *Pol.1329b8*, PLB. 11.19.4, IOS. *Vit.16*.

[Ἰταλία]

ἰταμία, ας, ἡ *subst.* nesăbuiță: ~ καρδίας σου LXX *Ier.30.10 nesăbuiță a inimii tale*; θύγατερ ἰταμίας LXX *Ier.30.20 fiică a nesăbuiței*.

[ἰταμός]

ἰταμός, ἡ, ὄν [ἰ] |comp. -ώτερος Plut. *Lys.25.1*, id. *M.1041a*, superl. -ώτατος

Aesop. 1.261, Men. DE101, Plut. Nic.11.3] I *avântat, năvalnic, iute*: ιταμαίς κυσίβ AESCH. Fr.282 (ap. Ar. Ra.1291) *câini care se avântă*; (despre o rasă de câni cretani) ιταμαί από τοῦ ὄξεος ARR. Cyn.3.6 „*cei iuși*” [numiți] *datorită vitezei*. II *indrăznet, cutezător, (frecv. peior.) nerușinat, obraznic, impertinent*: ιταμώτατε ζώων AESOP. 1.261 *cel mai curajos dintre animale*; ιταμόν ή πονηρία ... ή καλοκαγαθία ήσύχιον DEM. 25.24 *viciul este ceva nerușinat, onestitatea e ceva liniștit*; ἀναιδής και ~ MEN. Epit.528 *nerușinat și obraznic*; ιταμῶ και ἀτρέπτω τῷ προσώπῳ PLUT. Publ.17.4 *cu o privire îndrăzneată și nemișcată*; ιταμοῦ ήθους και ἀκολάστου PLUT. M.767b *character nerușinat și desfrânat*; ιταμοί και θρασεῖς PLUT. M.46c *nerușinați și insolenți*; (+ prep.) ARSTT. Pr.953b4, (comp.) ιταμώτερας ... βοηθείας PLUT. Lys.25.1 *ajutoare mai îndrăznețe*; PLUT. Fab.19.2, id. Pel.1.2, id. Pyrrh.32.5, id. M.712c, LUC. Icar.30 ș.a. III *crud*: ~ ἔστιν και οὐ μὴ ἐλεήση LXX Ier.27.42 *este crud și nu va avea îndurare*; LXX Ier.6.23. // **ιταμόν**, οὔ, τό *subst.* I *indrăzneală*: τὰ ἀνδρεῖά ... τὸ δὲ ἐν ταῖς πράξεσι ~ ... ἴσχει PLAT. Sph.311b *caracterele curajoase au îndrăzneală în fapte*; τὸ θαρραλέον και ~ τῆς ψυχῆς PLUT. Rom.7.5 *curajul și îndrăzneala sufletului*. II *exces*: PLAT. Phlb.52d.

[cf. εἶμι]

ιταμότης, ητος, ή [i] *subst.* *indrăzneală, inițiativă, (peior.) neobrăzare, obrăznicie*: δριμύτητος και τινος ιταμότητος ὀξείας και πρακτικῆς ἐνδεῖται PLAT. Plt.311a [*caracterele*] *sunt lipsite de avânt și de un fel de îndrăzneală promptă și practică*; (despre Timaios) θαυμάζειν τὴν ιταμότητα τοῦ συγγραφέα PLB. 12.9.5 *a fi uimit de neobrăzarea autorului*; τὴν πλεονεξίαν αὐτοῦ και τὴν ιταμότητα και <τὸ> θράσος PLUT. Nic.2.3 *lăcomia, îndrăzneala și nerușinarea lui*; PLUT. AgisCleom.19.6, id. M.554f, id. M.715d.

[ιταμός]

ιταμῶς, [i] *adv.* [comp. -ότερον] *în mod năvalnic, cu îndrăzneală, curajos, (peior.) în mod obraznic: ἀνδρειότερον ... τῶν ~ πολυτενομένων DEM. 8.68 mai cu bărbăție decât cei care fac politică în mod îndrăzneț*; ~ εἰς ταῦτό με τῷ πατρὶ κατέστησ' MEN. Pc.713 *m-ai băgat cu curaj în aceeași casă cu tatăl*

tau: ἀποκριναμένου ~ ἐκείνου και προχειρώς PLUT. M.93b *răspunzând fără ezitare și cum i-a venit la îndemână*; ~ ὑποστάς τὸν θόρυβον PLUT. Demtr.11.5 *înfruntând cu obrăznicie zarva [mulțimii]*; PLAT. Lg.773b, PLUT. Them.3.1, id. M.531e. (comp.) ιταμώτερον τῷ μετὰ ταῦτ' ἐχρήσατο βίῳ DEM. 19.233 *a dus apoi o viață un pic prea îndrăzneată*; βοηθοῦσιν ιταμώτερον PLUT. M.977c *vin în ajutor cu mai multă îndrăzneală*.

[ιταμός]

ἴτε, ind. *sau* imper. prez. 2pl. de la εἶμι:

ιτέα, ας, ή [i] *subst.* {ep. și ion. *ιτέη* Hdt.1.194 și *ιτειη* A.Rh. 4.1428} I (bot.) *salcie*: καίοντο πετέαι τε και ιτέαι IL. 21.350 *ardeau plopi și sălcii*; OD. 10.510, ARSTT. GA726a7, id. HA568a28, A.RH. 3.201, LXX Lev.23.40, id. Ps.136.2, id. Is.44.4, IOS. A13.245.4. II *scut din nuiele de salcie, scut de lozie*: ιτέαν λαβῶν χερὶ EUR. Supp.695 *luând în mână scutul de lozie*; EUR. Heracl.376, id. Cyc.7, id. Tr.1193, AR. Fr.65.

[cf. ἴτυς]

ιτεῖνος, η, ον [i] *adj.* {ion. dat. pl. *ιτεῖνησι*} *de salcie, de lozie*: ῥάβδοισι ιτεῖνησι HDT. 4.67 *nuiele de salcie*; σακέεσσι ... ιτεῖνοισιν THEOC. 16.79 *scuturi de lozie*;

ιτέον, [i] *adj.vb.* *trebuie mers, haidem*: ἀλλ' ~ PLAT. Phd.91c *dar haidem*; (+ dat.) ἡμῖν δὲ πρὸς τὸν παῖδα πάλιν τῷ λόγῳ ~ PLAT. Phdr.238d *noi să reluăm povestea cu băia-tul*; (+ prep.) ~ ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους THUC. 8.2 *trebuie mers împotriva ateniienilor*; EUR. Or.786, PLAT. Ap.21e, id. Tht.162c, id. Phlb.62d, id. Lg.803e, id. Epin.991b, XEN. An.3.1.7, id. Cyr.2.1.21, PLUT. M.980a ș.a.

[εἶμι]

ιτηλος, η, ον *adj.* *ferm, constant*: AESCH. Fr.42.

[cf. ἐξίτηλος]

ιτην, (ep.) ind. impf. 3du. de la εἶμι: IL. 1.347, OD. 9.430, id. 21.244.

ιτης, ου, ὀ [i] *adj.m.* (= ιταμός) I *indrăznet, cutezător: ἀνδρεῖος ὦν και ~ PLAT. Smp.203d fiind curajos și îndrăznet*; AESCH. Fr.74, PLAT. Pri.349e, id. Pri.359c.

II (peior.) *nerușinat: toλμηρός, ~ AR. Nu.445 plin de tupeu și nerușinat*.

[εἶμι]

ιτητέον, [i] *adj.vb.* (= ιτέον) *trebuie mers*: AR. Nu.131.

[εἶμι]

ιτητικός, ἡ, ὄν [ιτ] (= ιταμός) *nāvalnic*: (superl.) ιτητικώτατον ὁ θυμός πρὸς τοὺς κινδύνους ARSTT. EN1116b26 *mānia este [reactia] cea mai nāvalnică în fața pericolilor*.

[εἶμι]

ἴτριον, ου, τό [ι] *subst.* turtă de sacrificiu preparată cu miere și susan: πεινώσ' αὐ πρὸς ἴτρια βλέπω SOPH. Fr.199.1 *privesc lihniță la turte*; AR. Ach.1092.

ἴττω, imper. 3sg. de la *εἶδω (pf. οἶδα): AR. Ach.860, id. Ach.911, PLAT. Phd.62a, id. Ep.345a.

Ἴτυς, υος, ὁ [ῦ sau ὅ] *subst.* (mitol.) Itys, fiul Procnei și al lui Tereus, regele Traciei. A fost ucis și carnea lui a fost servită la masa lui Tereus: AESCH. Ag.1144, SOPH. El.148, EUR. Phaeth.fr.70, AR. Av.212, THUC. 2.29 ș.a.

ἴτυς, υος, ἡ [ι] *subst.* I obadă, parte circulară a unei roți de lemn: ἴτυν κάμψη ... δίφρω IL. 4.486 *să încovoai obada pentru un car*; χρυσέη ~ IL. 5.724 *obadă de aur*. II bordură a scutului: ἀμφὶ ἴτυν HES. Sc.314 *în jurul bordurii scutului*; ἀσπίδας ἴτυς οὐκ ἐχούσας HDT. 7.89 *scuturi care nu au borduri*; PLB. 1.22.10, id. 6.23.4, ARSTT. Fr.498.7. III scut (rotund): περιδρόμωι ἴτυος EUR. El.458 *pe rotundul scutului*; γοργωπὸν ... ἴτυν EUR. Ion210 *scut cu cap de Gorgonă*; EUR. Tr.1197, id. Ph.1384, XEN. An.4.7.12. IV (astr.) cerc în jurul lunii: (despre halo) περιφαινεταί τις αὐγῆ περι τὴν ἴτυν PLUT. M.932b *se zărește un fel de rază în jurul cercului (lunii)*.

ἴτω, [ι] (imper. prez. 3sg. de la εἶμι „a merge”) (frecv. trag. ca exclam.) hai, fie, așa să fie!: οὐ φιλεῖν δεῖ τὴν ἐμὴν ψυχὴν ἴτω EUR. Heracl.455 *nu mai trebuie să țin la sufletul meu. așa să fie!*; SOPH. Ph.120, EUR. Cyc.616, id. Hipp.1007 ș.a.

ἰγγή, ἦς, ἡ [ι] *subst.* vaiet, urlet: τοσήνδ' ἰγγὴν καὶ στόνον σαυτοῦ ποιεῖς SOPH. Ph.752 *scoți un asemenea zbieret și gemăt*; HDT. 9.43.

[ιύζω]

ἰγγμα, τος, τό *subst.* vaiet, urlet: AESCH. Fr.46a.17.

[ιύζω]

ἰγγμός, οὔ, ὁ [ep. ἰ, dar ἰ Aesch., Eur.] *subst.* I chiot (de bucurie): μολπῆ τ' ἰγγμῶ τε IL. 18.572 *cu dans și chiot*. II vaiet, urlet:

ἰγγμοῖσι βόσκεται κέαρ AESCH. Ch.26 *inima se hrănește cu vaiete*; EUR. Heracl.126.

[ιύζω]

ἰγγξ, ἰγγος, ἡ [ep. și Pi. ἰ, att. ἰ] *subst.* [voc. ἰγγξ] I (ornit.) capântortură, *Lynx torquilla*, pasăre călătoare, de culoare cenușie-brună, cu pete mai închise, care își răsucește des și cu multă ușurință capul; i se mai spune „suscitoare”: ARSTT. HA504a12, id. PA695a24 (datorită acestei caracteristici, pe care anticii o legau de ritualul împerecherii, era folosită în magia de dragoste, crezându-se că avea puterea de a aduce înapoi iubirii necredincioși; în acest ritual era așezată pe o roată) ἰγγα τ[ρ]οχῶ [Pi. Fr. Thren.128a.8 *pe o roată o capântortură*; ποικίλαν ἰγγα τετράκναμον ... ζεύξαισα κύκλω Pi. P.4.214 *[Afrodita] legând capântortura pestriță de roata cu patru spițe*; ἰγγξ, ἔλκε τὸ τῆνον ἐμὸν ποτὶ δῶμα τὸν ἄνδρα THEOC. 2.57 *capântortură, adu-mi-l pe acul bărbat al meu acasă*. II (fig.) farmec, vrajă, magie: ἰγγι ἔλκομαι ἤτορ Pi. N.4.35 *inima mi-e atrasă de o forță magică*; ἰγγα θηρατηρίαν ἔρωτος SOPH. Fr.474.1 *vrajă a iubirii folosită pentru a prinde (vâna)*; τῆ σῆ ληφθέντες ἰγγι AR. Lys.1110 *cuprinși de farmecul tău*; ἄνευ πολλῶν φίλτρων τε καὶ ἐπωδῶν καὶ ἰγγῶν XEN. Mem.3.11.18 *fără multe filtre, vrăji și farmece*; ἰγγι τινι φυσικῆ IOS. B12.154.4 *de un fel de farmec natural*; ἔλκουσαι καθάπερ ἰγγι τοῖς διαγράμμασιν PLUT. M.1093d *atrăgând cu scrierile lor ca printr-un farmec*; PLUT. M.568a, LUC. Dom.13. III dorință arzătoare, dor: ἰγγά μοι δῆτ' ἀγαθῶν ἐτάρων ὑπορίνεις AESCH. Pers.989 *stărnești în mine dorul de buni tovarăși*.

[cf. ιύζω]

ιύζω, [ep. ἰ, trag. ἰ] *vb.* [aor. ἰύξα] a striga, a urla: κύνες τ' ἄνδρες τε νομῆες πολλὰ μάλ' ἰύζουσιν ἀπόπροθεν IL. 17.66 *și câini și bărbați și păstori urlă din belșug de departe (în încercarea de a speria un leu)*; οἱ δ' ἰύζοντες ἔποντο ἄνερες ἠδὲ γυναῖκες OD. 15.162 *urmau bărbați și femei chiuind*; (după Hom. ca strigăt de durere) ἰύζε μέλος ὁμοῦ τιθεῖς AESCH. Pers.1042 *urlă amestecându-ți cântecul cu al meu*; ἰύζε καὶ λάκαζε καὶ κάλει θεοῦς AESCH. Supp.872 *urlă, strigă, cheamă-i pe zei*; Pi. P.4.237, AESCH. Supp.808, id. Supp.874, id.

Pers.280, SOPH. Tr.787, CALL. Fr.690.

[interj. iú]

ἰυκτά, ὁ [ἰ̄ ḡi ā] *subst.* (dor. nom. sg. pt. ἰυκτής) cântăreț: ~ Μενάλκας THEOC. 8.30 *cântărețul Menalcas.*

[iúζω]

ἰφθίμος, η, ον ἢ ος, ον *adj.* puternic, viguros, vajnic, strașnic, *ext.* slăvit, de soi, ales: (despre eroi ἢ f. rar zei) ἰφθίμοι Λυκίων ἡγήτορες IL. 12.376 *căpeteniile vajnice ale licienilor*; (despre Menelaos) IL. 17.554, (despre Sthenelos ἢ Eurymedon) IL. 8.114, (despre Agastrophos) IL. 11.373, (despre Melanippos) IL. 15.547, (despre Lestrigoni) OD. 10.119, (despre Hades) OD. 10.534, HES. Th.455, (despre Phaethon) HES. Th.987, ἰφθίμοισι ... βασιλεῦσι THEOC. 17.110 *regi puternici*; HES. Th.698, id. Op.704, A.RH. 1.484, (despre femei) ἰφθίμη ἄλοχος Διομήδεος IL. 5.415 *strașnica (aleasa) soție a lui Diomedes*; IL. 19.116, OD. 10.106, id. 11.287, id. 16.332, A.RH. 4.897, THEOC. 17.128, (despre viață sau corp) ἰφθίμους ψυχὰς ... ἠρώων IL. 1.3 *suflute viguroase ale eroilor*; ἰφθίμους κεφαλὰς IL. 11.55 *capete slăvite*; ὅμοις ἰφθίμοισι IL. 18.204 *umeri viguroși*; κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμῳ IL. 3.336 *pe capul puternic*; HES. Sc.136, (despre animale) βοῶν τ' ἰφθίμα κάρηνα IL. 23.260 *capetele de soi ale vitelor*; (despre fenomene naturale) ἰφθίμων ποταμῶν IL. 17.749 *râuri puternice (năvalnice).*

ἰφί, [ἰφ] *adv.* cu putere, cu tărie, cu violență: ~ ἀνάσσεις IL. 1.38 *domnești cu putere*; IL. 1.452, id. 6.478, OD. 11.284, id. 17.443, HES. Fr.141.16 ~ μάχεσθαι IL. 1.151 *a lupta cu tărie*; IL. 2.720, id. 4.287, id. 5.606, id. 12.367, id. 18.14, id. 21.486, ἰμάντα βοῶς ~ κταμένοιο IL. 3.375 *cureaua [din piele] de vită ucisă cu forță*; HES. Op.541, id. Sc.11, ~ δαμῆναι IL. 19.417 *a fi supus prin forță*; IL. 21.208, OD. 18.57, id. 18.156, (conjectură) CALL. Aet.fr.64.

[ep. instr. de la ἰζ²]

Ἰφί-γένεια, ας, ἡ [ἰφ] *subst.* Iphigenia (-eia), fiică a lui Agamemnon: AESCH. Ag.1555, Pl. P.11.22, HDt. 4.103, SOPH. 305t, EUR. IT1314 ḡ.a.

Ἰφιγόνη, ης, ἡ *subst.* Iphigone (= Iphigeneia), fiică a lui Agamemnon: EUR. El.1023.

Ἰφικλής, έους, ὁ [ἰφ] *subst.* |nom. contr. Ἰφικλῆς Plat. Euthd.297e| {ep. ac. sg. Ἰφικλῆα HES. Sc.54; dor. gen. sg. Ἰφικλέος

Pi. I.1.30} Iphicles, fiu al lui Amphitryon ἢ al Alcmeniei, frate geamăn cu Heracles: THEOC. 24.2 ḡ.a.

Ἰφικλειίδης, ου, ὁ *subst.* {dor. ac. sg. Ἰφικλειίδαο Pi. P.11.59} Iphicleides, fiu al lui Iphicles: HES. Sc.111.

ἰφιος, α, ον [ἰφ] *adj.* zdravăn, gras: (doar în sintagma) ἰφια μῆλα IL. 5.556 *oi grase*; IL. 8.505, id. 9.406, id. 23.166, OD. 11.108, id. 12.128, id. 18.278, id. 20.51, HES. Fr.204.50.

[ἰφι < ἰζ²]

ἰφουον, ου, τὸ [ἰ] *subst.* (bot.) levănțică, lavandă, *Lavandula Spica*: ἐκ τῶν ἰφύων AR. Th.910 *de pe urma ierburilor de levănțică*; AR. Fr.560.

ἰχαινῶ, [ἰν] *vb.* (= ἰχανάω) a dori: ὄσσο[α] ... θυμὸς ἀκοῦσαι ἰχαινεῖ CALL. Aet.fr.178 *cele pe care sufletul dorește să le asculte.*

ἰχᾶνάω-ῶ, [ἰ] *vb.* a dori, a pofti: ἰχανόων φιλότητος ... Κυthereias OD. 8.288 *poftind la iubirea cu Kythereia (Afrodita).*

[cf. ἀχήν]

ἰχαρ, τὸ *subst.* |var. ἰχαρ| dorință aprinsă: (pasaj corupt) AESCH. Supp.850.

[cf. ἰχανάω]

ἰχθῦα, (dor.) ac. sg. v. ἰχθῦς: THEOC. 21.45.

ἰχθυάω-ῶ, *vb.* {ep. prez. 3sg. ἰχθυάα Od. 12.95, impf. 3pl. ἰχθυάασκον Od. 4.368, part. ἰχθυάοντες HES. Sc.210} a pescui, a folosi vârșă, a întinde plasa pentru pescuit, a da la pește: (+ ac.) αὐτοῦ δ' ἰχθυάα ... δελφῖνὰς τε κύνας τε OD. 12.95 [Skylia] *pescuieste delfini ἢ câini de mare*; (abs. + dat. instr.) ἰχθυάασκον γναμπτοῖσ' ἀγκίστροισιν OD. 4.368 *dădeau la pește cu undițe încârligate.*

[ἰχθῦς]

ἰχθῦ-βολεύς, έως, ὁ *adj.m.* {ep. nom. pl. ἰχθυβολῆες} care dă la pește, care aruncă cu harponul după pești: ἰχθυβολῆες ἀλίπλοοι CALL. Del.15 *oameni ai mării care aruncă cu harponul după pești*; HES. Fr.372.2.

[ἰχθυβόλος]

ἰχθῦ-βόλος, ον *adj.* cu care se aruncă după pește: (despre tridentul lui Poseidon) ἰχθυβόλῳ μαχανῶ AESCH. Th.131 *cu instrumentul cu care se aruncă după pește.*

[ἰχθῦς, βάλλω]

ἰχθύδιον, ου, τὸ [ἰ] *subst.* peștișor: ἰχθύδια τριταῖα AR. Fr.387 *peștișori vechi de trei zile*: ὀλίγα ἰχθύδια NT Mt.15.34 *puțini peștișori*; ARSTT. GA718b12, id. HA534a1, id.

PA684a12, MEN. Fr.462, NT Mc.8.7, PLUT. Alex.28.5, id. M. 641a, LUC. IConf.4 §.a.

[dim. al lui ιχθύς]

ιχθύειος, α, ον *adj.* (preparat) din pește: γάρων τὸν ιχθύειον SOPH. Fr.799a1 *sos din pește*.

[ιχθύς]

ιχθυήρως, ἄ, ὄν de pește: πινακίσκους ... ιχθυηρούς AR. Pl.814 *platouri pentru pește*; τοῦ ιχθυηροῦ ζωμοῦ LUC. Lex.5 *sos de pește*; AR. Fr.532, (ca toronim) τὴν πύλην τὴν ιχθυηράν ὠκοδόμησαν LXX 2Ezr.13.3 *au construit Poarta Peștelui*.

[ιχθύς]

ιχθύό-βρωτος, ον *adj.* mâncat de pește: μηδαμῶς ... ποιήσης ἡμᾶς ιχθυοβρώτους PLUT. M.668a *să nu ne dai pradă peștilor*.

[ιχθύς, βιβρώσκω]

ιχθυο-ειδής, ἐς *adj.* {ion. gen. sg. ιχθυοειδέος} asemănător cu un pește: λεπίδος σιδηρέης ὅσιν ιχθυοειδέος HDT. 7.61 [*zale*] de fier de forma unui solz de pește.

[ιχθύς, εἶδος]

ιχθυόεις, εσσα, εν *adj.* bogat în pește: πόντον ... ιχθυόεντα IL. 9.4 *mare bogată în pește*; IL. 19.378, id. 16.746, Od. 4.381 Ἑλλησπόντον ἐπ' ιχθυόεντα IL. 9.360 *în Hellespontul bogat în pește*; (despre râul Hyllus) IL. 20.392, ιχθυόεντα κέλευθα OD. 3.177 *căi pline de pește*; προλιπὼν μυχὼν ιχθυόεντα AR. Th.324 *părăsind adâncul bogat în pește*.

[ιχθύς]

ιχθυο-λύμης, ου, ὁ [λῦ] *subst.* nimicitor de pești: (pl.) AR. Pax812-813.

[ιχθύς, λυμαίνομαι]

ιχθυο-πώλης, ου, ὁ *subst.* vânzător de pește: βεβασανισμένα ὑπ' ιχθυοπώλου AR. Fr.387 [*peștișori*] *verificați de un vânzător de pește*; MEN. Fr.172-173, PLUT. M.668d.

[ιχθύς, πώλης]

ιχθυο-πωλία, ας, ἡ *subst.* comerț cu pește: PLUT. M.668a.

[ιχθυοπώλης]

ιχθύό-πωλις, ιδος *adj.f.* (subînt. ἀγορά) piață de pește: ἐποιεῖτό τὸν περίπυτον ἐν τῇ ιχθυοπώλιδι PLUT. M.849e *își făcea plimbură în piața de pește*.

[ιχθυοπώλης]

ιχθυο-τρόφος, ον *adj.* care hrănește pești, plin de pește: διαδρομὰς ιχθυοτρόφους PLUT. Luc.39.3 *canale pline cu pește*.

[ιχθύς, τρέφω]

ιχθυοφάγω-ῶ. a mânca pește: (despre alcion) ζῆ ιχθυοφαγοῦσα ARSTT. HA616a32 *trăiește hrănindu-se cu pește*.

[ιχθυόφαγος]

ιχθύό-φάγος, ον *adj.* care mănâncă pește, măncător de pește: ιχθυοφάγοι γάρ και οὔτοι ὑπ' ἀναγκαίης ἦσαν ARR. Ind.37.8 *erau mănțători de pește de nevoie*; (frecv. cu majusculă despre numele unor populații din Golful Arabiei) HDT. 3.20, id. 3.25, PLUT. M.1101a, ARR. An.6.28.5, id. Ind.26.2.

[ιχθύς, φαγεῖν]

ιχθύς, ὄος, ὁ [ῦ în formele bisilabice, ῦ în formele trisilabice] *subst.* [var. nom. ιχθύς, voc. ιχθύ și -ῦ, gen. ιχθύος, dat. ιχθύι, ac. ιχθύν și -ῦν; pl. nom. ιχθύες și ιχθύς, gen. ιχθύων, dat. ιχθύσι(v), ac. ιχθύας și ιχθύς] {dor. ac. sg. ιχθύα Theoc. 21.45} **I** pește: IL. 16.407, id. 21.127, OD. 22.384, HDT. 3.42, PLAT. Phd.109e, NT Mt.7.10 §.a. (prov.) τῶν ιχθύων ἀφωνότερος εἶ LUC. Ind.16 *estî mai mut decât peștii*. **II** (pl.) piață de pește: περι τοὺς ιχθύς ἀνέκυψεν AR. Ra.1068 *a descins prin piața de pește*; ἐν τοῖς ιχθύσιν AR. V.789 *în piața de pește*.

ιχθυώδης, ες *adj.* **I** de forma peștelui: ιχθυῶδες ... δέρμα ARSTT. GA719b8 *piele ca de pește*; ARSTT. PA697b5. **II** plin de pește: λίμνη ... ~ τε και κάρτα ἀλμυρή HDT. 7.109 *lac plin de pește și foarte sărat*; ARR. Ind.41.1. **III** cu gust sau miros de pește: τῶν προβάτων τὰ κρέα ... ἦν ιχθυώδεα ARR. Ind.26.7 *carnea de oaie avea gust de pește*.

[ιχθύς, εἶδος]

ιχθυοδῶς, *adv.* de forma peștelui: προσπέφυκεν ~ ARSTT. HA536a9 [*limba broaștei*] *este precum cea a peștelui*.

[ιχθυώδης]

ιχνεΐα, ας, ἡ *subst.* v. ἰχνευσις; XEN. Cyn.3.7, id. Cyn.6.8 §.a.

ιχνεύμων, ονος, ὁ *subst.* **I** (zool.) ihneumon (mangustă), *Herpestes ichneumon*, mamifer de mici dimensiuni venerat în Egipt, ușor de domesticit: ARSTT. HA612a16, (animal comparat cu pisica) ARSTT. HA580a23, (vânează precum tarantula) ARSTT. HA609a5, (despre lupta animalului cu șarpele) ARSTT. HA612a16, (ca animal prețuit în Egipt pentru utilitatea lui) PLUT. M.980e, παίζόντων αὐτῶν πρὸς ἰχνεύμονα PLUT. Alex.41.5 *ju-cându-se de-a ihneumonul*; PLUT. M.980e.

id. M.966d. **II** (entom.) insectă himenopteră, *Pelopaeus spirifex*, care trăiește ca parazit al altor insecte: ARSTT. HA552b26.

[ἰχνεύω]

ἰχνευσις, εως, ἡ *subst.* actiunea de a lua urma (în vânătoare): εἰσὶ δὲ καὶ τῆς ἰχνεύσεως πολλοὶ τρόποι ἐκ τῶν αὐτῶν κυνῶν XEN. Cyn.3.4 *cu aceleasi rase de câini există mai multe feluri de a lua urma*: XEN. Cyn.6.4.

[ἰχνεύω]

ἰχνευτής, οὔ, ὁ *subst.* **I** care ia urma (în vânătoare), urmăritor, ext. copoi, vânător: (titlul unei drame satirice a lui Sophocles) ΙΧΝΕΥΤΑΙ SOPH. 314-318t „*Copoi*”; ἔξελαθε ὀπίσω αὐτῆς ὡς ~ LXX Sir.14.22 *mergi în spatele ei ca un vânător!*; (adj.) τοῖς ἰχνευταῖς κυσίν ARR. Cyn.21.1 *câini care iau urma (= copoi)*. **II** (= ἰχνεύμων) ihneumon: αὐτῶς τῆσι κυσὶ οἱ ἰχνευταὶ θάπτονται HDt. 2.67 *ihneumonii sunt îngroșați laolaltă cu câinii*.

[ἰχνεύω]

ἰχνεύω, vb. **I** a lua urma (la vânătoare), a urmări, ext. a vâna: (frecv. despre vânătoare) θῆρας ἰχνεύων κυσίν EUR. Cyc.130 *luând urma fiarelor cu câinii*; XEN. Mem.3.11.9. ARSTT. Mir.836b19, A.RH. 2.279, PLUT. M.992a, ARR. Cyn.3.2, (+ ac. compl. de loc) τὰ ὄρη οἶόν τ' ἐστὶ καὶ ~ ... καθαρῶς XEN. Cyn.4.9 *în munți se poate lua urma curat* (sc. fără să fie alterat mirosul); (gener.) οὐ ἄν μακρὰν ἰχνευον αὐτός, μὴ οὐκ ἔχων τι σύμβολον SOPH. OT221 *nu departe aș fi luat urma [faptei] singur, fără [să am] vreun indiciu*; κείνον ... ἰχνεύω πάλαι SOPH. Ai.20 *de mult îl urmăresc*; (imper.) ἰχνευε καὶ μάτευε ταχὺ πάντ' AR. Th.663 *ia urma și află-le repede pe toate*; (fig.) μεταθεῖς καὶ ἰχνεύεις τὰ λεχθέντα PLAT. Prm.128c *gonești și fii urma celor spuse*. **II** (fig.) a căuta, a cerceta: κατὰ σου τὴν ψῆφον ἰχνεύων AR. Eq.808 *căutând pietricica (pentru vot) împotriva ta*; καθάπερ ἰχνεύοντες PLAT. Plt.263b *precum niște cercetători* (prop. *căutători de urme*); ἰχνεύσαι δὲ καὶ ἐλεῖν τὸ πάντων ἄριστον PLAT. Lg.728d *a căuta și a alege ce este mai bun dintre toate*; ἐκ νεότητός μου ἰχνευον αὐτὴν LXX Sir.51.15 *din tinerețe eram pe urmele ei* (sc. *înțelepciunii*); PLAT. Phdr.252e, id. R.401c, LXX Prov.23.30, LUC. Trag.208. **III** (fig.) a călca pe urmele

cuiva, a urma cariera cuiva: ἰχνεύων ματραδελφεοῦς Pl. P.8.35 *călcând pe urmele unchilor dinspre mamă*.

[ἰχνος]

ἰχν-ηλάτης, ου, ὁ [ᾶ] *subst.* urmăritor: [τῆς ἀληθείας] ἰχνηλάτου δεινοῦ PLUT. M.762a *teribil urmăritor al adevărului*.

[ἰχνος, ἐλαύνω]

ἰχنيον, ου, τὸ *subst.* urmă a pasului, amprentă a piciorului: (frecv. pl.) ὀπισθεν ἰχνια τύπτε πόδεσσι IL. 23.764 *călca (venind) din spate cu pașii pe urmele (celui din față)*; μετ' ἰχνια βαῖνε θεοῖο OD. 2.406 *se ținea pe urmele zeiței*; μετ' ἰχνια νίσσετο A.RH. 1.741 *veneă pe urme*; ἰχνια ... ἐπηλίνδητ' ἀνέμοισιν κινυμένης ἀμάθου A.RH. 4.1463 *urmele pașilor fuseseră șterse de vânturile care spulberase nisipul*; IL. 13.71, id. 18.321, CALL. Aet.fr.1, (despre animale) (în vânătoare) ἰχν' ἐρευνῶντες κύνες ἦϊσαν OD. 19.436 *câinii alergau căutând urmele*; ἰχνια ἵππων XEN. An.1.6.1 *urme ale copitelor cailor*; ταύρων ἰχνια A.RH. 3.1289 *urme ale taurilor*; ἰχνια φρασθῆναι THEOC. 25.216 *a da de urmele (unii leu)*; CALL. Epigr.31.2, A.RH. 1.575, id. 3.447, id. 4.1378 ș.a.

[dim. al lui ἰχνος]

ἰχνος, εος-ους, τὸ *subst.* **I** urmă a pasului, amprentă a piciorului: (sg.) κατ' ~ ἄσσω SOPH. Ai.32 *mă năpustesc pe urma pasului*; εἰς ~ καθίστασαν τῆς πορείας PLUT. Alex.27.5 *i-au așezat pe urma drumului* (sc. *le-au arătat calea*); (pl.) (în vânătoare) ἰχνεσι περιήδη OD. 17.317 *se pricepea la urme*; οἶδε τὰ ψυλλῶν ἰχνη AR. Nu.831 *știe urmele puricilor*; ὄζει τῶν ἰχνῶν XEN. Cyn.5.7 *persistă mirosul urmelor (iepurilor)*; ἵππων καὶ ἀνθρώπων ἰχνη XEN. An.1.7.18 *urme de cai și de oameni*; τὰ ἰχνη τῶν ποδῶν LXX 3Reg.5.17 *urmele pașilor*; ἐπακολουθήσητε τοῖς ἰχνεσιν αὐτοῦ NT 1Pt.2.21 *să călcați pe urmele Lui*. **II** (gener.) urmă, semn, dără: (despre concr.) οὐδ' ~ γε τειχέων εἶναι σαφές EUR. Hel.108 *n-a mai rămas nici urmă din ziduri*; πληγῆς ~ PLUT. M.666c *urmă de rană (cicatrice)*; παρελεύσεται ὁ βίος ἡμῶν ὡς ἰχνη νεφέλης LXX Ἰηf.2.4 *se va irosi viața noastră precum urmele unui nor*; (fig.) τὰ ἰχνη τῶν λόγων φέρει PLAT. R.365d *poartă urmele vorbelor*; ~ τῆς ἐκείνου πραότητος ἐν τοῖς ἦθεσιν ἡμῶν καταλελειφθαῖ ΙSOC. 10.37 *a*

rāmāne întipărit în caracterele noastre urma blândeții aceluia; ~ καρδίας ἐν ἀγαθοῖς πρόσωπον ἰλαρόν LXX Sir.13.26 un chip vesel este semnul unei inimi [pornite] către fapte bune; ἐν τούτοις οὐδέν ἐστὶν ἀδικίας ~ PLUT. Lyc.28.1 nu există în ei nici urmă de nedreptate; LUC. DDeor.25.1 ș.a. III picior, pas: πόθι γεραιὸν ~ τίθημι; EUR. Ph.1718 unde să-mi pun piciorul bătrân?; φέρετ' ἐμὸν ~ EUR. Tr.1329 purtați-mi pasul (sc. porniți la drum!); ἔξω τρίβου τοῦδ' ~ ἀλλαξώμεθα EUR. El.103 să ne abatem pasul de pe această cărare. IV talpă: ἐὰν πατήση τὸ ~ τοῦ ποδὸς ὑμῶν LXX Deut.11.24 dacă va călca talpa picorului vostru. V palmă: τὰ ἴγνη χειρῶν LXX IReg.5.4 palmele mânilor. VI cale (ascunsă), cărare, drum de acces: κατανοῆσαι τὰ ἴγνη τῆς χώρας ἤκατε LXX Gen.42.9 afi venit să cunoașteți căile (ascunse) ale țării; ἐν δὲ ἴγνεσιν ἀβύσσου LXX Iov38.16 pe căile adâncului.

ιγνο-σκοπέω-ῶ, *vb.* a cerceta urmele (pașilor); ιγνοσκοποῦσά τ' ἐν στίβοισι τοῖς ἐμοῖς AESCH. Ch.227 cercetând urmele după țiparele pașilor mei; ιγνοσκοποῦντι καὶ στιβεύοντι διὰ τῶν εὐλόγων τὸ μέλλον PLUT. M.399a cel ce ia urma și cercetează viitorul pe baza celor plauzibile; SOPH. Fr.314.13. [ἴγνος, σκοπέω]

ιγνο-σκοπία, *ac.* ἡ *subst.* cercetare a urmelor: ἠκιστα ταῖς ιγνοσκοπίαις ἐπιτυγχάνουσιν PLUT. M.917f sunt în cea mai mică măsură capabili să ia urmele.

[ιγνοσκοπέω]

ιχῶ, (ep.) *ac.* sg. v. ιχῶρ; IL. 5.416

ιχῶρ, ὦρος, ὁ [ῖ] *subst.* {ep. *ac.* sg. ιχῶ II. 5.416} I seva, umoare albicioasă care curge prin venele zeilor în loc de sânge: ῥέε δ' ἄμβροτον αἷμα θεοῖο ~ IL. 5.340 curge seva zeilor, sânge de nemuritor; ἀπ' ἰχῶ χειρὸς ὁμόργυ IL. 5.416 ștergea seva de pe mână (sc. în urma unei răni); (dar și despre Prometheus) αἱματόεντ' ἰχῶρα Προμηθεῖος A.RH. 3.853 seva de sânge a lui Prometheus. II sânge: πρὶν καταλῆξει τὸ παλαιὸν ἄχος, νέος ~ AESCH. Ag.1480 înainte să înceteze vechea rană, [ἀσνεște] un nou sânge; ~ τηκομένῳ ἴκελος μολίβῳ A.RH. 4.1679 sânge precum plumbul topit; (comparat cu seva plantelor) PLUT. M.640d, ιχῶρι φαύλῳ LUC. Trag.18 sânge stricat; LXX 4Mac.9.20, PLUT. M.993b. III ser,

limfă: ~, ὁ μὲν αἵματος ὀρὸς πρῶτος PLAT. Ti.83c ser, partea apoasă a sângelui; ~ ἐστὶν ἄπεπτον αἷμα ARSTT. HA521b2 serul este sângele necopt; PLAT. Ti.82e, ARSTT. HA487a3. IV lichid amniotic: (pl.) οἱ ἰχῶρες ὑδαρεῖς ὑπωχοῖ ARSTT. HA586b33 lichid amniotic apos gălbui. V puroi: (sg.) ἴνα τὸν ἰχῶρα ξύη LXX Iov2.8 ca să curețe puroiul; τοῦ δ' Ἀγγίσου τὸ σῶμα ἰχῶρα πονηρὸν ἐξεδίδου PLUT. M.100d trupul lui Anchises producea un puroi infect; (pl.) τῶν περὶ τὸν μυελὸν ἰχῶρων PLUT. AgisCleom. 60.5 puroiul din jurul măduvei; IOS. BI5.519.2. VI (prob.) țitei: ARSTT. Mir. 838a29.

ιχωρο-ειδής, ἐς [ῖ] *adj.* asemănător unui ser, seros: (despre sângele tinerilor) ιχωροειδής ἐστὶ καὶ πλέον ARSTT. HA521a33 este asemănător cu un ser și abundent; μεθ' ὑγρότητος ιχωροειδοῦς ARSTT. HA561b22 cu un lichid asemănător unui ser; ARSTT. Mete.384a32.

[ιχώρ, εἶδος]

ἴψ, ἰπός, ὁ [ῖπ] *subst.* |pl. ἴπες| car (pl. cari), insectă care roade lemnul: μὴ κέρα ἴπες ἔδοιεν OD. 21.395 nu cumva să roadă cari carnea (sc. arcului).

ἴψασ, (ep.) v. ἴπτω

ἴψοι, (eol.) v. ὑποῦ: SAPPH. Fr.111.1.

ἴψος, *subst.* |var. Ἰψός| (geogr.) Ipsos, oraș în Frigia: APP. Syr.279.

ιῶ, [ῖ și ῖ] *interj.* ah, vai, oh! *frecv.* pentru a exprima durerea, rar (de obicei repetată) pentru a marca o invocare: (frecv. trag.) (+ nom.) ιῶ πόλις SOPH. OC833 oh, cetate!; AESCH. Th.994, (+ voc.) ιῶ γὰ βοῦνι AESCH. Supp.776 vai, pământ muntos!; ιῶ Ζεῦ AR. Lys.716 vai, pe Zeus!; (+ gen.) ιῶ δυσπότημον γάμιον SOPH. Ant.869 ah, amară nuntă!; SOPH. OT1313, (+ dat.) ιῶ μοί μοι, ιῶ τλήμων EUR. Med.115 vai de mine și de mine; (+ dat. și gen.) ιῶ μοι πόνων EUR. Ph.1290 vai mie ce chinuri!; (repetată de 2 ori) AESCH. Pers.908, SOPH. OC140, EUR. Cyc.656, id. Alc.741, (de 3 ori) AESCH. Supp.125, (+ alte interj.) ἰή ἰή, ιῶ ιῶ AESCH. Pers.1004 eheu, eheu, vai, vai!; ιῶ, ὦ ὦ SOPH. OC224 vai, oh, oh!

Ἰῶ, Ἰοῦς, ἡ [ῖ] *subst.* |ac. Ἰοῦν Hdt. 1.2, voc. Ἰοῖ Aesch. Pr.788| (mitol.) Io, fată din Argos iubită de Zeus și transformată apoi în junincă pentru a scăpa de gelozia Herei: AESCH. Supp.162, HDT. 1.5, PLUT. M.856d,

APP. *Mith.*468 ῥ.α.

ἰῶ, impf. prez. med. 2sg. de la ἰάομαι.

ἰῶ, conjct. prez. de la ἴημι.

ἰῶ, conjct. prez. de la εἶμι.

Ἰωάννης, ου, ὁ *subst.* Ioannes (Ioan): NT *Mt.*3.1, NT *In.*1.6 ῥ.α.

Ἰῶβ, ὁ *subst.* (indecl.) Iov: LXX *Iov*1.1 ῥ.α.

ἰώγα, (formă beoțiană) = ἐγώ: AR. *Ach.*898

ἰωγή, ἦς, ἡ *subst.* adăpost: βορέω ὑπ' ἰωγῆ OD. 14.533 *la adăpost de vântul Boreas.*

[cf. ἄγνουμι]

ἰῶδης, ες [τ] *adj.* asemănător ruginei, verzui: // *subst.* κακόνοια δ' ἐνοῦσα μετὰ φθόνου τουτὶ τὸ ἰῶδες καὶ ὑπουλον PLUT. *M.*565c *această tentă verzuiie și purulentă [denotă] rea-voință amestecată cu invidie.*

[ἰός³, εἶδος]

ἰωή, ἦς, ἡ *subst.* {dor. ac. ἰωάν Soph. *Ph.*216, Call. *Lyr.fr.* 228.40} (ep. propr. „sunet”) **I** (despre vocea omului) glas, strigăt, urlet, bocet: περὶ φρένας ἦλυθ' ~ IL. 10.139 *glasul (lui Nestor) a venit în jurul inimii (lui Odysseus);* βοᾷ τηλωπὸν ἰωάν SOPH. *Ph.*216 *scoate un urlet ce se aude de departe; (ca semn al durerii) ~ λεπταλέη A.RH. 3.708 bocet înăbușit; A.RH. 1.1136.*

II (despre vânt) suierat, adiere, pală, vuiet: ἀνέμου ἄλληκτον ἰωήν A.RH. 1.1299 *suieratul de neoprit al vântului; ὑπὸ Ζεφύροιο ἰωῆς IL. 4.276 sub vuietul Zefirului; IL. 11.308, A.RH. 4.1628. III (despre foc) suflu (clocotitor): λεύσσω δὴ παρὰ νηυσὶ πυρὸς δῆϊοιο ἰωήν IL. 16.127 *zăresc la corăbii suflul clocotitor al focului nimicitor. IV (despre sunetul lirei / lăutei) cânt: ~ φόρμιγγος γλαφυρῆς OD. 17.261 *cânt de lăută māias-tră. V* zgomot: αἰπεῖα τ' ~ ἀσπέτου ἰωχμοῖο HES. *Th.*682 *zgomotul ascuțit al clocotului (vacarmului) de nedescris (pasaj cu punctuație diferită în alte ediții: ποδὼν αἰπεῖα τ' ~ „zgomot ascuțit al pașilor”).***

[ἰώ]

ἰωκά, (ep.) ac. sg. de la ἰωκή: IL. 11.601.

ἰωκή, ἦς, ἡ *subst.* urmărire, năvală: οὔτε βίας Τρώων ὑπεδείδισαν οὔτε ἰωκάς IL. 5.521 *nu se temeau nici de tăria troienilor, nici de urmărirea [lor];* (personificată alături de Ἔρις „Vrajba” și Ἀλκή „Tăria”) κρυόεσσα ἰωκή IL. 5.740 *Năvala care înfi-oară; (fig.)* εισορόων πόνον αἰπὸν ἰωκά τε δακρυόεσσαν IL. 11.601 *privind la truda cea grea și la urmărirea demnă de plâns.*

[cf. διώκω]

Ἰωλκός, οὔ, ὁ *subst.* Iolcos, oraș în Thessalia de unde au plecat argonauții în căutarea lânii de aur: HES. *Th.*997, HDT. 5.94, EUR. *Alc.*249, A.RH. 3.2 ῥ.α.

Ἰων¹, ὠνος, ὁ *subst.* (mitol.) Ion, strămoș legendar al ionienilor: ἐπὶ Ἰωνος τοῦ Ξεοῦθου Ἰωνες HDT. 7.94 *ionienii [și-au luat numele] de la Ion, fiul lui Xouthos; (numele unei tragedii a lui Euripide)* EUR. *Ion.*831.

Ἰων², ὠνος, ὁ *adj.m.* ionian, din Ionia: (frecv. pl.) οἱ Ἰωνες THUC. 6.82 *ionienii; HDT. 1.76.*

Ἰωνᾶς, ᾶ, ὁ *subst.* Iona: NT *Mt.*12.40, id. *Lc.*11.30.

ἰωνιά, ᾶς, ἡ *subst.* petic de pământ acoperit cu toporași: τῆς ἰωνιάς τε τῆς πρὸς τῷ φρέατι AR. *Pax*577 *petic de pământ acoperit cu toporași lângă o fântână.*

[ἰὼν]

Ἰωνία, ἀς, ἡ *subst.* {ion. Ἰωνίη} Ionia, regiune pe coasta de vest a Asiei Mici: HDT. 1.163, THUC. 8.26, ISOC. 15.108, PLUT. *Alc.*23.5 ῥ.α.

[Ἰὼν]

Ἰωνικός, ἦ, ὄν *adj.* {ion. dat. pl. Ἰωνικοῖσι Hdt. 5.59} **I** ionian, ionic, din Ionia: τὸ Ἰωνικόν HDT. 1.143 *[neamul] ionienilor; ἀνὴρ ~ AR. Pax*46 *ionian; Ἰωνικόν τὸ ῥῆμ' AR. Pax*930 *cinănt ionian; τοῦ Ἰωνικοῦ πολέμου THUC. 8.11 războiul ionic; αἱ Ἰωνικαὶ πόλεις XEN. An.*1.1.6 *orașele ioniene; ~ πλούταξ MEN. Fr.*462 *hogătaș ionian. II* (fig.) ionian = molatic, efeminat, depravat: τὰς Ἰωνικὰς πολυτελείας καὶ τρυφὰς PLUT. *Lyc.*4.3 *extravaganțele și luxul ionian; PLUT. Prov.*1.1.

[Ἰὼν]

Ἰωνικῶς, ἀδ. **I** în dialect ionian: οἱ καθήμενοι ὑπὸ τοῦ δέουζ λέγωσ' ~ AR. *Pax*933 *cei ce șed [la adunare] exclamă de frică în dialect ionian. II* în stil ionian = efeminat: κάχλιδων ~ AR. *Th.*163 *duceau o viață molatică în stil ionian.*

[Ἰωνικός]

ἰῶτα, τό [τ] *subst., indecl.* iota, a noua literă a alfabetului grec: PLAT. *Cra.*399b, id. *Cra.*437a, PLUT. *M.*737f. (pentru a exprima ideea de mic) ~ ἐν ἡ μία κεραία οὐ μὴ παρέλθῃ ἀπὸ τοῦ νόμου NT *Mt.*5.18 *nici o iotă sau o cirtă nu ar dispărea din Lege.*

[cf. ἰῶθ, ebr. יָוֹ]

ἰωχμός, οὔ, ὁ [τ] *subst.* {ep. gen. sg. ἰωχμοῖο HES. *Th.*683, Theoc. 25.279} iureș al luptei,

îmbulzelă, năvală: ἵπποι ἦλθον ἀν' ἰωχμόν
Il. 8.89 *caii veneau prin clocotul luptei*; Il.
8.158, αἰπεῖά τ' ~ ἀσπέτου ἰωχμοῖο HES.
Th.682 *zgomotul ascuțit al clocotului (va-
carmului) de nedescris*; ἔρκος ἐνναλίου
ταμεισίχρους ἰωχμοῖο THEOC. 25.279 *pa-
vãzã pentru iureșul luptei care brăzdeazã
carnea*.
[ἰωκή]

